

西藏大学民族文化研究中心文库

ཨ། །དུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་པའ་དང་
འགྱུར་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

སྒོ་མེ་ཆོ་དབང་ནམ་ཁྱུ་ལ་དང་སངས་ཁྱུ་ས་མཆོས་བརྩམས།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

西藏大学民族文化研究中心文库

༩། །རུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་པཎ་དང་
འགྱུར་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

སྒྲི་མེ་ཆོ་དབང་ནམ་ཁྱལ་དང་སངས་ཁྱས་མཆོས་བརྩམས།

མི་རིགས་དང་སྐྱེན་ཁང་།

ལྷན་གྱི་དོན།

བསེལ་ལྷན་ཁ་བའི་སྒྲོངས་འདིར་འཆོ་བཞེས་ཀྱི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ལྷན་མི་
 རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིམ་རིང་མོའི་ནང་རིམ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་
 རིག་གསལ་གཏོད་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་ལ་གཞིལ་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རིག་གོང་དུ་སྤེལ་སྤྱོད་མི་རིགས་
 སམ་རྒྱལ་ཁམས་གཞན་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱིས་གཞན་པའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་རྣམས་ནང་འདྲེན་
 བྱས་ཡོད་པ་དེ་མི་རིགས་ཀྱན་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་གྱུར་འདུག ཤེས་རིག་ནང་འདྲེན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་
 ལོ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་དག་ཐོག་གི་ལོ་སྤྱོད་དང་རིམ་བཞིན་དོན་གྱི་བརྗེ་མཆོན་
 བྱེད་ཡི་གེ་བཟོས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་སྤྱོད་ལས་རྒྱ་ཆེར་དར་བའང་ཀྱན་ལ་མཐུན་པར་
 འདུག དག་ཐོག་དང་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་སྤྱོད་གང་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་དུ་མིའི་
 རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ལ་རྒྱས་པ་གང་ལེགས་ཐོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་ནི་བརྗོད་མ་དགོས་
 ཀྱང་། ཡིག་ཐོག་གི་གང་དེ་དངོས་དཔང་གི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་རིང་གནས་ཤིང་སྤྱོད་བཅོས་སུ་སྤྱི་རབས་པས་
 དབྱེད་བདེ་བས་ན། འདིར་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་སྤྱོད་པ་དབྱེད་ལུལ་དུ་འཛིན་པར་བྱ་རྟེ། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆ་དག་ལ་གཞིགས་ཆོ། མི་རིགས་འདི་ལ་རང་ས་རང་ལུལ་ནས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་བོན་ཆོས་
 ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཤེས་རིག་དང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལུལ་ནས་ནང་འདྲེན་
 བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཤེས་རིག་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆེན་
 པོ་གཉིས་དར་སྤྱོད་བ་ལས། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཏ་ལམ་ལོ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་
 འདྲེན་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་མ་བོན་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ཁག་ཅིག་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལུལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་དབང་
 གིས་ལོ་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཚུལ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཤིང་དེར་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུབ་གི་ལུལ་དུ་འང་ཆེ་བ་དེ་བཞིན། བོད་དུ་ཤེས་རིག་དར་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་རིམ་ནང་
 སྐད་གཉིས་སམ་སྐད་གསུམ་མམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བའི་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་ལ་མངའ་རྟེན་ཤིང་
 སོར་མོས་འདྲ་བྱེད་དུ་བསྒྱུར་པའི་རྒྱས་པ་ལྷན་དུ་ཐོན་པའི་ལོ་སྤྱོད་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་རབས་དང་རིམ་
 པར་བྱོན་ཞིང་། ཁོང་ཅག་གིས་མི་རིགས་འདིའི་བྱད་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་སྤྱང་པོ་ཉིད་
 བསྐྱེད་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྤེལ་བའི་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་མཛད་པ་དག་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་རོ། །

རུས་རབས་བརྟན་པའི་མོང་རྩལ་དུ། བོད་གཏོགས་ཚེ་བཤམ་གི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་དང་ལོ་
 ལྷ་བ་དག་གིས་ཤེས་རིག་དར་སྤེལ་ཐད་བྱས་འབྲས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་མེད་གྱི་ཡུལ་དུ་ཅིས་ཀྱང་མི་རུང་མོད། དེའི་སྐོར་བོད་ཀྱི་བོན་ལུགས་བརྟན་འབྱུང་
 ལོ་རྒྱུས་དག་ལས་རགས་རིམ་ཅན་དེས་སྒྲ་ཡང་། ཁོང་ཅག་གི་རྣམ་ཐར་དང་མཛོད་པ་རྒྱས་པར་
 བཤོད་པ་ཁྱད་ཞིང་། དེ་ལ་ད་ལྟ་དོས་འཛིན་གྱི་གཞི་ཡིད་རྟོན་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་དཀའ་བས། དེབ་
 འདིར་དེའི་སྐོར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅན་སྟེང་བ་ལས་འོས་མ་རྟེན་ལ། གཞུང་དངོས་ཀྱི་བརྟན་བྱ་ནི་
 རུས་རབས་བརྟན་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཚེས་ལུགས་དངོས་སུ་བོད་དུ་བརྒྱུར་པ་ནས་མགོ་བཙུགས་
 པ་ཡིན། རུས་སྐབས་དེ་ཅ་ནས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཚན་བྱང་དང་མཛོད་པ་ཐོ་རེ་བ་
 ཅན་རེ་སྟོན་བྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚེས་འབྱུང་པལ་ཆེ་བར་མཐོང་རྒྱ་སྤང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་ལོ་རྒྱུས་
 བའི་མཚན་གྲངས་ཆེད་དོན་དུ་བགྲངས་པ་ཡང་ཚེས་འབྱུང་མི་ཏོག་སྟེང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྟུང་དང་། ལུ་
 སྟོན་ཚེས་འབྱུང་། ལྟོང་ཆེན་ཚེས་འབྱུང་། ཚེས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། རྗེ་དགེ་བརྟན་འབྱུར་
 དཀར་ཆག་དང་། ཚེས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་འབྱུང་དང་དེབ་ཐེར་ཁག་
 ཅིག་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཚན་གྲངས་དོས་འཛིན་ཐད་གྱི་
 དབྱུང་ཡིག་གལ་ཆེའི་རིགས་སུ་མཐོང་དོ། །འདི་ལ་ཉེ་རུས་སུ་བཙུགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐུ་རྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་
 དང་ལོ་རྒྱུས་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛོད་རྣམས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་པ་དང་། སྐད་གཉིས་སྐུ་བའི་རིན་ཆེན་
 བང་མཛོད་སོགས་བཙུགས་ཚེས་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོད་ལེའུ་བྱེ་བྲག་པར་བྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་པ་ཁག་ཅིག་
 གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་བཤོད་ཡོད་པ་ལ། དེབ་སྐུ་མར་(གཤམ་ནས་སྐུ་རྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་སུ་འབོད་
 རྒྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་མཁས་དབང་དགེ་ཚེས་པར་ལོ་པའ་ཉིས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་མཚན་
 བགྲངས་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་པར་མ་བཞེད་པའི་བཅན་པོ་བྲི་གཅུག་
 རྗེ་བཅན་སོགས་བཅན་པོ་དང་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་ལོ་པའ་བརྟན་དང་། བརྟེ་རྣམ་
 རྒྱ་ཤི་ལ་དང་ཚེས་ཉིད་ཚུལ་བྲིམས་ལྟ་བུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའམ་སྟོན་དོན་དུ་སོང་བ་བཅུ་
 གཉིས། མཁན་པོ་བོད་ས་རྒྱ་སོགས་ཡུལ་སྟོགས་གཞན་གྱི་ལོ་པའ་བརྒྱུད་དང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་
 རལ་གྱི་སོགས་དམ་པ་སྐུ་མ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུས་པའི་མཚན་ཐོ་རུ་མ་བགྲངས་ཤིང་གྲུན་ལ་ལོ་རྒྱུས་པར་མ་
 གྲགས་པའི་ལོ་པའ་གཉིས། དེ་མིན་སོག་ཡུལ་ནས་བྱོན་པའི་བོད་སོག་ལོ་རྒྱུས་པ་གཉིས་བཅས་དེ་རྣམས་
 འཕྲི་བའི་ལྷག་མར་གྱུར་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་པ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རོབ་ཅན་དོ་སྟོན་

གནང་ཡོད་པ་དང་། ལོ་པ་ཆ་ནམས་ཀྱི་གུང་བསྐྱེགས་པར་མཆན་ཡིག་ཐོག་མའི་མིང་གཞིའི་ཀ་མང་
 ལྟར་བསྐྱེགས་ནས་ཡོད། ཕྱིས་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་རེ་གཉིས་ཡོད་པའང་གོང་གསལ་ལས་རྒྱས་ཤིང་ཞིབ་
 པ་ཞིག་མ་མཐོང་། ཡིན་ནའང་བཅམས་ཆོས་དེ་དག་གིས་སྟོན་བྱོན་ལོ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་ལ་དྲན་པ་
 སྒྲར་གསོ་གནང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། རབས་ཕྱི་མ་ནམས་ལ་སྐབས་དོན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ལགས་པོར་
 བསྟན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གོང་བསྟན་བཅམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འདྲིའི་ཐད་ལ་དེང་གི་དུས་
 སུ་ཆེད་དོན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་མེད་པའི་སྟོང་ཆའང་བསྐྱངས་ཡོད་པར་ངས། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་
 མཛད་པའི་དུས་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་བྱད་པར་ཤོར་བ་དང་། མཛད་མཁན་གྱིས་གང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་དཔྱད་ཡིག་
 གི་བྱངས་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས། ལོ་ལྟ་བུའི་གངས་ཀྱི་མང་ཁུང་དང་མཆན་འགོད་ལུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཐད་མ་འདྲ་བའི་ཚུལ་མང་ཅམ་མཐོང་ན། དེ་དག་པན་ཚུན་དཔྱད་བསྒྲུར་གྱི་དགོས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 དང་གཅིག ཡང་གོང་བསྟན་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དུ་མ་ཚུད་པའི་ཡིག་ཆ་གཞན་པའི་
 དོན་གྱི་བྱང་རིམ་ཁྲོད་ཆེད་དོན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དུ་སྒྲིང་མ་སྟོང་བའི་ལོ་ལྟ་བུའང་མཐོང་སྒྲུང་དུ་བྱང་
 བ། ཁོང་ཅག་གི་ལོ་ལྟའི་ལས་དོན་ཐད་ཀྱི་མཛད་པ་ནམས་ཅིས་ཀྱང་མཛོན་དུ་བྱང་དགོས་པར་འདོད་
 པ་དང་། གང་ཞིག་ལོ་ལྟ་བུའི་མཆན་གསར་དུ་རྟོན་པ་ལུ་མཐུད་ཁ་གསལ་བྱེད་བྱུང་ན་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་གནད་དོན་མི་ཁྱེད་ཅམ་ཚུད་གཙོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་དོན་སྟོང་གལ་
 ཆེན་ལྡན་པ་དང་གཉིས། ཉེ་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཅམས་ཆོས་སུ་ལོ་ལྟ་བུའི་མཆན་དང་ལོ་པ་ཆ་ངོས་
 འདྲིན་ཐད་མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་སུ་སོང་བའི་གནད་འགའ་རེ་ཡང་མཐོང་བ་ནམས་ལ་རྒྱས་ཆོད་ཀྱིས་
 དག་ཐེར་ཅམ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་གསུམ། ལོ་ལྟ་བུ་རིམ་བྱོན་གྱིས་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་འབྲས་
 ཆོད་དང་དར་སྐྱེལ་སོགས་མཛད་པའི་ཐད་ལ་སྒྲ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་། དེང་གི་ཆར་མི་པལ་མོ་ཆེའི་
 སྒྲུང་ངོར་ཁོང་ནམ་པའི་སྟོན་གཉེར་གྱི་སེམས་བྱུགས་དང་མཛད་བྱང་གི་མཛད་པ་ནམས་རིམ་བཞིན་
 ཡལ་བར་འགྱུར་ལ་ཉེན་པའི་ཚུལ་ལ་དྲན་པ་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་དང་བཞི། ལྷག་པར་དུ་དེང་སྐབས་སྟོན་
 གྲ་ཆེ་འབྲིང་དུ་ལོ་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཆེད་སྟོང་དང་། དངོས་གཞི། ཞིབ་འཇུག་སྟོན་མ་སོགས་
 བསྐྱབ་རིམ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་ལྷག་བསྐྱ་རྒྱ་ལོ་རེ་བཞིན་རིམ་དུ་འགོ་བཞིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
 ལས་རིགས་ཁག་ནའང་སྟོགས་འདི་ལ་དུང་ཞིན་གྱིས་འཇུག་མཁན་མི་ཁྱེད་ཅམ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་
 དཔྱད་ཡིག་གམ་རྒྱུན་མཁོའི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཨོ་ཡོང་སྟམ་པའི་སྟོ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་དང་བཅས་དཔྱད་
 གཞི་འདི་ཉིད་བདམས་པའོ། །

དེས་འདིར་སྒྲིག་གཞིར་ཐད་རྒྱུ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་མཚན་
 བྱུང་གཙོ་བོ་བཟུང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྡེ་དང་། རྒྱུ་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་རྒྱལ་ཁམས་དང་མི་
 རིགས་གཞན་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱུང་གཙོ་བོ་གཞན་རིགས་ལོ་རྒྱུ་བའི་
 རྒྱེ་ཞེས་སྐབས་དོན་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་སྐབས་དང་པོར་བཅན་པའི་རྒྱལ་
 རབས་ནས་དགའ་ལྷན་སྤྱོད་དབང་གི་བར་དུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱུ་རིམ་དགར་སྐབས་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་
 རབས་ལྟ་བུ་དབྱེ་སྡེ་རྒྱུ་རིམ་སོ་སོའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཛད་པ་བཟོད་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རྣམས་སྤྱོད་རབས་རིམ་པར་དགར་བ་ལ་གཙོ་བོ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གི་མཛད་པ་ཡང་ཅེར་སོན་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་ལ་གཞི་བྱ་བྱུང་བའི་མོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀྱི་བྱེད་ཀ་ཡན་གྱི་འབྱུངས་འདས་
 ལོ་ཚེས་རྣམས་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་དབྱེད་ཡིག་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མ་ཆེད་པས་འདིར་རྒྱུ་རྟ་
 ལམ་ཅམ་ངོས་བཟུང་བ་ལགས། སྐབས་གཉིས་པར་རྒྱལ་ཁམས་དང་མི་རིགས་གཞན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རྣམས་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དོན་ཚན་ལྟ་ཡི་སྒྲིག་ནས་བསྟན་པར་བྱས། མཇུག་མཐར་
 སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དུ་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སོ་བཞོད་ཡོད་པ་མ་ཡིག་རི་བཞིན་བྱུང་དུ་
 བཞོད་པ་བཅས་སོ། དེ་ཡང་དེས་འདིར་སྐར་ཡོད་དབྱེད་འབྱས་ཀྱི་མང་གཞིར་སྟོན་གཤམ་གྱི་བྱུང་
 ཚུལ་འགའ་གཅིགས་སུ་བཟུང་ཡོད་དེ། གཅིག་ད་སྟེ་ཡན་ལ་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱོན་པའི་གྲངས་
 ཚད་སྟོན་བཅས་སུ་བྱུང་འབྱས་ཚང་བར་བགྲངས་པ་ནི་མཁས་དབང་རྒྱུ་དགར་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་
 པ་སྟེ་དར་ལ་དོན་གསུམ་དང་། བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་དང་གྲུ་ལྟ་བུ་བཅས་བསྟོམས་པའི་ཉིས་བརྒྱ་
 དང་ང་བརྒྱད་དུ་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་དུ་མཛོང་ཞིང་། འདིར་གོང་བསྟན་རྣམས་ལ་མང་བྱས་ཐོག་བཀའ་
 བསྟན་དཔེ་གཞི་ཁག་གི་འགྱུར་བྱུང་དང་། ལོ་རྒྱུ་ཚུལ་འབྱུར་གཞན་ནས་ཆེད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་
 ཅིག་ཁ་སྟོན་གྱིས་སྟེ་དར་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་མེད་གཉིས་དང་། བྱི་དར་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དུ་
 བཅས་བསྟོམས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བསྟུ་བྱུང་གིས་གང་གི་མཚན་གྲངས་
 འབྱས་ཚང་དུ་གཏོང་བྱུང་སྟོགས་ལ་གོམ་གང་མཐུན་དུ་སྟོན་ཡོད། གཉིས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་
 སྟེལ་ལ་མཛད་ཆེས་ཆེ་བའི་གཞན་ཡུལ་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལ་དེ་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་ཁོད་དོ་སྐར་ཆེར་མེད་
 པའམ། ཡང་ན་ཆེད་དོན་དུ་སྟོང་མཁན་དགོན་པས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱུང་གཙོ་བོ་བཟུང་
 སྟེ་སྟོང་དཔོན་གྲ་ས་ར་ནས་ཉི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་ཅོང་གི་བར་དུ་བྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་
 རྒྱུ་བ་བཞི་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་གི་མཚན་གྲངས་བསྟུ་བྱུང་བྱས་ཡོད། གསུམ། དབྱེད་ཡིག་གང་མང་

ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་ནས་ཉེ་དུས་ཀྱི་བཅའ་སྟོན་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་འདྲེན་ལུགས་ཐང་
 མ་དག་པའི་ཚུལ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་རྣམས་ཆོད་ཀྱིས་དག་འདོན་བཀྱིས་ཡོད། བཞི། ཟུབ་རྟེན་གྱི་ལུང་
 ཆོག་རྣམས་གང་ནས་དྲངས་པའི་ལུང་ལུངས་མཆོན་དུ་གསལ་བོར་བཀོད་པ་དང་། ཁོང་ཅག་གི་
 རྣམ་ཐར་གང་ཡོད་དང་མཛད་པ་སོགས་དེབ་ཐེར་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་འཕྲིན་རྣམས་ལོགས་
 ལུ་བཀོད་ཡོད་པས། ལོ་རྒྱུ་བ་གང་ཞིག་གི་མཛད་པར་ཆོད་དུ་སློབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་
 དུས་ལུ་དབྱེད་ཡིག་འཆོལ་བར་ཕན་འབྲས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་ཅམ་བསྐྱུན་ཡོད། ལྷ། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཛད་པ་
 མདོར་བསྐྱུས་ཁྲོད་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆོས་བཞི་སྟོང་ལྷག་གི་མཆོན་བྱང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་
 འགྱུར་བྱང་ཁག་ཅིག་གྱུང་ཐང་ཀར་བཀོད་པ་མ་ཟད། འགྱུར་ཆོས་དེ་དག་གང་ལ་བསྐྱུ་བསྐྱིགས་
 གནང་བའི་ཆ་འཕྲིན་ཉི། དཔེར་ན་འགྱུར་པལ་མོ་ཆེ་བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱུ་བསྐྱིགས་གནང་ཡོད་
 པ་ལྟར་དེ་དག་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་ཉི་གང་གི་ཁོངས་ལུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་ཆོད་དང་སྡེ་བ་
 གྲངས་སོགས་གསལ་བོར་བྱས་ཡོད་པས། དབྱེད་ཡིག་འཆོལ་མཁན་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དུས་ཆོད་འསྟོ་
 བརྒྱག་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དུ་མ་དམིགས་ལུ་བཟུང་བ་ཡིན། དེབ་འདིར་དྲངས་པའི་
 འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་གཙོ་ཆེ་བ་བཀའ་བསྟན་དཔེ་གཞི་ཁག་གི་དཀར་ཆག་ལ་གཞི་བྱས་པ་
 དང་། དེ་ལས་སྒྲར་ཐང་པར་མ་ལྟར་དུ་བྱས་པ་ལ་༥ སྒྲར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་ལས་༥ ལྷ་བྱས་མཆོན་
 པར་བྱས་ཤིང་། གཞན་དག་ངོས་མ་བཟུང་བའི་འགྱུར་བྱང་རྣམས་སྡེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་ལ་གཞི་བྱས་
 ཡོད། རྩེ་བྲག་གི་སྡེ་ཆོན་གང་ལ་གཏོགས་པ་དཔེར་ན་༥ སྡེ་ཆོགས་༥ ཞེས་བཀོད་པ་དང་། ཆོས་ཆོན་
 ཀྱི་ཤོག་གྲངས་བྲག་རྟགས་()ནང་གསལ་བར་བྱས་སོ། །འདིར་བསྟན་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་སྐྱེས་ཆོན་དམ་པ་པལ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཁས་པའི་གྲུབ་པ་རྟེན་ཤིང་ལོ་རྒྱུ་མཛད་པ་ཞོར་
 དུ་བསྐྱུངས་པའི་ཚུལ་དུ་མཐོང་མོད་ཀྱང་། དེབ་འདིའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་བརྗོད་གཞི་ལོ་
 རྒྱུ་འདི་ངོས་ཐང་ནས་སྟེང་ཡོད་ཕྱིར། ཁོང་རྣམ་པའི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོར་མ་དམིགས་ཤིང་བྱས་འབྲས་
 ཟུགས་རེ་བ་ཅམ་འོས་སྐྱར་བའི་ཚུལ་ཡང་འབྱུང་སྟེ་བས། དེ་འདྲ་ལ་སྟོ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དོན་
 ལྟར་དུ་མཁྱེན་དགོངས་མཛད་པར་ཁུལ། །

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

3. The third part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

6. The sixth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

7. The seventh part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

8. The eighth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

9. The ninth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

10. The tenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

11. The eleventh part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

12. The twelfth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

13. The thirteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

14. The fourteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

15. The fifteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

16. The sixteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

17. The seventeenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

18. The eighteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

19. The nineteenth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

20. The twentieth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

21. The twenty-first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

22. The twenty-second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

23. The twenty-third part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

24. The twenty-fourth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

25. The twenty-fifth part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

དཀར་ཆག

སྐབས་དང་པོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པའི་ཐུ།

དང་པོ། རྣམ་པའི་གསུང་བཟུང་པ།	3
གཅིག་ བཟུང་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ།	4
ག། རྣམ་གྱི་ཡིག་ཚང་གི་བཞེད་ལུགས་མདོར་བཟུང་པ།	5
ཁ། ཡིག་ཚང་དབྱུང་བཟུར་དང་ལོ་རྒྱུ་པའི་མཆོད་གངས་གསལ་བཅོས།	7
ག། བཟུང་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་པའི་མཆོད་ཐོ།	14
གཉིས། བཟུང་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ།	16
ག། དེར་གི་བཅུ་མས་ཆོས་ལས་དོགས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་འགའ་བཤད་པ།	16
ཁ། འབྲེལ་ཡོད་དབྱུང་འབྲས་སུ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ་ཁག་ཅིག་བཟུང་པ།	21
ག། ཡིག་ཚང་དབྱུང་བཟུར་དང་ལོ་རྒྱུ་པའི་མཆོད་གངས་གསལ་བཅོས།	29
ང། བཟུང་པ་ཐུ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་པའི་མཆོད་ཐོ།	34
གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ།	39
གཅིག་ བཅོན་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་དང་འབྱུར་བྱང་།	39
ཐོན་མི་སྒྲོལ་།	39
རྣམ་ཀོ་ཤ།	41
ལྷ་ལྷུང་དོ་རྩེ་དཔལ།	42
བྲན་ཀ་ལུ་ལེ་ཀོ་ཤ།	43
གཉགས་རྒྱ་ན་ཀྱ་ལྷ་ར།	43
མེད་མོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས།	44

ཐུ་མང་རྩེ་གསལ་སྒྲུང་།	44
ཞང་ལོ་སེ་བཅན་།	46
བརྩེ་དཔལ་དབྱངས་།	46
ངམ་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་།	49
ཐུ་ཁྱི་བཞེད་།	49
རྒྱང་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས་།	50
སྒྲ་ནམ་རྩེ་བུ་ད་འཛོམས་།	50
མཆིམས་ལྷན་པ་རྩ་།	51
མང་ཉི་རྩ་ཡ་རྩི་ཏ།	52
ལྷ་དུ་དཔལ་གྱི་སང་ག།	53
དབས་མཆུ་སྒྲི་།	53
ཅངས་དེ་མཆུ་རྩི་ཏ།	54
མན་ཀ་ལུ་ཉི་ཀ་.....	55
པ་མོར་བེ་རོ་ཅན་།	55
ཨ་ནན་ཏ།	58
འདན་མ་ཅེ་མང་།	59
འཁོན་ལྷའི་དབང་པོ།	59
མ་རིན་ཆེན་མཆོག་.....	60
ཅངས་ལེགས་ལྷ་བ།	62
པ་ཆབ་ལོ་རྩ་བ་རྩལ་ཁྱིམས་རྒྱལ་པོ།	62
རྩམ་ལྷ་ལོ་ཀ་.....	63
དྲན་པ་ནམ་མཁའ་།	63
སྒྲ་རིན་ཆེན་སྒྲི་།	64
མ་ནམ་པར་མི་རྩོག་པ།	64
མ་ལྷན་འོད་།	65

ཆེ་བྱི་འབྲུག	65
མྱེད་ལ་ལམ་ལ་པ་ལོ་ཆ།	66
རྒྱ་ན་དེ་ལྷ་གོ་ཤ།	67
ཆེ་ལོ་ལྷ་བ་རྒྱ་ན་སྒྲི།	67
ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་།	67
འགོས་ཆོས་བྱུང།	68
བརྩེ་རྩམ་རྒྱ་སྒྲི་ལ།	70
འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།	71
དེ་བ་ཅན།	72
ཆོག་རོ་སྒྲི་རྒྱལ་མཆོག།	72
ཆོས་བྱི་སྒྲིང་བ།	73
རྒྱ་དེ་ལྷ་གོ་ཤ།	73
ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲི།	74
སྐ་བ་དཔལ་བཅེས།	86
ལེགས་བྱིན་ཉི་མ།	88
གཡུ་སྒྲི་སྒྲིང་པོ།	89
རྒྱ་རྒྱི་ཏ།	89
གཙུག་ལྷན་ལམ་ལའི་སྒྲིང་པོ།	91
ཆུང་པོ་ཆེ་ཆེ།	93
བརྩེ་བབ་སྒྲིང་།	94
བྱ་ཀ་ལེགས་གོང་།	94
ལྷ་ལྱང་སྒྲི་གོང་།	95
འགོས་གོ་མ་དབྱལ་གོང་།	95
བྱིན་བྱི་སྒྲིང་པོ།	95
འབྲོག་མི་བྱི་ཆུང་ལོ་སྒྲི་བ།	95

ལོ་རྒྱུ་བ་མཚུ་སྤྱི་མཚུ།	96
དབལ་གྱི་སྒྲིང་པོ།	96
བཟང་སྒྲིང་།	96
དབལ་གྱི་ལྷན་པོ།	97
བརྩེ་དབལ་འབྱོར།	98
བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	98
རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ།	99
དགོ་བ་དབལ།	99
ལེགས་གྱི་སྤྱི།	99
ནམ་མཁའ་སྒྲིང་།	100
གཞིས། བོད་སྐད་བུ་འུ་ལྷོ་རྒྱ་བ་དང་འབྱུང་བུ།	100
ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།	100
ལོ་རྒྱུང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ།	104
ཆ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན།	104
ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ལྷན།	106
ལོ་རྒྱུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ།	106
དཔལ་ལོ་རྒྱུང་དམར་བ་བུ།	107
འཕྲོ་སེང་དཀར་ལྷན་འོད།	109
རྩ་ཞི་བ་འོད།	109
རྒྱ་བཙོན་འབྱུང་སེང་ག།	110
མཁས་གྲུབ་རྒྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར།	112
དཔལ་ལོ་རྒྱུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན།	113
གྱི་རྩོ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར།	114
འབྲོག་མི་ལྷན་ཡེ་ཤེས།	116
དཔལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།	119

འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས།	120
སྒ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་བྲིམས་གྲགས།	121
ཁྱུང་པོ་ཚོས་བཙོན།	121
སྒྱག་ལོ་གཞོན་རུ་བཙོན་འགྲུས།	122
གཉེས་ལོ་རྩ་བ་འབྲུང་པོ།	122
གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།	123
མགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ།	123
ནག་ཚོ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ།	124
སྟོ་བྲག་མར་པ་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས།	125
འཕོས་ཁྱུག་པ་སྟུང་བཙོན།	127
གཉགས་ལོ་རྩ་བ་ཚེན་པོ།	129
ཁྱ་སྟོན་དངོས་གྲུབ།	130
པོ་རུབ་ལོ་རྩ་བ་དགེ་སྟོང་ཚོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།	131
གཉགས་རྒྱུང་ལོ་རྩ་བ།	131
ཤེའུ་ལོ་རྩ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ།	132
མར་ཁྱུང་དད་པ་ཤེས་རབ།	133
མ་དགེ་བའི་སྟོ་གྲོས།	133
ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ།	134
ག་རོད་ཚུལ་བྲིམས་འབྲུང་གནས།	136
འབྲོག་མི་སྤྱུ་སྟོ་གྲོས།	138
སྟོ་རྩམ་སྟོ་རྩ།	139
ཁེར་གད་ལོན་ཏན་དཔལ་བ།	139
ཞང་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ།	139
རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན།	140
རྩོག་སྟོ་སྟུན་ཤེས་རབ།	141

ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ།	143
ལོ་རྒྱུ་བ་མེད་གི་རྒྱལ་མཚན།	145
གཉན་དར་མ་གྲགས།	145
སེ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་རིམས།	146
སྒྲོན་འགྲོ་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་བ་རྩོམ་ཡི་ཤེས།	147
གཞུ་དགའ་བ་རྩོམ།	148
ཁྱི་ལྷང་དབུ་དཀར་བ།	148
ཚས་ཁྱི་ཡོན་ཏན།	149
སྒྲོག་སྒྲུ་ཤེས་རབ་བཅེགས་པ།	149
མལ་ཁྱི་སྒྲོ་སྒྲོས་གྲགས།	150
ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྱི་བྱེ་མ་ལྷང་པ།	151
རོང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་བཟང་།	151
ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ།	152
མང་ལོར་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ།	152
ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ།	153
དཔང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས།	154
དིང་རི་ཚོས་གྲགས།	154
རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས་པ།	155
པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པ།	155
ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ།	157
བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས།	157
ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ།	159
རྩོག་མདོ་ལྷ།	159
ཏུ་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ།	160
འགྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།	160

ར་ལ་རྩ་བ་དོན་རྒྱུ་ལ།	161
བ་རིག་ཐོས་པ་དགལ།	163
སྒྲི་ལ་རྩ་བ་འོད་འབྱུང་།	163
མ་བན་ཆོས་འབར།	163
ཀྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ།	164
མཚུར་སྟོན་དབང་གི་དོན་རྒྱུ།	165
ར་ཆོས་རབ།	165
བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན།	166
ལ་རྩ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་འབར།	167
ལ་རྩ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགལ།	167
མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན།	167
དབྱལ་ཀུན་དགའ་དོན་རྒྱུ།	168
མར་པ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག།	169
ཀམ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།	171
ཐུག་མཚམས་དབང་ཐུག་རྒྱ་མཚོ།	171
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན།	171
བསོད་ནམས་བཟང་པོ།	171
དབྱལ་ཀུན་དགའ་གྲགས།	172
ལུ་པ་དཔལ་མཚན་དང་པོའི་དོན་རྒྱུ།	173
ཁྱ་དག་བསྟོན་ནི་ཙོ།	173
སྟོག་སྒྲིག་ལོན་ཅུ་འབར།	173
བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས།	174
སྐན་དར་མ་སྟོ་སྟོས།	174
ཙོག་གྱ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ།	175
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས།	175

དབུལ་སྒྲིག་ཅ་དོ་ཆེ་དྲག་པོ་ཅལ།	176
ཉི་མ་དོ་ཆེ།	176
རིག་པ་གཞོན་ཅུ།	177
ཁུ་མདོ་ཞེ་འབར།	177
ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུལ།	177
གཡུང་རྩུང་འོད།	177
བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ།	178
ཅག་གུ་ཤེས་རབ་བླ་མ།	178
ཅག་གུ་མུ་རན་མེད་པའི་དཔལ།	178
ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར།	179
དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གསལ།	179
ཚུལ་ཁྲིམས་བཙུགས་པ།	180
ལྷ་བཙན་པོ་ལུ་ནི་རྒྱ་ཇ།	180
རྟོག་བརྒྱུ་ཕྱ་ལ།	180
རྒྱ་ལོ་ལྷ་བ།	181
ལལ་དོ་ཆེ་རྒྱལ་པོ།	181
ལྷ་རིན་པོ་ཆེ།	181
རྒྱུར་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར།	182
དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་ཅན།	182
ཆེ་བཙན་སྒྲུལ།	182
ར་བྱིད་ལོ་ལྷ་བ།	183
ལུར་བྱ་འོད།	183
པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།	183
ཤེས་རབ་ལེགས་པ།	184
ནག་ཚོ་དར་མ་གསལ།	184

དག་སྒྲོང་ཤེས་རབ་སྒྱུབས།	184
ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།	184
འཁྱུ་པར་བཅེགས།	185
གཉན་བསོད་ནམས།	185
བ་རི་ཚོས་གྲགས།	185
ཨོང་པོ་ལོ་ལྷ་བ།	186
གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ།	186
མཁར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།	186
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ།	187
ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།	187
ཕྱེ་དགའ་བའི་དཔལ།	187
ཕྱེ་ལོ་ལྷ་བ་ལྷ་མེས།	187
མཚུར་སྟོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།	188
ཤུག་བཙོན་འགྲུས།	188
ཡེང་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྲུས།	189
ལོ་བཙུན་ཆུང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན།	189
དག་སྒྲོང་ཞུ་མ་སེང་གི་རྒྱལ་བ།	189
ཕྱེ་བྲག་ཤིས།(བྲག་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ།)	190
ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ།	190
ཆག་ལོ་ལྷ་བ་དྲག་བཙོན།	192
དཔལ་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ།	193
ཚོགས་ཆག་ཆུང་བ།	194
ཁམས་བ་ལྷི་རི་ཚོས་གྲགས།	195
སྒྱུབ་པ་དཔལ་བཟང་།	195
དཔལ་བསྐྱོ་ཅན།	195

ལ་ལོ་ནམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ།	196
ཞང་ལོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས།	197
རྩ་བཅུན་པ།	197
སྒོ་ཕུ་ལོ་རྩ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ།	197
ཞང་ལོ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་།	200
ས་པའ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།	201
གཉེས་ལོན་ཏན་གྲགས།	202
ཆག་ལོ་ཚས་རྩེ་དཔལ།	203
འཕྲོ་རྩམ་རྩི།	204
བསོད་ནམས་སེང་ག།	205
བ་ལོ་ཤེས་བཟང་པ།	205
སྒོ་བོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།	205
གཉལ་མི་མཉམ་བཟང་པ།	206
ཁམས་པ་སྒོ་སྒྲོས་རྒྱལ་པ།	206
ཐར་པ་ལོ་རྩ་བ་ཨ་ལོ་ཉ་སྒྲ།	206
ཡུ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ།	207
གསུམ། ས་སྒྲིའི་མིང་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།	207
ཤོང་སྟོན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན།	207
རྩན་མ་ཚུལ་གྲིམས་སེང་ག།	209
བྱང་ཀེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།	210
ཤོང་སྒོ་སྒྲོས་བརྟན་པ།	210
ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།	211
སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།	212
འཕྲི་བྱང་ལོ་རྩ་བ་མ་ཁི་བྱི་ཀ།	213
རྩ་མཐོང་ལོ་རྩ་བ།	213

སྒྲིག་པའི་དཔལ།	213
ཚུལ་གྱི་མཁའ་བཀྲ་ཤིས།	214
འགྲོ་མཁོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།	214
ལོ་མཚན་པ།	216
སྐུ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གུ་མྱ།	216
འཁྲོག་མི་རྫོ་ལྷ།	216
དབང་ལོ་རྩ་བ་སློ་གྲོས་བརྟན་པ།	217
སྐར་ཐང་བུུ་རྩྱ།	218
ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།	219
དབང་ལྷག་རྒྱལ་མཚན།	219
ཤམ་སྒྲུང་ལོ་རྩ་བ་ལྷགས་ཇི་དཔལ།	219
ནམ་མཁའ་རྫོ་ཇི།	220
ལེགས་པའི་སློ་གྲོས།	220
ཏུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ།	220
ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་ནམ་རྒྱལ།	222
ལོ་ཆེན་སྐུབས་མཚན་དཔལ་བཟང་།	223
གཡུང་རྒྱུང་སྒྲིང་པོ།	223
ཇི་མི་ཉག་ཆེན་པོ།	223
མངའ་རིས་རྫོ་ཇི་དཔལ།	224
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།	224
གཞོན་ཅུ་འོད།	225
ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ།	225
ཤུ་རངས་བསོད་ནམས་སློ་གྲོས།	226
ཡར་ལྷུང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།	226
ལོ་རྩ་བ་ཅན།	227

བསོད་ནམས་ནམ་ཁུལ།	227
ཚུལ་དག་རིན་ཆེན།	228
འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་དོ་ཨ།	228
སྒོ་སྒྲིག་ཁུལ་མཆོན།	228
ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ།	229
ཚུལ་ཁྲིམས་གཞིན་ཅུ།	229
མཁའ་འགྲོ་དོ་ཨ།	230
རབ་མཆོག་དཔལ་བཟང་།	230
ས་བཟང་སྒོ་སྒྲིག་ཁུལ་མཆོན།	230
བཞི། བག་ཐུའི་སྲིད་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ།	231
རྒྱུ་ཐང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེ་སྒྲི།	231
འོར་རྩོན་རྒྱ་བའི་སེང་ག།	231
ལྷན་ཚུང་དར་མ་ཚུལ་ཁྲིམས།	231
ཡེ་ཤེས་དོ་ཨ།	232
གཞིན་ཅུ་མཆོག་	233
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ།	233
ཆོས་འཁོར་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས།	233
འགྲོས་ལོ་གཞིན་ཅུ་དཔལ།	234
འོར་རྩོན་ཆོས་འབྱུང་།	236
དག་སྒྲོང་འོར།	236
དག་བཤེས་རྩོན་གཞིན།	236
རྒྱག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།	236
ཆེད་ཐང་གཞིན་ཅུ་དཔལ།	238
ཁྲིམས་ཁང་པ་བསོད་ནམས་ཁུལ་མཆོ།	238
ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཁུལ།	239

ལུ་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་སྤྱིང་བཟང་པོ།	240
རྒྱ་མཚོའི་ཐེ།	243
སྤྱ་བན་ཚེས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུལ།	243
ལུ་ལུ་ཡི་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།	244
སྤྱིགས་སྤྱོན་ལོ་རྒྱུ་བ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས།	244
དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ།	244
རྩེ་བཙོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ།	245
ཐ། དགའ་ལྷན་སྤྱིང་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྲུར་བྱང།	247
འདར་ལོ་ངག་དབང་ལུན་ཚོགས་ལྷན་གྲུབ།	247
སྤྱོན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྩམ་ཤི།	247
ལུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན།	248
མདོ་མཁར་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ།	249
སི་རུ་ཚེས་ཀྱི་འབྲུང་གནས།	250
ལྷང་རྒྱ་རོལ་བའི་དོ་རྩེ།	251
མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ།	253

སྐབས་གཉིས་པ། གཞན་རིགས་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཐེ།

དང་པོ། རྣམ་བཞག་སྤྱིང་བསྟན་པ།	257
གཅིག ཐོན་གྱི་ཡིག་ཚང་རུ་མཐོང་བའི་བྱིའི་ལོ་བཅ་གྱི་མཚན་གྲངས་བསྟན་པ།	257
གཉིས། འབྲུར་བྱང་རུ་བཀོད་བའི་བྱིའི་ལོ་བཅ་གྱི་མཚན་གྲངས་གསལ་བཅོས།	258
གཉིས་པ། བྱི་བྲག་རུ་བཤད་པ།	260
གཅིག རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་བཅ་དང་འབྲུར་བྱང།	260
སྤྱོབ་དཔོན་ཀུ་ས་ར།	260

ཐམ་བེ་ཤར་ཀ་ར།	261
ཐུ་གར་གྱི་ཐུན་པ་རྩ་ར་རྩ་ར།	261
ཐུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པི་རྩ་ཀ་ར་པ་རྩ།	261
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་མི་ར།	262
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ལེན་པོ་རྩ།	262
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པི་རྩ་ཀ་ར་པི་རྩ།	262
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པི་རྩ་ཀ་ར་པ་རྩ།	263
ལྷོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ།	263
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པ་རྩ་རྩ་རྩ།	265
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པི་མ་ལ་མི་ར།	265
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དུ་ན་སྤྱི་ལ།	267
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལུ་ནི་རྩ་རྩ།	268
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལའ་རྩ་རྩ་རྩ།	268
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྩ་ན་པི་རྩ།	269
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པ་རྩ་ལུ་རྩ།	269
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བཟོ་ཏ་ལ།	269
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྩ་ན་པ་རྩ།	270
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཱི་ཏ་པི་པ་རྩ་པི་རྩ།	270
པཱི་ཏ་རྩ་རྩ་བཟོ་ཏ་ལ།	270
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྩ་རྩ་སྤྱི་ལ།	270
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པ་རྩ་ལུ་རྩ།	270
ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལུ་ལེན་ལུ་རྩ།	271
རྩ་རྩ་སྤྱི་རྩ་ར།	271
རྩ་རྩ་པི་རྩ།	271
པཱི་རྩ་ཀ་ར།	271

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནུ་གཟུ།	271
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཁྱ་སིན།	271
ཁྱ་གར་གྱི་ལྷ་ཁྱ་པ་ན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཁྱ་པ་ན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པེ་རྩ་ཡ་ལྷ་ལ།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆུ་ལྷ་གཟུ།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་སིན།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་མ་གར།	272
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་མགོན་པོ།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པིན་ཀ་ར་སིན་པ་ན།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པིན་སིན་ཀ་ར།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་སིན།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་ལྷ་སིན།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་སིང་ཏི།	273
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྒྱ་ར།	274
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་སྐྱི།	274
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ལྷ་ལྷ་ར་དེ་ལ།	274
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཅན་ཀྱ་མ་ར།	274
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ཀའོ་པ་ཏི།	274
ཁྱ་གར་གྱི་བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་དབྱངས།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ལོ་ཏ།	275
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཅན་རྒྱ་ལྷ་སྐྱི་རྒྱ་ལ།	275
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་སིན།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ཀོ་མི་འཆི་མེད།	275
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་འཇམ་པའི་དབྱངས།	276

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ལུ་	276
པརྟི་ཏ་ཁུ་ཏུ་པད་མ་འབྱུང་གནས།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་མཛུ་ཀ་ལ་བྱ།	276
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་རྩ་ང།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་བ་རེ་རྩ་བ།	276
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་རྩ་རྩ་རྩ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་མི་དབང་བཟང་པོ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལྷམ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་ཁུ་ན་ཡ་སྤྱི་མི་ཏ།	277
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྩ་རྩ་ཀ་ར།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏེ་ཁུ་བ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་རྩ་བ་ན་རྩ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནགས་གྱི་རིན་ཆེན།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུ་ཞི་རྩ་ཏུ་ཅ།	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ཀུ་མ་ར་ཀུ་ལ་ག	278
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་སྤྱ་ཡ་སྤྱི་མི་ཏ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནམ་པར་རྩང་མཛད་ཁུང་བ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནམ་པར་རྩང་མཛད་རྟོ་རྟོ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བེ་རོ་ཅ་ན་བཟ།	279
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཞེ་དེ་བ།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱགས་དབང་དགའ་བྱེད།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟ་སྤྱ་ཁི།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཞེ་མ་ག་ག་ན།	280
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་བེ་ཏུ་ཀ་ར་ལྷམ།	281

ཁྱུ་གཤམ་གྱི་པཱཱི་ཏ་གཞུ་ན་ར།	281
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཤུནྟི་གཞུ།	281
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ལྷ་མ་ན།	281
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཀ་མ་ལ་གཞུ།	281
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ར་ཡ་ཤི།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ར་ཡ་ཤི་ན་ར།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཤི་ན་ར།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྒྱ་པར་ཀ་ར་ཤི་ནྟི་ན།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྒྱ་པོ་ཀ་ར་ཙ་ན།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་པཱཱི་ཏ་ནོན་ན།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྒྱ་པོ་ཀ་ར་ར་ཤི་ཏ།	282
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་པཱཱི་ཏ་ཤི་ཀ་ར།	283
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་པུ་ལ།	283
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་པུ་ཤི་པ་ན།	283
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་པཱཱི་ཏ་ར་ལྷ་མ་ལ།	283
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ལྷ་མྱོ་རྩམ་པུ་ཤི་པ་ན།	284
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་པོ་ན།	284
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་པོ་ར་ཤི་ཏ།	284
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་ལོ་ཙྰ་པ་ཤི་ཤི་ན།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་མཇུ་ཤི་ན་ར།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཤི་རྩམ་པཱཱི་ཏ།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཏི་ལ་ཀ།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཏུ་ཤི་ཤི་ན།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཤི་ཤི་ཤི་ཏི་ཤི་ན།	285
ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་ཤི་ཏི་གཞུ།	286

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་བྱེད་ལྟོན།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མེ་རྩི་པ།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེ་བ་བཟང་པོ།	286
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཁུ་མྱི་མྱོན།	286
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་མྱི་རྩྭ་ན།	286
ལྷ་མ་ནག་པོ་པ།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུན་གྱི་རྩི།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱུན་གྱི་རྩི།	287
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་འབྲུམ་ཐུག་གསུམ་པ།	287
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྩ་ཁུ་མ་རྩི།	287
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཁུ་མ་རྩི།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྩི་ཡུ་རྩ་ཀུ་ར་མྱི་མི་ཏ།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་རོ་རྩ་རྩྭ་ན།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱི་རྩྭ་རྩི་ཏ།	288
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩི་ཀ་མྱི་རྩྭ་ན།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་རྩི་མྱི།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཞུ་ལི་ཀ་ཀ་ལ་ཤ།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་རྩ་ཡ་མྱི་མི་ཏ།	289
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་རྩ་ཡ་ཅན།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པུ་རྩི་ནི།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་མྱི་མི་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩི་པུ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩི་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྩི་ཏ་མྱི་རྩ་ཏ།	290
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁུ་རྩ་ག་ཤེ་ཡན་ཏ།	291

ཁྱ་གར་རྒྱ་རྒྱ་རི་རྒྱ་རྒྱ་སྒྱ་	291
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་བི་ཏ་ར་ལ།	291
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་སྒྱི་ལྷ་ད།	291
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྱི་ལྷ་ད་པོ་རྒྱི།	291
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ས་མཁན་སྒྱི།	291
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྱི་ན་རྒྱ་ལྷ་ད།	292
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བ་ལྷ་རྒྱ་ར་རྒྱི་ཏ།	292
པཱི་ཏ་སྒྱི་ཀ་ར་གྱུ།	292
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་གཞན་ལ་མན་པ་བཟང་པོ།	292
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལི་ལ་བཟ།	292
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བ་ར་མེ་ལྷ་ར།	292
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་ཀ་ར།	293
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་ཀ་ར་ལྷ་མ།	293
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྒྱ་ར།	293
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆོག་གི་དབང་ལྷུག།	293
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞན་པན་མཐའ་ཡས།	293
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་རྒྱ་བཟ།	294
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་རྒྱ་ཀ་ར།	294
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ཡ་མེ་ན།	294
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲ་ཡལ་པ་ག་ཡ་རྒྱ་ར།	294
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་བཟ།	294
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡ་ཀ་ར་གྱུ།	294
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ནག་པོ་རོ་འཛིན།	295
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རྒྱ་ཡ་བཟ།	295
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྱི་པ་རྒྱ་གྱུ།	295

ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པརྟ་གུམ།	295
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་པ་ར།	296
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།	296
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲིཾ་པཱི་ཏ།	296
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་ཤ་ཀ་ག་ན།	296
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཙྰ་ཤྲྵ་ཀ་ར་ལྷ་མ།	296
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནི་ན་ཤི།	297
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་བུ་པ།	297
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཇ་ན་མྱི་རྟོ་ན།	297
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་ར་རྟ་ན།	297
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུ་རྟ་རྟ་མ།	298
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནི་རྟ་མྱི།	298
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པུ་ཏ་བཟ།	298
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་རི་ན།	298
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	298
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ།	298
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པ་རྟ་ཀླ་ར་མྱི་མི་ཏ།	299
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པརྟ་མྱི་དེ་བ།	299
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བ་ལྷ་ཤི།	299
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟ་ཤི་ཤི།	299
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་ཅན།	299
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པུ་ཏ་ཤི་རྟ་མ།	299
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་དི་ཏ་མྱི་རྟོ་ན།	300
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ཏུ་ལ་རྟ་མ།	300
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷ་མ།	300

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་མྱི་མི་ཏེ།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་སྐྱུ་རྩུ་གྱི་རྟི།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་བླ་པོ་ཕུག་རུ་མ།	300
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ཆེན་པོ་བཟླ་བྱི་ཁ་ལ་ཅུ་དྲ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བཟླ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བ་རྩུ་རྟི་པ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་རྩི་གཟུ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་རྩེ་བཅུ་ཆེན་པོ་དེ་བཟླ་དེ་པ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་ཤ་མ་རྩི་ཏེ།	301
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་བཟླ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ཀུ་ལྷ་ར།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེཏུ་ཟླ་དྲ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་རྩུ་རྩུ་ཏ་མ་ལྷ་རྟི།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལུ་བཟླ།	302
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩུ་རྩུ་ན།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྩུ་རྩུ་ན།	303
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་མྱི་མ་རྩུ་རྩུ་ན།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩུ་ཀ་ར་ལྷ་མ།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ན་གྱི་རྟི།	303
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷ་ཀ་ར་ཅུ་རྩ།	305
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་ན་གྱི་རྟི།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ན།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལ་ཅུ་རྩ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་བྱི་ཅུ་ཟླ་དྲ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ཞི་བ་བཟང་པོ།	306

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནག་ལྷ།	306
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱ་ཏུ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་གྱ་ཏུ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩ་ར་ལ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་སྤྱི་མི་ཏ།	307
རོ་པོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ།	307
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྤྱི།	309
ཁྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་འཇིགས་བྱེད་ལྷ།	309
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུཊུ་ལི་ལྷ་ལ།	309
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་སྤྱི་མི་ཏ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དཔལ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུཊུ་ཀ་ར་ལམ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་གྱ་ཏུ།	310
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩ་ར་སྤྱི།	310
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལུ་ག་ཏ་སྤྱི།	310
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུཊུ་ཀ་ར་ལམ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བུཊུ་ལྷ་ཏི།	311
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལུ་ག་ན་རོ་རྩེ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྷ།	311
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷ་ན་རྩ་ཀ་ར།	311
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རག་གི་དབང་ལུག།	312
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏེ་རོ་དེ་བ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་རྩྭ་ན་མི་ཏ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ཏུ་ཏུ་རྩ་ལ།	312
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ར་མེ་ཤུ་ར།	312

ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན།	312
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་འབྲུང་གནས་བཟང་པོ།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ག་ཏ་སྒྲི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལའྲུ་ཀ་ར།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕུ་ཐུ་སྒྲི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕུ་ཐུ་མི་རྩ་ཅི།	313
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ།	313
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཕུ་ཐུ་རྩ་བ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ག་རྒྱི་ཏ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཡ་ལེ་རྒྱ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕེ་ན་ཡ་དེ་བ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་མ་སྤུ་བ།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར།	314
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲི་བརྩ་པོ་རྒྱ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་སྒྲི་པ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བ་ལེན་རྒྱ་ཅི།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་མ་ཏི་སྒྲི་རྩ་བ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་སྒྲི་རྩ་བ།	315
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་ཅན།	315
ཏྲ་གར་མངོན་ཤེས་ཅན།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་རུ་པ་མ་རྒྱི་ཏ།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་མ་འེ་དབང་པོ་འོད་ཟེར།	316
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་དོན་ཡོད་དོན།	316
ཏྲ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་བརྩ།	317
ཏྲ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་འཇམ་དཔལ།	317

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་གྱི་ཕྱོད།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བ་རྒྱ་ཏི་པ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་རྟི་ཏ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷོ་ལ་བཟ།	317
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ན་བི་ཀོ་ལ།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མྱི་རྩྭ་ན།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་པཱ་ཁྱ་ཏ་ཟ་ད།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱ་ཏ་ལྷ་ག་ར།	318
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རུ་ལོ་པ།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་རྩ་ཡ་ལྷ་ནན།	318
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྷ་མྱི་ཤུ་ར་ལྱུ།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རབ་འབྱོར་ཞི་པ།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་མེན་ཟ་ད།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱ་ཏ་ལྷ་ག་ར་མྱི་ཟ་ད།	319
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་མྱི་ཟ་ད་པོ་རྟི།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟ་ད་མྱི་པོ་རྟི།	319
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་ག་ར་ཟ་ད།	320
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མྱི་བི་རྒྱ་ཏི་ཅན།	320
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལ་རེན།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷ་ག་ར་ལྱུ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་བ་ལྷགས་པ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཏ་ལྱུ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་མི་མཉམ་དོ་ར།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ར་ག་ལ་ལྱ།	321
ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་མྱི་ཟ་ད།	322

ཐུགས་ཀྱི་མཐུན་པོ་གི་རེ་ཆ་ཀ་ར་ལྷམ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཐུན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷམ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཐུན་པོ་ཁུ་རྩ་ཤི་ཏ།	322
ཐུགས་ཀྱི་པལྷི་ཏ་ཕྱི་རྒྱ་རོ་པ།	322
ཐུགས་ཀྱི་མཐུན་པོ་རྩམ་ཕྱི་ལྷམ།	323
ཐུགས་ཀྱི་པལྷི་ཏ་པེ་རོ་ཙ་ན་རྩི་ཏ།	323
ལུ་རེ་རྩ་པོ་རྩི།	324
བ་ཀི་ལྷ།	324
པལྷི་ཏ་མ་ཉི་རྩ་རོ་ཕྱི་རྩ་ཏ།	324
པལྷི་ཏ་རྩ་རྒྱ་རི།	324
རྩ་མཐུན་ལྷ་ཙ་ཏ།	324
སྒོ་བ་དཔོན་རྩ་ར་ན་མ།	325
ཕྱི་པ་རྩ་རྩ་ན་གྱི་རྩི།	325
ལུ་རེ་རྩ་རྩ་ཏ།	326
ཐུགས་བའི་ལྷ།	326
པལྷི་ཏ་སྒོ་སྒོ་མ་བཟང་པོ་གྲགས་པ།	326
སྒོ་བ་དཔོན་མི་བསྐྱོད་རོ་རྩི།	327
པལྷི་ཏ་རྩ་རྩ་ན་ལྷ།	327
ཕྱི་རྩི་དེ་ལྷ།	327
རྩི་མེད་དཔལ་བཟང་པོ།	327
པམ་ཆེན་ལྷ་ན་རྩ་ལྷ།	327
ལུ་རེ་རྩ་ཀ་ར་པ་རྩ།	327
པལྷི་ཏ་ཨ་ལི་ཀ་དེ་པ།	327
ལྷ་ན་རྩ་རྩ་ཏ།	328
པལྷི་ཏ་ལུ་ན་ཡ་ལྷ།	328

ནལ་འབྱོར་པ་སྒྲིཛ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལུ་ནན།	328
རོ་ཏ་ཀཱ།	328
ལོ་ཀ་སྒྲི།	328
པལྷི་ཏ་སྒྲི་ར་ཐ།	329
ལུའོ་དྲི་ཏ།	329
པལྷི་ཏ་ཉི་མ་འབྱུང་གནས་ཟླ་པ།	329
པལྷི་ཏ་རྒྱ་རིན་པ།	329
ཟུལ་བའི་བཟང་པོ།	329
པལྷི་ཏ་པརྟ་ཟླ་ཏ།	329
འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྒྲིཛ་པ།	330
པལྷི་ཏ་མཚུ་སྒྲི།	330
པལྷི་ཏ་རོ་ལུ་ཀ་ར།	330
ནལ་འབྱོར་པ་སྒྲི་རྒྱ་ག་ན་མི་ཏ་ལུ་ནན།	330
པལྷི་ཏ་ལུ་སྒྲི་སྒྲི།	330
ཀུ་ལུ་ར་སྒྲི་ཟླ་ཏ།	330
པལྷི་ཏ་སྒྲི་བི་མ་ལ་སྒྲི་རྒྱ།	331
པརྟ་སྒྲི་རྒྱ།	331
པལྷི་ཏ་རྒྱ་པ་ལ་ཏ་ལ།	331
པལྷི་ཏ་བི་མ་པ།	331
པལྷི་ཏ་རོ་རྒྱ་གན་པ།	331
བི་ལུ་སྒྲི།	332
པལྷི་ཏ་རོ་པོ་རི་པ།	332
སྒྲི་རྒྱ་ཙན།	332
མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་ལུ་མ།	332
མ་མཚུ་ཟླ་ཏ།	332

དཔལ་ཤ་བ་རི་དབང་ཐུག་	332
ནལ་འབྱོར་བ་རྩྭ་མྱི་རྩྭ་ན་གྱི་རྟི།	333
པརྟི་ཏ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེ།	334
པརྟི་ཏ་ཨ་ཟ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར།	334
པརྟི་ཏ་རྩྭ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར།	334
པརྟི་ཏ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ།	335
པརྟི་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བ།	335
པརྟི་ཏ་ལྷ་རུ་ལ་རུ་ས་བཟླ།	335
ལྷ་རྟོ་བོ་རྟི།	335
པརྟི་ཏ་ཨ་རྩ་ལ་མྱི་མ་རྟི།	335
པརྟི་ཏ་སའི་སྟོང་པོ།	336
ལྷ་ཅུ་ལྷ་པརྟི་མྱི་བཟླ་མྱི་ལ།	336
ཀ་ན་ཀ་མྱི།	336
པརྟི་ཏ་ས་ར་རྟི་ཏ།	336
པརྟི་ཏ་ཟླ་བ་གཞོན་ཅུ།	336
པརྟི་ཏ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་རྟི།	336
པརྟི་ཏ་ཆེན་ལྷ་རི་ཀ་མྱི་རྩྭ་བ།	337
ཟླ་རྩྭ་ཅེ།	337
པརྟི་ཏ་མི་མཉམ་ཁོལ་པོ།	337
མ་ལ་བ་རྩྭ་ན་མྱི་རྩྭ་བ།	337
པརྟི་ཏ་པ་ར་རྟི་ཏ་ཟླ།	337
པརྟི་ཏ་ཅུ་ཡ་ན་མྱི།	337
པརྟི་ཏ་སང་རྩ་བ།	338
ལྷ་ཅུ་བི་ན་ལ་ཅན།	338
པརྟི་ཏ་མ་རྩྭ་བོ་རྟི།	338

བེ་རྩ་ཀ་ར།	338
པལྟེ་ཏ་བདེ་གཤེགས་གྲགས་པ།	338
ཉི་རི་སྒྲིལ་ན།	338
བདེ་བའི་ཐུག་ཀྱ།	339
པལྟེ་ཏ་ཆོས་ཀྱི་ཐེ།	339
པལྟེ་ཏ་དེ་ལ་ཕུ་མ་ཏི།	339
པལྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་མོ་མ་སྒྲིལ་བ།	339
མཐུ་སྒྲིལ་མ།	339
པལྟེ་ཏ་ཨ་ཏུ་ལ་ད་ས་བཟ།	339
པལྟེ་ཏ་མ་རྒྱ་ཀུ་ཅ་ཅ།	340
རྩ་ལིན།	340
པལྟེ་ཏ་གོ་ཏ་མ་རྩ་བ།	340
རྒྱལ་བའི་སྒྲན།	340
པལྟེ་ཏ་ར་ལ་དེ་ལ།	340
པལྟེ་ཏ་ཕ་ལ་རྩ་བ།	340
གོ་ཀྱ་ལ་རྒྱ་མ་མི་བ།	341
པལྟེ་ཏ་རྒྱལ་བའི་སྒྲན་བཟང་པོ།	341
པལྟེ་ཏ་ཏ་ཐུ་ག་ཏ་རྩ་བ།	341
རྩ་ལ་འཕྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་མི་ཏ་རྩོ་གི།	341
རྩ་ལ་འཕྱོར་པ་མི་ཏ་ལྷ་ནན།	342
ཐུ་ལ་རྩ་བ།	342
གཞིས། ཁ་ཆེའི་པོ་པཏ་དང་འཕྱར་བྱང་།	342
ཁ་ཆེ་ཏ་རུ།	342
ཁ་ཆེའི་པལྟེ་ཏ་སྐབ་རྒྱ་དེ་ལ།	343
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩམ་ཀ་ར།	343

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ན་ར་ས་དེ་གླ།	343
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་རྣམ་རྣ་ར།	343
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་བཟླ་སྤྱི་རྣ་ད།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སྤྱི་ལེ་བུ་མ་པ།	344
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྣམ་བཟླ།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སོ་མ་རྣ་པ།	344
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཟླ་བ་མགོན་པོ།	344
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་སྤྱི་རྣ་ད།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སྐལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མ་ལོ་རྣ་པ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་འི་མ་ལ་སྤྱི་རྣ་ད།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཟུ་ཀ་ར་སྤྱི།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་རྩྭ་ན་བཟླ།	345
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མ་རྩྭ་རྩྭ་ན།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཅེ་ལྷ།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སང་སྤྱི་རྣ་ད།	346
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སྤྱི་པ་ར་དེ་ཏ།	346
ཁ་ཆེའི་ཕུག་སྤྱི།	347
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྣ་ད་པོ་རྣ།	348
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷ་ན་རྣ།	348
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ལྷ་ན་རྣ།	348
ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་འི་རྣ་ཡ་ཀ།	349
ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སུ་མ་ན་སྤྱི་རྣ་ད།	349
གསུམ། བལ་བོའི་ལོ་བཅ་དང་འགྱུར་བྱང།	349
བལ་བོ་སྤྱི་ལ་མཆུ།	349

བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་མ་རྒྱ་སྒྲ་བ།	349
བལ་པོ་མ་རྒྱ་སྒྲ་བ།	350
བལ་པོའི་ལོ་རྒྱ་བ་པད་མ་རྩ་ཅི།	350
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་ལུ་མ་ཏི་ལྷི་རྟི།	351
བལ་པོ་བྲུག་ལྷི་རྟི་བ།	351
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་མཆུ་ལྷི་རྟི་རྒྱ་ཀམ།	351
བལ་པོའི་མཁན་པོ་ལུ་མ་ཏི་ཅན།	351
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་རྩ་རོ་ལུག་རྩ་མ།	351
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་དེ་ལྷ་རྩུ་རྩ་མ་ཏི།	352
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་རྩ་རྩུ་རྩ་ཅི།	352
སྒྲ་མ་བལ་པོ་ལོ་རྒྱ་བ།	352
བལ་པོ་མ་རྒྱ་པ།	352
བལ་པོའི་པལྒྱི་ཏ་སྒྲ་ལི་ལྷ་ར།	352
བཞི། རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ཤང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་འཁྱུར་བྱང་།	352
རྒྱ་ནག་གི་ཏན་ལྷན་ཏང་།	352
རྒྱ་ནག་ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་ལྷ་ཆོ།	353
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏ་ཤང་ཟབ་ལོ།	353
རྒྱ་ནག་ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་ཡན།	354
ཏ་ཤང་མེ་མལོ།	354
རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བཅུན་རིན་ཆེན།	354
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷང་པན་ལུན།	355
རྒྱ་ནག་གི་པལྒྱི་ཏ་རྩུ་རྩ།	356
རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷི་ལ་རྩུ་མ།	356
རྒྱ་ནག་གི་དགེ་བཤེས་མིང་གྱང་རྩ།	356
རྩ་ཅོང་།	356

ལྷ། ཟ་ཏོར་ལོགས་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་པའི་ལོ་པའ་དང་འབྱུང་བྱང་།	357
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་ན།	357
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ལ་ལོ་ཀ།	358
ཟ་ཏོར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པ་ལྟོ།	358
སྒྲིབ་དཔོན་པ་རྣམ་འབྱུང་གནས།	358
སྒྲིབ་ལའི་སྒྲིབ་རྣམ་འབྱུང་མ་ཅན་ལ།	359
པུན་མ་རྟོ་རྩེ་སེམས་མ།	359
ཅན་པ་ཤི་ལ་ན།	359
མ་རོ་ཕུག་རུམ།	360
མཁོན་པོ་སྒྲིབས།	361
བྱུང་བཤོད། སྒོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་བཤོད་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་	
མཚན་ཐོ།	362
དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་།	374
མཁུག་བྱང་།	378

ཨ་ཤ་ཤ་ཤ་ཤ། ཨ་ཤ་ཤི་ཨི་ཤི་ཤི་ཤ།

དང་པོ། རྣམ་བཞག་གྱི་ར་བསྟན་པ།

དེ་ཡང་རྣམ་རབས་བརྒྱད་པའི་ཡར་ཕྱོད་རྩ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་བོན་གྱི་ཤེས་རིག་དར་ཆེ་
 ཞིང་། ཆེ་སར་རྒྱལ་མོན་གྱི་སྤྱིད་སྤྱོད་ཡུགས་དང་རྒྱུ་མཐར་འབངས་མིའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་
 སྐྱེས་ཀྱང་ཤེས་རིག་དེ་ཡི་འདུ་འགོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་མཁས་པ་སྣ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་
 ཅམ་མ་བཟད། སྤུལ་བཞག་རིག་དངོས་དང་རིག་གནས་གྱི་སྤྱང་རྒྱལ་སྣ་ཆོགས་པས་ཀྱང་ར་འཕྲོད་
 པར་འདུག བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལྟར་རྩ་བུས་ན། ཤེས་རིག་དེ་ཉིད་གྱི་
 སྤུལ་གཏོད་མཁན་པོ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ནི་ད་ནས་མི་ལོ་སྟུང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྟོན་ཅམ་
 ལ་ཕྱོད་པར་བཞིན་ཅིང་། རྣམ་སྐབས་དེའི་སྣ་རྗེས་སུ་ལོ་ཙྰ་བ་གྲགས་ཅན་རྒྱལ་བྱུང་བར་བཤད་
 དེ། ལེགས་བཤད་གཏེར་མཛོད་ལས། འོ་ལ་མོའི་སྤྱིར་རྩ་བོན་པའི་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་
 དང་། བསྐྱགས་པ་གསུམ་གྱི་བོན་ཐེ་བཟའ་མོ་རྣམས་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་སུ་འོ་ལ་མོའི་སྤྱིར་རྩ་
 དར་བ་དེ་དག་ཀྱན་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་གིས་ཕྱ་ཆོའི་མཆོན་རྩ་ཤེས་རབ་གསུམ་ལས་ཆལ་
 རྒྱུངས་ཏེ་བོན་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་རྩ་རྒྱུངས་ནས་ལོ་ཙྰ་བ་སྐད་རྩ་བསྐྱུར་ནས་དར་བར་
 མཛོད་^①པར་གསུངས་པ་དང་། ལོ་ཙྰ་བ་དེ་རྒྱལ་ངོས་བབྱུང་བ་མདོ་འདུས་དང་ཆ་རྒྱུད་ཉི་
 སྟོན་གཉིས་ཞལ་མཐུན་པར། གཏུང་སོབ་ཕྱ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུངས་ཤིང་། མཁས་པའི་སྤུལ་
 རྩ་བོན་པའི་ལོ་ཙྰ་བ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཞབས་དང་ལྟན་པ། ལྷག་གཟིག་གི་ལོ་ཙྰ་བ་དཔྱ་ཅ་རྩ་
 ཉེར་པ། ཞང་ཞུང་གི་ལོ་ཙྰ་བ་ཁྲི་ཐོག་སྟེ་ཅ། སྟུང་པ་ལ་གྱུ་རྩ་ལི་སྟར་ལེགས། རྒྱ་གར་ལ་ལྷ་བདག་
 སྐྱེས་ཏོ། རྒྱ་ནག་ལ་ལེགས་ཏང་སྟུང་པོ། སྟུང་ལ་གསེར་ཐོག་ཕྱེ་འབྱམས་དང་རྒྱལ་གོ་^②ཞེས་
 བསྟན་ཞིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་རེ་ཕྱིས་གྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤུལ་ལྷུང་ནས་
 བྱུང་བའི་ལོ་ཙྰ་བར་ངས་སོ། རྒྱལ་པོ་གཏུང་ཁྲི་བཅན་པོའི་སྤྱི་རིང་རྩ་ཞང་བོད་ལོ་ཙྰ་བ་གྲགས་
 ཅན་བཞི་བྱུང་སྟུང་བ་རེ་རེ་བཞིན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ལས། ལྷ་སྟུང་ཁྲི་བཅན་
 ཐེའི་སྤྱི་རིང་ལ། རྒྱུང་པོ་སྟུང་སྟུང་རོན་གཙུག་དང་། གཏན་ལི་ཕུ་སྟུང་རིང་། རྩེ་བོད་ཀྱམ། གཙོ་

① ཤར་རྩུ་བཀྱ་ཤེས་རྒྱལ་མཛོད། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་150རྩ་གསལ།
 ② ཤར་རྩུ་བཀྱ་ཤེས་རྒྱལ་མཛོད། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་150རྩ་གསལ།

བོན་ཁྱི་གཙུག་^①སྐགས་མཁས་པ་མི་བཞི་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་བཞིར་གྲགས་པ་ཤོག་ངོས་དེའི་
 མཚུག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་གཉེན་གྱི་བཅན་པོ་མན་ཆད་ནས། །གནམ་རི་སྤྱང་བཅན་ཡན་ཆད་
 ཏུ། །ཆབ་སྤྱིད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་རེ། །ཐར་ལམ་འདྲེན་པའི་སྐྱ་གཤེན་རེ། །སྐད་རིགས་བསྐྱར་པའི་
 ལོ་པའ་རེ། །^②ཞེས་ཡོངས་གྲགས་བཞིན་རུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་རབས་རིམ་གྱི་ལོ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 མང་རུ་བྱོན་ཞིང་མཐའ་འབྲེལ་མི་རིགས་ལས་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུག། བོན་
 ཀྱི་བསྟན་པ་པར་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཞང་ཁུང་སྟོང་རྒྱང་མཐུ་ཆེན་དང་བོད་ཀྱི་ཤ་རི་དབུ་ཆེན་ཟེར་
 བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བར་བཞེད་ལ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཙམ་པ་པོས་
 མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉེར་གསུམ་གྱི་མཆོན་བཀོད་ཡོད་ཅིང་།^③ དེ་ལྟར་སྐྱ་མ་སིལ་
 གུར་གནས་ཤིང་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ནས་བོད་གཏོགས་ཀྱི་ཆོ་བ་ཁག་གི་མཁས་པ་
 ལོ་པའ་དང་། དུལ་དབུས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྐགས་ནས་བྱོན་པའི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་བཅས་བྱོན་
 དུལ་མི་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་རུ་གྱུར་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་བོན་ལུགས་བསྟན་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་དག་
 ལས་རགས་རིམ་ཙམ་ངེས་སྤྱོད་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་དག་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཆོན་ཙམ་
 ལས་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་དང་མཛད་པ་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་ཁུང་ཞིང་། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱེན་
 ཏུ་མའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་ཡིད་ཉོན་ཏུང་བ་ཞིག་ནི་བཅའ་རྒྱ་མ་གྱུར་བའི་ཁར་
 རང་ཉིད་ཤེས་རྒྱ་དམན་པས་འདིར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་ཞིག་ཁྱེད་ལས་འོས་མ་རྟེན་མོད། ཁྱེད་
 ཁོངས་འདི་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་སྟོབ་གཉེར་གནང་མཁན་དག་གིས་རིམ་པར་ཁ་གསལ་མཛད་དེ་
 ཏུང་ཞིབ་རྒྱས་འབྱས་ཆང་གི་ལམ་ལ་འདྲེན་རྒྱ་ནི་དགོས་པ་དང་དོན་རྟེན་ཆེ་ཆེར་ལྷན་པ་ཞིག་གོ།

གཅིག་ བསྟན་པ་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ།

སྐྱེར་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རུས་སྐབས་ནི་བཅན་པོ་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་པའི་རྗེ་གཉེན་

- ① ཤར་རྩ་བཀྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན། ཞེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་153ཏུ་གསལ།
- ② ཤར་རྩ་བཀྱ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན། ཞེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་133ནས་134
བར་གསལ།
- ③ དབང་འདུས་ཆེ་རིང་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།
མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས་181ཏུ་གསལ།

བྱི་བཅན་པོ་ནས་བོད་ཁྱིལ་དབང་བའི་བཅན་པོ་མཐའ་མ་སྟེ་འུ་རུམ་བཅན་གྱི་བར་དུ་ངོས་འཛིན་
 མཁན་ཡང་ཡོད་མོད། འདིར་སྐབས་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་བོད་ཁམས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་
 རུས་སྐབས་ཏེ་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་ནང་འདྲིན་བྱས་པའི་རུས་སྐབས་དེ་ཉིད་ནས་ཕྱོད་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་ནམས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། རིག་པའི་སྟེ་རུ་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་སྟེལ་མགོ་ཚུགས་པའི་རུས་ནི་རུས་རབས་བཞི་པའི་གོང་རོལ་དུ་ཡིན་
 པར་བཞེད་ནའང་། ད་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་གཞིགས་ན། ཆོས་ལུགས་དེ་ཉིད་བོད་དུ་དར་སྐབས་པ་
 བྱུང་བའི་རུས་ནི་རུས་རབས་བརྒྱན་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་རིང་དུ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེ་
 རུས་ནས་གཞུང་བརྒྱ་མ་ལུས་བོད་དུ་བསྐྱུར་པའི་སྐྱུར་གྱི་སྟེ་བཅུགས་ཤིང་། རྒྱ་གར་སོགས་ནས་སྟོབ་
 དཔོན་དང་མཁན་པོ་སྟུན་བྱངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ། དེ་དོན་
 སྟོང་བ་ལ་སྦྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་བྱུང་རིམ་དེ་བསྟན་པ་དར་ལུགས་དང་བསྟན་
 བས་བཞེད་རྒྱུ་སྟེ་སྟེལ་ལམ་ཞིག་སྟེ་མོ་ནས་ཆགས་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕྱོད་ཚུལ་
 དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ལས་དོན་གྱི་དར་རྒྱུད་ཀྱང་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རུས་མཆོམས་དབྱེ་སྟངས་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར་
 འདུག་ཅིང་། སྐབས་བབ་ཀྱི་རུས་སྐབས་དེའང་བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་ངོས་པས་སྟོན་གྱི་
 ཡིག་ཆ་གི་ཁྱད་སྟངས་དང་བསྟན་ནས་བཞེད་པར་བྱ།

༡ སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་གི་བཞེད་ལུགས་མདོར་བསྟན་པ།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བསྟན་པ་སྟེ་དར་དང་སྟེ་
 དར། ཡང་དར་སོགས་ཀྱི་རུས་རིམ་དགར་བ་ལས། བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་དེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་
 མོ་རུ་ནས་བསྟན་པའི་དབུ་བརྟེས་ཤིང་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐབས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད་པ་ནས་
 བོད་ཁྱིལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་སྟེ་དར་མ་འུ་རུམ་བཅན་གྱི་སྟེ་རིང་བསྟན་པ་རྒྱུད་པའི་བར་
 ཀྱི་རུས་ལུན་ལ་ངོས་འཛིན་པར་མི་མཐུན་པ་མེད། བསྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་ལོ་པར་ཅི་འདྲ་
 ཕྱོད་པའི་ཚུལ་ནམས་རྒྱས་བསྟན་དང་འཕྱུས་ཆ་མིན་མ་འདྲ་བ་ཅུ་ལས་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་དང་ཆོས་
 འབྱུང་མལ་ཆེ་བར་དེའི་ཚུལ་བཞོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་སྟོན་བཅོས་སུ་ཅུང་ཞིབ་ཅུ་འཁོད་པའི་
 ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་གཞིར་བཟུང་གིས་ཅུང་སྟོན་ན། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལས་བོད་དུ་ཕྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་
 པའི་གྲངས་ཆ་དང་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རུས་མཆོམས་དེ་རུས་རབས་བརྒྱན་པ་སྟེ་བཅན་

བོ་སྒྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་རུས་ནས་མགོ་བཙམས་པ་དང་། རྩོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཡང་སྒོ་བ་
 དཔོན་ཐོན་མི་སྟོན་ཏེ་ཉིད་རུ་བཙུགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཆན་བཟངས་ཡོད་ཀྱང་། འགའ་
 ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རུས་མཆན་ལྟར་མཆོངས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ཀྱི་ལ་མང་ཉུང་གི་བྱུང་ཤོར་
 བ་སོགས་མ་མཐུན་པའི་ཚུལ་མང་རུ་མཐོང་སྟེ། རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་བཙམས་གྲུབ་པའི་
 ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟེང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱད་ལས་བོད་རུ་བཙུགས་ཏེ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱོན་ལུགས་སྟེང་བའི་
 སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞི་གཅིག་གི་མཆན་བརྒྱད་མར་བཟངས་པ་མཐོང་ཞིང་།^① གཞུང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 བྱུང་རིམ་བྱོང་གོང་བཟུན་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་ཐོར་མ་བཟངས་པའི་བཟུན་པ་སྤྲ་དར་དང་བྱི་དར་རུས་
 རྟོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཆན་ཡང་ཐོན་པ་སོགས་ཆན་པ་འོག་མའི་སྐབས་དོན་ལྟར་བཟོད་པར་
 བྱ་ལ། རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུའི་ནང་བཙམས་གྲུབ་པའི་སུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་(1322ལོ)
 ལྟར་ན། བཟུན་པ་སྤྲ་དར་སྐབས་སུ་སྒོ་བ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྒྱུར་གི་བར་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་
 ཡི་མཆན་བཟངས་པ་དང་།^② དེ་ལ་རུང་དཀར་ཆོག་མཐོང་རུ་སུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་གི་
 མཆན་གསལ་ཞེས་པ་མ་དག་པ་འདྲ། སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་(1362ལོ)རུ་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་བྱོན་
 པར་གསུངས་ཤིང་།^③ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་(1564ལོ)ལྟར་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་བརྒྱུན་དང་།^④ ལུམ་
 པ་མཁན་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་(1748ལོ)རུ་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་གཅིག་གི་
 མཆན་བཟངས་ཡོད་ལ།^⑤ ཡང་སྡེ་དགེ་བཟུན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆོག་(རུས་རབས་བཙེ་བརྒྱད་)རུ་བོད་
 རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ད་ལྟ་བཞིའི་མཆན་བཀོད་ཅིང་།^⑥ དེར་རུས་ཀྱི་མཁས་དབང་རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་སྟོན་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟེང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས363པར་གསལ།
 ② སུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། སུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208རུ་གསལ།
 ③ སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་རྒྱ་མེད་འོད་ཟེར། སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1991ལོ།
 ཤོག་ངོས379རུ་གསལ།
 ④ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་སྡེ་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271རུ་གསལ།
 ⑤ ལུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྟོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས785རུ་
 གསལ།
 ⑥ ལུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལྟར་གི་དགོངས་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་བཟུན་བཙོས་
 གངས་ཅན་པའི་སྐད་རུ་འགྱུར་རོ་འཛལ་གྱི་ཆོས་བྱིན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ངོ་མཆར་འབྲུལ་གྱི་ཕྱི་མོ་རྫོགས་ལྟན་བསྐལ་བའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་སུང་རྒྱུས་རར་དགྲིགས་པའི་ཚུལ་ལས་བཙམས་པའི་གཏམ་ངོ་མཆར་ཚུ་གཏེར་འཕེལ་བའི་ཐུ་བ་གསར་པ་ཞེས་
 བྱ་བ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས158ནས་159པར་གསལ།

ལས་མཆོག་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དབྱུང་བཟུར་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་གསུམ་ཏུ་བཞེད་པ་^①སྐགས་
 བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཚུམ་པའི་དུས་མི་འདྲ་བ་དང་གང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་ཡིག་ཚང་གི་བྱངས་མ་
 འདྲ་བ་སྐགས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་སྐྱ་དར་སྐབས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཅིས་གྲངས་ཀྱང་མི་འདྲ་
 བ་འགའ་རེ་བྱང་ཡོད་པར་འདུག། ཞོང་བསྟན་ཡིག་ཚང་དག་ལས་བསྟན་པ་སྐྱ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་
 བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོག་གྲངས་འཕུས་ཚང་ཤོས་ནི་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་སྐབས་དེ་ཡིན་
 དགོས།^②

ཁ ཡིག་ཚང་དབྱུང་བཟུར་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོག་གྲངས་གསལ་བཅོས།

ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅོན་གྱི་སྤྱི་རིང་ཏུ་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་བོད་ཏུ་བཟུར་མགོ་བཙུགས་པ་ནས་
 རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེ་སྐགས་ཀྱི་བརྩི་ཏ་གདན་དྲངས་ཤིང་། བོད་རང་གི་ཡུལ་ནས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་ཉུང་
 ཅུམ་གསོ་སྦྱང་མཛད་ཡོད་པ་དང་། མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་དེར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོག་
 གྲངས་འདྲེན་པ་ལ་ཞོང་བསྟན་ལྟར་ཡིག་ཚང་པལ་ཆེ་བས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྦྱང་གི་
 བར་ཏུ་བཙུ་ཚུལ་མཐུན་པར་འདུག་ལ། སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དག་ལས་ལོ་པའ་
 རྒྱལ་གྱི་མཆོག་ཐོ་བཀོད་པ་ཅུང་གསལ་ཁ་ཅན་དེ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་ཏུ་མཐོང་
 ཞིང་།^③ ཕྱིས་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེ་བཅེར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཕྱི་མོར་གནང་ཡོད་པ་
 དངོས་ཀྱིས་གང་ཅུང་ནས་ཤེས་བྱས། དེ་བས་འདིར་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལ་མང་བྱས་ཐོག་བཙུགས་
 ཆོས་གཞན་དང་དབྱུང་བཟུར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་དེར་མ་ཚུད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོག་ཐོ་ཁ་སྟོན་ཅུམ་
 བྱས་ན། ཞོང་བསྟན་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཏུ་ཐོན་མི་ནས་ནམ་མཁའ་སྦྱང་གི་བར་ཏུ་བོད་རང་
 གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷ་ཡི་མཆོག་བགྲངས་ཤིང་།^④ དེའི་གསུ་སྐྱ་སྤྱི་གཞེར་སང་གི་ཏ་ཞེས་སྐྱ་བྱི་བཞེར་

① དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་212སྤྱ་གསལ།
 ② ཞོང་བསྟན་ཡིག་ཚང་དག་ཏུ་བཀོད་པའི་བསྟན་པ་སྐྱ་དར་དང་གྱི་དར་སྐབས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་ཐོ་མ་ཡིག་རི་བཞེན་
 དེ་བཅུ་གྱི་མཐུག་ཏུ་རྒྱར་བཀོད་བྱས་ཡོད་པས་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་དེར་གཟིགས་པར་འཇུག།
 ③ བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱིས། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས་208ནས་211བར་ཏུ་གསལ།
 ④ བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལུགས་པར་མའི་སྟོང་ལོ་རྒྱུ་བ་རེ་རེའི་མཆོག་གྱི་མཐུན་ཏུ་ཡང་གྲངས་བཀོད་པ་བཞེན་བསྟན་པ་སྐྱ་དར་རིང་
 བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་55ཡི་མཆོག་ཐོ་འདུག་མོད། དེ་ལ་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་56ཏུ་ངོས་བཟུང་བས་ཕྱིས་གྱི་བཙུགས་ཆོས་པལ་
 ཆེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐད་ཀར་དྲངས་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཏུ་སྟོང་། དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་ཀའི་བར་བྱུང་དེ་སྐྱ་བྱི་གཞེར་སང་གི་ཏ་ཞེས་པ་
 ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་ངམ་སྟུམ་ཡང་དེ་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བཤད་གང་ཡང་མ་མཐོང་།

དང་སང་ཤི་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་བཅིས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་མཉམ་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོད་ཀྱི་ཚོས་འབྱུང་དང་ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་སྤྱི་མཉམ་ལན་རེར་འདི་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་སྤྱི་མཉམ་གཉིས་སང་ཤི་ཏ་འཕྲུལ་བྱེད་ཀྱི་བཞེད་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་བཟང་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་བཞེད་དམར་པོ་རུ། བོད་འབངས་ནང་ནས། སྤྱི་གསལ་སྤྱང་། དབས་བྱི་ཤེད། སང་ཤི་ཏ་.....སང་མི་བདུན་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་སྟོན་གྱི་དེ་བཞེད་རེ་འགར་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ་ལྟར་ན། སྤྱི་མཉམ་གྱིས་སང་མི་བདུན་བཟང་སྟོན་སྤྱི་གཅིག་སྤྱི་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཐ་གསལ་སྤྱང་། ཐ་བྱི་བཞེད་ཞེས་བཟང་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན་རུ། ཐ་བྱི་གཅིག་སྤྱི་དང་པོ་དང་གསལ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་བཟང་སྟོན་ཞེས་བྱི་གཅིག་སྤྱི་དང་བྱི་བཞེད་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་རུ། ཐ་བཞེད་གྱི་བྱ་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆད། གཙོད་མཚམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སྤྱི་སྤྱི་ཞེས་པས་བྱི་བཞེད་དང་སང་ཤི་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ར་འཕྲོད་པ་བྱུང་། ཡང་ཚོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་རུ། ཐ་བྱི་བཞེད་གྱི་བྱ་བྱི་གཅིག་སྤྱི་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་འབྱུང་བར་བལྟས་ན། ཐ་བཞེད་དང་བྱི་གཅིག་སྤྱི་གཉིས་ལོ་པའ་ཁ་ཁ་དང་། ཐ་བྱི་གཅིག་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་འི་མཚན་གཞན་རུ་ངོས་པ་མ་ཟད། ཐ་བཞེད་དང་བྱི་གཅིག་སྤྱི་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་ནི་པ་བྱུང་ཡང་ན་བྱ་སྤྱི་ལྟེན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། མོད་གྱི་བཞེད་སྤྱང་སྤྱི་དང་འགལ་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྤྱང་། (འདིའི་སྟོན་གསལ་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་དོན་རུ་བྱ་བར་བྱ།) གང་ལྟར་བྱི་བཞེད་དང་སང་ཤི་ཏ་གཉིས་དེ་བཞེད་དང་བཅས་པའི་སྟོན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ལ་ལན་རེ་ན་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་པ་ར་འཕྲོད་པར་འགྱུར། ཐ་བྱི་གཅིག་སྤྱི་སྤྱི་སང་ཤི་ཏ་དང་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཟང་སྟོན་ལྟེན་གསལ་སྤྱི་བཟང་སྟོན་པའི་རྒྱ་རྒྱི་ཏ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་ཚུལ་གསལ་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་དོན་ལས་བཟུན་པར་བྱ། དཔལ་

① རྟོང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ་རྒྱུ་མེད་འོད་ཟེར། རྟོང་ཆེན་ཚོས་འབྱུང་། བོད་རྟོང་སྤྱི་མཉམ་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་ངོས379པར་གསལ།
 ② དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།
 ③ ཚུལ་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེས་བཅུ་ལྷན་རྒྱུ་དགའ་སྟོན་བཟང་སྟོན་ལས་གྱིས་འབྱེད། དེ་བཞེད་དམར་པོ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས37ཏུ་གསལ།
 ④ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ⑤ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ⑥ དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁུ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས189ཏུ་གསལ།

བཞེད་རུ་ཚོས་འབྱུང་གི་མ་ནམས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅས་སྒྲོ་གོང་། འཕགས་ཕྱིའུ་ཕྱི་
 རྒྱུང་། ཞང་ཉ་བཟང་གི་བུ་(ཞང་)ལྟ་བུ་བཅས་བཞི་བསྟན་པས་ང་དགུ། དེ་ཡང་དབང་བཞེད་
 རུ། རྒྱ་ལས་སྐྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་གོང་། བཅས་སྒྲོ་གོང་། བློ་ཀ་ལེགས་སོང་། འགོ་འབོམ་
 ལུལ་གོང་དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་བུ་མཁས་པ་འདན་མ་ཅི་མ། འགག་ཉ་བཅན། ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་། འཕགས་
 ཕྱིའུ་ཕྱི་རྒྱུང་ནམས་ཀྱིས་དང་པོ་ལས་ནམ་འབྱེད། བར་རུ་ས་ལུ་ལྡང་པ། མཐར་དོ་རྗེ་གཅོད་པ་ནམས་
 བསྐྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་པལ་ཆར་བཅས་སྒྲོ་གོང་། ལུས་བསྐྱར་བའི་རུ་སྐྱ་ཞེས་བསྟན་པར་གཞིགས་ཆོ། བཅན་
 པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐྱ་རུས་སུ་གསལ་སྤང་དང་སང་ཤི་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནས་སྐྱོན་དངས་པར་
 བཞེད་པའི་ལས་ནམ་འབྱེད་དང་། ས་ལུ་ལྡང་པ། དོ་རྗེ་གཅོད་པ་བཅས་བློ་ཀ་ལེགས་སོང་སོགས་
 ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་གནང་བའི་གས་སུ་བཅས་སྒྲོ་གོང་གིས་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་བཞེས་ཡོད་པར་ངེས་པོ་ད་
 ཀྱི། ཡིག་ཆ་གཞན་རུ་ཁོང་གི་མཆན་དེ་ཅམ་མཐོང་རྒྱ་དགོན། འགོ་འབོམ་ལུལ་གོང་ནི་ཡིག་ཆ་
 གཞན་རུ་འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས། འགག་ཉ་བཅན་ཞེས་པར་ལྟོ་ཚོས་
 འབྱུང་རུ་ལྟན་མ་ཅི་མང་། འགོས་སྟ་བཟངས། ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་ནམས་ཀྱིས་སྤེ་སྤོད་གསུམ་དང་གསང་སྤྱགས་
 གྱི་ཚོས་རྒྱ་གར་རུ་མ་ལུས་པ་ཅམ་བསྐྱར་ཞེས་པའི་འགོས་སྟ་བཟང་དང་ལོ་པཎ་གཅིག་མིན་ནམ་སྟམ་
 བྱང་ལ། ཚོས་འབྱུང་དེར་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་རུ་འང་ཁོང་ཉིད་བགྱངས་འདུག ཡང་ལོ་
 ཕྱི་རྒྱུང་དང་ཕྱི་རྒྱུང་ཞེས་མཆན་འདྲ་ཅམ་པ་གཉིས་སྤྱིར་འཁོད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་བྱོན་
 ཡོད་པ་ངེས་ལྟ་བུ་ཅིང་། སྤེ་མ་ནི་ཚོས་འབྱུང་གཞན་རུ་ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་ཞེས་པ་དང་ལོ་པཎ་གཅིག་རུ་མཐོང་
 བས་ལོགས་སུ་བགྱངས་མེད། རུ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་ལས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བའི་ཉང་ཚོས་འབྱུང་
 རུ་ཀུན་མཁྱེན་བུས་མ་བགྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅན་པོ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་གྱི་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་
 ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་མཁྱེན་པར་བཤད་པའི་ལོགས་བྱོན་ཉི་མ་དང་། (འདི་ལ་ལོགས་བྱོན་ཉི་མ་རུ་བྱིས་

① དབང་བཞེད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས34རུ་གསལ།
 ② མཁས་པ་ལྟོ་ཚོས་མཐོང་པའི་རྒྱ་བོད་གྱི་ཚོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ། ཤོག་ངོས302རུ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད་གྱི་ཤོག་ངོས314རུ་གསལ། ཤོག་ངོས་དེར་མཐོང་བའི་མ་ཅོུ་
 ཡེ་ཤེས་དཔལ་དབྱངས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆན་བསྐྱར་མར་བཞོད་པའི་གས་སུ་གཉན་དཔལ་དབྱངས་ཞེས་བཞོད་པ་དག་ནི་ལོ་པཎ་
 གཅིག་གོ།

བའང་ཡོད།) གྲུ་གྲུ་ལྷ་པོ་ཤ་དང་། རུ་ཁྱོད་རྟེན་རྩུ་རྩུ་འོ།^① སྔགས་ལོ་ལྷ་པོ་བཟུ་བཟུན་གྱི་མཆན་བཟངས་
 བས་དོན་རྒྱལ་དང་།^② དེ་ལ་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས་གཉིས་དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར་
 བས་རྩམ་ཅན་བཅས་མིང་གསར་རུ་ཐོན་པའི་ལོ་ལྷ་པོ་བཟུ་བཟུན་ཞེས་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་
 གསུངས་ཀྱང་།^③ གསར་རུ་བསྟན་པའི་ལོ་ལྷ་པོ་བཟུ་བཟུན་གང་དག་ཡིན་པའི་མཆན་བཟངས་མེད་
 རྟེན་དབྱེད་བསྟར་བའི་ཐབས་བྲལ་བ་རུང་པ་དང་། དེ་བ་དེ་ཉིད་པར་རྟུན་གྱི་རྟུན་ནམ་གང་ཡིན་ལོ་ལྷ་
 པོ་ལེ་མཆན་ཡིག་ལ་མོར་རྟུན་ཤོར་བ་རུང་སྒྲུང་ཞིང་། ཁ་ཅིག་བོད་སྐད་དང་སྤྱི་ཏའི་སྐད་གྱི་སྒྲ་གཉིས་
 ཆ་ཅན་ཡང་མཛོད་བས་དེ་དག་ལོ་པའ་གཅིག་གམ་གཉིས་གང་ཡིན་པར་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་ལ། མཆན་ཐོ་
 དེའི་གས་སུ་སྟོན་གྱིས་བཟངས་ཟིན་པའི་ལོ་ལྷ་པོ་བཟུ་བཟུན་ནམས་དང་། ཡང་རེ་གཉིས་བསྟན་པ་མྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་
 པོ་དག་གི་བའི་ལྷ་ག་མ་ནམས་མཆན་རུ་བསྟན་ཡོད་པས་གངས་གང་ཞིག་ཡང་དག་མིན་སྟགས་དེ་ལས་ཤེས་པར་
 གྱ། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཐོ་རུ་མ་བཟངས་ཤིང་གཞུང་དངོས་ལས་བསྟན་པའི་ལོ་ལྷ་པོ་བཟུ་བཟུན་
 སིང་ཏ་ར་མོ། རུང་ཅན་པ་ཤི་ལ། རྩངས་དཔལ་གྱི་སེང་ག། རྩུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། དར་རྩེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་
 པ། འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། མགོ་འཕྲོ་མ་རྩུལ་བྲིམས། བཟུང་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕུག་ སྟག་པོ་དཔལ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས། རྩངས་རྩང་སེང་གི་དཔལ། འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་རུ་སྟགས་བཟུ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རུ་ཡོང་
 སིང་ཏ་ར་མོ་ནི་མཁན་ཆེན་པོ་རྟེན་ཏུ་སྟབས་ནམ་མཁའི་རྩྱེད་པོ་དང་། རུ་ཡོང་སིང་ཏ་ར་མོ། རྩངས་དཔལ་
 གྱི་སེང་ག། གྲུ་གྲུ་ལྷ་པོ་ཤ་དང་། འཇི་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གྲོས། རུ་ཁྱོད་བེུ་ར་མོ་སྟགས་ལ་རབ་བྱུང་རྩུབ་རུ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས363རུ་གསལ་ཞིང་། ལོ་ལྷ་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཆན་སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་
 ངོས380ལའང་རུ་ཁྱོད་བེུ་ར་མོ། གྲུ་གྲུ་ལྷ་པོ་ཤ་ཞེས་མཛོད་།
 ② ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་རྩྱེད་པོ་རྩྱེད་ཅིའི་བཟུང་རུ་མཛོད་ཞིང་བུ་རྟུན་ཆོས་འབྱུང་རུ་མ་བཞོད་པའི་བསྟན་པ་སྟེ་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་པོ་
 མཆན་ཐོ་གསལ་ལྟར། དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར་དང་། རྟན་པ་ལྷ་རི་ཉི་དང་། གཉན་དཔལ་དབྱངས། རྩར་ཏ་ཤི་ལ་ཞེས་པ་དེ་རྩམ་ཏ་ཤི་ལ་ལ་ཡི་
 གེའི་ཆད་རྟུན་ཤོར་རམ་སྟུམ། ཆོས་ཀྱི་རྩྱེད་བཟངས་། མཆོག་རྩྱེད་སྟོང་པོ་དང་། མཆོག་གི་རྩྱེད་པོ་དང་། རྩྱ་ན་རྩྱེད་ཏ་དང་། རྩེ་བྲག་ཤེས། ཞེས་
 པའི་སྟོ་གྲོས་དང་། བན་དེ་དཔལ་གྱི་རྩྱེད་པོ་དང་། ལོ་ལྷ་པོ་མཆན་རུ་འདན་མ་ཅེ་མང་དང་། ཞེས་རྩྱེད་ཉི་མ་དང་། ཅངས་
 རྩེ་ལེན་ཏ་ཞེས་པ་བུ་རྟུན་ཆོས་འབྱུང་རུ་ཅངས་དེ་མེ་རྩྱ་རྩྱེད་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྟུམ། ཁ་ཆེ་རྩྱེད་བཟངས་གི་སྟེ་མ་མ་ནན་
 ཏ། གོ་གོ་མ་ཆོས་རྩུབ་དང་། (མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རུ་རྩྱེད་ཆོས་ཀྱུབ་ཞེས་པ་དང་ལོ་པའ་གཅིག་རུ་རེས།) གྲུ་གྲུ་ལྷ་པོ་ཤ་དང་།
 རུ་ཁྱོད་རྟེན་རྩུ་རྩུ་འོ།དང་། དེ་བ་ཅན་རུ་རྩམ་ཅན་བཅས་དང་། (ཁོང་བསྟན་ནི་མཆན་ཐོར་བཟངས་པ་ལས་རྩར་ཏ་ཤི་ལ་དང་ཅངས་
 རྩེ་ལེན་ཏ་གཉིས་དོར་བས་བཟུ་བཟུན་དང་། འདིའི་གསལ་གྱི་ལོ་ལྷ་པོ་དག་གཞུང་དངོས་ལས་བསྟན་པའོ།) རུ་ཡོང་སིང་ཏ་ར་
 མོ། རུང་ཅན་པ་ཤི་ལ། རྩུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། དར་རྩེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ། འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། མགོ་འཕྲོ་མ་རྩུལ་
 བྲིམས། བཟུང་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕུག་ སྟག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། རྩངས་རྩང་སེང་གི་དཔལ། འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་རུ་བཅས་སོ། །
 ③ རུང་དཀར་སྟོ་བཟངས་ཟིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རུང་གི་འོད་རིག་པ་དཔེ་རྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས212ལྟ་གསལ།

བརྒྱུག་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་མངགས་པའི་བོད་མི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་གི་ནང་ཆོན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གསུངས།^① གླ་སྒྲན་བྱང་ཅན་པ་ཤི་ལས་རྒྱ་ཡི་སྒྲན་པ་ཏ་ཤར་ཏི་ཅ་དང་ཉན་དུ་སྒྲན་དབྱང་
 གྱི་གཞུང་མང་པོ་བསྐྱར།^② རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་རྒྱངས་རྒྱུང་སེང་གེ་དཔལ་གཉིས་ལོ་པའ་
 གཅིག་དུ་འབྲལ་མི་རུང་སྟེ། ཕྱི་མར་རྒྱངས་རྒྱུང་ཞེས་པས་རྒྱངས་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ངེས་དགོས་པ་དང་།
 ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེའི་ཤོག་ངོས315པར་རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཕྱི་མ་དང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཤུགས་ནས་
 རྒྱངས་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་བྱང་བ་མཆོན་ལ། གང་ཞིག་རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་པ་གཉིས་བྱང་ངམ་ཡང་ན་
 རྒྱངས་རྒྱུང་སེང་གེ་དཔལ་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཕྱིར་ཡིན་པ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བས། འདིར་རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་
 གེ་དང་རྒྱངས་རྒྱུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་གཉིས་ཁ་ཁར་བཅིས་པ་ལགས། དེ་ལྟ་ན་གོང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 གྱི་བརྒྱན་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སུའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་མང་བྱས་ནས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཁ་ཆེ་ལྷན་ནས་^③
 དང་སྟོང་ཆོས་གྲུབ་བསྐྱར་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་ང་བརྒྱན་གྱི་མཆོན་བསྐྱངས་ཡོད་མོད། དེ་གཉིས་གོང་གི་ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་འང་མཐོང་བ་སྐབས་བསྐྱར་གྱི་མཆོན་ལས་ཤེས་བྱབ། སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་གི་མཆོན་ཐོ་རུ་རྒྱན་
 མཐོང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་ལས་གཞན་ད་རུང་འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གོས་དང་། ལང་འགོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་
 གཉིས་གྱི་མཆོན་གསར་དུ་ཐོན་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་གཉིས་གྱི་སྟོར་བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ། བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་
 རྟེན་བཅན་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཧྲི་ཀ་ར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སྒྱུན་དངས་ཀྱང་མ་འདྲོངས་པར་བཅན་པོ་བྲི་
 སྟོང་རྟེན་བཅན་གྱིས་སྐབས་ནམ་མཁའ་སྟིང་པོ། འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གོས། བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་འབྲེ་
 དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་སྟོང་མི་ལྷ་བཟངས། རྒྱ་གར་གྱི་ཧྲི་ཀ་ར་དང་མངལ། ཡང་དག་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྟིང་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་
 ངོས286ནས287པར་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྟིང་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་
 ངོས311ནས312པར་གསལ།
 ③ ཕྱི་ནས་ཐེབས་པའི་པ་རྟེན་ཏའི་གས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷན་ནས་དང་ཁ་ཆེའི་ལྷན་ནས་སོགས་གྱི་མཆོན་ཅན་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
 བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་ཁ་ཆེ་ལྷན་ནས་ཏ་མཆོན་ཅན་བསྐྱངས་པ་ནི་ཐུགས་མཉམ་མ་བཞག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། དབའ་
 བཞེད་དུ། ལྷན་ནས་ཏ་ནི་པ་རྟེན་ཐེ་སྟེས་བཟང་བྱ་བ་ཀྱང་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཉེས་པ་རྩམས་ཆེན་ཞིག་བྱས་པ་ལས་སྟོ་བལ་ཁ་ཆེའི་ཆོས་
 ཐུགས་གྱིས་བམ་ཐེ་དགུམ་དུ་མི་རུང་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་སྒྲུགས་པའི་བྱ་ལགས་ཏེ་ཞེས་དང་། ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་མེ་
 རྟོག་སྟིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད་དུ་ཡང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་འདི་ཉིད་ལ་ཁ་ཆེ་སྟེས་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ལྷན་ནས་ཏ་འམ་ཁ་ཆེ་སྟེས་
 བཟང་གི་དུ་ལྷན་ནས་ཏ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཉིད་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག

པའི་ཚོས་སྒོར་རྒྱུ་ལ་གསུམ་བུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་^①ཞེས་བསྟན་འདུག་པ་བཞིན། དེ་གཉིས་ལས་
 དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ལ་རུས་མཆོན་རུ་འབྲེ་སྒྱུར་བའང་མཐོང་ལ། འབྲེ་དང་ལང་འགྲོ་ཞེས་དགོན་
 མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རུས་མཆོན་འགོད་ལུགས་མ་འདྲ་བ་ལས་ལོ་པར་གཅིག་རུ་ངེས་པ་བྱུང་ཚོས་
 འབྱུང་གི་གཞུང་དངོས་ལས་གསལ་བོར་ཤེས་བྱུང་། དེ་མིན་བྱུང་ཚོས་འབྱུང་རུ་ད་རུང་ཚོས་རྒྱལ་ཁི་
 སྒོར་ལྡེ་བཅན་གྱི་སྒྱུ་རིང་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྱུངས་ལུལ་བྱུང་སྟོད་སྟག་ཅེའི་ནང་སྟག་ཚལ་ནས་
 ཡིན་པ་^②པ་ཆོབ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། བྱུང་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལཱའི་ཡ་རྒྱལ་སྤྱ་ནམ་རྟོ་
 རྗེ་བརྟུང་འཛམས་དང་འདི་གཉིས་ལྟན་རུ་བཞུགས་ས་པ་སྤྱམ་རྫོང་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་པར་གྱི་
 མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྤྱམ་ཞེས་གྲགས་^③པར་བཞེད་པའི་པ་ཆོབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་^④དང་བཅས་
 གོང་གི་དེ་གསུམ་བུ་སྟན་ཏེ་བསྟོནས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་བཅུ་དང་། དེའི་སྟོང་གོང་རུ་མ་བཟངས་ཤིང་
 བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུར་བྱུང་དང་ཡིག་ཆ་གཞན་རུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་ལོ་སེ་བཅན་

- ① རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། བྱུང་ལུལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས137པར་གསལ།
- ② རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། བྱུང་ལུལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས132ལྟ་གསལ།
- ③ རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། བྱུང་ལུལ་སྟོད་སྟག་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས126པར་གསལ།
- ④ འབྱུངས་ལུལ་བྱུང་སྟོད་སྟག་ཅེའི་ནང་སྟག་ཚལ་ནས་ཡིན་པ་བྱུང་ཚོས་འབྱུང་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས132ལྟ་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་ལྟར་གངས་ཏི་མེར་བཞུགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྟན་འདེན་པར་ལེགས་པ་དང་། བྱིས་སྟོད་རྒྱུད་མདོན་པར་བྱུང་ཚུབ་པ་ཁོ་པོ་དམ་པ་རྒྱན་འཕྲིང་ལྱང་ལོགས་གསང་ཞུགས་གསར་རྟིང་མང་རུ་བསྒྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་པལ། ཡང་ཚོས་འབྱུང་དེའི་ཤོག་ངོས131ནས་132པར་སངས་རྒྱས་གསང་བ་སྟན་རྒྱངས་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱིན་གཉིས་ཀྱི་དབང་གདམས་པ་རྒྱུས་གསངས་ཤིང་། ཚོས་རྒྱུས་བསྒྱུར་བེར་བས་བོད་ཀྱི་དཔེ་དང་དབང་གདམས་པ་ཚོས་དང་བཅས་རྒྱལ་པོ་དང་རབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་རྒྱུས་ལ་སྒྲིམ་སུ་བྱུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཆོབ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཡོད་པ་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ལས་མིང་བྱི་མ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་བཟང་པོ་ལ་བྲིས་ནོར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་སྐབས་དེར་པ་ཆོབ་ཀྱི་རུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་བྱུང་བར་དཔྱད་དགོས་ཤིང་། གཞན་པའི་ཚོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བར་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་བཟངས་པའི་སྐབས་སུ་མཆོན་འདི་གཉིས་ཀ་མཛོང་རྒྱ་དགོན། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་སྟོང་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ཆེད་མངགས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛོང་ཅིང་། བོང་ཉིད་བཞུགས་པའི་མཐེལ་པ་སྤྱམ་རྫོང་ཅེ་དང་། ཚོས་འཆད་པའི་དགོན་པ་སྒྲ་གདོང་། དེ་རུ་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་ཅིང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་མཛོང་པའི་བྱ་རྒྱུད་སྒྲ་གདོང་དགོན་པར་བཞུགས་ཀྱང་སྤྱམ་དང་ཐུགས་ཤིན་རུ་མཛོང་ཞིང་གཞུགས་པ་ལ། འདི་དང་སྤྱ་ནམ་རྟོ་རྗེ་བརྟུང་འཛམས་གཉིས་ལྟན་རུ་བཞུགས་ས་པ་སྤྱམ་རྫོང་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་པར་གྱི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པར་པ་སྤྱམ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་ཚོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས127པར་གསལ།

དང་། རྩུང་ཕུ་ཁོང་སྒྲིབ། ལོ་གི་རྒྱུང་། རྩུང་པོ་ཅེ་ཅེ། བཞེ་བབ་སྟོང་། ཕྱིན་གྱི་སྟིང་པོ། འཕྲོག་མི་ཕྱིའུ་
 རྒྱུང་ལོ་ཚུ་བ། བྱན་ཀ་ལེགས་གོང་། ལྷ་ཡུང་ལྷ་གོང་། འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་།^① ལོ་ཚུ་བ་ཡི་ཤེས་
 དབྱངས། བེ་རོ་ཅ་ནའི་སྟོབ་མ་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་རྒྱལ་ཕུ་གཡུ་སྒྲིང་རོ་སྟགས་ལོ་ཚུ་བ་བཅུ་གཉིས་
 གྱི་མཆོན་རྣམས་གཞིགས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པ་ལ་བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་རུས་སུ་བོད་ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ཚུ་བ་
 བཅུ་ལྷག་ཕྱོན་པ་རྣམས་གཙོ་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོངས་གཞི་བཟོ་མོད་དག་བོད་ཏུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། བོད་གྱི་རིག་གནས་སྤར་བས་གྲུ་ཞོམ་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱར་པ་ལགས། གོང་གི་གྲངས་
 ཆད་དེའང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་བསྟགས་ཏེ་དབྱུང་ཞིབ་བཞིས་པ་ལགས་པས་དེ་འདྲི་
 འཇུས་ཆད་བ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་གནའ་རུས་སུ་ཡིག་ཆ་ཅོམ་མཁན་དང་བསྐྱར་
 མཁན་གྱི་མཆོན་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་མཇུག་བྱང་དང་འགྱུར་བྱང་སྟགས་སུ་འགོད་པའི་སྟོལ་དར་བྱབ་མ་ཡིན་
 པས། བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་སྟོང་ཏུ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་མང་དག་ཅིག་བཀའ་བསྟན་ཏུ་བསྐྱས་པ་རྣམས་
 ལའང་འགྱུར་མཆོན་མི་བཞུགས་པ་དེ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་ཏུ་ལོ་ཚུ་བ་ཅི་ཅམ་ཕྱོན་པའི་ཚུལ་ལ་རྒྱས་
 ལོན་བྱ་བའི་གོམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱོན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཏ་ལམ་ལོ་ཚུའི་ལས་འགན་ཡང་
 སྟག་ཏུ་བཞེས་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་ཕྱོགས་སྟགས་ལ་བསམ་ན། ཁོང་
 ཅག་གི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིག་རྒྱུར་གྱི་ལས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར་ངས་མོད། ཏུས་སྐབས་དེར་བཞེངས་
 པའི་ཡིག་ཆ་དུ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་ཡི་ཤེས་དབྱངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་^② ལྷ་བུའི་ལོ་
 ཚུ་བ་རེ་གཉིས་གྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་སུ་འགོད་པ་ཅམ་ལས་ཁོང་རྣམ་པའི་མཛད་པ་ཞིབ་རྒྱས་
 སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་ཁྱུང་། ལྷག་པར་ཏུ་ཏུས་ཡུན་ལོ་རོ་ཉིས་བཅུ་ཅམ་གྱི་རིང་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་
 མཐའ་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་། ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་ཁྱེན་རབས་དང་རིམ་པར་བྱང་བའི་ཁྱོད་བཅམས་ཆོས་

① བྱི་སྟོང་ཞེ་བཅོན་གྱི་སྐུ་རུས་སུ་བསམ་ལས་སྒྲ་རྒྱུར་སྟིང་ཏུ་རྒྱ་ནག་པའི་ལོ་ཚུ་བྱན་ཀ་ལེགས་གོང་དང་། ལྷ་ཡུང་ལྷ་གོང་དང་།
 འོག་གོམ་དབུལ་གོང་དང་། རྩུང་པོ་ཅེ་ཅེ་སྟགས་གྱིས་བྱས། རྒྱའི་ཏ་ཤང་མ་གོ་ལེ་སྟུན་དངས་ནས་ཆོས་བསྐྱར་(མཁས་པའི་
 དགའ་སྟོན་ཤོག་ངོས191པར་) ཞེས་པ་དེར་སྐུ་ཞབས་གྲུ་ཅེ་སྟུན་གྱི་ཡིག་རྒྱུར་བསྐྱབ་དེབ་ཤོག་ངོས33ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ཚུ་བར་
 ངོས་བབྱང་བ་ལས། ཉེ་རུས་གྱི་ཡིག་རིགས་སལ་ཆེ་བར་དོན་དེ་ལ་གོ་བ་འབྲུལ་ནས་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ཚུ་བར་ངོས་བབྱང་
 ཞིང་། སྐུ་ཞབས་མ་ཙོ་ཡུས་གྱི་རྒྱང་གོའི་ལོ་ཚུའི་ལོ་རྒྱུས་སྟགས་སུའང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ཚུ་བ་འདི་གསུམ་གྱིས་བོད་ཏུ་ཆོས་བསྐྱར་གྱི་
 ལས་གཉེར་ཞུང་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཡོད་པ་སྟགས་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འབྲུམས་སུ་སོང་བར་མཐོང་།

② ཏུན་ཏྱོང་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་རྣམས་Pel.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་སྟག་ཡི་ཤེས་དབྱངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

དང་འགྱུར་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མེད་བརྒྱུ་ཏུ་ཤོར་བས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅི་ཙམ་བྱོན་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱུང་མི་
བདེ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་འདྲ་བ་དག་ལ་ལར་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བར་བཟུང་ནས་
ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཛུང་བ་ལོ་པའ་གཅིག་ལ་སྒྱུར་ནས་བཅི་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་མཆོན་འདྲིན་
ལྷགས་ཏུ་མ་མཛུང་བ་ལ་ལོ་པའ་ཏུ་མར་རོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ཡང་རུས་སྐབས་འདྲིའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རོས་
འདྲིན་གྱི་ཁྲིད་ཏུ་གནད་དོན་དམིགས་བསལ་ཅན་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས། དེ་དག་ནི་ད་ཏུང་མ་མཛུང་ནས་
དབྱུང་བ་གནང་སའི་ལུལ་ཏུ་ངེས་ཤིང་། འདྲིར་ནི་དབྱུང་ཡིག་ཏུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོན་པའི་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་རུས་སྐབས་ཏེ་བསྟན་པ་དར་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་རུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་གཉིས་ལྷག་གི་མཆོན་ནས་སྒྲས་པའོ། །

ག བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་ཚོ།

བསྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ། 1.ཐོན་མི་སྤྱོད་དང་། 2.རྩམ་
གོ་ཤ། 3.རྩོམ་དཔལ། 4.བྲན་ཀ་ལུ་ལ་གོ་ཤ། 5.གཉགས་རྩོན་ཀྱ་ལུ་ར། 6.སྤེལ་ཤེས་དབང་
པོ། 7.རན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། 8.འབའ་ཁྱི་བཞེར་སང་ཤི་ཏ།^① 9.སྒྲ་རྒྱུར་ལེགས་
གཟིགས། 10.སང་གོང་ལྷ་ལུང་གཟིགས། 11.སྤེལ་མང་རྩོམ་ལ་སྒྲ་ར། 12.སྤེལ་མང་རྩོམ་ལ་བརྟེན་
འདྲིམས། 13.ལྷོ་རྩོན་སྤྱོད། 14.མཆོམས་ཤུག་པ་ཟ། 15.བང་ཏི་རྩོམ་རྩོམ་ཏ། 16.བྱུང་བྱུང་དཔལ་
ཀྱི་སང་ག། 17.དབའ་མཁུ་ཤི། 18.ཅངས་དེ་ལྷོ་རྩོམ་རྩོམ་ཏ། 19.བྲན་ཀ་ལུ་ཏི་ཀ 20.པ་གོར་བེ་རོ་
ཙན་རྩོམ་ཏ། 21.འཁོན་རྩོམ་ཏི་རྩོམ་ཏ། 22.མ་རིན་ཆེན་མཆོག 23.གཙང་ས་ལའི་བུ་རིན་ཆེན་
ལེགས་གྲུབ། 24.རྩམ་ལྷོ་ལ་ཀ 25.དུན་པ་ནམ་མཁའ། 26.དག་བཅོམ་རིན་ཆེན་ཤི། 27.ནམ་
པར་མི་རྟོག་པ། 28.ཤུག་འོད། 29.ལྷོ་ཁྱི་འབྲུག 30.ཉང་ཁམས་པ་གོ་ཆ། 31.རྩོན་དེ་སྤེལ་
གོ་ཤ། 32.ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་། 33.འགོས་ཚུལ་གྲུབ། 34.སྤྱོད་ཙམ་ཙམ། 35.རྩམ་ཏ་ཤི་ལ། 36.ཙན་
རོ་སྤྱི་རྒྱལ་མཆོན། 37.དཔལ་བཅེགས་རྩོམ་ཏ། 38.རྩོམ་རྩོམ་ཏ།^② 39.ལེ་ཤེས་ཤི། 40.རྩོམ་རྩོམ་

① ལྷོ་རྩོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་འབའ་ཁྱི་བཞེར་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་དེ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་རོས་བཟུང་མོད། གཤམ་གྱི་སྐབས་
དོན་ཏུ་དེ་གཉིས་ལོ་པའ་ཁ་ཁར་ངེས་པ་གསལ་པོར་སྤོང་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས། འདྲིར་འབའ་འམ་སྤེལ་ཁྱི་བཞེར་ཁོན་
བགངས་པར་བྱ།

② དབའ་བཞེད་ཏུ་དབའ་མ་གཟིགས་ཀྱི་ཏུ་དབའ་རད་ན་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། རད་ན་དང་སིང་ཤི་ཏ་སྐགས་ནི་ལོ་པའ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་ཚུལ་གཤམ་གྱི་སྐབས་དོན་ཏུ་གཟིགས་པར་བྱ།

ࡑ 41.མུ་ཕྱི་ལྷ་མ། 42.རྩེ་རྩ་ཕྱི་ལ། 43.བཟང་སྒྱུང་། 44.ལྷ་ལྷ་བ།^① 45.དཔལ་གྱི་ལྷ་ལྷ་པོ། 46.དཔལ་
 འབྱུང་། 47.ཡེ་ཤེས་སྒྱིང་པོ། 48.རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། 49.ཤུག་བཤེས་གཉེན། 50.དག་བ་དཔལ། 51.ལེགས་གྱི་
 རྒྱ། 52.གཙུགས་ནམ་མཁའི་སྒྱིང་པོ། 53.ཡི་གེ་པ་དགོན་སྒྱིང་མ། 54.གཞོན་ཅུ་སྒྱུང་བ། 55.ནམ་མཁའ་
 སྒྱིང་དང་བཅས་པ་ནི་བྱ་སྒྲོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷགས་སོར་བཞག་བྱས་པ་དང་། གཤམ་དུ་ཡིག་ཆ་ཁག་
 ཅིག་དཔྱད་བསྐྱར་གྱིས་གོང་གི་དེ་ལ་གསལ་བཅས་བྱས་པའི་མཆན་ནམས་དཔྱུས་གཅིག་དུ་བཀོད་པ་
 ལ། 56.ལོ་རྒྱ་བ་བཅག་སྒྱུ་གོང་། 57.འཕགས་ཕྱིུ། 58.ཕྱི་རྒྱུང་།^② 59.ཞང་ཉ་བཟང་གི་བྱ་(ཞང་)ལྷ་
 བྱ། 60.དྲི་མེད་ཤ་རྩ་ར། 61.ཉན་པ་ལུ་རི་རྩ།^③ 62.ཆོས་གྱི་སྒྱུང་བ། 63.མཆོག་སྒྱིན་སྒྱིང་པོ། 64.མཆོག་
 གི་སྒྱིང་པོ། 65.རྩྭ་ན་རྩི་ར། 66.ལྷེ་བྱ་ཤེས། 67.ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས། 68.བན་དེ་དཔལ་གྱི་སྒྱིང་
 པོ། 69.ལོ་རྒྱ་བའི་མཆན་བྱ་འདན་མ་ཆེ་མང་། 70.ལེགས་སྒྱིན་ཉི་མ། 71.ཁ་ཆེ་སྒྱིས་བཟང་གི་སྒྱ་མ་ཨ་
 བན་ར། 72.གོ་གོ་མ་ཆོས་སྒྱུ་བ།(མཁའ་པའི་དགའ་སྒྲོན་དུ་སྒྱུང་ཆོས་བྱལ་ཞེས་པ་དང་ལོ་པར་གཅིག་
 དུ་ངེས།) 73.གྲུ་གྲུ་ལུ་པེ་ཤ།^④ 74.རུ་གྱུང་རྩི་རྩར་ར། 75.དེ་བ་ཅན་རྩ་རྩམ་ཅུ། 76.རུ་ཡོང་སིང་རྩ་ར་
 ར། 77.ལྷུང་ཅན་པ་ཤི་ལ། 78.རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སིང་ག། 79.སྒྱུགས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། 80.དར་
 རྩེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ། 81.འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། 82.མགོ་འབོམ་ཚུལ་བྲིམས། 83.མཁར་
 ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ལྷག 84.སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། 85.རྒྱངས་རྒྱུང་སིང་གེ་དཔལ། 86.ལོ་
 བན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ཅུ། 87.པ་ཆབ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་པོ། 88.འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་གྲོས། 89.ལང་
 འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། 90.ཞང་ལོ་སེ་བཅན། 91.ཤུད་པུ་ཁོང་སྒྲིབ། 92.ལོ་གྱི་རྒྱུང་།^⑤

① དེ་བ་མེར་འགའ་རེ་དང་བཀའ་བསྐྱར་གྱི་འབྱུང་བྱུང་ན་དེ་བ་ཅན་རྩ་ཞེས་མཆན་འཕྲོད་གནང་ནས་ལོ་རྒྱ་བའི་གས་སུ་བསྐྱངས་
 རྒྱུ་དང་། དེ་དང་ལྷ་ལྷ་བ་གཉིས་སི་པོད་གྱི་སྒྱུང་དོད་ཐད་སོར་བཞག་པར་སྒྲམ་ནས་གཅིག་དུ་བསྐྱངས།

② དཔལ་བཞེད་དུ། རྒྱ་ལས་སྒྱུར་བའི་ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷུང་སྒྱུ་གོང་། བཅག་སྒྱུ་གོང་། བན་ཀ་ལེགས་གོང་། འགོ་འབོམ་ལུལ་གོང་དང་།
 ལོ་རྒྱ་བའི་མཆན་བྱ་མཁའ་པ་འདན་མ་ཆེ་མ། འགག་ཉ་བཅན། ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་། འཕགས་ཕྱིུ། ཕྱི་རྒྱུང་ནམས་གྱིས་དང་པོ་ལས་ནམ་
 འབྱེད། བར་དུ་ས་ལྷ་ལྷུང་པ། མཐར་ཐོག་གཅོད་པ་ནམས་བསྐྱར་ཞིང་ཞེས་པས་ཕྱི་རྒྱུང་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
 ལས་གཅིག་ནི་འབྲོག་མི་ཕྱིུ་རྒྱུང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་ལོ་པར་གཅིག་དུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒོ་ཐན་ཅམ་བྱུང་མོད། དཔལ་པོར་འབྱུར་བའི་
 སྒྱུ་བྱེད་མ་རྩེད་ན་ཁ་ཆོན་གཅོད་པར་མི་རུས་སོ། །

③ རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རུ་བན་ཀ་ལུ་རྩ་ཉི་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྒྱར་མའི་ཤོག་ངོས304རུ་གསལ།

④ རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རུ་གྲུ་གྲུ་ལེ་བག་ཤ་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྒྱར་མའི་ཤོག་ངོས304རུ་གསལ།

⑤ རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རུ་ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་ཞེས་འཕྲོད། ལྷགས་སྒྱར་མའི་ཤོག་ངོས302རུ་གསལ། རྒྱུང་དཀར་ཆོག་མཐོན་ཆེན་མོའི་
 སྒྱུ་བོལ་རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་སྐབས་སུ་ཕྱིུ་ཀི་རྒྱུང་ལོ་(ཉན་པ་ནམ་མཁའ་ལ།) ཞེས་འཕྲོད་པར། ལོ་ཕྱི་རྒྱུང་སོགས་གྱི་བར་དུ་འབྲེལ་
 པ་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་མ་ངེས།

93.ཁྱུང་པོ་ཅེ་ཅེ། 94.བརྩེ་བབ་སྟོང་། 95.བྱིན་གྱི་སྟིང་པོ། 96.འབྲོག་མི་ཁྱིའུ་ཆུང་ལོ་རྩ་བ། 97.བྱན་གཤམ་ལེགས་གོང་། 98.ལྷ་ལྷུང་ཁྱུ་གོང་། 99.འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་། 100.ལོ་རྩ་བ་ཡེ་ཤེས་དབྱངས། 101.བན་དེ་དཔལ་དབྱངས། 102.རྒྱལ་བུ་གཡུ་སྒྲ་སྟིང་པོ་བཅས་སོ། །

གཉིས། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ།

དེ་ཡང་རུས་རབས་བཅུ་པའི་རུས་དྲུལ་ཅམ་ནས་ཡང་བསྐྱར་ནང་ཆོས་བསྐྱར་པའི་མགོ་བཙམས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་དང་དེ་ནས་བརྒྱད་པའི་བྱིས་ཀྱི་རུས་ཡུན་ཉེ་ཉེ་རུས་ལ་ཐུག་གི་བར་རུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་རུས་རིམ་རུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་བྱིས་ཀྱི་རྩམ་དཔྱད་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་ལོ་རྩུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ལྟར་བར་དར་རུ་དོས་འདྲིན་པའང་ཡོད་མོད། སྤྱིར་ན་སྐབས་བབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ལུགས་གང་ལ་བསྟན་ཡང་འགལ་བ་མེད་པས། རྒྱན་སྒྲོལ་རུ་གྱུར་འདུག་པའི་སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སྒྲ་མ་དང་སྐྱར་ནས་སྟོང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་བརྒྱད་དགའ་ལྡན་སྟོང་དབང་གི་བར་གྱི་དོན་ཆོན་རྩམས་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་རུས་ཡུན་རུ་གཏོགས་པས། རུས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྩ་བ་རྩམས་ཀྱང་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ཉེས་རུས་སུ་བྱོན་པའི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བར་རུ་བགྲངས་པ་དེར་གི་ཡིག་ཆར་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞལ་མཐུན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་རུ་བཤད་པར་བྱ།

༡ དེར་གི་བཙམས་ཆོས་ལས་དོགས་གནས་ཀྱི་རྩལ་འགའ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་ཉེ་རུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཙམས་ཆོས་སུ་ལོ་རྩ་བ་རེ་འགའི་དབྱུང་པ་དང་ཡང་ན་རུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ལོ་རྩའི་གནས་རྩལ་སོགས་ཀྱི་དབྱུང་བརྗོད་ཐོ་རེ་བ་ཅམ་རེ་གང་སར་མཐོང་ཐུབ་ཀྱང་། འདིའི་ཐད་ལ་ཞིབ་འདུག་བྱས་པའི་ཆེད་དོན་བཙམས་ཆོས་འདོན་སྟེལ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ད་སྟེའི་ཡན་ལ་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོས་བཅོས་སུ་དབྱུང་ཡིག་རུ་འདྲིན་རུང་བར་འདོད་པ་ཡང་སྒྲ་སྐྱར་ལོ་རྩུས་དང་། སྐད་གཉིས་སྒྲ་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་བཅས་བཙམས་ཆོས་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ལེའུ་ཁག་རུ་བྱི་ནང་གི་ལོ་རྩ་བ་ཁག་ཅིག་གི་གནས་རྩལ་མདོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་དེབ་སྒྲ་མར་སྒྲོབ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བར་ལོ་བཅུ་ཉེས་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་མཆོན་བགྲངས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་བསྟན་

བ་སྒྲ་དར་གྱི་མཚན་གྲངས་ཞི་རུག་དང་གྱི་དར་སྒྲ་བས་སུ་བྱོན་ཞིང་ལོ་རྒྱུ་བར་མ་གྲགས་པའི་ལོ་
 པའ་དགུ་དང་། མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ་སྒྲ་ཕྱི་ཐེངས་གཉིས་སུ་བགྲངས་ཡོད་པས་བརྒྱ་པོ་དེ་འབྲི་བའི་ལྷལ་
 རུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བརྒྱན་བགྲངས་ཡོད་འདུག དེའི་
 ཕྱིས་གྱི་བཅུ་མས་ཚས་རེ་གཉིས་ཡོད་པའང་གོང་གསལ་ལས་རྒྱས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ཕྱིར་འདིར་དེབ་དེ་
 ཉིད་གཞིར་བབྱང་གིས་བཤད་པ་ལ། སྒྱུར་ན་བཅུ་མས་ཚས་དེ་དག་གིས་འདིའི་ཐད་ལ་ཉེ་རུས་སུ་ཞིབ་
 འདུག་མེད་པའི་སྟོང་ཆ་བསྒྲངས་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་རུ་མེད་མོད་ཀྱང་། བང་ལ་གཞི་བྱ་སའི་དབྱེད་ཡིག་
 གི་ཁྱད་ས་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་གྱི་མང་ཁྱད་དང་མཚན་བྱང་འགོད་ལྷགས་སོགས་
 གྱི་ཐད་རུ་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཚོགས་ཤིག་མཐོང་ཐུབ་སྟེ། སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་སུ་མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ་དང་ལྷ་སྒྲ་མ་ཁུ་དཔོན་གཉིས། ཡང་འཁོན་སུ་བ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 དང་། བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྩི་རྩེ་སོགས་དམ་པ་སྒྲ་མ་དག་གིས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་
 མོ་རུ་མ་བགྲངས་ཤིང་ཀུན་ལ་ལོ་རྒྱུ་བར་མ་གྲགས་པ་དང་། དེ་མིན་ཆ་ཉར་དགོ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ཚུལ་
 བྱིས་སོགས་ཐོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་མཛད་པ་དེ་ཅུ་ཆུང་ཞིང་ཐོད་ཡིག་ནས་སོག་ཡིག་རུ་བསྒྱུར་མཁན་
 གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་དང་བཅས་པའང་དེ་ཡི་མཚན་གྲས་སུ་བགྲངས་ཡོད་པ་ལ། དེ་དག་ཐོད་གྱི་རིག་
 གནས་ལོ་རྒྱས་སྟོང་མཛད་པ་སྒྲ་མེད་འཛིག་མཁན་རུ་བྱང་གྱང་ཐོད་གཞུང་ལོ་རྒྱུ་བའི་ངོས་ཐད་ནས་
 བལྟས་ཆེ་དེའི་གྲལ་རུ་ཁྱད་ཚུད་དཀའ་བར་འདོད། དེ་མིན་ཉེ་རུས་གྱི་བཅུ་མས་ཚས་སུ་མཐོང་བའི་
 གནད་དོན་ཚབ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའམ་རྒྱས་དོན་རུ་སོང་
 བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་ལས་པལ་ཆེ་བས་འདུལ་བྱིས་ཀྱི་སྒྲུ་པ་རབ་དང་རིམ་པར་
 མཐོས་ཡོད་པ་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བར་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་
 ལྷགས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་པར་དེ་ཡི་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་མཚན་སྒྱུར་བ་དང་། ལྷགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་
 སོགས་ལ་སྟོབ་གཉིར་གནད་པ་ལ་སྐད་རིགས་དེ་དག་གི་མཚན་གསལ་བ་བཅས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་
 མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་མང་རུ་བྱང་ཡོད་ཅིང་། མཚན་དེ་ནམས་མཉམ་སྟོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་
 རབས་པས་ལོ་པའ་ངོས་འཛིན་ཐད་ནོར་འབྲུལ་མི་ཁྱད་ཅུ་ཆུང་ཐུང་འདུག ལོ་པའ་ཡང་དག་པར་ངོས་
 མ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་གྱི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲུལ་བ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱང་བཞིན་
 པས། མཚན་གྱི་ནམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དོ་སྒྲུང་ཆེར་མེད་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ནོར་འབྲུལ་ཁྱད་རུ་
 གཏོང་ཆེད་འདིར་རང་གི་མཐོང་ཆོད་རུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱས་སྟོན་གྱི་དབང་རུ་སོང་བ་དག་རེ་རེ་

བཞིན་བཤད་པར་བྱ།

པོད་སྐལ་བུའི་རུས་སུ་བྱོན་ཞིང་པོད་རུ་ནང་བསྟན་བསྟར་དར་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་
སྤྱོད་ཞུའི་མཛད་པ་སྟེན་མཐོ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆ་ལེན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ནི་མངའ་བདག་མགོན་མྱོན་
ཀྱི་སྐུ་ཏེ་ཡུམ་བརྟན་ནས་བཞུགས་པའི་གཏུང་རབས་རྒྱག་པར་ངེས་པ་དང་། ཁོང་གི་དབུ་པོར་
གཏུང་རྒྱུད་རུ་གཏོགས་པས་ལྷ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་བྱ། ལེགས་སྟར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་རུ་བྱང་བས་
ཁ་རག་སྟུང་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་རྗེ་འདིའི་སྟོབ་མ་ཡིན་པར་བཞིན། མཁས་དབང་ཆོ་རྟན་ཞབས་རྒྱུད་
གིས་མཛད་པའི་བསྟན་ཅིས་ཀྱན་བརྒྱས་ལས་པོད་ལྷགས་མེ་མོ་གྲང་ལོ་སྟེ་མྱི་ལོ977ལོའི་སྟེ་མྱིར་སྟེ་
གཤེགས་པར་གསུངས།^① ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བཀའ་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། རྗེ་རྗེ་སྤྱོད་པོ་
རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བརྟན་པ་དང་། བསྟན་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། བཅ་ངེས་པར་གཟུང་བ་དང་།
རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། རྒྱུར་མཛད་མའི་སྟུབ་ཐབས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་བདག་གིས། དེ་མིན་རྗེ་པོ་རྗེ་པོད་
རུ་མ་ཐེབས་གོང་གི་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐབས་ཅམ་ལ་པ་རྗེ་ཏེ་པད་མ་གསང་བ་པོད་རུ་བྱོན་སྐབས་ཞབས་ལྷགས་
གྲོལ་ཐིག་སོགས་བསྟར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་མཛད་ཅིས་གསལ་བ་བཞིན། བསྟན་འཁྱུར་རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་
པོད་རུ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། རྒྱུད་། ༨ ་ ༥ ་ པོད་རུ། སྟོབ་དཔོན་གི་ཏེ་པུ་དམ་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་ནམ་
པར་བཤད་པ་དང་བཅས་བསྟོམས་པའི་འཁྱུར་ཆོས་ཆོན་གྱི་ཤུ་ལ་ཉི་ལ་བཞུགས་ཡོད། དེ་ལ་སྟེ་རྒྱུར་
ལོ་རྒྱུས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིར་ཆ་ལེན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་དང་ལྷ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་མཆོན་འཕོད་
སྟངས་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་ལོ་པ་ཆ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་ཡོད་པ་ནི་མ་དག་པའི་ཚུལ་རུ་ངེས་སོ། །དེ་
བཞིན་རུ་ལྷ་ཞི་བ་འོད་ཅས་པ་དེ་ལ་དོགས་གཞི་ཞིག་མཆིས་ཏེ། ཁོང་ལ་ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་གྱུང་བྱ་
ལ། ཕོ་བྲང་ནི་རུ་རངས་སུ་ཡོད་པའི་སྟེ་མཁས་ཉི་གཟུངས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་སུ་སྟོན་རིན་པོ་
ཆོས་གསུངས། ཁོང་ནི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པོད་ཀྱི་སྟེ་རྒྱུར་ལས་དོན་ལ་སྤྱོད་སྟུགས་ནས་
རྒྱལ་སྟེར་སྟེན་ན་མེད་པ་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། པོད་བཅོན་པའི་གཏུང་རྒྱུད་ཁོད་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
མཆོག་རུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་གྱུང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་གང་
རུའང་མ་རྟོན། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ནི་ལྷ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ལ་ལས་ལྷ་རིན་པོ་

① ཆོ་རྟན་ཞབས་རྒྱུད་། བསྟན་ཅིས་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས150ལྟ་གསལ།

ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།^① བཀའ་བསྟན་ཏུ་བརྟུ་མྱིག་མཛད་པའི་གཞུང་གི་
 འགྲུར་བྱང་ཏུ་མཆན་དེ་གཉིས་ཁ་ཁར་བཀོད་འདུག་པས། དེ་གཉིས་ལོ་པར་གཅིག་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་
 གཅོད་དགའོ། །ཡང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རྩམ་མགོར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིས་པ་
 དེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཐོབ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་གི་གས་སུ་སྦྱར་བས་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཏུ་འབོད་པ་དང་། བྱོན་ཡུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་སྦྱར་ངས་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། རིགས་རྩམ་
 གྱི་མཆན་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྦྱར་བས་རྒྱུ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་འབོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་སྟོན་
 པ་ལ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ། སྦྱིར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྟོབ་མ་ལོ་རྒྱུ་ཉི་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་ངས་ལོ་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་ཀའི་མཆན་ལ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འབོད་
 པ་ཏུ་མ་བྱུང་ཡང་སྒྲ་མའི་མཆན་ནི་གསུངས་འབྱོར་ཤེས་རབ་དང་ཕྱི་མའི་མཆན་ནི་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་སྒོར་མང་པོ་རྒྱ་གར་ནས་སྦྱོར་དངས་ཏེ་སྦྱབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞིལ་
 བས་སྦྱ་ལུས་མ་སྦྱངས་པར་མཁའ་སྟོན་ཏུ་བྱོན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྦྱ་ལུས་མཁའ་སྟོན་ཏུ་གཤེགས་པ་
 ནི་ཕྱི་མར་སྦྱང་^②ཞེས་གོང་གི་དེ་གསུམ་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་ངེས་མོད། དེར་གི་བཅུ་མས་ཆོས་སུ་ལོ་པར་
 གཉིས་སུ་འབྲུལ་བའང་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔུལ་པེ་ཅ་དམར་བ་ཏུ་འཕྱེད་སྒྲུ་རབ་གསལ་
 གྱི་སྒྲུ་གསུམ་གྱི་གཅིན་རྒྱལ་བའི་སྟོ་གྲོས་གྱི་སྒྲུ་མཆོད་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་དཔུལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
 མཆན་ཏེ། བདེ་མཆོག་དཔུལ་འགྲུར་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་བསྦྱར་མཁན་དེ་དང་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཏེ་
 རྩ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་གཉིས་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་བཀའ་བསྟན་ཁོད་བརྟུ་མྱིག་གནང་བའི་
 ཆོས་ཆོད་གྱི་འགྲུར་བྱང་ལས་ངེས་སྟབ་པ་མ་ཟད། ལྷང་ཆོས་འབྱུང་ན་དེ་དོན་ལྟག་ཏུ་གསལ།^③ དེ་ལ་

① སྦྱ་སྦྱར་བམ་གཉིས་ལས་དེ་ནི་ལྟ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཏུ་སྟོན་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡིན་པ་སྟོན་པེ་ཆེ་ཞེས་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། ལོ་རྒྱུ་བ་དེའི་མཆན་ལས་ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆོད་གི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བསྟན་
 བའང་དེ་ཡང་སྦྱིང་སུ་ཡིན་གསལ་བོར་བཤད་སྟབ་མེད། ཅིས་མཁའ་སྟོན་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་ཙམ་མངའ་དང་འཕང་གི་སྟོན་
 ཆའི་ཤོག་ངོས58ལས་དྲངས། ཁོང་གིས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་དཔུལ་བ་ཅུང་ཙམ་གནང་བ་ནི་མངའ་དང་འཕང་གི་སྟོན་ཆའི་
 ཤོག་ངོས57ནས98བར་གསལ་ཡོད།

② དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ཏུ་གསལ།

③ རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། ལྷང་ལུལ་སྟོན་སྦྱང་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆོར་གཏན་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་ངོགས། བོད་སྟོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས138ཏུ་གསལ།

ཉང་ཉི་མའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྤྱལ་ལོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་^①ཞེས་པའང་ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་དགོས་སོ། །རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷུང་པོ་ཆོས་བཙུན་ལ་ལྷུང་པོ་
 གྲགས་སེང་དང་། ལྷུང་པོ་གྲགས་སེ་སྐགས་སུ་སྡོན་གྱི་ཡིག་ཆང་མང་པོར་མཐོང་མོད་ཀྱང་དེ་ནམས་
 ལོ་པཏ་གཅིག་གི་མཆོན་གྱི་ནམ་གངས་ཡིན་འདུག^② དེ་མིན་ཕྱི་ལོ་1107ལོར་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ག་རོད་
 རྒྱལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཤེས་པ་དེར་སྡོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྡོན་བཟང་སྐགས་ན་ག་རོད་རྒྱལ་
 བྱིམས་འབྱུང་གནས་སུ་བྱིས་འདུག་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་སྐགས་དེང་གི་ཡིག་
 ཆང་རེ་གཉིས་སུའང་དེ་ལྟར་དུ་འཁོད་འདུག་པར་གང་ཞིག་ཡང་དག་པར་དབྱད་དགོས་ཤིང་། དེང་གི་
 བཙུན་ཆོས་སུ་འདི་དང་སྤྱིངས་ལོ་རྒྱལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཁ་ཁར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་། རུང་དཀར་
 རིན་པོ་ཆོས་སྤྱིངས་པ་ལོ་ལྷ་བ་དང་ག་རོད་རྒྱལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ལྷ་བ་གཉིས་ལོ་པཏ་གཅིག་དུ་ངོས་བཟུང་
 འདུག་པ་ཡང་།^③ མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གཅིག་སྤུར་མ་གཏོགས་སྡོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེ་བཞེས་མཐོང་ཆོད་
 རུ་མཆོན་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བསྐངས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལོ་པཏ་གཅིག་དུ་བདེན་ཤས་ཆེ་
 སྟམ་སོ། །ཡང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཆ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་འབྲུངས། རུས་
 རྒྱ་ཡིན་པ་རྒན་གཞོན་གཉིས་ཕྱིན་པས་རྒྱ་ཆེན་རྒྱ་ཆུང་དུ་གྲགས་^④པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཆེན་ནི་རུས་
 རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ཡིན་པ་སྡོན་གྱི་ཡིག་གིར་འདུག་
 ཅིང་། རྒྱ་ཆུང་ནི་རྒྱ་ལོ་ལྷ་སྤྱིས་སུ་ངོས་འཛིན་པའི་རྒྱ་ལོ་ནམ་རྒྱལ་རྩོ་རྩེ་(1203ལོ་-1282ལོ་)ཞེ་ཡིན་
 སྟམ་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་འབྲུངས་རུས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལྟར་གོ་བ་སྤངས་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་
 གྱི་གཞི་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་རུས་ནི་གཞུབས་སམ་རྒྱབས་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཕྱི་ལོ་1173ལོར་སྤྱི་
 འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་འགོ་དོན་མཛོད་ཡུལ་ཁོ་སྤུར་གྱུར་པས་ཁོ་སྤུ་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་
 པའི་དཔལ་དང་། ཁོང་གིས་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་མཛོས་པའི་མཆོན་ལ་རྒྱལ་བྱིམས་ཤེས་རབ་དུ་འཁོད་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།
 ② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ལྷུང་ཡུལ་སྟོད་སྡད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ཡིགས་བཤའ་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ཏུ་གསལ།
 ③ རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ལྷུང་པོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས473
 ཏུ་གསལ།
 ④ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ཏུ་གསལ།

བ་དང་།^① རུས་ནི་གཞུགས་སུ་ངེས་པ་ཁོང་ཉིད་ལ་དེར་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ས་ཚོས་སུ་ཁྱོ་ལོ་ལྟ་བུ་
 བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ། ཡང་ཁྱོ་ལྟ་བུ་ཁྱེས་ཤེས་རབ་དང་། གཞུགས་
 ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཅེས་ལོ་པར་གཉིས་སམ་བཞི་རུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་པའང་མི་སྒྲིའི་མིང་མཛོད་
 སོགས་གང་སར་མཐོང་ཐུབ་པ་དེའང་མ་དག་པའོ། རྩི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བྱོན་པའི་
 ཞང་ལོ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་གི་སྐྱ་རྒྱུད་རུའི་རུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཕུར་བ་སྐྱབས་ཟེར་ཞིང་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་
 སོགས་དེར་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ས་ཚོས་སུ་འདི་ཉིད་ལ་ཞང་ལོ་ལྟ་བུ་ཕུར་བ་སྐྱབས་དང་ཞང་ལོ་གྲུབ་
 བ་དཔལ་བཟང་ཞེས་ལོ་པར་ཁ་ཁར་ངོས་བཟུང་ཞིང་མཛོད་པའང་ཁ་ཁར་བཀོད་དེ་བསྟན་ཡོད་མོད་
 གྲང་། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་རུ་ལོ་ལྟ་བུ་པའི་མཚན་བཟང་ས་ཡོད་པ་དག་ན་ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ་ལས་ཕུར་བ་
 སྐྱབས་ཤེས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ཞིང་། དེར་གི་བཅའ་ས་ཚོས་སུ་ལོ་པར་ཁ་ཁར་ངོས་བཟུང་ཡང་འཁྱར་
 ཚོས་ནམས་གཅིག་འདྲར་སྒྲུང་བས། མཚན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་པར་གཉིས་སུ་བྱས་པ་སོགས་ནི་
 ཞིབ་ཆ་མ་ཡོད་པའི་སྟོན་ནོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་འཁྱར་བྱང་ལས་རྩམ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པར་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཞེས་སྟོན་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལོ་པར་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་
 སོགས་དེར་གི་བཅའ་ས་ཚོས་སུ་དོགས་གཞི་དང་མ་དག་པའི་གནད་མང་ཅམ་མཐོང་བ་ལས་འདིར་
 དཔེ་མཚན་རུ་གྱུར་པ་འགའ་དྲངས་ཏེ་ཁྱེས་པ་ཡིན།

ཁ འབྲེལ་ཡོད་དབྱུད་འབྲས་སུ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་ཁྱོ་ལོ་ལྟ་བུ་ཅིག་བསྟན་པ།

ལོ་ལྟ་བུ་པའི་མཚན་བྱང་དང་མཛོད་པ་ཐོ་རེ་བ་ཅམ་རེ་སྟོན་བྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོས་འབྱུང་པལ་
 ཆེ་བར་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་དག་དབྱུད་བསྐྱར་གྱིས་བོད་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་པའི་མཚན་གྲངས་འབྲས་ཚང་རུ་
 བསྐྱར་པའི་ཐད་ལ་འབྱུངས་མཁན་དང་དབྱུད་འབྲས་གྲང་རེ་འགའ་བཞུགས་ཡོད་ལ། དེ་ལས་མཁས་
 དབང་རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཚོག་གིས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་དབྱུད་བསྐྱར་བྱས་པ་
 བཞུད་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་མཁས་དབང་དཔེ་འདུན་ཚོས་
 འཕེལ་གྱི་བར་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བཞུད་པ་ལྟའི་མཚན་བཟང་ས་ཡོད་པ་དེ་དང་།^② སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་
 སུ་ཉིས་བཞུ་བཅུ་བདུན་བཟངས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ད་སྔའི་ཡན་ལ་ཡོད་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་པའི་མཚན་བཟངས་

① རྩ་ཆག་ཆེ་དབང་རྒྱལ། རྩ་རོང་ཚོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས331རུ་གསལ།
 ② རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཚོས་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲང་གོ་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས213རུ་གསལ།

ཅུ་དང་མངལ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དག་ནས། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྐབས་ཐབས་གདམས་
 ལ། དགྲེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་
 དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞུས། གསར་མའི་རྩ་སྐྱོང་ཐོབ་པའི་མི་བཞིའི་དང་པོ་ནི། གཉེས་ལོ་རྩ་བ་ཡིན་
 སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེས་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞུགས་སོ། །པཱི་ཏ་གཉིས་སྟུན་དངས། གསང་བ་འདུས་པ་ཡི་
 ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལུགས། ལྷུང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་སྟགས་བསྟུར་^①བ་མ་བཟད། ལྷུང་ཆོས་འབྱུང་
 དུ་གཉེས་ལོ་རྩ་བ་དར་སྤྲོད་ལྟ་ཅེས་ཡ་ལ་གསན་པའི་གཉེས་ལུགས་ལྟ་དགུ་མ། ཤངས་པ་ལུགས་ལ་
 འཇིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་འདི་ལ་རྒྱ་གཞུང་ཡང་ཡོད་དོ། །^②ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་མི་ཉུང་ཅམ་
 བསྟུར་ཡོད་པར་མཛོན། ཁོང་གི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་སྟགས་མ་མཐོང་ཡང་ཆོས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གྲུང་རྒྱུ་སྟངས་བཅས་ལ་གཞིགས་ཆེ་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་
 རྟོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། གཉན་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དུ་དོན་གྱི་
 གྲུང་རིམ་གྱི་གྲུང་རྒྱུ་སྟངས་ལྟར་ན་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་རྟོན་
 པ་ངེས་སྐབས་ཅིང་། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོ་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མ་མཐོང་ལ། ཉུང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གཉན་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་བྱིན། པཱི་ཏ་རྡོ་རྗེ་པོ་མ་ཉི་ལ་འཇམ་
 དཔལ་ཞུས། བསྟེན་ཞིང་བསྐྱབས་པས་སྦྱང་དང་། སྟན་ངག་དང་ཐེབ་ལ་ཆོགས་པ་མེད་པར་མཁས་པར་
 གྱུར་ནས། པཱི་ཏ་མང་པོ་བསྟེན། ལྷུངས་པ་ཆེར་མཛད། པཱི་ཏ་སྟུན་ཡ་སྟེ་སྟུན་དངས་ཏེ། གསང་བ་
 འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ། རྒྱུད་དང་ཐོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྟགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 གཞུངས་སུ་མང་པོ་དང་། རྗེ་བརྒྱན་སྟོལ་མ་དང་། ཆོས་སྦྱར་གི་སྐབས་ཐབས་དང་། ལྷག་ན་རྡོ་རྗེ་
 བྱེ་སྐྱེད་དང་དུག་པོ་མཛོན་སྦྱོང་གྱི་ལས་དང་། རྩམ་སྦྱར་ནས་པོའི་ལས་མང་པོ་བསྟུར་^③ཞེས་འཁོད་
 ཅིང་། བསྟེན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྡོ་རྗེ་པོ་མ་དང་། དགོངས་པའི་སྟེང་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱུད་། རྟེན་།
 པོ་མ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ལ་སྟགས་པའི་

① ཉུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྦྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས440ནས་441བར་གསལ།
 ② རྡོ་ནང་རྒྱ་རྒྱ་མ། ལྷུང་ལུལ་སྟོད་སྟངས་པར་གསུམ་གྱི་རྡོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
 དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས128དུ་གསལ།
 ③ ཉུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྦྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས441དུ་གསལ།

འགྱུར་ཚོས་ཚོས་ཚོན་འགྲུབ་བཞགས་སོ། སློན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་མར་པ་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
 བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཟུང་ཚོས་འབྱུང་དུ། རྟག་ཅིའི་མཁར་ཁའི་སློན་འགྲོར་
 ཟངས་དཀར་ལོ་རྩའི་བུ་བཞིའི་ནང་ཚོན་སློན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་དོ་ཡེ་འབྱུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོན་པ་
 རྟག་ཚལ་སློན་འགྲོའི་ལྷ་ཁང་བེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ།^① འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་ཚོས་གང་ཡོད་པ་ལག་
 སོན་མ་བྱུང་། སྐ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། ཉང་ཉི་མའི་ཚོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་
 བྱས་ན་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་ལས་མས་ཤིག་ལ་བྱོན་པ་དང་། ཚོས་འབྱུང་དེ་
 དུ། སྐ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་གཞོན་ཅུ་འབུམ་སྟུན་དངས་ནས་སྒྲུབ་པ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱུད། ལ་རྟེ་རྟེ་ན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད། རྒྱལ་ཐབས་མན་ངག་མང་པོ་བསྐྱར་ཞེས་ཅམ་
 མཐོང་བ་ལས་ལོ་རྩམ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་རྟེན་མ་བྱུང་། གཞུགས་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ། འདི་ཉིད་ནི་བསྟན་
 པ་སྤྱི་དར་གྱི་དུས་མགོར་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། བཅོན་པོ་བྲི་སྤོང་ལྷེ་བཅོན་གྱི་སྐབས་སུ་
 བྱོན་པའི་གཞུགས་རྩྭ་ན་ཀུ་མ་ར་དང་འབྲུ་བར་གཞུགས་གྱི་དུས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་
 ལ་སོགས་པ་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་ཟུང་ཚོས་
 འབྱུང་དུ། ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་ཤུག་སྤྱི་འཕོར་པའ་རྒྱུད་དགུ་དང་བཅས་བོད་དུ་ཐེབས་ནས་གཙང་སྟོང་དུ་
 བཞགས་སྐབས་པའ་རྒྱུད་དགུའི་ནང་མཚན་སུ་ག་ར་བྲི་ཡར་རྒྱུད་དུ་སྟུན་འདྲེན་ཞུ་མི་གཞུགས་ལོ་ཅ་བ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། པརྟེ་ཏའི་ཕྱག་གཡོག་མངའ་རིས་པ་དགེ་མངོས་བྱང་རྒྱལ་ཡོད་པ་དེས་པརྟེ་ཏ་ལས་
 ཀྱང་གཞུགས་ལོ་རྩ་བ་མཁས་པར་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྟུན་པ་ཞུས་པ་སོགས་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དེ་ཡང་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་གཞུགས་གྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ཁྱེས་འཕོད་ཡོད་པ་
 ལས་ཁོང་གི་འགྱུར་ཚོས་ཅི་ཡོད་སོགས་ལག་སོན་མ་བྱུང་། གཞུགས་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ། ཟུང་ཚོས་འབྱུང་གི་
 ཚིག་ཤུགས་ལས་འདི་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་དུས་སྟོང་ཅམ་དུ་གཞུགས་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་
 འབྱུངས་པ་ཤེས་སྟབ་ཅིང་། ཚོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་ཅུ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གཞུལ་ལོ་རོ་བརྒྱུད་

① རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་རྫོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས113ནས་115ལ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་བེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ལ་གསལ།
 ③ རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་རྫོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས192ལ་གསལ།

ནས་ཡར་སྔོན་ལ་ཐེབས་རུས་ཁུ་ལོ་སྔོ་བ་སྒྲ་མ་ལ་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་མ་མཐུང་ཞིང་
 ཚོས་གནང་མ་འདོད། གཉགས་ལོ་སྔོ་བ་ལ་ཚོས་མང་རུ་གསུངས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་མཛད་པ་
 དེ་ཡང་རིགས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཉགས་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ①ཞེས་དང་། ཡང་མངའ་རིས་དགེ་
 མཛེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོ་བ་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱོར་ཆེན་པོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གཉགས་ཆུང་
 ལོ་སྔོ་བ་ཡིན་ཞིང་དགོན་གནས་ལྷག་ཅན་གྱི་བདག་གཉགས་ལོས་མཛད་པ་ལ། དགེ་བཤེས་སྐྱོར་གྱིས་
 མྱིའི་ལྷགས་རི་བཙུགས་པ་སོགས་ཞབས་ཏོག་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་རིགས་མཚོག་གཉགས་
 རིགས་སུ་འབྱུངས་པ་②སོགས་གཉགས་རིགས་འདི་ལ་མཁས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ལོ་སྔོ་
 བའི་མཚན་ཐོགས་པའི་བླ་མ་མཛད་ཀྱི་སྒོ་མངའ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྷན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བྱོན་པར་
 དེས། གཉགས་ལོ་ཆེ་ཆུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོག་པས་གོང་གི་ཚོས་འབྱུང་རུ་བྱུར་ཅམ་
 བཞོན་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་གྲིས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་ལོ་བཅུ་གཞན་གང་ཞིག་དང་རྫོས་སྒྱུན་ཏུ་
 སོང་བའང་སྲིད་པས། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་ན་དག་པར་བཅོས་བར་བྱའོ། ཤེའུ་ལོ་སྔོ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ། འགྱུར་
 བྱང་རུ་མཚན་ལ་ཤེའུ་བཟོ་དེ་ལྷ་དང་ཤེའུ་བཟོ་དེ་བ་ཞེས་པ་ལོ་སྔོ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ལོ་སྔོ་བ་
 མགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་རུས་མཉམ་རུ་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་
 མ་རྟོག་ཀྱང་ཉང་ཚོས་འབྱུང་རུ། ཤེའུ་ལོ་སྔོ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ་དང་། ལོ་སྔོ་བ་འགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོས་
 པརྟེ་ཏུ་སྒྲ་མ་ཏི་ཀིར་ཏི། བལ་པོ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྱུན་བྱངས་ནས། མཚན་བཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
 གསར་མ་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་སྒྲ་མྱི་དང་། དེའི་རྒྱུ་ཐབས་སྒོ་བ་དཔོན་
 རྩེ་ལྷ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་སྔོ་བའི་ཚོས་དྲག་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྒྱུར་③ཞེས་
 གསལ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཟུན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐྱོར་ན། ཡི་དྲགས་དང་གྲུལ་བུམ་དང་ཤ་བ་དང་
 སྒྲུལ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉི་འཛིག་ཉིན་པའི་རྒྱུ་ཐབས་གསུམ་དང་བཅས་

① རྩོམ་ཁྲི་ར་ན་མ། རྒྱུད་ཡུལ་སྔོན་སྔོན་པར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚན་གཉམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལོ་སྔོ་བ་
 མི་དམངས་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ལྟ་གསལ།
 ② རྩོམ་ཁྲི་ར་ན་མ། རྒྱུད་ཡུལ་སྔོན་སྔོན་པར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚན་གཉམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལོ་སྔོ་བ་མི་
 དམངས་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ནས་193པར་རུ་གསལ། དེར་གཉགས་རུས་ཀྱི་ལོ་སྔོ་བ་འདི་གཉིས་བཟུན་པ་གྱི་
 དང་གྱི་ཐེབས་སུ་བཟུན་ཡོད་པས་ཀྱི་མ་ར་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་ཐེ་ཏོག་རྟོག་ཏེ་རྩོམ་མྱིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442ལྟ་གསལ།

ཆོས་ཆོན་བརྒྱ་ཡངས་ལྷན་བཞུགས་སོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལུང་པ། ཟྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
 རྒྱུ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མཇུག་པ་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་
 བྱེ་མ་ལུང་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་མཆོག་གིས་འཇམ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། ཟུས་འབྱིང་བསྐྱུས་
 གསུམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་བསྐྱུར་རོ་^①ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ། ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ། པརྟེ་ཏ་ཨ་རྩ་ཡ་ཀ་ར་རྩ་པ་ཏའི་སྒྲོབ་མ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་གང་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་།^② ལོ་རྒྱུ་
 བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་^③ཞེས་མཆོམས་འདིའི་ཡི་གེ་མ་དཔེར་ཆད་སྒྲོན་དུ་ལུས་པས་ཆོས་
 གང་ཞིག་བསྐྱུར་བ་མི་གསལ་མོད། གང་ལྟར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་བགྲངས་ཡོད་ཅིང་དོན་གྱི་
 གོང་ལོག་ལ་གཞིགས་ན་ཟྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདྲ། དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་
 རྩོ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྐྱལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་རྩོ་ཞེས་མཐོང་བ་ནི་དཔལ་དང་སྐྱལ་གཉིས་ཡི་གེ་
 འབྲི་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ལས་རུས་གཅིག་དུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཏ་ལམ་ཟྱི་ལོའི་རུས་
 རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྟོང་དུ་བྱོན་ཡོད་པར་མཐོང་། འདི་ལ་ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལྷ་མ་ཆེན་པོ་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐུ་རྩ་མ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་རྩོ་ཡིས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་གནས་ལྷ་རིག་པ་
 པརྟེ་ཏ་ཨ་མ་ར་ཅན་དང་། ལུ་ཀ་ཤི་རྩ་དུ་ལ་སྒྲ་ཆད། དཔྱེས་རྩོར་བདེ་མཆོག་དང་རུས་འཁོར་སོགས་
 རྒྱུད་འགྲེལ་མང་པོ་གསལ། དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་རྩོ་པརྟེ་ཏ་སྟོང་ཉིད་ཉིད་འཛིན་པོད་ལ་གདན་
 དངས། བྱུང་པར་སྒྲན་ལུང་དུ་གཞི་པབ་སྟེ་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་མང་པོ་དང་མན་ངག་མང་པོ་
 རུས་ཤིང་བསྐྱུར་བ་ཤིན་དུ་མང་བར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་དཔལ་པ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་རྩོའི་འབྱུར་དང་དཔལ་
 པའི་ཆོས་སྟོར་ཞེས་ཡོངས་ལུ་གྲགས་སོ། །^④ཡང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། དེ་རྩོམ་ལ་སྐྱལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱན་

དགའ་ལོ་རྒྱུ་ལུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ནས་དགེས་པག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱར་^①པར་
 གསུངས་སོ། །ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ། ཕྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མལ་
 གྱི་སྒོ་གྲོས་གསུམ་པ་དང་། ཡུ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་གིས་སྒྲོལ་མའི་ཆོས་སྒྲོར་བསྐྱར་རོ། །^②ཞེས་ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་རྒྱུ་མཐོང་རོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ། ཕྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 བ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷགས་རྣམས་དང་། སྒྲེག་པ་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་
 ལྷགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གསུམ་པས་མཛད་པའི་ལྷགས་བསྐྱར་^③ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔལ་ཀྱན་
 དགའ་གསུམ། ཕྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་དཀྱིལ་ཙམ་རྒྱ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་
 སྟེ། སྤུ་མ་ཀྱན་དགའ་ལོ་རྒྱུ་སྤུ་མ་གསུམ་གྱི་གཅིན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤུ་མ་
 ལཱི་བར་པ་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ཆོས་བཟང་ཡིན་པ་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུ་གསུངས།^④ ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྐྱར་འབྱུར་ལས། དཔལ་མ་རྒྱ་རྒྱ་པོད་རྒྱུ། དཔལ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་
 པ་རྒྱེ་ཉ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལ་ལྷ་ནུས་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །སྤུ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤུ་མེས། ལོ་རྒྱུ་ལིག་ཆང་རྒྱུ་སྤུ་ལི་
 བྱིས་རྒྱུད་ནས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་གྱི་གྲང་སྒྲིག་ལྷགས་ལ་གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་སྤུ་
 དགའ་བའི་དཔལ་དང་སྤུ་བཀྲ་ཤེས་བཅེགས་པ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་བཞུགས་འདུག་པས།^⑤ རྒྱུ་
 རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལ་འབྱུར་གང་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་
 ཞིབ་རྒྱུ་མ་ཆེད། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། ཕྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་སྤུ་མ་རྒྱུ་ཙམ་རྒྱ་སྐྱེ་
 འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱན་དགའ་གསུམ་གྱི་སྤུ་མ་ལཱི་བར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་

- ① ཉང་ཉི་མ་ལོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྒྲིང་པོ་སྒྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས445ལྷགས་ལ།
- ② ཉང་ཉི་མ་ལོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྒྲིང་པོ་སྒྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ལྷགས་ལ།
- ③ ཉང་ཉི་མ་ལོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྒྲིང་པོ་སྒྲང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ལྷགས་ལ།
- ④ རྫོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ལྷང་ལྷལ་སྒྲོད་སྤྲད་བར་གསུམ་གྱི་རྫོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས140ལྷགས་ལ།
- ⑤ རྫོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ལྷང་ལྷལ་སྒྲོད་སྤྲད་བར་གསུམ་གྱི་རྫོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས162ལྷགས་ལ།

ཉིད་ཡིན་པ་གོང་དུ་སོང་བྱིན་ལ། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་སྟེ་སྟོང་ལ་བོད་དུ་སྟོང་མ་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་
 བཀའ་ཟབ་མོ་བབས་པ་ནི། ས་པར་ལ་ཆོད་མའི་བཀའ་བབས། བྱང་དོར་ནམ་གཉིས་ལ་འདུལ་བའི་
 བཀའ་བབས། བྱོ་ལོ་བྱམས་པའི་དཔལ་ལ་མན་ངག་གི་བཀའ་བབས། དཔལ་ལོ་ཆོས་བཟང་ལ་རྒྱུད་གྱི་
 བཀའ་བབས་སོ། །དཔལ་ལོས་རྒྱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་
 བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^① སྟོ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་། འབྱུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟེན་གྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བོད་དོན་གྱི་བྱང་རིམ་གྱི་གྱུར་སྒྲིག་སྤངས་ལ་གཞིགས་ཆོད་ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་
 གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པ་འདྲ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། སྟོ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་གིས་གྱུར་དཔལ་རྟོ་རྟེ་
 འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྐབ་ཐབས་ནམས། གསང་སྐགས་གནད་གྱི་
 གདམས་པ་ནམས་བསྐྱར་ཞེས་མཛོང་རོ། །དཔལ་སྒྲིག་ཅ་རྟོ་རྟེ་དཔལ་ལོ་ཆུལ། འདི་ཉིད་དཔལ་ཀྱན་
 དགའ་རྟོ་རྟེ་སྐུ་གསུམ་ལས་གཙུང་ཐ་རྒྱུད་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྟོ་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་
 དཀྱིལ་ལས་མས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། བོད་དུ་ཡབ་ཆོས་སོགས་མང་དུ་གསན་བསམ་མཛོད་མཐར་ཁྱ་གར་
 ལུལ་དཔུས་སུ་ཕྱོན། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་རིང་གནས་སྤྱི་རིག་པའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་བྲམ་བེ་དཔལ་འཛིན་
 ཞབས་དང་ནག་པོ་ཞབས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་སྒྲ་ཆོད་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་པ་
 མང་པོ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་རྟེན་བོད་དུ་ཕྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས། དཀྱིས་པ་རྟོ་རྟེ་ལ་འབྱུར་
 མཛོད་པ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་མ་འབྱུར་བར་གྲགས། བོད་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པའི་
 ལོ་ལྷ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྐྱེས་ནམ་གསུམ་གྱི་གསུ་སུ་དོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་བར་
 ཆོགས་སུ། མདོ་རྒྱུད་མཛོད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་རྟོ་རྟེ་དང་། །དངོས་གྱུབ་ཀྱན་མཛོད་ཀྱན་དགའ་གྲགས་
 པ་དང་། །སྐད་གཉིས་སྐྱ་བའི་སྒྲིག་ཅ་ལོ་ལྷ་བ། །བར་དར་སྐྱ་བསྐྱར་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་ཅིས་
 པས་ལོ་ལྷ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས། འདི་ཉིད་གཉོས་
 འབྱུང་པའི་ཕྱིས་ཅམ་སྟེ་ཏ་ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་ལས་མས་སུ་ཕྱོན་པར་མཛོང་ཞིང་། ཉང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ། གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས་གྱིས་གཤེན་རྟེན་པོ་སྐྱར་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐྱུང་གྱུར་མགོན་པོ་ལ་

① རྟོ་ནང་རྒྱ་རོ་ན་མ། བྱང་ལུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས141ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྐྱུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཆོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས433ཏུ་གསལ།

སྐྱེས་པ་མང་པོ་བསྐྱར་རོ། ① ཞེས་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསང་རྒྱུ་ཀྱི་
གདམས་པ་སྐྱེས་གཞུང་མང་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་ངེས་སོ། །དེར་གི་བཀའ་བསྟན་པར་གཞི་ཁག་ནང་བསྐྱ་
སྒྲིག་བྱས་དང་མ་བྱས་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་མང་པོའི་འགྱུར་བྱང་དང་དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་སྐྱེས་ལས་
གོང་ཞུས་དང་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཛད་སྤྱོད་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུ་མང་
ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ཡང་ཅིས་ཀྱང་མཛོད་ཏུ་སྤྱད་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ཏུ་འདྲོན་དགོས་པར་བསམ་ནས་
འདིར་དཔེ་མཚོན་ཅུམ་བཞོད་པ་ལགས་ན། གཤམ་ཏུ་རྒྱས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་མཁས་པའི་ཁྱོད་ལོ་རྒྱུ་
བའི་མཚན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་དག་གིས་མཚན་གསུམ་མ་བཟངས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུ་
མང་ངེས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མངའ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་གྲུ་ལས་རང་
གི་མཐོང་ཆོད་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་བཅུ་ལྟ་གི་མཚན་ནམས་དབྱུད་གཞིར་འཁོད་པར་བྱ།

ག ཡིག་ཆ་དབྱུད་བསྐྱར་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གྲངས་གསལ་བཅོས།

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རྒྱས་རྒྱབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲངས་ལ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་ལོ་ཆེན་
རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ལགས་པའི་དཔལ་གྱི་བར་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་བྱོན་པའི་མཚན་ཐོ་
བཞོད་ཡོད་ཅིང་། ② ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་ནས་དཔལ་པོ་གཙུག་
ལག་སྤང་བ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཞུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་བར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་
རེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཡོད། ③ ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་ལྟར་ན་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་
ནས་འདར་ལོ་དག་དབང་ལུན་ཆོགས་བར་བོད་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་དང་ད་དགུ་བྱོན་པར་གསུངས་
ཤིང་། ④ རྩེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་ནས་འདར་ལོའི་བར་བོད་རང་གི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཚུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441ཏུ་གསལ།

② བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀྱང་ཆོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208ནས་211བར་ཏུ་
གསལ།

③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ནས་275བར་
བཅས་སུ་གསལ།

④ སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ཀན་སུ་ཁུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་
ངོས780ནས་787བར་གསལ།

ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་ད་བརྒྱན་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་^①སྐབས་རྒྱལ་རབས་མི་འདྲ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་གི་བཞིན་
 ལྷགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད་པར་འདུག རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་རྩ་ཁོང་བསྟན་བུ་ཉིན་གྱི་
 ལྷགས་ལྟར་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་ལོ་བརྒྱན་གྱི་ཉིང་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྩ་མཆན་གསར་རྩ་
 ཐོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དགའ་ལྷན་སྤྱི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱུང་དགུ་བའི་མེ་བྱི་ལོར་མཛོད་པའི་
 བསྟན་ཆོས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་ཤོག་ངོས་143ནས་མཆན་གསར་རྩ་ཐོན་པ་བཅུ་དྲུག་
 དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷན་རྩ་གསར་རྩ་ཐོན་པའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱན་། སི་རྩ་ཆོས་གྱི་འབྱུང་
 གནས་གྱི་ཕྱི་དགོ་བསྟན་འབྱུར་དཀར་ཆག་རྩ་དེའི་ཉིང་ལོ་ལྔ་པ་གཉིས་བཅས་ཁ་སྟོན་མཛོད་མཐར་
 བསྐྱམས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་མཆན་བསྐྱུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཁོང་ཉིད་གྱིས་གསར་རྩ་ལོ་
 ལྔ་པ་ལྷ་ཁ་སྟོན་མཛོད་དེ་བསྟན་པ་མྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་བསྐྱམས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་གུ་ལྷའི་
 མཆན་བསྐྱུངས་ཡོད་པ་མཐོང་།^②

ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལས་རྒྱུ་ཁ་གསལ་བ་བུ་ཉིན་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་གཞིར་བཟུང་གིས་མྱིས་གྱི་
 ཡིག་ཆ་ལས་མཐོང་བའི་ལོ་ལྔ་པའི་མཆན་ཁ་གསལ་དང་དེ་ནམས་གསེད་བཀོལ་རྒྱུ་ཅུ་ཙམ་བཞིས་
 བ། ཀྱན་མཁྱེན་རྩའི་ཆོས་འབྱུང་རྩ་ལོ་ལྔ་པ་བརྒྱ་དང་ལོ་བརྒྱན་གྱི་མཆན་བསྐྱུངས་པ་དང་། དེ་ལ་རྒྱུ་
 དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་རྩ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས་392ནས་
 མཆན་གསར་རྩ་ཐོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་^③ཅེས་བསྟན་མོད། ཡིག་སྟོན་ཤོར་རམ་ཡང་ན་སྤར་གཞི་
 མ་འདྲ་བ་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་འཆོལ་ཡང་ཤོག་ངོས་དེ་ཉིད་རྩ་མཐོང་རྒྱ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་
 རྩ་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་བྱུང་རིམ་བཟོད་པ་དང་། དེ་བ་ཉིལ་པོའི་མཆོག་གི་བཅུ་ཆའི་གཅིག་
 ཅུ་རྩ་བརྒྱན་པ་མྱི་དར་མགོ་ཚུགས་པ་ནས་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཙམ་པའི་བར་གྱི་བྱུང་བ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་ལྔ་པ་དེ་འགའི་མཆན་བཀོད་པ་ནམས་ཞིབ་རྩ་བསྟར་བ། དེ་རྩ་བུ་ཉིན་
 ཆོས་འབྱུང་རྩ་མ་བསྐྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་པ་གཉིས་ཅུ་ལོ་ལྔ་པ་ཤིས་རབ་གྲགས་དང་། ཞང་ཤིས་རབ་

① ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཕྱི་དགོའི་བསྟན་འབྱུར་དཀར་ཆག་ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་
 ངོས་161ནས་63བར་གསལ།
 ② རྒྱུ་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྱིན་ལས། རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་213རྩ་
 གསལ།
 ③ རྒྱུ་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྱིན་ལས། རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་213རྩ་
 གསལ།

ལྷ་མ། གཉིས་ཡོན་ཏན་གྲགས། གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་འབྱུང་པ། ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་ཆུབ་འབར། ལྷ་ལོ་
 ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་། ལེང་ལོ་ལྷ་བ་ཤུག་བཙུན་འབྱུང་། རྩ་བ་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ། ལོ་ལྷ་བ་ལོར་
 ཞེས་གསལ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ། དགེ་ལྷ་ལོ་ལྷ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྱུང་པ། འཕྲོག་མའི་
 སྤྲུལ་པོ་ལོ་ལྷ་བ་ཅད་ཅ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ། ལོ་ལྷ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགལ། ལྷ་ཆེན་ལོ་ལྷ་བ། ལྷ་ལོ་ལྷ་
 བ་བསོད་ནམས་ཆུ་ལྷ་བྱིས་ཀྱིས་གྲགས། ལོ་ལྷ་བ་འཕགས་མཆོག་ ལོ་ཆུང་ཤུག་ཆུ་ལྷ་པོ་སྤྲུལ་ལོ་ལྷ་བ་
 བཙུན་བཙུན་གྱི་མཆོན་གསལ་བར་མཆིས། ཡར་དགལ་ལྷ་བྱི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱུང་དུ་བའི་
 མེ་བྱི་ལོར་(1516ལོ)མཛད་པའི་བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དབུ་མེད་གྱིས་མའི་ཤོག་རོས་143པར་
 མཆོན་གསལ་རུ་སྟོན་པ་བཙུན་ལྷ་ཅིས་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་དཔེ་དངོས་
 ལག་སྟོན་མ་བྱུང་བས་བསྟར་ཐབས་སྟལ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགལ་སྟོན་རུ་གོང་གི་ཆོས་འབྱུང་དེ་
 གཉིས་ལ་མ་བཟངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་བ་ལྷ་ལྷ་བྱིས་འབྱུང་གནས། ལྷ་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ། རྩ་
 ལྷ་བ་ལོ་ལྷ་བ། རྩ་ལོ་ལྷ་བ། དཀར་ལོ་ལྷ་བ། ལེང་དགེ་བ། ལོ་ལྷ་བ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། དཔུས་པ་སྟོ་
 གསལ། ལྷ་བ་ལྱུང་པ་ཤུག་བཙུན་པོ། ལྷ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ། ལྷ་གསལ་སྤྲུལ་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་
 རྩ་ལྷ་བ། རྩ་ལྷ་བ་སྟོ་གྱིས་ཆུ་ལྷ་མཆོན། ལ་བཙུན་སྟོ་གྱིས་དཔལ། འཕྲོ་ལྷ་བ་ལོ་ལྷ་བ། ལྷ་བ་སྤྲུལ་
 གྲགས་པ་ཆུ་ལྷ་མཆོན། ཡར་ལོ་གྲགས་པ་ཆུ་ལྷ་མཆོན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ། བོ་དོར་གྲགས་པ་ཆུ་ལྷ་
 མཆོན། ལྷ་བ་ཐང་བ་སི་ལྷ་སྟོ། ལོ་ཆེན་སྤྲུལ་མཆོག་དཔལ་བཙུན། ཆོས་འཕོར་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་
 རིན་ཆེན། འཕྲོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་རུ་དཔལ། བྱིས་ཁང་བ་བསོད་ནམས་ཆུ་མཆོ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་
 ཆོས་ཆུ་ལྷ། ལྷ་ལྷ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྟོང་དཔལ་བཙུན་པོ། ལྷ་ལོ་ལྷ་བ།(ལྷ་ལྷ་ལྷ་དཔལ་གང་རུང་ཞེ་ཡིན་
 ལྷ་མ།) ལྷ་ཆུང་(རྩ་ལྷ་ལྷ་རྟོ་རྟེ)དང་བཅས་ལྷ་ལོ་མེ་ཆོས་རུ་བྱུང་པ་མ་བཙུན་པར་ཉེར་དུ་གཤམ་
 བསྟན་མཛད་པས་བཙུན་དང་གྲུ་གཅིག་དང་། ལྷ་ཆོས་འབྱུང་རུ་གསལ་རུ་སྟོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་
 པེ་ཅ་དམར་བ་རུ་འཕྲུལ་འབྱུང་གནས་ཆུ་ལྷ་མཆོན་དང་། དཔལ་ལྷ་བ་དགལ་རྟོ་རྟེ། ཐར་པ་ལོ་ལྷ་
 བ་ལ་ལོ་ལྷ་བ། ལོ་སྟོན་རྟོ་རྟེ་དཔལ་ལྷ་བ། ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་སྤྲུལ་ལྷ་མེས། ལྷ་བྱེ་ཤེས། གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་
 པོ། གཉིས་ལྷ་ཆུང་ལོ་ལྷ་བ། ལོ་ལྷ་བ་ཁོ་ཆེ། ལྷ་བ་ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་མར་པ་རྟོ་རྟེ་ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་ཏེ་

བཅུ་དང་།^① ལྷ་ར་ཐང་དང་མེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་ལས་མཐོང་ཞིང་གོང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ལོ་
 ལྷ་བ་ལོ་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་པ་གཤམ་བཀོད་མཆན་ལྷ་ར་དང་།^② དེ་མིན་གོང་གི་བསྟན་བཅོས་དག་
 དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཡིག་ཆ་དག་ལྷ་ར་གསལ་བའི་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ། དཔལ་སྒྲིག་ཅ་
 རྩེ་རྩེ་དཔལ་པོ་ཅལ། ཆོགས་ཆག་རྒྱུད་པ། སྒྲིབ་པ་དཔལ་བཟང་། ཁམས་པ་ལྷེ་རི་ཆོས་གྲགས། དཔལ་
 པལློ་ཅན། ཞང་འོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས། འགྲོ་ལྷེ་མི་ལྷེ། བསོད་ནམས་སེང་གོ། ར་ཡེ་
 ཤེས་བཟང་པོ། དཔལ་ཨ་མོ་སྟ། ལྷ་མཐོང་ལོ་ལྷ་བ། སྒྲིག་པའི་དཔལ་རྩོག་མཛོ་སྒྲེའམ་རྩོག་ཞེ་
 སྟང་རྩེ་རྩེ། བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། ཚུལ་བྱིམས་བཀྲ་ཤེས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། ལོ་
 མཆོག་པ། འགྲོག་མི་རྩོ་གྲས། སྒྲ་མ་ཨ་སྟ། སྒྲ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ཤམ་སྒྲུང་ལོ་ལྷ་བ་ཐུགས་རྩེ་
 དཔལ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། རམ་མཁའ་རྩེ་རྩེ། མི་ཉག་ཆེན་པོ། མངའ་རིས་རྩེ་རྩེ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆན། གཞོན་ཅུ་འོད། སྤ་རངས་བསོད་ནམས་སློ་གྲོས། འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་རྩེ་རྩེ། འཇམ་
 དབྱངས་རལ་གྱི། སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན། སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གུ་ཤི། ཐུགས་རྩེ་དཔལ་བཟང་པོ། ཚུལ་
 བྱིམས་གཞོན་ཅུ། ལྷ་ཅུ་རིན་ཆེན་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྩེ་རྩེ། སྒྲིན་པ་རྒྱལ་བྱིམས། རབ་མཆོག་དཔལ་
 བཟང་། ས་བཟང་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན། གཞོན་ཅུ་མཆོག་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཆོས་འཁོར་འཇམ་
 དཔལ་ཡེ་ཤེས། འོར་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། རྒྱ་མཆོའི་མེ། ལོ་ཆེན་

① ལྷ་ལྷལ་སྟོན་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ཡིགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རྩོགས་ལུ་འགྲི་བྱུང་ལོ་ལྷ་བ་མ་ཁི་བྱི་ག་
 ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འགྲི་བྱུང་ལོ་ལྷ་བ་ཞེས་པ་དང་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་མཆན་གྱིས་ནོར་བུར་
 བར་སྟམ་སྟེ་བྱུང་དུ་བཀོད་མེད།

② མེ་དགེ་དང་ལྷ་ར་ཐང་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་ལས་མཐོང་ཞིང་གོང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ལོ་གསུམ་གྱི་མཆན་ལོ་གཤམ་
 ལྷ་ར། ལོ་ལྷ་བ་བྱུང་སྟེར་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྩེ་མི་ཉག་ལོ་ལྷ་བ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན། བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གྲགས་པ། ལོ་
 ལྷ་བ་མེང་གི་རྒྱལ་མཆན། དབང་ཐུག་རྒྱལ་མཆན། ལོ་ལྷ་བ་བྱུང་སྟེར་པ་ཅན། (བྱུང་གཏོང་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཞེ་ཡིན་སྟེ།
 རྒྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆེ་བཅན་སྒྲིག། ལོ་ལྷ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོ། དཔལ་གྱི་བཟང་པོ། ལོ་ལྷ་བ་གཡུང་རྒྱུད་སྟེར་པོ། འདར་
 བ་ལོ་ལྷ་བ་དག་དབང་ཐུན་ཆོགས་ལྷན་གྱལ། སྟན་རྒྱུད་དར་མ་རྒྱལ་བྱིམས། ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན། ཆོས་རྩེ་བཟང་པོ། ལོ་
 ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ཐུག་རྩམ་ཅོག། བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་གྱི་སྟེར་པོ། ལྷ་ར་ལྷེ། ཚུལ་དགེ་རིན་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན། དར་མ་རིན་ཆེན། ཐམས་པ་སྒྲིང་བ། ཞ་ལུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ། ཆེད་ཐང་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྲགས་པ་བྱུང་རྒྱལ། ལོ་ལྷ་བ་
 ཞང་བྱུང་། དགེ་བཤེས་སྟོན་གཞོན། དགེ་སྟོང་འོད། དཔལ་དར་མ་ཡོན་ཏན། (འདི་ལ་མེ་དགེ་བསྟན་འབྱུར་དུ་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་
 འབྱུར་ཆོས་ཆོན་ལྷག་བཞུགས་ཡོད་ལ། འབྱུར་བྱུང་དུ་ཁོང་གི་བྱོན་ལུ་རྩོས་བཟུང་བ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཆོས་ཆོན་གཅིག་གི་རྩོས་
 ལུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩོ་ཡེ་ཤེ་རྒྱ་དང་དར་མ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཟུར་བ་ཞེས་འཁོད་པ་ལ་འབྱུངས་ལུ་གར་དང་པོད་གར་
 ཡིན་ཅེ་ཆོས་ལོ། 1) ལོ་ལྷ་བ་སྒྲུང་དཔལ་གྱི་མེང་གི་བཅས་སོ།

གཤམ་པ་རྒྱ་མཚོ། (ཞུ་ཚེས་སྤྱིང་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན།) དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ། ཤེའུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀུན་
 དགའ་ཚེས་གཤམ་། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ། སྤྱིན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྱི། མཁར་ནག་ལོ་རྒྱུ་བ་
 དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། འབེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྱུང་། སི་རུ་པཎ་ཆེན་ཚེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། མདོ་
 མཁར་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ། ལྷང་སྐྱུ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་བཅས་ལོ་
 རྒྱུ་བ་ད་བཙུན་དང་བཅས་འདིར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉིས་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་བསྐངས་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་ཕྱིའི་རིག་གནས་ནང་འདྲིན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
 དར་སྤེལ་གྱི་ཡང་ཆེར་བསྐྱལ་བ་ལ་བྱས་འབྲས་སྤྲོ་ན་མེད་དོ། །

མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དར་འཕེལ་གྱི་རུས་ལུན་རིང་མོའི་ནང་། སྐད་གཉིས་སམ་སྐད་
 གསུམ་མམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བའི་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་ལ་མངའ་ཆེས་ཤིང་། སོར་མོས་འདུ་
 འགོད་རུ་བསྐྱར་པའི་རུས་པ་ལྷག་རུ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤྱིང་ཕྱག་ལ་ཉེ་བ་མང་པོས། མི་རིགས་འདིའི་
 བྱང་ཐོར་རུ་གྱུར་པའི་བཙུ་ཕྱག་རིག་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བསྐྱར་པ་ལ་མཛད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་ཅིང་། ཁོང་
 ཅག་གི་སྤྲོ་མེད་གྱི་བྱས་འབྲས་དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་པའི་དྲན་དོགས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བར་རུ་བརྟན་པོར་
 གནས་འོས་པ་ཞིག་རེད་མོད། ཀུན་ལ་ངེས་གསལ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རུས་བྱིང་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་
 བརྒྱད་ནས་འོངས་པའི་ད་ཡོད་ཡིག་ཆ་གིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལྱུང་སུམ་ཆའི་གཅིག་ཅེས་ཡང་བྱིན་
 དཀའ་ཆོད་རུང་དཀའ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། འབྱུར་ཚེས་མེད་བརྒྱུག་རུ་སོང་བས་ལོ་
 རྒྱུ་བའི་བྱས་འབྲས་ཐོད་གཏུག་རུ་མེད་པ་དང་། ཀུན་གྱི་ངག་ལ་མ་འདྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁག་ཅིག་ནི་
 བཀའ་བསྟན་གཙོ་བྱས་པའི་ད་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཅག་གི་རྗེས་བྱལ་འཚོལ་དགོས་
 ཤིང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཚྭ་གས་བསྐྱུང་ལས་ཀ་དེ་རུས་སྤྱི་མོ་ཞིག་ནས་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
 རྒྱུན་གང་མང་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཚྭ་གས་བསྐྱུང་ཆ་ཆོད་ཞིག་མཛད་ཐུབ་མེད་པ་རུས་རབས་རིམ་གྱི་
 གི་དཀའ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཤེས་ཐུབ་པ་དང་། ཚྭ་གས་བསྐྱུང་མཛད་བྱིན་པའི་བཀའ་བསྟན་དང་ལྷག་
 པར་རུ་བཀའ་འབྱུར་གྱི་ཚེས་ཆོན་སུམ་ཆའི་གཅིག་ཅེས་ལ་འབྱུར་བྱང་མི་གསལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེར་
 ཡང་བདག་པོ་དང་དངོས་པོའི་ཞལ་འཕྲོད་པར་དཀའ་བའི་ཚུལ་རུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས། དེང་གི་
 ཆ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་རྣམས་ཆ་ཆོད་ངོས་འཛིན་དང་ཁོང་ཅག་གི་མཛད་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་ཡོང་དཀའ་
 བའི་ཆོད་རུ་འདུག གོང་བསྟན་ཚེས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་
 རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་རུ་བྱོན་ཞིང་ལོ་རྒྱུའི་ལས་རྒྱ་ཆེར་དར་བའི་དོན་དངོས་དེ་མཐོང་སྤང་གི་ལམ་རུ་

བྱངས་པ་ཅམ་ལས། བོད་རྒྱ་དོན་དངོས་ཐོག་ལོ་ཚུ་བ་ཅི་ཅམ་བྱུང་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀ་ཡིད་རྟོན་
 རུང་བ་ཞིག་དེའི་ཁྲོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཕྱིས་ཀྱི་ནམ་དུང་
 ཅན་གང་ཞིག་གིས་ཀྱང་གྲངས་ཚད་ཡང་དག་ཅིག་ནི་གཞལ་བའི་གནས་སུ་མི་འདོད་དེ། ཅིས་
 ཕྱིར་ན། བོད་བསྟན་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ནམས་རྒྱས་རབས་རིམ་པར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ལོ་ཚུ་བའི་གྲངས་ཀྱི་
 མང་ཁྱུང་གཅིག་ཏུ་འབབ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡིག་ཚང་དེ་དག་མཛད་མཁན་ལ་མཚོན་ནའང་སྤྲ་མའི་
 མཚོན་འདྲིན་ལྷགས་ལ་མང་བྱས་ཐོག་རང་རང་གི་མཐོང་ལམ་རྒྱ་ཁྱུར་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་བགྲངས་པ་
 དང་། ཡང་ཅིག་ན་ཁོང་ནམ་པས་ལོ་ཚུ་བར་འཛོག་པའི་ཚད་གཞི་མ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
 ཡིད་རྟོན་རུང་བའི་གྲངས་ཀ་ཞིག་མཚོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན། དེར་གི་བརྟམས་ཚོས་འགའ་རེ་ཡོད་
 པ་དག་ན་མཁས་དབང་རུང་དཀར་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཚོག་གི་བཞེད་སྒྲངས་དེ་ཉིད་ཚད་
 མར་འཛོན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་རེ་རྒྱུད་ཁ་སྟོན་གྱིས་བགྲངས་པ་སོགས་ཀྱང་ལོ་ཚུ་བའི་
 གྲངས་ཚད་འབྲས་ཚད་རྒྱ་གཞིར་བའི་སྟོགས་ལ་གོམ་གང་མཐུན་རྒྱ་སྟོས་པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་
 རྒྱ་དེབ་འདིར་ཡང་ལོ་ཚུ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་བྱོན་པའི་གྲས་ནས་
 སྟོན་གྱི་ཚོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ཅིག་གཞིར་བྱས་ཤིང་། རང་གི་མཐོང་སྒྲུང་
 རྒྱ་ཁྱུར་ཚུལ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེན་དམ་པ་དག་གིས་ལོ་ཚུ་བར་ཁས་འཆེ་བའི་
 ལོ་བཅ་ཁྲོད་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་ལོ་ཚུ་བ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་ཚུ་བ་ཉིས་
 བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་མཚོན་ཐོ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱས་ཅི་སྟོགས་གྱིས་སྤྲ་མའི་བཞེད་སྒྲངས་ནམས་
 ལ་དཔྱད་བཟུར་གྱིས་ཉི་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་འབྲས་སུ་མཐོང་བའི་གྲངས་ཚད་ལ་གསལ་བཅོས་སྟན་ཅམ་བྱ་
 བྱུལ་བཞིས་པ་ལགས།

༨ བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཚུ་བའི་མཚོན་ཐོ།

- བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ལ། 1. ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།
 2. གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ། 3. འཛོ་མེད་དཀར་ཤུག་འོད། 4. རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། (གསང་
 རཱི་ཐོག་བཏབ།) 5. ལྷ་སྤྲ་མ་ཞིང་འོད། 6. རྒྱ་བཙོན་འབྲས་མེད་གོ། 7. རྟག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
 བ། 8. རྒྱ་དངོས་གྲུབ། 9. ཚོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། 10. མར་སྤང་དད་པའི་ཤེས་རབ། 11. མ་དགེ་བའི་
 སློ་གྲོས། 12. ག་རོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། 13. རྒྱ་སློ་གྲོས། 14. འཛོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་

འབྱུང་གནས། 15. བྱུང་པ་ཚེས་ཀྱི་བཙུན་འབྱུང་། (འབྱུང་བྱུང་དུ་སླ་བན་ཚེས་ཀྱི་བཙུན་འབྱུང་
 ལུ་བཀོད་ཡོད་པའང་ཁོང་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ལེགས་ལུ་དགར་ཅིང་།) 16. ལྷག་ལོ་
 ལྷ་བ། 17. འགར་ཚེས་ཀྱི་བཟང་པོ། 18. ཤེའུ་བཟང་དེ་སྤྱ། 19. རབ་ཞི་བཤེས་གཉིན། 20. རྩོག་སྒོ་
 ལྷན་ཤེས་རབ། 21. ཟངས་དགར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། 22. གཉན་དར་མ་གྲགས། 23. གཟུ་
 དགའ་བ་རྩོ་རྩེ། 24. ཀྱི་ལྷང་དབྱ་དགར། 25. ཚེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། 26. ཚེས་ཀྱི་རིན་ཆེན། 27. ལྷ་
 བྲག་མར་པ་ཚེས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས། 28. འབྲོག་མི་ཤྲུ་ཡེ་ཤེས། 29. འགོས་ཁྱུག་པ་ལྷས་བཅས། 30. ཀྱི་
 རྩོ་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར། 31. ལྷོག་སྒྲུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། 32. མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས། 33. དཔུལ་སེ་
 ཅ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། 34. རོང་པ་ཚེས་བཟང་། 35. ཡོལ་ལྷགས་རྩོ་རྩེ་དབང་ལྷུག 36. མང་འོར་
 བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ། 37. ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས། 38. ཁེའུ་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས། 39. སྒྲོང་ཞོ་གསལ་
 པ་གྲགས། 40. དིང་རི་ཚེས་གྲགས། 41. རྒྱས་སྒོན་ལམ་གྲགས། 42. པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། 43. པ་རི་རིན་
 ཆེན་གྲགས། 44. འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས། 45. རུ་རྩོ་རྩེ་གྲགས། 46. ཀྱི་པོ་ཤེས་རབ་དཔལ། 47. བྲག་
 ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 48. པ་རིག་ཐོས་པ་དགའ། 49. མ་བན་ཚེས་འབར། 50. མཚུར་དབྱིག་གི་རྒྱལ་
 མཚན། 51. མཚུར་དབང་དེ། 52. དཔུལ་ཀྱན་དགའ་རྩོ་རྩེ། 53. དཔུལ་དགའ་བ་གྲགས། 54. མར་
 པ་རྩོ་བ་ཚེས་ཀྱི་དབང་ལྷུག 55. ཚེས་ཀྱི་སྒྲོང་པོ། 56. ཀམ་ཚེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། 57. ལྷགས་མཚམས་
 དབང་ལྷུག་རྒྱ་མཚོ། 58. རྒྱལ་བྱིམས་ཡོན་ཏན། 59. ཁེའུ་གད་པ་ཡོན་ཏན་དཔལ། 60. བསོད་ནམས་
 བཟང་པོ། 61. ལུམ་པ་དཔལ་མཚན་རྩོ་རྩེ། 62. ཉི་མ་རྩོ་རྩེ། 63. ལུ་དགོ་བསྟེན་ནེ་ཅོ། 64. ལྷོག་
 རྒྱ་གཞོན་རུ་འབར། 65. ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། 66. བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས། 67. ལྷན་ཚེས་ཀྱི་སྒོ་
 གྲོས། 68. ཅོག་གུ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་པོ། 69. ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། 70. རིག་པ་གཞོན་རུ། 71. གཞོན་
 རྒྱལ། 72. ལུ་མདོ་ཞེ་འབར། 73. ཤེས་རབ་བཙུན་འབྱུང་། 74. གཡུང་རྒྱུང་འོད། 75. བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་བ། 76. ཅོག་གུ་ཤེས་རབ་སྤྱ་མ། 77. ཅོག་གུ་ལྷ་དན་ཅིང་པའི་དཔལ། 78. ཆིངས་ཡོན་ཏན་
 འབར། 79. བསོད་ནམས་ཐོས་པ། 80. དགོ་རྒྱལ་ཁྱུང་གྲགས། 81. རྒྱལ་བྱིམས་བཅེགས། 82. ལྷ་བཙུན་
 པ། 83. ལྷ་བཙན་པོ་ལུ་ནི་རུ་རྩོ། 84. རྩོག་བུ་སྒྲུ་པུ་ལ། 85. རྒྱ་ལོ་རྩོ་བ། 86. ལྷལ་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ། 87. ལྷ་
 རིན་པོ་ཆེ། 88. ལྷ་ཚེས་ཀྱི་རིན་ཆེན། 89. ལྷུར་ར་རྒྱལ་བྱིམས་འོད་ཟེར། 90. དགོ་སྒྲོང་བྱའི་གདོང་
 ཅན། 91. ར་བྱིད་ལོ་རྩོ་བ། 92. ལྷུར་བྱ་འོད། 93. པ་ཚབ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་མཚན། 94. ཤེས་རབ་ལེགས་
 པ། 95. ལྷག་ཚོ་དར་མ་གྲགས། 96. མར་པ་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ། 97. སེ་ལོ་རྩོ་བ། (ལྷོས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དུ་

བཀོད་པའི་སེལ་ལྷ་ལྷ་བ་གཞོན་རུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཞོན་རུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐུ་ལ་ཕུ་གཅིག་ཡིན་
 པར་སྟུམ།) 98. ཟླ་བ་གྲགས་པ། 99. མཉལ་མི་ཡེ་ཤེས་ཚས། 100. ཚས་ཀྱི་ཟླ་བ། 101. དག་སྟོང་
 ཤེས་རབ་སྐྱབས། 102. རྣ་ག་ཚེ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན། 103. འ་ཞ་རྒྱ་གར་བཅེས། 104. གཉན་བསོད་
 རྣམས་དར། 105. བ་རི་ཚས་གྲགས། 106. ཨོང་པོ་ལྷ་ལྷ་བ། 107. གཞོན་རུ་ཤེས་རབ། 108. འགར་ཤེས་
 རབ་འབྱུང་གནས། 109. འཇམ་དཔལ་གཞོན་རུ། 110. དཔལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། 111. རྩེ་དགའ་བ་
 དཔལ། 112. ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། 113. རྒྱ་བཙོན་འབྱུང་། 114. ར་ཚས་རབ། 115. ལྷ་བཙོན་ཚུང་རྩེ་
 རྩེ་རྒྱལ་མཆན། 116. ཞ་མ་དག་བཙོན་སེང་རྒྱལ། 117. རྩེ་བྱ་ཤེས། 118. ཆག་དག་བཙོན། 119. དཔལ་
 ཚས་བཟང་། 120. གཉན་བས་བྱམས་པའི་དཔལ། 121. ས་སྐྱ་པལྟེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན། 122. ཆག་
 ཚས་རྩེ་དཔལ། 123. དཔལ་ཤེས་རབ་འོད། 124. ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ། 125. སྟོ་པོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 126. རྩེ་
 བྱ་པ་དར་སེང་། 127. མི་མཉམ་བཟང་པོ། 128. འོད་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན། 129. འོད་སྟོ་སྟོས་བཙོན་པ།
 130. ཁམས་པ་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་པོ། 131. འདན་མ་ཚུལ་སེང་། 132. རས་གཞོན་བཙོན། 133. རྒྱ་བྱེ་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆན། 134. ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ། 135. དཔང་སྟོ་སྟོས་བཙོན་པ་དང་། 136. སྐྱ་
 ཚད་པ་རིན་རྒྱལ། 137. ལེགས་པའི་སྟོ་སྟོས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལུགས་སོར་
 བཞག་བྱས་པ་དང་། གཤམ་རུ་ཡིག་ཚང་ལག་ཅིག་དཔུང་བཟུར་གྱིས་གོང་གི་དེ་ལ་གསལ་བཙོན་
 བྱས་པའི་མཆན་རྣམས་དཔུས་གཅིག་རུ་བཀོད་པ་ལ། 138. གཉན་ཚུང་ལྷ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།
 139. ཞང་ཤེས་རབ་སྟུང་། 140. གཉོས་ཡོན་ཏན་གྲགས། 141. གཉོས་ལྷ་ལྷ་བ་འབྱུང་པོ། 142. ལྷ་
 ལྷ་བ་ཤེས་སྟོན་བྱང་ཚུབ་འབར། 143. སྟོ་ལྷ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་། 144. ལེང་ལྷ་ལྷ་བ་རྒྱ་བཙོན་
 འབྱུང་། 145. རུ་པ་ལྷ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ། 146. ལྷ་ལྷ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ། 147. ལྷ་ལྷ་བ་ཉི་མ་
 དངོས་གྲུབ། 148. དག་འུ་ལྷ་ལྷ་བ། 149. ལྷ་ལྷ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལུང་པ། 150. འཕྱོག་མའི་སྟུང་པོ་ལྷ་ལྷ་བ་
 ཅད་ཅ་ཡེ་ཤེས་རྩེ་རྩེ། 151. ལྷ་ལྷ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ། 152. ལྷ་ཆེར་ལྷ་ལྷ་བ། 153. སྐྱ་ལྷ་ལྷ་
 བ་བསོད་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། 154. ལྷ་ལྷ་བ་འཕགས་མཆོག་ 155. ལྷ་ཚུང་རྒྱ་རྒྱལ་པོ། 156. ཉིང་
 ལྷ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། 157. ལྷ་ལྷ་གཞོན་རུ་དཔལ། 158. རྩེ་སྟོང་ལྷ་ལྷ་བ། 159. འོ་རིམ་ལྷ་
 ལྷ་བ། 160. དགར་ལྷ་ལྷ་བ། 161. ཞང་དག་བ། 162. ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། 163. དཔུས་པ་སྟོ་
 གསལ། 164. སྟག་ལུང་པ་རྒྱ་བཟང་པོ། 165. རུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། 166. རུགས་སྟུང་ལྷ་ལྷ་བ་རིན་

① རྩེ་བྱ་ཤེས་བཅེས་པ་དཔལ་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པར་ངེས།

ཆེན་ནམ་ཀྱལ། 167.རྩྭ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱལ་མཚན། 168.ས་བཟང་སྒྲོ་གྲོས་དཔལ། 169.འབྲི་ཁུར་ལོ་ལྷ་
 བ། 170.ཀུན་སྤངས་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 171.ཡར་ལོ་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 172.ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
 རྩེ་མོ། 173.བོ་དོང་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན། 174.སྤར་ཐང་བ་སི་ལྷ་སྒྲི། 175.ལོ་ཆེན་སྐབས་མཚན་དཔལ་
 བཟང་། 176.ཆོས་འཁོར་སྤང་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 177.འགོས་ལོ་ལྷ་བ་གཞོན་རུ་དཔལ། 178.བྲིམས་
 ཁང་བ་བསོད་ནམས་ཀྱུ་མཚོ། 179.ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱལ། 180.ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྦྱང་དཔལ་
 བཟང་པོ། 181.ཀྱ་ལོ་ནམ་ཀྱལ་རྩི་རྩེ། 182.དཔལ་ཤི་ཅ་དམར་བ་རུའམ་དཔལ་འབྱུང་གནས་ཀྱལ་
 མཚན། 183.དཔལ་ཀུན་དགའ་རྩི་རྩེ། 184.ཐར་པ་ལོ་ལྷ་བ་ཨ་མོ་ཉ་སྒྲི། 185.ལོ་སྟོན་རྩི་རྩེ་དབང་
 ལྷག་ 186.ལྷོ་ལོ་ལྷ་བ་སྐྱ་མེས། 187.ལོ་ལྷ་བ་དགེ་སྦྱང་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ།^① 188.གཉགས་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་
 པོ། 189.གཉགས་ཆུང་ལོ་ལྷ་བ། 190.ལོ་ལྷ་བ་ཁོ་ཆེ། 191.སྟོན་འགྲོ་ལོ་ལྷ་བ་མར་པ་རྩི་རྩེ་ཡི་
 ཤེས། 192.ལོ་ལྷ་བ་བྱུང་སྤར་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། 193.རྩི་མི་ཉག་ལོ་ལྷ་བ། 194.སྤྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་
 ཀྱལ་མཚན། 195.བརྩེ་ཆོས་གྱི་དབང་ལྷག་གྲགས་པ། 196.ལོ་ལྷ་བ་སེང་གི་ཀྱལ་མཚན། 197.དབང་ལྷག་
 ཀྱལ་མཚན། 198.ལོ་ལྷ་བ་བྱུང་སྦྱང་པ་ཅན།(བྱུང་གཤོང་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཨི་ཡིན་སྟེ།) 199.ལྷ་ཆེན་
 གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཆེ་བཅན་སྐྱེས། 200.ལོ་ལྷ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོ། 201.དཔལ་གྱི་བཟང་པོ། 202.ལོ་ལྷ་
 བ་གཡུང་རྒྱུང་སྦྱང་པོ། 203.འདར་བ་ལོ་ལྷ་བ་དག་དབང་ལྷན་ཆོགས་ལྷན་གྲུབ། 204.སྤྲ་ཆུང་དར་
 མ་ཚུལ་བྲིམས། 205.ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན། 206.ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ལྷག་ 207.རྩམ་ཅན།
 208.བསོད་ནམས་ནམ་ཀྱལ། 209.དཔལ་གྱི་སྦྱང་པོ། 210.ཀྱ་ཁ་སྒྲི། 211.ཚུལ་དགེ་རིན་ཆེན། 212.ཆོས་
 གྱི་ཡོན་ཏན། 213.དར་མ་རིན་ཆེན། 214.བྲམས་པ་སྦྱང་བ། 215.ཞ་ལུ་ཡི་ཤེས་ཀྱུ་མཚོ། 216.ཅིང་
 ཐང་གཞོན་རུ་དཔལ། 217.གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། 218.ལོ་ལྷ་བ་ཞང་ཞུང་། 219.དགེ་བཤེས་སྟོན་
 གཞོན། 220.དགེ་སྦྱང་འོད། 221.དཔལ་དར་མ་ཡོན་ཏན།(འདི་དང་གོང་བསྟན་ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལོ་པའ་
 གཅིག་རུ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་འབྱུང་བྱང་ལས་ཤེས་སྟེ།) 222.ལོ་ལྷ་བ་སྤང་དཔལ་གྱི་སེང་གོ། 223.དཔལ་
 ཀུན་དགའ་གྲགས་པ། 224.དཔལ་སྐྱེས་རྩི་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ཅུལ། 225.ཆོགས་ཆག་ཆུང་བ། 226.སྦྱབ་

① བསྟན་པ་ལྟ་དར་གྱི་རུས་སུ་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཕྱོད་ཡོད་པར། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་
 དགེ་སྦྱང་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོས་ཀྱང་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་སྒྲི་བྲལ་བྲལ་དང་ལོ་ལྷ་བ་དགེ་སྦྱང་མ་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་སོགས་དང་ལྷན་རུ་
 བཀའ་འབྱུང་ལས་མདོ་རྩི་རྩེ་ཆོས་ཆེན་གཅིག་དང་། བསྟན་འབྱུང་ལས་མདོ་འབྲེལ་རུ་ཆོས་ཆེན་གཅིག་བཅས་བསྟར་ཡོད་
 པར་གཞིགས་ཆོ་ཁོང་ཅག་རུས་མཉམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲ་ན་བསྟན་པ་གྱི་དར་གྱི་རུས་སྐབས་སྤང་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་
 ལྷན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཕྱོད་ཡོད་པར་ངེས།

བ་དཔལ་བཟང་། 227.ཁམས་པ་ལྷི་རི་ཚོས་གཤམ། 228.དབྱལ་པསྟོ་ཅན། 229.ཁང་འོར་སྟོན་པ་
 ཤེས་རབ་བསོད་ནམས། 230.འགྲོ་ལྷི་མི་ལྷི། 231.བསོད་ནམས་སེང་ག། 232.བྱ་ཡེ་ཤེས་བཟང་
 པོ། 233.དབྱལ་ཨ་མོ་རྩ། 234.ལྷ་མཐོང་ལོ་ལྷ་བ། 235.སྒྲིག་པའི་དཔལ། 236.རྟོག་མདོ་
 སྤེལ་རྟོག་ཞེས་དེ་རྟོ། 237.བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། 238.ཚུལ་བྱིམས་བཀྲ་ཤིས། 239.འགྲོ་མགོན་
 ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། 240.ལོ་མཚོག་པ། 241.འགྲོག་མི་རྟོ་སྤྲུལ། 242.སྤྲ་མ་ཨ་སྤ། 243.སྤྲ་པ་
 བམ་མཁའ་བཟང་པོ། 244.ཤབ་སྤྲད་ལོ་ལྷ་བ་སྤྲུགས་རྟོ་དཔལ། 245.འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། 246.ནམ་
 མཁའ་རྟོ་རྟོ། 247.མི་ཉག་ཆེན་པོ། 248.ཚོས་རྟོ་བཟང་པོ། 249.མངའ་རིས་རྟོ་རྟོ་དཔལ། 250.ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཚན། 251.གཞོན་རུ་འོད། 252.ཕུ་རངས་བསོད་ནམས་སྟོ་གྲོས། 253.འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་
 རྟོ་རྟོ། 254.འཇམ་དབྱངས་རལ་གྱི། 255.སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། 256.སྤྲ་མ་རིན་ཆེན་གཤམ་
 གྱ་སྤྱི། 257.སྤྲུགས་རྟོ་དཔལ་བཟང་པོ། 258.ཚུལ་བྱིམས་གཞོན་རུ། 259.ལྷ་ཅུ་རིན་ཆེན་
 མཚོག 260.མཁའ་འགྲོ་རྟོ་རྟོ། 261.སྤྲོན་པ་ཚུལ་བྱིམས། 262.རབ་མཚོག་དཔལ་བཟང་། 263.ས་
 བཟང་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། 264.གཞོན་རུ་མཚོག 265.ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། 266.ཚོས་འཁོར་འཇམ་
 དཔལ་ཡེ་ཤེས། 267.འོར་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་། 268.སྤྲུག་ཆང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། 269.རྒྱ་
 མཚོའི་སྤྱེ། 270.ལོ་ཆེན་གཤམ་པ་རྒྱ་མཚོ།(ཞུ་ཚོས་སྤྱིང་བཟང་པོའི་བཤེས་གཉེན།) 271.དཔལ་ཁང་
 ལོ་ལྷ་བ། 272.ཤེལ་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱན་དགའ་ཚོས་གཤམ། 273.རྟོ་བཅུན་ཀྱན་དགའ་སྤྱིང་པོ། 274.སྤྲོན་
 སྤྱིང་ལོ་ཆེན་རྩམ་གྱི། 275.མཁའ་ནག་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་འབྱུར་རྒྱ་མཚོ། 276.འབེ་ལོ་ལྷ་བ་ཆེ་དབང་ཀྱན་
 རྒྱབ། 277.སི་རུ་པཎ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། 278.མདོ་མཁའ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། 279.ལྷང་སྤྱི་
 རོལ་པའི་རྟོ་རྟོ། 280.མཁའ་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་དང་བཅས་འདིར་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་རུས་
 སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་མཚན་བཀྲངས་པ་ལགས།

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གོང་རྩ་ལོ་ཚུ་བ་སྐུ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་གི་མཚན་བརྗོད་པ་རྣམས་ལས་འདིར་ལོ་བཅུ་གི་
 མཚན་དང་མཛད་པ་ཞལ་འཕྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་སྒྲིང་བར་བྱ་ཞིང་། དེར་ཡང་ལོ་ཚུ་
 བ་མང་དག་ཅིག་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་གསལ་བོར་མ་དེས་པས། ཁོང་རྣམ་པ་ཕྱོད་པའི་རྩས་
 ཀྱི་སྒྲ་ཕྱི་ལྟེ་གལ་གྱི་གོང་འོག་བསྒྲིགས་སྒྲངས་ཐད་དེ་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་ཐོན་པ་ཞིག་འབྱེད་ཐབས་བྲལ་བར་
 འདུག ཡང་ལོ་ཚུ་བ་ཁག་ཅིག་གི་མཛད་པ་ཐོ་རེ་བ་རང་གི་མཐོང་ཚོད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱེད་པ་ལས་
 འོས་མ་རྟེན་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལོ་ཚུ་བ་དོས་འཛིན་ཅམ་གྱི་ཆེད་རྩ་ལགས་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་གང་གི་
 མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མཛོད་པར་མཚོན་མི་རུས་པས་དེ་དོན་སྟོན་མཁན་རྣམས་ལ་ཐུགས་འཇགས་ཁྱེད་པ་
 དང་། གཞན་རྩ་ན་སྒྲིང་མར་ལོ་ཚུ་བ་དོས་འཛིན་གྱི་ཐད་དགོས་མེད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་ཁྱེད་རྩ་གཏོང་ཆེད་
 ལོ་ཚུ་བ་རེ་རེ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གང་ཡོད་དེས་ཤེས་རྟེན་ཆེད་དག་སྐབས་དོན་རྩ་སྒྲུར་ནས་ཁྱེད་
 བར་བྱ་བ་ལ།

གཅིག་ བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཚུ་བ་དང་འབྱུར་བྱང་།

ཐོན་མི་སྒྲོལ་པ།

སྤྱི་ལོའི་རྩས་རབས་བརྒྱན་པའི་རྩས་སྟོད་ཅམ་རྩ་ཕྱོད་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་ཉི། ཁོང་གི་འབྲུངས་
 ཡུལ་ལ་ཐོན་ཡུག་ར་ཁ་བ་སྟེ་དེར་གི་ལྷ་ས་གོང་ཁྱིར་རྩ་གཏོགས་པའི་སྟེ་མོ་རྫོང་ཐོན་ཤང་ནས་སྟོན་
 སོ་ཐོན་མི་ཨ་ཁུའི་བུ་ཐོན་མི་སྒྲོལ་པ་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་སྟེ་གཉལ་^①བ་སྒྲིང་གྲགས་ཀྱི་བུ་ཨ་
 ཁུ་སྒྲོལ་པ་ཞེས་ཀྱང་འདོད་མོད། ད་ལྟ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཞེད་ཡུགས་སྒྲ་མ་དེ་དར་བྱལ་ཆེ། འབྲུངས་
 ལོའི་ཐད་རྒྱལ་སོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་འབྲུངས་ལོ་ལ་བཞེད་ཡུགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། དཔལ་རྩས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཡུགས་ཀྱི་མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་འདས་ལོ་མ་ཚུགས་པའི་སྟོན་གྱི་ལོ་
 བརྒྱན་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་617ལོ་སྟེ་མི་མོ་སྤང་ལ་འབྲུངས་པར་བཞེད་པ་གཅིགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། སྟོང་

① གཉལ་གྱི་ས་འཁོར་སྟེ་དེར་གི་ལྷ་ས་གོང་ཁྱིར་རྩ་གཏོགས་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཅན་དགུང་ལོ་བཅུ་བརྒྱན་དང་ཐོན་མི་དགུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཐོག་(633ལོ)ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་
 ཆས་པར་བཤད་^①པ་ལ། ཁོང་གི་འབྲུངས་ལོ་ནི་ཕྱི་ལོ619ལོ་ཡིན་དགོས་པར་འདུག། དེ་ལྟར་སློན་པའི་
 བུ་བརྒྱན་ནམ་(རྒྱལ་རབས་གསལ་མའི་ལུགས་)བཅུ་རྩ་ག་(བུ་སྟོན་སྟགས་ཀྱི་ལུགས་)རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སློབ་
 པར་བཞུད་ནས་གཞན་རྒྱལ་ས་དཀའ་སྤྱད་དང་ཆོ་བ་མ་བཟོད་པས་མཐའ་མ་འབྱོར་ལ། ཁོང་ཉིད་
 རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བཅུ་བཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེན་གནང་བ་དང་།^② ཕྱིར་བོད་དུ་ཐེབས་རྒྱུ་ད་ལྟ་སྤྱད་ཀྱིན་
 པའི་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་གསར་བཟོ་མཛད་པ་ཆོས་འབྲུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ལ་མོ་ཆེར་གཅིག་
 མཐུན་དུ་བཞེད། དེང་གི་དཔྱད་ལྡན་གྱི་གསུང་ལ་དོགས་པ་སློང་མཁན་མང་དུ་མཆིས་མོད། གང་
 ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་མཛད་རྒྱུ་ན་མཐོ་བའི་རྒྱུས་ཆེན་ཞིག་དུ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་
 ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁོང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་སློང་བཅན་སྐམ་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་པ་དང་། མཁན་པོ་ལོ་སྤྱི་
 ཐོག་མ་འདི་^③ཞེས་བོད་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་ལོ་སྤྱི་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་མར་བཅི་ཡང་། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་
 གཏམ་དུ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་སོང་བ་བཞིན་དང་། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་བོད་དུ་
 བསྐྱར་མཁན་ཐོག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ལའང་ད་དུང་དཔྱད་པའི་གནས་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །ཁོང་གི་འགྲུར་
 ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྤྱི་ལ་༥ བོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས1ནས5བར་སྤང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་ཐོན་
 མའི་འགྲུར་བྱང་དངོས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་འགྲུར་ཆོས་གཞན་གང་ལའང་ཁོང་གི་མཆན་འཁོད་པ་
 མ་མཐོང་། དུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆ་དང་བྱང་སྐོང་གི་དཔེ་གཞི་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཐོང་སྤང་
 དུ་བྱང་བར། དེ་དག་དུང་བསྐྱར་མཁན་གྱི་མཆན་བཀོད་མེད་ངོ་། །བུ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་དུ། མདོ་བ་
 མ་ཏོག་བཀོད་པ་དང་། སྤང་སྐོང་དང་། མདོ་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་གླིན་ལ་སྟགས་པ་བསྐྱར་རོ། ^④ཞེས་
 གསུངས། གཞན་ཡང་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཏོག་གི་གཟུངས། རྩ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་སྤྱི་མཆན་གཞན་
 མདོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། མདོ་སྤྱི་དཀོན་མཆོག་གླིན། དམ་པ་ཏོག་དཀར་གྱི་མདོ། དག་བ་བཅུ་
 མདོ། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་སྤྱི་མཆན་གཞན་འབྲུམ་པར་གྲགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱར་ཞེས་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྤྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱི་འབྲུང་ཞེས་ཐོན་མའི་ཞལ་ལྷང་དུ་གསུངས་མོད། ཡིག་ཆ་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་

① ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་། ཐོན་མའི་ཞལ་ལྷང་། ཀན་སུ་ཁྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས9པར་བོད་མཁས་པའི་དམ་ཆོས་
 སྟགས་བམ་སྐྱབ་ཚུལ་ལས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་དེ་ཡང་ཁྱུངས་དང་འབྲེལ་ལམ་སྐམ་ཞེས་འཁོད་འདུག།
 ② ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་། ཐོན་མའི་ཞལ་ལྷང་། ཀན་སུ་ཁྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས9པར་གསལ།
 ③ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དཀའ་སྤྱད་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས98དུ་གསལ།
 ④ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དཀའ་སྤྱད་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99དུ་གསལ།

བྱེད་མཁམ་གྱི་མེ་ཅུ་ཤེར་ཕྱིན་འབྲུམ་དེ་བཅན་པོ་བྱི་ཕྱི་གཙུག་བཅན་གྱིས་སྤྱོད་མཛད་པའི་སྤྱི་ཆེས་སུ་
 བོད་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱར་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་པས་ན་བཞིན་སྤངས་གང་ཞིག་འགྲིག་མིན་ཡང་དབྱེད་
 པར་བྱ། ཡོངས་གཤམ་སུ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉིར་གཅིག་སྟེ། ཟ་མ་ཏྲིག་བཀོད་པ། བྱག་
 རྟོང་སྐྱོན་རྟོང་གི་གཟུངས། བཟླ་སྟོང་པོའི་མདོ། ཞལ་བཙུ་གཅིག་པའི་མདོ། བཙུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་
 གཟུངས། རྟོན་ཡོད་ཞགས་པ། རྟོན་ཞགས་སྤྱི་མ། བཟླ་མཆོག་ དབང་བསྐྱར་འཁོར་ལོ། ཆོ་ག་སྤྲུལ་
 ཀྱི་རྒྱུད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས། རྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་གཤོལ་པ། འོད་ཟེར་རྣམ་བཀོད། བཟླ་ཅོད་
 པན་གྱི་རྒྱུད། ཡི་གེ་བྱག་པའི་མདོ། དམ་ཆོས་པད་དཀར། སྤྲུ་རི་ཀའི་མདོ། རྒྱ་སྐད་སྤྱི་ཆོགས་པའི་
 མདོ། སྤང་བ་རོལ་པའི་མདོ། མཆོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ། མཆོན་རབ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོན་པའི་མདོ་སྟེ་ཉིར་
 གཅིག་པོ་འདི་བཀའ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་གིས་བྲངས་འདུག་^①པ་འདི་
 དག་གྲུང་ཁོང་ཉིད་གཙོར་མཛད་དེ་བསྐྱར་པར་བཞིན། གཞུང་འདི་དག་ལ་ཕྱིས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པ་
 རྣམས་ནས་འཁྱར་བཅོས་དང་སྒྲིག་གསར་བཅད་གྱིས་གཏན་ལ་ཐང་པ་དང་། ཡང་ཅིག་ན་མི་རིགས་
 ཐལ་ཆེ་བའི་གནའ་རབས་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཚོམ་མཁན་དང་སྐྱར་མཁན་གྱི་མཆོན་འགོད་པའི་སྲོལ་
 ཆེ་ཆེར་དར་མེད་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་དག་ཅིག་ལ་མཚུགས་བྱུང་དང་འཁྱར་
 བྱུང་མ་འཁོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཅོམ་ཡོད་པ་དག་ལའང་དེ་ཉིད་གཅིགས་ཆེན་ཏུ་བབྱུང་མ་ཡོད་པར་
 བཞིན། གང་ཞིག་ཐོན་མིས་བསྐྱར་ཆོད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཚུགས་ཏུ་ཐོན་མིའི་འཁྱར་བྱུང་ཆེད་པར་དཀའ་
 བས་འདིར་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞེད་པར་མ་ལྟས་སོ། །ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིག་ལ་ཐོན་མིའི་
 ཞལ་ལྷང་ཏུ་དབྱེད་པ་ཅུང་ཞིབ་ཅིམ་གནད་ཡོད་ལ།^② ཁོང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་ཆོས་དང་གཏུང་རྒྱུད་སྤྱི་མ་
 རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ངེས་འདོད་ན་དེར་གཟིགས་པར་འཆོལ།

རྩམ་གྲྭ་ཁ།

རྩམ་གྲྭ་ཁ་ནི་ལེགས་སྐྱར་སྒྲིག་དེ། བོད་སྒྲིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཅེས་བྱ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་ཉིད་བོད་
 རྒྱལ་གཏུང་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐུ་བྱས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཞིག་སྟེ། ཁོང་དང་སྤྱོད་དཔོན་ཐོན་མི་དང་། ལྷ་ལྷང་དོ་རྩེ་དཔལ་སོགས་གྱིས་གསུང་རབ་བོད་ཏུ་

① དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཤེར་བཤུ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99ཏུ་གསལ།

② ཆོ་ཏན་ཞབས་བྲུང་། ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྷང་། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས2ནས་14བར་གསལ།

བསྐྱར་པའི་སྐྱར་གྱི་ཐོག་མར་བཅུགས་པ་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལྷང་སོགས་སྤྱ་གསལ། ཁོང་ཉིད་ལེགས་སྐྱར་
 གྱི་སྐད་ཅམ་མ་བཟད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལའང་བྱང་ཆ་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། ཁོང་
 གིས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱོན་དབྱེད་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་གསེ་
 རིག་གི་གཞུང་དེ་བོད་དུ་བསྐྱར་རར་བཤད་པ་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ལོ་རྒྱ་བ་ཐོན་མི་སྐྱོ་
 ར་དང་། དེའི་མཆན་བུ་ཉམ་གོ་ཤ་དང་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩོམ་དཔལ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏྲིག་གི་
 གཞུངས། ལྷ་བ་སྟོན་མ། དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་སོགས་བསྐྱར་ཅིང་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ཡང་བསྐྱར་
 པར་གྲགས་ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་སྟོར་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། ཁོང་ལ་དེ་མིན་གྱི་
 འགྱུར་ཡང་མི་ཉུང་ཅམ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཤེས་སོ། །

ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩོམ་དཔལ།

ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སྟོན་པའི་མཆན་བུའི་གསལ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་གྱི་ལོ་རྒྱས་
 ཞིབ་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་པའི་སྤྱ་རུས་སྤྱ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་
 དཔོན་ཀྱ་ས་ར་དང་། བམ་བེ་ཤང་ཀ་ར་དང་། བལ་པོའི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ལ་མཛུ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དུ་
 ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཐོན་མི་སྟོན་པ་དང་། དེའི་མཆན་བུ་ཉམ་གོ་ཤ་དང་། ལྷ་ལྷང་རྩོམ་
 རྩོམ་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གཞུང་བསྐྱར་པའི་གྱི་ཐོག་མར་བཅུགས་པ་དེར་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་
 དག་བཞིན་དགོངས་གཅིག་དུ་མཐུན། སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱས་སྤྱ་རྒྱ་ནག་དུ་ཤང་གི་ཡོན་བདག་རྒྱ་བཟའ་དང་
 ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩོམ་དཔལ་དང་གོང་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་།^① སྐབས་དེ་ཤེད་དུ་འགྱུར་བྱང་ལ་
 ལོ་རྒྱ་བ་དང་འགྱུར་བྱ་མཁན་གྱི་མཆན་འགོད་པའི་སྟོན་ཡང་ཆེར་མ་དར་བས་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་གྱི་
 འགྱུར་བྱང་ཆ་ཆང་ཞིག་བཅུ་རྒྱ་དཀའ་མོད། རྒྱ་ནག་དུ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆོ་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཉམ་
 མ་གོ་ཤ། ལོ་རྒྱ་བ་ལྷ་ལྷང་རྩོམ་རྩོམ་དཔལ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱོན་དབྱེད་ཆེན་མོ་དང་། ཅིས་གྱི་སྟོར་ཐང་བརྒྱད་
 ཅུའི་སྟོར་མགོ་དང་། འབྱུང་ཅིས་མན་དག་ལྷ་འོད་བཅས་ཉིན་དུ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱར་ཡོད་པ་
 བཞུན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རུས་མགོར་བཅུ་མས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆང་དག་ན་ཏ་ཅང་གསལ།

① དཔལ་པོ་གཅུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས99ན་གསལ།
 ② དབང་འདུས་ཆོ་རིང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། བོད་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱས་དང་ལོ་རྒྱ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་གསལ་པའི་མེ་འོང་།
 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས44ན་གསལ།

བླ་མ་གྲུ་ལ་ཀོ་པ།

འཁྱིལ་གཞན་ལ་བླ་མ་གྲུ་ལ་ཀོ་པ་རྩ་བའི་པའང་གང་སར་མཐོང་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་
ལོ་རིཨ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་
དུ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཙན་གྱི་རིང་བླ་མ་གྲུ་ལ་ཀོ་པ་དང་གཉགས་རྩོན་གྱི་མ་ར་གཉིས་ཀྱི་
གར་དུ་ཚོས་འཚོལ་དུ་བཏང་བས་པ་རྩི་ཏ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་གཉིས་
གསང་ཏི་མེ་ལ་སྒྲིམ་མོ་ཞེས་ཐོས་ཏེ་སྤྱོད་དངས་པས་མ་འདྲོངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ནས་མདོ་
ལྷོ་ལས་རྣམ་འབྱེད་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་དང་། གྱི་ཡ་དང་ལྷ་པ་ཤས་ཅམ་ཞུས། སྤྱིགས་
བམ་སྤྱོད་དངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་མཚོད་གནས་སུ་ཕུལ་^①ཞེས་འཁོད་ཡོད་མོད། ལྷང་ཚོས་འབྱུང་
གཙོ་བྱས་པའི་ཚོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་མང་དག་ཅིག་དུ་དེ་ནི་བྲི་སྲོང་ལྷོ་བཅན་གྱི་རྩལ་སུ་
ཡིན་པར་བཞིན། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་འཁོད་པའི་དབྱེད་ཡིག་མ་རྩིད་པས་བྱོན་པའི་རྩལ་ལ་ད་
རྩེད་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཡང་ཚོས་འབྱུང་མཁས་དགའ་ལྷོན་དུ། ཐོན་མི་སྤྱོད་པ་དང་། རྣམ་ཀོལ། ལྷ་
ལྷང་རྩི་རྩི་དཔལ། བླ་མ་གྲུ་ལ་ཀོ་པ་རྣམས་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་གྱི་རྩལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་^②ཞེས་
བཞིན་ཐུགས་ནང་འགལ་གྱི་ཆའང་མཐོང་ངོ་། །

གཉགས་རྩོན་གྱི་ལྷ་མ་ར།

ཐོད་སྐད་དུ་གཉགས་ཡི་ཤེས་གཞན་ལྷ་ཞེས་པ་ཁོང་ཉིད་གསུང་རྩལ་གཉགས་སམ་སྤྱིགས་སུ་
འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷོ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའ་ལྷོན་མཚན་
དར་གསུམ་གྱི་ཡ་ལྷལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་རྩི་འབངས་ཉེར་ལཱི་གས་སུ་བགྱངས། འབྱུངས་ལྷལ་ཡར་ལྷང་
འཕྱོས་སུ་ཡབ་སྤྱིག་སྤྱི་ལྷ་སྤང་དང་ལྷམ་སུ་བཟའ་སྤྱོད་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སུ་འབྱུངས། རབ་དུ་མ་བྱུང་
གོང་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཙན་གྱིས་བཀས་བསྐལ་པ་རྩར་རྒྱ་གར་དུ་སྤོབ་གཉིར་ལ་ཐེབས། རྒྱ་གར་
དུ་མ་སྤོབས་གོང་གངས་ཏི་མེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་
གཉིས་བཞུགས་པ་གསན་ནས་གསང་སྤྱིགས་བྱ་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་རྒྱུ་སྐོར་འགའ་ཞིག་དང་། མདོ་ལྷོ་ལས་
རྣམ་འབྱེད་དང་མདོ་ལྷོ་གསེར་འོད་དམ་པ་བཅས་ཞུས་ནས་རྒྱལ་པོར་ཕུལ། མཁན་པོ་ལྷོ་ས་དུ་ལས་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས156ན་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ན་གསལ།

རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དངོས་ལ་དྲན་པ་ཡི་ཤེས་དང་། སྔ་རྒྱུ་རྒྱ་ནག་གི་ཐོད་སྐད་ཏུ་ཡི་ཤེས་གཞིན་ཏུ་ཡང་བྱ། རྟིང་མའི་རྒྱུད་འབྲུམ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བྱུང་ཏུ་ལྷ་ཅན་དྲན་པ་ཡི་ཤེས་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ལ་དངོས་འཛིན་བྱེད། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཉང་ཚུལ་འབྱུང་ཏུ་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་རྒྱ་ནག་སྐྱེ་འབྱུལ་སྐྱོར་དང་། དེའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། སུར་བ་ཤམ་སྟོན་ཅན་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྐྱུར་རོ་ཞེས་གསལ་ལ།^① བཀའ་འགྱུར་རྟིང་རྒྱུད་། ཁ་༥ པོད་ཏུ་རྩོམ་སྐུ་དཔའི་རྒྱུ་འབྱུལ་དུ་བ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་། (132-198) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཆོ་༥ པོད་ཏུ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་མཚན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་མཇུག་ནས་བྱགས་ཀྱི་སྐུ་ཉང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ལྷན་པ་(1-38)སོགས་བཞུགས་སོ། །

མེད་གོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས།

ཁོང་ལ་མེད་གོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས་^②དང་། མེད་མགོ་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས་^③ལྟར་བྲིས་པའང་མཐོང་། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བཅམས་པའི་ཚུལ་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་མོ་ཆེར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བཟངས་ཡོད་པ་དང་། མཚན་གྱི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་སྒྲངས་ལས་གཞིགས་ན། སྟོང་ཆེན་ཚུལ་འབྱུང་དང་། སུ་སྟོན་ཚུལ་འབྱུང་། ཉང་ཚུལ་འབྱུང་། ཚུལ་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ད་ཏུང་ཁྱེ་ཆེན་ཚུལ་བྲིས་རིན་ཆེན་གྱི་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་འབྱུང་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སྟེ་གསལ་སྒྲུང་གི་གོང་ཏག་ཏག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པར། ཏ་ལམ་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕྱོད་ཞིང་བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པེས་ཤིང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚུལ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་བྱུང་སོགས་ནི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ཐུ་མང་རྩི་གསལ་སྒྲུང་།

བྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཏུས་སྟོད་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚུལ་འབྱུང་མེ་ཏྲིག་རྟིང་པོ་རྒྱུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་དར་གཞི་སོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོས་ངོས་365ལ་གསལ།

② སུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། སུ་སྟོན་ཚུལ་འབྱུང་། ཏུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས་208ཏུ་གསལ།

③ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཐེང་པ། ཚུལ་འབྱུང་མཐས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་189ཏུ་གསལ།

ཚེས་ལྔ་ཉིན་རྒྱ་མཚོ་པ་ཁོང་ནི་སངས་ལྷན་གྱི་ཡ་གྲུ་ལྟེ། ཚེས་འབྲུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ། གསལ་
 རྒྱུ་ལ་སྤྲོད་མཁའ་སྤྱོད་ལྷན་པའི་ཚེ་མིང་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་བཏགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་
 ཚང་གཞན་རྒྱུ་ལ་གསལ་རྒྱུ་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོར་གསོལ་
 ཟེར་མོད། སྟོན་བྱོན་མཁའ་དབང་རྣམ་པས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་བཟངས་པའི་ཚེ་ན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་
 གསལ་རྒྱུ་གཉིས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད་པས། གསལ་རྒྱུ་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་མཚན་དང་
 སྐབས་དེའི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་གཉིས་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་རྒྱ་ལྷན་པར་མི་རིགས་སོ། །གསལ་རྒྱུ་གིས་ཐོག་
 མར་མང་ཡུལ་རྒྱུ་སྤྱོད་གོང་གི་ཁ་སྟོན་མཛད་ཅིང་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་ཐེབས་ཏེ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་
 རྒྱ་མང་ཡུལ་རྒྱ་གདན་རྒྱུ་ཤིང་དམ་ཚེས་གསན་ནས་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས། དེ་རྗེས་ཞང་སྟོན་
 མ་ཞང་གྲོ་མ་པ་སྤྱོད་བཀོདས་ཏེ་བཅན་པོས་བོད་ཡུལ་རྒྱུ་དམ་ཚེས་བསྐྱབ་ཚེག་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་བར་
 བཞེན། ཁོང་བལ་ཡུལ་རྒྱ་ཐེབས་ནས་མཁན་པོ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ལྷན་ཤིང་དགེ་བ་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་
 ཚེས་རྣམས་མཁན་པོས་གསུངས། དེ་ནས་བཅན་པོས་ཁོང་ཐང་གི་གོང་མའི་པོ་བླང་རྒྱུ་པོ་ཉར་མངགས་
 ཤིང་རྒྱ་ནག་རྒྱ་ཤང་ལས་ཚེས་ཀྱི་སྟོན་ལྷང་མང་པོ་ལྷན་ནས་བོད་ཡུལ་རྒྱ་ཐེབས། དེ་རྗེས་སྤྲོད་ཡང་བལ་
 ཡུལ་རྒྱ་ཐེབས་གཉིས་པ་ཐེབས་ཏེ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་རྒྱ་དང་སྟོན་དཔོན་པད་མ་འབྲུང་གནས་གཉིས་བོད་
 ཡུལ་རྒྱ་གདན་རྒྱུ་པ་དང་། བོད་ལྷགས་ཤིང་ཡོས་སྟེ་སྟེ་ལོ་775ལོར་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་རྒྱ་ལས་རབ་རྒྱ་
 རྒྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། བཅན་པོས་ཁོང་ཉིད་ཚེས་ཀྱི་རིང་ལྷགས་སུ་བསྐྱོས་ཏེ་
 ཡིག་ཚངས་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་གནང་ཞིང་གྲུ་ཡང་ཞང་སྟོན་ཆེན་པོའི་གོང་རྒྱ་བཞག ཉང་ཚེས་འབྲུང་
 རྒྱ། སྤྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་མཛོན་ཤེས་དང་ལྷན་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལྷན་རིང་རྒྱ་
 གནས་པའི་ཆེད་རྒྱ། རྟེན་ལ་འབངས་མི་བྱིས་བརྒྱ། བན་དེ་རེ་ལ་འབངས་མི་བྱིས་(གསུམ་གསུམ་)
 བཅད། འབངས་(ལྷ་)རིས་པ་ལ། སྤྱོད་དབང་ཆེ་མི་བྱ་བར་ཆད། ལོ་པ་ཆ་ཤེས་རབ་ཅན་དང་། བཙོན་འབྲས་
 ལྷན་པ་རྣམས། ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ལ་བརྒྱལ་ཅིས་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་རྒྱའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་
 བོད་ཀྱི་ཚེས་དཔོན་རྒྱ་བསྐྱོས་ནས་རྒྱུ་པ་ཉམས་ལེན་དང་ཚེས་བསྐྱར་པའི་མགོ་འཛིན་མཛད། སྟོན་ཅེན་
 གྱི་ཚོད་པའི་སྤྱི་རྗེས་སུ་དམ་པ་གང་གིས་བཞག་པའི་མཛད་པ་རུང་ཞིབ་པར་ཉང་ཚེས་འབྲུང་རྒྱ་གསལ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཚེས་འབྲུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190རྒྱ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྲུང་མི་རྟོག་སྤྱོད་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་366ལ་གསལ། ཡི་གེ་ཆད་གསལ་གྱི་རྟོགས་རྣམས་མ་ཡིག་རི་
 བཞིན་སོར་འཛིན་བྱས་ཡོད།

བས་དེར་གཞིགས་ཤིག^① ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ནི་སྤྱི་བཞིན་སོགས་བཞུགས་པ་དང་། འགྱུར་ཚུལ་ཅུང་མང་ཞིང་ཚུལ་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བར་མཐོང་བས་དེ་དེ་བཞིན་མ་བཟངས་པ་ཡིན།

ཞང་ལོ་མེ་བཙན།

རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུ་བ་བེ་རོ་ཅ་ནའི་སྤྱི་རིང་ལ་ཆེ་གསུམ། ཞང་ལོ་བཙན་ལྟ་ན། མ་རྒྱ། ཡུད་པ་ཁོང་སླེབས་སོ། ^②ཞེས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་འཁྲིང་ཆུང་གསུམ་རུ་བཟངས་ཚུལ་ཞིག་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་ཉིད་ཆེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་རུ་བཟངས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་འདུག སྟོན་བྱོན་མཁས་དབང་རིམ་པས་ཞལ་གཅིག་མཐུན་རུ་ཁོང་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བའི་གས་སུ་བཟངས་མོད་ཀྱང་ཁོང་ལ་འགྱུར་གང་ཡོད་སོགས་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ངོ་། །

བརྗེ་དཔལ་དབྱངས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལུལ་རུ་བྱོན་པ་ཞིག་སྟེ། གནའ་དང་གི་བཙམས་ཚུལ་ཁོང་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མཆོན་དང་ལོ་བཅ་ངོས་འཛིན་སྐངས་ཐད་ཚུལ་མ་འདྲ་སྤྱི་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཏེ། འདི་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཨ་ཙཱ་དཔལ་དབྱངས་དང་། སྤྱི་ཡེ་ཤེས་དབྱངས། ཨ་ཙཱ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་དབྱངས་དང་ཡང་ན་རུས་མཆོན་ལ་མ་སོགས་སུ་བྱི་ཚུལ་མ་འདྲ་ཞིང་། ཚུལ་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རུ། ཐོག་མར་བོད་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་མ་གྲི་གཞིགས་རབ་རུ་བྱུང་སྟེ་དག་སྟོང་བྱས། མཆོན་དཔལ་དབྱངས་སུ་བཏགས། ལཱ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པས་བཙན་པོ་དགེས་ཏེ་དེའི་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་ཏེ་བྱོད་བོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་མཆོན་ཡང་མ་རྒྱ་ཞེས་ཐོགས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ་སྤྱི་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ^③ཞེས་དང་། དེ་ཡང་ཉ་ལམ་སྤྱི་བཞིན་ལ་ཁུངས་བཙལ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། སྤྱི་བཞིན་རུའང་། ཐོག་མར་བོད་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་སྤྱི་(སང་ཤི་ཏ་ཡང་ཟེར།) གྲི་གཞིགས་དག་སྟོང་བྱས་མ་ཐག་རུ་མཆོན་སྤྱི་དཔལ་དབྱངས་སུ་བཏགས། ལཱ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པས། བཙན་པོ་དགེས་ཏེ་དེའི་ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་ཏེ་བྱོད་བོད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ནས་མཆོན་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚུལ་འབྱུང་མི་ཉོག་སྟེང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོས་ངོས366ནས་375བར་གསལ།

② མཁས་པ་ཞིབ་མཐོང་མཛད་པའི་བྱ་བོད་ཀྱི་ཚུལ་འབྱུང་རྒྱུ་པ། བོད་སྤྱིངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1987ལོ། ཤོག་ངོས302ལྟ་གསལ།

③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤེང་པ། ཚུལ་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ལྟ་གསལ།

གྲངས་རྒྱ་མཚན་ལྟར་ཉེ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ་སྔ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ༡^①ཞེས་པ་ལ། ཁོང་ནི་སངས་པ་
 བརྟན་གྱི་ཐོག་མ་དང་། བཅོན་པོ་ཁྱིམ་མེ་བཅོན་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་འི་གས་སྤྱའང་
 བཤངས། ཕྱིས་སྤྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་སོགས་
 སྤྱི་འདི་དང་སྔ་མི་ཁྱིམ་གཞིར་གཉིས་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་དོས་བཟུང་ནས་སྔ་ཁྱིམ་གཞིར་སངས་ཤི་ཏའམ་^②ཁྱིམ་གཞིར་
 སངས་ཤི་ཏ་^③ཞེས་མཆོད་བཤངས་ཡོད་མོད། དེ་བཞེད་དམར་པོ་རུ། བོད་འབངས་ནང་ནས། སྔ་གསལ་
 ལྷང་། དབས་ཁྱི་ཤེར། སངས་ཤི་ཏ།.....སངས་པ་བརྟན་སོགས་རབ་བྱུང་^④ཞེས་པ་ལྟར་སྔ་མའི་དེ་བ་
 ཞེར་འགའ་རེ་ན་ལོ་པར་གཉིས་སྤྱི་དོས་བཟུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ་ལྟར་
 བ། སྤྱི་ལྷོན་གྱིས་སངས་པ་བརྟན་བཤངས་ཏུས་སྤྱི་གཟིགས་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཐ་གསལ་ལྷང་། ཐ་ཁྱི་
 བཞེར་ཞེས་བཤངས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐ་ཁྱི་གཟིགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་བཤངས་^⑤ཞེས་ཁྱི་
 གཟིགས་དང་ཁྱི་བཞེར་གཉིས་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་དོས་བཟུང་བ་དང་། ཡང་མཁས་དགའ་རུ། ཁྱི་བཞེར་
 གྱི་བྱ་སངས་ཤི་ཏ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆད། གཙོད་མཆོམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སྤྱི་སོང་^⑥ཞེས་
 པས་དེ་གཉིས་ལོ་པར་གཉིས་སྤྱི་ར་འཛོད་པ་བྱུང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་རུ། ཐ་ཁྱི་བཞེར་གྱི་བྱ་ཁྱི་
 གཟིགས་སམ་སངས་ཤི་ཏ་དང་^⑦ཞེས་བྱུང་བར་བལྟས་ན། ཁྱི་བཞེར་དང་ཁྱི་གཟིགས་གཉིས་ལོ་པར་ཁ་ཁ་
 དང་། ཁྱི་གཟིགས་ནི་སངས་ཤི་ཏའི་མཆོད་གཞན་ཏུ་དོས་པ་མ་ཟད། ཁྱི་བཞེར་དང་ཁྱི་གཟིགས་སམ་
 སངས་ཤི་ཏ་ནི་པ་བྱའམ་བྱ་སྒོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་གོང་གི་བཞེད་ལྷངས་དང་འགལ་
 བས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཁྱི་གཟིགས་དང་། དཔལ་དབྱངས་དང་། སངས་ཤི་ཏ་སོགས་
 ནི་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་དོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་། ཉེ་ཏུས་བཅམས་ཆོས་སྤྱི་བརྗེ་དཔལ་
 དབྱངས་དང་། ཐ་ཁྱི་གཟིགས། ཐ་རྒྱ། སངས་ཤི་ཏ་བཅས་ལོ་རྒྱ་བ་ཏུ་མར་དོས་བཟུང་ཡོད་པ་ནི་མ་

① སྔ་གསལ་ལྷང་། སྔ་བཞེད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2009ལོ། སྔ་བཞེད་ཚྭ་གས་བསྐྱེགས་མའི་ཤོག་ངོས135རྩ་གསལ།
 ② རྒྱུ་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ་རྒྱ་མཚན་འོད་ཟེར། རྒྱུ་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་སྤྱི་འཛུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་
 ངོས379རྩ་གསལ།
 ③ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271རྩ་གསལ།
 ④ ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྗེ་རྗེ། ཏུང་དགའ་སྒོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དེ་བཞེད་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་
 ངོས37རྩ་གསལ།
 ⑤ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190རྩ་གསལ།
 ⑥ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190རྩ་གསལ།
 ⑦ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས189རྩ་གསལ།

དག་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་དམ་སྒྲུལ། ཡང་ཉང་ཉི་མའི་ཚེས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས་368ཏུ། སྤྱི་ལུགས་དང་། བེ་རྩ་
 ཅ་ན་དང་། སྤྱི་དཔལ་དབྱངས་ལ་སོགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་སྒྲིབ་དཔོན་པོ་རྟེན་སྤྱི་ལུགས་མཐའ་འཛིན། ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་ཤོག་ངོས་370ཏུ། ཨ་ཅུ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་གཡིན་གྲལ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་བེ་རྩ་ཅ་ན་
 དང་། སྤྱི་ལུགས་དང་། དཔལ་དབྱངས་སོགས་ཉུང་ཤས་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་། ཞེས་པར་བཞུགས་ན་སྤྱི་ལུགས་
 དང་དཔལ་དབྱངས་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟར་འདུག་པས་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཅུང་ཆེན། ཁོང་
 གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོག་མོད། ཉ་ལམ་བར་སྐབས་གང་ཅམ་
 ལ་འཁེལ་ཡོད་ཚུལ་སྤྱི་བཞེད་ལས། ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལུགས་པོ་ལ་བསམ་ཡས་བཞེདས་སུ་
 གསལ་བྱེད་པའི་ཞལ་བསྐྱོས་པ་ཏེ་ན་རའི་དུས་ཀྱི་མཚན་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ཆོ། རྩོ་མོ་བཅན་གྱི་
 རྒྱལ་མོ་བཅན་དང་། བསྐྱེད་བཅན་མོ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་རྣམས་
 བཞུགས།^① ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་779ལོ་རྒྱུས་ཅམ་ནས་ཁོང་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཆར་བ་ཤེས་ཐུབ། ཉང་
 ཚེས་འབྱུང་ཏུ། སྤྱི་ལུགས་དབང་པོ་ལོ་རྒྱུས་ཏུ་དཔལ་དབྱངས་ཚེས་དཔོན་ལ་བསྐྱོས་པ་དང་། རྒྱ་
 རྒྱལ་གི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་ཡན་གྱི་སྒྲིབ་ཏུ་སྒྲིམ་སྤྱུག་པ་རྣམས་དར་བར་^②བཞེད་ཅིང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་
 རྒྱུན་དུས་ཏེ་རྟོག་ཅིན་གྱི་ཚོད་པའི་སྤྱི་ལུགས་ཁོང་གི་མཛད་པ་ཅུང་ཞིབ་པར་ཚེས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཏུ་
 གཟིགས་ཤིག་^③ ལོ་རྒྱུས་པ་འདི་ཉིད་མཁུག་མཐའ་བཅན་པོ་དང་སྤྱུགས་མ་མཐུན་པའམ་རྒྱུན་ཅི་
 རིགས་ཀྱིས་མཐའ་སྒྲིབ་བཏང་བར་འདུག་པ་སོགས་འདིར་རྒྱུས་པར་སྒྲིབ་པ་མི་བྱ་ཞིང་། ཞིབ་
 ཏུ་རྩོམ་ཡིག་གཞན་ཏུ་སྤྱི་བར་བྱ། འབྱུང་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་། སྤྱི་ལུགས་
 བེ་རྩ་ཅ་ན་དང་། རྒྱུགས་ནམ་མཁའི་རྟེན་པོ་དང་། སྤྱི་ལུགས་དབྱངས་དང་། དཔོན་སྒྲིབ་
 ཀྱིས་ལྟ་མ་སྒྲིབ་མེ་བསྐྱེད་ལ་དཀར་པོ་གིང་། རྒྱལ་པོ་བཅུད། དམར་པོ་བཅན། སྤྱི་གཙུག་
 གཞོད་རྒྱུ། ཤན་པ་སྒྲིབ་པོ། རྒྱུ་གཏོང་མ་མོ། དྲག་པོ་གཟུལ། གཏུག་པ་སྤྱི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 ཐབས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་བསྐྱེད་རོ། ཁྱུང་པར་ཏུ་བཞུན་པ་སྤྱི་ལུགས་མ་དཔལ་མགོན་པོ་
 རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་ལྟ་མོ་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱི་གས་སྤྱི་བ་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་གས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་སྤྱི་བ་ཐབས་

① སྤྱི་གསལ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བཞེད། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2009ལོ། སྤྱི་བཞེད་སྤྱི་གས་བསྐྱོས་མའི་ཤོག་ངོས་136ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་རྟེན་པོ་རྒྱུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ།
 ཤོག་ངོས་367ལ་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་རྟེན་པོ་རྒྱུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་
 ཤོས་366ནས་375བར་གསལ།

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་བསྐྱར་རོ། །སྤྱིར་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟའ་གདོན་ལ་སོགས་
 པ་དང་། རྒྱ་འབྲུག་སེར་བ། གནམ་ལྷགས་ཐོག་དང་། མགོ་ནག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཁྱུ་བདུད་
 ལ་སོགས་པས་མཛོ་ནད་སྣ་ཚོགས་གཏང་བའི་གཏད་བྲམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་སྐྱུགས་དན་
 སྐྱུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཞིག་བསྐྱར་རོ། །^①ཞེས་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་གླིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བཅུད་རྩ་
 བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་གྱུར་དཔོན་སློབ་ཡོངས་ཀྱིས་ལྟན་རྩ་བསྐྱར་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དྲངས་
 པ་ལས་ཁོང་དང་ལྟན་རྩ་བསྐྱར་མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྱུར་བྱུང་
 འདི་ནམས་བསྐྱར་སྒྲོས་མི་བྱ་ན་འདི་ལས་ངས་པར་བྱའོ། །ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ་
 བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་པོད་༥༥༥ པར། འཕགས་པ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མདོ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ། (1-
 340) པོད་༥༥༥ པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཞོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ་སོགས་གྱུར་
 ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་དབྱངས་དང་། དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་པ། (189-226) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བཞོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ། (226-265) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ་
 དང་། ཁྱེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

རམ་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས།

ཁོང་ལ་དེབ་དམར་སོགས་སུ་རན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་གྱུར་བྱ།^② ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤྱོད་ལྟེ་
 བཅན་གྱི་སྐུ་རུས་སུ་བྱུང་བའི་སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གྲས་ཤིག་
 ཟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཡི་གེ་དྲག་པའི་སྐབ་
 ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཁྱུ་སྐུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་བཞེད།

སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་མཆན་འབྲི་སྤངས་ལ་ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་ཞལ་མི་མཐུན་པར་འདུག་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་གླིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བཅུད། པོད་ཐོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་
 རྩིས་318ནས་319པར་གསལ།
 ② ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྟོ་རྗེ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་རྩིས་37ནས་གསལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་གི་
 ཤོག་རྩིས་363དང་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་རྩིས་208སོགས་ནའང་དེ་ལྟར་རོ། །

སྟེ། འབའ་ཁྱི་བཞེར་^①དང་། དབས་ཁྱི་ཤེར་^② སྤྲ་ཁྱི་གཞེར་^③སྟགས་ཡོད་ཅིང་། སྟོང་ཆེན་ཆོས་
འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྤྲང་ཅིའི་བརྒྱུད་སྟགས་ཆོས་འབྱུང་དག་ལས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་
བགྱངས་བའི་གྲལ་གྱི་རིམ་པར་གཞིགས་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟུ་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སྟགས་ཀྱི་ལྷགས་སུ་སང་མེ་བརྟན་གྱི་གས་སུའང་བགྱངས་
ཡོད། འདི་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་མཆོན་བཀོད་པའི་འབྱུར་མ་མཐོང་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ལྟན་དུ་བསྐྱར་
པའི་འབྱུར་རྣམས་ལེ་ཆོན་གཞན་དུ་ཁྱེས་བྲིན་པས་བསྐྱར་སྒྲོས་མེད་པར་བྲ།

སྤྲང་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས།

སྟོང་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་དང་འདྲ་བར་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟུ་རིང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཞིག་སྟེ། བཅན་པོའི་སྟོན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཡིག་ཚངས་ཀྱི་གས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
ལས། སྤྲང་གཡུ་པ་རྒྱ་ར་ལེགས་གཟིགས་གསེར་ཡིག་གིས་ཆེ་^④ཞེས་པས་ཤེས་ཐུབ་མོད། སྟོང་གི་ལོ་རྒྱུས་
དང་འབྱུར་བྱང་སྟགས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་མཐོང་། བརྟན་པ་སྟེ་དར་གྱི་དུས་སྐབས་ནང་བཅུམས་པའི་
ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ཆེ་བར་སྟོང་གི་མཆོན་ལོ་རྒྱུ་བས་གས་སུ་བགྱངས་ཡོད་པར་གཞིགས་ན་སྐབས་
དེར་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས།

ལྟན་མ་རྩི་རྩི་བརྟན་འཛོམས།

ཡུབ་ཐོབ་རྩི་འབངས་ཉེར་ལྟའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོང་ཅམ་
དུ་གྲུ་ཤལ་ལ་སྟུ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་ཆོས་སྟོན་དུ་གྱུར། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་
འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་དག་ཁྱེས་ནས་སྟུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་པ་མཛད་པས་
ཡུབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྱུར། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོངས་སུ་ཡུབ་སྟེ་རབ་གནས་མཛད་སྐབས་ཡུབ་

① སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དང་། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ལྟེ་དགོ་བརྟན་འབྱུར་དགར་ཆག ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་སྟགས་
རིམ་པར་བྱང་བའི་ཡིག་ཚང་པལ་མོ་ཆེར་འབའ་ཁྱི་བཞེར་སང་ཤི་ཏུ་ཞེས་ལོ་པར་གཅིག་དུ་ངོས་བརྟན་ནས་བགྱངས་ཡོད།
② ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྩི་རྩི་བཅུམས། དུང་དགར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་གྱིས་འགྲེལ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
1981ལོ། ཤོག་ངོས37དུ་གསལ།
③ སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་སྟགས་སུ་སྤྲ་ཁྱི་གཞེར་ཞེས་མཐོང་།
④ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས199དུ་གསལ།

ཉགས་མང་ཏུ་བསྟན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་རྩོམ་ཆེ་བའུ་དང་འཛོམས་རྒྱུ་ལྟར་ཐོགས་
 པ་མེད་ཅེས་གྲུབ་གསུངས་སོ། །ཁྱུང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། ཏུས་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་གནས་ནི་བྲག་དམར་གེུ་ཆང་
 ཡིན། འདི་དང་པ་ཆབ་ལོ་ལྷ་བ་རྩལ་བྱིམས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལྟན་ཏུ་བཞུགས་ས་པ་སྣམ་རྩོང་འདི་རང་
 ཡིན་པས་ན་ལོ་པའ་གི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྣམ་ཞེས་བྲགས་སོ། །^①ཞེས་འཁོད་ཅིང་། ཁོང་ཉིད་
 གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འཁོར་
 ལོས་བསྐྱུར་པའི་རྒྱལ་ཐབས་སློབ་དཔོན་རྩོམ་མཛད་པ། དབང་བསྐྱུར་པའི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་
 བླ་རྒྱ་གྲིས་མཛད་པ། རྒྱུད་༡༥ ་ བོད་ཏུ། ཉི་ཅུ་ག་ཉི་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
 ག(49-96) སློབ་དཔོན་སློང་ཉིད་རྩོམ་མཛད་པ་ནམས་བཞུགས་སོ། །

མཆིམས་བྱུ་བྲ་ཟླ།

བོད་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་སིལ་མ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགྲངས་པའི་ནང་ཆོན་མཆིམས་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཏུ་
 འབྱུངས་ཤིང་། བཅོན་པོ་ཁྲི་སློང་ལྟེ་བཅོན་གྱི་རྒྱ་རིང་གི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཡིན། ཉུང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་ལོ་ལྷ་
 བ་འདི་ཉིད་གྱི་མཆོན་བགྲངས་ཡོད་པ་མ་མཐོང་མོད། དེའི་ཕྱིས་གྱི་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་།^② ཆོས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།^③ སློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་།^④ ཞུ་ཆེན་རྩལ་བྱིམས་རིན་ཆེན་གྱི་ལྟེ་དགེ་
 བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་^⑤ ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་^⑥སོགས་སུ་ཁོང་ཉིད་གྱི་མཆོན་དེ་
 རྩོམ་སྒྲིག་སྤྱད་པར་བྱང་ཏི་རྩ་ཡ་རྒྱུ་ཏ་གཉིས་གྱི་བར་ཏུ་བགྲངས་པ་ཏ་ལམ་མཐུན་པར་ཡོད། མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་ལས། ཁ་ཅིག་བ་རྒྱ་མཆིམས་བྱུ་བྲ་ཟླ། བཅོང་ལེགས་གྲུབ། བེ་རོ་ཅ་ན། ཞང་

- ① རྩོམ་ཏུ་ར་ན་མ་ རྒྱུང་ལྷལ་སྟོད་རྒྱུད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས126པར་གསལ།
- ② བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱལ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། རྒྱུང་མོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས208ཏུ་གསལ།
- ③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།
- ④ སློང་ཆེན་རང་འབྱམས་པ་ཁྲི་མེད་འོད་ཟེར། སློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 ངོས380ཏུ་གསལ།
- ⑤ ཞུ་ཆེན་རྩལ་བྱིམས་རིན་ཆེན། ལྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་
 ངོས159ཏུ་གསལ།
- ⑥ སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས785ཏུ་
 གསལ།

ལྷ་མུ། རྩུང་མུ་ཁོང་ལེགས། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་བརྟན་སང་མི་བརྟན་རུ་འདོད་ཚུལ་ཡང་
ཡོད་^①པར་གསུངས། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་འགྲུར་མ་མཐོང་ཡང་ལོ་པའ་
གཞན་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་མང་རུ་བཞུགས་པ་ལེ་ཚན་གཞན་རུ་སྒྲོས་བྲིན་པས་འདིར་བསྐྱར་
སྒྲོས་མི་བྱ་བར་བྲ།

བཤེན་པོ་ལ་རམ་ཏེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཅན་
སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། རྩུང་། ༡༩ ། པོད་
རུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་གཟི་བརྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་གསུམ་པ་དང་། (58-96) མཛོན་
སྟོད་ཀྱི་ལས་(96-96)སོགས་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ་ ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190རྩ་གསལ།
སང་མི་བརྟན་གྱི་སྐོར་ལ་ཚོས་འབྱུང་འདི་ཉིད་རུ། རུ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་རུའང་པར་བཞོ་རུས་ཞུས་དག་པས་ཉམས་པ་ཡིན་ནམ་
ཀུན་མཁུན་བྱ་སྟོན་ལྷ་མུ་འདི་ཅམ་ལ་མི་འབྱུལ་མོད་ཀྱང་ཐོག་མར་བྱ་བྱི་གཟིགས་རབ་རུ་བྱུང་བས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་རོ། །དེ་ནས་སྐྱ་གསལ་སྒྲུང་། སྐྱ་བྱི་བཞེར་། སང་ཤི་རྩ། པ་ཤོར་བེ་རོ་ཙ་ན། ངན་ལམ་རྒྱལ་མཚོག་ འཁོན་སྒྲུའི་
དབང་པོ་སྒྲུང་བ། མ་རིན་ཆེན་མཚོག་ གཅོང་ལེགས་གྲུབ་དང་བརྟན་རབ་རུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་དཔལ་
དབྱངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན། སང་མི་བརྟན་ཡིན་ཟེར་རོ་ཞེས་ན་བྱི་གཟིགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་གངས། བྱི་
བཞེར་གྱི་བྱ་སང་ཤི་རྩ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་ནམ་དབྱེ་ཆད། གཅོད་མཚམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སུ་སོང་། དགུའམ་བརྒྱད་
གངས་ནས་མི་བརྟན་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ར་རྒྱུའི་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་སོགས་ནག་ནོག་ཆེ་བར་སྒྲུང་རོ། །
སྐྱ་རབས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ར་མཁུ་བྱི་ལྷམ་(འཇམ་དཔལ་པོ་ཆ)། ཚངས་དེ་སྤྲེལ་(ལྷ་དབང་སྒྲུང་བ)། ར་ཤི་རྩ་བན་ལྷ་ལྷུ་(ར་ཤི་
རྩ)།(སྤྱིའི་དབང་པོ་སྒྲུང་བ)།ཉེ་ཆོན་གསུམ་ བར་པ་རྒྱངས་ཁམས་པ་པོ་ཆ། གཞོན་པ་(སྤྱིའི་དབང་པོ་)འཁོན་ན་གི་ལྷ། པ་ཤོར་
(ནམ་སྒྲུང་)བེ་རོ་ཙ་ན། མ་ལྷ་ཙར་རིན་ཆེན་མཚོག་ཉེ་གསུམ་ནམས་སང་མི་བརྟན་རུ་འཆད་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རྩ་མཆིམས་
ཤུའ་བ་རྩ། གཅོང་ལེགས་གྲུབ། བེ་རོ་ཙ་ན། ཞང་ལྷ་མུ། རྩུང་མུ་ཁོང་ལེགས། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་བརྟན་ནོ་ཞེས་སོགས་
འདོད་ལྷགས་མང་རུ་སྒྲུང་ཡང་ན་བཞེད་གྱི་ལྷགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཉེ་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྒོང་སྒོམ་པ་སྐྱ་བ་མ་ཡི་
བརྒྱེ་གཉིས། །བཅོན་པའི་རབ་ནི་ངན་ལམ་ལྷ་ལྷུང་གཉིས། །སྒོ་རྩོ་རབ་མཚོག་མ་བན་རིན་ཆེན་མཚོག་ །ཐོས་པ་ཆེ་རབ་ལས་
གསུམ་བྱང་རྒྱབ་རྒྱལ། །ཁ་ཁས་པའི་ཡང་རབ་བེ་རོ་ཙ་ན་ཡིན། །ཞེས་ན་བཞེད་གྱི་རྩལ་པོའི་ཉིད་རུ་ལྷ་ལྷུང་རབ་འབྱོར་དབྱངས་
བསྐྱན་པ་ལ་སང་མི་བརྟན་དང་། དེའི་ཁར་ན་སྐྱ་མཁུའི་རབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་པོ་ཉེ། །བསོད་ནམས་ཆེ་རབ་བྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཅན་
ཡིན། །ཞེས་དེ་གཉིས་བསྐྱན་པས་པོད་ལུལ་ན་རབ་གྱི་མི་དགུ་ཞེས་འཆད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུང་ཕུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ།

ཁོང་ལ་ཡུང་ཕུ་བྱི་འབྲིང་ཁོང་བཅན་དང་སྒྲུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་སྟགས་ཀྱང་ཞུ་སྟོན་ཡོད། ཡུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་ལྟེ་ཡ་གྲུལ་ཞིག་རྟེ།^① མྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དགྱིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྟོན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་པོ་ཉ་མཛད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་ལོ་རྒྱུ་ལ་མཁས་པར་སྐྱུངས། མ་གཤིན་སུར་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་དང་རྟིང་མའི་བཀའ་ཆོས་མང་རུ་བསྐྱུར། བོད་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ཆེན་རུ་གཏོགས་ཤིང་། བོད་ཤིང་ཡོས་རྟེ་མྱི་ལོ་775ལོའི་མན་རུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་གྱི་ཤར་ལོགས་དང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པར་མཛད།^② ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་རྩི་པོ་བོད་རུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུག་ན་རྩི་རྩི་སྐབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་རྩིགས་པའི་རྒྱན་དགེ་སྟོང་སྐྱེ་སྐྱུབ་གྱིས་མཛད་པ་སྟགས་བཀྲགས་སོ། །(147-168) ཆོས་ཆེན་འདིའི་འཁྱུར་བྱང་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲུང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་འཁོད་དོ། །

དབས་མཚུ་རྩི།

དབས་མཚུ་རྩིའི་བོད་སྐད་གྱི་མཆོན་ལ་དབངས་འཇམ་དཔལ་ཟེར། མྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་རྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་སྐབས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། སྐར་རབས་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ཉིད་ཀྱང་སད་མི་བརྟན་གྱི་གས་སུ་བགྱངས་པའི་ལྷགས་འཛིན་པ་དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་གིས་གསུངས།^③ ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན། རྩི་རྩི་ལག་ལོ་སྟོན་མ་ལ་བསྟོད་པ་པཱི་ཏ་ཟླ་གྲགས་པས་མཛད་པ། སྟོན་མ་ཁོ་ལོ་ལ་ཅ་བའི་སྟགས་གྱིས་བསྟོད་པ་ཆེག་རྒྱང་བརྟ་གཉིས། སྟོན་མ་ཟུ་ག་རྒྱ་རའི་(སྟོན་མ་དྲག་མོའི་)སྐབ་ཐབས་རྒྱ་གར་ཤར་སྟགས་གྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ན་རྒྱ་(དཔལ་ནགས་གྱི་རིན་ཆེན་)ཞབས་གྱིས་མཛད་པ། འཕགས་མ་སྟོན་མ་དྲག་མོའི་

① དེབ་འདིར་ཡུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་ལྟེ་མཆོན་གྱི་ནམ་གངས་ནི་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ལ་གཞི་བྱས་ཤིང་། ཆོག་མཛོད་རུ་འདི་ལ་རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ཞེས་འཁོད།

② གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1711ཏུ་གསལ།

③ དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་རྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་190ཏུ་གསལ།

སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅངས་དེ་ལྷན་རྒྱུ་རྟེན།

ཁྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྒྲུབ་འབྱུངས། བཅན་པོ་གྲི་སྤོང་ལྟེ་བཅན་སྐབས་
ཀྱི་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་སྐད་རུ་ལྟ་དབང་པོས་བསྐྱུང་བ་ཞེས་དང་། འདི་དང་
འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཆོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྟེན་ལྷུང་བ་ནི་པོ་རྟེན་ས་རྟེན་མཆོད་ལྷན་རྟེན་
རྟེན་ལྷུང་གི་རྟེན་ལྷུང་འདི་ནམས་ཀྱི་མིང་མཐར་ལྟན་པ་སྟེ་^①ཞེས་པས་དེ་ལྷུང་རུ་དེས་སོ། །འདི་ཉིད་
སད་མི་བདུན་གྱི་གས་སུ་བཟངས་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་རུ་
གསུངས།^② ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་། ཡ ། བོད་རུ། རྟོགས་བཅུའི་ལྷན་པ་
ནམ་པར་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་བ།(7-13) ལོ་རྒྱུ་བ་ཅངས་དེ་ལྷན་རྟེན་
རུས་བསྐྱུར་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་སྒྲུའི་རྒྱལ་མཆོད་གྱིས་ལུས་ཆེན་བགྱིས་པ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་
བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་བ།(13-17) ཅངས་དེ་ལྷན་རྟེན་རུས་བསྐྱུར་པ། འཕགས་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ།(29-35) མདོ་སྟེ་། ས ། བོད་
རུ། དགའ་པོ་རབ་རུ་བྱུང་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་བཅུ་བ།(254-257) རྒྱུད་སྟེ་། བ ། བོད་རུ། འཕགས་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་སྟོང་པོ་གསང་བ་རིང་བསྐལ་གྱི་བ་མ་རྟོག་གི་
གཟུངས་དང་།(1-7) བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་པ་། ས ། བོད་རུ། ནམ་པར་བཤད་པ་རིགས་པའི་མདོ་
སྟེའི་རུ་བརྒྱ་(17-29) ནམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ།(29-134) ལས་གྲུབ་པའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སོགས་
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།(134-145) སེམས་ཙམ་། ས ། བོད་རུ་ནམ་པར་བཤད་པ་
རིགས་པའི་བཤད་པ།(139-301) ས ། བོད་རུ་ལས་གྲུབ་པས་བཤད་པ།(63-102) སྤྱིང་ཡིག་། ར །
བོད་རུ། དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞན་པའི་ཆོས་ལུང་བྱས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་རབ་འབྱོར་དབྱངས་
གྱིས་མཛད་པ།(35-39) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོད་ཉེ་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤོང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཙུགས་ལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤོང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཙུགས་ལ།

म.प्र.म.प्र.म.प्र.

འདི་ཉིད་ཐུ་ལོའི་རྩམ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་། བཅན་པོ་ཁྱིམ་སྡེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་ཆོས་ལ། བརྟན་འགྲུར་རྒྱད་མེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འདི་རྩམ་སྡེ་མང་
ཡོངས་ཀྱི་སྡེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཞིས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་
མཛད་པ། (199-207) སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་། བུ་སྒྲིལ་དང་བྱ་ཀ་ལྟ་ཏིས་བརྒྱུར་བ་སོགས་
ཡོད་ལ། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་འགྲུར་ཆོས་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལག་སོན་མ་ལྟར་།

ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ

བེ་རྩ་ཅན་ཞེས་པ་ལེགས་སྒྱུར་སྒྲིང་དེ། བོད་སྐད་ཏུ་ནམ་པར་སྒྲུང་མཛད་བེར་ཞིང་། ཁོང་
 ཉིད་པ་གོར་རྩི་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུལ་བཀ་ཀ་བཟང་སྒྲོན་སྒྲིང་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་གྲས་སུ་བོད་མི་ལོས་སྟེ་སྟེ་
 ལོ་727ལོར་གཙང་གི་སྟེ་མོ་བྱེ་མཁར་ཏེ་ད་ལྟ་ལྟ་མའི་སྟེ་མོ་རྩོད་བར་མ་རི་རྒྱས་སུ་རོས་འཛིན་པ་དེར་
 སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ① ཁོང་ནི་བཙུན་པ་སྒྲ་དར་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཆུན་གས་གསུམ་
 ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཐོག་མར་སྐབས་པའི་སྐད་མི་བཙུན་ཀྱི་ནང་ཆོན་བཅས་ཡིན། རྒྱུང་
 ཏུས་ཀྱི་མཆོན་ལ་གན་རག་ཐང་ཏེ་ཞེས་བཏགས། གྲིས་པའི་ཏུས་ནས་སྟོ་རིག་ཚོ་ཞིང་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་ལྡན་པས་མཆོན་སྟན་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བྱུང། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྱུ་བ་
 རྩིས་བཅོན་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅོན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་བོད་སྐྱུག་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྟོང་ཅམ་
 བཙུས་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་སྐྱ་སྐྱུར་སྟོབ་ཏུ་བཅུག དེའི་གྲས་སུ་བྱ་གན་རག་ཐང་ཏེ་
 ཁོང་ཉིད་ཀྱང་བཞུགས། བསམ་ཡས་སྐྱ་སྐྱུར་གྱིང་ཏུ་སྐྱོན་རྒྱུ་ཏེ་མཁན་པོ་བོ་རྟི་ས་ཏུ་དང་། ལོ་རྒྱུན་
 པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྒྱུང་ནས་ལོ་བཙུན་པར་ཏུ་སྟོ་བསྐྱེད་འཕེལ་ཐབས་དང་སྟོ་སྟེ་ཏའི་སྐྱ་ནམས་
 མཁས་པར་སྐྱུངས་སུ་བཅུག བསམ་ཡས་སྐྱ་སྐྱུར་གྱིང་ཏུ་བེ་རྩ་ཅན་ཆོས་བསྐྱུར་པས་བོད་ཀྱི་ཉི་
 རྩ་ལྟ་བུའི་ལོ་ཆེན་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་ལས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དེ་བྱུང་སྟབས་བཅོན་པོ་རབ་ཏུ་དགྱེས། སྟོབ་

① ཁོར་ལིད་ཀྱི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་མར་པོར་མཚོར་དཀའ་ཡང་། གསེ་རིག་བརྒྱན་པའི་ཉིན་བྱིད་རུ་དེ་
ལྟར་འཁོད་ཡོད་ཞེས་《གངས་ལྷོར་ས་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་མི་སྐད་ས་ཅན་མི་རྒྱ》(པོད་ལྷོར་ས་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1993ལོ་
ཚོགས་རྩ་81)ཞེས་པར་དྲངས་འདུག ཁོ་ནར་རྒྱ་ར་ན་ཐའི་རྒྱུར་ཡུལ་ཉོད་སྐྱོད་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་
བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས་སྤྱའར་ཉི་མོ་བྱིད་མཁར་རུ་འབྲུངས་ཞེས་པའི་འདྲ་འབག་འབྲུལ་མེད་རུ་གསུངས་ཞེས་འཁོད་
ཡོད། པོད་ལྷོར་ས་མི་དཔངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1983ལོ་ ཚོགས་རྩ་203རྩ་གསལ།

དཔོན་གྱི་མདོ་སྟགས་རྒྱུད་པ་ནམས་བེ་རྩ་ན་བསྐྱབ་ཏུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་
 བོས་བོད་སྐྱུག་རབ་བྱུང་སྟོ་གྲོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྱ་གོར་ཉི་འདོད་ཀྱི་བྱ་དང་ཅངས་ཐོ་ལེགས་ཀྱི་བྱ་
 ཅངས་ལེགས་གྲུབ་གཉིས་ལ་གསེར་ཕྱི་བྱི་གང་དང་གསེར་གྱི་པ་ཏུ་ཞིག་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་ཏུ་བཀའ་
 རྒྱུགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་ཏུ་བཏང་།^① ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཏུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་རྒྱུགས་
 པ་ཆེན་པོ་བོད་ཏུ་དར་བར་འགྱུར་བས་ངས་བཤད་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་སྤྱག་དྲིག་ཆེ་
 བས་གསང་ཐབས་ཀྱིས་བཤད་དགོས་གསུངས་ནས་ཆོས་རྒྱུགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཙཱ་ལ་གསུངས། བཀའ་
 ལྟར་གི་སྒྲིའི་ཆེངས་ལྟར་བོད་ཉི་བཙུ་བརྒྱད་སྟགས་གསུངས། རྒྱ་གར་བ་ཆོས་ལ་སྤྱག་དྲིག་ཆེ་བས་ལམ་
 ཏུ་སྟོག་ལ་ཉེན་ལ་ཡོད་པར་སྟམ་ནས་རྒྱ་ཁྲི་གསུངས་ཀྱི་གདམས་ངག་གནང་ནས་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག་
 པས་ཅངས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བསྐྱབས། བེ་རྩ་ན་ནས་བསྐྱབས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བེ་རྩ་ན་
 ཞེས་བཏགས་སོ། །བེ་རྩ་ན་བོད་ཏུ་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་སྟོན་འབངས་ནམས་ལ་རྒྱུགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་
 གསུངས། ཁོང་ཉིད་བྱུང་ཏུ་འཕགས་ཚུལ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། སྤྱ་བསྐྱར་ཉི་ཤུ་ཙཱ་གཅིག་ཤེས་པའི་བེ་
 རྩ་ན་ཞེས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་ལམ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཉི་མ་བོད་ཀྱི་བན་དེ་ཞིག་
 གིས་ཁྱུར་ཉི་ལྷུ་པ་མིས་^②པ་ལྟ་བུར་བཟོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོས་གསང་སྟགས་བོད་ཏུ་དར་
 བ་སྤྱག་དྲིག་ནས་བོད་ཏུ་དཀྲོག་གཏམ་བཟོ་མཁན་རྒྱ་མཁྱོགས་གཉིས་བཏང་སྟེ་བེ་རྩ་ན་ཕྱི་པ་ལྟ་
 རྒྱུགས་པའི་ངན་ཆོས་མང་པོ་བྱུར་སྤོང་བས་བོད་ལྱང་ངས་ཡིན་ཞེས་སྤམ་བཅུག་པར་བརྟེན། བོན་ལ་
 དགའ་བའི་སྟོན་པོ་ཏ་ར་སྤྱ་གོང་ལ་སྟགས་པས་དེ་ལ་སྟོན་བཏགས་ཉི་བེ་རྩ་ན་གསོད་དགོས་ཟེར་
 བས་རྒྱལ་པོས་གསོད་ཏུ་མ་བཅུག་པར་སྤྱང་པོ་ཞིག་ལ་བེ་རྩ་ན་ལྟ་གོས་བསྟོན་ནས་རྒྱུར་བསྐྱར། བེ་རྩ་
 ཙཱ་མོ་བྱང་གི་ཀ་བ་ལ་ཁོག་དོང་བྱས་ནས་བཅུག་ནས་བྱུང་ཙམ་ན་གསོལ་སྟོན་དྲངས་ནས་ཆོས་
 གསན་པས་སེམས་མ་བྱ་བཙུ་བཙུད་ཀྱི་ལེའུ་ལྟ་བུ་ཆར་བ་ན། རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ཆེ་སྤྱང་བཟའ་དང་
 བོན་ལ་དད་པའི་སྟོན་པོས་ཤེས་ནས་བཙན་པོ་ལའང་དབང་མ་བྱུང་བར་བེ་རྩ་ན་རྒྱལ་མོ་རོང་ཏུ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཆེའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས294ཏུ་གསལ།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཆེའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྟར་ཆོག་གཉིས་སོ་སོ་ཤོག་ངོས314དང་297ལ་གསལ།

མི་སྒྲིལ་ཀ་མེད་བྱུང་།^① བེ་རོས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གསུངས་ཤིང་དར་བར་མཛད་པས་རྫོགས་
 ཆེན་དར་བའི་ཡུལ་དང་པོ་མདོ་སྐད་ནས་ཡིན་ཞེས་པ་དེའང་བེ་རོ་ཙ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་
 གྲགས། དེ་ནས་བེ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་དང་དགོངས་པ་བསྐྱར་བའི་སྤྱིར་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན་ནས་
 མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་དང་དགོངས་པ་བསྐྱར་ཞིང་། ཀྲུ་ས་ལི་ཤརྟ་ཀྲི་རྟི་(ཁམས་བདེ་བ་ཤེས་རབ་
 གྲགས་པ་)སོགས་མཛལ་ཞིང་གདམས་པ་བྱས། དེ་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་
 ཆེ་དུ་སོང་ངེས། རྒྱལ་སྟོན་ནམས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙ་ན་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་
 གནས་སུ་མཛད་ཅིང་། བེ་རོས་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་པོ་དང་རྟན་དུ་གསང་སྟགས་སྟབ་པ་བཀའ་
 བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱད་མང་པོ་བསྐྱར།^② འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་པ་དང་ཆོས་བསྐྱབ་ནས་སྤྱིར་བོད་དུ་
 སྟོབས་ཏེ་ཆོས་སྤེལ་པའི་ཚུལ་ཅུང་རྒྱས་པ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^③ ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། ཟུང་ཆོས་
 འབྱུང་དུ། འདུལ་བ་ལུང་མི་བཞི་བསྐྱར། ཤེར་སྤྱོན་རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་བམ་པོ་དབྱུས་མ་ལོངས་པ་
 བསྐྱར། དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལ་མ་ལོངས་པ་བསྐྱར། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་
 ཆེ་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བསྐྱར། ཟུང་འདས་བམ་པོ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་བམ་པོ་ཉིས་བརྒྱ་
 མ་བསྐྱར། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་བམ་པོ་བཙུ་ལ་བསྐྱར་བ་སོགས་རྒྱུ་ལྷོ་མེག་པ་བཀའ་དང་བསྟན་
 བཙུ་ཤིན་དུ་མང་པོ་བསྐྱར་པར་གསུངས།^④ བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱད་། ཀ་། པོད་དུ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་བྱེད་རྒྱལ་པོ།(1-86) པོད་། ཀ་། པར། དྲག་
 སྟགས་འདུས་པ་རྟོ་རྟེ་ཙ་བའི་རྒྱད་དང་།(253-267) བསྟན་འགྱུར་ལས།རྒྱད་། ཟ་། པོད་དུ། རྣལ་
 འབྱོར་མའི་སྟབ་ཐབས་དཔལ་ལྷ་ལྷུ་མ་ལྷོ་ལྷ་ཀ་རས་(སུན་ཆོགས་བྱེད་པོས་)མཛད་པ།(195-196) རྟོ་
 རྟེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོའི་སྟབ་ཐབས་དཔལ་རི་བྱོད་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པ།(196-196) རྟོ་

① འདིའི་སྐོར་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགལ་བ་བྱུང་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆེ་སྟོང་
 བཟའ་སོགས་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱས་ནས་བཙན་པོ་དང་ཁོང་གཉིས་བར་དབྱེན་དང་ཕྱ་མ་བཅུག་མཛར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་སྐྱགས་པའི་
 མཇུག་འབྲས་སྟོན་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་མོད། འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན།
 ② བྱི་བསམ་བཀྲན། སྐད་གཉིས་སྟོབ་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། ཀན་སུཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2005ལོ། ཤོག་ངོས200སྟོང་གི་སྐབས་
 དོན་གྱི་དོན་ཆོན་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།
 ③ ཉང་ཉི་མ་ལོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཆེའི་བཅུད། པོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་རྩོམ་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས293ནས་303བར་གསལ།
 ④ རྟོ་ནང་བླ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་རྟོན་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། པོད་རྫོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས205ལོ་གསལ།

ཆེན་ལ་འབྱོར་མ་དཀར་མོའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཕྱི་ཏིས་མཛད་པ། (196-197) ཚད་མ་༩ ཞེ་
 བོད་དུ། རིགས་པ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མ་སྟོབ་དཔོན་ཅན་དུ་གོ་མིས་མཛད་པ་སྟགས་བཀྲམས་ཡོད་པ་
 དང་། (187-188) རྒྱ་ནག་གི་དུ་ཤང་མ་ཏ་ཡན་དང་ལྷན་དུ་སྟན་དབྱེད་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱར་པར་
 བཤད་ཅིང་། 1985ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བཀོད་དེ་དེབ་དུ་
 བསྐྱར་འདུག་པ་སྟགས་འགྱུར་ཆོས་ཤིན་དུ་མང་ངོ་། །

ཨ་ནན་ཏ།

འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དེ་ཕྱི་ལོ་ལྟེ་ཏ་བལ་པོ་ཨ་ནན་ཏ་སྟགས་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ཡང་། ཆོས་
 འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་སྟེ་དར་སྐབས་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཀྱི་གྲས་
 ལུ་འདི་ཉིད་བཟངས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཁ་ཆེ་ལྷ་ནན་ཏེ་ཞེས་འཁོད་འདུག དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་རྒྱ་ཏ་སྟོན་
 བ། དེ་དང་འདྲ་བར་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་འང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲས་ལུ་འདི་ཉིད་བཟངས་ཤིང་ཁ་ཆེ་
 ཆེས་བཟང་གི་སྟེ་མ་ཨ་ནན་ཏ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པར་གཞིགས་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཨ་ནན་ཏ་ཞེས་པ་
 ཞིག་ཀྱང་བྱོན་ཐོང་བ་མ་བཟད། ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་དུས་ནི་རྒྱལ་པོ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ཀྱི་རིང་དུ་ཡིན་
 ཏེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཆོས་ལོག་དང་ངན་སྟགས་ལ་སྟེ་མེན་ཀྱི་དག་བཞིད་དམ་མི་བཞིད་ལ་
 རྟོག་དུ་གསོལ་བས་མཆིམས་མེ་ལྟ་དང་མིང་མགོ་ལྟ་ལྱང་གཟིགས། མང་ཤི་དང་གསུམ་རྟོག་དུ་བཏང་
 བས་བརྟགས་ན་སྐད་མ་གོ་དར་ཆགས་སྟོ་གསེབ་ཀྱི་ཆོང་འདུས་ན་ཁ་ཆེ་སྟེ་བཟང་གི་བུ་ལྷ་ནན་ཏེ་ལོ་
 རྒྱུ་སྟོབ་འཕྲོ་ལ་ཆད་པ་བྱུང་ནས་ཆོང་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བཅོལ་ཞེས་བཅན་པོ་ཁོང་གི་རིང་དུ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ཀྱི་སྐྱ་དུས་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་གསེས་ཆན་གསུམ་ཀྱི་ཡ་
 གྲུལ་དུ་བཟངས་པ་དེ་ཡིན་དགོས། ཁོང་གི་མཛད་ནམ་ཞིབ་དུ་མ་རྟོད་ལ་འགྱུར་ཀྱི་མཚན་བྱང་སྟགས་
 གོང་དུ་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་ཆོས་བསྐྱར་མཁན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ལུ་གྱིང་བྱིན་པ་ལྟར་རོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས271ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས363ཏུ་གསལ།

③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307ཏུ་གསལ།

འདན་མ་ཅེ་མང་།

འདི་ལ་ཁྱུང་པོ་ཅེ་མངས་དང་ལྷན་མ་ཅེ་མང་སོགས་སུ་བྲིས་པའང་ཡོད་པོད། དེ་ནམས་ལོ་པའ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་ཕྱི་ལོའི་རྩལ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཟུལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེ་
བཅན་སྐབས་ཀྱི་ཟུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་ནང་ཚན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་གསེས་ཚན་
གསུམ་གྱི་ཡ་ཟུལ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་དང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཚོས་འབྱུང་ནམས་སུ་ཁོང་
གི་མཚན་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་གསུལ་ལོ་ལོ་ད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་ལས་ལོ་བརྒྱ་རྒྱུ་ལྷེ་ལྷེ་པའི་
ཉང་ཚོས་འབྱུང་བུ་འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཚན་བུ་འདན་མ་ཅེ་མང་^①ཞེས་འཁོད་ཡོད། སློབ་དཔོན་པད་མ་
འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་བུ་ཁྱུང་ཏེ་སྟུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་པར་མཛད་པས་
རྟོགས་པ་མཛོན་བུ་ཤར་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་ཡོད་དེ། ཟུབ་མཐའ་
ཤེལ་གྱི་མི་ལོང་ལས། ལྷན་མ་ཅེ་མང་མི་བརྗེད་གཟུངས་ནམས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་ལོ་
རྒྱལ་ཅུང་ཞིབ་པ་སུ་བཀྲའི་ཚོས་འབྱུང་བུ་བཞུགས། ཁོང་ཉིད་བྲིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་གཏིར་ཡིག་
པལ་ཆེར་བྲིས་ཤིང་ལྷན་ལུགས་སུ་གྲགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ལག་རྒྱན་མ་ཉམས་པའི་ཁྲིད་སྟོལ་
ད་ལྟའང་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་ལ་ཉང་ཚོས་འབྱུང་བུ། ཡི་གེ་རྒྱུན་པ་སུལ་བུ་རྒྱུན་པའི་འདན་མ་ཅེ་
མང་དང་། སྟུབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ། ཨ་ཅུ་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཡིག་མཁན་བྱས་
ཏེ། ལྷ་རྒྱན་སྐད་དང་། རྒྱ་གར་སྐད་ལས་བརྒྱུར།^② ཞེས་བྲིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་མ་ཟད་སྐད་རིགས་
སྒྲ་མང་མཁྱེན་ཞིང་གཞུང་ཡང་མང་བུ་བརྒྱུར་པར་བཤད་ཀྱང་འབྱུར་བྱང་བུ་ཁོང་གི་མཚན་འཁོད་
ཡོད་པ་མཐོང་ལས་བུ་མ་བྱུང་།

འཁོན་སྒྲའི་དབང་པོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རྩལ་རབས་བརྒྱད་པའི་རྩལ་རྟོད་ཅམ་བུ་ཡབ་དཀོན་པ་རྗེ་ཤུང་སྟག་
གམ་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་། ལུམ་རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་ཆའི་གཅིན་མོ་རྒྱངས་བཟའ་ནི་ཆུང་ལ་སུ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་ལ། སང་མི་བརྒྱན་གྱི་ཡ་ཟུལ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱལ་དེའི་ཐེར་པལ་ཆེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྐར་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307ཏུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྐར་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས314ཏུ་གསལ།

བ་ཞལ་མཐུན། ཁོང་གིས་བསམ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲིབ་བདག་ལག་དཔོན་མཛད་དེ་སྐྱ་གསུང་
 ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཏུ་བསྐྱར། མཁན་ཆེན་ནི་
 བ་འཆོའི་བྱང་ཏུ་རབ་བྱུང་གི་ལྔ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་དང་རྒྱུང་ཁམས་པ་གོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱང་ནས་ཆོས་མང་ཏུ་གསན། ཆོས་བསྐྱར་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རབ་དགུ་ལས་བར་པ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་བགྱངས་ཡོད། སྐྱ་ཆེའི་སྤང་ཏུ་བྲག་ཡེར་པར་སྒྲིམ་སྐབ་
 མཛད་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲིམ་ཡེར་པའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ། ཁོང་གི་མཛད་པ་གཞན་ནི་ག་ནི་
 འབྲུག་གི་ལོ་ལ་ལོ་བྱང་ལྔ་པ་དཀར་ན་བཞུགས་པའི་རྟོན། སྐྱ་བསྐྱར་གྱི་བརྒྱེད་པལ་བཅེགས་དང་བརྒྱེ་
 སྤྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་བོད་ཁམས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་འགྱུར་རོ་འཆོལ་གྱི་མཆན་བྱང་བམ་པོ་དང་
 རྒྱ་གཞི་གྲངས་སུ་མཆིས་པར་གཏན་ལ་བབ་ནས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་ཞིས་བོད་ཀྱི་བསྐྱན་བཅོས་བསྐྱ་
 ཏུབ་མཛད་དེ་དཀར་ཆག་ཐོག་མར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེགས་མཁན་གྱི་གས་ཡིན།^① ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་བོད་༥ པ་༥ པར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་
 ཞིས་བྱ་བའི་གཞུངས།(13-13) བོད་༥ ཆ་༥ པར། ཤེས་རབ་སྦྱིད་པའི་གཞུངས།(179-180) བོད་༥ ལྷ་༥
 པར། འཕགས་པ་ལོ་རྒྱུ་བཟང་པོའི་གཞུངས་(56-56)སོགས་བཞུགས་སོ། །

མ་རིན་ཆེན་མཆོག

འདི་ལ་མ་གཅི་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་མཆོག་སོགས་སུ་འབོད་པའང་ཡོད། ལྷ་
 ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་རྟོད་ཅུ་དབུ་ཏུ་འཕན་ཡུལ་གྱི་མ་གཅི་ཞིས་པར་སྐྱ་འབྲུངས་
 ཤིང་། བོད་ལུགས་ཤིང་ཡོས་སྤེ་ལྷ་ལོ་775ལོར་མཁན་པོ་བོ་རྟེ་ས་ཏུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་
 ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་བརྟན་གྱི་ཡ་གྲལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགུའི་ནང་
 གསེས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ། རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གས་བཅས་ཡིན། ལོ་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་
 པས་མདོ་སྐགས་གྱི་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པར་མཛད། སྒྲོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་
 གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་སྐབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་དཔོས་གྲུབ་བརྟེས་
 ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མི་ལོང་ལས་མ་ཐང་རིན་ཆེན་པ་ཐང་ཟས་སུ་བྱ་ཞིས་གསུངས་སོ། །ཉང་
 ཆོས་འབྱུང་ཏུ། སྐགས་རྩ་ན་ཀུ་མ་ར། མ་ཙཱ་རིན་ཆེན་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུམ་བསྐྱར་པ་ལ་ལྷ་འབྲུམ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དཀར་རྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་192སུ་གསལ།

སྒྲ་བོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་དཔང་སྒྲིང་ཕྱག་སྒྲིང་
 པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ནག་མ་ལ་སོགས་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་^①ཞེས་གསལ་ལ། ཆོས་འབྱུང་
 མཐུན་པའི་དགའ་སྟོན་དང་ཐུང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་པལ་ཆེ་བར་དེ་དང་
 གཅིག་མཐུན་དུ་བཞེད་ཡོད་པར་ཉི་ཆར་བྱུང་བའི་བཅམས་ཆོས་འགའ་རེ་ན་དེ་ལ་དོགས་སྒྲིང་བྱས་
 པའང་མཐོང་མོད། རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་དང་ལ་གཞིགས་ཆོས་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ནས་
 དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཆོས་གཞུང་བསྐྱར་སྒྲིལ་མཛད་སྟེང་ཡོད་པས་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན། ཡང་
 ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་བརྟེན་ཏེ་མ་ལ་མི་ཏུ་སྒྱུན་དངས་ནས། སྒྲ་
 འབྲུལ་གྱི་སྒྲིང་ལ། འཇམ་དཔལ་སྒྲ་འབྲུལ་དུ་བ་བསྐྱར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་སྒྲ་འབྲུལ་དུ་བ་ལ་
 ཅ་རྒྱད་གསར་བ་སྒྲིང་པོ། ལེ་ལག་ཡེ་ཤེས་བླ་མ། སྒྲ་འབྲུལ་བླ་མ། ལྷ་མོ་སྒྲ་འབྲུལ། (བརྒྱད་)
 པ། བཞི་བརྒྱ་བ། བརྒྱད་ཅུ་བ། བྱད་པར་གསར་སྒྲིང་ཅ་རྒྱད་*འཕྲོང་*པར་ཁབ་ལྷགས་བཤད་དང་
 བཅས་པ། དུ་བ་ཆེ་རྒྱུད་། རྒྱན་དམ་པ། སྒྲིན་ལས་ཤར་བརྒྱད་མན་ངག་དང་(ཤར་རྒྱུད་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་)བཅས་པ་བསྐྱར་ནས་དག་པར་བྱས་སོ། །^②བཀའ་འབྱུང་ལས། མདོ་མང་སྒྲིང་པོ་དང་། ས་
 པར། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་བམ་པོ་བཞི་དང་ཆོམས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་
 མཆོག་གིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ།(209-253) འདི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་
 སྒྲ་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད། བསྟན་འབྱུང་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོ་དང་། ཀ་
 པར། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་མཐོ་བཅུན་གྱུ་བ་རྗེས་མཛད་པ།(1-4) ལྷ་ལས་
 ལུལ་དུ་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད་པ།(43-45) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་
 པར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(196-200) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་
 པར་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་དང་།(200-203) ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པར་བསྟོད་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་
 བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོས་མཛད་པ།(203-203) འདི་དག་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་འབྱུང་
 ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་རྟེན་ཏུ་ཁྱུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། སྒྲིང་ཡིག་དེ་། པོད་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་ཅིའི་བརྒྱད། པོད་རྫོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་365ཏུ་གསལ། ཡིག་འབྲུ་ཆད་གསལ་གྱི་རྟགས་སོགས་མ་
 ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་ཅིའི་བརྒྱད། པོད་རྫོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་391ཏུ་གསལ།

ནི་ག་ལ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་ཡིག་སྟོན་དཔེ་མ་ཉི་ཅེ་ཉེས་མཛད་པ་(53-56)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཅངས་ལེགས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་གཙང་ལེགས་གྲུབ་ཞེས་
སྟེན་པའང་ཡོད་མོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མཐོང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནམས་སྟེ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་ཅངས་ཅན་
ཀྱི་སྟོན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དང་རྒྱལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁོང་ཉིད་བྱུང་རྒྱལ་
ཅངས་ཞེས་པའི་བྱིམ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས་པ་གཙང་ས་ལའི་བྱ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ་^①ཅེས་པས་ཤེས་བྱུང་
ལ། ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཏུ་གཙང་ལེགས་གྲུབ་ཏུ་བྱིས་པ་མང་ཡང་ཁྱུངས་དག་པའི་བྱི་སྤྲོད་སྤྲོད་མ་དེ་
ཡིན་པར་སྟུང་། ཁོང་ནི་སང་མི་བརྟན་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་ལུལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞིག་གོ། །འགྱུར་
ཆོས་གང་ཡོད་སོགས་མཛད་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ལ་ཆ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ།

ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ཀྱི་སྟེ་རིང་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འབྱུངས་ལུལ་བྱུང་སྟོང་སྟེ་
ཆེད་ནང་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་ཡིན།^② བཅན་པོའི་དཔོངས་པ་ལྟར་གངས་ཉི་མེར་བཞུགས་པའི་སྟོན་དཔེ་
སངས་རྒྱལ་གསང་བ་སྟུན་འདྲན་པར་ཐེབས་པ་དང་། ཕྱིས་སྟོང་རྒྱུད་མཛོན་པར་བྱུང་རྒྱུ་བ་ཕྱོ་བོ་
དམ་པ་རྒྱན་འཕྲིང་ལུང་སོགས་གསང་སྟགས་གསར་ཉིང་མང་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐང་། ལུང་ཆོས་
འབྱུང་ཏུ་སངས་རྒྱལ་གསང་བ་སྟུན་དངས་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས་སྟེ། སྟོན་དཔེ་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གཉིས་
ཀྱི་དབང་གདམས་པ་ནམས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱར་བེར་པས་བོད་ཀྱི་དཔེ་དང་དབང་
གདམས་པ་ཆོས་དང་བཅས་རྒྱལ་པོ་དང་རབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ལ་སྟེས་སྟེ་ལུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཆ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་པ་བཟང་པོ་ཡིན་^③ཞེས་བསྟན་ཡོད་པ་
ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ལས་མིང་ཕྱི་མ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་བཟང་པོ་ལ་ཡི་གེ་འཇུག་ནོར་བྱུང་དམ་

① ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ལུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས208ཏུ་གསལ།

② རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། ལུང་ལུལ་སྟོང་སྟེ་བར་གསུམ་ཀྱི་དོ་མཆོར་གཏམ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས132ལ་གསལ།

③ རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐ། ལུང་ལུལ་སྟོང་སྟེ་བར་གསུམ་ཀྱི་དོ་མཆོར་གཏམ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས131ནས་132བར་གསལ།

ཡང་ན་སྐབས་དེར་པ་ཚབ་གི་རུས་སུ་ལོ་སྤྱོད་པ་གཉིས་བྱུང་པ་དབྱུང་དགོས་ཤིང་། གཞན་པའི་ཚས་
འབྱུང་མང་ཆེ་བར་ལོ་སྤྱོད་པའི་མཆན་བཟངས་པའི་སྐབས་སུ་མཆན་འདི་གཉིས་ཀ་མཐོང་རྒྱ་དགོན། ལོ་
སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ཆེད་མངགས་ལོ་སྤྱོད་པ་མཛད་ཅིང་། ཁོང་ཉིད་
བཞུགས་པའི་མཁའ་པ་སྤྲུལ་རྫོང་ཆེ་དང་། ཚེས་འཆད་པའི་དགོན་པ་སྐ་གདོང་། དེ་རུ་ཚས་འཁོར་
བསྐོར་ཅིང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་མཛད་པའི་བྱ་རྒྱུད་སྐ་གདོང་དགོན་པར་བཞུགས་ཀྱང་སྤྱོད་
སྤྲུལ་དང་ཐུགས་ཤིན་རུ་མཛོལ་ཞིང་གཙུགས་པ་ལ། འདི་དང་སྤྱོད་སྤྲུལ་རྫོང་ཆེ་བརྒྱུད་འཛོམས་གཉིས་
སྟན་རུ་བཞུགས་ས་པ་སྤྲུལ་རྫོང་འདི་རང་ཡིན་པས་ན་ལོ་བཅུ་གི་མིང་གནས་ལ་ཆགས་པ་པ་སྤྲུལ་
ཞེས་གྲགས་སོ། །^①

ॐ ह्रीं क्लीं नमः

གྱི་ལོ་འི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་ཅམ་རྩ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྒྱན་འགྱུར་ལས། ཚད་མ་དུ་མེད་པོད་
 རྩ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རབ་རྩ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པ། འོ་
 ལོ་ག་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱན་ཅུ་ཅ་བརྒྱན་པ། (36-92) ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་རྣམས་ལོ་གའི་
 འགྱུར་ལ། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་སློ་ལྷན་གྱིས་རབ་གྱིས་སྤྲད་ནས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་གཏུགས་
 བས་ལེགས་པར་བརྒྱུར་ཏེ་བཅས་པ། ཚུགས་ཆོས་དབྱེ་འཁོར་ལོ་ཞེས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་སློབ་དཔོན་ཚུགས་ཀྱི་སྤྲང་པོས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཏཱ་ཀ་པ་ནམ་མཁའ།

འདི་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་མ་མཁའ་ཡང་ཞུ། གྲུབ་སྟོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་འི་གྲས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་
 ཉེ། རྒྱ་ལོ་རི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་དགྱིལ་ཙམ་རུ་སྦྲུལ་བྱས་སེམས་། སྦྲུལ་ཆེ་འི་སྟོང་ལ་བོན་གྱིར་
 གཤེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྦྲུལ་ཆེ་འི་སྟོང་རུ་རབ་བྱུང་བརྒྱབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་མཁའ་པར་བསྐྱབས། སྟོབ་
 དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་རག་མང་རུ་ཞུས་ཏེ་སྦྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཙོན་

① ཁོ་ནང་ལྷ་ར་ན་ལ། ལྷ་ཡུལ་སྟོན་ལྷ་ཡུལ་པར་གསུམ་གྱི་རི་མཚོར་གཏམ་གྱི་ཡིགས་པ་གད་མཁས་པའི་འདུག་རིགས། འོད་ལྷོང་ས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་པར། 1983ལོ། རྩལ་རིམ་127པར་གསལ།

པ་མཛད་པས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་བྱང་གི་གཡག་ཚོད་ཐིགས་མཛུབ་མཛད་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲགས་ཐུབ་པའི་
 དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས། དུན་པ་ནམ་མཁའ་བྱང་ནས་གཡག་ཚོད་
 ལྷག་ཅིས་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལ། རོད་དུ། དཔལ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱ་གྱ་རྩ་ཇས་མཛད་
 པ།(171-195) སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཚོགས་གྱི་ཚོག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ་བཅས་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དུན་པ་ནམ་མཁའི་འགྱུར།(195-199) ཚད་མ་ཀྱི་ཅེ་
 རོད་དུ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་
 མཛད་པ།(255-256) ལོ་རྒྱུ་བ་ནམ་མཁའི་འགྱུར། སྤང་གྱི་པརྟེ་ཏ་རབ་འབྱུར་ཞི་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཏིང་འཛིན་བཟང་པོས་བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཚད་མ་ཀྱི་ཅེ་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟག་
 པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་རུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་(1-21)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་རིན་ཆེན་ལྟེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་
 སྐབས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་ལྟེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 མ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོང་པོ་ཤོ་ལོ་ག་ཉེར་ལྔ་བ་དགེ་སློང་རིན་ཆེན་ལྟེ་བ་བརྒྱར་
 ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པས་ཁྱེས་ཏི་གཏན་ལ་ཕབ་པ།(94-95) སྤང་ཡང་
 རུས་ཕྱིས་དཔལ་བསམ་ཡས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་དཔེ་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་སྤྱིང་གི་
 ཅིག་ངོས་ལ་བྲིས་པ་དང་ཁྱེད་གྱིས་བཞུགས་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་ལྟེ་འགྱུར་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་དང་ནམ་མཁའ་
 ལ་སོགས་པས་ཁྱེས་པ། འདིའང་མདོ་སྟོགས་སུ་བཞུགས་མོད་གྱི། ལྷ་རྒྱུབ་གྱིས་རྒྱུབ་ཐབས་མཛད་པས་
 ལྷགས་སུ་བགྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་རྩམ་པར་མི་རྟོག་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྦྱ་འབྲུངས། བཅན་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་
 སྐབས་གྱི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་

ལས། བོད་ ༼ ༡ ༽ པར། འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལས་སའི་སྒྲིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་
 པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་པ།(100-241) འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་གླིང་ལ་རྩ་
 མ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་རྒྱ་ལས་བསྐྱར།(302-303) འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མདོ།(303-306) བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་ ༼ ༡ ༽ བོད་དུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ།(123-125) རྩོ་བོའི་ཆོས་རྒྱུད་གི་ཤོག་ངོས་154ནས་156བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

མ་ཐུག་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་
 བོད་ ༼ ༡ ༽ པར། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྟོང་དཔལ་གྱི་གོ་ཆས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ།(62-
 63) དབུ་མ་ ༼ ༡ ༽ བོད་དུ། རྒྱང་བའི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀམ་ལས་མཛད་
 པ།(51-62) རྒྱང་བའི་ཐེང་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུན་པ་རྩོ་བོ་ཉིད་མཛད་
 པས་མཛད་པ།(62-108) སྒྲིང་ཡིག་ ༼ ༡ ༽ བོད་དུ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་
 ཀྱིས་མཛད་པ།(175-178) ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་བླ་མ་རྟོག་ལྟ་བུའི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་
 དཔལ་བོས་མཛད་པ།(178-189) ཚྱོད་པའི་རུས་ཀྱི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་མ་ཏི་ཅི་ཏས་མཛད་པ།(192-
 193) བོད་ ༼ ༢ ༽ པར། ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་གུས་པར་བྱ་བའི་གཏམ་སྟོབ་དཔོན་
 ས་འཆོ་བྱིན་གྱིས་མཛད་པ།(1-4) མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་
 མཛད་པ།(34-35) བོད་ ༼ ༣ ༽ པར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྩོ་བོ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་
 བ་གླིང་མི་འཁོར་ལས་སྐྱ་ནས་མཛད་པ།(303-306) རྒྱང་གི་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་
 འབྱུང་གནས་ཞི་བའི་ལམ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ་དང་།(309-314) གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་རིའི་ལམ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ་(314-321)སོགས་འགྱུར་ཆོས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་ཕྱི་འབྲུག་

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ལྷང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་

གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟེ་འབྲུག་གིས་སྒྲ་
བརྒྱར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་དང་སངས་ལེགས་གཉིས་གྱི་ནང་སྒྲོན་མཛད་
དོ། ① ཞེས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ལོ་བཅུ་འཛོལ་ཐང་ཅན་ཞིག་དང་། ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་
སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྒྲོན་པ་སྤྱོད་པ་ལྟེ་ལོ་ཞིག་ཡིན། གནས་བརྒྱད་ཆེན་མོའི་ཙུང་འབྲེལ་སོགས་
བཅའ་སྟོན་ཡོད་ལ། ལྷུང་ཙུང་གཙོ་བོ་གསུལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་དུ་བྱེད་པ་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

རྒྱུང་ལུ་ཁམས་པ་གོ་ཆ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ནི་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྒྲ་རུས་ཏེ་རུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་
བྱོན་པ་དང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྒྱུ་མོད། ཁོང་གི་མཚན་འབྲི་སྒྲུངས་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་
སྤང་སྟེ། ལྷུང་ཙུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཉང་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང་། ② སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལྷུང་མཁས་པ་གོ་
ཆ་རུ་བྱིས་ཡོད་པ་མཐོང་ལ། ③ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྒྲོན་སོགས་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེ་བར་གོང་
ལྷུང་བྱིས་འཇུག་པས་དེ་ལྷུང་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ལས་བྱི་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡང་དག་མིན་
དཔྱད་པའི་གནས་སོ། །ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུང་ལུ་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང་། བེ་རོ་ཅན་། ལྟེ་གྱི་
འབྲུག་ ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྟེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བརྒྱུར་པའི་ཡུལ་རྒྱུས་པ་དེ་བཞག་
འབྱུར་སྒྲུར་ཐང་པར་མའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ནས་སྐད་པའི་བར་བོད་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་པ་དང་། ཉང་
ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱུང་ལུ་ཁམས་པ་གོ་ཆས་བརྒྱུར་པ་སྤྱི་འབྲུམ་སྒྲུག་པོ་ཤས་སྒྲོ་ཅན་ནོ། ④ ཞེས་དེ་མ་ཡིན་གྱི་
འབྱུར་གཞན་ཡང་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

① རྩོམ་པ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷུང་ལྷུང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས། བོད་རྒྱུངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་162ན་གསལ།
② ལྷུང་ཙུང་རིན་ཆེན་གྱུ་། ལྷུང་ཙུང་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས་208དུ་གསལ།
③ སྒྲིང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྒྱུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1991ལོ།
ཤོག་ངོས་380དུ་གསལ།
④ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྤང་ཆེའི་བརྒྱུད། བོད་རྒྱུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་365དུ་གསལ།

རྩོམ་པ་པོ་ལྟེན་པ་།

ཕྱི་ལོ་འདི་རུ་ས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་འབྲེལ་༥ རི་༥ བོད་རུ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལྷུང་བ་བཤམས་པའི་འབྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་(178-187)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་།

ཕྱི་ལོ་ཕྱི་མ་རྒྱུད་རུ་སྤྱིད་གྱི་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་རིག་པའི་གནས་ལ་མངའ་རྟེན་པའི་མཁས་པ་རབས་དང་རིམ་པར་བྱོན་ཡོད་ཅིང་། ལྷུང་ལྷུང་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལས་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ཕྱི་དགའ་བའི་དཔལ། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷ་མེས་དང་། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཀྲ་ཤིས་བཆེགས་དཔལ་སོགས་ལོ་ལྔ་བ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་བྱོན།^① ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱོན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྐྱར་^②བར་བཤད་པ་ལ་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ནམ་སྟམ་སོ། །

ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་།

ཕྱི་ལོ་འདི་རུ་ས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་བཅན་པོ་བྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་ཆོས་སྟོན་གྱི་གས་ཡིན། འདི་ལ་དབའ་བཞེད་རུ་འགག་ཉ་བཅན་^③དང་། རྒྱ་བོད་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་རུ་འགོས་སྟེ་བཟངས། ལོ་བྱི་རྒྱུད་ནམས་ཀྱིས་ལྟོ་གསུམ་དང་གསང་སྟགས་གྱི་ཆོས་རྒྱ་གར་རུ་མ་ལུས་པ་ཅམ་བསྐྱར་^④ཞེས་པའི་འགོས་སྟེ་བཟངས། ཡང་དབའ་བཞེད་རུ་ཞང་ཉ་བཟང་^⑤ཞེས་པ་སོགས་ལོ་བཅ་

- ① རྩོམ་པ་པོ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ལྷུང་ལྷུང་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལས་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ཕྱི་དགའ་བའི་དཔལ། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷ་མེས་དང་། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཀྲ་ཤིས་བཆེགས་དཔལ་སོགས་ལོ་ལྔ་བ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་བྱོན།^① ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱོན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྐྱར་^②བར་བཤད་པ་ལ་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ནམ་སྟམ་སོ། ། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་162ལྟེ་གསལ།
- ② རྩོམ་པ་པོ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ལྷུང་ལྷུང་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལས་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ཕྱི་དགའ་བའི་དཔལ། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷ་མེས་དང་། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཀྲ་ཤིས་བཆེགས་དཔལ་སོགས་ལོ་ལྔ་བ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་བྱོན།^② ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱོན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྐྱར་^③བར་བཤད་པ་ལ་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ནམ་སྟམ་སོ། ། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་162ལྟེ་གསལ།
- ③ དབའ་བཞེད་བཞུགས་སོ། བོད་རྒྱུང་སྟོན་པའི་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས་34ལྟེ་གསལ།
- ④ མཁས་པ་ལྟེ། ལྷུང་ལྷུང་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལས་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། ཕྱི་དགའ་བའི་དཔལ། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷ་མེས་དང་། ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཀྲ་ཤིས་བཆེགས་དཔལ་སོགས་ལོ་ལྔ་བ་མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་བྱོན།^④ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལྷུག་དང་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལྟེ། སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་ཤེར་བྱོན་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྐྱར་^⑤བར་བཤད་པ་ལ་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ནམ་སྟམ་སོ། ། 1987ལོ། ཤོག་ངོས་302ལྟེ་གསལ།
- ⑤ དབའ་བཞེད་བཞུགས་སོ། བོད་རྒྱུང་སྟོན་པའི་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2010ལོ། ཤོག་ངོས་33ལྟེ་གསལ།

གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་གོང་གི་སྒྲིབ་བསྟན་པའི་ལེ་ཚན་ནང་སྒྲིབ་བྱིན་པ་ལྟར་
རོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ལྟན་ཏུ་ལས་ནམ་འབྱེད་དང་། འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྷང་པ། རྡོ་རྗེ་གཙོན་པ་
སྐགས་དང་། རྗེ་སྒྲོན་གསུམ་དང་ཤ་སངས་སྐགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱ་གར་ཏུ་མ་ལུས་པ་ཅམ་བསྐྱར་ཞེས་ཚོས་
འབྱུང་ཏུ་མར་མཐོང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་རྒྱལ་སྟོན་ནམས་བཀའ་གྲོས་མཛད་
སྐབས་བོད་འབངས་དགའ་བའི་གྲོས་མགོ་བཏོན་པ་ལ་བྱས་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཚུལ་ཚོས་འབྱུང་མཁས་
པའི་དགའ་སྟོན་སྐགས་སུ་གསལ།^①

འགོས་ཚོས་གྲུབ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཅམ་ཏུ་གཙང་རྟ་ནག་ཕུ་ཉི་དེང་གི་གཞིས་ཆེན་ས་ལུ་
བཞད་མཐོང་སྟོན་རྗེ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། བཅན་པོ་བྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་ནམ་བྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་
སྐྱེ་རུས་སུ་རིག་གནས་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རྒྱ་གར་དང་
རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཡིག་ལ་སྐྱུངས་བ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གིས་ཚོས་གཞུང་
མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་དགྱེལ་ཉི་ཕྱི་
ལོ་833ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཐེབས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཤ་རུ་དང་ཀན་
གིག་ས་ཆ་ནས་དམ་ཚོས་འཆད་ཚུམ་བསྐྱར་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་གནང་མཛད། རྒྱའི་
ཡིག་ཆ་དང་རུའང་འགོས་ཚོས་གྲུབ་ཤ་རུ་དང་ཀན་གིག་སྐགས་བརྒྱད་མཐར་ཀན་གྱུ་ཏུ་གཏན་སྡོད་
གྱིས་ལོ་རྒྱུ་དང་ཚོས་སྒྲེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་ཅིས་གསལ།^② དུལ་དེར་བྱོན་ནས་རྒྱ་ཡིག་ལས་
མདོ་མཛངས་སྟོན་སྐགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པས་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྟན་གསལ་སྟོགས་བཞིར་
བྱབ་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གི་མཛད་པ་དང་འགྱུར་ཚོས་སྐགས་ལ་དེང་སྐབས་ཞིབ་འཇུག་བགྱི་
མཁན་མང་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པས་འདིར་རགས་རིམ་ཅམ་དོ་སྟོན་པ་ལགས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་དཀོན་བཅེགས་བོད་ཀྱི་ཁ་ཤིང་པར། འཕགས་པ་གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་རྒྱག་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐོང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས176
ནས་177བར་གསལ།

② 《甘州府志》中记载：唐武宗会昌年间(841-846)，吐蕃内乱，苯、佛之争愈演愈烈，大批佛教徒外逃，部分
向北走，经于阗向东，越沙州、瓜洲，直到甘凉一带定居下来。当时最为著名的莫过于法成大师，他是后藏达那
地方人，因乱北来，在沙州小住以后，即到甘州定居，驻于修多寺讲经说法，而且翻译了若干佛经。

བསྐྱར་པ། དེ་མིན་བརྩོན་གྱི་གཞུང་འབྲུག་པའི་སྤྱོད་བསྐྱར་བསྟན་པ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་^①སྟགས་འགྱུར་
 སྟེན་ཏུ་མང་ཞིང་འདིར་བསྟན་བྱ་བོད་ཏུ་འགྱུར་བ་གཙོ་བྱས་པ་ཡིན། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་
 འགྲེལ་༥ ཉི་༥ བོད་ཏུ་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་
 རྒྱུའི་སྟོབ་དཔོན་སྟེན་ཆོག་གིས་མཛད་པ་སྟགས་བཞུགས་སོ། །

བརྩོན་ཏུ་སྤྱོད་པ།

སྤྱོད་པའི་རྒྱས་རབས་བསྐྱར་པའི་རྒྱས་དགྱིལ་ཙམ་ཏུ་སྤྱོད་འབྲུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆོན་
 ལ་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་བྱིམས་ཟེར་མོད། སྤྱོད་པའི་རྒྱས་སུ་མཆོན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་པའ་གཉིས་
 སུ་དོས་བཟུང་བའང་ཡོད། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་ཏུ་གྱི་གཙུག་ལྷེ་བཙན་རལ་བ་ཙན་མེ་པོ་གྱི་ལ་
 འབྲུངས། ལོ་བཙུག་གཉིས་པ་ལ་སྤྱིད་བཟུང་། མཁན་པོ་ཨ་ཕྱུ་ཇི་ན་མི་ཏུ་སྟགས་དང་། བོད་གྱི་མཁན་
 པོ་རྩ་རྟེན་ཏུ་དང་། རྩ་ཏུ་གྱི་ལ་ལ་སྟགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ག་དགའ་སྤྱོད་བྱས་^②ཟེར་བས་
 ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་རྒྱས་ཏུ་ལམ་དེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱས་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་ཡང་། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། དགའ་འགྱུར་ལས། དགའ་ཐ་མ་དགོན་བཅེགས་བོད་༥ ཆ་༥ པར། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་
 ཆོས་ཞུས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུམ་པ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(210-254) མདོ་
 མང་སྟོར་ལས། མདོ་བོད་༥ ད་༥ པར། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་
 པར་སྟོས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་བོའི་མདོ། བམ་པོ་བཙོ་ལྷ་དང་། ལེའུ་སོ་དགྲ་བ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་
 གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(1-170) མདོ་༥ བ་༥ བོད་ཏུ། འཕགས་པ་ཆོངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་གྱིས་
 ཞུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་སོ་དྲུག་པ།(23-100) ལོ་རྩ་བ་བརྩོན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་བྱིམས་སྟགས་
 གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་། བར་ཞུས་གྱི་ལོ་རྩ་བ་བརྩོན་དེ་ལ་རྩོ་རྟེན་ཏུ་དང་། ཀུ་མ་ར་རྟེན་ཏུ་ལ་སྟགས་པས་

① རྩ་རན་སེའི་རྒྱལ་གཉིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཏུ་ཉར་བའི་ཏུན་ཉོང་ཡིག་ཆ་ན་བཞུགས་པ། འདི་དང་འདྲ་བར་འཕགས་པ་ལང་
 ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་གསུང་གི་སྟོང་བོའི་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དང་། (རྒྱ་དཔེ་
 ལས་བསྐྱར་པ།) འཕགས་པ་ལའར་གསེལ་གྱི་མདོ། ལའར་གསེལ་འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ འཕགས་པ་རྒྱས་དང་རྒྱས་མ་
 ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅས་ནི་དབྱིན་ཇི་དང་རྩ་རན་སེའི་ཉར་བའི་ཏུན་ཉོང་ཡིག་ཆ་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། ཞོང་གསལ་
 གྱི་ཆོས་ཆོན་རྣམས་གྱི་འགྱུར་བྱང་ལ་གཅིག་མཐུན་ཏུ་ཞུས་ཆོན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་བརྩོན་དེ་ཆོས་གྱུང་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལས་བོད་ཡིག་ཏུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞེས་བཞོན་འདུག།

② ཆོལ་པ་ཀུན་དགའ་ཇོ་ཇེ། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་38ནས་39བར་གསལ།

ཁྱེད་པ། མདོ་མེ་པོ་དང་། མ་། པར། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་
 བརྟན་པ། བསྟར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། (79-174) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་
 པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་རྒྱལ་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། (175-239) འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཉིས་པ། (244-266) པོ་དང་། མ་།
 པར། འཕགས་པ་སོར་མོའི་ཕྱིང་བ་ཅན་ལ་ཕན་པའི་མདོ་བཅའ་པོ་བརྟན་པ། (126-206) ལོ་རྩ་བ་རྩམ་
 རྒྱ་གྲི་ལ་དང་། ཟུའི་བརྩེ་ཏྲང་ལྷ་རྩུ་ལ་སོགས་པས་བསྟར། མདོ་། འ་། པོ་དང་། འཕགས་པ་རྟོགས་
 པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་ཐུག་འཆལ་བའི་ཆོག་དང་མཆན་ནས་བརྫོང་པའི་སྒྲིང་གཞི་
 མེ་ཏྲག་གི་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གསུམ་པ། (288-319) ལོ་རྩ་བ་རྩམ་རྒྱ་གྲི་ལ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟར་ཅིང་ཁྱེད་ཆེན་བཅུས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།

འདི་ཉིད་ལ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་ཡང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སུ་གྲིས་འདུག་པ་
 དང་། སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་རུ་ཡང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་ལོ་རྩ་བའི་གྲས་སུ་བགྱངས་
 པ་ལས་^①ཡིག་ཆ་དང་གཞན་རུ་ལོ་རྩ་བའི་གྲས་སུ་བགྱངས་པ་མཐོང་དགོན། འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རུས་
 རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རྒྱུས་ཤིག་མ་རྟོག་ཀྱང་། ཟུང་
 དུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས་སུ། ཟུལ་པོ་
 བྲི་སྟོང་ཕྱེའུ་བཅན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་རྩྱུ་ཀ་ར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་རུ་སྟུན་དངས་ཀྱང་མ་འདྲོངས་པར་
 ཟུལ་པོ་བྲི་སྟོང་ཕྱེའུ་བཅན་གྱིས་སྟུབས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པོ། འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་གྲོས། བསྟར་པའི་ལོ་
 རྩ་བ་ཡང་འབྲེ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་སྟོང་མི་ལྷ་བཟངས། རྒྱ་གར་གྱི་རྩྱུ་ཀ་ར་དང་
 མངལ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་སྐྱོར་རྣམས་གསན་བསྟར་མཛད་པའི་ལོ་རྩ་བ་^②ཞེས་པས་ཁོང་གི་གནས་
 རྒྱུ་རོལ་ཅམ་ཞིག་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

① སྒྲིང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འདྲ་བེ། སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 རྩིས་380ན་གསལ།
 ② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་དུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་ལྗོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་རྩིས་137དུ་གསལ།

དེ་བ་ཙུ།

ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། བཞི་དེ་ལྷ་ཙུ་ཅ་བྱིས་པའང་
ཡོད། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། མདོ་མང་སྟོར་པོད་ ། ཟ ༥ པར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་ལེུ་ཉི་བྲི་ལྷ་སྟོང་པ་ལས། ལྷ་དང་མི་ལ་སྟགས་པས་ཁྱེས་པའི་ལེུ་ཉི་ཆོ་བམ་པོ་བཅུ་
གསུམ་དང་ལེུ་ལྷ་པ།(1-151) མདོ་པོད་ ། ཟ ༥ པར། ཆོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(69-70) མདོ་
སྟོར་པོད་ ། ཟ ༥ པར། གང་པོ་ལ་སྟགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་བ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པ་
དང་།(1-286) སྟོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བ། པོད་ ། ཟ ༥ པར། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(1-22) རྒྱུད་སྟེ་ ། ཟ ༥ པོད་དུ། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་གཟུངས་
གཉིས་(136-136)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཆོག་རྩི་ལྷུ་མཆོན།

ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྟོང་ལྷུ་བཅན་གྱི་སྐུ་རྒྱུ་སྐུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། བོང་
གྲལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བཞུགས། གཡོན་གྲལ་ལ་ཆོག་རྩི་ལྷུ་མཆོན་དང་སྐུ་བ་དཔལ་བཞེགས་
གཉིས་གང་ཆེ་བྱི་ལ་བཞུགས་^①སུ་གསོལ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་ཆོག་
རྩི་ལྷུ་མཆོན་གཉིས་ཀྱིས་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་བསྐྱུར་^②ཞེས་པས་ཁོང་གི་
མཁས་པའི་གོ་འཕངས་དང་ལོ་རྒྱུ་མཆོན་སྟན་མཆོན་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་རྟམས་སུ་ལོ་རྒྱུ་
བ་རབ་དགའི་གནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་དུ་འང་བགྱངས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་དུ་འདུལ་བའི་སྟོར་པོད་ ། ཟ ༥ པར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པ། དག་སྟོང་
པའི་བྱིས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙུ་ཙུ་གསུམ་མདོར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་
བདུན་བརྒྱ། བམ་པོ་གཉིས་པ།(1-20) དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་པའི་རྟམ་འབྱེད་ཤོ་ལོ་ག་ཉིས་བྲི་
བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཙུ་ཙུ་གསུམ་པ།(20-292) པོད་ ། ཟ ༥ པར། དག་སྟོང་པའི་བྱིས་
སུམ་བརྒྱ་དུག་ཙུ་ཙུ་བཞི་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱད་བརྒྱ་བམ་པོ་གཉིས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྟོང་ཅིའི་བཅུད། པོད་སྟོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས283དུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྟོང་ཅིའི་བཅུད། པོད་སྟོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟོང་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས283དུ་གསལ།

པ།(1-25) བོད་རྒྱ་མཚན་པར། དེ་དག་གི་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་ཆེན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
 འདུལ་གཞུང་ཕྱི་མའམ། གཞུང་སྒྲིག་མའམ་གཞུང་དམ་པར་གྲགས་པ་ཞུ་བ་མ་རྒྱུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྒྲིག་
 སྒྲིང་དུག་བརྒྱ་དང་བཅས་པོ་བརྒྱ་གཉིས་པ།(1-302) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱུ་ལྷན་ལ་མཆོན་ལ་སོགས་པས་བརྒྱུར་
 པ། བརྒྱན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རྒྱ་མཚན་པོ་དེ་དུ། དབུ་མ་རྒྱ་མཚན་པོ་ཆེན་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅིས་བྱ་
 བ་སྒྲིག་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འབགས་པ་སྐུ་སྐུབ་པས་མཛད་པ།(1-19) འདི་ལ་རབ་དུ་བྱེད་པ་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱན། ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་དཔུ་བཅས་པོ་བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། །སྒྲིང་ནས་
 སྒྲིང་བྱིར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིན་ཆེན་སྐུ་པའི་དབུས་སུ། བོད་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱུར་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆོས་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་ཆེན་གསལ་དང་བརྒྱན་ནས་བཅོས་པ་དང་སྒྲིང་ནས་ར་
 ས་འཕྲུལ་སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞུ་ཆེན་བགྱིས་པ། འདུལ་བའི་ཕྱི་རྒྱ་
 བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་དང་། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་
 འདུལ་བ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།
 བ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་ཆེན་རྒྱུ་པར་བཤད་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།
 གཉིས་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རྒྱ་བོད་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།
 བརྒྱན་ལྷག་དང་ཆོས་ཆོན་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པ།

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དེ་གི་དོན་ཀྱི་བྱང་བའི་གོ་རིམ་གྱི་སྒྲིང་པ་ལ་གཞིགས་ཆོ། ཁོང་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་
 རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་ཅིའི་
 བརྒྱད་^①དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གི་མཆོན་ཙམ་བཤད་ས་པ་ལས་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་འདི་ཉིད་
 སྒྲིང་བ་མ་མཐོང་བས། མཛད་རྒྱུ་དང་འགྱུར་ཆོས་ཀྱང་གང་ཡོད་མ་དེས།

རྒྱ་དེ་ལ་རྒྱ་པ།

སྐར་རྒྱ་དེ་བ་ཞིས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་བཞིན་ལ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་རྒྱུང་ས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་363དུ་གསལ།

དགྲིལ་ཅན་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆན་འགྲེལ་རུ་བཅན་པོ་གི་ལྷེ་སྤྱོད་བཅན་
 རུས་གྱི་ལོ་ལྔ་བར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་ལ། དེབ་ཐེར་གཞན་རུ་བཅན་པོ་གི་སྤྱོད་ལྷེ་བཅན་སྐབས་
 གྱི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད་པའང་མཐོང་བས། གང་ལྟར་གི་སྤྱོད་ལྷེ་བཅན་
 ཡབ་སྐུ་གྱི་རིང་རུ་བྱས་རྗེས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས། ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་
 ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་ལྷུང་བ་བཤགས་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཛོད་པ་
 བཅས་སོ། །

ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ།

ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། ཁོང་གི་རིགས་རུས་སྐྱ་ནམ་རུ་
 གཏོགས་པས་ཞང་སྐྱ་ནམ་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ཡང་བྱ། དེང་གི་བཙུངས་ཚོས་སྐྱ་སྐྱུར་ལོ་ཆུས་ལྷ་བྱར་ཞང་སྐྱ་
 ནམ་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་དང་ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ཞེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་བརྗོད་ཡོད་ལ། ལོ་ལྔ་བའི་
 མཆན་བགྲངས་པའི་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་འགའ་ཤེ་བསྐྲགས་པར་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་། ཁོང་ནི་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་
 སྤྱོད་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྐྱ་རུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ལ། ལོ་ལྔ་བ་རབ་
 དགའི་ནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་
 མན་ངག་ཁྱེས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སྟེ། ལོ་ལྔ་བ་འདི་ཉིད་གྱིས་
 བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་རུ་བསྐྱུར་པས་རྟོག་ལོས་བསྐྲགས་བརྗོད་མང་རུ་མཛོད་ཡོད། ཁོང་གི་
 འཁྱུར་ལ། བཀའ་བར་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྟོར་པོད་ཀ་ཁ་ག་པར་བཞུགས་པ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་
 པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ ལེའུ་དོན་གཉིས་ཡོད་པ། ཉང་ཁམ་པ་གོ་ཆ། བེ་
 རོ་ཅ་ན། ལྷེ་གྱི་འབྲུག་ ཞང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ལ་སོགས་པའི་འཁྱུར་བྱང་རྒྱག་ཡོད་པར་གྲགས་སོ་ཞེས་རུ་སྟོན་
 གྱིས་གསུངས་སོ། །ཡུམ་འཁྲིང་པོ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྷ་པ། ལེའུ་བརྟན་ཅུ་ཅ་རྒྱག་ བམ་པོ་བརྟན་ཅུ་ཅ་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་ནམས་འཁྱུར་བྱང་མ་འཁོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ལ་སོགས་པའི་རུས་སུ་བསྐྱུར་པ། གི་བརྒྱད་
 སྟོང་པ་བམ་པོ་རྒྱག་ཅུ། ལེའུ་བརྟན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པ་འཁྱུར་བྱང་མ་འཁོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ལ་
 སོགས་གྱིས་བསྐྱུར་པ་སྟོན་གྱི་ཡེ་གེར་གསལ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཅལ་ནམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་
 ཅ་གསུམ་ཡོད་པ་འཁྱུར་གོང་དང་འདྲ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཅལ་ནམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱེས་
 པའི་མདོ། བམ་པོ་བརྟན་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཅུ། ལེའུ་བརྟན་པ། ཡེ་ཤེས་ལྷེས་བསྐྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་

བཅད་གྱིས་བཅོས་པ། ཤེར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྲུལ་བུ་བར་གྲགས་
 པ་རྟོ་རྟེ་གཅོད་པ། ཤེར་ཕྱིན་སྟོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་བུ་ནམས་སོང་དང་འདྲ། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་
 པ། མདོ་སྟེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ། པལ་ཆེན་པོད་ཀ་ཁ་ག་ཨ་ཏུ། སྤྱིར་ཤོ་ལོ་ཀ་འབྱུང་དང་། ལེའུ་བུ་ཡོད་པ་
 ལས། སྟོན་ན་ལེན་བེ་ཏ་ར་ལ་མེ་དག་བྱང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་མ་ཆང་བའི་འཕྲོ་རི་ཅམ་བཞུགས་པ་བསྐྱར་
 པ་ལ། པལ་པོ་ཆེ་ལེའུ་ཉེར་དགུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཉིས་བུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ། ལེའུ་སྤྲུལ་ཏུ་
 པ། རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྲུལ་སྟོང་དགུ་བུ། བམ་པོ་བཅུ་གསུམ། སོ་གཅིག་པ་ས་བཅུ་
 བའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བུ། བམ་པོ་དགུ། སོ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གིས་བསྟན་པའི་
 ལེའུ། སོ་གསུལ་པ་ཉིང་རི་འཛིན་བཅུ་བའི་ལེའུ། སོ་བཞི་པ་མདོན་ཤེས་བསྟན་པའི་ལེའུ། སོ་ལྷ་བ་
 བཟང་པོའི་ལེའུ། སོ་རྩལ་པ་གྲངས་ལ་འརྩལ་པའི་ལེའུ། སོ་བརྟན་པ་ཆེའི་ཆད་གྱི་ལེའུ། སོ་བརྟན་པ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གནས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཡན་བམ་པོ་བརྟན་པ། ལེའུ་སོ་དགུ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཞི་བཅུ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོན་རྒྱ་མཆོ་
 བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཅིག་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གི་སྟོང་པ་
 བསྟན་པའི་ལེའུ་ནམས་ལ་བམ་པོ་བརྟན་དེ་ཀུན་བཟང་པོས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ནས་འདིའི་བར་ལ་ཁྱོན་
 བསྟོམས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་བརྟན་བུ། བམ་པོ་བཅུ་རྩལ་ཡོད་དེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་
 ལེའུར་གྲགས་སོ། ཞེ་གསུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟེ་བ་དང་བྱང་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་
 སྟོང་ལྟ་བུ། བམ་པོ་ལྟ། ཞེ་བཞི་པ་འཛིན་ཉིན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྲུལ་སྟོང་སྤྲུལ་
 བུ། བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་ ཞེ་ལྷ་བ་སྟོང་པོ་བཞོད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་ལས་སྟོང་པོས་བརྟན་
 པའི་ལེའུ། ཤོ་ལོ་ཀ་བརྟན་སྟོང་བརྟན་བུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ་ ཉོར་བཟང་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
 བསྟོན་ནས་བཟང་སྟོང་སྟོན་ལམ་གསུངས་པའི་མཐར་སྟོང་པོས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་ཆེན་པོ་
 ལས་ཉོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟོན་པའི་སྟོང་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་གསུངས་པ་ལ། བམ་
 པོ་གཅིག་སྟེ། ཁྱོན་བསྟོམས་བམ་པོ་སྤྲུལ་ཏུ། འདི་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ལོ་ཆེན་
 བེ་རོ་ཙུ་ནས་ཁྱུས་ཆེན་མཛད་པར་བཤད་དོ། ཁྱིལ་ཏུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་པ་དཀོན་བཅེགས་
 ལས། པོད་ཀ་དཔར། སྟོན་གསུལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུལ་པ། ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་
 ཉི་རྒྱུད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(1-45) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱལ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་ཉེར་ལྟ་བུ་འབྱུར་སྟེ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་རྒྱུད་གསར་

བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(100-203) འཕགས་པ་མི་ལམ་བསྟན་པའི་ལུ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་
 གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(203-237) འཕགས་
 པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་པའི་ལུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་འགྱུར་སྐར་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(237-270) ཤོད་ཀྱི་པ་ཅུ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འབྱུགས་པའི་
 བཀོད་པའི་ལུ་བམ་པོ་ལྷ་དང་ལུ་ལྷ།(1-70) འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་
 པར་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(140-164) འཕགས་པ་ཆོས་བརྒྱ་བའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པ།(164-184) འཕགས་པ་ཀུན་གནས་སྒྲིའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
 བརྒྱ་རྩ་ལྔ་པ།(184-195) ཤོད་ཀྱི་པ་པར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་
 ཏན་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་བཞི་པ་རྣམས་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་སྐད་གསར་བཅད་
 ཀྱིས་བཅོས་པ།(248-297) ཤོད་ཀྱི་པ་པར། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མཇལ་བ་དེ་ལོན་ངེས་པར་བསྟན་
 པའི་ལུ་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་བ་ལུ་ཉེར་རྩ་ག་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཉེ་འགྱུར་སྐར་མ་དང་འདྲ་ཞིང་
 སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(1-168) འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་
 གསུམ་དང་ལུ་གཉིས་པ་འགྱུར་སྐར་མ་དང་འདྲ་ཞིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(227-
 257) འཕགས་པ་བྱིམ་བདག་རྒྱལ་ཕྱལ་ཅན་གྱིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་
 པ།(257-288) ཤོད་ཀྱི་པ་པར། འཕགས་པ་སྐྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་པ།(17-36) འཕགས་པ་ཆོས་འབྱུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ལུ་བམ་
 པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ་པ།(36-67) འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སང་གའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ལུ་
 བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་པ།(68-114) འཕགས་པ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩ་བརྒྱ་པ།(115-131) འཕགས་པ་ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩ་བརྒྱ་པ།(131-153) འཕགས་པ་ལག་
 བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཉིས་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་པ།(154-180) འཕགས་པ་དེས་
 པས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(181-193) འཕགས་པ་
 བྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་འགྱུར་སྐར་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་
 ཀྱིས་བཅོས་པ།(194-204) འཕགས་པ་པད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་གྱིས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་གཅིག་
 པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་པ།(204-215) འཕགས་པ་བུ་མོ་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་མོས་ཁྱས་པའི་ལུ་བམ་པོ་བྱེད་པ་

འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(216-222) འཕགས་པ་གང་གླེ་མཚོག་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱ་བ།(222-225) འཕགས་པ་ལྷ་རན་མེད་གིས་བྱིན་པས་ཁྱས་པའི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་བ།(225-240) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་གིས་བྱིན་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་
 གཉིས་པར་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(241-261) འཕགས་པ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མེ་ཏྲག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་
 པས་ཁྱས་པས་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ།(261-266) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(266-284) འཕགས་པ་ལྷ་འི་བྱ་སྒོ་གྲོས་རབ་གནས་གིས་
 ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་
 པ།(285-309) བོད་ཀྱི་ཆུ་པར། འཕགས་པ་སང་གོས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཏུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་
 བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(27-29) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་
 ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བཞི་པ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(30-
 70) འཕགས་པ་ཚོང་དཔོན་བཟང་སྟོང་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས།(71-94) འཕགས་པ་བྱམས་
 པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(104-116) འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཚོས་
 བརྒྱད་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་བྱེད་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(116-
 119) འཕགས་པ་འོད་སྤང་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་བརྒྱ་བ་འགྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(119-151) འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུང་པོ་ལུང་
 བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ལེའུ་བརྟན་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་བརྒྱ་བརྟན་ཏུ་བ། འགྱུར་གོང་དང་
 འདྲ།(152-175) འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་
 བ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ་ལོ་ལྔ་བ་རྩམ་ཏུ་བྱི་ལས་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(175-
 182) འཕགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བརྟན་བརྒྱ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(182-
 209) འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དཔལ་བྱིང་གིས་སང་གའི་སྒྲ་བསྟན་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་
 བརྒྱ་བ།(255-277) འཕགས་པ་དྲང་སྟོང་རྒྱས་པས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་བམ་པོ་གཉིས་པ་སོགས་འགྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་བ་སྐད་གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(278-299) མདོ་མང་གི་སྟོར་ལ་མདོ་སྡེ་བོད་ཀྱི་ཁ་
 པར། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་པ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་ཉེར་བརྟན་པ་འགྱུར་གོང་འདྲ་བ་སྐད་
 གསར་བཅད་གིས་བཅོས་པ།(1-216) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ་

འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(217-241) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་འབྱུལ་པའི་ལེའུ་བཅ་པོ་གཅིག་
 དང་ཤོ་ལོ་ཀ་གོ་བཞི་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(242-257) འཕགས་
 པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་ཤིང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལོ་སྟོ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་ཅོག་རོ་སྤྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
 བསྐྱར།(258-278) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྟ་བུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(276-305) བོད་ ། ང །
 པར། འཕགས་པ་རྒྱུད་གི་མདོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཅ་པོ་བཞི་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་
 གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(228-274) འཕགས་པ་བྱིའུ་སྡེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་བསྟན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་བ།(275-285) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།(285-286) འཕགས་པ་དགྱིལ་
 འཁོར་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(286-288) བོད་ ། ཅ །
 པར། འཕགས་པ་ག་ཡུ་གོ་རིའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།(285-292) བོད་ ། ཆ །
 པར། འཕགས་པ་རྒྱན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པ་རི་རྩེད་པ་བཅ་པོ་བཞི་དང་ལེའུ་དགུ་གཤམ་མ་ཆང་བར་
 བཞེད་པ།(1-55) འཕགས་པ་སྒྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་ལེའུ་
 རྩག་པ།(56-128) འཕགས་པ་སྒྱིང་རྩེ་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་ལེའུ་རྩག་
 པ།(129-297) བོད་ ། ཇ ། པར། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ལེའུ་
 ཉིར་བདུན་པ།(1-180) འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ།(181-
 195) འཕགས་པ་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་བཀོད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་བ།(195-200) འཕགས་པ་བཅ་པོ་ཉི་ཤ་བཀོད་
 པ་བཅ་པོ་བྱེད་དང་ལྟ་ལེའུ་གཉིས་པ།(200-247) འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(290-298) བོད་ ། ཐ ། པར། འཕགས་པ་
 དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བཅ་པོ་བདུན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་
 བཅོས་པ།(213-292) འཕགས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་
 པས་བསྐྱར།(293-296) བོད་ ། ཏ ། པར། འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་
 བར་ཐམས་ཅད་ལ་སྡེ་བའི་མདོ།(171-174) འཕགས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འབྱུལ་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ་དང་ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་

བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(174-210) འཕགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བཅ་པོ་བྱེད་དང་
 གཉིས་དང་ལེའུ་དགུ་བ། འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(210-230) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཕྱག་སྐུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བཅ་པོ་གཉིས་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩལ་ཅུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་
 གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(230-253) བོད་ཏྲ་ན་པར། འཕགས་པ་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
 པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བཅ་པོ་བཞི་དང་ལེའུ་ལྷ་བུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(70-121) འཕགས་
 པ་ཕྱིའུ་བཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་བཅ་པོ་གསུམ་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(144-179) འཕགས་པ་
 འདུས་པ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོག་གི་གཟུངས་བཅ་པོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་བུ་གསུམ་པ་འབྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(187-277) འཕགས་པ་རྩི་རྩེ་སྤྱིང་པོའི་མདོ་གཟུངས་
 བཅ་པོ་གཅིག་པ་འབྱུར་སྐུ་མ་དང་འདྲ།(278-289) བོད་ཏྲ་པ་པར། འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་རབ་རྒྱ་སྒྲིམ་པའི་མདོ་བཅ་པོ་གཉིས་དང་ལེའུ་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར།(6-
 34) འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལའི་གཟུངས་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(34-82) འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོང་ཡུལ་གྱི་ཐབས་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྱུལ་བ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་བཅ་པོ་ལྷ་
 དང་ལེའུ་བུ་བ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(82-141) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་
 རེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་བདུན་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་
 བཅོས་པ།(142-242) འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱིས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བཅ་པོ་བརྒྱད་པ་འབྱུར་གོང་
 དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(243-330) འཕགས་པ་སྤོངས་པའི་སྤོངས་ཀྱིས་ཁྱུས་པའི་
 མདོ་བཅ་པོ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར།(331-344) བོད་ཏྲ་པ་པར། འཕགས་པ་སྤོ་
 གྱིས་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བཅ་པོ་བུ་དང་ལེའུ་བུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་
 བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(1-115) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་རྒྱས་པ་བཅ་པོ་བདུན་
 དང་ལེའུ་བུ་བ།(116-198) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་འབྲིང་པ་དགེ་བ་བུ་
 བསྟན་པ། ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(198-205) འཕགས་
 པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བསྐྱུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བུ་གཉིས་པ་འབྱུར་གོང་དང་འདྲ།(205-
 205) འཕགས་པ་སྐུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བཅ་པོ་བཞི་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། ཡེ་
 གི་བ་དགོན་སྤྱིང་མ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར་ཅིང་ཁྱུས་ཆེན་བགྱིས་པ།(206-253) བོད་ཏྲ་པ་པར།
 འཕགས་པ་ཆོངས་པས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱུར།(1-10) འཕགས་

- 80 -

བྱམས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཉིས་པ།(274-296) འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པར་འཇུག་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་པ་རྣམས་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(303-308) བོད་ཡོངས་ཀྱི་པར། འཕགས་པ་དང་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་ལྟ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་རྒྱ་བ།(1-63) འཕགས་པ་ངེས་པ་དང་མ་
 ངེས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཅིག་པ།(63-78) འཕགས་པ་མར་མེ་
 འབྱུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཅིག་པ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(81-92) འཕགས་པ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་གསུམ་པ།(125-125) འཕགས་པ་རྒྱལ་པོ་
 གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(207-210) འཕགས་པ་བད་ས་ལའི་
 རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལ་གདམས་པའི་མདོ་སྐུ་མ་དང་འགྱུར་བྱུང་གཅིག་པ།(210-211) འཕགས་པ་
 དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་མདོ་བཅའ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱ་རྒྱ་བ། འགྱུར་གོང་མ་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(269-284) འཕགས་པ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་
 གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་བ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(284-297) འཕགས་པ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་
 པ་རྒྱན་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་རྒྱ་བ།(297-307) བོད་ཡོངས་ཀྱི་པར། འཕགས་པ་རྒྱལ་
 པོ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་འདི་གཉིས་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་
 ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(78-84) འཕགས་པ་སུམ་རྒྱ་རྩ་གསུམ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མདོ་བཅའ་པོ་གསུམ་པ།(127-164) འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བའི་མདོ་ལེའུ་
 གཉིས་དང་བཅའ་པོ་བཞིར་དཀར་ཆག་སྟོན་མ་ཆོར་བཤད་ཀྱང་བཅའ་པོ་གཅིག་ཅུ་ལས་མེད་པ་འདི་
 གཉིས་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(164-173) འཕགས་པ་སྲིད་པ་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བརྒྱ་རྒྱ་བ་ཡི་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(175-177) འཕགས་པ་རྣམ་
 པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བཅའ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱ་རྒྱ་བ་འགྱུར་
 གོང་དང་འདྲ།(177-188) བོད་ཡོངས་ཀྱི་པར། འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་བཅའ་པོ་བརྒྱ་དང་ལེའུ་སོ་
 བརྒྱ་བ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(113-214) འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་འདུས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་ཆེ་བའི་ཁོལ་དུ་བྱུང་བ་ལེའུ་སོ་བརྒྱ་བ་དང་བཅའ་
 པོ་གསུམ་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་བ།(215-245) འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་
 ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ།(246-250) ཡང་འཕགས་པ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ལས་ཆར་འབབ་པའི་རྒྱང་

གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་བྱག་ཅུ་ཙ་བཞི་པ་ཚོ་ག་དང་བཅས་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་
 བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(250-263) བོད་ཏྲ་ཞུ་པར། འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(91-99) འཕགས་པ་
 ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བྱག་པ།(241-301) བོད་ཏྲ་བུ་པར། འཕགས་པ་
 ཚོས་གྱི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(15-27) འཕགས་པ་
 ཚོས་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བ་འགྱུར་སྟེ་མ་དང་འདྲ།(27-33) འཕགས་པ་
 དོན་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་
 སྟེས་བསྐྱར།(33-42) འཕགས་པ་ཚོས་དང་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་དགུ་བཅུ་
 བ་འགྱུར་སྟེ་མ་དང་འདྲ།(42-46) འཕགས་པ་ཚོས་བཞི་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བཅུ་གསུམ་
 པ། འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(59-59) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་
 གཅིག་པ་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(245-259) འཕགས་པ་ཡི་གི་མེད་
 པའི་བམ་ཏྲོག་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་
 ཅིང་ཁྲུས།(259-264) བོད་ཏྲ་ཡུ་པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་
 དགུ་བཅུ་པ།(17-21) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མེ་ཏྲོག་ཀྱན་
 ཏུ་རྒྱས་པས་ཁྲུས་པ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་པ།(21-26) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅུ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བདུན་ཅུ་ཙ་བདུན་པ་རྣམས་འགྱུར་གོང་དང་འདྲ།(26-29) སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་སྟོག་དང་སྐྱར་ཏེ་གསར་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཁྲུས་པ།(36-
 44) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་མི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་
 པས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྲུས་པ།(44-49) འཕགས་པ་དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་བདུན་
 ཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྲུས་པ།(49-52) འཕགས་པ་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ག་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཅིག་པ་འགྱུར་བྱང་སྟེ་མ་དང་འདྲ།(52-54) དཀོན་བཞུགས་གྱི་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཁྲུས་
 པའི་ལེའུ་ལས་ཕུང་པ་འཕགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ག་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བ་ཡེ་
 ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་བཅོས་པ།(57-77) བོད་ཏྲ་ཤུ་པར། མདོ་ཆེན་པོ་སྟེ་མའི་
 དྲ་བ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ག་བཞི་བཅུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར། དཀར་ཆག་འདིར་བམ་པོ་སོ་
 གཅིག་ཅེས་པ་མ་དག་པར་སེམས་ལ་བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་དང་གསེར་ཏྲོག་གསན་ཡིག་གཉིས་ཀར་བམ་

བོ་གཅིག་ཅེས་བྱང་བས་སོ། །(230-244) མདོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོས་བསྟུ་བ་བཅ་པོ་བྱེད་
 པ།(244-249) མདོ་ཆེན་པོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྩུ་བ།(250-253) མདོ་ཆེན་པོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཆེན་
 པོ་བཅ་པོ་བྱེད་པ།(253-261) མདོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྩུ་བ།(262-265) མདོ་
 ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྩུ་བ།(265-267) མདོ་ཆེན་པོ་ལྷ་གསུམ་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
 བརྩུ་ཉི་ཤུ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྟུར།(267-275) བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་མི་རྒྱལ་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅོ་ལྔ་བ།(155-155) འཕགས་པ་མཚན་མོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་
 ལྷ་བརྩུ་ཆ་གཉིས་པ།(161-163) དོན་རྣམ་པར་དེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཅ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བརྩུ་ན་ཅུ་བ་འདི་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྟུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(170-
 188) འཕགས་པ་མཛད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་ན་ཅུ་བ།(197-198) ལྷའི་མདོ་ལྷང་
 ཅུ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་བརྩུ་བ།(258-259) ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བཅ་པོ་གཉིས་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེས་
 བསྟུར།(277-298) བོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་པར། བཀ་མོའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྟུར་
 ཅིང་ཁྱུས་པ།(289-291) བོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་པར། ཆངས་པའི་དུ་བའི་མདོ་བཅ་པོ་གཉིས་པ་འགྱུར་གོང་དང་
 འདྲ།(70-86) སྟགས་ཕྱོགས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་བོད་ཀྱི་དུ་པར། རྩོམ་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་འཕགས་པ་ཕྱག་ན་རྩོ་
 རྩོ་དབང་བསྟུར་བའི་རྒྱུད་འོག་མིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། གྲོང་བྱེད་དཔལ་ཡོན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
 གཉིས་ལ་བཅ་པོ་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་པ་ད་དུང་མཁུག་ཅུང་ཟད་མ་རྩོགས་པར་གྲགས་པ།(1-
 156) འཕགས་པ་ལྷ་མོ་བརྩུད་ཀྱི་གཟུངས།(157-158) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩུན་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་
 བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩུད་བརྩུ་བ།(248-273) འཕགས་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོན་ཀྱི་སྒྲ་བོ་རྒྱུའི་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མདོ།(274-283) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བོ་རྒྱུའི་
 འོད་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(284-286) ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྟུར་པ་ལ། དག་སྒྲིང་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་སྐད་
 གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། བོད་ཀྱི་ན་པར། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བརྩུ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(35-39) འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(43-44) སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།(44-46) འཕགས་
 པ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(46-48) འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(50-54) འཕགས་པ་ཅན་དན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(54-56) འཕགས་པ་སའི་

དབང་པོ་ཆེན་པོའི་གཟུངས།(60-62) འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 པའི་མདོ།(71-85) འཕགས་པ་གཟུངས་ཆེན་མོ།(90-92) འཕགས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས་རྣམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(102-104) བོད་ཡུལ་པར། འཕགས་པ་
 གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་མེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། བམ་པོ་བརྩུ་དང་ལེའུ་ཉེར་དགུ་
 བ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།(151-273) བོད་ཡུལ་པར། ལྷོང་ཆེན་མོ་
 རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(63-87) བམ་པོ་གཉིས་པ། བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་
 བཅོས་པ་ལ། སྐད་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཆག་ལོའི་རྒྱ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྲུས་པ། རིག་
 སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་བ།(87-117) འཕགས་པ་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་སོ་སོར་
 འབྲང་བ་ཆེན་མོ།(117-138) རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་བསིལ་བའི་ཆལ་གྱི་མདོ་ཆེན་པོ་དང་།(138-
 150) གསང་སྤྲུགས་ཆེན་མོ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ།(150-156) འཕགས་པ་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆེན་
 མོ་རྒྱལ་བ་ཅན།(186-191) འཕགས་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས།(195-196) འཕགས་པ་དབྱིག་
 དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(196-198) འཕགས་པ་གཙུག་གི་ནོར་བུའི་གཟུངས།(200-
 202) འཕགས་པ་རན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཙུག་ཏྱར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(243-248) ཀྱན་ནས་སྒྲོར་འཇུག་པའི་འོད་ཟེར་གཙུག་ཏྱར་གྱི་མ་མེད་པར་སྐྱང་བ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་དང་དམ་ཆོག་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(250-
 259) བོད་ཡུལ་པར། འཕགས་པ་པེ་ཅོན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(37-39) འཕགས་པ་
 གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(39-40) འཕགས་པ་བར་ཏུ་
 གཙོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་གཟུངས།(40-41) འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིགས་
 པ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(41-43) འཕགས་པ་འགྲོ་མྱིང་བའི་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ།(43-45) འཕགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(45-46) འཕགས་
 པ་སྒྲོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་དང་།(47-52) འཕགས་པ་བྱ་མང་པོ་རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཟུངས།(52-52) འཕགས་པ་རོ་ལངས་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(52-56) འཕགས་པ་མཆོན་
 མོ་བཟང་པོའི་མདོ།(56-58) འཕགས་པ་གཞང་འབྲུམ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་མདོ།(61-61) འཕགས་
 པ་རིམས་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གཟུངས།(62-63) འཕགས་པ་ཡངས་པའི་གྲོང་བྱིར་ཏུ་
 འཇུག་པའི་མདོ།(63-67) འཕགས་པ་གསེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྣམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་

གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(103-105) འཕགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བའི་
 གཟུངས།(128-129) མདོ་ཆེན་པོ་འདུས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(137-146) འཕགས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
 ཞེས་བའི་གཟུངས།(146-149) མདོ་ཆེན་པོ་ཀུན་རུ་རྒྱ་བ་དང་ཀུན་རུ་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་
 མཐུན་པའི་མདོ། ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར།(149-162) འཕགས་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོ།(163-
 175) འཕགས་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་ཁྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བའི་
 མདོ།(175-180) འཕགས་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་གཟུངས་རིམས་ནད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་པར་བྱེད་
 པ།(202-202) པོད་ རྩ་ཚ སྤ པར། འཕགས་པ་སྤྱིན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་
 གཟུངས།(137-139) འཕགས་པ་ཀུན་རུ་བཟང་པོ་ཞེས་བའི་གཟུངས།(150-151) འཕགས་པ་ལྷས་
 ཀྱི་དབྱིབས་མངོས་པ་ཞེས་བའི་གཟུངས་དང་།(175-176) འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་མི་
 འཇིགས་པ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བའི་གཟུངས་ནམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(176-
 177) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་
 ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་པ་ཀུན་སྟོན་པ་ཞེས་བའི་གཟུངས།(180-199) པོད་ རྩ་ཆ སྤ
 པར། འཕགས་པ་སྤྱིན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གི་ཡུམ་ཞེས་བའི་གཟུངས།(200-202) འཕགས་
 པ་དཔལ་ཆེན་མོའི་མདོ་དང་།(234-235) དཔལ་གྱི་ལྷ་མོའི་མཚན་བཅུ་གཉིས་པ།(235-235) ལག་ན་
 རྩོམ་ཞེས་ཀྱི་ཞིང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྩོམ་ཞེས་པ་འཇོམས་པ་ཞེས་བའི་གཟུངས།(265-266) དེའི་
 བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཞེས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་མོའི་ཁང་བ་བཅེགས་པའི་གཟུངས།(267-295) པོད་ རྩ་ལ སྤ
 པར། འཕགས་པ་རྩོམ་ཞེས་པ་མི་ལྟར་འབར་བ་རབ་རུ་མོངས་བྱེད་ཅིས་བའི་གཟུངས།(1-
 4) འཕགས་པ་ལག་ན་རྩོམ་བཅུའི་སྒྲིབ་པོ་ནམས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་
 པ།(5-6) འཕགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ཞེས་བའི་མདོ།(8-19) འཕགས་པ་མེ་ཁ་ལའི་གཟུངས།(105-
 111) འཕགས་པ་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབུགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བའི་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་
 བསྐྱར།(112-112) བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(262-263) དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(263-264) བརྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་ རྩ་ཀ སྤ པར། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་
 གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ།(61-
 62) རྩ་ཆོགས་ རྩ་ པོད་ རྩ། ལྷགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ཤེས་རབ་སྤྱོད་བྱ།(103-113) རྩེ་བོ་གསོ་
 ཐེགས་སོགས་འགྱུར་གཞུང་ཆོས་ཆེན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་ཤིང་།(113-116) བཀའ་བརྟན་རུ་

བཏུ་སྒྲིག་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཁྱོད་འགྱུར་ཆེས་མང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྐབ་དཔལ་བཅེགས།

བསྟན་པ་སྤངས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབ་དགའི་ནང་ཆོན་གཞོན་གསུམ་སྟེ་སྐྱེ་ཚུགས་ཞང་གསུམ་རུ་
གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ། ཁོང་ནི་འཕན་པོའི་ཡུལ་རུ་རུས་སྐབ་ཡིན་པའི་ཡབ་སྐབ་སྟོན་ལྟ་དང་ཡུམ་འབྲོ་
བཟའ་དོ་རྩེ་ལྷུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟི་ས་རུ་དང་འབྲོ་སྐབ་
བ་དཔལ་བཅེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་དང་སྦྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བསྐྱར་བ་དང་།^① ཡང་སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟི་
ས་རུ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོ་སྐབ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་རིག་སྒྲགས་ཕྱི་མ་རྣམས་བསྐྱར་ཏེ།^② ཞིས་
དང་། ཡང་དེར། གོང་གུལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བཞུགས། གཡོན་གུལ་ལ་ཚུག་རྩ་རྒྱུའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་
སྐབ་དཔལ་བཅེགས་གཉིས་གང་ཅིའི་བྲི་ལ་བཞུགས་^③སུ་གསོལ་བ་ལ་སྐབ་དཔལ་བཅེགས་ནི་བྲི་
སྟོང་ལྟེ་བཅོན་བཞུགས་རུས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོན་པོའི་གསུམ་སྟེ་ཆོད་ཟིན་པ་གསལ་པོར་དེས་སྟབ། རུས་
སྐབས་དེར་སྟོབ་དཔོན་ཀླ་མ་ལ་སྟེ་ལ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་བསམ་གཏན་མཁན་པོ་རུ་གང་མ་རྒྱ་ཡན་
གཉིས་ཆོད་སྟེང་གནང་བ་མཇུག་སྒྲིལ་རྩེས། ཆོད་སྟེང་དེའི་མཇུག་བསྟོམས་ཀྱི་ཆོད་ཆོམ་ལྟ་བུར་སྟོམ་
རིམ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་དབུ་མ་རྣམ་པ་བཅུ་མས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅོན་ལ་སྟུལ་བ་དང་། སྟོམ་
རིམ་རྣམ་གསུམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་ཞང་ཡི་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཞིང་། དབུ་མ་རྣམ་པ་ནི་སྐབ་དཔལ་བཅེགས་
ཀྱིས་བསྐྱར་བ་གོང་གསལ་གསུང་ཆོམ་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱང་གི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། ལྟེ་
དགེ་བསྟན་འགྱུར་དབུ་མ་རྣམ་པ་པོད་ཤོག་ངོས་133ནས་244བར་བཞུགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་
ཞིབ་པར་གཤམ་ལྟར། བཀའ་འགྱུར་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ལྷང་གི་སྐོར་ལས་
པོད་རྣམ་པ་པར། རབ་བྱུང་གི་གཞི། གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི། དགག་དབྱེའི་གཞི། དབྱར་གནས་ཀྱི་གཞི། ཀོ་
ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་སྟོང་། པོད་ཁ་པ་རུ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་སྟོང་། ལྷན་ཀྱི་གཞིའི་སྟོང་། པོད་ག་པ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་286ཏུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283ཏུ་གསལ།
③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་རྟིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་ལྗོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་283ཏུ་གསལ།

[illegible]

འདས་ལ་བསྟོད་པ་དཔལ་ལྡན་རྩེ་འཛིན་གྱི་དབྱངས།(231-231) བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་དཔལ་
 ལྡན་རྩེ་འཛིན་གྱི་དབྱངས་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཉིས་མང་དུ་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ནི་བ་འཆོས་མཛད་
 པ།(231-237) ཤེར་ཕྱིན་། ཀ། བོད་དུ། རྩུང་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲུལ་སྟོབ་དཔོན་སེང་
 གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སྟོབ་བུ་རྩྭ་སྒྲིལ་ནས་མཛད་པ་བཅས་པོ་རྩུག་པ།(116-189) དབུ་མ་། ཅ་། བོད་
 དུ། ཚོད་པའི་བརྒྱུག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྩུབ་གྱིས་མཛད་
 པ།(27-29) སྒྲིང་ཡིག་། དེ་། བོད་དུ། བཤེས་པའི་སྒྲིངས་ཡིག་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྩུབ་གྱི་མཛད་
 པོ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོད་ལ་བསྐྱུར་བ།(40-46) སྟོབ་མ་ལ་སྒྲིངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་
 མཛད་པ།(46-53) ཚད་། མ་། རུ། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་སྟོབ་པའི་སེང་གེ་སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ། རྩུང་གཞན་གྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་རྩམ་གྱི་རྟིས་
 མཛད་པ། ལྷ་ཆོགས་། དོ་། བོད་དུ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྩུབ་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་(99-103)སོགས་འཕྱུར་གཞུང་ཆོས་ཆོན་ཉིས་བརྒྱ་ཡན་བཞུགས་སོ། །

ལེགས་བྱིན་ཉི་མ།

འདི་ཉིད་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཉི། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆང་དུ་ལོ་རྒྱུ་
 བའི་མཆོན་བཤངས་སྐབས་སུ་ལེགས་བྱིན་ཉི་མ་^①རུ་བྲིས་པ་འང་མཐོང་། འདི་དང་གཡུ་སྒྲིང་
 པོ་དང་། བཅས་མཁའི་སྒྲིང་པོ་གསུམ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་གསུམ་དུ་བཤངས་པའི་སྟོལ་ཡང་འདུག ལོ་
 རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་ཀྱང་སྐད་རིགས་གང་མང་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པ་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱ་བོད་ཡིག་
 རིགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཤེས་པའི་ལེགས་བྱིན་ཉི་མ་^②ཞེས་པས་ཤེས་ཐུབ་ལ། ཁོང་གི་འཕྱུར་ཆོས་གང་
 ཡོད་གསལ་པོ་མ་རྟོག་།

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས363ལ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ཡུལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས314ལ་གསལ།

2022年12月

བྱི་ལོ་རི་རུ་ས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པ་དང་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྩེ་གི་རྒྱལ་བུ་ཡིན། སློབ་
 དཔོན་པེ་རོ་ཙན་རྒྱལ་མོ་རྩེ་རུ་མཐའ་སྟོན་བཏང་རུ་ས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པེ་རོ་ལ་རུན་ནས་དབང་
 དང་གདམས་པ་མང་རུ་སྒྲངས་ཤིང་པེ་རོ་སློབ་མར་གྱུར། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉིད་ལྟེན་གས་
 ལུ་བགྱངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྟིང་མའི་རྒྱད་འབུམ་རྩ་ཙམ་པོ་དང་རུ། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས། ཀུན་ལ་འཕུག་པ་རྣམ་དག་ལྟོན་པའི་རྒྱད་དང་། པོད་རྩ་ཆ་ལྔ་པར། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བགྱེས་མི་འགྱུར་བར་གསལ་བར་གནས་པའི་རྒྱད། པོད་རྩ་རྩ་
 ལྔ་པར། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་མཚོ་གནས་ལ་འཕུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རྒྱད་སོགས་བཞུགས་སོ། །

12, 13, 14, 15

བཅན་པོ་ཁྱིའི་སྒྲིང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སྐྱུར་ལ་མཁས་པར་མཐེན་པས་སྐུལ་བའི་བཀའ་དང་
རྗེས་འབྲངས་པ་སྟེ་ཏའི་གསུང་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་པོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པའི་སྟན་གྲགས་
ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞན་ལ་རིན་ཆེན་མཚོ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། སྐར་རྒྱ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་
ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཞིང་། བོད་གི་དབྱེད་འབྲས་སྟར་ན་འདི་དང་དེར་གི་བཅུ་མས་ཚས་སྟེ་
བཟངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ་རྒྱལ་གི་མཚན་རྣམས་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་ཀྱངས་སྟེ་ངེས་པ་འདྲ་
སྟེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། བ་ཁྱི་གཟིགས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དགོ་སྟོང་བྱས། མཚན་ལ་དཔལ་
དབྱངས་སྟེ་བཏགས། ལྟའི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པས་བཅན་པོ་དགྲེས་ཏེ་ཞབས་སྟེ་པོར་
སྐངས་ཏེ་བྱོད་པོད་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བསྐུལ་མཚན་ཡང་བ་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ཞེས་དང་། བ་
ཁྱི་བཞེར་གྱི་བྱ་ཁྱི་གཟིགས་སམ་སང་གི་ཏ་ཞེས་པས་མཚན་དེ་དག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་སྟབ་པ་
དང་། མཚན་གྱི་མཆུག་དུ་རྟེན་ཏ་སྟུར་བ་ནི་པོ་རྟེན་ས་ཏའི་མཚན་སྐྱོད་རྟེན་ཏའི་བྱར་གྱི་རྟེན་ཏ་འདི་
རྣམས་གྱི་མིང་མཐར་ལྟན་པ་སྟེ་ཞེས་པས་བ་རྒྱ་དང་རྒྱ་རྟེན་ཏ་གཉིས་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སྐ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལས་མེད་པ། ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་རྩོན། མི་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་། 2006ལོ། འོག་ངོས190ཏུ་བསལ།

② དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་ཁྲེང་བ། ཚེས་འཁྲུག་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་མཛུགས་ཁང་། 2006ལོ། ལོ་ལོ་མཐུན་མཁས་པ།

⑤ དཔལ་པོ་གཙུག་པ་ལཱ་ཁྲིལ་། ཚེས་འཁྲུག་མཁས་པ་ལི་དཔལ་ལྷོ་མ། མི་རིགས་དཔེ་ཁྱུར་ཁང་། 2006ལོ། ཞོག་པོས་190ཏུ་གསལ།

སྒྲི་ཏའི་སྒྲ་དེ་སྒྲར་ཡང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་ལ་རིན་ཆེན་འཚོ། དེ་ནམས་ནི་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངོས་
 འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་མོད་ཀྱང་། གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ནམས་
 གྱི་ཚོས་འབྱུང་དུ་འང་སང་ཤི་ཏ་དང་རྩ་རྒྱི་ཏ་སོགས་ཁ་ཁར་བཟངས་པས་སྒྲི་རྩལ་བདག་འདྲ་
 བས་ནི་གཅིག་དུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་བར་མི་ལུས་ཤིང་། གང་ལྟར་ཚོས་འབྱུང་མཁས་དགའ་ཉིད་ལས། བ་
 རྩའི་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་སོགས་ནག་ནོག་ཆེ་བར་སྤང་དོ་^①ཞེས་པ་ལྟར་གང་ཞིག་
 མཚན་འདྲ་མཚུངས་སུ་གྱུར་པའི་ལོ་ལྔ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་འགྱུར་བྱང་ནམས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད་པས་
 དེ་ལྟར་དང་། གལ་ཏེ་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངོས་ན་འགྱུར་བྱང་ནམས་ཀྱང་གཞིགས་གཅིག་དུ་ཤེས་པར་
 བྱོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། རྩི་གཙ་ཞི་བ་སྟིང་པོ། བི་བྱུ་སིན་ནམ་དག་
 སེང་གོ། རྩ་ནག་གི་དུ་ཤང་མ་གོ་སེ་དང་བ་རྩ་འདི་ཤེས་ཕྱིན་འབྱུང་ཐོག་མར་བསྒྱུར་པའི་ལོ་ལྔ་བ་
 ཡིན་^②ཞེས་འཁོད་ཡོད། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་ལས། མདོ་སྟེ་༡༩༡ པོད་དུ། འཕགས་པ་དཀོན་
 མཚོག་གི་བ་མ་ཏོག་བམ་པོ་བཞི་བ་རྩ་རྒྱི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ།(248-
 290) མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༡ པར། འཕགས་པ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ། བམ་པོ་ལྷ་ལུ་
 དགྲ་བ།(253-316) ལོ་ལྔ་བ་བརྩེ་རྩ་རྒྱི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། མདོ་སྟེ་
 པོད་༡༩༡ པར། འཕགས་པ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་
 བམ་པོ་བདུན་དང་ལུ་ཉེར་ལྷ་བ།(1-70) མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༡ པར། འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གསུམ་པ།(267-296) མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༢ པར། འཕགས་
 པ་མ་སྒྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་ལྷ་བ།(211-268) མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༣ པར། འཕགས་
 པ་དཀོན་མཚོག་སྒྲིན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ།(1-112) ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་མཚོ་དང་། ཚོས་
 ཉིད་རྩལ་ཁྱིམས་ཀྱིས་བསྒྱུར། མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༣ པར། འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་པ།(264-283) མདོ་སྟེ་པོད་༡༩༤ པར། ཁང་བུ་བཅེགས་པའི་མདོ་ཤོ་
 ལོ་ཀ་རྩལ་རྩ་བ།(260-263) རྩུང་པོད་༡༩༤ པར། དཔལ་སྟོན་པ་འབྱུང་བའི་རྩུང་གི་རྩལ་པོ་ཆེན་པོའི་
 དགའ་འགྲོལ་པ་སྒྲ་ཅན།(1-101) འདི་ནམས་ལོ་ལྔ་བ་རྩ་རྒྱི་ཏའམ་རིན་ཆེན་མཚོས་བསྒྱུར་ཅིང་ཁྱེས་པ་
 བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས190ཏུ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ཏུ་གསལ།

གནུབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ།

གནུབ་རུས་འདི་ལ་སྐབས་སུ་བྲིས་པའང་མང་པོ་མཐོང་། ཏུན་ཉིང་གཏེར་ཡིག་ལས་ཚིག་ཙ་
ནམ་ཀ་^①ཞེས་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོའི་མཚན་གཞན་སྟོས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་ངམ་གང་ཡིན་བརྟག་
པར་བྱ། བྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོང་ཙམ་རུ་གཉལ་སྟངས་ཉང་དཀར་མདའ་ཤམ་བུར་སྐྱ་
ལུངས། མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ས་ཏུ་ལས་རབ་རུ་བྱུང་ཞིང་ཁྱེ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་
ལ་མཁས་པར་བསྐབས། སྟོང་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་རུ་བྱས་ཏེ་
སྟོ་བྲག་མཁར་ཆུ་དང་། བྲག་དམར། དཔྱེ་རི་སྐྱང་དམར་སུག་པ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་སྐབ་པ་ཉམས་
ལེན་མཛད་པས་སུག་ཁྱེ་ཆེན་པོའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་ཤིང་། བྱལ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྗེའི་ལ་བྱལ་རུ་
བཤངས། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྟངས་ཅིའི་བརྒྱད་ལས། སྟོང་དཔོན་རྒྱུ་ཀ་རས། ཡང་དག་སྐབ་པ་
ཙ་ཆུད་ལྟ་བུ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་སྟོན་མེ་ལྟ་བུ་མཛད་ནས་བཤད། ཡང་དག་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་འདྲ་བ་ལ་
དེའི་སྒྲིང་དང་འདྲ་བའི་མེ་གཅིག་མ་གནང་ནས། ལོ་གཅིག་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྐྱབས་ཅན་རུ་བསྐབས་
པས་དཔལ་ཆེན་པོའི་ཞལ་མཐོང་དངོས་བྱལ་ཐོབ་ནས་རྟགས་ཀྱང་བྲིས་སྐྱབ་པ་^②སོགས་བྱལ་
ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་མང་རུ་མཛད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཉིད་ཀྱང་བེ་རོ་ཙ་ན་དང་འདྲ་བར་མཚུག་
མཐར་ཡུལ་གྱི་མཐར་ལ་སྐྱགས་པ་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྟངས་ཅིའི་བརྒྱད་རུ་བྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་
གོར་བེ་རོ་ཙ་ན་དང་། སྐབས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐེངས་རེ་སྐྱགས་པའི་དམ་
ཚིག་གི་སེལ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱིས་^③ལྟ་བུའི་ཆོག་བུར་ལས་གོ་བྱབ་ཅིང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཞིབ་པ་
ཞིག་ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་ངོས289ནས་293བར་གསལ། ཁོང་ཉིད་མཐར་སྐྱགས་
སའི་ཡུལ་ནི་མདོ་སྟོང་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། ཏུན་ཉིང་གཏེར་ཡིག་བྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཨང་རྟགས་Pel.
tib.0996པ་རུ་ཁོང་གི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་མཐོང་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཚང་དེར། མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོའི་

① ཏུན་ཉིང་ཡིག་ཚང་ཨང་རྟགས་Pel.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་སྐྱག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་
པའི་ཞེབ་དང་པོའི་རྒྱབ་དང་ཞེབ་གཉིས་པའི་མདུན་སོགས་ན་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཚིག་ཙ་ནམ་ཀ་ཞེས་དང་། སྐྱག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་
ཀྱི་སྐབས་དོན་ཞེས་མཚུག་མ་དེར་ཡང་ཚིག་ཙ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་སྐྱར་ནས་སྟངས་།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྟངས་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས290ལ་གསལ།
③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྟངས་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས328ལ་གསལ།

ཡོན་ཏན་མདོར་བཤད་པ། དགེ་སློང་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་པོ། བཅན་པོ་ཁྱི་སློང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྤྱི་རིང་
 ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགོན་སར་དམ་བཅས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་སྤྱོད་ལ་སྟོགས་པ། དབྱངས་
 པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་ཡི་དམ་ཏུ་སྤངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཁན་པོ་མན་ལྷ་ཤང་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་དོན་ལ་ཅིག་ཅར་འདུག་པའི་མན་ངག་མཐོན་ཏེ། བསྟོམས་པ་ལས། ཚུལ་གྱི་དོན་གོ་ནས། ལྷང་
 སྤྱབ་སྟེ། ལྷ་ཤང་གིས་སྤྱོད་པ། བ་སེང་གི་ལས་བྱ་ལྷ་བྱ་བྱུང་བ་ནི། བེའུ་སིང་ལྷ་ཤང་ལྷ་བྱའི་སྟོབས་
 དཔོན་ལས། ང་འདྲ་བའི་སྟོབས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། བ་ལྷ་ལས་བྱ་སེང་གི་བྱུང་བ་ནི། ང་འདྲ་བའི་
 སྟོབས་དཔོན་ལས། བྱིང་འདྲ་བའི་སྟོབས་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་བསྟན་སོ། མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་
 པོས། ཁྱི་ག་^①ཤིང་ཡོང་གི་སྤྱལ་པ་ལ། །མཚོད་པ་བགྱིས་པ་ལས། སྤྱ་གཟུགས་ལས་འོད་བྱུང་ངོ། སྤྱར་
 ལམ་ཡོག་གི་དབེན་སར་བཞུད་པའི་ཆོ། མཚོན་སྤྱ་ལྷའི་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ལས་སྟོགས་པའི་ཡ་མཚན་
 བྱུང་ངོ། ཆོ་གཅིག་ཏུ་ཚུལ་ལམ་སྟོན་ཞིང་། དབྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་ཡི་དམ་མཐར་ཕྱིན་
 བས། ལོ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གཅིག་སྟེ། བྱི་འི་ལོའི་དམིད་སྤྱི་ར་བ་ཆོས་ཉི་ཤུ་དགུ་ལ། ཞོང་པོང་^②གི་དགོན་
 སར་སྤྱིལ་མོ་གྱུང་མ་གཡོས། མདངས་མ་གྱུར་པར་དུས་ལས་འདས་སོ། དེའི་རུབ་མོ་ནམ་གྱི་གྱུང་
 ལ། དབེན་སའི་ལྷ་འོག་གི་ཞོང་པོང་གི་རི་རྒྱུད་ནས། སྤྱིན་པོ་རིའི་^③བར་གྱི་ནམ་ཀ་ལ་འོད་ཆེན་པོ་
 གཉིས་མཆགས་སུ་བྱུང་བས་ཡུལ་སྟོགས་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ། རུབ་སྟོགས་སུ་འདས་པར་གྱུར་ཏེ། སྟོག་
 ཅུ་འབྲི་ཡིག་གི་དགེ་འདུན་ལྷམ་རྩེ་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲན་སྟོ་གོས་ལས་སྟོགས་པ་ཡུལ་གྱི་
 སྤྱི་མང་པོས་མཐུན་བར་མཐོང་། བདུན་ཆེགས་མཐའ་མ་ལ་ལྷ་སྤྱི་ལྷ་བརྒྱའི་ཆོས་སྟོན་གསོལ་ཏེ། སྟོན་
 ལམ་བཏབ་པ་ལས། དེའི་རུབ་མོ་ནམ་གྱི་གྱུང་སྤྱན་ལ། དབེན་སའི་ལྷ་གསལ་གྱི་ཙམ་ནས། འོད་ཆེན་པོ་
 བྱུང་སྟེ། རུབ་སྟོགས་སུ་འདས་སོ། ^④ཞེས་པ་ལས་ཁོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་འཕྲིན་མི་ཉུང་ཅམ་ངེས་སྤྱབ་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་སྤྱ་ཚུགས་། རྩོ་པོ་དང་ཏུ་བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་སྟོང་ཐང་ལྷན་དཀར་གྱི་ཆོས་འགྱུར་
 རོ་ཅག་གི་དཀར་ཆག་ཅས་བྱ་བའི་མཛད་བྱུང་ཏུ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་

① དེང་གི་མཚོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མཚོ་སྟོན་པོ་དང་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྱལ་ཁྱི་ག་ཚོང་ཏུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན།
 ② ཁྱི་ག་ཚོང་ཁོངས་སྤྱིན་པོ་རྩེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་ཞོང་པོ་ཐེར་བའི་གྲོང་ཆོ་དེ་ཞེ་ཡིན་སྟེ་མ་བྱུང་ལ་སྤྱ་མཐུད་དབྱུད་པར་བྱ།
 ③ སྤྱར་ཁྱི་ག་ཤོང་འོག་ཏུ་འབོད་པའི་དེང་གི་ཁྱི་ག་ཚོང་དང་གཅན་ཆོ་ཚོང་གཉིས་གྱི་ས་མཚན་སུ་གྲོང་ངེར་འབྲིང་བའི་སྤྱིན་
 པོ་རྩེ་ཆག་ཏེ། དེང་སྤྱབས་གྱུང་མིང་སྤྱར་བཞིན་མ་འགྱུར་བར་གནས་ཡོད།
 ④ ཏུན་ཏོང་ཡིག་ཆ་ཨང་ཉགས་PeL.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྒྲིང་པོ་དང་དགེ་སློང་སྤྱལ་ཡི་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་
 པ་ལས་བྱུངས།

ལ་སྟགས་པས་མཛད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་པར་གཟིགས་ན། ཁོང་ཉིད་མདོ་སྨད་ཏུ་བྱོན་པའི་རུས་ནི་ཏ་
 ལམ་བཅན་པོ་བྲི་ལྷོ་སྟོང་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ཕྱི་ལོ་812ལོའི་ཕྱིས་ཚམ་རུ་ཡིན་དགོས་པར་འདུག དགེ་
 སྟོང་སྐུག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིག་ཆ་དེར། སྐུག་ཡེ་ཤེས་
 དབྱངས་ལོ་བརྒྱད་ཏུ་ལོན་ཏེ། ཉ་འི་ལོའི་སྟོན་སྐུ་ར་བ་ཆོས་བརྒྱད་ལ། བྲི་ག་མོང་ཡོག་མདའ་ན། ཆིག་
 ཚ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོའི་དབེན་སར། སྐུ་རྩོམ་ཡོས་བཞིན་རུ་ཆོ་འདས་ཏེ།^① ཞེས་པས་ནམ་མཁའི་
 སྟིང་པོས་མདོ་སྨད་བྲི་གའི་ཡུལ་རུ་འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་མཛད་ཚུངས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མཐོང་
 ཐུབ། ཡིག་ཆ་དེར་ད་རུང་མཁན་པོ་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོས་ནལ་འབྱུར་གྱི་ལམ་ལ་བསྟོད་པའི་
 ཆིག་འགའ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྲི་གནས་མཉམ་བ་ནལ་འབྱུར་ངེས་པའི་ལམ། ཡེ་ནས་སྐྱེ་མཛད་
 འགག་པར་བྱི་འབྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་བར་སྐང་བྱ་ལམ་རྫོང་བཞིན་རུ། བལྟ་བའི་དཔྱིགས་བྱེད་ཆིག་
 གིས་བརྗོད་བྱི་རུང་། འཕགས་པ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ལྟ་བུ། དཔྱིགས་པའི་རྟོག་བྲལ་མཁས་ཤིང་
 ཤེས་པས་རིག་། སྐུག་འཆལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཛོད་། དེ་ནི་འཕགས་པའི་འབྱུང་གནས་
 ལམ་སྟོལ་ཏེ། ཡེ་ནས་མཉམ་བ་དྲངས་སྟངས་ཆེན་པོའི་ལམ། དཔྱིགས་བྱེད་མཉམ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྐྱེ་
 འགག་བྱེད་པར་སྟོམས་པ་ནི། རྩོམ་དབྱིང་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལྟན་མཁས་པ་ཡིས། བྲི་
 གཡོ་ཡིད་ལ་སྒྲིས་བྱེད་པ། རྒྱལ་སྐྱུ་གྲོལ་བའི་སྐུག་རྒྱ་སྟེ། གཞུགས་མཆོག་མཉམ་ཉིད་འདི་བསྟོམས་
 པས། རྫོགས་པ་ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། འདི་ནི་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཅེས་གསུངས་༥ ༥༥ ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལ་༥ པོ་ད་རུ། དཔལ་ཁྱག་འབྱུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཐབས་ཡང་དག་པར་
 གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་བཟོ་སྟོ་ག་རའི་ཞལ་སྐུ་ནས་མཛད་པ་(276-277)སྟགས་སོ། །

ཁྱུང་པོ་ཆེ་ཆེ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ལ་ཁྱུང་པོ་ཆེ་ཆེ་ཡང་ཁྱ། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྟོད་ཚམ་རུ་
 སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོང་ལྷོ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། རུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་
 དང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟགས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་ལོ་
 རྒྱུ་བར་བཤདས་པའི་མཆོན་གས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གི་མཆོན་མ་མཐོང་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་

① ཏུན་ཉིང་ཡིག་ཆ་ཨང་ནྟགས་Pel.tib.0996པ་མཁན་པོ་ནམ་ཀའི་སྟིང་པོ་དང་དགེ་སྟོང་སྐུག་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་
 པའི་ལྷོང་ལྟ་བའི་མདུན་ལས་དྲངས།

དགའ་སྟོན་དུ། རྒྱ་ནག་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བྱན་ཀ་ལེགས་ཀོང་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་འཕྲིན་བུ་ལ་
 ལོ་རྒྱུ་བུ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པར་མ་ཟད་དེ་ལས་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱར་པ་མཐོང་། ཉི
 དུས་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་དག་ན་བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ལས་བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བུ་ཞིག་དུ་བགྱངས་ཏེ་བརྗོད་ཡོད་
 པ་དང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་པས་བརྗོད་དུ་མེད་མོད་ཀྱང་། ཁོ་པོའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་དུ་ལོ་རྒྱུ་
 བུ་འདི་ཉིད་དང་ལོ་རྒྱུ་བུ་ལྟ་མ་ཅེ་མང་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་ནི་ལྟ་མ་ཅེ་མང་གི་
 མཚན་གཞན་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ་མ་བྱུང་ལ། འདིའི་སྐོར་གྱི་དབྱེད་ཡིག་རྟོག་ཆེ་གཞན་དུ་སྒྲོ་བར་བྱ།

བརྗོད་བབ་སྟོང་།

བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་གནང་བའི་ཆོས་ཚན་གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་བརྗོད་བབ་སྟོང་དམ་པ་ད་སྟོང་
 ཡང་བྱ། འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བུ་ཞིག་རྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་
 དང་། ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་དེ་དག་ལས་
 ལོ་རྒྱུ་བུ་པོའི་མཚན་བགྱངས་པའི་གས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་མཐོང་ཡང་། ཁོང་གི་སྐྱུར་ཚུལ་
 གཙོ་གས་ནི། མདོ་མང་གི་སྐོར་༥ ཙ་༥ པོད་ལས། འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དགའ་
 ལྟན་གནམ་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།(296-303) ལོ་རྒྱུ་བུ་བརྗོད་བབ་སྟོང་དང་བརྗོད་ཤེས་རབ་
 སེང་གས་རྒྱ་དཔེ་ལས་བསྐྱར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱན་ཀ་ལེགས་ཀོང་།

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལྡེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བུ་ཞིག་
 རྟེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ལྷ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་པོ་རྟེ་ས་དུས་
 གསོལ་བ་བཞིན་ཆོས་ལ་འཇུག་པར་ཆད་ནས་སྤྱོད་བསྐྱར་བཅུགས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བུ་ཆེན་པོས་ནི་རྒྱ་གར་
 གྱི་ལོ་རྒྱུ་བུ། རྒྱ་ནག་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བྱན་ཀ་ལེགས་ཀོང་དང་། ལྷ་ཡུང་སྤྱོད་ཀོང་དང་། འོག་གོམ་དབུས་
 ཀོང་དང་། བྱང་པོ་ཅེ་ཅེ་སོགས་ཀྱིས་བྱས། རྒྱའི་དུ་ཤང་མ་གོ་ལེ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཆོས་བསྐྱར་པ་
 ལས། བ་རྒྱས་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཐོག་མར་བསྐྱར་པའི་ཆེ་མོ་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་

① དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་191པར་གསལ།
 ② དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་191པར་གསལ།

ལྷ་དང་། ལོ་ལྷ་བ་འདི་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྷ་བྱས་ཟེར་བ་དེ་ལ་དེར་གི་བརྩམས་ཆོས་འགའ་རེས་
གོ་བ་འབྲུལ་ནས་ལོ་ལྷ་བ་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་མིར་ངོས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། རྒྱའི་ཀྲུང་གོའི་ལོ་ལྷའི་ལོ་
རྒྱས་སོགས་སྤྱའང་ལོ་ལྷ་བ་འདི་གསུམ་རྒྱ་ནག་གི་མི་རུ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ཤོད་རུ་ཆོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་ཀ་
གཉེར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཡོད་པ་ནི་མ་དག་པའི་སྒྲིབ་ནོ། །

རྩ་ཁྱེད་ཀྱི་གོང་།

རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་
ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་རུ་མ་མཐོང་ལ་གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཅན་གོང་རུ་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། །

འགོས་གོམ་དབུལ་གོང་།

འདི་ལ་འོག་གོམ་དབུལ་གོང་དང་འོག་གོམ་དབུལ་གོང་ཅི་རིགས་སྤྱི་བྱས་ཡོད་པ་མཐོང་མོད་དོན་
རུ་ལོ་བཅ་གཅིག་རུ་ངོས། རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་ཞིང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་
ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། གནས་ཚུལ་རགས་རིམ་ཅན་གོང་རུ་བཀོད་ཀ་ལེགས་གོང་གི་སྐབས་སྤྱི་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། །

བྱོན་གྱི་སྤྱོད་པ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱས་ཞིབ་རུ་མ་ཆེད་ཀྱང་
ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐར་པོད་༥ ས་༥ པར། འཕགས་པ་དགའ་བ་ཅན་གྱི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་
བརྒྱ་བ། (268-271) ལོ་ལྷ་བ་བྱོན་གྱི་སྤྱོད་པོས་བསྐྱར་ཏེ། བརྩེ་དེ་མ་ཅན་ལྷན་ལྷན་པ་བཅས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཁྱེའུ་རྒྱུ་ཚུང་ལོ་ལྷ་བ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཅན་རུ་སྤྱི་འབྲུངས་ཤིང་། གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་
ཉིས་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། གུང་རུས་འབྲོག་མི་དང་ཉེན་ཁྱིམ་པ་སྟེ་སྤྱུགས་འཆང་གོས་དཀར་ལྷང་
ལོ་ཅན་ཡིན། གཞོན་རུའི་རུས་ནས་ལོ་ལྷ་མཁྱོན་པས་མཆོན་ཡང་དེ་ལྟར་རུ་གྲགས། སྤྱོད་དཔོན་
པད་མ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་རག་མང་རུ་ལྷན་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་
པ་མཛད་པས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའི་བྱ་རྒྱུས་ལྟ་སྤྱངས་དང་སྤྱི་གས་མཚུབ་གྱིས་འགྲུགས་

པར་རྒྱས་པས། གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ཡིས་ནམ་མཁའི་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཟིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །^①

ལོ་རྒྱུ་ལ་མཐུ་སྤྱི་ལྟུང་།

པོད་སྐད་ཏུ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་བེར་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་སྐད་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་
འབྱུངས། སྐྱེ་བརྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཐུན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྗེས་འབྱུངས་པའི་ཏའི་གསུང་གི་
བརྟན་བཅོས་སོགས་པོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་པ་མཛད་དེ་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཞོང་གི་
འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱད་༼ཏའི་༽ པོད་ཏུ། རྒྱད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ།(1-91) རྒྱད་༼ཐུ་༽ པོད་
ཏུ། འཕགས་པ་དོ་རྗེ་ནམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་གསང་པས་མཛད་པ།(176-186) སེམས་ཅམ་པ་༼ཏི་༽
པོད་ཏུ། དགེ་བའི་སྤོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བི་ག་མ་སྤྱི་ལོའི་པའི་ཏུ་རྒྱ་གྲིའི་མཛད་
པ།(162-166) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོང་པ་ཏི་ཤུ་བ་སྤོང་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་མཛད་པ།(166-
167) སྤོང་པ་ཏི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་བ་སྤོང་དཔོན་ཤུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏུས་(ཞི་བ་འཆོས་)མཛད་པ།(167-184) རྒྱུས་
རབས་༼ཏུ་༽ པོད་ཏུ། རྒྱུས་པའི་རབས་སུ་མ་ཏུ་ཆ་བཞི་པ་སྤོང་དཔོན་དཔལ་བོས་སྐྱུར་པ།(1-135) ཤོ་
ལོ་ག་སུ་སྤོང་བྱེད་དང་བཞི། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་སོགས་ཆོས་ཆོན་ཏི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་གྱི་སྐྱེང་པ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་སྤྱི། ཞོང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་
ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཞོང་གི་འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱད་༼ཏའི་༽ པོད་ཏུ། གསུང་སྤྱི་པའི་ཆ་ག་
ས་ཤོ་གས་མན་ངག་ཏུ་བཅུ་མས་པ་སོགས་བཞུགས།(285-285)

བཟང་སྐྱེང་།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་སྐད་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་སྤྱི། ཞོང་གི་

① ཤོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤོང་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛད། ཀན་སྐུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1245ཏུ་གསལ།

འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་ལས། བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་ཉི་མའི་སྒྲིང་
 བོ་བམ་པོ་གསུམ་དང་ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་བཟང་སྒྲིང་གིས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་
 དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ།(91-245) མདོ་བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་རྩོམ་པའི་མདོ་བམ་
 བོ་གཉིས་པ། ལོ་རྒྱ་བ་བཟང་སྒྲིང་གི་འགྱུར་ལ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བཅོས་པ།(267-275) འཕགས་པ་
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་མདོ།(304-305) བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་སྒྲིས་བྱ་དམ་པའི་
 མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་ལོ་རྒྱ་བ་བཟང་སྒྲིང་གིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ།(253-
 254) བསྟན་འགྱུར་ལས། འདུལ་བ་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་ཀུན་ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྱག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་
 བཅུན་པ་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ།(141-147) འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྒྲིང་པའི་སྟོན་ལམ་
 ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་གྱི་ལྷན་པ།

ཕྱི་མའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་རུས་སྒྲིང་ཅན་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱ་སྐྱར་ལ་མཁས་པར་མཁུན་པས་
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྩིས་འབྱུངས་པརྩི་ཏའི་གསུང་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་
 མཛད་དེ་ལོ་རྒྱ་བ་གསུམ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་སྡེ་བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་
 མའམ་ཅིའི་རྒྱལ་བོ་སྒྲིང་པོས་ཁྱས་པའི་མདོ།(254-319) ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་དཔལ་
 བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པ། བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་སྐྱེད་ཆུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཅོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བརྒྱན་པ་ལེའུ་དགུ་བ།(1-77) འཕགས་པ་རྩོམ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་བམ་པོ་ལྷ་
 བ།(84-126) ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། འཕགས་
 པ་སྟན་ལ་སྟགས་ཀྱིས་གདབ་པ། རྒྱད་སྡེ་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་གཞལ་
 མེད་ཁང་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་གནས་པ་གསང་བ་དམ་པ་གསང་བའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱལ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཞུངས་ལེའུ་བརྒྱན་པ།(286-309) དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་འགྱུར་ལ། སྐྱད་ནས་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་
 ཁྱས་པ། བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་འོད་ཟེར་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་ཅིས་བྱ་བའི་
 གཞུངས།(25-35) ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་སྡེའི་འགྱུར་ལ། འབྲོམ་སྟོན་པས་དག་པར་གྱིས་
 པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་ཀྱི་ཐ་མཐུས་ལ་འཕགས་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆོན་ལ་བསྟོད་པ།(101-102) གཅིག་ལས་འབྲོས་པའི་བསྟོད་པ།(102-102) བདེ་བར་གསེགས་པ་

ལུས་ཅུ་ཅ་ལཱི་བསྟོད་པ་མཆོད་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏུས་མཛད་
 པ།(102-104) ཆོག་བརྒྱད་པའི་བསྟོད་པ་དག་བསྟོན་མཐའ་ཡས་ལྟས་མཛད་པ།(104-104) དགོན་
 མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏུས་(སྟོ་གྲོས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་)མཛད་པ།(104-
 105) དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ་(105-109)
 རྣམས་བཞུགས་སོ། །

བརྗེ་དཔལ་འབྱུར།

སྤྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཏུས་སྟོད་ཅམ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། འདུལ་བ་པོད་ ། ཐ་ ། པར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་
 གཏོགས་པ་མ་ཆོང་བ་ཁ་བསྐྱང་བ་འདུལ་བ་ལྷང་ཕྱན་ཆོགས་སྟོ་བརྒྱད་ཀར་ཆོགས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་
 བྱི་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་ལྷ་བཅུ་ཅ་དགུ་བ།(20-292) བསྟོ་སྟོན་གིས་བཛོད་གྱི་སྟོར་
 ལ། འཕགས་པ་དགོངས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐོང་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ལས། འོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 མཁས་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་འབྱུར་གྱིས་བསྐྱར་བ་
 ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་པ་བཅས་སོ། །

བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོ།

སྤྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཏུས་སྟོད་ཅམ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 རྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་ ། ཐ་ ། པར། འཕགས་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐར་ཐིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་བ། ཡེ་
 ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་བ་ལ། དཔལ་བཅེགས་སོགས་ཀྱིས་ཞུས།(1-275) པོད་ ། ཐ་ ། པར། འཕགས་
 པ་རིན་ཆེན་དྲ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་རྒྱག་ཅུ་བ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་
 ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཞུས་པ།(144-159) པོད་ ། ཆོ་
 པར། འཕགས་པ་སང་གའི་སྤྱུ་བསྐྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་དཀར་ཆག་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་བམ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་བམ་པོ་སྤྲོམ་ཆ་ཅམ་ལས་མེད་པ། བརྗེ་བ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་བསྐྱར་བ།(111-
 115) པོད་ ། ཡ་ ། པར། འཕགས་པ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་

བཞི་བརྒྱ་པ། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་
 པ།(79-81) འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཞུགས་བརྟན་བཞག་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་དག་
 པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩ་ག་པ།(197-198) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡི་
 ཤེས་སྒྲིང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་ཆེན་བཞིས་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་མདོན་
 པའི་ཐེའི་ ། ཐུ ། བོད་དུ། བསྟན་བཅོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(223-
 224) ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་(224-261)སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། སྐར་ཙམ་ནི་
 བསྟན་འགྱུར་ལས། འབྲུལ་བ་ ། ཐུ ། བོད་དུ། དག་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བ་(64-66)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་བ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་མདོ་མང་སྟོར་ ། བ ། བོད་དུ། འཕགས་པ་རིན་ཆེན་ལྷ་བས་ཁྱས་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་
 ཉེར་བརྟན་པ།(160-167) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ། སྐད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དེ་བ་ཙུ་
 སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། བོད་ ། ཙ ། པར། འཕགས་པ་ཆོངས་པའི་དཔལ་ལྷང་བསྟན་པའི་མདོ་ཤོ་ལོ་
 ཀ་བཞི་བརྒྱ་པ།(199-201) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་། སྐད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དེ་ལྷ་
 ཙུ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ། བོད་ ། ཙ ། པར། འཕགས་པ་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་
 བཞི་བ།(109-111) ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྐར་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ལ་ཙུ་ས་ཁྱས་
 པ་དང་། བོད་ ། ས ། པར། ཆོའི་མཐའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་པ།(139-145) དགེ་བའི་
 དཔལ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལེགས་ཀྱི་ཐེ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་དགུ་བ་ཡས་མས་སུ་བྱོན་ཞིང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་

ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཏུ་མ་བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་ཞེ་བོད་ ། ང་།
 བར། འཕགས་པ་དག་གི་བའི་ཚ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལཱུ་བཅོ་ལྔ་
 བ།(1-227) ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ལེགས་ཀྱི་ཞེས་བསྐྱར་པ་ལ་སྤྲད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཞེ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སོགས་
 བཞུགས་ཡོད།

ནམ་མཁའ་སྒྱུར་།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མཐོ་ཙམ་ཏུ་སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་
 ན་ནམ་མཁའ་སྒྱུར་ཏུ་བྱིས་པའང་མཐོང་མོད་དེ་ནི་ཡི་གེར་ཕབ་མཁན་གྱི་སྟོན་ཏུ་བྱད། ལོ་རྒྱུས་ཆོས་
 འབྱུང་ཕལ་ཆེ་བ་ཞལ་མཐུན་པར་ཁོང་ཉིད་ནི་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཐའ་མར་བགྱངས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་། སྐུ་བསྐྱར་ལ་མཁས་པར་མཐུན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
 དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པ་མཛད་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ ། མ་། བོད་ཏུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་
 བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་གི་མ་ལ་མི་དུས་མཛད་པའི་བམ་པོ་བདུན་པ།(6-89) ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཛད་པ་བམ་པོ་དུག་པ་
 (89-178)སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཉིས། བོད་སྐད་བའི་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།

བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མི་སྤྱི་ཞིག་རྟེ། གསང་སྤྲགས་གསར་
 རྟིང་གི་བར་མཆོམས་ཀྱང་ཁོང་གི་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རོལ་ཐད་ནས་བལྟས་
 ཆོ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་བྱོད་སྟན་གྲགས་ཆོས་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཁོང་
 ཉིད་ཡབ་བན་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་དབང་ལྷུག་དང་ལུམ་ཙོ་རོ་ཟ་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་
 སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤོང་གི་ལོ་དུག་ཏུ་རེ་དགུ་བ་ས་ན་ཕྱི་ལོ་958ལོར་སྟོང་མངའ་རིས་ཀྱི་གྲ་གའི་

ས་ཆར་^①འབྱུངས། རྒྱུ་རྒྱུ་གི་མཆན་ལ་རིན་ཆེན་དབང་ལྷན་ཟེར། དཔྱད་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་སྒོ་བ་
གཉིས་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཆེ་ཞིང་སྒོ་རིག་ཚེ་བ་དང་། དཔྱད་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་དགོ་བསྟེན་མཛད། དཔྱད་
ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལ་མཁན་པོ་ལེགས་པ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་རིན་ཆེན་བཟང་པོར་
གསོལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོས་སྟོད་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་ན་སྒོ་ཚེ་བ་ཤེས་རིག་
དང་ལྷན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་བསགས་ནས། དེའི་ནང་ནས་ཁྱེད་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་མི་ལོ་བརྒྱ་པ་ལས་མི་
ཆུང་མི་གཞིན་པ་དབྱུག་གུ་དང་(ཆུ་)ཆོད་བྱིས་སྒོ་གྲོས་བརྟགས་ཏེ། དང་པོ་གཞུང་འཛིན་པ་དང་། དེ་
ནས་དོན་སྟོད་པ་དང་། མཐར་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ལ་བརྟགས་ཏེ། རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་རུ་བྱེ། རབ་
བརྟན། གཡོག་བརྟན། སྒོ་གྲོས་མགོ་འདོན་པ་བརྟན་རེ་སྟེ།.....བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ་བརྒྱུད་པས། བརྒྱ་
དཔྱད་ཆོད་པས་གྱི། ཞང་ཞུང་གི་ལྷ་བཙོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། སྤུ་(རང་)གི་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པའི་ཤེས་
རབ་གཉིས་མཁས་པར་བྱུར་ཏེ་བོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་བྱུང་།^② ཞེས་པ་ལྷར་ལྷ་སྒྲ་མའི་བཀའ་བཀོད་
བཞིན་མི་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཁ་ཆེའི་ལྷ་ལ་རུ་མངགས་པ་ལྷར་བྱོན་ཏེ། པརྟེ་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་
སྒྲ་ཆོད་བཙོ་གསོ་དང་། མདོ་སྒྲགས་བྱི་རིག་གནས་སོགས་ལ་སྤྱད་པ་མཐར་བྱིན་པ་མཛད་དེ་བོད་རུ་
ལོག། མངའ་རིས་གུ་གའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་བྱིས་མཐུན་བྱིན་གནང་སྟེ་གསང་སྒྲགས་བྱི་གཞུང་
མང་པོ་བསྐྱར་པ་དང་། སྤུར་བསྐྱར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞུས་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་བྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་
པ་སྟེ། བོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་པའང་ལོ་ཙུ་བ་འདི་
ཉིད་བྱིས་གཙོ་མཛད་དེ་མགོ་བཙུགས་པ་སྟོན་བྱི་ཡིག་ཆོད་རྣམས་ཞལ་མཐུན། སྒོ་བ་མ་ཀ་བཞི་གཏུང་
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཞིང་རིག་གནས་བྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟེ་ལ་གནང་མཛད། ཉང་ཆོས་འབྱུང་གི་
ཤོག་ངོས429ནས་433བར་རུ་འང་ཁོང་གི་མཛད་པ་རུང་ཞིང་རུ་བཀོད་ཡོད། རྣམ་ཐར་རུ། ཁ་ཆེ་རི་མིང་
གོ་^③རུ་ལྷག་གི་ལོ་དཔྱད་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་ལོན་ཙུ་ན། དཔྱད་ཆུ་ཐ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུང་ཆོས་བརྒྱ་བརྟན། སྤུར་མ་

① དེང་གི་ཙུ་མདའ་ཚོང་ཁོངས་རད་ནིས་གྲོང་ཆོ་ཡིན་པར་བཤད།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉིག་སྟེང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ཚྱུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་དཔེ་སྤྱད་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས426ནས་427བར་པས་ལ། ལྷང་ཆོག་གི་གསལ་བཙོན་བྱི་
རྟགས་རྣམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འཛིན་བྱས་ཡོད།

③ དེབ་དེར་སྤུ་རྟེན་སྤུ་བཀོད་པའི་ལོ་ཙུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཀའ་སྤྱད་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བར་ཁ་ཅེ་རི་མིང་གོ་ཞེས་
འཁོད་འདུག་ཅིང་། འདི་ལ་ཁ་ཅེ་སྤུ་འབྱི་མཁན་ཡང་ཡོད་མོད། ཕལ་ཆེ་བས་ཁ་ཅེ་མིང་གོ་ཞེས་བྲིས་སྤང་།

ན་པ་ལ། གཞན་དོན་ལ་སྒྱུད་དོ། ༡^①ཞེས་པ་ལྟར་དགྲའ་ལོ་དགྲ་བརྩ་གོ་བརྩུང་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 ཤིང་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1055ལོར་ཁ་ཅོ་སྒྲིང་གོ་རུ་སྒྲུ་ལུས་མཁའ་སྒྱུད་རུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། མདོ་
 མང་སྒྲིར་ལས། བོད་ ༼ ཐ ༥ ༽ པར། འཕགས་པ་རྩུ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་རྒྱུང་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་རྩུག་རུའི་
 ཚད་ཅམ་པ།(151-152) བོད་ ༼ ཐ ༥ ༽ པར། འཕགས་པ་བདག་མེད་པར་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(5-
 7) བོད་ ༼ མ ༥ ༽ པར། མདོ་སྡེ་མདོན་པར་འབྱུང་བ།(1-125) རྒྱུད་སྒྲིར་བོད་ ༼ ཀ ༥ ༽ པར། འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་ཡི་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། ལེའུ་བརྩ་བཞི་བ།(1-
 13) རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་པ་ལ་ཤོང་སྒོ་གོས་བརྟན་པས་བཅོས་པ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་
 མཚན་ལྷུང་རུ། འདི་ལ་ལེའུ་ལྷ་བརྩ་ཙ་གཅིག ཤོ་ལོ་ཀ་སྒྲིང་བརྟན་བརྩ་བ།(213-246) མདོན་པར་
 བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲི་མ།(247-370) རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་པ་ལ། སྒྲ་བསྐྱར་དགོ་སྒྲིང་པ་རྩྱ་གྲི་རྟི་
 (ཤེས་རབ་གྲགས་པ་)དང་མར་བ་ཚོས་ཀྱི་དབང་སྒྲུག་གིས་ལྷལ་དབུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྩ་རོ་པའི་བྱག་དཔེ་དང་
 གཏུགས་ནས་དག་པར་བཅོས་པ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུད་སྒྲ་
 མའི་སྒྲ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་རྩུག་རུ་ཙ་དགྲུ་བ། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་། ལོ་
 རྩ་བ་བྱུང་བོ་ཚོས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་ལ། ལོ་རྒྱུང་གིས་ཆད་ལྷག་ནམས་བསམས་ནས་
 ཁྱས་པ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཙ་རྒྱུད་ཆེན་མོ་ལ་ལྷོས་ནས་ལྷུང་རུའི་ཙ་བའི་རྒྱུད་རུ་གྲགས་པ། རྒྱུད་སྡེ་
 བོད་ ༼ ཙ ༥ ༽ པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་གསུངས་སྒྲུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་
 འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལེའུ་བརྩ་བརྟན་དང་།(90-148) དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་གཅིག་
 པ།(148-157) གསང་འདུས་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལྷུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་
 པ།(158-207) རྒྱུད་བོད་ ༼ ཇ ༥ ༽ པར། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འཕྱུལ་རུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྩ་བ།(94-
 134) རྩུག་པ་རྟོ་རྩེ་འཆང་གི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། དཔལ་ལྷ་གསང་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཤིན་རུ་དབྱེས་པ་རྟོ་རྩེ་གདོན་མི་བ་བའི་དམ་ཚིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་མཚན་རུ་གསང་བའི་

① རྒྱལ་སྐུ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་དཔེ། རྒྱུས་མཚན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་
 རྣམ་བསྐྱེགས། ཤོག་ངོས235 གསལ། ལོ་ཆེན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ད་རུང་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར་ཤེལ་སྤེང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་
 བ་གུ་གོ་བྱི་ཐང་པ་དཔལ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། རྒྱུས་མཚན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཚིགས་སུ་
 བཅད་པའི་དབྱངས་ཞེས་པ་ཞང་ཁྱུང་ཚོས་དབང་གྲགས་པས་མཛད་ཅིང་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་2006ལོར་
 དཔར་སྐྱོན་བྱས་པ། ཉི་རུས་གསར་རུ་ཐོན་པའི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་མཛད་འཕྲིན་ཞིབ་མོ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་རྩི་རྩ་ཆེ་
 རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཅམས་པ་སོགས་དབྱུང་ཡིག་ལྷུང་མང་།

རྒྱུད།(247-303) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྒྱས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད་རྩམ་བྱ་བཞི་
 རྒྱུད་ཕྱི་མ། ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཉི་ཤེར་བསྐྱུ་བ་དང་བཅས་པ་བམ་པོ་དགུ་ལྷག་པ།(1-142) རྒྱུད་། ༡ ་
 པོ་དང་རྒྱ། ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(1-10) དེ་ཉིད་བརྒྱས་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་
 དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས་རྩམ་བྱ་དང་པོ་ཤེར་བྱིན་གྱི་
 རྩམ་བྱ།(150-173) རྒྱུད་། ༡ ་ ༥ ་ པོ་དང་རྒྱ། འཕགས་པ་ལག་ན་རྩྭ་རྩྭ་པོ་ཅན་འཛིན་ཉིན་གསུམ་
 འདུལ་གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་ལྔ་པ།(177-181) བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་པོ་དང་། ༡ ་ ༥ ་ པར། བྱང་པར་རྩ་
 འཕགས་པའི་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ།(5-42) བྱང་པར་རྩ་
 འཕགས་པའི་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ་ལས་བར་སྐབས་སུ་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་དཔེ་མ་རྟེན་ནས་རྩམ་བྱས་དགེ་སྟོང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་དཔལ་ས་སྒྲའི་དགོན་པར་སྒྱུར་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབང་
 རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་ཟེའི་དགེ་བསྟེན་མཐོ་བཅུན་གྱུ་བ་རྩེས་མཛད་པ།(42-43) ལྷ་
 ལས་སུལ་རྩ་བྱང་པར་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ།(45-61) རྒྱ་
 གསུམ་ལ་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ།(71-74) སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་བསྐྱགས་
 པར་འོས་པ་བསྐྱགས་པ་ལས་བསྟོན་པར་མི་རྣམས་པར་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ།(84-
 100) སངས་རྒྱས་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་
 པ།(203-204) བཤགས་པའི་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པ།(204-206) བཤགས་པའི་
 བསྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ།(206-229) སངས་རྒྱས་དབང་བསྐྱུར་
 བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ། མཛད་པ་པོ་མི་གསལ།(230-231) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ལ་བསྟོན་པ་
 དང་།(237-237) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་བསྟོན་པ།(237-237) འདི་གཉིས་མཛད་པ་པོ་མི་
 གསལ། རྒྱུད་། ༡ ་ ༥ ་ པོ་དང་རྒྱ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགའ་འགྲེལ་དཔལ་པོའི་ཡིད་རྩ་འོང་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྐལ་ལྷན་གྲགས་པས་མཛད་པ།(1-41) རྒྱུད་། ༡ ་ ༥ ་ པོ་དང་རྒྱ། དཔལ་བཙུང་
 ལྷན་འདས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་རྩྭ་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་རྒྱལ་ལྷ་ཡི་པས་མཛད་
 པ།(186-193) ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྰ་བ་དགེ་སྟོང་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར་ལ། སྤང་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་
 བ་འགོས་ལྷས་བཙས་ཀྱིས་ཡུལ་ཤར་ཕྱགས་ཀྱི་དཔེ་དང་བསྟན་ཉི་བཙས་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྟབ་ཐབས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པ་དང་།(272-276) བཙུང་ལྷན་འདས་དཔལ་

བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚེ་གསོལ་དཔོན་ནས་པོ་པས་མཛད་པ།(276-292) ལོ་རྒྱུ་བ་
 དག་སློང་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འབྱུང་། སྤང་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་། ལྷ་དྲ་ཞུ་
 པོད་དུ། དཔལ་ཉེ་རུ་ཀའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེས་མཛད་པ།(116-
 122) ཉེ་རུ་ཀའི་རྣམ་པར་དག་པ་སློབ་དཔོན་གྲུ་ཀ་ར་ལྷས་མཛད་པ།(125-128) དཔལ་འཁོར་
 ལོ་རྒྱུ་བ་པའི་སྐབ་ཐབས་དང་།(202-204) དཔལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ།(204-207) ལྷ་དྲ་བུ་
 པོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱན་བཤགས་རྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་རི་པས་མཛད་པ།(93-
 95) གསོ་རིག་དྲ་པོད་དུ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་པ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་
 པ།(44-335) ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲིང་པོ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ཟུ་བེར་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
 དཔོན་ཟུ་བེར་པ་ལ་དགའ་བས་མཛད་པ་པོད་དྲ་ཀོ་ལོ་ཀོ་ཀོ་ཀུམ་སོགས་འབྱུང་གཞུང་ཆོས་ཆོན་
 ལུམ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཐུགས་འབྱོར་ཤེས་རབ།

སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རབས་བརྒྱ་པའི་རྒྱུ་སྤང་ཅམ་ལ་སྤྱོད་མངའ་རིས་སུ་སྤྱི་འབྱུངས་ཤིང་། རྗེ་འདིས་
 ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སློབ་དཔོན་རུ་བསྟན་ནས་མདོ་སྤྱུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱུངས་
 པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་ལ་ཤིན་རུ་མཁས་པས་རྒྱ་གཞུང་བསྟན་
 བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་རུ་བསྒྱུར། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། ལྷ་དྲ་མུ་པོད་དུ། རྣམ་
 པའི་རྒྱད་ཉུང་རུ་འཛུལ་སྤྱོད་པའི་ཉེ་རུ་ཀ་ལ་ཉི་གྲི་རིས་(སློ་བཟང་ཐུགས་པས་)མཛད་པ།(352-
 352) ལྷ་དྲ་བུ་པོད་དུ། ལམ་གྱི་རབ་རུ་བྱ་བ་གོང་བྱིས་སྤྱོད་རིམ་པོའི་སྤྱི་དཔལ་འདིགས་བྱིད་
 ལྷའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་མཛད་པ།(95-102) དུ་མ་ལྷ་པོད་དུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མདོ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་།(22-24) ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་པོའི་ཚིག་
 ལེའུར་བྱས་པ། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆ་ལེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ནི་མངའ་བདག་ལྷམ་བཞན་ནས་བཅིས་པའི་གཏུང་རབས་དུག་པ་ཡིན་པས་ལྷ་

ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཡང་བྱ། མི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་པའི་རྒྱུ་མགོ་ཙམ་རྒྱ་དབུ་རྒྱུ་ཡབ་མངའ་
 བདག་མགོན་སྤྱོད་གྱི་སྐུ་སྤྱོད་འབྱུངས། རྗེ་འདིས་དབུས་ཁྲལ་པལ་ཆེར་བབྱང་ནས་ཆབ་སྤྱོད་
 བསྐྱུངས་པ་དང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་རྟེན་ལེགས་པར་མཛད། མདོ་ཁམས་སྤྱོད་
 མི་བརྒྱ་ཙམ་མངགས་ཏེ་སྤྱོད་འདུལ་དར་བར་བདག་སྤྱོད་མཛད་པ་སོགས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
 ཚང་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར། ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་གྱི་གཏུར་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ནང་ནས་
 བོད་རྒྱུ་ནང་བརྟན་བརྒྱུར་དར་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྤྱི་ཞུ་སོགས་མངའ་བདག་འདི་ཉིད་གྱིས་
 མཛད་རྗེས་གཟེངས་སྤྱོད་ཐོན་པ་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེགས་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཤིན་རྒྱུ་བྱང་བས་
 ཁ་རག་སྤྱོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་རྗེ་འདིའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་སྤྱོད། རྗེ་པོ་རྗེ་བོད་རྒྱུ་མ་ཐེབས་སོང་གི་ལོ་ཉི་
 རྒྱུ་སྤྱོད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་པད་མ་གསང་བ་བོད་རྒྱུ་སྤྱོད་ཞབས་ཞུགས་སྤྱོད་ཐིག་སོགས་
 བརྒྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡང་མཛད་ཅེས་གསལ། མཁས་དབང་ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་གིས་མཛད་པའི་
 བརྟན་ཅེས་ཀྱན་བརྒྱུས་ལས་བོད་ཞུགས་མེ་མོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་མི་977ལོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཤེགས་པར་
 གསུངས་སོ། ①སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིར་ཆེ་ལོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྟ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
 མཚན་ཞེས་མཚན་འབོད་སྤྱོད་གཉིས་སྤྱོད་མཐོང་བ་ལོ་པའ་གཉིས་སྤྱོད་འོས་བབྱང་ཡོད་པ་ནི་མ་
 དག་པལོ། ༡འདི་ཉིད་གྱི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཆ་། བོད་རྒྱུ་ རྗེ་རྗེ་སྤྱོད་པོ་རྒྱུ་
 གྱི་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱ་བརྟན་པ།(36-58) བརྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཇ་། བོད་རྒྱུ་ བན་ངེས་པར་
 གཟུང་པ།(314-316) རྒྱུད་། ཏ་། བོད་རྒྱུ་ རྒྱུར་མཛད་མའི་སྤྱོད་ཐབས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་བདག་
 ཉིད།(247-248) རྒྱུད་། ཉི་། བོད་རྒྱུ་ རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་
 བ་སྤྱོད་དཔོན་ཅི་ལུ་པས་མཛད་པ།(1-145) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་རྒྱུ་ ཡང་དག་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
 རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་ནམ་པར་བཤད་པ་སྤྱོད་དཔོན་བཱི་པུ་དས་(བརྒྱ་བྱོན་ཞབས་གྱིས་)མཛད་པ།(180-
 202) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་རྒྱུ་ རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་གྱི་ལུང་
 སྤྱོད་དཔོན་ལྟ་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(1-17) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་རྒྱུ་ སྤྱོད་
 པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(47-52) མཛེས་
 པའི་མེ་རྟེན་ཅེས་བྱ་བ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་གྱི་ལུང་གི་འགྲེལ་བ་སྤྱོད་
 དཔོན་བཱི་པུ་དས་(མཁུན་པ་ཞབས་གྱིས་)མཛད་པ།(87-139) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་རྒྱུ་ སྤྱོད་པའི་

① ཆེ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་། བརྟན་ཅེས་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་པ། མཚོ་སྤོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། 1982ལོ། ཤོག་ངོས་150ཏུ་གསལ།

ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་པ།(45-59) ཡན་ལག་བཞི་
 པའི་སྐབ་ཐབས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་།(130-178) དཔལ་གསང་
 བ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐབ་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་
 པ།(179-219) རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐབ་པའི་ཐབས་དངོས་གྲུབ་
 འབྱུང་བའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ།(1-69) སྦྱར་བ་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཞིའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།(69-
 75) གཏོར་མ་ཆེན་པོའི་ཆོ་ག་མི་བཞིག་པའི་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས།(75-81) བདག་གི་
 རྟོན་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་འཁྱོར་གྱི་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཏ་ཕུ་དུས་མཛད་པ་(84-
 94)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཡོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་རྒྱལ

བསྟན་པ་མྱི་དར་གྱི་དུས་མགོར་ཡོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་དུས་མཉམ་ཅམ་ལ་བྱོན་པ་
 འདྲ་ཞེས་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཏུ་བཞེད།^① ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་ཞིབ་ཏུ་འཁོད་པ་ཞིག་ལག་
 སོན་མ་བུར་།

ཡོ་རྒྱུད་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ།

ཡོ་ལྷ་བ་འདིའི་མཆོན་གཞན་ལ་རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱ་རངས་ལེགས་པའི་ཤེས་
 རབ་སོགས་ཀྱང་ཞུ། མྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་སྤྱད་དང་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་གང་ཅུང་
 ཞིག་ལ་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྤྱ་འབྱུངས་ཤིང་། འདི་ཡང་མངའ་རིས་གྱ་གི་རྒྱལ་པོས་སྟོད་མངའ་
 རིས་བསྐྱོར་གསུམ་ན་སྟོ་ཚོ་བ་ཤེས་རིག་དང་ལྷན་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་བསགས་ནས། དེའི་ནང་ནས་
 བྱི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་མི་ཡོ་བཅུ་པ་ལས་མི་ཆུན་མི་གཞོན་པ་དབྱུག་གྱ་དང་(ཆུ་)ཆོད་ཀྱིས་སྟོ་གྲོས་
 བརྟགས་ཏེ། དང་པོ་གཞུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དོན་སྟོད་པ་དང་། མཐར་མཉམ་པར་འཛོག་
 པ་ལ་བརྟགས་ཏེ། རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་དུ་བྱེ། རབ་བདུན། གཡོག་བདུན། སྟོ་གྲོས་མགོ་འདོན་པ་
 བདུན་རེ་ཉི། བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ་བཟངས་པས། བཅུ་དགུ་ཆོད་པས་ཤི། ཞང་ཞུང་གི་ལྷ་བཟོ་རིན་ཆེན་

① དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་མིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་
 རོས་1972ལོ་གསལ།

བཟང་པོ་དང་། སྤྱི་(རང་)གི་ལོ་ཆུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་མཁས་པར་གྱུར་ནས་འོད་ལ་
 མན་སྟགས་པར་གྱུར་པ་^①བཞིན། བྱིས་པ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་བདམས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་མངགས་པའི་ནང་གི་མཁས་ཤོས་གྲས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ཆེན་
 རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྤྱག་རྟགས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆུང་བ་དང་རྩོ་བོ་རྩེ་ལ་ཉི་ཤ་འོད་དུ་ཕེབས་རྩིས་ཁོང་གི་
 སློབ་མར་གྱུར། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟག་ཕྱི་ལོ1074ལོར་གསང་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ། སྤྱི་
 རངས་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིས་ཀྱང་ཁྱེས་ལྷོ་ལྷོ་བྱུང་འདུག་པ་སྟེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 དུ། སྤྱིར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ལོ་ཆུང་སྟེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་རངས་ལོ་ཆུང་ཞེས་གྲགས་
 ཤིང་། གཉིས་ཀའི་མཚན་ལ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དུ་འདོད་པ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྱི་མའི་མཚན་ནི་གྲགས་
 འབྱུང་ཤེས་རབ་དང་སྤྱི་མའི་མཚན་ནི་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། བདེ་མཚན་གི་ཆོས་སྒྲིབ་མང་པོ་
 རྒྱ་གར་ནས་སྤྱོད་དངས་ཉི་སྤྱུབ་པ་ཙེ་གཅིག་དུ་གཞིལ་བས་སྤྱི་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བྱོན་
 པར་གྲགས་ཤིང་། སྤྱི་ལུས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་པ་ནི་སྤྱི་མར་སྤྱང་^②ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབྱལ་སེ་ཆ་དམར་བ་དུ།

འདི་ལ་དབྱལ་སེ་ཆ་དམར་བ་དུ་དང་དབྱལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་ཁྱེས་ལྷོ་ལྷོ་འདུག ཟ་
 ར་ཆགས་ཞེས་པར། འོད་གསལ་སྤྱི་ལས་བབས་པ་དབྱལ་གྱི་རིགས། །ཆོ་འབྱུང་མཚན་གྱུར་སེ་ཆ་
 དམར་པོའི་རྒྱད། །^③ཞེས་སེ་ཆ་དུ་བྱིས་ཡོད་ལ། ཡང་ཡིག་ཆང་ལ་ལར་སེ་ཆ་དུ་བྱིས་པའང་མཐོང་
 ཞིང་། བྱུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་སེ་ཆ་ཞེས་མཐོང་། ཆོས་འབྱུང་མང་པོ་དབྱུད་བསྐྱར་བྱས་ཆོ་ཡང་དག་པའི་
 འབྲི་སྤྱངས་ནི་སེ་ཆ་ཡིན་པར་འདོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྤྱི་ཆ་ཅམ་ལ་སྤྱི་འབྱུངས་པར་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉི་མ་སྟེང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་མྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས426ནས་427བར་གསལ། ལུང་ཆོག་གི་ཡིག་འབྲུ་གསལ་པའི་
 ཉགས་ནམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འདོག་བྱས་པ་ཡིན།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273དུ་གསལ།
 ③ བྱ་བཏང་པ་དུ་རྩོ་རྩེ། དབྱལ་གྱི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲུའི་ཆུ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱིས་པ་ཀུན་གསལ་མི་ལོང་།
 བོད་མྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2008ལོ། ཤོག་ངོས24ར་གསལ།

རེས། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱད་ཏུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་དགུ་^①ལས་སྤངས་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གདུང་རྒྱད་ཟ་ར་ཆགས་སུ། སྤངས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་སེ་ཆ་བ། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། །མ་རིག་ལྷན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཏེ། །སྤངས་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^②ཅེས་པས་ཤེས། འདི་ནི་མཐུ་སྟོབས་གྱི་དབང་ཕྱག་དཔལ་རྒྱ་སྤྲོ་ལ་སྤྲོས་ལཱི་གཙུང་རྒྱུ་ཤོས་མཁན་པོ་དབང་ཕྱག་གི་སྤྲོས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། སྤྲོ་ལུང་ན་ཞང་ཅོག་ཏུ་(གུ)བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས་^③བཞུགས་པ་དེར་སྟོབ་གཉེར་ལ་བྱོན། ཞང་གིས་དཔལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཆོན་ཏུ་བཏགས། ཆོས་གསང་སྤགས་སྤངས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་སྦྱབ་ཐབས་ལས་བྱང་དང་བཅས་བྱད་པར་ཡང་དག་ཕྱགས་གྱི་སྦྱབ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཆིམས་སུའི་ཕྱག་བཞེས་དང་བཅས་པ་དགུ་སོགས་མཐར་ཐིན་པར་བསྐྱབས།^④ ཞེས་དང་། ལོ་ལྔ་བ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལོན་པ་ན་སྦྱ་བཞེས་ཤིང་སྤྲོ་མི་གསལ་ཡང་། ཕྱགས་སྟོབས་ཆེ་བས་བཅོན་པོའི་སྦྱ་ཡོན་ཁུ་བ་དང་། གདུང་རྒྱད་གྱི་དཔལ་བསྐྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་ཆོགས་བསགས་པའི་ཞིང་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་ལུང་འཕྲུལ་གྱི་སྦྱ་ཁང་བཞེངས།^⑤ འདི་ཉིད་གྱི་འབྱུང་གྲིང་བ་ལ། བྱང་ཆོས་འབྱུང་ཏུ། བེ་ཅས་སྤྲི་ཏི་སྤྲོ་ལུང་ཏུ་སྤྲོ་བྱངས། སྤྲོ་ཆོད། སྦྱ་འཕྲུལ་བྱ་བ་བྱི་བྱག་སྟོང་པ་དང་། དེའི་སྟོང་པོ་མཆོན་བཞོད། དེའི་འགྲེལ་པ་བར་

① དཔལ་གྱི་གདུང་རྒྱད་ལ་མཁས་པ་མང་ཏུ་བྱོན་པའི་གས་ནས་ལོ་ལྔ་བ་དགུ་བྱང་བར་གྲགས་ཤིང་། རེ་རེ་བཞིན་སྤངས་གསུམ་ནི། དཔལ་སེ་ཆ་དམར་བ་ཏུ་དང་། དཔལ་སེ་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། དཔལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་བཅས་དང་། བར་དར་གསུམ་ནི། དཔལ་ཀྱན་དགའ་ལྡོ་རྩེ་དང་། དཔལ་ཀྱན་དགའ་སྤགས་པ། རྒྱུག་ལོ་ལྔ་བ་བཅས་ཡིན། ཕྱི་དར་གསུམ་ནི། དཔལ་པརློ་ཅན་དང་། དཔལ་ཆོས་བཟང་། དཔལ་ལ་ལོ་སྤྲོ་བཅས་སོ། །འདི་ཡང་སྤངས་ལོ་ཆེན་དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་ར་ཆགས་དང་བསྟན་ནོ། །

② བྱ་བྱང་པརློ་རྩེ། དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་སྤྲི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རིས་པ་ཀྱན་གསལ་ཐེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས24ར་གསལ།

③ བྱ་བྱང་པརློ་རྩེ། དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་སྤྲི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རིས་པ་ཀྱན་གསལ་ཐེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2008ལོ། ཤོག་ངོས23པར་འདིའི་སྟོར་གྲིང་སྤྲོས་ལང་འགྲོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་དང་སྤྲོ་ཅིག་ཞང་ཅོག་གུ་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྲོ་ལུང་ལ་བྱོན་པར་གསུངས།

④ རྩོན་རྒྱ་ར་ན་བ། བྱང་ལུལ་སྟོད་སྤྲོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་ངོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས138ཏུ་གསལ།

⑤ བྱ་བྱང་པརློ་རྩེ། དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་སྤྲི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རིས་པ་ཀྱན་གསལ་ཐེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས27པར་གསལ།

མ་ལ་སྐྱེས་གསལ་ཞིང་བསྐྱར་རོ། །ལོ་ལྷན་གྲགས་སོ། །^①ཞེས་བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཞེད་དོ། །

འབྲོ་མེད་དཀར་ཤུག་འོད།

འབྱུང་བྱང་དུ་ལོ་ལྷན་བ་མེད་ཀར་ཤུག་འོད་ཀྱང་ཞུ། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྤང་ཙམ་དུ་
འབྱུངས། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་མཉམ་དུ་ཆོས་བསྐྱར་ཡོད་པར་གཞིགས་ཆོད་ལམ་
དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྤང་གི་ཆ་བར་དུ་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་གནང་ཡོད་པ་ཤེས། ལོ་རྒྱུས་གསལ་
ཁ་ཅན་ཞིག་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་ཡང་། འབྱུང་ཆོས་མང་ཙམ་བཞུགས་ཡོད་པ་བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུང་
བྱང་ལས་ངེས་ཤུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། མདོ་སྟོར་པོད་༥ མེད་པར། རྟག་
ནའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་པ།(232-277) རྒྱུད་མེད་༥ ག་༥ པོད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཐུགས་གྱི་སྟོང་པོ་དོན་གྱི་རྒྱུད།(251-254) བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་༥ ཀ་༥ པོད་དུ། གྱི་རྩི་རྩེ་
བསྐྱེས་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩི་རྩེ་སྟོང་པོས་མཛད་པའི་ལེའུ་ལྷ་བ་ཡན་ཆད།(1-
126) རྒྱུད་༥ མེད་པོད་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་པ།(140-141) ཤེར་བྱིན་༥ ཁ་༥
པོད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྷ་བའི་མན་རག་གི་བསྟན་
བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་
གྲུལ་མེས་མཛད་པ་(1-181)སྐྱེས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ཞི་བ་འོད།

བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྤང་ཙམ་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས། མོ་བྱང་ཞི་བ་འོད་ཅེས་གྱང་ཞུ་ལ། མོ་བྱང་
ནི་ཕུ་རངས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་མཁར་ཉི་གཟུངས་ལ་ངོས་འདྲིན་པར་བྱ་སྟོན་གྱིས་གསུངས། ཁོང་ནི་དུས་
རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པོད་གྱི་སྐྱེ་སྐྱར་ལས་དོན་ལ་སྤྲོད་ཐོགས་ནས་རྒྱུ་སྐྱེར་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་
མཁན་ཞིག་དང་། པོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཁོད་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷན་བ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་
གྱང་། ཁོང་གི་མཛད་པ་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་གང་དུ་འདྲེས་མ་རྟོན། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ནི་
སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ལ་ལས་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་ལྷན་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་

① རྩོད་དང་རྒྱ་ར་ན་མ། རྒྱུད་ལྷལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྟོགས། པོད་རྒྱུངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་138དུ་གསལ།

གསུངས་ཡོད།^① མཁའ་མེད་བསམ་གཏན་ལགས་ཀྱིས་འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱེད་པ་རུང་ཅམ་གནང་བ་ནི་མདའ་དང་འཕང་གི་སྟོང་ཆའི་ཤོག་ངོས57ནས98བར་གསལ་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཅ ། བོད་དུ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྩི་རྩེ་ཕྱིར་བ་ལེའུ་རྒྱག་རུ་ཅ་བརྒྱད།(208-277) རྒྱུད་། ཏ ། བོད་དུ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ།(150-173) དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྤྲུལ་གྱི་རྟོག་པའི་རུམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ།(173-265) བཟླ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཟ ། བོད་དུ། ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དབྱིལ་ལའོར་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་སྒྲིམ་མཛད་པ།(150-153) ཆད་མ་། ཟེ ། བོད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པ།(1-133) སྒྲ་མདོ་། ལེ ། བོད་དུ། ཀ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་བ་ཁྱེད་དུ་ལས་སྟོབ་མ་ལ་པན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་སྟོལ་བའི་དབང་ཐུག་གིས་མཛད་པ།(31-63) འདི་ཉིད་ཞང་ཁྱེད་གི་ས་ཆ་མཐོ་སྒྲིབ་གསེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་པ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོན་བཅུ་ལྷག་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་བཙུན་འབྲུས་མེད་གོ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་སྔ་དེ་ཅམ་ལ་སྒྲ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འབྲུངས་ལུལ་ནི་མདའ་རིས་ལུ་རངས་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསུངས་ཡང་། ལྱང་ཆོས་འབྲུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་བཙུན་མེད་འབྲུངས་ལུལ་དངོས་ལུལ་ལུ་རི་བ་ཡིན། སྟོབ་གཉེར་མཛད་ས་ཡང་ལྱང་སྟོང་སྟག་ཆལ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་འོང།^② གང་ལྟར་མེས་པོའི་རྒྱུད་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་རྩོ་བོ་སྐུ་འདྲིན་མཁན་གྱི་མི་ལྟ་དགའ་དང་། བྱི་སྟོང་སྐབས་ཀྱི་སང་ཤི་དང་སྐུ་གསལ་སྒྲིབ་བཅས་ཡིན་པར་གྲགས་ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^③ རྩི་འདིས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ལ་

① ལུ་སྟོན་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལུ་ཡི་ནང་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་མཆོན་ལས་ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་ཁོངས་མི་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བཟླ་ན་པར་དེ་ཡང་སྒྲིབ་སྟེ་ཡིན་གསལ་བོར་བཤད་བྱུང་མིང་། ཅེས་མཁའ་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་ཚམ་《མདའ་དང་འཕང་》གི་སྟོང་ཆའི་ཤོག་ངོས58ལས་དྲངས།

② རྩོ་ནང་ལྟར་ན་མ། ལྱང་ལུལ་སྟོང་སྟག་པར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁའ་པའི་འདུག་རྟོགས། བོད་ཚྭ་མ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས120རྩ་གསལ།

③ དུང་དཀར་རྩོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད། ལྱང་གོའི་བོད་རིག་ས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས645རྩ་གསལ།

བསྟན་ནས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། བྱད་པར་དུ་
 ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ནང་བྱ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་མོ་ལྷག་སྟེ་ཕྱི་ལོ1031ལོའི་
 ཡས་མས་སུ་ལྷ་སྐྱ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་རྫོང་ཆེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་སྟུན་འདྲིན་
 པར་མངགས་ཀྱང་རི་ཞིག་སྟུན་མ་འདྲོངས་པར། དམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྫོང་ཆེ་བསྟན་ཏེ་བི་ཀ་མ་ལ་
 སྤྱི་ལོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྦྱར། དེ་
 རྗེས་ནག་ཚོ་ལོ་སྟོ་བ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་གར་དུ་རྫོང་ཆེ་སྟུན་འདྲིན་པར་ཕེབས་སྐབས། རྒྱ་བཙོན་
 འགྲུས་མེད་གིས་ནག་ཚོ་རྫོང་པོའི་སྟུན་སྐར་བྲིད་དེ་རྫོང་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རྫོང་པོ་སྟུན་འདྲིན་པ་ལ་
 སྦྱང་ལ་རི་ཅམ་མཛད་པ་དང་། རྫོང་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་
 པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཐེངས་མང་ཞུས་པས་རྫོང་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐྱའི་ཞལ་བཞེས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་
 ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་ཕྱི་ལོ1040ལོར་རྫོང་པོ་གདན་དྲངས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་
 མེད་གི་སྐུ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འཇུར་ལ། བཀའ་འཇུར་ལས། རྒྱད་ / རྫོང་པོ་བོད་དུ། འཕགས་པ་ལག་ན་
 རྫོང་ཆེ་གོས་སྟུན་པོ་ཅན་གྱི་ཚོ་ག་དང་བཅས་པའི་གཟུངས།(263-264) བསྟན་འཇུར་ལས། རྒྱད་ / རྫོང་པོ་
 པོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོ་མ་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ནམ་དག་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་ཞིས་
 བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྣེ་རི་ཀླས་མཛད་པ།(193-197) ལོ་སྟོ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གིའི་འཇུར་ལ་སྐད་
 བས་བོད་ཀྱི་ལོ་སྟོ་བ་ཉི་མ་རྫོང་ཆེས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གོང་བྱིར་མངལ་ལྷན་དུ་བསྦྱར་ཅིང་བཅོས་
 པ། དབུ་མ་ / རྫོང་པོ་བོད་དུ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྟུན་མ་ཞིས་བྱ་བ།(259-289) སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐུ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་བཞིན་དུ་མཛད་པ། ཕྱིས་སུ་མ་ཡེ་ཤེས་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་ལོ་སྟོ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གི་དང་ནག་ཚོ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་གྱིས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་ཞུས་ནས་བསྦྱར་པ། / ཨ་ཏི་ཤ་པོད་དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།(72-73) དཔལ་མར་མེ་
 མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སྐུ་ནས་མཛད་པ། / ཀི་པོ་བོད་དུ། དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་བུ་མ་ཏྲིག་
 ལ་ཕྱེ་བ་ཞིས་བྱ་བ་མ་རྒྱ་པའི་ཏ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སྐུ་ནས་མཛད་པ།(96-116) ལོ་
 ལོ་སྟོ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གི་དང་དགོས་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བའི་འཇུར། དེ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཆོན་
 བརྒྱ་སྐག་གཅིག་ལ་ཉེ་བ་ཅམ་བཞུགས་སོ། །

① དབང་འཇུས་ཚེ་རིང་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། པོད་ཀྱི་སྐུ་སྦྱར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་སྟོ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།
 མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2001ལོ། ཤོག་ངོས214པར་གསལ།

མཁམ་བྱལ་བྱུང་པོ་རྣམ་འབྱུང་།

རུས་བྱུང་པོ་དང་ཕྱི་རབས་པས་མཁམ་བྱལ་བྱུང་པོ་རྣམ་འབྱུང་རུ་འབྱོར། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས་གོང་གི་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་ཞེ་དཔུ་བ་ས་པོ་རྟག་ཏེ་ཕྱི་ལོ་978ལོར་སྟེ་མོ་ར་མངས་སུ་ཡབ་
རྟག་སྟེས་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཡང་ལོ་སྟོར་གཅིག་ཕྱིར་བསྐྱེད་བའི་
ལྷགས་རྟག་ཕྱི་ལོ་990ལོར་འབྱུངས་ཞེས་གསུང་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་ཡང་མཆིས། དཔུང་ལོ་བརྒྱ་ནས་ཡི་གེ་
འབྲི་སྟོག་དང་སྐར་རྩིས་སོགས་ལགས་པར་མཁུན། ཁོང་གི་བྱིམ་རྒྱུད་པོན་ལུགས་ལ་དད་ཆེན་ཐོག་
མར་སྟོབ་དཔོན་ཡང་གཡུང་རྒྱུད་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་པོན་གྱི་མཁམ་པར་བསྟེན་ཞིང་། པོན་སྟོར་གྱི་སྐུ་བ་
ཐབས་དང་། བསྟན་འབྱུང་། དཀའ་འགྲེལ་སོགས་མང་རུ་མཛད་དེ་པོན་ལུགས་ལ་མཁམ་པའི་བྱལ་བ་
བཞེས། གསང་སྐུ་སྐུ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་མ་འབྱུང་གནས་སེང་གེ་ལས་རྫོགས་ཆེན་སེམས་སྡེའི་སྟོར་མང་རུ་
གསན་ནས་བཤད་པས་སྟོབ་མ་བརྒྱན་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་གསེར་སྤང་སྟོང་ལྷག་བསྐྱེད་ནས་བལ་
ཡུལ་རུ་ཐེབས་ཤིང་བལ་པོ་པམ་མཐིང་པའི་རྒྱུད་ནས་བདེ་མཆོག་དང་གདན་བཞི་བྱས། སྤྱི་མ་ར་རུ་ལ་
བཟོ་ལས་ཆོས་མང་རུ་གསན། པའི་ཏ་སུ་མ་ཏི་ལས་ལོ་ལྷ་བསྐྱེད་དེར་རྒྱ་གར་རུ་ཐེབས་ནས་སྤྱི་མ་
རྗེ་རྗེ་གདན་པ་དང་མཇལ་ནས་འདོད་ཆོས་མང་པོ་གསན། ལོ་རྗེ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་བལ་བོད་
གསུམ་རུ་འབྱོན་བཞུད་མཛད། རྒྱ་བལ་རུ་བེ་རོ་ཅ་ན་རྒྱུ་དང་། ཏ་སྤྱི་ག་ཏ་རྒྱུ་ཏ་། ལ་མོ་སྤྱི་བཟོ། སྤྱི་
མ་མི་ཏི་པ་ལ་སོགས་སྤྱི་མ་མཁམ་པ་དང་བྱལ་ཐོབ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐུ་གསུ་གྱི་གཞུང་
དང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་བྱུགས་སུ་རྒྱུད། དེ་ནས་ཕྱིར་བོད་རུ་ཐེབས་ཏེ་མངའ་རིས་སུ་རྗེ་པོ་རྗེ་དང་
མཇལ་ཞིང་གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་སྟོར་གསན། དགེ་བཤེས་སྤང་རི་ཐང་པ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྟོམ་པ་བྱས། འཕན་པོ་འཛོག་པོའི་སྤྱི་ལ་འགད་ཀར་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། གཏུལ་
བྱ་རབ་རུ་རྒྱས་ཏེ་གཡས་རུ་ཤངས་སུ་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་རུ་གཞོང་གཞོང་གི་དགོན་པ་སོགས་དགོན་སྟེ་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་གསར་འདེབས་མཛད། བྱ་པ་བྱི་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་ལོ་སྟོར་ཅུའི་
རིང་འདས། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྟོལ་ཐོག་མར་བཏོད་ནས་དར་སྟེལ་མཛད། རབ་བྱུང་
གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1127ལོར་སྐྱེ་གཤེགས་ཤིང་། དཔུང་བྱུངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱར་བཞུགས་
པར་བྱགས། ཁོང་གི་སྟོབ་མ་བྱགས་ཆེ་བ་ནི། དྲི་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཆེའུ་སྟོན་པ། བན་སེམས་

① ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་དགོན་གཞོང་གཞོང་དགོན་ནི་ཕྱི་ལོ་1121ལོར་བཏབ་ཅིང་། དེར་གྱི་བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་གཞིས་
ཆེས་གནས་ནས་སྦྱིང་རྫོང་རྫོང་སྦྱིང་གོང་བརྒྱལ་གཞོང་གཞོང་གོང་ཆོའི་རི་འདབས་སུ་ཆགས་ཡོད།

ཡལ་ག་གཡོར་པོ་རྒྱ་མོ་ཆེ། སྤྱིང་རྗེའི་ལོ་འདབ་དབུལ་སྟོན་རིན་དབང་། བྱམས་པའི་མེ་ཏྲག་ལ་སྟོང་
 དགོན་མཆོག་མཁམ། འོད་གསལ་སྤྱིང་པོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་སེང་། རྒྱ་ལུས་མི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་
 ཆོག་ཕྱོགས་པ་རིན་ཆེན་བཙུན་འབྲས་བཅས་སོ། །^①རྒྱུར་ཚུམ་གཙོ་གས་ནི། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་
 སྟོར་ན་མཆོག་གི་སྟོལ་མ་རལ་གཅིག་མའི་མན་ངག་གི་རྒྱབ་ཐབས་དང་། སྟན་ངག་མཁམ་རྟག་པའི་རྩོ་
 རྗེའི་མན་ངག་རྟག་པའི་ཏའི་བྱད་ཆོས་སོགས་བཞུགས་སོ། །

དབུལ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག་།

འདི་དང་མེ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། རུས་
 རབས་བརྒྱབ་པའི་སྤྱད་ཅན་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་རྒྱལ་ལོ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཆོན་^②ཞེས་པའང་ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས། འདི་ཉིད་དབུལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རུ་འབྱུངས་
 པའི་ལོ་རྩ་བ་དགུ་ལས་སྔ་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དབུལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཟ་
 ར་ཆོགས་སུ། སྔ་འགྱུར་ཀུན་ལ་མཁམས་པའི་མེ་རྩ་བ། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། །མ་རིག་མུན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཏེ། །སྔ་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^③ཅེས་
 པས་ཤེས། ཁོང་ནི་ལོ་རྩ་བ་དབུལ་མེ་རྩ་བ་དམར་བ་རུའི་ཡང་ཆ་ཡིན་ཚུལ་མུང་ཆོས་འབྱུང་རུ། མེ་ཅའི་
 སྒྲས་རབ་གསལ་གྱི་སྒྲས་གསུམ་གྱི་གཅེན་རྒྱལ་བའི་སྟོ་སྟོས་གྱི་སྒྲས་མཆེད་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་བསོད་
 ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པས་ཤེས་བྱབ་ཅིང་། ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བལ་པོར་པམ་མཐིང་པ་འཛིགས་
 མེད་གྲགས་པས་དགྲེས་རྩོར་ཡབ་ཡུམ་བཀའ་བརྒྱུད་གསུམ་འགྲེལ་བ་བཙོ་ལྷ། གཞན་ཡང་བདེ་མཆོག་
 སོགས་གདམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མང་རུ་བཀའ་བབས་པས་ལྷག་པར་གནང་ཞིང་བསྐྱུར་པས་བདེ་

① ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་མེད་བྱིས་མ་པོད་གཅིག་གི་ལོ་ཆེན་༡༡༥ པར་ཉིད་གྱི་སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱིས་བཙུན་པས་
 པའི་༡ མཁམས་གྲུབ་ཐུང་པོ་རྩལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་ཐར་༥ དབུ་མེད་བྱིས་མའི་ཤོག་ངོས་༤༠ ཅན་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་རུང་དཀར་ཆོག་
 མཛོད་རུ་གསུངས། དེ་བཞུགས་ལྷགས་སྒྲུབ་མའི་༡ སྤྱད་ཆ་༥ ཤོག་ངོས་854ནས་881པར་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཏུང་གསལ་ཅན་འདུག
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་444ལ་གསལ།
 ③ བྱ་བཏང་པ་རྩོ་རྩོ་། དབུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཆོགས་དང་གང་སྟེ་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་།
 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་2པར་གསལ།

མཚན་དཔལ་འགྱུར་དུ་གྲགས་སོ། ༡^①རྒྱ་རྒྱ་སེ་སུག་དུ་རྒྱུ་མཐིང་ཤོག་ལ་བཙོ་མའི་གསེར་གྱིས་འབྲུམ་
 ལྷག་སྒོ་མ་བཞེངས་པའི་ཚུལ་ཟ་ར་ཚགས་སུ། མོ་མན་མདོག་འདྲའི་འོད་ཆགས་མཐིང་ཤོག་ལ། །དང་
 གའི་མདོག་འདྲ་བཙོ་མའི་གསེར་ཡིག་ནི། །ཉུང་ལ་ཀུན་ནས་རྒྱས་འདྲ་བཞུའི་དབུས། །ཟིལ་འབྲུ་གསེར་
 བོ་སྒྲུམ་ལ་བཞེད་ཆགས་པ། །ཞེས་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། ལོ་ཚུ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ས་
 མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དག་པའི་ཞིང་དུ་གསེགས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་དུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྒྱད་ / ༡ \ བོད་དུ། དཔལ་དབྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་
 སྟོབ་དཔོན་ཚྭ་བ་རྩ་དུས་མཛད་པ།(173-275) རྒྱད་ / ༡ \ བོད་དུ། བདག་མེད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིཾ་བཞི་ཉ་ས་མཛད་པ།(227-228) བདག་མེད་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ཉ་དཔལ་
 ཉིང་དེ་འཛིན་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ།(228-237) མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྱུར་གྱི་མཁའ་འགྲོ་རྣམ་པ་
 ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་བྱུ་བའི་འོད་གྱིས་མཛད་པ།(249-254) དེ་ལ་སོགས་པའི་
 ཚུལ་ཚན་སུམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྐྱགས་
 རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱེད་ས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་
 གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་བཅ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྐྱགས་ཚུལ་གྱི་དབང་ལུང་
 ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་པ་དང་། ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་སྟོབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་
 དང་པོའི་མེ་ལོས་1027ལོར་བོད་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་བསྐྱར་ཅིང་རབ་བྱུང་གི་སྟོལ་ཐོག་མར་
 བྱུང་། བོད་དུ་རབ་བྱུང་བཅི་བའི་མགོ་ཡང་དེ་ནས་བཟུང་ཚུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཁས་དབང་དུང་
 དཀར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་གྱིས། དུས་འཁོར་གྱི་ཚུལ་འདི་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་བའི་དུས་ཚོད་གང་
 ཡིན་སྟོར་ལ་བཤད་ཚུལ་སྐྱ་ཚུགས་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ན་ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་ཤུག་གྱི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་1171ལོ་སྟེ་བོད་མེ་ལོས་ཕྱི་ལོ་1027ལོར་
 གྱི་རྡོ་ལོ་ཚུ་བས་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་སྟེལ་བཅང་བ་དང་དུས་མཚུངས། ལུ་སྟེགས་པའི་བྱེད་ཅིས་

① རྡོ་ནང་རྒྱ་རྒྱ་མ། ལུང་ཡུལ་སྟོད་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་རྡོ་མཚན་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་མྱོངས་མི་
 དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 1983ལོ། ཐོག་ངོས་138དུ་གསལ།

① ཏུང་དགའ་ལྷོ་བཟང་ཤིན་ལས། ཏུང་དགའ་ཆོས་མཛོད། གྲུང་པོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2002ལོ། བོད་རིས་1283ཏུ་གསལ།

བསོད་སྟོམས་པས་མཛད་པ།(187-197) དཔལ་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་སྟོབ་དཔོན་རུས་འཁོར་
འབས་ཆེན་པོས་མཛད་པ།(197-198) རྒྱུད་ཀྱི་ཚེ་ཤིང་རུ། དཔལ་ལྗོན་ལྷོ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རབ་རུ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དཀའ་འགྲེལ།(225-239) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆེན་བཅུ་
ལྷག་ཁ་ཤས་བཞུགས་སོ། །

འབྲོག་མི་ལྷ་ཡེ་ཤེས།

རབ་བྱུང་གོང་གི་ཆུ་རྒྱལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་993ལོར་མང་མཁར་རུ་སྤྱུ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་བུའི་རུས་
ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོན་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལོ་སྟོན་རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷུག་དང་། རྒྱ་ལྷ་གཞོན་
ལུ། སེ་ཡེ་ཤེས་བཙུན་འབྲུག། ཉང་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་བཞིས་གམ་པ་རྒྱུད་རུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་བཅུགས་
པ་ལས་རབ་རུ་བྱུང་བེད་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། ཉང་
ཆོས་འབྱུང་རུ། དེར་རྗེས་ནས་མར་པ་སྟོ་བྲག་པས་(འབྲོག་)མི་ལ་བལ་བོའི་སྐད་དང་ཡིག་ཆར་
བསྐྱབས། ཆོས་ཁྱུས་པས་ནོར་མང་པོ་འདོད་ཟེར་ནས། འདིར་བྱ་རྒྱགས་(སྤྲུགས་)མི་འདུག་ཟེར་ནས་
བལ་ཡུལ་རུ་སོང་། བལ་པོ་སྤྱི་ཐེར་པ་ལ་འདུག་སྟོ་ཞུས། རྗེ་རྗེ་གདན་བཞི་མཉམ་། ཆོས་སྦྱོར་ལྷ་མོ་
(རུར་)གསོལ་ཞུས། ལོ་གསུམ་ནས་རྒྱ་གར་རུ་བྱོན། པཱི་ཏ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་པོ་ལ་གསང་བ་འདུས་པ་
གསན། (རྒྱ་)ལུས་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་པ་ཞུས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ལུ་
ཐེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་སྟོབ་གཉིས་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ད་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
ཆུ་ལྷུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1043ལོར་རང་ཡུལ་མང་མཁར་རུ་སྤྱུ་སྤྱུ་ལྷུང་བཏབ་ཅིང་འཆད་ཉན་སྤེལ། མཐར་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1074ལོར་སྤྱུ་གཤེགས། དགུང་གྲངས་གྲུ་གཉིས་ལ་བཞུགས། འབྲོག་མི་
ལྷ་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདིན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་མགོ་ཡིན། ཁོང་གི་
སྟོབ་མ་གཙོ་བོ་མན་ངག་ཆར་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཆར་བ་ལྷ། གྲུབ་ཐོབ་བརྟན་སོགས་བྱོན། ཁོང་
ཉིད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བརྟན་བཙུན་མང་པོ་བོད་ཡིག་རུ་བསྐྱར་པ་
མཛད་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྲུར་ལ། བཀའ་འབྲུར་ལས། རྒྱུད་སྟེ་ཀྱ་ག་ཤིང་རུ། བཤད་རྒྱུད་བུན་མོང་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྤྱིར་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་རྒྱུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་439ནས་440པར་གསལ། ལྷུང་ཆོས་གི་ཡིག་འབྲུ་གསལ་པའི་
རྟགས་རྟམས་མ་ཡིག་རི་བཞིན་སོར་འདོག་བྱས་པ་ཡིན།

② ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་བཤད་ཐེབ་སྟོན་པོའི་ལེ་ཆེན་ཀྱ་ག་ཤིང་པའི་ནང་གསལ་ཞེས་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་རུ་གསུངས།

བ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་བ།(73-158) བརྟག་པ་རེ་རེ་ལ་རབ་
 བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ།(158-184) ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་གེ་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར་ཏེ་
 དེའི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཡིན་ཆུ་ཏིའི་འགྲེལ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཙ་རྒྱུད་བཟུས་
 པ་འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་
 བ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དཔལ་གསར་དོ་རྩེའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་བ།(184-187) དཔལ་གསར་བ་
 ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(187-195) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་གསར་བ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(196-199) དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(199-
 202) དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(202-203) དཔལ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་མཁའ་འགོ་མ་དུ་བའི་སྟོན་པ་རྣམས།(203-208) དཔལ་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ།(208-213) དཔལ་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(213-216) དཔལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལེའུ་བཞི་བ།(216-219) དཔལ་ཡེ་ཤེས་གསར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(219-220) དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(220-221) དཔལ་ཡེ་ཤེས་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(222-223) དཔལ་རྩ་
 བའི་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(223-224) དཔལ་རིན་ཆེན་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(224-227) རྣལ་
 འབྱོར་མ་རྩ་བའི་ཐེང་བ་དང་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་། དཔལ་ཉི་མའི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(227-
 229) དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(229-230) དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་གསར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ།(230-231) དཔལ་གསར་བ་མེ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(231-233) དཔལ་རུར་ཁྱོད་རྒྱན་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(235-237) དཔལ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(237-238) དཔལ་
 ཡེ་ཤེས་བསམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(239-239) དཔལ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(240-
 242) དཔལ་མཁའ་འགོ་མའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(242-244) དཔལ་མའི་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ།(244-245) དཔལ་མཁའ་འགོ་མ་གསར་བ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(245-247) དཔལ་
 དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(247-248) དཔལ་སྟོབས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(248-249) དཔལ་དོ་རྩེ་གྲུབ་པ་དུ་བའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་
 གསུམ་པ།(249-251) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རུར་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱན་མད་རུ་བྱུང་
 བ།(254-259) རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟོག་པ་མེད་པ།(259-261) རྒྱུད་ཏེ་དེ་པོ་དང་རྒྱུ་ཀྱེའི་དོ་རྩེ་མཁའ་
 འགོ་མ་དུ་བའི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(13-30) འཕགས་པ་མཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུར་ཞེས་བྱ་

བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།(30-65) རྡོ་རྗེ་ལྷ་ར་ལའི་(ཁྲིང་བའི་)རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ལེའུ་དགུ་བ།(171-176) རི་གི་ལྷ་ར་ལའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ལྷ་བ།(176-180) རྣམ་རྒྱུད་གི་རིགས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདན་གཞི་ཅ་བའི་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྲག་ལྷམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ལས་བརྒྱུས་པའི་དཔལ་
 གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་ཆར་བར་གྲགས་པ་གདན་བཞི་
 བོ་རེ་རེར་རབ་བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། དེའི་བཤད་པའི་རྒྱུད་སྟགས་
 ཀྱི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱུད་པ། རྒྱུད་༼ ཅ ༽ བོད་དུ། འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་
 ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གསུང་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ།(201-204) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ག ༽ བོད་
 དུ། གྱི་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་བ་གླི་ལྷ་རྩི་(ཀྱུན་པན་)ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱུངས་དཀའ་
 རྒྱ་བས་མཛད་པ།(1-58) རྒྱུད་༼ ཅ ༽ བོད་དུ། འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གྱུར་གྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་རྒྱུར་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་
 མཛད་པ།(49-54) རྒྱུད་༼ ཇ ༽ བོད་དུ། ལུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྦྱེས་རྡོ་
 རྗེས་མཛད་པ།(301-303) རྡོ་རྗེའི་སྟུ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྟོལ་མ་ཅན་གྱི་སྟེས་མཛད་
 པ།(303-309) མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།(309-311) ཞར་བྱུང་དབྱུག་བྱུག་ཅུ་ཅ་
 བཞིའི་བཤད་པ།(311-311) གྱི་རྡོ་རྗེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་།(311-313) ཏུར་ཁྲོད་
 བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ།(313-314) ཡང་ཏུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས།(314-314) མཛད་པ་པོ་མི་
 གསལ། རྒྱུད་༼ ཉ ༽ བོད་དུ། དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་མར་མའི་ཅེ་མོ་ལྷ་ལུའི་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོ་སྦྱེས་
 རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(19-20) དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་རྟ་རྩ་གཞི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
 མཆོ་སྦྱེས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(28-29) དཔལ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུས་མཛད་པ།(29-31) དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་སྟག་གཉིས་པའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་བརྩ་ལ་
 ལ་ལས་མཛད་པ།(70-71) གྱི་རྡོ་རྗེ་དུན་པ་གཅིག་པ་སྟོབ་དཔོན་གཞུང་རི་བས་(སྟིང་པོས་)མཛད་
 པ།(71-73) གྱི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱབ་པའི་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་ཐུབ་རྒྱ་བས་མཛད་
 པ།(126-130) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རྒྱབ་ཐབས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་དཀའ་རྒྱ་བས་མཛད་པ་དང་།(130-154) འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མ་སྟོབ་
 དཔོན་མི་ཐུབ་རྒྱ་བས་མཛད་པ།(154-155) རིན་ཆེན་འབར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཞིང་ཅེས་མཛད་པ།(214-241) རྒྱུད་༼ ཏ ༽ བོད་དུ། གྱི་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་འཁོར་

གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པས་ཚ་ག་སློབ་དཔོན་མཚོ་སྐྱེས་རྩོམ་མཛད་པ།(1-14) བདག་མེད་ནལ་འབྱེད་མའི་
 སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་འཕྲི་ཉེ་རྩ་ཀས་མཛད་པ་དང་།(212-215) བདག་མེད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་
 པའི་ཐབས་དཔལ་མི་ཐུབ་ཟླ་བས་མཛད་པ།(215-217) བདག་མེད་མའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་དཀོན་མཚོག་འབྱུང་གནས་གྱིས་མཛད་པ།(223-226) བདག་མེད་མ་དཔལ་
 བོ་གཅིག་མའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་པ་སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་དང་།(226-
 227) ལུང་། ཚ་། བོད་རྩ། གསར་བ་རྩོམ་པའི་ལུང་གི་ལུལ་པོའི་འགྲེལ་བ་སྐྱ་མ་འཕྲི་ཉེ་རྩ་ཀ་ཞེས་བྱ་
 བ་བརྒྱལ་ཁྲགས་བརྟེས་པས་མཛད་པ།(209-225) ལུང་། ར་། བོད་རྩ། དཔལ་བདེ་མཚོག་འཁོར་
 ལོའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ར་བརྟེས་མཛད་པ།(334-341) དཔལ་བདེ་
 མཚོག་འཁོར་ལོའི་ཚ་ག་ཡིད་འོང་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མཉེས་པའི་སྟོང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ལྷ་ཉི་(བཟོད་པ་)དཔལ་བོ་རྩོམ་མཛད་པ།(341-363) ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་མན་ངག་ཅིས་བྱ་བ་ཀ་ཡུ་
 སྐྱ་པ་ག་ཡ་རྩ་རས་མཛད་པ།(363-374) ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 སྐལ་བཟང་པོའི་རྩོམ་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།

འདི་ཡང་དཔལ་གྱི་གདུང་ལུང་རྩ་རྩམ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ཡས་མས་སུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་ལུང་རྩ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་སྐྱ་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་
 གྱི་གས་སུ་རོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གདུང་ལུང་བར་ཚགས་སུ། སྐྱ་འབྱུར་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་སེ་རྩ་
 བ། །བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། །མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་
 ཉེ། །སྐྱ་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅིས་པས་ཤེས། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་གྱི་
 མདོན་པའི་སྟེའི་བོད་རྩ་། ར་། ཚོས་མདོན་པ་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ།(1-
 278) པརྟེ་ཏ་ཞི་གནས་ལྷས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ལ་སྟོན་དང་། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་
 འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱར་པའོ། །

① བྱ་བཏང་པལྱ་རྩོམ་པའི་དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་བར་ཚགས་དང་གར་གྱི་རྩ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་རྩ་མིས་པ་ཀྱན་གསལ་མི་འོང་།
 བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2011ལོ་ ཤོག་ངོས24ར་གསལ།

འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས།

འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་སྟོར་མཐའ་མའི་ཤིང་
འབྲུག་ཉི་མཱི་ལོ་1004ལོར་དབུ་ཅུ་བྱང་གི་སྟོང་ལུང་ཕུང་ཙུང་ཆ་སྟེ་མོར་^①ཡབ་སྐུ་ཏྲ་གསུམ་གཤེན་གཞིར་
འཕེན་དང་ཡུམ་ཁྱུ་འོད་བཟའ་ལན་གཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་འབྲུང་ས། མཚན་གཞན་ལ་དགེ་
བཤེས་སྟོན་པ་ཡང་ཞུ། གྱིས་པའི་དུས་སྐུ་ཚོས་འཕེལ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགེ་བཤེས་གཡུང་ཚོས་
མགོན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོག་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་བཞིར་བཞུགས། རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ནམ་རྩི་རྩེ་དབང་ཕྱག་ལས་
དགེ་བསྟོན་གྱི་སྟོན་པ་མགོན་ཏེ་མཚན་ལ་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་
པར་གྱུམ་གྱི་མཁན་བྱ་ཆེན་པོ་སེ་བཅུན་ལ་བསྟོན་ནས་དབུ་མ་དང་། སྟོང་སྟོགས། སྐུ་སྐུ་ཆིང་མ་
སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། པལྗེ་ཏྲ་སྟེ་ཏི་ལས་སྐུ་རིག་པ་དང་སྟོང་ཏེ་སྐུ་ཏེ་སྐུ་ཏེ་ལ་བསྐྱབས། དགུང་
ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མཱི་ལོ་1042ལོར་ཁམས་ནས་མངའ་རིས་སྐུ་རྩི་པོ་རྩེར་མཇལ་དུ་ཕེབས། སྐུ་རངས་
སྐུ་རྩི་པོ་དང་མཇལ་ནས་སྐུ་མར་བསྟོན་ཏེ་བཀའ་ཚོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ར་བཞི་པ་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་མཱི་ལོ་1057ལོར་འབྲུང་ཁ་བེར་རྒྱུན་བདག་གཙོ་པོ་བྱས་ཏེ་རྩ་སྒྲིང་དགོན་
པ་ཕྱག་བཏབ། རྩི་པོའི་སྐུ་གདུང་དཔལ་གྱི་མཚན་རྟོན་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་རྩི་པོའི་སྟོན་པ་རྩམས་
རྩི་འདིས་ཚོས་དང་འཚོ་བ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་
གྱུར། བཀའ་གདམས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོན་པ་བཏོད་མཁན་དང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་མེས་པོ་རྩི་པོ་འབྲོམ་
ཡབ་སྐུ་དང་ཁྱུ་རྩི་པོ་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་ཡང་ཡིན། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞིས་པ་རབ་
བྱུང་དང་པོའི་རྒྱ་ཡོན་ཏེ་མཱི་ལོ་1063དང་ཤིང་འབྲུག་མཱི་ལོ་1064གང་ཅུང་ལ་རྩ་སྒྲིང་དུ་སྐུ་གཤེགས་
སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ བ་༡ པོད་དུ། ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་
ལེའུ་བཙོ་ལུ་བ།(193-199) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲི་པོ་ཀ་ར་སྐུ་རྩི་པོ་ནས་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས་ལ་གཏད་
པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡ བ་༡ པོད་དུ། དཔལ་མགོན་པོའི་གཏོར་ཚོག་དྲི་པོ་ཀ་ར་སྐུ་རྩི་པོ་ནས་མཇུང་
བ།(256-258) འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྐུ་བཟའ་སྟོན་པོ་པོ་ཐོག་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཇུང་བ། དགེ་
བཤེས་སྟོན་པའི་འགྱུར་ལ་གཞུགས་ལོ་སྟོན་པས་དག་པར་བཙོས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གཏོར་མ་
བཙས་སོ། །

① དེང་གི་སྐུ་སྟོན་པའི་འབྲུང་གནས་ལྟར་སྟོན་པའི་ཡངས་པ་ཅན་རྒྱས་ཟམ་གསར་ཤིང་ཕྱུང་དུ་ཡིན་པར་དེས།

སྐྱེ་ལོ་སྤྱོད་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྲགས།

ཉལ་ཚོས་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བྱས་ན། ལོ་སྤྱོད་པ་འདི་ཉིད་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ཡས་མས་
སྤྱི་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ཚོས་འབྱུང་དེ་དེ། སྐྱེ་ལོ་སྤྱོད་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྲགས་གྱིས་ཁ་ཆེ་
གཞིན་དུ་འབྱུང་སྟུན་དངས་ནས་སྒོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ལ་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ། རྒྱལ་ཐབས་
མན་ངག་མང་པོ་བསྟུར་^①ཞེས་ཅམ་མཐོང་བ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ཁྱུང་པོ་ཚོས་བཙོན།

སྤྱི་ལོ་དེ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཅམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་དབྱེད་འབྲས་
སྤྱི་ཁྱུང་པོ་ཚོས་བཙོན། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེང་། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ་སོགས་སྤྱི་བཟངས་པ་ནམས་ལོ་
པའ་གཅིག་ལ་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་པར་འདུག་^② སྟོན་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྐྱུ་རིག་
གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱུངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་སྟོན་ རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་པོ་འབྱུག་སྟེ་སྤྱི་
ལོ་1076ལོར་རྟོག་སྟོ་ལྟོ་ཤེས་རབ་དང་། ར་ལོ་རྟོ་རྟོ་གྲགས་པ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་པ། བཙན་
ལ་པོ་ཆེ་ནམས་དང་འགྲོགས་ནས་ཁ་ཆེར་སྟོང་གཉེར་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་
སྤྱི་ཕྱིན་ཏེ་པའ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ནས་མདོ་སྐྱུ་ཚོས་གྱི་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་མང་
དུ་གསན་པ་དང་། ལེགས་སྤྱོད་གྱི་སྒྲིབ་ལ་ཡང་བྱུང་རྒྱལ་པར་སྟོན་བསམ་གནང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་
བཙོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྟུར་པར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། ཁྱུང་ཚོས་འབྱུང་དུ། མངའ་བདག་
ཆེ་ཞེས་ཁ་ཆེ་རྒྱ་ནག་སྤྱི་ཕྱིན་དངས་ཏེ་ཁྱུང་པོ་ཚོས་བཙོན་གྱིས་ལོ་སྤྱོད་བྱས་རྒྱུ་དོ་རྗེ་ཆེ་མོ། ཁྱུང་
རྒྱུ། ཚད་མ་ནམ་ངེས། དེའི་ཁྲི་ཁྲི་ཁོང་རང་གིས་མཛད་པ་སོགས་བསྟུར་རོ། ^③ཞེས་དང་། བཀའ་
བསྟན་དུ་ཁོང་གི་འགྱུར་ཚོས་ཁག་བརྒྱ་གངས་ལྟག་བསྟུ་སྟེག་མཛད་ཡོད།

① ཉལ་ཉི་མ་འདྲ་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་སྟོང་པོ་སྤྱི་ཆེའི་བརྒྱུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་སྟོན་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ལ་གསལ།

② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཁྱུང་ཡུལ་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ལ་གསལ།

③ རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཁྱུང་ཡུལ་སྟོན་སྟོན་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས129ལ་གསལ།

སྒྲུག་ལོ་གཞོན་ཏུ་བཅོན་འབྱུང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་པའི་རུས་མཚུག་ཙམ་ཏུ་གཙང་ཚུགས་སུ་སྐྱེ་འབྱུང་སྟེ། དགུང་ལོ་གཞོན་
རུའི་རུས་སུ་དབྱུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཆོན་མཁས་ཀྱིས་གཉིས་ལྷན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་
སྟོན་རྒྱུ་རྒྱུ་དབང་ཐུག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རིམ་པར་བཞེས་
ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་མང་ཏུ་གསལ། སྒྲུག་ལོ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྒྲེལ་ཞིང་
དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཆོགས་བསྐྱུངས། རྒྱུ་ལོ་ཉིད་ནི་ལོ་སྟོན་རྒྱུ་རྒྱུ་དབང་ཐུག་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་
བའི་གས་ཡིན། སྐྱེ་བསྐྱུར་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས། བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལས། རུམ་བུ་
མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་འབྱུང་ལོ།

ད་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་མང་དག་ཅིག་ལ་ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཙམ་བཀོད་པ་
ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མཐོང་རྒྱ་དཀོན་ཡང་། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད་ཏུ། དེའི་
རུས་སུ་ཁ་རག་གཉིས་འབྱུང་པོས་རྒྱ་གར་ཏུ་བྱོན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་འགྲིམས། སྐྱེ་བྱུར་ཤིན་
ཏུ་མཁས། བྱུང་པར་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་སྒྲུབ་ལིང་ཨ་ཙུ་དང་མཇལ། གཤེན་རྒྱུ་གཤེད་དག་ནག་ རྒྱུ་རྒྱུ་
འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱུབ་ཐབས་གདམས་པ། དགྲེས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་
པར་བཅོད་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲེ་ཆོན་པོ་ཞུས། གསར་མའི་རྒྱས་ཐོབ་པའི་མི་
བཞིའི་དང་པོ་ནི། གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་ཡིན་སྟེ། རྒྱ་གར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལོ་ཉི་ཤུ་བཅུགས་སོ། །པཱི་ཏ་གཉིས་
སྟོན་དངས། གསང་བ་འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས། བྱུང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་སྟེ་སྟེ་
བསྐྱུར་པ་མ་ཟད།^① བྱུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་
འཚུག་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་ལོ་ལྷ་བ་དར་སྐྱོན་ལྷ་ཙམ་ལ་ལ་གསལ་པའི་གཉིས་ལྷགས་ལྷ་དགུ་མ། ཤངས་
པ་ལྷགས་ལ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་འདི་ལ་རྒྱ་གཞུང་ཡང་ཡོད་དོ། །^② ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་མི་
ཏུང་ཙམ་བསྐྱུར་ཡོད་པར་མཛད། ཁོང་གི་ཆོས་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གུང་རྒྱུ་སྟེངས་

① ཏུང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དར་ར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས440ནས་441བར་གསལ།

② རྒྱ་ནང་རྒྱ་རན་མ། བྱུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཚུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས128ཏུ་གསལ།

བཅས་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཕྱི་ལོའི་རྟལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་སོ། །

གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས།

ལོ་རྒྱལ་དེ་བ་ཐེར་རུ་དོན་གྱི་བྱང་རིམ་གྱི་གྲང་སྒྲིག་སྒྲངས་ལྟར་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་
རྟལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ངེས་ཤུགས་ཅིང་། འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ་རྒྱལ་ཞིབ་ཐོ་གཞན་
གང་ནས་ཀྱང་མ་མཐོང་མོད། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། གཉན་རྒྱུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་གྱིས་རྒྱ་
གར་རུ་བྱིན། བརྩེ་ཏ་རྩོ་པོ་མ་ཏི་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞུས། བརྩེན་ཞིང་བསྐྱབས་པས་སྤྲོ་དང་། སྟན་
ངག་དང་ཐེབ་ལ་(ཆོགས་)པ་མེད་པར་མཁས་པར་གྱུར་ནས། བརྩེ་ཏ་མང་པོ་བརྩེན། སྐྱུངས་པ་ཆེར་
མཛད། བརྩེ་ཏ་སུ་ན་ཡ་སྤྱི་སྐྱུན་དྲངས་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་ཡུགས་སུ་བཀྲལ་
བ། རྒྱན་དང་ཐོ་ཆེ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཞུངས་ཐུན་མང་པོ་དང་། རྩེ་བཅུན་སྒྲོལ་མ་
དང་། ཆོས་སྒྲོར་གི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཕྱག་ན་རྩོ་རྩེ་(བྱི་སྐྱུ)དང་དྲག་པོ་མདོན་སྒྲོལ་གྱི་ལས་དང་། རྩེ་
སྒྲོར་ནག་པོའི་ལས་མང་པོ་བསྐྱར་^①ཞེས་འཁོད་དོ། །བརྩེན་འབྱུར་ལས། རྒྱུང་ཏ་ཆ་༥ པོད་རུ། དགོངས་
པའི་སྐད་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་།(297-301) རྒྱུང་ཏ་སྤྱི་༥ པོད་རུ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་
དཔོན་གཉིས་མེད་རྩོ་རྩེས་མཛད་པ།(138-140) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆན་འགའ་བཞུགས་སོ། །

མགར་ཆོས་གྱི་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རྟལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྟལ་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་རུ་སྒྲོབ་གཉེར་
མཛད་ཅིང་རྩེས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད་པར་སྤྱི་སྐྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུང་ཏ་ཆ་༥ པོད་རུ། འཕགས་པ་ལག་ན་རྩོ་
རྩོ་གོས་སྒྲོན་པོ་ཙན་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཙན་རྒྱུད།(1-3) གསང་བའི་རྒྱུད་ནམས་གྱི་ནམ་
པར་འབྱེད་པ་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་གསུམ་པ།(3-8) པོད་ཏ་བ་༥ པར། ཐོ་ཉའི་འཁོར་
རུ་གཏོགས་པ་བཀའ་ཉན་ཐོ་ཐོ་ལ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་གཞུངས་ལེའུ་དགུ་བ།(68-80) པོད་ཏ་ཙ་༥

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། པོད་སྒྲོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐོག་ངོས་441རུ་གསལ། ཡིག་འབྲུ་ཆད་གསལ་གྱི་རྟལ་རབས་མ་
ཡིག་རྩི་བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

པར། སང་མ་ཙན་པན་གྱི་རྒྱུད་ལེན་བཅུ་གཅིག(157-164) བོད་ཨ་ཁ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྒྲ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལེན་སོ་ལྔ་བ་(202-217)ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
 ཚན་སུམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས། གཞན་ཡང་ཉང་ཚོས་འབྱུང་དུ། ཤིན་ལོ་ལྷ་བ་དོ་རྩེ་ལྷ་དང་། ལོ་ལྷ་བ་
 འགར་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོས་པརྩི་ཏ་སུམ་ཉི་ཀིར་ཉི། བལ་པོ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱན་དངས་ནས། མཚན་
 བརྩོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསར་མ་དང་། ཐུག་ན་དོ་རྩེ་དུག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་སྒྲ་ཐིེ་དང་། དེའི་རྒྱབ་
 ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་རོ་ལྷ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ལྷ་བའི་ཚོས་དུག་ཏུ་གྲགས་པ་སོགས་
 བརྒྱུར་པར་གསུངས་སོ། །^①

ནག་ཚེ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ།

ལོ་ལྷ་བ་འདི་ལ་དགེ་བཤེས་གྲུང་ཐང་པའང་ལྷ། འདི་ཉིད་ལྷགས་པག་ཕྱི་ལོ1011ལོར་མངའ་རིས་
 རྫོང་དགའི་ལྷ་གདོང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ནག་ཚེའི་གདུང་རྒྱུད་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་
 ལ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་དང་འདུལ་བ་མཁས་པར་མཐུན་པས་འདུལ་འཛིན་པར་ཡང་གྲགས། རྒྱ་གར་
 ཏུ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་བྱོན་པ་ན། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གེས་མགོ་གཉེར་མཛད་དེ་རོ་པོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་
 པརྩི་ཏའི་མདུན་ནས་ཚོས་མང་ཏུ་གསན་པ་དང་། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་མེད་གེ་ལ་མདོན་པ་གསན། སྤར་
 བོད་ཏུ་ཐེབས་པ་ན་ལྷ་སྤྲ་མ་བྱང་རྒྱབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་མངགས་བཞིན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྤང་ཕྱི་
 ལོ1037ལོར་འཁོར་ལྷ་དང་བཅས་ཐུག་རྟེན་གསེར་སྤང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། གསེར་ལིང་པ་གཅིག་
 བསྐྱར་བ་ནམས་བསྐྱམས་ཉི་རྒྱ་གར་ཏུ་རོ་པོ་རྩེ་གདན་འདྲེན་པར་ཐེབས། ལོ་བཅུ་དགའི་རིང་རོ་པོ་
 རྩེ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བཞུན་ཅིང་། མཐར་ནག་ཚོས་བི་ག་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་གནས་བཟུན་ལ་རོ་པོ་རྩེ་བོད་ཏུ་
 ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་ཏུ་གདན་འདྲེན་རྒྱའི་མནའ་དམ་ལུལ་ཉི་བོད་ཏུ་གདན་དྲངས། རོ་པོ་
 བོད་ཁམས་ལ་རྒྱན་དྲངས་པར་སྤྱི་རྩིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཕྱིར་བོད་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཏུ་འཕོད། ཁོང་ཉིད་སྟེ་ཐང་ནས་མངའ་རིས་སུ་འབྱོན་ཁར་རོ་པོས་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་མཛད་པ་
 དང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཤོད་ཀྱི་སྤྱུ་ཐུག་ཏུ་བཟུང་ནས་བྱིན་རྒྱལས་མཛད། འདུལ་བའི་མདོ་རྩ་
 དང་། གསང་འདུས་རྒྱུད་དཔེ། རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོར་སོགས་སྤྲས་ཚོས་ཉི་ཤུ་གནང་། དེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེང་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གནི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ལྟ་གསལ།

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ੨੫ ਮਾਰਚ ੧੯੨੨

① རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། 2002ལོ་ ལོ་རྒྱུས་1197ལོ་ ལོ་རྒྱུས་

བཙུག་པོ་ལ་འབྲུག་པ་ལྟར་ལྟོག་པར་མཛུགས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་
 གཙུང་རབས་ལས་བཤད།^① རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་གཞི་བྱས་
 ཏེ་ཁོང་ལས་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་1012ལོར་བཞག་ཡོད་པར་
 འདུག། ཆོས་པའི་དེབ་དམར་ལས་དེ་ལས་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་མི་བྱ་ལ་འབྲུག་པ་ལྟར་ལྟོག་
 ལ་བཞག་པར་བཤད། འབྲུག་པ་ལྟར་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 དཀོན་མཆོག་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 དང་ལུས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 འབྲུག་པ་ལྟར་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 གསུམ་ལ་མང་མཁར་ལྟར་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 ལེགས་པར་མཐོན། ལོ་བཙུག་པོ་ལ་བལ་པོར་བྱོན། དེ་ནས་ཁ་རག་གི་གཉིས་འབྲུང་པོ་སྤྱོད་པར་ལྟོག་
 གར་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 པས་ཁོང་གི་གྲོགས་དཀ་ཀྱང་མཛད།^② མར་པ་རང་ཉིད་ས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 པོར་ལོ་གསུམ་རིང་བཞག་ཏེ་དེའི་རིང་བལ་པོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 པོ་གསུམ། དེ་ནས་པའ་ཆེན་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 འཛོལ་བའི་ཆེད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 མཛུགས། དཀྱང་ལོ་ཞི་གཉིས་པ་ལ་བོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 མཛུགས། དཀྱང་ལོ་ཞི་གཉིས་པ་ལ་བོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་
 དག་བོད་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། 2014ལོ། འོག་ངོས4པར་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། 2014ལོ། འོག་ངོས3པར་གསལ།
 ③ དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མེད་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་སྐོར་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། 2014ལོ། འོག་ངོས8པར་གསལ།

སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལས། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཆ་། བོད་དུ། དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟོ་རྟེ་དཔལ་མཆོག་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་དང་པོ་ལ་ལེའུ་བརྟན་ཅུ་ཙ་བརྟན་
 པ།(103-331) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཉ་། བོད་དུ། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་ཤོག་ཉི་ཅུ་ཀས་མཛད་པ།(43-45) རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྟོ་རྟེ་གྲུར་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་འབྲངས་པའི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་ལྷའི་བརྟུལ་ཞུགས་
 ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ།(254-261) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དྲི་མེད་གཤམ་པས་
 མཛད་པ།(261-265) རྒྱུད་། མ་། བོད་དུ། གཉིས་ཀའི་བཤད་སྒྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཏ་ལྷ་ག་
 ཏ་རྟེ་ཏས་མཛད་པ།(207-253) རྒྱུད་། ལ་། བོད་དུ། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྣལ་
 འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཡི་གེ་ཏུང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གཞོན་
 རུས་མཛད་པ།(101-120) རྒྱུད་། ཟ་། བོད་དུ། རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མན་ངག་གི་སྐབ་ཐབས་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ།(77-78) གསང་
 བ་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པ།(79-82) ལུ་ལྷ་ཏ་རིའི་དགོན་པར་བསྐྱར་
 པ། གསང་བ་རིན་པོ་ཆེ།(82-83) བརྟན་ཅི་འོད་ཟེར་ཅན།(83-84) དཔལ་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་ལྷས་མེད་
 པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་རྟོ་ལོ་པས་རྒྱ་རོ་པ་ལ་གསུངས་པ།(84-85) རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྷ་སྟོམ་སྟོང་གསུམ་
 ཀྱི་བཅུ་བསྟན་པ།(85-860) དཔལ་སྟོམ་པའི་མན་ངག་ཞལ་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཆོག་ལུ་ལྷ་ཏ་རིར་བསྐྱར་པ།(86-89) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལ་བསྟོད་
 པ།(92-930) དེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་བསྐྱར་ཡོད།

འགོས་ཁྲག་པ་ལྷས་བཅས།

འགོས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོད་
 ཅམ་དུ་གཅོང་ན་ནག་^②ལ་ཁར་ཡབ་འགོས་བརྟན་རྒྱུད་གི་སྐས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས་

① ལོ་རྒྱས་རྒྱས་ཤོས་ནི་ཆོད་ཆང་པ་སྤྱི་ཆོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་མཛད་པའི་མར་པའི་རྣམ་ཐར་མཛོང་བ་དོན་ལྷན་དང་དཔལ་པོ་གཙུག་
 ལག་ཐོང་བས་མཛད་པའི་རྟོ་བརྟན་མར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་ངོ་མཆོར་བཟོད་པ་ཞེས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་
 རོགས།

② གཅོང་ན་ནག་ཞེས་པ་དེང་གི་བོད་སྐད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་མཛོང་སྟོན་རྒྱུ་ལོངས་ན་ནག་ལུ་ཤང་དུ་ངོས་འཛིན་བྱ།

དང་དུས་མཉམ་ཞེས་ཡིག་རིགས་འགའ་རེ་ན་གསལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་ནི་མ་ཉིད། འགོས་ལོ་
 གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་ནམ་ཐར་གྱི་གསལ་བཤད་དུ་སྤྱི་ལོ་964ལོར་འབྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། བཟུང་ཅིས་
 ཀ་མེད་ལག་དེབ་དུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྤྱལ་ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་^①པར་བཞིན་པ་ལྟར་
 བྱས་ན་ལོ་གྲངས་ཐོད་གཏུགས་དཀའ་བས་དག་མིན་གྱི་ངེས་ཆ་མ་ཉིད། རྗེ་འདིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་
 རས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ལན་གསུམ་བྱོན་ཏེ་
 སློབ་དཔོན་ཞིབ་བཟང་པོ་དང་། སྤྱི་གཙན་འཛིན་བཟང་པོ་སོགས་པའི་སྤྱུ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་གྱི་
 ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ལུལ་དུ་བྱོན་པ་མཛད་དེ་
 གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་དང་། མ་རྩ་མ་ཡ། གྱི་དོ་རྗེའི་རྒྱད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བཟུང་བཅས་མང་
 པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པ་སྐོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསུངས།^② བཟུང་པ་སྤྱི་དར་གྱི་
 ཆོས་ལོག་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་རྗེ་འདི་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས་སྒྲིམ་
 གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་དག་འདས་པའི་འོག་དུ་ཡང་། ཆོས་ལོག་འགའ་ཞིག་འཕེལ་བའི་རྒྱུ། །ལྷས་
 བཅས་ཞེས་བྱ་ལོ་རྩ་བ། །དེས་ཀྱང་སྤྲུམས་ལོག་སུན་འབྱེན་པ། །ཞེས་བྱའི་བཟུང་བཅས་མཛད་ནས་
 ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ནམ་པར་དབྱེ། ^③ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ཆེའི་རྒྱད་དུ་ར་ལོ་དང་སྤྲུམས་འགལ་
 བྱུང་བས་སྤྱི་བཀོངས་བ་ར་ལོའི་ནམ་ཐར་ལས་ཤེས་བྱུ་ཅིང་།^④ བོད་གི་ཡིག་ཆ་དག་དབྱེད་བསྐྱར་
 བཅིས་ན་འདས་ལོ་ཏ་ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱའི་ནང་ཡིན་དགོས་པར་
 འདུག བོད་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱད་མེ་ཏ་ཁ་པོ་པོ་དང་དུ། རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་
 རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་སྤྱི་བའི་ལེའུ་ལ་བརྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་
 པ།(1-125) རྒྱད་ཏ་ག་པོ་དང་དུ། རྣམ་འབྱོར་མ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པའི་རྒྱད་ལེའུ་བརྒྱ་བརྒྱན་པ།(34-44) ལོ་
 རྩ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱས་པ། རྒྱད་ཏ་ད་པོ་དང་དུ། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བ།(181-231) དཔལ་གདན་བཞི་པའི་བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་སྤྲུམས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།(231-260) དཔལ་སྤྱི་འབྱུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་
 གསུམ་པ།(167-171) འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྤྱི་ཡང་སྒྲོག་སྤྱི་ཤེས་རབ་བཅེགས་ཀྱིས་

① ཉང་མོན་ཞིན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། བཟུང་ཅིས་ཀ་མེད་ལག་དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2000ལོ། ཤོག་ངོས111དུ་གསལ།
 ② སྐོང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་པ། སྐོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་སྐོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་ངོས420དུ་གསལ།
 ③ ས་སྤྱི་པའི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེ།
 ④ ར་ལོ་ཤེས་མེད་གོ། ར་ལོ་རྩ་བའི་ནམ་ཐར། མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1989ལོ། ཤོག་ངོས166དུ་གསལ།

- 129 -

གཏོགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཚུལ་ཟུང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་སྤྱི་འཁོར་པ་ཆུང་དགུ་དང་བཅས་བོད་ཏུ་ཐེབས་ནས་གཙང་སྟོང་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་པ་ཆུང་དགུ་འི་ནང་མཚན་སུ་ག་ར་གི་ཡར་ཟུང་ཏུ་སྒྲུབ་འདེན་ཞུ་མི་གཏགས་ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། པ་ཆེ་ཏེ་ཕྱག་གཡོག་མངའ་རིས་པ་དགེ་མཛོད་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པ་དེས་པ་ཆེ་ཏུ་ལས་ཀྱང་གཏགས་ལོ་རྩ་དེ་མཁས་པར་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞུས་པ་སོགས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལོ་རྩ་དེ་ཡང་མཚོག་ཏུ་ཟུར་པ་གཏགས་ཀྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ①ཞེས་འཁོད་པ་དང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ཆོས་ཅི་ཡོད་སོགས་ལས་སོན་མ་བྱུང་སྐབས་རེ་ཞིག་སྟོང་ཆར་མ་བཞག་པའི་ཐབས་བྱས།

ཁྱེ་ཆོན་དངོས་བྱུང་།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྔ་ད་ཙམ་ཏུ་སྤྱི་འབྱུངས་ཤིང་། ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྤགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཟུངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཐོག་དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པ་ཆུང་ཟུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྤགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་རྒྱ་གཞུང་ཏུ་མ་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་༩ ག་༥ བོད་ཏུ། བཀ་མོ་མཛོན་པར་བཟོད་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས་བཀ་མོ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ།(52-60) རྒྱུད་༩ ཅ་༥ བོད་ཏུ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་ལེའུ་གཉིས་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ཁུ་དངོས་བྱུང་གི་འབྱུར་ལ།(282-286) སྔ་ད་ནས་ནག་ཚོ་ལོ་རྩ་བ་ཆུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བས་ཞུས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། བཟླ་ན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་༩ ཀ་༥ བོད་ཏུ། གྱི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་གི་དཀའ་འབྲེལ་པ་དྲུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་མཚོ་སྤྱེས་ཀྱིས་མཛད་པ།(126-173) ཞུས་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་ཁུ་སྟོན་དངོས་བྱུང་གིས་བསྐྱར་པ་ལ། སྔ་ད་ནས་དབེན་གནས་ཅིང་གི་སྤྱག་ལུང་ཏུ་སྔ་ད་གསར་བཅད་གིས་རྒྱུ་དང་གཏུགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སོགས་སོ། །

① རོ་ནང་རྩ་ར་ན་ཐ། ཟུང་ཡུལ་སྟོང་སྔ་ད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལོགས་བཤད་མཁས་པའི་འཕུག་རོགས། བོད་རྫོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཐོག་ངོས་192ན་གསལ།

གེ་རུབ་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།

འདི་ལ་འབྱུར་བྱང་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་
ཁྱེད་ལ་ཡོད། ཟྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་
ཞིག་ཏུ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟོ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་
པ་དང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། ཟུང་། བ་། བོད་དུ། འཕགས་པ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་
པའི་གཟུངས།(127-128) བོད་། རྩ་། པར། འབྱུར་པོ་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟུང་གྱི་ཀྱུ་པོ་ཆེན་པོ།(238-
263) བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་དུ། གསང་ཆེན་དགའ་བའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
མ་རྒྱ་མ་ཉིད་(སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོའི་)ཞལ་སྤྱོད་ནས་མཛད་པ།(359-366) ཟུང་། རྩ་། བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་
ལོ་སྟོབ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྟུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩི་རྒྱལ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་
པ་སྟོབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ།(219-222) ཟུང་། རྩ་། བོད་དུ། སྟོང་པའི་གྲུ།(215-
216) སྤྱོད་ཡིག་། རྩ་། བོད་དུ། དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ།(29-33) སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་
པར་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་ཡིག་སྟོབ་དཔོན་དགའ་ལས་ཀྱུ་པ་གསང་བས་མཛད་པ།(56-63) ལྷ་
མ་ལ་སྤྱོད་པ་དག་སྤྱོད་དགོན་པ་བས་མཛད་པ།(63-67) སྟོབ་མ་ལ་སྤྱོད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་
རབ་འབྱུར་གནས་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ།(121-133) ལྷ་ཆོགས་། རྩ་། བོད་དུ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་སྟོང་གྱིས་མཛད་པ་(122-126)སོགས་ཆོས་ཆོད་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

གཉགས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་བ།

ཟུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་ཀྱི་
ཆོག་ཤུགས་ལས་འདི་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པ་ཟྱེ་དར་གྱི་སྟོང་ཙམ་དུ་གཉགས་ཀྱི་རིགས་ཟུང་དུ་འབྱུངས་
པ་ངེས་ཐུབ་ཅིང་། ཡང་ཆོས་འབྱུར་དེ་ཉིད་དུ། དེ་རུ་མ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གཉལ་ལོ་རོ་བརྒྱད་ནས་
ཡར་སྟོང་ལ་ཐེབས་དུས་ཁྱེད་ལོ་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་མ་མཛལ་ཞིང་ཆོས་
གནང་མ་འདོད། གཉགས་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཤིན་དུ་མཉེས་པར་མཛད་པ་དེ་
ཡང་རིགས་མཆོག་དུ་བྱུར་པ་གཉགས་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའོ། ①ཞེས་དང་། ཡང་མངའ་རིས་དག་

① རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ལུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་། བོད་སྟོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ན་གསལ།

མཛེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སློབ་བྱ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱོར་ཆེན་པོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གཉགས་ཆུང་
ལོ་ལྔ་བ་ཡིན་ཞིང་དགོན་གནས་ལྷག་ཅན་གྱི་བདག་གཉགས་ལོས་མཛད་པ་ལ། དགོ་བཤེས་སྐྱོར་གྱིས་
ཐུའི་ལྷགས་རི་བཙུགས་པ་སོགས་ཞབས་ཏོག་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་རིགས་མཆོག་གཉགས་
རིགས་སུ་འབྱུངས་པ་སོགས་གཉགས་རིགས་འདི་ལ་མཁས་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ལོ་ལྔ་
བའི་མཆོན་ཐོགས་པའི་བླ་མ་མཛད་ཀྱི་སློ་མངའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ལྷན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱོན་པར་
གསུངས།^① གཉགས་ལོ་ཆེ་ཆུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟེན་པས་གོང་གི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱར་
ཅམ་བཞོད་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་གོང་འོག་གི་ལོ་པར་གཞན་གང་ཞིག་དང་སྒྲིས་
སྒྱུན་དུ་སོང་བའང་སྤྱད་པས། གལ་སྤྱད་དེ་འདྲ་ན་དག་པར་བཅོས་བར་བྱ།

ཤེའུ་ལོ་ལྔ་བ་རྩེ་རྩེ་ལྷ།

འབྱུར་བྱང་དུ་མཆོན་ལ་ཤེའུ་བརྩེ་དེ་སྤྱད་དང་ཤེའུ་བརྩེ་དེ་བ་ཞེས་པ་ལོ་ལྔ་བ་འདི་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་། ལོ་ལྔ་བ་མགར་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་
བྱོན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟེན་གྱང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཤེའུ་ལོ་ལྔ་བ་རྩེ་རྩེ་ལྷ་དང་། ལོ་ལྔ་བ་འགར་
ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་པརྟེ་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀིར་ཏི། བལ་པོ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱུན་དངས་ནས། མཆོན་བརྩེ་ད་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་གསར་མ་དང་། ཐུག་ན་རྩེ་རྩེ་དག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་སྤྱི་བྱེད་དང་། དེའི་རྒྱབ་ཐབས་
སློབ་དཔོན་རྩེ་རྩེ་རིས་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་ལྔ་བའི་ཆོས་དུག་དུ་གྲགས་པ་སོགས་བསྐྱར་ཞེས་
གསལ། བརྩེ་ལྷ་འབྱུར་དུ་བསྐྱས་པའི་ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་ཤོད་དུ། དཔལ་ཐུག་ན་རྩེ་རྩེ་གོས་
སྒྲོན་པོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་བམ་ཟེའི་བརྒྱན་པ་རྩེ་རྩེ་རིས་
མཛད་པ།(249-249) ལོ་ལྔ་བ་ཤེའུ་བརྩེ་དེ་བས་བསྐྱར་པ་ལ། སྤྱད་ནས་དགོ་སློབ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་
སྤྱ་མ་ལས་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་ཁྱུ་ཏི་རུང་བཅོས་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལྷ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་རྩེ་རིས་ཞལ་སྤྱ་ནས་མཛད་པ།(270-271) གནོད་སྐྱུན་གྱི་སྤེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྩེ་
གོས་སྒྲོན་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱབ་ཐབས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། གནོད་སྐྱུན་གྱི་སྤེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་

① རྩེ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། རྒྱང་ཡུལ་རྟོན་སྤྱད་བར་གསུམ་གྱི་རྩེ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རྟོགས། བོད་སྤྱི་དངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་192ནས་193བར་དུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱོད་པོ་སྤྱད་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་སྤྱི་དངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442སུ་གསལ།

དེ་རྗེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་བདུན་ཅིའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལག་ན་དེ་རྗེ་གོས་
 སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་སྐབ་པའི་ཐབས་མདོར་བཟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐབ་ཐབས་
 གསུམ་དང་། རྩུ་རིགས་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། གནོད་སྐྱོན་གྱི་སྡེ་དཔོན་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་སེལ་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས། ཡི་དྲགས་དང་གྲུལ་བྱམ་དང་ཤ་བ་དང་སྐལ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོར་ཞིང་
 སེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐབ་ཐབས་གསུམ་དང་བཅས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མར་སྐྱུང་དང་པ་ཤེས་རབ།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་མར་
 བོད་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་སྟོན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་
 དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྐགས་
 ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་གནང་བ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 པར་སྐྱུངས་ནས་སྤྱོད་བསྐྱར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ཙོམ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆད་མ་མདོའི་རང་
 འགྲེལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མ་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟེལ་སྤྱི་ལོ1044ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། སྒོ་བ་མ་གྲགས་ཆེ་
 བ་ནི་མ་གཅིག་ཞེས་དང་། འཁོན་སུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྐལ་སྤྱི་
 ལོ1089ལོར་གཞན་གྱིས་དུག་དྲངས་ནས་བཀྲོངས་སྐད།^① རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་ནས་པཎ་
 ཆེན་མང་པོ་བསྟོན་ཏེ་གསང་སྐགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་མ་བཟད་འཕགས་ཡུལ་
 ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་སྤྱོད་བསྐྱར་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་ལས། མདོ་
 སྡེ་བོད་༥ ཉ སྤྱོད་པར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(1-343) རྩམ་འི་
 གཞི་འཛིན་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྡེས་བསྐྱར་པ། བོད་༥ སྤྱོད་པར། འཕགས་པ་
 སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་གིས་ཞུས་པའི་ཆོས་བདུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།(331-331) བོད་༥ ལ སྤྱོད་པར།

① འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཟུས་པ་ཞིག་དེར་ཐེར་སྟོན་པོའི་སྟོན་ཆའི་ཤོག་ངོས271ནས་294བར་དུ་བཞུགས་ཡོད་པས་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་དེར་
 གཟིགས་པར་འཇོལ།

- 134 -

རོ་རྒྱུ་གདན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱང་མཛད་ཚུང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་གྱི་སློབ་མ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་མ་ཡིས་
 ལུ་བཞིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་། བོད་ནས་བྱོན་པའི་སློབ་མ་རྒྱ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་
 དང་། སེ་ལོ་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་བྱིམ་སྤྱོད་ལོ། ཤེལ་ལོ་ཚུ་བ་སོགས་མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མང་
 པོ་བྱོན་ཡོད་པ་དང་། རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དེར་རྒྱ་གར་རུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཉམས་
 རྒྱུ་རུ་འགྲོ་བའི་མགོ་བཙུན་ཡོད་ཆེན་ཁོང་ཉིད་དེར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིང་། བསྟན་
 པའི་ཆེད་རུ་སྐྱེ་ཆེད་འགོད་པ་ཡང་གཞན་ཡུལ་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བ་ལོ་ཚུ་བ་ཚུལ་བྱིམ་
 འབྱུང་གནས་སྤྱི་ལོ་1107ལོར་འབྱུངས་པར་བྱས་པའི་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཏྲ་
 སྤྱི་ལོ་1125ལོར་ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་རུ་ཕེབས་སྐབས་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པའི་མཐུན་རུ་ལོ་བཅུ་
 ཡི་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ཁོང་གི་ཡབ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་
 རང་ཡུལ་རུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱིས་དབུ་བཅུགས་པའི་འབྲུམ་ཉི་ཤུ་རུམ་གཅིག་གི་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་ཆར་
 བར་མཛད་། དེ་ནས་གསེར་སྤང་ལྟ་བུ་ཅམ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་རྒྱ་གར་རུ་ཕེབས་རུས་ཅ་མི་སངས་
 རྒྱས་གྲགས་སུ་གཤེགས་ཐིན་པས། དེ་རུ་བརྩེ་ཏྲ་ཆེན་པོ་སུ་ག་ཏྲ་བི་རྩུ་(བདེ་གཤེགས་བཙོན་འགྲུས་)
 དང་། ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཤི་ལ་ཅན། བེ་མ་ལ་རྒྱུ་ཏྲ་སོགས་པའི་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་
 གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཚུལ་གསུངས་པར་གཞིགས་ཆེ་ཁོང་ཉིད་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་རུས་ཆེད་ཀྱང་
 ཏྲ་ལམ་ཅམ་ཞིག་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་རུ་མས་གཞུང་མཛད་ཅིང་འགའ་
 ཞིག་རྒྱ་གཞུང་མཛད་པ་རྒྱལ་ས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཚུ་བ་སེ་ལོ་སོགས་སློབ་སྤྱོད་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་རུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བྱུ་ཀ་ར་གྲུ་དང་འཇིགས་མེད་འབྱུང་
 གནས་སྤྱོད་པ་སོགས་དང་ལྟན་རུ་བོད་ཡིག་ལ་བསྐྱར་པའང་བཀའ་བསྟན་ཁོད་ཆོས་ཆེན་མང་ཅམ་
 བཞུགས་ཡོད། བཀའ་བསྟན་རུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛད་པའི་ཁོང་གི་འགྲུར་གཙོ་བོ་ལ། བསྟན་འགྲུར་
 ལས། རྒྱུ་དྲ་ཆ་༡ བོད་རུ། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མན་རག་གི་
 རྩེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱུད་
 པ།(1-316) ཡུལ་དབུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་མང་རུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་བསོད་སྟོམས་པ་
 ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལེན་བསྐྱར་ཅིང་། རྒྱུ་ནས་དབུལ་ལོ་ཚུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོས་ཡུལ་
 དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་བསྟན་ནས་བཙོས་པ་ལ། རྒྱར་ཡང་དཔང་ལོ་ཚུ་བ་དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་གྱི་གྲོས་
 བཙན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་གཉིས་ལ་གཞུགས་ཏེ་འདིའི་སྤྱོད་འགྲུར་མ་དག་པར་གཞིགས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཅིང་དག་པར་བཅོས་པ། རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(250-251) དཔལ་མགོན་པོའི་ནང་སྐུ་བ།(251-252) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུ་གྱིས་མཛད་པ།(250-251) རྒྱུད་༼ ༩ ༽ བོད་དུ། རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་
 རྩི་བའི་ལྷ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྒྲུ་མ་རྩི་རྩེ་གདན་པས་མཛད་པ་སོགས་དང་།(56-58) ཡང་དཔལ་དུས་
 འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་པར་གསུངས།^①

ག་རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་སྐུ་སྐུ་གནས།

སྐྱོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྐྱོན་བཟང་སོགས་ན་ག་རྩི་རྩེ་གྱིས་པར་དཔེར་བསྐྱོན་ཏེ་
 རྒྱུད་དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་དེར་གི་ཡིག་ཆ་ལ་ལར་དེ་ལྟར་རྩིས་འདུག་ཅིང་། གང་ཞིག་ཡང་
 དག་པར་དབྱེད་འཆལ། དེར་གི་བཅུ་མས་ཆོས་སུ་འདི་དང་སྒྲིངས་ལོ་ཚུལ་བྲིམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་
 སོ་སོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མོད། རྒྱུད་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲིངས་པ་ལོ་རྩ་བ་དང་སྒྲིངས་པ་ཚུལ་བྲིམས་
 འབྱུང་གནས་ཁྱེ་བ་དང་འདི་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངོས་བཟུང་འདུག་པ་ཡང་། ལམས་པའི་དགའ་
 སྐྱོན་གཅིག་ཤུར་མ་གཏོགས་སྐྱོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེབ་ཐེར་མཐོང་ཆོད་དུ་མིང་དེ་གཉིས་མཉམ་
 རྒྱུ་བཟངས་པ་མ་མཐོང་སྤྱིར་བདེན་ཤས་ཆེ་བར་སྒྲུལ་སྤེ་འདིར་གཅིག་དུ་བཟངས་པ་ཡིན། ཡིན་
 བའང་བཀའ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཆོན་གྱི་འགྱུར་བྱུང་དུ་མཆོན་དེ་གཉིས་རང་སོར་འཁོད་
 པས། གལ་སྲིད་ལོ་པའ་གཉིས་སུ་ཤེས་ན་གཤམ་གྱི་འགྱུར་ཆོས་གྱི་རྩིས་སུ་མཆོན་དེ་གཉིས་རི་ལྟར་
 བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་རྩིས་འཛིན་བྱེད་འཆལ། ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་
 གཉིས་པའི་མེ་ཕག་སྤེ་བྱེ་ལོ། 107 ལོར་ཡབ་སྒྲིངས་པ་ཏོག་འབར་དང་ཡུམ་མདའ་མོ་བྱ་སྐྱོད་གཉིས་
 གྱི་སྐུ་སྐུ་སྐུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་དུག་པར་ཡི་གེའི་སྒྲུར་སྒྲོག་ལེགས་པར་མཐུན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་
 ལ་པ་སྒྲུལ་སྤེ་གདོང་དུ་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱི་དུང་ནས་རབ་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བསྐྱོན་
 རྩིགས་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་གདོང་གི་བུམས་པས་བྱོད་རྒྱ་གར་ལ་སོང་དང་བསྐྱོན་པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་
 ཆེའོ་ཞེས་གསུང་བྱོན་པ་ལྟར། གསེར་ཞོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱམས་ཏེ་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་
 མ་ག་རྒྱར་ཕེབས། རྩི་རྩེ་གདན་དུ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་དང་མཇལ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་མདོ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེམ། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྐད་སྐད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། འོག་ངོས་442སྐྱ་གསལ།

ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ལོ་ལྔ་བསྐྱབས་ནས་བཞུགས། དེ་ནས་ཡབ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་
 རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱིས་དབུ་བཙུགས་པའི་འབུམ་ཉི་ཤུ་རུམ་གཅིག་གི་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་
 ཆར་བར་མཛད། དེ་ནས་གསེར་སྒང་ལྷ་བཙུ་ཅམ་བསྐྱམས་ཏེ་སྒར་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་དུས་ཅ་མི་
 ལངས་རྒྱས་གྲགས་སྤྱོད་གཤེགས་ཟིན་པས། དེ་དུ་པལྷེ་ཏ་ཆེན་པོ་སུ་ག་ཏ་བཱི་(བདེ་གཤེགས་བཙུན་
 འགྲུས་)དང་། ཅན་གྱི་རྟི། སྤྱི་ལ་ཅན། བི་མ་ལ་རྟི་ཏ་སོགས་པའ་ཆེན་བཙུ་གསུམ་བཞུན་ནས་མདོ་
 ལྷགས་ཀྱི་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱ་དཔེ་ཡང་མང་དུ་བསགས་ཏེ་སྤྱབ་ཐབས་བསྐྱས་པ་ཆེན་
 པོ་དང་། འདུལ་བ་རང་གི་རྣམ་བཤད། ཉི་ཤི་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་འགྱུར་བཅས་མང་དུ་མཛད་དེ་རྒྱ་
 གར་ལ་ལོ་ངོ་ལྷ་ཅམ་བཞུགས། བཞུན་པའི་ཁུར་ཆེན་སྤྱག་པར་བཞེས་ཤིང་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྤྱག་དང་
 རུ་སྒངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་ཡུང་རྒྱན་ལེན་པར་མཛད་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་སྤེལ་བར་
 མཛད་པས། ད་ལྟ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་བཞུགས་པ་དེ་སྟོང་ལོའི་བཀའ་རྒྱན་ཡིན་པ་མུང་ཆོས་འགྱུར་
 རུ་བཞེད།^① དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་1190ལོར་
 དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། འདུལ་བ་མདོ་ཅ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་
 མཛད་པ་པལྷེ་ཏ་ཨ་ལྷ་དེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོང་པ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་
 སྐད་ནས་བོད་སྐད་བསྐྱར་པ། བཞུན་འགྱུར་སྒར་ཐང་པར་མའི་མདོ་སྟོགས་ལེ་ཆོན་། རུ་། དང་། རུ་།
 གཉིས་སུ་ཆ་ཆང་ཡོད། དེ་མིན་བཞུན་འགྱུར་མདོ་སྟོགས་ལེ་ཆོན་། རུ་། རུ་། རུ་། རུ་། བཅས་
 ལ་བོད་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས།^② རྟེན་དགེ་བཞུན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་སྟོར་བོད་། གི་། པ་རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་རྒྱད་དཔལ་དོ་རྩེ་སྤང་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཟབ་མོ་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པལྷེ་ཏ་ཨ་
 ལི་ཀ་ཀ་ལ་ཤས་མཛད་པ་ག་རོད་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བསྐྱར། (1-220) ཤེར་ཕྱིན་། བ་། བོད་
 རུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་རྩེ་གཏུ་ཏུ་ལར་གནས་པས་མཛད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་འཕགས་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མན་ངག་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཞུང་ཆོད་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྤྱག་བརྒྱད་པ་སྟོངས་པ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས་
 ཀྱིས་བསྐྱར། (1-320) རྒྱུས་རབས་། རུ་། བོད་རུ། སྟོབ་དཔོན་ཁིང་གི་ཞབས་འབྲིང་པའི་རྒྱུས་པ་རབས་

① རོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐ། རྒྱང་ཡུལ་སྟོད་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་རྫོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་134རུ་གསལ།
 ② ཆོལ་པ་ཀུན་དགའ་རོ་རྩིས་བཙུངས་ཤིང་རུང་དཀའ་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་འགྲེལ། དེབ་རིང་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་
 ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་454རུ་གསལ།

ཀྱི་ཕྱིར་བ་སྐུམ་ཅུ་ཙུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་འབྱོར་པས་མཛད་པ་རྩལ་ཁྲིམས་
འབྱུང་གནས་སྐུམ་པས་བསྐྱར།(1-197) འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་རིའི་ཙུ་ཙུ་སློབ་དཔོན་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་བཞགས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཤྱུ་སློབ་ཤྱོས།

ཕྱི་ལོ་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མ་ལོ་དགེ་བའི་སློབ་ཤྱོས་
(1044ལོ་-1089ལོ་)སོགས་དང་ཏ་ལམ་རུས་མཉམ་ཡིན་པར་བཞིན།^① བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བཀོད་མེད་ཅིང་ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབྲོག་མི་ཤྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུ་སྐྱེས་བཟངས་ཡོད།^② ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། མདོ་ཐེ་པོད་། ཟ་། པར། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་བ་ཚོས་བཞི་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། བམ་པོ་གཅིག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་
ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤྱུ་སློབ་ཤྱོས་དང་དགེ་བའི་སློབ་ཤྱོས་ཀྱིས་བསྐྱར།(46-59) འཕགས་པ་ཚོས་རྒྱ་མཚོའི་
མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་ཅུ་བ་བརྒྱ་ལས་འབྱུང་བ། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། འཕགས་པ་ཚོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མོ་བམ་པོ་གཉིས་པ། རྒྱ་ལས་བསྐྱར་བ། འདི་ལའང་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བྱིད་ཀྱང་། སྟོན་
ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་སོ། །མདོ་པོད་། ཟ་། པར། བྱང་བ་ཐེ་ལའི་དགེ་མི་དགའི་
འབྲས་བུ་བཞགས་པའི་མདོ།(128-130) རྒྱད་ཐེ་། ཟ་། པོད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་ཙུ་བའི་
རྒྱད།(105-351) བསྟན་འབྱུང་ལས། བསྟོན་ཚོགས་པོད་། ཟ་། པར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་བསྟོན་པ་
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཀྱིས་མཛད་པ།(109-110) བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་བླ་མ་ཐེ་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(110-116) བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པའི་
འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་དགའ་བྱིད་སྟོན་པས་མཛད་པ།(116-178) གསོ་རིག་། ཏེ་། པོད་དུ། ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱན་དབྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་པ་ཁོལ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་
པ།(335-410) དེའི་འཕྲོ་། ཏེ་། པོད་དུ་བཞགས།(1-421) ལེན་བཅོ་ལྷ་བ་ཡན་ཆད་རྫོགས་པ། ལུས་
ཆེན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སློང་ཤྱུ་སློབ་ཤྱོས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་། མར་ལོ་དགེ་སློང་རིག་པ་གཞོན་ཅུ་དང་

① གོ་སྐུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སློབ་པའི་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་ཕྱོན་ཀྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1247ཏུ་གསལ།

② དཔལ་ལྷ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་273ཏུ་གསལ།

མཉེས་ཅོང་དག་སྒྲོང་དབྱིག་གི་རིན་ཆེན་དང་གསུམ་གྱིས་ཆོད་ལ་ཕབ་པ་སྟེ་མཁུག་བསྐྱུས་ནས་རྫོགས་
པར་བགྱིས་པ་བཅས་འགྱུར་ཆོས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིམ་གྱི་རྟེན།

པོད་སྐད་དུ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བཟུང་ཞིང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ཁག་ཅིག་ལ་
བ་རི་རྩམ་གྱི་རྟེན་སྟེ་བ་རི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་ལ། དེ་དང་སྒྲིམ་གྱི་རྟེན་གཉིས་
ལོ་པའ་གཅིག་དུ་ངེས་མིན་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་བས་ཁ་ཁར་བཀོད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་དེ་སྟེ་ལོ་རྟེན་
རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ལྷན་༡༥༥ པོད་དུ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཁུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་སྟོབ་
དཔོན་འཛིགས་མེད་འགྱུར་གནས་སྐྱུས་པས་མཛད་པ།(273-281) པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྒྲིམ་གྱི་རྟེན་བསྐྱུར་
པ་ལ་སྐད་ནས་ཡུལ་མ་ག་རྒྱའི་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་མཁས་བཅུན་གྱུ་བ་བརྟེས་པ་རྩ་དུ་ལ་སྒྲིམ་བྱའི་(སྐྱུ་
གཅན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོའི་)ཞལ་སྐར་ནས་ཆག་ལོ་ལྔ་བ་དག་སྒྲོང་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཙན་གྱིས་དག་
པར་བཅོས་པ། གྱུ་བ་སྟོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་སྐྱ་མ་རྩོ་རྩེ་གདན་པས་མཛད་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

ཁེར་གད་ཡོན་ཏན་དཔལ་བ།

འདི་ལ་སྟོན་གྱི་དབྱུང་འབྱས་སུ་ཁེུ་བརྒྱད་ཡོན་ཏན་དཔལ་དང་ཁེུ་གད་ཡོན་ཏན་དཔལ་
ཁྱུ་བའང་མཐོང་། སྒྲིམ་ལོ་རྟེན་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་
ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་༡༡༥ པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པ།(238-239) རབ་དུ་སྐྱུ་བར་ནམ་ལངས་པའི་
བསྟོད་པ།(239-240) གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་བསྟོད་པ།(240-241) ཁ་
ཆེའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིམ་ཏ་རི་ག་དེ་བས་ཡུམ་གྱི་ཆོད་དུ་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཁང་སྟེན་རབ་རྒྱ་མ།

སྒྲིམ་ལོ་རྟེན་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་གྲགས་ཙན་ཞིག་

སྟེ། ཉང་ཚུ་འབྱུང་དུ། ལོ་ཚུ་བ་གཡུང་རྒྱུང་འོད་གྱིས་བརྗེ་ཏེ་ཨ་ཤོ་མྱི་བྱ་བ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་པ་
གཅིག་སྟུན་དངས་ནས། འབྲིང་མཚམས་ཀྱི་ལོ་ཚུ་བ་ཞང་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་དང་། ཞང་ལྷ་རན་མེད་
པའི་དཔལ་གྱིས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ་བརྒྱར་ཞེས་གསལ།^① འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཞིབ་
པར། བརྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་དྲ་མི་༥ པོད་དུ། དྲག་པོའི་འཁོར་ལོའི་ལས།(211-212) ལས་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱི་
བྱ་བ།(212-213) དམ་རྩལ་མད་དུ་བརྒྱར་ཏེ་བརྟན་པའི་ཚེ་ག(213-213) འདི་གསུམ་པོ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་
གསུམ་པའི་ལྷ་དྲ་ལྷ་འདོད་དེ་ཁ་ཅིག་མན་དག་དུ་འདོད་དཔལ་རྩི་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པ།(218-
220) ལྷ་དྲ་ལྷ་༥ པོད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟོད་པའི་མན་དག་གི་
འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ཅུ་གསུམ་པས་མཛད་པ།(118-145) དེ་ལ་སོགས་པའི་
འགྱུར་ཚུ་མ་བཞུགས་སོ། །

རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན།

སྟེ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྟེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་སྟེ། དུས་
ཙམ་གྱི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལོ་ཚུ་བ་ཙམ་གྱི་རབ་ཞིར་གྱིས་པའང་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། ལྷ་དྲ་མི་༥ པོད་དུ། གཞོད་སྟུན་ལྷ་དཔོན་གར་མཁན་མཚན་གི་བརྟག་པ་སྟེ་གཉེས་ལ་
ལེའུ་བརྒྱ་དུག་པ།(69-81)(81-88) བརྟན་འགྱུར་ལས། ལྷ་དྲ་མི་༥ པོད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་
བ་ཚིགས་བཅད་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྟེ་སྟུབ་ཀྱིས་མཛད་པ།(38-
42) ལོ་ཚུ་བ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་ཀྱི་འགྱུར་ལ། སྟང་ནས་ལོ་ཚུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གསུམ་གྱིས་བཙས་
པ། ལྷ་དྲ་ལྷ་༥ པོད་དུ། རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟུབ་ཐབས་དཔལ་གཞུ་རྟ་རས་མཛད་
པ།(312-313) རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་སྟུབ་ཐབས།(313-314) དཔལ་རྩི་རྗེ་
རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ལ་བསྟོད་པ།(314-315) རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་བུམ་ཚོག(315-315) ཞི་བའི་
སྟུན་སྟེག་གི་ཚེ་ག(315-315) གཏོར་མའི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(315-316) རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་ལས་
བཞི་སྟུབ་པའི་ཚེ་ག་རྣམས་བམ་བེ་མ་ཁི་བཟླས་མཛད་པ།(316-317) རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་ལས་
བཞི་སྟུབ་པའི་སྟུན་སྟེག་གི་ཚེ་ག(317-318) རྩི་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་ལས་བཞི་སྟུབ་པའི་བུམ་པའི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚུ་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟེང་པོ་སྟེང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་རྟོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་445ལ་གསལ།

ཚེ་ག(318-319) རྡོ་རྗེ་ཆུ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་བཞི་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཚེ་ག་པ་རྩི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རྩོན་གྱིས་མཛད་པ།(319-320) རྡོ་རྗེ་ཆུ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚེ་ག་སྐྱབ་
 དཔོན་མ་ཁི་བཟླས་མཛད་པ།(320-323) རྡོ་རྗེ་ཆུ་པར་འཛུགས་པའི་ལས་སྐྱ་ཚེ་གས་སྐྱབ་པའི་
 ཚེ་ག་པ་རྩི་ཏ་ཆེན་པོ་རྩོན་གྱིས་མཛད་པ།(323-325) རྩུང་ཏུ་ཚུ་པོ་ད་ཏུ། སྤྱི་འཛུགས་ཚེ་ག་མཛོར་
 བསྐྱས་པ་དཔལ་སྐྱེག་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ།(36-41) ཚུལ་བྱིས་པ་དང་སྒྲུ་པ་དང་མི་འགལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(41-44) རྩོན་གྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྐྱོར་སྐྱོ་གྱིས་སྤྱིར་པོ་དང་། དག་སྐྱོར་རབ་ཞི་བཤེས་གཉིན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་ཅེས་བཀོད་
 ཡོད་དོ། །

རྩོག་སྐྱོ་ལྷན་ཤེས་རབ།

ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་མག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1059ལོར་ཡབ་རྡོ་ག་ཚེས་སྐྱབས་དང་ཡུམ་དཔལ་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྐྱུ་འབྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཁུ་བོ་རྡོ་ག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་
 ཏུ་བྱོན་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་སྐྱོབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཁུ་བོས་མཐུན་སྦྲེན་ལ་བཞུགས་
 བས་བཅོན་ཁ་བོ་ཆེ་དང་། རྩུང་པོ་ཚེས་བཅོན། རྩུང་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་སོགས་
 དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གར་ཏུ་སྐྱོབ་གཉེར་ལ་ཐེབས། ལོ་རྡོ་བཅུ་བདུན་རིང་པ་རྩི་ཏ་ས་ན་ཛ་དང་། འབུམ་
 ཐག་གསུམ་པ། པ་ར་ཏི་ཏ་མ། མ་རྩ་རྩ་ན། སུ་མ་ཏི་གི་རྩི་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆུས་
 བཞུགས་ནས་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་བྱུངས་པ་དཔྱིས་སྦྱོར་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ས་
 རྩུང་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཚུ་པོ་སྐྱེས་ཕྱི་ལོ་1092ལོར་བོད་ཏུ་བྱིར་བྱོན་ཏེ་ཆོད་མ་རིག་པ་དང་མར་སྦྱོར་
 སོགས་གཞུང་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་པར་མཛད་པ་ལ། གོ་ལུང་པས། དམ་ཚེས་
 བསྐྱར་ལ་མངའ་བཞེས་པས། རྒྱལ་ཡུམ་གཉིས་དང་བསྐྱན་བཅས་གཞུང་། འབུམ་ཐག་གཅིག་དང་
 བྱི་ཐག་གསུམ། སྐྱོང་ཐག་བདུན་ནི་ལྷག་བཅས་བསྐྱར། ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་རྩུ་ས་དང་། བསམ་
 ཡས། སྐྱུ་གུ་སྐ། གཉལ་སྐད་ཐོག་ གཅོད་རྒྱལ་མཁར་སོགས་སུ་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཆེ་མི་བྱི་གཉིས་
 དང་སུམ་སྐྱོང་ཅམ་འདུས། རྩུང་བྱིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱིད་ཐུབ་པའི་སྐྱོབ་མ་ཡང་ཉིས་སྐྱོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
 ཅམ་ཡོད། གསང་སུ་ཞེའུ་ཐོག་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་མཛད་དེ་གདན་ས་བསྐྱུངས་ཤིང་། ཆོད་མ་
 དང་། བུམ་ཚེས། དགུ་མ། རྡོ་བོའི་ལམ་རིམ་བཅས་བྱིད་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྐྱོ་ཤིན་ཏུ་དར་

བར་མཛད། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཟུན་བཅོས་ཀྱང་བཙམས།^① དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱང་གཉིས་
 པའི་ས་སྐང་ཕྱི་ལོ་1109ལོར་བསམ་ཡས་མ་རིའི་བྱང་ཏུ་སྐྱབས་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
 ལས། ཟུང་། ཅེ་། བོད་ཏུ། འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པའི་གཟུངས།(58-59) འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ག(62-69) ལོ་
 ལྷ་བ་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱི་འགྱུར་ལ། སྤང་ནས་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱར་པ། བཟུན་འགྱུར་
 ལས། བསྟོད་ཆོགས་པོད་། ཀ། སར། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་
 པ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པ།(76-76) ཟུང་། ཅེ་། བོད་ཏུ། དཔལ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་
 འགྲེལ།(34-45) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག(45-46) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་
 པའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག(46-48) ལག་མཆོད་གྱི་ཆོ་ག(48-49) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ཆོ་ག་མཛོར་བསྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་སྤྱོད་རྒྱུ་ཏམ་(ཤེས་རབ་བསྐྱང་བས་)མཛད་པ།(49-
 62) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་དད་བྱེད་གོ་ཆས་མཛད་པ།(123-
 125) ཟུང་། ཅེ་། བོད་ཏུ། དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡི་ཤེས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞལ་གཉིས་མ་ཆེ་བར་གྲགས་
 པ་བརྟེན་ཉ་སྟོང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(199-202) དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་
 ཐབས་སྟོབ་དཔོན་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ་ཨ་བ་རྩུ་རྩུ་པས་མཛད་པ།(202-202) ཡི་ཤེས་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 དཔལ་སྟོང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(202-204) རྟོ་རྩེ་ཐག་མོ་དབུ་བཅད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་
 ཟུང་བ་ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་སྟོ་གྲོས་མས་མཛད་པ།(205-206) དཔལ་རྟོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྱིན་སྲིག་གི་ཆོ་
 ག།(208-208) ཤེར་ཕྱིན་། ཀ། བོད་ཏུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བཟུན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་
 བྱས་པ།(1-13) འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ལྷ་ཆ་ལྷ་བའི་མན་ངག་གི་བཟུན་
 བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིས་མཛད་པ།(14-
 212) ཆོད་མ་། ཅེ་། བོད་ཏུ། ཆོད་མ་རྣམ་པར་དེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཛད་པ་
 དང་།(152-230) རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་མཛད་

① བོད་གྱི་སྐྱུ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་ལྷ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། དེ་བ་དེའི་ཤོག་ངོས219ཏུ་
 གསལ། རྟོ་གྲོ་ལྷང་པ་སྟོ་གྲོས་འབྱུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་འཛིན་ཉིན་མིག་གཅིག་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ཞིག་གྱུང་
 དཔལ་བཙུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཁང་གིས་བསྐྱེགས་ཡོད་མོད། རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་ཏུ་ཅང་གསལ་བ་ཅན་ཞིག་མ་
 མཛོང་།

པ།(231-238) ཚད་མ་ ཉེ སྟེ རོད། ཚད་མ་ རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་
 པས་མཛད་པ།(1-308) ཚད་མ་ ཉེ སྟེ རོད་ཏུ་ཚད་མ་ རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་
 ལུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཇ་ལྷ་རིས་མཛད་པ།(174-278) ཉེ སྟེ རོད་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 ཉུགས་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་
 པའི་ཉུགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་ལུ་དཔག་པའི་སྐབས་ལུ་
 བབ་ནས་བཤད་པ་དང་།(1-178) རོད་ཏུ་ཞེ སྟེ པར་ཚད་མ་བརྟག་པ་དང་།(201-221) ཡང་ཚད་
 མ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(221-236) གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།(236-
 246) སྐད་ཅིག་མ་འདྲིག་པ་གྲུབ་པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་མཛད་པ་དང་།(249-259) སེལ་
 བ་གྲུབ་པ་བྲམ་བེ་ཤར་རན་རྣམས་མཛད་པ།(281-302) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཚན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་
 བཞུགས་སོ། །

ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་ལ་ཤེས་རབ།

འབྱུང་བྱང་ཏུ་ཁོང་ལ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཞུ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དགྲིལ་ཙམ་ཉི་
 ཟྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགྲིལ་ཏུ་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མར་པ་
 ལོ་རྒྱུ་བ་དང་རུས་མཚུངས། ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ་དང་། ཁ་ཆེ་རྩུ་ན་སྤེ་སོགས་བརྟེན། རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་
 སྐོར་རྒྱ་གར་ནས་སྐྱུན་དྲངས། ལྷ་སའི་སྤྱང་ཚང་བཏོན།^① ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས། མཐའ་འདུལ་པལ་
 ཆེར་ཉི་གཙུག་ལག་ཁང་བཙོ་ལྷ་ཙམ་ལ་ཞིག་གསོ་ཕུལ་བྱིན་མཛད་པ་སོགས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
 ཏུ་གསལ།^② གྲུ་བཀྲའི་ཚོས་འབྱུང་ཏུ། ལྷ་ས་དང་ར་མོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཞབས་ཏྲིག་ཕུལ་བའི་ཐོག་མ་ནི་
 མདོལ་རྒྱུང་བསྐོར་དཔོན་དང་ཟངས་དཀར་ལོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཡིན་^③པར་བཞིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མི་
 འབྱུག་ཕྱི་ལོ་1076ལོར་མངའ་བདག་ཆེ་ལྷེས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤེ་སྟོན་འདྲིན་པ་པལ་ཆེར་
 མངའ་རིས་ལུ་བསྐྱེས་ཉི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བའི་རུས་དེར་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་

① ལྷ་སར་སྟོན་པའི་སྤྱང་པོ་ཆེར་སྤྱང་ཚང་བེར་བའི་ཁང་པ་བྱུར་ཏུ་བཞུགས་པ་སྟེ། གྲུ་བཀྲའི་ཚོས་འབྱུང་གི་ཤོག་ངོས་976པར།
 ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་དང་མདོལ་རྒྱུང་བསྐོར་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་རྫོ་ཁང་བདག་མེད་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱང་ཚང་བཙོས་ཡོད་པ་ལ།
 སྤྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཁང་པ་དང་ནོར་བྱིན་ནས་བསྐྱད་ཅིས་དོན་གསལ་བོར་བཀྲལ་འདུག
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐོང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ་ ཤོག་ངོས་272ལུ་གསལ།
 ③ གྲུ་བཀྲའི་ཤོག་ གྲུ་བཀྲའི་ཚོས་འབྱུང་། གྲུ་བཀྲའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1990ལོ་ ཤོག་ངོས་975ལུ་གསལ།

རྒྱུན་བསྐྱར། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། རྒྱུར་ཉི་མ་དང་སྤལ་ཏི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟགས་ཟངས་
 དཀར་གྱི་བྱ་བཞི་བྱང་། ར་ལོས་འཕགས་སྟོར་བསྐྱར་ཡང་སྟོ་ཀ་ལ་ཅམ་ལས་མ་འགྱུར་བ་ལ་འགྱུར་
 ཅམ་དུ་བསྐྱར་བས་སྟག་དྲོག་སྐྱེས་ཏི་རིག་དུ་བཏང་བས་སྟངས་། ཕྱིས་ཆུ་མིག་རིང་མོར་འདས་ཞེས་
 རྣམ་ཐར་ན་སྟངས་།^① འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོ་དེ་པོ་དུ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་སྟག་ན་རྟོ་རྟོ་ལོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལེན་བཅུ་གསུམ།(158-167) འདིའི་སྟགས་
 བཏུས་སྐབས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་མཛད་པའང་ཡོད་དོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོ་མ་པོ་དེ་
 དུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཆོག་དོན་རབ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་
 པོ་རྟོ་རྟོས་མཛད་པ།(353-450) རྒྱུད་སྟོ་ཅ་པོ་དེ་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་
 མཆོག་བཅུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞིང་སྟོ་ཏིས་(འབྱོར་བའི་དབང་པོས་)མཛད་པ།(1-
 119) ཅ་བའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་པོ་འདུས་པ་རིས་པར་བཟོད་པའི་རྒྱུད་སྟོ་མ་ཅ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་
 ལྷ་རྟོ་ག་བཟླས་(དཔའ་བའི་རྟོ་རྟོས་)མཛད་པ་འདི་ཉིད་ནི་རྟོ་ན་སྟོ་མི་ཉའི་(ཡི་ཤེས་དཔལ་བཤེས་
 གཉེན་)གསུང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྐྱར་པ།(120-232) རྒྱུད་སྟོ་སྟོ་པོ་དེ་དུ། རྣམ་འབྱོར་མ་ཀྱན་དུ་སྟོང་
 པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ་རྟོ་རྟོས་མཛད་པ།(139-153) རྒྱུད་སྟོ་སྟོ་པོ་དེ་དུ། འཕགས་མ་
 གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་
 པ། གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་གྱི་སྟབ་ཐབས། རྒྱུད་སྟོ་སྟོ་པོ་དེ་དུ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྟར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་
 བ། འཕགས་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྟར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་
 མི་བྱབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་མོ་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་
 སྟོ་རྟོ་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་པདྨའི་ལྷགས་ཀྱས་མཛད་པ། ཆོ་ག་འདི་གསུམ་མོ་ལིང་གི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར། གཙུག་ཏྟར་ནས་བྱང་བའི་གཏུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་ལྷ་རྟོ་ག་བཟླས་མཛད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ཆོས་ཆེན་བརྒྱ་སྟག་ལ་ཉེ་བ་བཞུགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་
 འདི་ཉིད་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་བཀའ་རྟོན་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བཞེད་དེ། ལྷང་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་
 ལ་བཀའ་རྟོན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་ལོ་རྒྱུང་ལགས་ཤེས་བྱུར་ཆོས་པ་

① དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། བོག་དོན272ལྟ་
 གསལ། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་སྟོང་པའི་སྟངས་པོ་ཆོར་སྟངས་ཆང་ཟེར་བའི་ཁང་པ་བྱུར་དུ་བཞུགས་པ་གནང་།

ཨན་སྟོན། པལྗེ་ཏ་གཞོན་ཏུ་བུམ་པ། ལྷོ་ན་མི་སྐལ་པ་ལྟེན་ནས་མཁས་པར་འགྱུར་ནས་ཟངས་དཀར་
 གྱི་ཆེ་མོ་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་དང་པལྗེ་ཏ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཟངས་དཀར་གྱི་སྤྲད་འགྲེལ་བུམ་བུ་
 གསུམ་པ་བསྐྱུར་པ་ཡང་ཁྱད་སྟོན་རྒྱུ་རྩེ་ལྷོ་ལྷོ་དམར་གྱི་དགོན་པ་རྒྱུད་བུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་གར་པ་ཏ་
 ཆེན་གཞོན་ཏུ་བུམ་པ་དང་པལྗེ་ཏ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པའི་མཁའ་ཡང་རྒྱུད་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཉིད་འདུས་པའི་སྟོན་འགྲེལ་ནི་སྟོན་ཏུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་གིས་བསྐྱུར་བྱིན་ན། དེ་ཉིད་འདུས་པའི་
 སྤྲད་འགྲེལ་ནི་པལྗེ་ཏ་པལ་པོ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཟངས་དཀར་ལོ་རྩྱུས་རྒྱུད་རྩེ་ས་ཆ་དགོན་གནས་
 གཡེ་ཐང་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་སྤྲོད་ཞེ་འབར་གྱི་ཡོན་བདག་བུས་ནས་བསྐྱུར་རོ། །^①ཞེས་འགྱུར་ཆོས་ཤིན་ཏུ་
 མང་ངོ་། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ལོ་རྒྱུ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་འུ་རུ་ས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་བརྟན་འགྱུར་ཁྲོད་བརྟུན་
ཡོད་པའི་ཁོང་གི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཛུགས་བྱང་ལ་བརྟུན་པས་ཤེས་ཐུབ་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཁྱིལ་ཏུ་ལག་སྟོན་
མ་བྱུང་། ཁོང་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པཱྛི་ཏ་སྤྱི་མ་རྒྱ་ཚོ་ན་དང་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་བཅས་
དང་ལྟན་ཏུ་བརྟུན་པ་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་བྱོན་པ་མ་པོད་ཏུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རོལ་ཏུ་བྱོན་
པའི་རྟིང་པོའི་དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་པཱྛི་ཏ་སྤྱི་མ་རྒྱ་ཚོ་ནས་མཛད་པ། (303-313) ལེམས་
ཅམ་པ་པོ་མ་པོད་ཏུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་(50-53)སོགས་
ཆོས་ཆོན་འགའ་འེ་བཞུགས་ཡོད།

གཉན་དར་མ་ཕྱགས།

དར་མ་དང་རྩམ་གཉིས་ཚེས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྐྱེ་ཐབ་སྐྱེས་མ་འདྲ་བ་ལས་དོན་གཅིག་པ་
 ཉམས། བཀའ་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་གཉན་རྩམ་གྲགས་ཞེས་འཕོད་འདུག རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་
 འབྱུག་ཁྱི་ལོ་1076ལོ་ལས་མས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། འབྱུངས་ལྷལ་མ་ངེས། པལྗེ་ཏ་མ་ཏི་བཞུག། པལྗེ་ཏ་བུ་ཆེ་
 སྤྱི་(བསོད་ནམས་དཔལ་)སྐུན་དངས་ཏི་སྤྱོད་འདུག་འགྲེལ་ཆེན་དང་། སྤྱོད་མ། ཚེས་སྤྱོད་ལ་ལོགས་

① རྩོམ་པ་རྣམས་ལ་མཁུ་སྤྱོད་མཁུ་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁམ་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་མྱེད་མ་
མི་དམངས་དཔེ་མཛན་ཁང་། 1983ལོ། བོག་དོམ66ནས67པར་འདི་ཉིད་གྱི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་བསྟོད་ཡོད།

ཚེས་མང་དུ་བསྐྱར། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གར་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། བྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་ལལ་བཞི་པ་
 རྒྱན་དངས། ཕྱིས་རྩ་ལོ་དང་མཐུ་འགན་པས་གཉི་ལ་གཤེགས་སྐད།^① ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་
 ལས། རྒྱད་ཇི་པོད་། ༡༡ ་ པར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། (129-
 144) བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱད་། ༡༢ ་ པོད་དུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལེུ་བཙེ་
 བརྒྱད་པའི་ནམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་པའི་འོད་དང་། མིང་གཞན་རིན་ཆེན་རྩོམ་རྩུ་གུས་
 མཛད་པ། (152-180) འདི་ནི་མང་ལུལ་གྱི་ལོ་ལྷ་ཁང་ག་རུ་དང་ཨག་ཙམ་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་
 ཏི་གཏན་ལ་མཐུ་བ། རྒྱད་། ༡༣ ་ པོད་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་པས་མཛད་པ། (234-
 253) རྒྱད་། ༡༤ ་ པོད་དུ། དཔལ་གཤེན་རྩོམ་ཆོ་བདག་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག། (164-171) སྟོང་
 ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་པ་གཤམ་པས་མཛད་པ། འདིའི་གཞུང་གངས་སྟོང་སྐག་
 གཉིས་དང་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་གིས་ལྷག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་མཛད་པ། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བརྒྱད་པ་དང་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་
 པ་བརྒྱད་པའི་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ན་ལ་གྱིས་མཛད་པ། མི་འབྱུགས་པའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་
 དཔལ་པོ་རྩོམ་མཛད་པ། མི་འབྱུགས་པའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་རྩོམ་རྩུ་གུས་མཛད་པ་སོགས་
 བཞུགས་སོ། །

མེ་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་བྱིམས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྩ་བ་གཤམ་ཅན་
 ཞིག་ཏེ། ཟངས་དཀར་ལོ་རྩ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། སྤྲེལ་སྤྲེལ་པའི་མང་པོའི་
 ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཀྱི་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཚུལ་ཉང་
 ཚེས་འབྱུང་དུ། ཟངས་དཀར་གྱི་དཔོན་པོ་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཅུ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱིས་ཁ་ཆེ་ལེགས་སྟོན་ག་ར་
 ལ་ཞུས་ནས། སྟོབ་དཔོན་རྩོམ་རྩུ་གུས་མཛད་པའི་རྒྱབ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྟོར་ཁ་
 ཆེན་པོ་ཆོ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མེ་ལོ་འཕྲོང་རྒྱུད། རྩོམ་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱུད། རྩོམ་གསང་པའི་རྒྱད་
 ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ལ་གདམས་ནས་དར་བར་མཛད་

① དཔལ་པོ་གཏུག་ལག་ཤིང་བ། ཚེས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་272ཙུ་གསལ།

པ་མ་བད།^① འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་ལ་ད་དུང་བཀའ་འབྱུང་ལས། ཟུང་། ༩༡ བོད་དུ། ཡོག་བཤད་པའི་
 ཟུང་དོ་རྩེ་ཆེ་མོ་རྟོག་པ་བཅུ་བ་ལས་དོ་རྩེ་མཚན་བརྒྱུས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་པ་ཐུང་
 དང་ཟུག་ཡོད་པ་བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། (142-274) བརྟན་འབྱུང་ལས། ཟུང་། ༩༡ བོད་དུ། ཟུ་འབྲུལ་
 ཆེན་མོའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནག་པོ་སྟོང་པ་པོས་མཛད་པ། (255-
 266) ཟུང་། ༩༡ བོད་དུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས། (267-268) ཡང་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་
 སྐབ་ཐབས། (268-268) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད། (268-269) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་བྲམ་བེ་མཚོག་སྟེད་ཀྱིས་མཛད་པ། (269-269) རྩེ་བཅུན་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་
 བསྟོད་པ་དང་། (270-271) བྱ་རོག་མིང་ཅན་དང་བྱ་རོག་གདོང་ཅན་ལ་བསྟོད་པ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་
 གྲགས་པས་མཛད་པ་སེ་ལོ་རྩ་བས་བོད་སྐད་དུ་བརྒྱུར་པ་འདི་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་རྟོན་ཀྱིས་
 འདི་གཉིས་ཚུལ་མཁན་བོད་ཀྱིས་བཅམས་པ་ཡིན་ཡང་སྟོ་ཉིད་སྐད་དུ་བཅམས་ཤིང་། བོད་སྐད་དུ་
 བརྒྱུར་པ་ཡིན་པ་སྟར་རྣམས་ཀྱིས་བྲིས་འདུག་པས་བྲིས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཟུང་། ༩༢ བོད་དུ། རིམ་
 ལུའི་བཤད་པ་ནོར་བུའི་ཐུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྟེད་ཐུང་བྱི་ཞལ་སྟེ་ནས་མཛད་པ། (14-
 157) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་སྟུལ་ཅུ་ལ་ཉེ་བ་ཅུ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཟུན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་མར་པ་རྩེ་ཡོ་ཤེས།

བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། སྟག་ཆེའི་མཁར་ཁའི་སྟོན་
 འགྲོར་བཅས་དཀར་ལོ་རྩའི་བྱ་བའི་ནང་ཆོན་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་རྩེ་ཡོ་འབྲུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་
 དཔོན་པ་སྟག་ཆེལ་སྟོན་འགྲོའི་སྟེ་ཁང་བེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཐུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^② འདི་བའི་
 མཛད་རྣམ་དང་འབྱུང་ཆོས་སོགས་གང་ཡོད་མ་རྟོད།

① ཉང་ཉི་མ་འོད་བེར། ཆོས་འབྱུང་མི་རྟོག་སྟེད་པོ་སྐང་ཆེའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་442ཟུ་གསལ།

② རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཐུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་པར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ཡིག་ས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རྟོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ་ ཤོག་ངོས་113དང་115ན་གསལ།

གཟུངས་པ་རྒྱུ་དག་ལ་བཞུགས།

ཕྱི་ལོ་རི་རུ་ས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུ་ས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཟུང་
 ཚོས་འབྱུང་སྐྱེས་ན་ཟུང་དག་ལ་རྒྱུ་ཞེས་འབོད་པའང་མཚན་འབོད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་ལས་ལོ་རྒྱུ་
 བ་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཁ་ཆེ་རྒྱ་ན་སྤྱི་སྤྱན་དངས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་
 སྐབས་དེར་ཚོས་གསན་མཁན་ལ་རྒྱུ་ལོ་སྐྱེས་མང་རུ་ཡོད་པར་བཤད། འདི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རྒྱས་
 ཤིག་ལག་སོན་མ་ཟུང་སྐབས་འདི་ཙམ་གྱིས་འབྱུངས་པར་བྱ་བ་ལས་འོས་གཞན་མ་མཆིས་སོ། །ཁོང་
 གི་འཇུག་ལ། ཟུང་། ས་། བོད་རུ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གཏོར་
 རས་ཟུང་བའི་གཏུགས་དཀར་པོ་ཙན་གཞན་གྱིས་མི་སྟབ་པ་ཕྱིར་བསྒྲིག་པ་ཆེན་མོ་མཚན་རུ་སྟབ་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། ལོ་རྒྱུ་བ་གཟུང་དག་ལ་རྒྱུ་ཞེས་བསྒྲུར་ཅིང་ཁ་ཆེ་ཡུལ་བདུད་ཅི་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཔེ་རྒྱུ་ལ་གཏུགས་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པ། (212-219) བསྟན་འཇུག་
 ལས། ཚད་མ་། ཞེ་། བོད་རུ། འཇུག་བ་བརྒྱ་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེ་ཤར་རྒྱ་
 རྒྱས་མཛད་པ་(21-35)བཅས་སོ། །

ཕྱི་ལོ་རི་རུ་ས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུ་ས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ།

ཕྱི་ལོ་རི་རུ་ས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུ་ས་སྟོད་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སྟོབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་
 ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། ཟུ་གར་སྐྱེས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པའ་སྟབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་
 ཟུ་གཞུང་དང་ཟུ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཐར་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་རུ་བསྒྲུར་
 པར་མཛད། ཕྱི་ལོ་རི་རུ་ས་རབས་འདི་ནི་མ་མགོན་གྱི་སྟབ་ཐོབ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པའི་དག་ལ་སྟོན་རུ་
 གསལ། མཛད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་ལག་སོན་མ་ཟུང་། ཁོང་གི་འཇུག་ལ། བསྟན་འཇུག་ལས། ཟུང་། ས་།
 བོད་རུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྟབ་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བྲམ་བེ་མཚན་སྟོད་ཀྱིས་མཛད་
 པ། (252-253) ཕྱིན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྟབ་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དཔོན་ཤ་བ་རི་པས་མཛད་

① རྒྱ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་པར་གསུམ་གྱི་འཚམ་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ལ། བོད་སྟོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་129ཏུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་མཛད་པ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དག་ལ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་273ཏུ་གསལ།

པ།(253-253) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་བྲམ་བེ་མཆོག་སྲིད་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ་
(253-255)བཅས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

འགྱུར་བྱང་དུ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཡང་ཞུ། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་
དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ལྟོ་པོ་དང་
དུ། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེའུ་ལྷ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་
པ།(137-264) རྒྱུ་ལྷའི་སྐུ་པོ་རྒྱལ་བའི་སྒྲེའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བལ་
ཡུལ་ཡུ་རུང་རྒྱན་གྱི་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར། འབུམ་ཐག་གསུམ་པ་ལས་སྐྱུང་བའི་
སྐྱེ་འབྱུངས་ཆེན་པོ་རལ་བ་བྱེན་བརྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ཆེན་མོར་གྲགས་པ་རིག་པ་འདྲིན་པ་རྩོ་རྩེ་
རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་ཐབས།(72-73) བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཆོགས་པོ་དང་ཀྱུ་ཀྱུ་པར། གཞིའི་
བསྐྱོད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(178-181) རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ལྟོ་
པོ་དང་། དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་གྲུ་གཟིངས་
ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་པདྨ་རྩོ་རྩེས་མཛད་པ།(1-318) གཞུང་ཆད་མཉམ་པའི་སྒྲེའི་སྐྱུར་གྱི་ཤོ་ལོ་
ཀྱི་སྐྱོང་ཐག་བརྒྱད་པ། བལ་ཡུལ་ཡམ་བུའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་དབུས་ཡུ་རུང་རྒྱན་གྱི་གྲུབ་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ལྟོ་པོ་དང་དུ། པོ་ཏ་ལར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིག་སློབ་དཔོན་རྒྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱིས་མཛད་པ་(100-106)སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུ་ལྷའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ།

བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐྱོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་རྒྱན་གྲགས་ཙན་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ལྟོ་པོ་དང་དུ། ཁོང་གི་སྐྱེའི་དམ་
བཅས་པའི་གཞུངས།(171-171) བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ལྟོ་པོ་དང་དུ། ཡི་གེ་བརྒྱན་པའི་རྒྱུ་ཐབས་
ནག་པོ་པས་མཛད་པ།(367-371) ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ལྷའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལས། སྐད་ནས་བོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་རྒྱུ་ལྷའི་ཤེས་རབ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གིས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་པལ། འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་
དག་པར་བརྩོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མཆོན་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱུ་པར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་

གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲིག་པའི་དོ་རྩེ་ཉི་མ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་ན་བཞུགས་པ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་གི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་གང་གི་མཆོན་དཔལ་སྣ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དེས་མཛད་
པ། ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིག་སྐྱེ་ཤིས་རབ་ཀྱིས་བཅོས་པ་ལ་ཡང་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཅོས་པ། གཞུང་ཆོད་ནི་ཤོ་
ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེམ་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་
ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་ཆོག་མདོ་དང་བསྐྱེས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
མཛད་པ། མཆོན་བཟོད་འགྲེལ་བ་བར་པའི་སྟོར་གསང་ལྷན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་བཅུས་སྟོན་མ་ཞེས་
བྱ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །^①

མལ་གྱི་སྒྲོ་ལྗོས་གྲགས།

འདི་ལ་མལ་གྱི་སྒྲོ་ལྗོས་གྲགས་ཞེས་པའང་སྤང་། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་
ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེན་གྲགས་ཅན་ཞིག་རྟེ། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། མལ་གྱི་སྒྲོ་
ལྗོས་གྲགས་འདིས་རྒྱ་གར་ནས་མགོན་པོའི་ཆོས་སྟོར་དུ་མ་སྐྱེན་དངས་ཏེ་མགོན་པོའི་དངོས་སྟོབ་རྒྱ་
གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཨར་པ་ལ་གསན་པ་གྱི་སྐྱེས་ལྷགས་པར་མ་སྐྱེལ་བ་ཉི་མ་འབར་ལ་གནང་ནས་
བྱིས་བེར་ནག་ཅན་དུ་གྲགས། བྱམ་བེ་མཆོག་སྤིང་ནས་སྤྲུལ་ཀ་ར། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་། བྲག་སྤིང་
བ་ཡོན་ཚུལ་ལ་གསན་པ་གྱི་སྐྱེས་ཅེར་བུ་ནི་ས་ཆེན་ཀུན་སྤིང་ལ་གནང་སྟེ་བྱིས་གར་མགོན་དུ་གྲགས་
སོ། །^②འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་(1034ལོ-1102ལོ)སོགས་ལ་གསང་སྐྱགས་གསར་མའི་ཆོས་སྟོར་མང་
དུ་གསུངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཐ། བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་
རྒྱབ་པའི་ཐབས་དཔལ་དོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ།(222-224) རྒྱུད་། ཐ། བོད་དུ། ལྷ་མོ་སྟོལ་མའི་
བསྟོད་པ་ཉི་བྱ་ཙ་གཅིག་པའི་རྒྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(6-10) དེ་སོ་སོའི་རྒྱབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་
དང་བཅས་པ་ཁ་ཆའི་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྐྱས་པས་མཛད་པ་རྣམས་བི་ག་མ་ལ་བྱི་ལོའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་བསྐྱུར་པ།(24-25) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོན་བཅུ་གངས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

① ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚོམ་རྫོང་རྒྱུ་རྩུག་གངས་ལྷོངས་རྒྱུད་གཉིས་སྐྱེ་བ་དུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟོད་། བཅུ་
ཁུལ་དེབ། ༡ 1983ལོ། ཤོག་ངོས201དུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཤེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273དུ་གསལ།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྟར་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། མཛེད་པ་ཞིབ་པར་མ་མཐོང་
ཞིང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བྱེ་མ་ལྟར་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་མཆོག་གིས་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་ཐབས་འགའ་བསྟུར་རོ་^①ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྩོམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་བཟང་།

རྩོམ་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་གཞན་ལ་རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའམ་རྩོམ་ཆོས་རྩལ་རྩལ་དྲ་དང་། རྩོམ་
བན་ཆོས་བཟང་སོགས་ཀྱང་ཁྱེད་ལོ་ལོ་དུ། འབྱུར་བྱང་སོགས་ན་གོང་བསྟན་མཆོན་གསུམ་ཀ་རྒྱར་
གནང་ཡོད་པས་དེ་དག་ལོ་ལོ་གཅིག་གི་འབྱུར་ཆོས་ཡིན་པ་ངས་དགོས། རྩོམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟར་པ་
བན་རིན་ཆེན་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བོད་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་རྒྱ་ལག་
གཙང་སྤང་གྱི་རྒྱར་ལྟར་པ་རྩོམ་ལྟར་པ། འདི་ཉིད་ཨ་ཅ་ར་སྐུ་ལ་རིང་བ་འདས་ཏེ་རྒྱུ་བ་འཕོས་
པ་ཡིན་པར་རྩོམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་ཞུས་ནས་གསུང་སྤང་། རྒྱ་གཞོན་རུའི་རུས་ནས་འབྲི་སྟོག་རྒྱངས་ཤིང་ཆོགས་
མེད་རུ་མཁྱེན། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་བོད་རྒྱ་མགར་སྟོན་ཚུལ་བྱིས་པ་བཟང་པོ་དང་། མདོ་སྟོན་མེད་གི་
རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཤིང་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་གསུམ་
བསམ་ལེགས་པ་མཛེད་དེ་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་རུ་ཡངས་པར་གྱུར། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་
གཏམ་རུ་འདུལ་བ་མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་མཁས། ཆོག་རྒྱིག་བཟངས་ཀྱི་ཡི་གྲགས་མཁས། རྒྱ་དང་ཆོད་
མ་རྩོམ་པ་མཁས་ཞེས་གྲགས། ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་རུ་ཕྱོན་ཏེ་མཁན་པོ་མཐུ་སྤྱི་སྤྱི་དང་། མཐུ་སྤྱི་རྒྱ་
ལ་སོགས་པ་པལྟེ་ཏ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་དེ་དག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛེད། རྩོམ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱེད་དང་། གཤིན་
རྩོམ་ལྟར་པ་ལྟར་པ། འཇམ་དཔལ་སྐྱགས་དོན། བདེ་མཆོག་ཚ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་མང་རུ་བསྟུར་རོ། །ཁོང་གི་
སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་དག་བསྟེན་རྩོམ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་ལྟར་པ་
ཕྱོན་ཡོད། ཁོང་གི་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གསལ་བོར་མ་རྟོག་མོད། དེ་བསྟེན་མཁན་པོས། རྒྱུ་
བྱ་ཆེན་པོ་འདི་འབྱུངས་པ་དང་ཞི་བར་གཤེས་པའི་ལོ་ཆོགས་མ་རྟོག་ནའང་། རྒྱར་བཞོད་པ་རྒྱར་རྩོམ་
པོ་རྩོམ་རུ་ཕྱོན་རུས་མཇལ་བེར་བ་དང་། འགོས་ལོ་དང་། དེའི་སྤྱི་མ་ནག་པོ་དམ་ཆོག་རྩོམ་པོ་དང་།

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་རྩིང་པོ་རྒྱང་ཆེའི་བཅུད། བོད་སྐད་སྐད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་རྩིག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྩིག་རྩིས་444ལ་གསལ།

རུ་བྱོན་པའི་རུས་དང་། གོ་རུབ་ལོ་ལྷ་བ་དང་། མར་པ་དོ་བ་དང་། (1042ལོ་-1136ལོ་) ཡང་བྱིད་ལྷ་
མ་ནམས་དང་པལ་ཆེར་རུས་མཚུངས་པ་ཉིད་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་ཅིག་ཞེས་པའི་མིང་པོ་རྗེ་ལམོན་
ལུ་བས་ཀྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆོ་འདིའི་ཐད་རུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན་པ་ཞེས་བེད་རོ། །^①ཞེས་
འདིར་ཡང་དེབ་སྡོན་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། མཛད་པ་བསྟུས་པ་ཞིག་དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་ལྷགས་དཔར་
མ་། སྟོན་ཆའི་། ཤོག་ངོས་202ནས་212བར་། རོང་བམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་། ལུ་
བཞོན་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་འཚལ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༩ ། བོད་
རུ། ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས། (199-205) ཟུར་མཛད་པའི་སྐབ་ཐབས། (245-247) ལྷ་ཆོགས་། རོ་། བོད་
རུ། རྒྱུན་གསུམ་བཤད་པ་ (141-149) ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

ཡུ་ཆེར་ལོ་ལྷ་བ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། མལ་གྱི་སློ་གྲོས་གྲགས་
པ་དང་། ཡུ་ཆེར་ལོ་ལྷ་བ་དག་གིས་སློལ་མའི་ཆོས་སློར་བསྐྱར་རོ། །^②ཞེས་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་
མཐོང་བ་ལས་ལོ་ལྷ་བ་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་ཞིག་ལས་སོན་མ་བྱུང་།

མང་འོར་བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ།

མང་འོར་བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ་དབང་ལྷག་གྲགས་ཀྱང་ཞུ། སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་
རུས་མཐོ་ཅན་རུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་དང་ལོ་ལྷ་བ་རྫོག་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ་གཉིས་
རུས་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྟེ། ༣ ། བོད་རུ། རིགས་རྒྱག་
པ་བྱང་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ཟུང་ནི། ཇི་བཞིན་བརྟེན་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཟུང་ལེའུ་ལྷ་
པ། (86-89) བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༩ ། བོད་རུ། དཔལ་དབྱེས་པ་དོ་རྗེ་ལ་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་
ཁ་ཆེ་རིན་ཆེན་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (211-212) ཆོད་མ་། དེ་། བོད་རུ། ཆོད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ། (1-365) འདི་ནི་ཐུགས་དམ་པའི་སྟོང་

① འགོས་ལོ་གཞོན་ལུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་། སྟོན་ཆ། ། སྤྱི་ལོའི་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1985ལོ་ ཤོག་ངོས་212ལྷགས་ལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྟོང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྐད་སྐད་ལྷག་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཤོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་444ལ་གསལ།

པོ་ཐོ་ཡིང་དཔལ་དཔེ་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་
ཚད་ནི་བཅ་པོ་དྲུག་ཅུ་ཡིན་ནོ། །

ཁོར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་ལ།

འདི་ཉིད་གི་མཚན་འབྲི་སྐད་ས་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་མཐོང་སྟེ། ཟུང་ཚོས་འབྱུང་
དུ་ལོ་སྟོ་བ་གི་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་། ཟུ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་སྟགས་སུ་ཁོར་གད་འཁོར་ལོ་
གྲགས། ཁེུ་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས། ཁེུ་བཟད་འཁོར་ལོ་གྲགས། ཁེུ་ཟད་འཁོར་ལོ་གྲགས་
དང་ཁེུ་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་སྟགས་ནི་འབྱུར་བྱང་དུ་འང་དེ་འདྲར་མཐོང་བ་ལོ་པཎ་གཅིག་
དུ་ངེས་དཔོན་ཤིང་། ཁོར་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོན་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་
པའི་ལོ་སྟོ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཟུང་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སྟགས་ལ་སྐྱུངས་བ་མཛད་ཅིང་
རིམ་བཞིན་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྟགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་བརྗེ་ཏ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་སྐྱ་ར་ཏ་
སྟགས་བསྟོན་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སྟོབ་གཉེར་སུལ་དུ་སྟོན་པ་མཛད། ཉང་ཚོས་
འབྱུང་དུ། བརྗེ་ཏ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་སྐྱ་ར་ཏ་འི་སྟོབ་མ། ལོ་སྟོ་བ་གི་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་དང་། ལོ་
སྟོ་བ་ལོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་^①ཞེས་པས་ལོ་སྟོ་བ་འདི་གཉིས་ཏ་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་ངེས་པ་
ལས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། ཟུང་སྟེ། ག་
པོད་དུ། དཔལ་རྫོ་རྗེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཁོས་པའི་མགོན་པོ་གསང་བ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཟུང་ལེུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ། (263-292) ལོ་སྟོ་བ་ཁེུ་ཁོར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་གི་འབྱུར་ལ་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གྲགས་པའི་སྟན་སྐར་གི་པོ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་ཁྱེད་ག་བགྱིས་ལ། བསྟན་འབྱུར་
ལས། ཟུང་། ག་པོད་དུ། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དུས་གི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་
མཛད་ལ། (264-264) དཔལ་དུས་གི་འཁོར་ལོའི་སྟོ་མ་ཚོག་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་ས་མཛད་
ལ། (265-267) དཀྱིལ་འཁོར་གི་ཚོག་རྫོ་རྗེ་ཐེག་བ་ཞེས་བྱ་བ་པའི་ཏ་ཆེན་པོ་གནས་བཟན་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་
ར་གྲུས་(པན་མཛད་སྟགས་པས་)མཛད་ལ། ལོ་སྟོ་ཁོར་གད་བརྗེ་འཁོར་ལོ་གྲགས་གི་འབྱུར་ལ། དུས་
ཁྱིམ་ལོ་སྟོ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་བཅོས་པ་ལས། སྐད་ནས་དཔང་ལོ་སྟོ་བ་སྟོ་བཟན་གྱིས་མི་བཅོས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་སྟོང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ཐོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་རྩོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས་442སུ་གསལ།

སྤྱི་མི་རུ་བ་ནམས་བཅས་ནས་དག་པར་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

དཔར་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས།

སྤྱི་ལོའི་རུ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུ་བ་སྟོང་ཙམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་
ལ་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སྤྱི་སྟོང་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས་སྤྱི་གིས་ཡོད།^① ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་རུ་མདོ་
སྤྱུ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྤྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སྟོང་
བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་
ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སྤྱི་ཕེབས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྱུ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་རྒྱ་
གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སྟོབ་གཉིར་སྤྱུལ་རུ་བྱིན་པ་མཛད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟེན་གནས་སྤྱུ་
པས་མཛད་པ། མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་འགྱུར་ལས། ཐུབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཤོ་ལོ་ག་སྟོང་
སྤྱུ་མེད་དང་རྒྱག་པ། སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་བུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
བཀའ་རབ་འབྱུངས་ལ་མཐུན་པའི་སྤྱུང་བ་སྤྱིས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལ་མཉམ་ནས་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱན་སྤྱུར། དགེ་སྟོང་དཔར་ཞེ་གསལ་བ་གྲགས་ཞེས་བྱ་བས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གྲོང་བྱེར་ཆེན་པོ་མཁས་
པའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱར་བསྐྱུར་བ་ལ། རུས་སྤྱིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་དཔར་བྱུག་སྤྱུག་ཐེ་པ་ཆེན་
པོ་མོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་པའི་བཀའ་བྲིན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་ཀྱི་སྤྱོ་བས་མ་གྱིས་མི་བྱུ་བའི་སྟོ་གྲོས་
ཀྱི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་དཔར་སྐྱུར་པ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
ལེགས་སྐྱུར་ཀྱི་སྟོལ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་ནང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྟོའི་སྤྱུང་བ་ཆེར་རྒྱས་པ། རྒྱ་ཆེན་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་དཔར་དགེ་སྟོང་དཔལ་ལྷན་སྟོ་གྲོས་བཙན་པས་རྒྱ་དཔེ་དང་གཏུགས་ཏེ་ལེགས་པར་དཔུང་ནས་
བསྐྱུར་ཅིང་ཁུས་པ་ནམས་བཞུགས་སོ། །^②

དེང་རི་ཆོས་གྲགས།

སྤྱི་ལོའི་རུ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུ་བ་དྲུག་ཙམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་

① བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུག། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས209ན་གསལ།

② ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆོས་སྐྱུར་བྱས། གངས་སྤོངས་སྐད་གཉིས་སྤྱུ་བ་རུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྦྱོང་། བྱང་
ཁུལ་དེབ། 1983ལོ། ཤོག་ངོས185ན་གསལ།

མར་པོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྐད་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པར་སྐྱབས་པ་དཔྱིས་སྤྱོད་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་
ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་མར་སོགས་སུ་ཕྱི་བས་ཏེ་པཌ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་
གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་པ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བསྐྱར་པ་
མཛད། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱ་དྲུག་པ་པོ་པོད་ཏུ། རྩ་མོ་ནག་མོ་ལ་བསྟོད་པ་བརྒྱད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེ་མཆོག་སྤྱི་ལོ་མཛད་པ། (272-273) དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་རྒྱ་དྲུག་
བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (273-274) ཡང་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ་རྒྱ་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ་ (274-275) རྣམས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱས་སྟོན་ལམ་གྲགས་པ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱས་དཀྱིལ་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་སྟོན་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། རྒྱ་དྲུག་པ་པོ་པོད་ཏུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྒྱ་དྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེའུ་སོ་གསུམ་པ། (265-311) བརྩི་ཏེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་ན་རྒྱའི་(དཔལ་
ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱི་)རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ནས་ལོ་སྟོན་བ་གཞོན་རུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་བཅོས་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་པ།

པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1055ལོར་འཕན་ཡུལ་པ་
ཆབ་ཉི་མ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དེ་ཡང་བྱང་ཆོས་འབྱུང་རུ་པ་ཆབ་ལོ་སྟོན་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོ་བེར་བའི་པ་
ཆབ་གཅིག་དང་འདི་འབྱུངས་ས་བྱང་ཉི་མ་རྒྱལ་ཆེན་ལེ་ལྷན་^①ཞེས་པ་དེའོ། །དཔུང་ལོ་ཆུང་བའི་རྒྱས་
ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སྐྱབས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེར་ཕྱི་བས་
ཏེ་སྐྱེ་ནའི་(མཛོལ་བྱེད་ཀྱི་)སྐྱེས་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་པཌ་གྲུབ་མང་པོ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་
ལོ་ཉི་ལྔ་ཙམ་གསུམ་རིང་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་པོད་ཡིག་རུ་བསྐྱར་

① རོ་ནང་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཡུལ་ཉི་མ་རྒྱུད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། པོད་ཆེདས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ་ ཤོག་ངོས་211ཏུ་གསལ།

བ་མཛད། བོད་ཡུལ་རུ་ཕེབས་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཆུངས་པའི་དགེ་འདུན་སྤྱིས་གཡུ་བོ་ཆེ་ཕག་སྤྱར་བེར་
 བ་ཞིག་སྤུལ་ནས་མཛོད་འགྲེལ་བསྐྱར་བར་ཞུས་པས་དེ་བཞིན་བསྐྱར། འཕན་ཡུལ་རུ་ཕེབས་རུས་
 གཏུལ་བྱ་ཆེར་མེད་པ་ལ། དགེ་བཤེས་ཤར་བས་རང་གི་སྤྱི་བ་མང་པོ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་རུ་དབུ་
 མ་སློབ་རུ་བཏང་བས། དེ་ནས་བཟུང་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པོར་ཚུགས་ཏེ་སློབ་མ་མང་རུ་
 བསྐྱངས། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། སྤར་ཆོད་མ་ལཱའི་ཞོར་ལ་བྱུང་བའི་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་ལ་སོགས་
 བ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས། ལོ་རྒྱུ་བ་བ་ཆོད་པ་ཉི་མ་གསལ་གྱིས་ཁ་ཆེར་ལོ་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་སྤྱངས་ཏེ། བརྩི་ཏེ་ཤིན་རུ་མཁས་པ་ཤི་ན་ཀ་ལྷམ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། དབུ་
 མ་རིག་པའི་ཆོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ནམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་གཉིས་དང་། རྩ་བ་
 གསལ་པའི་བཞེད་པ་རབ་རུ་རྒྱས་པ་ཆོག་གསལ་དང་། སྟོད་སྟོར་གདམས་དང་། བསྟན་བཅས་
 སྤུ་མོ་མང་པོ་བསྐྱར་རོ། ༡༠ བ་ཆོད་ཀྱི་སློབ་མ་གསལ་ཆེ་བ་ནི་གཙང་པ་སར་སློབ་དང་། མ་བྱ་བྱང་
 རྒྱལ་ཡི་ཤེས། དར་མ་ཡོན་ཏན་གསལ། ཞང་ཐང་སག་པ་ཡི་ཤེས་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡིན། འདས་ལོ་
 མི་གསལ་མོད། བྱང་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལྷ་སར་རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ་སོགས་ཡུལ་དབུས་འགྱུར་གྱི་དགེ་
 ལ་གཏུགས་ནས་བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་ཀའ་དྲིན་ཅན་སྤུ་ཆོད་ཉི་མ་གསལ་ཞེས་འཕན་ཡུལ་སློབ་འཁར་
 རྩོད་གི་སྟོད་ཅམ་ན་སྤྱི་གཏུང་རིལ་པོར་ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་ནང་ན་མ་ཉམས་པར་ད་ལྟོང་བཞུགས་
 ཤིང་། གཏུང་རྒྱུད་འཕན་ཡུལ་སྤྱན་ད་ལྟོང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། ༡༡ ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
 རྒྱུད་མེ་ སྤྱི་བ་ བོད་རུ། འཕགས་པ་ཆེ་དང་ཡི་ཤེས་དཔག་རུ་མེད་པའི་སྤྱིང་པོ་འཆི་མེད་རྩ་སྤྱི་
 གཟུངས། (220-222) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་ ཀྱི་ བར། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་
 བསྟོད་པ། (76-79) སྤུ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། (79-80) རྩི་བཅུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་
 པ། (80-80) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་རྩི་ལ་བསྟོད་པ། (80-81) གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་
 ཉིན་ལ་བསྟོད་པ། (81-82) ཡང་གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་ཉིན་ལ་བསྟོད་པ། (82-82) མཛོད་པ་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། (82-83) རྒྱག་འཆལ་བའི་བསྟོད་པ། (83-83) དཔྱལ་བ་ནས་འདོན་པའི་
 བསྟོད་པ་ནམས་སློབ་དཔོན་སྤྱི་སྤྱི་བ་གྱིས་མཛོད་པ་ (83-84) སོགས་འགྱུར་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་སྤྱིང་པོ་སྤྱིང་ཆེན་བཅུད། བོད་ཆུངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྤྱིང་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས436རུ་གསལ།
 ② རྩོད་རྒྱ་ར་ན་མ། བྱང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་ཆུངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས212རུ་གསལ།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་དངོས་གྲུབ།

སྤྱི་ལོའི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཉི་མ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷགས་
ནམས་དང་། སྒྲིག་པ་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་ལྷགས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལྷགས་
བསྐྱར་^①ཞེས་གསུངས་སོ། །

བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས།

འབྱུར་བྱང་རུ་ཁོང་ལ་སླ་མ་བ་རི་བ་ཡང་ཁྱ། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1040ལོར་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ཤིང་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོའི་སླ་མ་ཡིན་
ལ། འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་གཤེགས་རྗེས་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ནར་མ་སོན་བར་རྗེ་འདིས་དཔལ་
ལྷན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་བརྒྱའི་རིང་རུ་བསྐྱུངས། བརྗེ་ཏ་དོན་ཡོད་རྫོ་རྗེ་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་དོན་ཞགས་
དང་། སྤྱང་བ་ལྷ། རྣམ་རྒྱལ་མ། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་སྒྲོམ། སྐྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། མཁས་
པའི་དགའ་སྟོན་རུ། བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་འདི་ཁམས་སུ་འབྱུངས། རྫོ་རྗེ་གདན་པ་ལ་སོགས་
བརྟེན། དོན་ཞགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཟིགས། རྒྱ་གར་རུ་བྱ་སྟོགས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོས་མི་བརྒྱ་ཕྱག་སྤྱད་རུ་གསོད་པ་གསེར་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྤྲུག། ལན་གཅིག་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
བཤུམ་ཞིང་འདུག ཅི་ཤོངས་ཁྱས་པས་ངའི་སྤྱ་མང་འོར་ལོ་རྒྱུ་བའི་གསེར་ཞོ་དོ་ངའི་སྤྱ་སྐྱལ་བ་ལོ་
རྒྱུ་བས་བརྒྱས་ནས་རུ་ཞིང་འདུག་གསུངས། མ་ག་རྩའི་གྲོང་རུ་བཅའ་བས་དེ་ལྟར་འདུག་སྟེ་སླ་མ་
གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞུ་བའི་ཆོས་འཆོལ་རུ་བོད་རུ་ཕྱོད་པས་གསེར་ཞོ་དོ་རྟེན་པ་སྟོར། ད་
དབང་བསྐྱར་མི་ཐོབ་ཟེར་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་བར་འདུག་པས་བ་རི་བས་གསེར་ཞོ་བཞི་ཕྱིན། འདིས་ས་
སྐྱའི་སླ་མ་ཡང་མཛད་ཆོས་མང་རུ་བསྐྱར། གཙོ་བོར་དོན་ཞགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་^②ཞེས་འཁོད་པ་
དང་། ཁོང་གི་འབྱུངས་ལྷལ་ཁམས་སུ་བཞེད་ཚུལ་ཡང་སྤྲང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་ལོས་སྤྱི་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས442ཏུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱོད་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ཏུ་གསལ།

ལོ།།།།ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ བོད་དུ། འཕགས་མ་
 འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(156-158) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏྱར་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ།(230-237) བོད་ཀྱི་པ་༥ པར། འཕགས་པ་
 རོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(278-284) བོད་ཀྱི་ཅ་༥ པར། འཇིག་
 རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་རྟོགས་པ།(151-157) བོད་ཀྱི་ཐུ་༥ པར། གནོད་སྦྱིན་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་རྟོག་པ།(56-
 69) ལུས་ཀྱི་ཟག་པ་སྦྱིན་པར་གཏང་བའི་གཟུངས།(117-117) ལྷ་མ་རྩོ་རྩེ་གདན་པས་མདོ་རྒྱུད་ནས་
 ཕྱུངས་པ། བཏྱན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཏ་༥ བོད་དུ། བདག་མེད་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་
 ཐབས།(237-240) དཔལ་གྱི་རྩོ་རྩེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་བདག་གིས་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཀྱ་ཅ་ཀྱ་ལྟའི་
 སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྦྱོས་པའི་རོལ་པས་མཛད་པ།(240-242) རོ་བསྐྱེག་གི་ཆོ་ག་སྟོབ་
 དཔོན་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པ།(183-283) རྒྱུད་ཀྱི་པ་༥ བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀའ་
 འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་ལྷ་དུས་མཛད་པ།(141-246) འདྲིའི་གཞུང་ཆོད་
 བེ་ཤོ་ལོ་ག་སྟོང་ཐུག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཐུག་ལྟོ། །རྒྱུད་ཀྱི་མ་༥ བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་
 ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(41-69) གཞུང་ཆོད་
 བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་སྐབ་ཐབས་གནས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པ་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐུས་གྱིས་མཛད།(69-
 156) ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོ་རྩོ་རྩེས་མཛད་
 པ།(156-207) རྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་༥ བོད་དུ། རྣམ་འཁྱོར་མ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པའི་བཤད་སྐྱུར་སྟོབ་དཔོན་ཏ་ཐུ་ག་
 ཏ་རྟེན་ཏས་མཛད་པ།(120-139) རྒྱུད་ཀྱི་ཞ་༥ བོད་དུ། དཔལ་པོ་གཅིག་པ་ཉི་ཅུ་ཀའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྣ་རོ་པས་མཛད་པ།(74-75) བདེ་མཆོག་གི་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིའི་གསལ་བྱེད་པརྒྱ་དབྱངས་
 གྱིས་མཛད་པ།(75-75) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་བརྒྱས་པ།(75-76) བདེ་
 མཆོག་གི་སྐུ་ཚུའི་ཆོ་ག་མ་རྣམས་སྦྱ་རྟེན་ཏས་(ཤེས་རབ་བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོས་)མཛད་པ།(76-76) འཁོར་ལོ་
 སྟོམ་པའི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(76-80) དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་
 འཁོར་བྱ་བའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་བརྒྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་མཛད་

① སོ་ལུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་། 1992ལོ་ ཞོག་རྩིས་1075ཙུ་གསལ།

པ།(80-116) ལྷན་པ་ལྟ་བུ་དཔལ་རྩེ་རྣམས་འབྱོར་མའི་བཞེད་པ་སྤྱི་པའི་སྒྲིལ་གྱི་གི་ཆོག་གིས་བྱ་བ་སྒྲོལ་དཔོན་གོ་ལྟ་བུ་གྱིས་མཛད་པ་(6-7)སོགས་སོ། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ།

ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ། པལྱེ་ཏ་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་སྤྱི་པ་ཏའི་སྒྲོལ་མ། ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་གང་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་
 དང་།^① ལོ་རྒྱུ་བ་ཡོང་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་^②ཞེས་པར་འདིའི་ཡི་གེ་ཆད་སྒྲོལ་དུ་ལྷན་པས་ཆོས་གང་
 ཞིག་བསྐྱར་པ་མི་གསལ་མོད། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་བཟངས་ཡོད་ལ། དོན་གྱི་གོང་འོག་ལ་གཞིགས་
 བ་སྒྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་འདྲ། འབྱུར་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

རྩེ་ག་མཛད་ལྟ།

འབྱུར་བྱང་དུ་རྩེ་ག་ཞེ་སྤང་རྩེ་རྩེ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ལ་རྩེ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། གངས་
 ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་སོགས་སུ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་མོ་ཏ་ཉེ་སྤྱི་
 ལོ1090ལོར་གཞུང་རི་བོར་ཡབ་རྩེ་ག་སྒྲོན་ཆོས་སྤྱོད་རྩེ་རྩེ་དང་ཡུམ་པ་བཟའ་ཆོས་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་
 སྤྱི་འབྱུངས། རྒྱུད་ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཞེས་རབ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས། བ་རི་ལོ་
 ལོ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས། པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས། ར་ལོ་ཆོས་གྲགས། ཆག་ལོ་ཆོས་རྩེ་དཔལ་སོགས་བསྒྲིལ་
 བས་མདོ་སྤྱི་གས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་དབྱིས་སྒྲིལ་པ་གསལ་སྤྱུངས་མཛོད་^③ཅེས་འཁོད་མོད། ཆག་
 ལོ་ཆོས་རྩེས་དཔལ་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྤྱུལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ1197ལོར་སྤྱི་འབྱུངས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
 ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ1264ལོར་སྤྱི་གཞེགས་པར་བྱས་ན་དུས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱིའི་ཏེ་བག་ཆེ་བྱེད། ལྷ་སྒྲོལ་གྱི་འབྲེལ་བའང་
 རྩེ་གས་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་མཆིམས་ཆེན་པོ་དང་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་གསུགས་ཐོགས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་ལ་ཉ་མོ་སྤྱི་ལོ་རྩེ་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་མཛོད། རྩེ་བཅུན་མར་
 པའི་སྤྱི་ལོ་ཞིག་གིས་རྩེ་བཅུན་མར་པའི་གསུང་དུས་སྤྱུལ་བ་ལ་དུལ་གྱི་གསུང་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་

① འདི་ཁོར་གང་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་དགོས།
 ② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་སྤྱི་པ་པོ་སྤྱི་པ་ཅེས་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་རྩིས་442ལྟ་གསལ།
 ③ མོ་བྱལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྒྲོ་བཟའ་མཁས་བྱུག། གངས་ཅན་མཁས་བྱུག་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤྱི་ལོ་
 རིགས་དཔེ་སྤྱི་ལོ་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་རྩིས་468ལྟ་གསལ།

ཏི་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྤྱི་ཚེ་གང་པོར་བཤད་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདྲ་
བར་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱི་ཕྱི་ལོ་1166ལོར་སྤྱི་གཤེགས།^① སྤྱི་ཚེ་གཙོ་གསལ་ནི་བསྟན་
འགྲུར་ལས། ལྷན་། མི་། བོད་དུ། ལས་ཀྱི་གཤེན་རྗེའི་མཛོད་པའི་ཚེ་ག་དང་། (189-190) ལྷན་། ཚེ་།
བོད་དུ། བདུད་ཅི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་(143-144)སོགས་བཞུགས་སོ། །

རུ་པ་ལོ་ཚུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ།

ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། གཉལ་པ་སྐོར་ནི། རུ་པ་ལོ་ཚུ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་ཀྱིས་
ལྷ་གར་དུ་ལན་གསུམ་བྱིན། པལྗེ་ཏ་ལྷ་བ་ཐོབ་ཀ་རོ་བ་དང་མཛལ་ནས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་དག་ནག་
དང་། རྩོམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷན། སྤྱི་གཤེན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚེ་ག་ འགྲེལ་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ལག་
དང་། གཞན་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྷན་ལྷ་གྲུབ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་། སྤྱི་བ་སྤྱི་བདུན། དེས་པ་སྤྱི་བདུན། མཛོད་བཙུན་
ཤེས་རབ་སྤྱི་བོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་པ། མགོན་པོ་དཔོན་གཡོག་གསུམ་པ་དེ་རྣམས་བསྐྱར་རོ། །^②

འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཚམ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། ལྷན་སྟེ། ཀ་། བོད་དུ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆ་བའི་ལྷན་སྟེ།
སྤྱི་གཤེན་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས་སྤྱི་བའི་དུས་བྱུང་བའི་མདོར་བསྟན་པ་ཞིས་བྱ་བ་འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་
བསྐྱར་ཅིང་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཚེ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཛོད་ཀྱིས་དཔལ་རྒྱ་རོ་བའི་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་
པར་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་པ། (14-21) མཛོད་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་སྤྱི་བའི་ལྷན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱར་པའི་ལྷན་ལེའུ་ལྷ་པ། འདི་ལ་སྤྱི་ལྷན་འགྲུར་བཙོས་མཛད་པ་པོ་འང་མང་པོ་བྱུང་
མོད་ཀྱི་ཤོང་འགྲུར་ཉིད་དོན་བཟང་བར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཡིན། (22-128) ལྷན་། ཏ་། བོད་
དུ། རབ་དུ་གནས་པ་མདོར་བསྐྱར་པའི་ལྷན་(146-150) དུས་འཁོར་། ཕྱི་། བོད་དུ། བསྐྱར་པའི་ལྷན་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཆ་བའི་ལྷན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། སྤྱི་གཤེན་བརྒྱ་གཉིས་པ་དྲི་མ་

① མོ་ལྷ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོེ་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུའུ་མི་
རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་468ཏུ་གསལ།
② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟེང་པོ་རྒྱུད་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་རྒྱུད་མོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་རིངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་443ཏུ་གསལ།

- 161 -

བལ་ཡུལ་རུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ལྟ་རྒྱུ་ལས་བསང་བཞུགས་སྐབས་མན་ངག་མཐའ་
 ཡས་པ་གསན་ནས་བོད་རུ་ཐེབས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱ་གར་རུ་ཐེབས་ནས་སློབ་དཔོན་
 མཚུ་སྒྲིང་པ་དང་མཇུག་ཞིང་རྒྱ་ལུ་ལེན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱོན་པར་རྫོགས་ཤིང་གདམས་ངག་མང་
 རུ་ཞུས། དེ་ནས་བོད་ཡུལ་རུ་བྱོན་ཏེ་ལང་ལབ་བྱང་ཚུབ་རྩི་རྩི་ལའོར་དང་བཅས་པ་བསྐྱལ་ཞིང་སྐབས་
 གྱི་རུས་པ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་གྲགས་ཐོབ། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་རུ་ལན་གཉིས་པར་ཐེབས་ཤིང་
 སློབ་དཔོན་མཚུ་སྒྲིང་པ་དང་མཇུག་ཞིང་བོད་རུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དབུས་གཙང་ཀུན་རྒྱ་ཆོས་གྱི་ལའོར་
 ལོ་རྒྱུ་ཆེར་བསྐྱོར། སྐ་རྩེས་སུ་མར་བའི་སྐུ་དར་མ་མདོ་སྤེ་དང་བཅས་མཁར་ལོ་ཚུ་བ་སྐབས་རྒྱ་
 འབྲུལ་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས། དར་མ་མདོ་སྤེ་བཀོད་སྤྲོད། བཅས་མཁར་ལོ་ཚུ་བ་སྐྱོབ་ལའོར་དང་བཅས་
 པ་བཀའ་འོག་རུ་བཅུད། ཁོང་སྐ་མྱིར་བལ་ཡུལ་རུ་ཐེངས་གསུམ་དང་རྒྱ་གར་རུ་ཐེངས་གཉིས་བྱོན་ཏེ་
 སློབ་གཉེར་མཇུག་ཅིང་། བོད་ཡུལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། གཉལ་
 ལོར་བྱར་གསུམ། རྒྱ་གས་ཀོང་ཨི་གསུམ་ལ་སྐབས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཏེ་མདོ་
 སྐབས་གྱི་ཆོས་སྐོར་གནང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་སྐབས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མང་རུ་
 མཇུག་སྤྱོད། སློབ་མར་བྱགས་སྐུ་རྩ་ཆོས་རབ་སྐབས་སྤྱོད་ཐུག་རུ་མ་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་རྒྱུ་བཞུགས་པར་རྩ་ཡི་ཤེས་སེང་གས་མཇུག་པའི་མཐུ་སྐབས་གྱི་དབང་ཐུག་རྩི་བཅུན་རྩ་ལོ་ཚུ་
 པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱོན་པའི་རྩ་སྐུ་ལས་གསུངས། ① རྩ་ལོ་གཙུང་རྟེན་ཡང་འབྲས་སྐྱངས་
 སྐབས་པ་གྱི་ཆོང་གི་གཙང་ཁང་རུ་རྩི་རྩི་ལའོར་གྱི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ཡོད་
 སྤྱོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ རྩ་། བོད་རུ། དཔལ་རྩི་རྩི་ལའོར་གྱི་ཆོན་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ། (151-164) དཔལ་རྩི་རྩི་ལའོར་གྱི་རྟོག་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ། (167-173) རྩི་ལོ་
 པའི་ཆོ་ག་(174-174) གཤེན་རྩི་གཤེན་དག་ནས་པའི་ལའོར་ལོ་ལས་ཐམས་ཅད་གྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ། (175-185) རྒྱུད་། ༢ རྩ་། བོད་རུ། འཕགས་པ་གཞོན་གནས་དབང་པོ་རི་ལྟར་
 འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་(90-104)ལ་སྐབས་པ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད།

① ཁོང་གི་སྐུ་འཛོལ་བཞུགས་ཀྱི་ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལ་སྐབས་པ་བཞེད་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་རུ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱོན་པའི་རྩ་སྐུ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།
 ② ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་རྩ་ལོ་ཆོ་བོ་རྩ་ཆོས་རབ་གྱི་དཔོན་སློབ་རྩ་ཡི་ཤེས་སེང་གས་མཇུག་པའི་མཐུ་སྐབས་གྱི་དབང་ཐུག་རྩི་
 བཅུན་རྩ་ལོ་ཚུ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱོན་པའི་རྩ་སྐུ་ཞེས་བྱ་བར་གཞིགས་པར་འཛིན། མཚོ་སྐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་
 རན་1989ལོར་པར་རྒྱུན།

བ་རིག་ཐོས་པ་དགའ།

ཕྱི་ལོ་རྩ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྩ་མགོ་ཙམ་རྩ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༣༥ བོད་རྩ། དཔལ་འཁོར་ལོ་ལྷ་མ་པའི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་མ་སྟོབ་དཔོན་མི་ཇི་པས་མཛད་པ། (133-138) འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་བ་རིག་ཐོས་པ་དགས་བསྐྱུར་པ། སྤང་ནས་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་བ་རི་ལོ་ལྷ་བས་བཙས་པ་ལས། རྩ་ཕྱིས་གཞུགས་ལོ་ལྷ་བས་སྤོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྩ་གཏན་ལ་ཐབ་པ། ཟུང་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཁྱེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྤྲ་མ་རྣམ་སྤྱིས་(ཆོས་དཔལ་གྱིས་)མཛད་པ། འཕགས་པ་ཟུང་པའི་གདམས་རག་འདི་བྱང་རྒྱལ་སའི་སྤྱིང་པོ་དཔལ་འབུམ་སྤྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་རྩ་བཞེངས་པའི་རྩ་སྐྱེ་བསྐྱུར་རོ། །

སྐྱོ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་།

འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སོགས་མ་རྟེན་ཀྱང་། ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆར་གི་དོན་གྱི་བྱང་རིམ་གྱི་བྱང་བསྐྱིག་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན་ཏེ་ལམ་རྩ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་འདྲ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རྩ། སྐྱོ་ལོ་ལྷ་བ་འོད་འབྱུང་གིས་ཀྱང་དཔལ་རྟོ་རྟེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་ཕྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་སྐབ་ཐབས་རྣམས། གསར་སྐྱགས་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་བསྐྱུར་ཞེས་མཐོང་རོ། །

ཆ་བན་ཆོས་འབར།

འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལོ་སྟེ་ལོ་1044ལོར་ལོ་སྟོད་སྟོར་སྐྱེ་འབྱུངས། རྒྱ་གར་རྩ་ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ་དང་། ཇམ་སྒྲུ་ལྷ་ཀླུ་ར་གྲུ་ལོ་སོགས་པར་གསན་པ་མང་རྩ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ན། སྤྲ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱོད་བོད་རྩ་སོང་ལ་འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་སྐུལ་པ་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱག་རྒྱར་བསྟེན་ནས་གསར་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཤིག་གསུངས། དེ་ལྟར་བོད་རྩ་བྱོན་ནས་མ་གཅིག་ཕྱག་རྒྱར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མ་ལོ་ལྷ་བས་བྱུང་པོའི་ཐད་རྩ་རབ་རྩ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤྲ་ཆེའི་བརྒྱད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་སོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་433རྩ་གསལ།

བྱང་། དགུང་ལོ་ཞི་རྒྱུག་ལ་ཐེབས་སྐབས་འཁོར་ཕུ་བ་ཉི་གནས་སུ་ཁིང་དེ་ཤབ་རུ་བྱོན་པའི་ཆོ་གཞན་
 གྱིས་རྒྱལ་དྲངས་ནས་བྲོངས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡ ་ ༡ ་ བོད་རུ། དགྱེས་
 པའི་དོ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (209-210) ༡ ་ ༡ ་ བོད་
 རུ། དཔལ་ཉི་རུ་ཀའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ས་ཉ་ཇ་བི་ལཱ་པའི་(ལྟན་ཅིག་ཅེད་འཛོ་བའི་)ཞལ་སྐ་ནས་
 མཛད་པ། (22-24) ༡ ་ ༡ ་ བོད་རུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གཉིས་
 མེད་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (139-143) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་རབ་གནས་སློབ་དཔོན་གཉིས་མེད་དོ་
 རྗེས་མཛད་པ། (154-159) ༡ ་ ༣ ་ བོད་རུ། དཔལ་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞལ་གཉིས་མ་
 ཟུང་བ་རི་བྲོད་དབང་ཕུག་གིས་མཛད་པར་གྲགས་པ། (197-199) དབུ་བཅད་མའི་སྐབ་ཐབས་ཆེ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་བཱི་པས་(རུས་ལྟན་པས་)མཛད་པ། (206-208) ༡ ་ ༩ ་ བོད་རུ། ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་འཁོར་
 ལོ་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པ། (106-106) སྟོམ་མ་གསང་བའི་སྐབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྗེས་
 མཛད་པ། (107-107) དབང་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲོ་སྟོག་དཔལ་རྣ་རོ་པས་མཛད་པ་(117-118)ལ་སོགས་
 པའི་འགྱུར་ཆོས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །

ཀྱེ་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགྱེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་ཙན་ཞིག་
 ཉི། མཛད་པ་གསལ་བོ་མ་མཐོང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡ ་ ༥ ་ བོད་རུ། སྟོར་
 བའི་ཐིང་བ་པརྟེ་ཉ་ཆ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པས་མཛད་པ། (251-252) ༡ ་ ༡ ་ བོད་རུ། དབང་གི་རབ་
 རུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཨ་རྟ་ཡཱ་ཀ་ར་གུལྟས་(མན་མཛད་དཀོན་མཆོག་)གིས་མཛད་པ། (226-
 250) ཤེར་ཕྱིན་༡ ་ ༥ ་ བོད་རུ། འཇགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་བ་
 གནད་ཀྱི་ཁྱེ་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་(1-228)པརྟེ་ཉ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐས་པས་མཛད་པ་
 དང་དཔལ་རྣ་ལེརྟར་བསྐྱར་རོ། །

① རོན་དོར་དང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས། གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཙན་མི་སྣ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་།
 1993ལོ། ཤོག་ངོས196རུ་གསལ།

མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྩེ།

དམ་པ་འདི་ཉིད་དོལ་གྱི་མདའ་ན་མཚུར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་འཁར་གི་རྒྱུད་པ་མཐུ་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡིད་པ་དེའི་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པར་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆར་དུ་བཞེད། འབྱུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་
གསལ་པོ་ཞིག་མ་ཆེད། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་གྱི་གུང་བསྐྱིག་ཚུལ་
ལ་གཞིགས་ན། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་རྩ་ཆོས་རབ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་བཟངས་པས། ཉ་
ལམ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འབྱུངས་པར་ངེས། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་
བཞིའི་ཡ་གུལ་ཤར་གྱི་ཀ་ཆེན་དུ་བཟངས། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷེ་པའི་སར་
སློབ་གཉེར་དུ་བྱོན། རྩེ་འདི་བྱིམ་ལོ་བྱད་གྱིས་དབུལ་བས་མས་བྱིམ་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་
བཏང་ཡང་། ཁོང་གིས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཀའ་བ་སྦྱད་ཅིང་། བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་པས་ཨ་མས་ངའི་ཆོས་གྱི་བར་ཆད་མ་བྱེད་ཅིག ང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བྱེད་བཅེ་བས་མི་དོར་བ་
ཡིན་ནོ་གསུངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་མཛད། དུས་ཕྱིས་མར་པའི་སྟོན་གྲགས་གསལ་ནས་
དད་པས་ཡིད་དྲངས་ཤིང་། ལྷོ་བྲག་མར་པའི་སྟོན་སྐར་ཐེབས་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་
གདམས་པ་གནང་བར་བྱས་པས། ཆོས་སྤྱོད་འདྲ་བ་གནང་སྟེ་རྫོགས་པར་གནང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་ལྟར་ཕྱིས་མཚུར་སྟོན་གྱིས་དོལ་མདར་རང་གནས་སུ་མར་པ་སྟོན་འདྲིན་སྐབས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་
དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་གི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་གནང་། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་གནད་ཐོན་པ་ཞིག་མ་ཆེད་ཅིང་
འདིར་འཁོད་གནས་ཚུལ་སྤྱོད་ལོ་འདི་ཡང་སྐྱེས་ལོ་རྒྱུས་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་
པོ་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྩེ་རྩེ་དང་། མཁོན་གད་པ་ཀའི། འཆས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གསུམ་
ཡིན། འདི་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟླ་པུ་ཅི་སྐྱེས་གྱིས་ལྟན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བཟླ་ན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༣ ། བོད་དུ། རྩེ་རྩེ་མག་མོའི་སྐབས་ཐམས་དང་། (181-182) རྩེ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་
ལ་མཆོད་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ། (182-184) རྩེ་བཙུན་རྩེ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་(214-215)
སྐགས་བཞུགས་སོ། །

རྩ་ཆོས་རབ།

ཁོང་ལ་རྩ་ཆོས་རབ་ཅིས་པའང་སྤང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་

ལ་སྟོང་སྟོང་ཆ་སྟེ་ནམ་མཁུ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་འདིས་སྟོན་མར་བོད་ཡུལ་
ནས་ཁྱུ་བོ་རྩ་ལོ་རྒྱུ་བ་དོན་རྗེ་གྲགས་པ་སྟགས་བསྟན་ནས་སྟོབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་
དང་། དལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྟགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཱི་ཏ་ས་མར་སྤྱི་(ཀུན་བཟང་དཔལ་)སྟགས་བསྟན་ཏེ་
རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་ལེགས་པར་སྐྱུངས་ནས་བསྟན་བཅས་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཐེ་བོད་། ༡༡ ་ བར། བསྐྱར་པའི་རྒྱད་ལས་དྲུ་རི་ཀ་པས་བྱང་བར་
གྲགས་པའི་དབང་གི་རབ་དུ་བྱེད་པ།(146-150) རྒྱད་། ༢ ་ བོད་དུ། བཀ་པོ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་མངོན་
པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱ་བ།(45-86) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་། ༥ ་ བོད་
དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་དང་།(94-118) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་
ག་སྟོབ་དཔོན་སྤྱུ་ལུ་ཤིས་(པ་མེས་ལེགས་པོས་)རྩམ་ཞུ་ཀ་ར་ཤེད་ཀྱི་(ཆོས་ཀྱི་ཞི་བའི་)དོན་དུ་མཛད་
པ།(118-156) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
སྟོབ་དཔོན་རོལ་པའི་དོན་རྗེས་མཛད་པ།(167-168) ཡན་ལས་དུག་གི་སྦྱར་བའི་མན་ངག་ཅི་ལུ་པས་མཛད་
པ།(250-251) རྒྱད་། ༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(24-
29) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(29-32) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱིན་
སྟོན་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་དུས་འཁོར་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ།(32-36) རྒྱད་། ༩ ་ བོད་
དུ། དོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་ལྷ་མ་པ་ཏི་དཀྱུས་(དཔལ་ལྷ་མོ་ལྷ་མས་)མཛད་
པ།(16-25) དོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(48-68) དཔལ་ལྷ་མ་པ་ཏི་དཀྱུས་
མཛད་པ་ལ་སྟགས་བཞགས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་། ༥ ་ བོད་དུ། བསྐྱར་བ་ལཱའི་ཆོ་ག་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་
མཛད་པ།(225-228) ཤེར་བྱིན་། ༡ ་ བོད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་བསྐྱར་རྒྱ་གར་གྱི་
ལམན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་སྤྱི་ལྷ་དུས་(གཞོན་རུ་དཔལ་བཟང་པོས་)མཛད་པ་(110-116)སྟགས་སོ། །

① དེང་གི་གཞིས་ཆེ་ས་ཁུལ་གཉེན་ལམ་མཛད་དུ་འབོད་པ་དེས། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར།

ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་སོགས་གསལ་ཆ་ཅན་ཞིག་མ་རྟེན་མོད། ཁོང་གི་འགྱུར་
ལ། ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ། ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཚེས་འབར་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར་དང་། ལོ་
རྒྱུ་བ་མཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ་བཞིས་བལ་ཡུལ་ནས་པརྟེན་ཏུ་
གར་ཐུག་ནའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས། ཇམ་མ་སི་ལ། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་ཞུགས་ཏེ། རྩོམ་ཆེན་ལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རྒྱལ་མཛད། རྟེན་པོ་སྟོར་ལ་དོ་ཏ་སྟོར་གསུམ་དང་། གྲུབ་
སྟོར་སྟེ་བདུན། མི་རྒྱུ་པའི་ཚེས་རྒྱུང་བཅུ་གསུམ་དང་། རྩོམ་ཆེན་མའི་སྐབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅུ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱར།^① ཞེས་གསལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཏུ་ལམ་རྟུ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་
ཡིན་དགོས།

ལོ་རྒྱུ་བ་བར་སྟོན་ཐོས་པ་དགའ།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉང་ཚེས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཞིང་།^② འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་
སོགས་གསལ་བོར་མ་མཐོང་ཡང་རྟུ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་གསལ་ཐག་ཆོད། ཁོང་
གི་འགྱུར་གོང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིས་ལྷོན་བྱང་རྒྱལ་འབར་གྱི་སྐབས་སུ་བརྟན་ཟིན་པས་བསྐྱར་སྟོན་མི་
བྱུང་པར་བྱ།

མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རྟུ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྟུ་སྟོན་ཅམ་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་རྒྱུད་སྟོར་ན། གྱི་རྩོམ་ཆེན་ལ་བསྟོན་དཔོན་པདྨའི་ལྷ་གུ་རྩོམ་མཛད་པ་
བཅས་སོ། །

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་རྟེན་པོ་སྟོར་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གནི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲག་རྟེན་པོ་སྟོར་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གནི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས444ཏུ་གསལ།

དཔལ་ཀྱན་དགའ་ཆེ།

ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་སྐྱལ་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་མཐོང་བ་ནི་དཔལ་དང་སྐྱལ་གཉིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ལས་རྒྱས་གཅིག་རུ་ངེས་དཔོན་གིང་། ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཏ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྟོང་རུ་བྱོན་ཡོད་པར་མཐོང་། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱད་རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྒྲ་སྒྲུར་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་ཡིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གདུང་རྒྱད་བ་ར་ཆགས་སྟུ། མདོ་རྒྱད་མཛོད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་དང་། །དེས་གྲུབ་ཀྱན་མཛོད་ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་སྒྲིག་ཆ་ལོ་ལྷ་བ། །བར་དར་སྒྲ་བསྒྲུར་ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅེས་པས་ཤིས། ཁོང་གིས་སྒྲིབ་གཉེར་མཛོད་ཚུལ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་རུ། ལྷ་མ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་ཡིས་རྒྱ་གར་གྱི་པཌ་ཆེན་གནས་ལྷ་རིག་པ་པཱི་ཏ་ཨ་མ་ར་ཅཱ་དང་། སུ་ཀ་ཤི་ཉ་རུ་ལ་སྒྲ་ཆད། དགྲུས་རྩོམ་བདེ་མཆོག་དང་རྒྱས་འཁོར་སྐྱེས་རྒྱུད་འགྲེལ་མང་པོ་གསན། དཔལ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་པཱི་ཏ་སྟོང་ཉིད་ཉིད་འཛིན་བོད་ལ་གདན་དྲངས། ལྷ་དར་སྒྲ་ལྟར་རུ་གཞི་པབ་སྟེ་གསང་སྐྱེས་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་མང་པོ་དང་མན་ངག་མང་པོ་ཞུས་ཤིང་བསྒྲུར་པ་ཤིན་རུ་མང་བར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་དཔལ་པ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་འབྱུར་དང་དཔལ་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞེས་ཡོངས་སྟུ་གྲགས་སོ། །^②ཡང་ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ། དེ་རྒྱུ་ལ་སྐྱལ་ལོ་ལྷ་བ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་རྒྱུ་ལུ་ལྷ་གསུམ་བྱོན་ནས་དགྲུས་པག་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པར་བསྒྲུར་^③བར་གསུངས། རྟེན་བཞེངས་མཛོད་ཚུལ་ལ་བ་ར་ཆགས་སྟུ། ལྷ་མ་དེས། ཁྱི་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཅུང་པ་བན་མཆོད་ལྷ་ཁང་དང་། སྒྲན་ལྷ་མཆོད་ཁང་ལ་སྐྱེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བཞེངས། གསུང་རབ་ནི་རྒྱའི་བརྒྱན་མོ་གན་ཤོག་སྐབ་འཇམ་ལ། གསེར་ཁྱུན་མས་བྱིས་པའི་མདོ་མང་ཤིན་རུ་མཆོར་བ་བཞེངས་པ་དང་།^④ མཐར་དགྲུང་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཆ་རྒྱག་པའི་སྟོང་བདེ་བ་ཅན་ལ་གཤེགས་

① བྱ་བཏང་པུ་རྒྱུ་ཆེ། དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་བ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲུའི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ཡོང་། བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས245ར་གསལ།
 ② རྩོམ་ཏུ་ར་ན་མ། ལྷ་ལུ་སྟོང་སྒྲན་བར་གསུམ་གྱི་རྩོམ་ཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་ བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས139ར་གསལ།
 ③ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྟོང་པོ་སྒྲ་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས445ར་གསལ།
 ④ བྱ་བཏང་པུ་རྒྱུ་ཆེ། དཔལ་གྱི་གདུང་རབས་བ་ར་ཆགས་དང་གང་གྲུའི་རྒྱ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ཡོང་། བོད་སྐད་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས39པར་གསལ།

སོ། །ཁོང་གི་བྱ་སྒོ་བ་ནམ་མཁའ་སྐར་ཚོགས་ཁོད་མཚན་ཏུ་བྱུང་བ་དུག་ནི། མཁའ་རབ་མཚན་གྱུར་ས་
 སྐྱ་པ་བསོད་ནམས་ཅེ་མོ་དང་། མཁའ་པའི་མཚན་གྱུར་ཏུ་ཡུག་པ། ལུས་པས་མཚན་གྱུར་ལྷན་སྦྲེང་པ་
 ཡང་དག་དོ་རྟེན། དུག་སྐྱུགས་མཐར་ཕྱིན་དུན་ཉིན་མཐའ་གྲལ། བཞེན་སྐྱབ་མཐར་ཕྱིན་ཅེ་མདོ་སྦྲེ་སེང་
 གོ། མཚན་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་དཔུལ་ལོ་ཚུ་བ་ཀུན་དགའ་གྲགས་བཅས་སོ། །

མར་པ་དོ་བ་ཚས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

འགྱུར་བྱང་དུ་མར་པ་ཚས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་ལོ་ཚུ་བ་ལྷ་ཚུ་མར་པ་ཚས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་
 གྱུར་ཁྱ་སྒོ་ལ་ཡོད། ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྒྱ་ཏྲ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1042ལོར་ཡར་འབྲོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱུགས་སུ་
 ཡབ་དགེ་བཤེས་ཚས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་སྐྱེས་ལྷ་མཚན་ལ། སྐྱ་སྐྱུར་ལོ་རྒྱུས་སུ། རོང་བོ་མ་ཚས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་
 གོ་རུབ་ལོ་ཚུ་བ་ཚུལ་གྱི་མཐུན་པ་^①གཉིས་ལ་བཞེན་ནས་མདོ་སྐྱུགས་ཀྱི་ཚས་སྐོར་རྣམས་ལ་ལེགས་
 པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོ་བྲག་མར་པ་དང་མཇལ་ཞིང་། མར་པའི་གསུངས་ལྟར་
 རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་སྒོ་བ་མ་མ་ན་ཀ་ལྷོ་(ཡེ་ཤེས་དཔལ་)སོགས་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་
 ཡུགས་ཀྱི་བདེ་མཚན་གི་དབང་དང་། རྒྱུད། མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། སྐར་བལ་ཡུལ་དུ་
 ཕེབས་ཏེ་ཕམ་མཐིང་བ་དང་། གཙུང་ལོ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ལས་རྒྱ་རོ་པའི་ཚས་སྐོར་མང་དུ་
 གསན། མཁའ་པ་སུ་མ་ཏི་གྲི་རྒྱུ་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་མཚན་སྐོར་གྱི་འགྱུར་ཡང་མང་དུ་མཇེད།^② ཞེས་
 བཞེན་པ་དང་། རོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་སྒོ་བ་མ་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཤིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་གི་མཁའ་པ་
 རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་། རོའི་གཟེ་བ་སྟོ་ལྷན། ཅག་རོ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། དཔྱང་ལོ་གོ་ལྷ་ལ་
 བཞུགས་མཐར་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1136ལོར་སྐྱ་གཤེགས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟེ་༡ ཅ ༥ པོད་དུ། འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འབུམ་པ་ལས་བྱུང་
 བ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལེན་བརྟན།(1-12) པོད་༡ ཅ ༥ པར། ལག་
 བ་དོ་རྟེན་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་དོ་རྟེན་གདེངས་པའི་རྒྱུད་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་

① གོ་རུབ་ལོ་ཚུ་བ་ཚུལ་གྱི་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཏེ་ལམ་ནག་ཆོ་ཚུལ་གྱི་མཐུན་པ་
 མིན་ནམ་སྐུ་བྱུང་ལ། གོ་རུབ་ཚས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལོ་ཚུ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱུར་རོང་བོ་མ་ཚས་ཁྱུང་པས་དེ་དག་དུས་
 ཀྱི་ཐད་ནས་སྒྲོས་དུ་མི་འགལ་ལོ། །
 ② གོ་སྐུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁའ་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁའ་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུའུ་མི་
 རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1283དུ་གསལ།

ལེའུ་གཅིག་པ།(12-15) དཔལ་རྩོམ་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་
 རྟེན་རྟོག་པ་བཞི་བར་གྲགས་པ།(167-173) སྤང་ནས་ཐར་པ་ལོ་ལྔ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བསྐྱར་
 ཅིང་བཅོས་པ། རྒྱུད་། ཐ། ༡ བོད་དུ། འཕགས་མ་རྩོམ་ཆེ་ལུ་ཁུ་རྒྱུད་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལེའུ་བཞི་
 པ།(19-27) བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཏ། ༡ བོད་དུ། གྱི་རྩོམ་ཆེ་ཕུག་གཉིས་པའི་སྐབ་ཐབས་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་རྩ་ར་གླིས་(སྒྲིལ་མ་དཔལ་མོས་)མཛད་པ།(96-98) རྒྱུད་། ཐ། ༡ བོད་དུ། འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་
 པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མཛོན་རྟོགས་དང་།(227-227) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་
 པ།(227-233) བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་བདེ་མཆོག་སྐབ་པའི་ཐབས་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ།(233-237) ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག།(238-239) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལ་བསྟོད་པ་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྐུ་འཕྱུལ་སྐྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་རྩོམ་ཆེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ།(240-242) དཔལ་
 འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པའི་བསྟོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིང་རྒྱ་རྒྱ་ཉིས་མཛད་པ།(239-240) བཅོམ་ལྷན་འདས་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(243-251) དཔལ་
 འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་དཔལ་ལྟ་བ་པས་མཛད་པ།(251-272) དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནག་པོ་སྟོད་པ་པས་མཛད་
 པ།(298-306) རྩོམ་ཆེ་བཅུན་དཔལ་ཉི་རུ་ཀ་སྐབ་པའི་ཐབས་མཛོར་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་ཟེ་གླིང་རས་
 (དོར་བར་བྱ་བས་)མཛད་པ། རྒྱུད་། ཏ། ༡ བོད་དུ། ཡི་གེ་བརྒྱན་པའི་སྐབ་ཐབས་པལྟེ་ཏ་གཉིས་ཁུ་
 མེད་པའི་རྩོམ་ཆེས་མཛད་པ།(130-133) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྒྱང་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔག་མེད་རྩོམ་ཆེས་མཛད་པ།(271-272) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པའི་སྐྱིད་པོ་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱ་ས་ལིས་(ཁམས་བདེ་བས་)མཛད་པ།(272-273) ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱང་པ་དང་།(273-274) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱ་ས་ལི་པས་མཛད་པ།(274-274) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པ་གཉིས་ཁུ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་མན་
 ངག་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་གཏུམ་མོ་སྟོབ་དཔོན་དགེ་བའི་མགོན་པོས་མཛད་པ།(274-275) རྒྱུད་། ཐ། ༡
 བོད་དུ། དཔལ་རྩོམ་ཆེ་ཕག་མོའི་སྐབ་ཐབས་ལྷ་རྩྱུ་ལྟ་བུས་མཛད་པ།(180-181) ཕག་མོའི་སྐབ་ཐབས་
 སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩོམ་ཆེ་དྲིལ་བུ་པས་མཛད་པ།(248-249) རྩོམ་ཆེ་ཕག་མོའི་སྐབ་ཐབས་ལོ་
 རྒྱན་ནས་བྱང་བ་སོགས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །(249-249) སྤང་ཡིག་། དེ་། བོད་དུ། ལུ་ལ་སྤྱིང་བ་སྟོབ་
 དཔོན་སང་ཇ་ན་ཆེན་པོས་མཛད་པ་(67-70)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀམ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགྱེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ལོ་
རྒྱས་གསལ་ཁ་ཙན་ཞིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་
རུ། དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། (66-90) ཀམ་
ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱག་མཆོམས་དག་བཙུམ་གྱིས་བསྐྱར་པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་
རུ། དབང་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་དཔལ་ཤེས་རབ་གསང་བས་མཛད་
པ། (294-303) བོད་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀམ་ཀམ་དགེ་བསྟེན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱག་མཆོམས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་
མཆོའི་འགྱུར་བཅས་སོ། །

ཕྱག་མཆོམས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་མཆོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ནས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་བར་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། བྱ་
སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་ཁོང་གི་མཆོན་ཙམ་བསྟན་པ་ལས་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་འཁོད་པ་མ་
མཐོང་ཞིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་གོང་གི་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་ཟིན་པས་དེ་
ལས་ཤེས་པར་བྱ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྐོར་བོད་། རྩ་། བར། གཞིའི་མདོ། (301-303) ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཙུམ་པ། སྤྱིང་ཡིག་། རྩ་། བོད་རུ། དཔའི་
ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་(143-146)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དགྱེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་སྐྱུར་ཙམ་ནི། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་། རྩ་། བར། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་དང་། (181-
193) ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པ། (89-91) ལུ་ཁ་ལ་

སོགས་པའི་འགྲེལ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །(34-67) ལྷ་ཚྭ་སྤྱོད་པོ་དང་ལྷ་ཆ་ལ་སོགས་པའི་
འགྲེལ་བ་(34-67)བཅས་སོ། །

དབུལ་ཀྲན་དགའ་གྲགས།

སྤྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཏེ། ལྷ་མ་
ཀྲན་དགའ་དོ་རྗེའི་སྤྱལ་གསུམ་གྱི་གཅེན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱལ་ལྷའི་བར་
པ་དེ་ལོ་རྒྱུ་བ་དབུལ་ཚྭ་བཟང་ཡིན་པ་ལྷུང་ཚྭ་འབྱུང་རུ་གསུངས།^① འདི་ཉིད་དབུལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་
རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྤྱུ་རྒྱུར་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དབུལ་གྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཟ་ར་ཚྭ་སྤྱལ་སྤྱུ་མདོ་རྒྱུད་མཛོད་འཛིན་ཀྲན་དགའ་དོ་རྗེ་དང་། །དངོས་གྲུབ་ཀྲན་མཛོད་
ཀྲན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྐད་གཉིས་སྤྱུ་བའི་སྤྱི་ཚུ་ལོ་རྒྱུ་བ། །བར་དར་སྤྱུ་བསྐྱར་ནམ་གསུམ་
རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^②ཅིས་པས་ཤིས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་
ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷུང་གསུམ་གྱི་རིང་པའི་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཟ་ར་ཚྭ་སྤྱལ་སྤྱུ་བལ་ཡུལ་
ལ་སོགས་པའི་གནས་ནམས་སུ་སློམ་ཁོ་ན་མཛད་པས་ལོ་སློམ་ཞིས་གྲགས་ལ། བོད་རུ་བྱོན་ནས་ཀྱང་
སློམ་པ་དོར་ཏེ་ལྷ་རི་སྤྱང་པོའི་ཡར་བུད་རུ་སྤྱུ་བ་མཛད་པས། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས་
དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་བཞི་ལ་མཁའ་སྤྱོད་རུ་བདེ་བར་གཤེགས་སོ། །^③ཞིས་བསྐྱར་པ་དང་། མཁས་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱང་མི་ཁྱུང་བ་ཞིག་བོད་ཡིག་རུ་བསྐྱར་པ་མཛད་པས། ལྷ་བཏང་
བས་ས་གསུམ་ཀྲན་རུ་བྱུ་བའི་ལོ་སློམ་ཞིས་བསྐྱར་པ་མཛད་ཡོད་ལ། ལྷ་མ་གང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་
བོ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པ་གསུམ་དང་། འགྲན་ཟླ་བལ་བ་གཉིས་ཏེ། གསང་སྤྱལ་གསར་རྟིང་གི་རྒྱུད་
ལྷེ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་སོ་སོ་ད་ནམས་སེང་གི་དང་། རྒྱལ་འཕྱོར་སྤྱུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷེ་མཐའ་

① རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། ལྷུང་ཡུལ་ཉོད་སྤྱུ་བར་གསུམ་གྱི་དོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འབྲུག་དོགས། བོད་སྤྱི་དངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྐྱར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས140རུ་གསལ།
② ལྷ་བཏང་པུ་དོ་རྗེ། དབུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཚྭ་སྤྱལ་དང་གང་གྲུའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྲན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
སྤྱི་དངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱར་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས24རུ་གསལ།
③ ལྷ་བཏང་པུ་དོ་རྗེ། དབུལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཚྭ་སྤྱལ་དང་གང་གྲུའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྱིས་པ་ཀྲན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
སྤྱི་དངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱར་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས42རུ་གསལ།

དག་ལ་མཁས་པ་རྟག་སྟོན་རྟོ་རྟོ་བཟང་པོ། མན་ངག་དང་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཚུ་རྟུན་འབེབས་པ་ལ་མཁས་
 པ་རྟག་པ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོ། མཐུ་དང་རྩལ་པར་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་དཔལ་པ་རྟག། མདོན་མཁུན་དང་རྩ་
 འབྲུལ་ལ་འགྲན་ཟླ་བལ་བ་དཔལ་ལོ་ཚུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་བཅས་སོ། །ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། དབུ་མ་༼ ༣ ༽ བོད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རོ་ཡ་ལྷ་ནུས་མཛད་པ་(1-365)ནམས་སོ། །

ཐུམ་པ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྟོ་རྟོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་སྟེ། བདེ་
 མཆོག་མཁའ་འཕྲོ་རྒྱ་མཆོ་གཅི་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྤྱི་མང་པོ་བོད་ཡུལ་རུ་སྐྱུན་དངས། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མ་༼ ༢ ༽ བོད་རུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
 དཔོན་རྟོ་རྩལ་མཛད་པ།(321-325) བྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོ་ག་གི་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དག་ལས་
 རྒྱལ་བས་མཛད་པ་(325-336)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁྲ་དགེ་བསྟེན་ཅེ་ཅོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༡ ༽ བོད་རུ། རྟོ་རྟོ་རྩལ་འབྱོར་མ་ལ་བསྟོན་པ་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་
 རྟོ་པོ་ག་ར་སྤྱི་རྒྱ་ནས་(མར་མེ་མཛད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་)མཛད་པ་(113-114)བཅས་སོ། །

སྟོག་སྐྱུ་གཞོན་རུ་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ ༡ ༽ བོད་རུ། རྟོ་རྟོ་ཕག་མོ་མདོར་བསྐྱས་པའི་བསྟོན་པ་ལ་ཉི་
 སང་ག་རྩལ་(རབ་གསལ་གྱིས་)མཛད་པ།(114-114) རྒྱུད་༼ ༢ ༽ བོད་རུ། རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ།(195-204) གཞུང་ཚད་ནི་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་
 པའི་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་པ་དཔལ་བི་ག་མ་སྤྱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར། རྒྱུད་༼ ༣ ༽ བོད་
 རུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྟོ་གས་སྤྱི་ཞིང་མདོར་བསྐྱས་པའི་རྒྱུ་བས་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རུ་

ན་ལ་སྤྱི་མི་ཁྲི་མཛད་པ།(162-173) ལྷན་པུ་པོ་ད་ཏུ། ཁོ་པོ་གཏུམ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་
བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྗེ་ཏཱ་ལི་དབྱ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛད་པ་(119-119)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷན་པུ་པོ་ད་ཏུ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལའི་དཀའ་འགྲེལ་གསར་
བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་ན་པ་ར་མས་(སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དམ་པས་)མཛད་
པ།(208-271) དཔལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷན་གྱི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་དག་སློང་གཞོན་ཅུ་ཟླ་
བས་མཛད་པ།(271-280) དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སློན་མའི་ལྷན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མ་རྒྱ་ལུ་ག་ཏ་བཟླས་(བདེ་གཤེགས་རྗེ་རྗེ་ཆེན་པོས་)མཛད་པ་(280-297)
སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཐུན་དར་མ་རྒྱ་ཁྲི་ས།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྐད་ཙམ་རུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ལྷན་པུ་པོ་ད་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོ་པོའི་
རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྟབས་དཔག་རུ་མེད་པ་རྒྱལ་པོ་ད་ཏུ་ལ་བར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྟོག་པ།(261-322) ཕྱིས་སུའང་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན། ལོ་རྒྱུ་བ་
ཆོས་སློང་བཟང་པོས་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ཤིང་དག་པར་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལྷན་པུ་པོ་ད་ཏུ།
དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དབྱེས་པའི་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
དཔོན་ཀམ་ལས་མཛད་པ།(201-209) གཏོར་མའི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་མཛད་པ། གྱིའི་རྗེ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གུ་མས་མཛད་པ། ལྷན་པུ་པོ་ད་ཏུ།
མན་རག་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འོ་མི་ཉི་ལྷ་ཀས་མཛད་པ།(24-25) གོ་བར་
བྱེད་པའི་སྟོང་པོ་བརྒྱ་བའི་མིང་སློབ་དཔོན་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་རྗེ་རྗེས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱས་རིམ་
པ་བརྟན་རུ་བྱས་པ།(25-28) དཔལ་དབྱེས་པ་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆའི་སློན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
དཔོན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད་པ།(28-34) རོ་སྟེག་བྱ་བ་དག་སློང་ཏ་ལུ་ག་ཏ་རྟེན་

ཏས་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་བས་)མཛད་པ་(283-285)བཅས་སོ། །

ཙམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་བཟང་མོ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྒྲིབ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། བ་། བོད་དུ། སྒྲིབ་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུག་ན་རྫོ་རྩེས་
མཛད་པ།(183-187) རྒྱུད་། བ་། བོད་དུ། མཛོན་པར་བཛོད་པ་འབྱམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བསྐྱེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(78-141) དབུ་མ་། ལ་། བོད་དུ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་
ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་པལྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཚུ་ཏ་རི་པས་(ཟླ་བ་སེང་གས་)མཛད་པ།(67-72) རེག་
པ་ཐམས་ཅད་རུ་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྲམ་བེའི་བཅུན་པ་རབ་འབྱོར་
དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(306-313) སེམས་ཙམ་པ་། ཏི་། བོད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་
བསྐྱོམ་པའི་མན་ངག་སློབ་དཔོན་རྩ་ལྷ་ཀ་ར་ཤུགས་མཛད་པ།(131-133) ཆོད་མ་། ཞེ་། བོད་
དུ། རིགས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆའི་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྫོ་རྩེས་མཛད་པ་(369-369)སོགས་
བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྒྲིབ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཏ་། བོད་དུ། དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་ཉིན་མོའི་འབྱུང་གནས་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(286-329) དཔལ་
ཏེ་རུ་ཀའི་མན་ངག་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྫོ་
རྩེ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ།(329-342) བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། དབུལ་སེ་ཙ་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱེར་ཅིང་ཁྱེས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ། རྒྱུད་། ལ་། བོད་དུ། བམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་པལྟེ་ཏ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ།(153-
171) རྒྱུད་། ཏི་། བོད་དུ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པ་(145-318)ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་སྐྱེག་ཅ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ལ།

འདི་ཉིད་དཔལ་ཀྱན་དགའ་རྗེ་རྗེ་སྐུ་གསུམ་ལས་གཙུང་མ་རྒྱུད་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་ར་བས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉི་ཤུ་དཀྱིལ་ཡས་མས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། བོད་དུ་ཡབ་ཚེས་སོགས་མང་དུ་གསན་བསམ་མཛད་མཐར་ཆུ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་གནས་ལྷ་རིག་པའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་བྲམ་བེ་དཔལ་འཛིན་ཞབས་དང་ནག་པོ་ཞབས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཆུང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་པ་མང་པོ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་རྗེས་བོད་དུ་བྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས། དཀྱིས་པ་རྗེ་རྗེ་ལ་འགྱུར་མཛད་པ་དང་། རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་མ་འགྱུར་བར་གྲགས། ཁོང་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་བར་དར་སྤྱོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་རོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གཙུང་རྒྱུད་བར་ཚགས་སུ། མདོ་རྒྱུད་མཛད་འཛིན་ཀྱན་དགའ་རྗེ་རྗེ་དང་། །དཔོན་གྲུབ་ཀྱན་མཛོས་ཀྱན་དགའ་གྲགས་པ་དང་། །སྤྱོད་གཉིས་སྤྱོད་པའི་སྐྱེག་ཅ་ལོ་རྒྱུ་བ། །བར་དར་སྤྱོད་བསྐྱུར་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅེས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །དཔལ་གྱི་གཙུང་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་སྐྱེག་ཅ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་ལ་མཆོན་གཞན་གང་ཡོད་སོགས་ཀྱང་མ་ངེས་སྐྱེན། ཁོང་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་རྫོས་སྐྱོན་དུ་ཤོར་བའང་གིད་ལ། གལ་སྲིད་རྫོས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་ཤེས་ན་དེ་ལྟར་བཅོས་པར་བྱ།

ཉི་མ་རྗེ་རྗེ།

སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་ར་བས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉི་ཤུ་སྤྱོད་ཅམ་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་བོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་པའི་སྐྱུ་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་དཔོན་དུ་རི་ཀ་བས་མཛད་པ།(197-203) དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་དཔོན་དུ་རི་ཀ་བས་མཛད་པ།(203-219) ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱོད་ཉི་མ་རྗེ་རྗེ་དང་། སྤྱི་ལོ་ཅིག་གི་ཐོ་གར་དག་མཛོས་ཀྱི་འགྱུར་སོགས་བཞུགས་སོ། །

① བྱ་བཏང་པར་རྗེ་རྗེ། དཔལ་གྱི་གཙུང་རབས་བར་ཚགས་དང་གང་གླེ་ཆུ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་དུ་བྲིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་ཚྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་24ར་གསལ།

རིག་པ་གཞིན་ཅུ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྱུན་སྟེག་གི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (292-298) ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྱུན་སྟེག་གི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (112-117) ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྱུའི་རིམ་པ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ར་ལྟ་རུས་མཛད་པ། (97-112) རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྐབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་འོད་ཀྱི་མཛད་པ། ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གསར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་དང་ལས་ཀྱི་གཏོར་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྣ་སྟེས་ཀྱིས་མཛད་པ་ (139-172)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁུ་མདོ་ཕྱི་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྩུག་པ་མ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱེ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད་པ། (42-45) དབུ་མ་། རྩ་། བོད་རུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད་པ། (99-110) དབུ་མ་། རྩ་། བོད་རུ། རྟོག་གི་མོ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པརྟི་ཏ་ཇ་ཡ་ལྷ་ནན་མཛད་པ་ (374-375)བཅས་སོ། །

ཤེས་རབ་བཙོན་འབྱུངས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། རྩ་། བོད་རུ། རིམ་པ་ལྟའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བཙོན་འབྱུངས་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ་ (42-180)སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཡུང་བྱང་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉང་

ཚེས་འབྱུང་དུ། ལོ་ཚྭ་བ་གཡུང་རྩུང་འོད་གྱིས་པར་རྒྱུ་ཏེ་ཨ་ཤོ་སྤེ་བྱ་བ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཞེས་པ་གཅིག་སྟུན་
 རྒྱངས་ནས། འབྲིང་མཚམས་ཀྱི་ལོ་ཚྭ་བ་ཞང་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་སོགས་དང་མཉམ་དུ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་
 བྱ་པོ་སྒྲོར་གསུམ་སོགས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་པ་མཛད།^① ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་གི་སྤང་བའི་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རྗེ་རྗེས་མཛད་པ།(94-99) རྒྱུད་། རྩ་། བོད་དུ། དན་སོང་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བའི་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སྒྲལ་བཟང་དགའ་བས་མཛད་པ་(179-187)བཅས་བཞགས་སོ། །

བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་དུ་སྒྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཚྭ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། བོད་དུ། ལས་དང་པོ་བའི་དམ་ཚིག་མདོར་བསྟུས་པ་སློབ་
 དཔོན་རྒྱ་ན་པོ་རྒྱུས་མཛད་པ་(49-54)སོགས་བཞགས་སོ། །

ཚེག་བྱ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་དུ་སྒྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཚྭ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། མི་། བོད་དུ། གཤིན་རྗེ་དགའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚེ་ག་གཤིན་རྗེ་
 གཤེད་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ལ་ལི་ཏ་བཟླས་མཛད་པ།(24-37) དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་
 རྒྱབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལ་ལི་ཏ་བཟླས་མཛད་པ།(196-201) གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་གདོང་རྒྱག་པའི་
 འཁོར་ལོའི་རྒྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དེ་བ་ལྷ་ཀ་ར་ཅན་མཛད་པ་སོགས་བཞགས་སོ། །

ཚེག་བྱ་མུ་དན་མེད་པའི་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་དུ་སྒྱུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཚྭ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཤ་། བོད་དུ། སློལ་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་པ་ཉིད་
 བསྒྲུལ་པ།(55-56) སྤོན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་པར་ལྷ་བ་སྟན་དབྱུང་པ།(56-56) ལེར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚེས་འབྱུང་མེ་ཏྲ་ག་རྒྱུད་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྤྱོདས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུད་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས445རྩ་གསལ།

ཆོམ་རྒྱན་བཅིང་པ།(56-57) དམར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་བསྐྱེད་པ།(57-57) འཆི་བ་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་
 ཆེན་པོ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་རྟེན་ཏས་མཛད་པ།(57-58) མེ་ཏྲིག་ཐེང་འཛིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་རྟེན་ཏས་མཛད་པ་(53-55)
 སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྟོང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་མེ་ ། ག་ ། བོད་རུ། དཔལ་ཁྲག་འབྱུང་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ།(1-33) རྒྱལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 རྒྱུད་བརྟག་པ་བརྟན་པ།(44-52) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ ། པ་ ། བོད་རུ། དཔལ་རུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་རུས་ཞབས་པས་མཛད་པ།(156-166) རྒྱུད་ ། འ་ ། བོད་རུ། དཔལ་
 རྩོམ་བརྟན་ཅིའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་བརྟན་ཅི་འཇག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་
 གུབ་ཐོབ་པའི་སློབ་དཔོན་རྩ་གོས་མཛད་པ།(53-104) གཞུང་ཆོད་ཆོགས་བཅད་སྟོང་ལྔ་མ་བརྒྱ་ཡོད་
 པ། བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་གྱི་འགྱུར་ལ། ཕྱིས་ལོ་ལྔ་བ་སྟོག་སྐྱེ་ཤེས་རབ་བཅེགས་
 ཀྱིས་ལེགས་པར་བཅོས་པ། རྒྱུད་ ། བི་ ། བོད་རུ། བསྟན་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱབ་པའི་
 ཐབས་བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིན་(རིན་ཆེན་གྲགས་པས་)མཛད་པ།(259-284) ཤེར་བྱིན་ ། ཏ་ ། བོད་
 རུ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིན་
 མཛད་པ།(189-261) སེམས་ཙམ་པ་ ། ཉི་ ། བོད་རུ། ཆོས་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རུ་བྱེད་
 པ་བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིན་མཛད་པ་(217-223)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ ། ར་ ། བོད་རུ། འཕགས་པ་ཕྱག་ན་རྩོམ་སྟོན་པོ་གནོད་སྐྱོན་
 དྲག་པོ་རྩོམ་མེ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་ལ།(40-65) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ ། ལུ་ ། བོད་རུ། འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་འོམ་ཉི་ཅུ་གས་མཛད་

པ།(235-275) གཞུང་གི་ཚད་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་རྩྭ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་མཆིས་
 པ། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁ་ལེན་རྟོ་སྒྲ་མཁར་གྱི་ནང་རུ་བསྐྱར་པ། ཟུང་། ཅུ་། བོད་
 རུ། ཕྱག་སྟོང་སྟུན་སྟོང་གི་སྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་དངོས་བྱུང་བཞེས་པ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་བཟླས་མཛད་
 པ།(185-188) འདི་ནི་འདུལ་བའི་རྟུན་པ་སྟིང་པོར་གནས་པའི་ས་དཔལ་ལྷན་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་
 ལག་ཁང་རུ་བསྐྱར་པ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བཞེགས་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མཇུག་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཀུན་ནས་སྟོར་འདུག་པའི་འོད་ཟེར་གཙུག་རྟོར་དྲི་མ་མེད་པར་སྤང་
 བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟིང་པོ་དང་དམ་ཚིག་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་ཞིས་བྱ་བའི་གཟུངས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྐྱ་བཙན་པོ་ལྷ་ནི་རྩ་༣།

བོད་སྐད་རུ་བྱུང་པའི་གཟི་བརྒྱུད་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་
 ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅུ་། བོད་
 རུ། དཔལ་གྱི་རྩོ་རྩེ་ཞིས་བྱ་བའི་སྒྱབ་ཐབས།(31-34) སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོས་མཛད་པ་སོགས་
 བཞུགས་སོ། །

རྩོག་བྱུང་སྤྲུལ་ལ།

བོད་སྐད་རུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་
 མཇུག་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ཅུ་།
 བོད་རུ། རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩྱ་ན་སྤྱིས་(ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྱིས་)བཀོད་
 པ།(115-120) དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེས་མཛད་པ་(120-164)སོགས་
 བཞུགས་སོ། །

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟོབ་དཔོན་ཐར་པའི་འབྲུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛོད་པ།(265-283)

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཛུགས་ཅན་དུ་སྦྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་
པར་བཛོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པས་མཛོད་པ།(124-184) འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཛོད་པའི་པན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱུ་ཞབས་པས་མཛོད་པ།(232-
285) དེ་མིན་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་བཟླ་སྟགས་དང་རྟོན་དུ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཅན་པོ་དེ་ཡིག་
དུ་བསྟར་པ་མཛོད།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ།

ཐུ་ལོ་ལྷ་བ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཛུགས་ཅན་དུ་སྦྱ་འབྲུངས་པའི་རྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་
པ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་དུ། བསྟན་པའི་རྒྱུད་བརྟག་
པ་བཅུ་བ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མ་བརྟག་པ་བརྟན་པ་གཉིས་ལྟ་རིན་པོ་ཆེའི་འགྱུར། འདི་ལ་སྦྱོར་ཏིའི་རང་
འགྱུར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ལི་བྱ་རྟོན་གྱི་རྒྱུ་ནས་མ་རྟོད་པར་འདུག དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མའི་ཐུ་ལོ་ལྷ་བ་བརྟག་པ་ལྷ་བ་སྦྱོར་ཏིའི་རང་འགྱུར་རྣམས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་
དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་སྦྱ་མ་བདེ་མཚན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་གླིང་གི་ཉི་མ་དང་འབྲ་
བ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་བརྟ་བྱེན་སྤང་བོས་མཛོད་པ།(245-389) རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་
དུ། དཔལ་ལྷན་ཞེ་སྟེ་སེམས་དཔའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(116-133) དཔལ་ལྷན་
རྒྱ་གཞི་གསང་དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(133-139) དཔལ་རྣམ་པར་སྤང་མཛོད་ཀྱི་གསང་
བའི་དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(139-143) དཔལ་པདྨ་གར་གྱི་དབང་ལྷག་གིས་གསང་བའི་
དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(143-148) དཔལ་ལྷན་ཞེ་སྟེ་རིན་ཆེན་ཉི་མའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་

པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(148-153) ཏྲ་མཚན་རྩལ་པའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ཀྲ་ཀྲ་རྩུ་རྩུ་མཛད་པ།(153-157) དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀའི་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
 སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉི་མཛད་དོ་རྗེས་མཛད་པ།(200-208) དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་
 པར་སྦྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐབ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མཛད་དོ་རྗེས་མཛད་པ་(257-
 276)སོགས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུར་ར་ཚལ་ཁྱིམ་ས་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྔད་དུ་སྐུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཉི་དྲུག་པོ་དང་དུ། འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་གི་ཙ་བའི་
 རྒྱུད་པ་དྲུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་(224-278)བཅས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་བྱའི་གདོང་ཅན།

ཁོང་གིས་བསྐྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་ལོ་རྩ་བ་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞེས་བྱིས་པའང་སྔར་མོད་
 དེ་གཉིས་ལོ་པར་གཅིག་དུ་ངེས། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྔད་ཙམ་དུ་སྐུ་འབྱུངས་
 པའི་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཉི་དྲུག་པོ་དང་དུ། འཕགས་པ་ལག་ན་
 དོ་རྗེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་དོ་རྗེ་ས་འོག་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུན་པ་(167-172)བཞུགས་སོ། །

ཆེ་བཅན་སྟེས།

ལོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁོང་དང་ལྟན་དུ་གཞུང་བསྐྱུར་བའི་ཕྱི་ལུལ་གྱི་ལོ་
 པར་ལ་གཞིགས་ཆེ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སྔད་དུ་བྱོན་པ་ཤེས་ཐུབ། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་ཁོང་
 གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟེན་རྒྱུད་པོ་དྲུག་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐུགས་གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་དོ་རྗེ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་རྣམ་འབྱུང་གྲུབ་པའི་ལུང་ཀྱན་
 འདུས་རིག་པའི་མདོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པར་བཀོད་པ་
 (86-290)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ར་བྱིད་ལོ་རྒྱུ་ལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་རུ། རྩོམ་གསུམ་རུ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩོག་པའི་རྒྱལ་
པོ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕུར་བྱ་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་རུ། དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱད་ལ། (199-
201) ལོ་རྒྱུ་བ་ཕུར་བྱ་འོད་ཀྱི་འབྱུར། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གི་ཆོམ་བྱེད་ཀྱང་། བྱལ་ཆེན་བྱུང་བོ་ནལ་འབྱུར་
སོགས་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ནམས། བྱལ་བྱལ་མགོན་པོའི་བྱུངས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོད་མར་མཛོད་པ་
ཡིན་ནོ། །

པ་ཆ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་མགོ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། མདོ་རྒན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གཞུང་ཆོད་ཤོ་ལོ་ག་སྟོང་ཕྱག་སྐུམ་ཅུ་
ཙུག་ བམ་པོར་བཅད་ན་བརྒྱ་ཉི་ལྱུར་བཞེད་ཀྱང་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་དགུ་མན་བམ་མཆོམས་མ་
བཅད་པར་སྤང་ངོ་ཞེས་བྱུང་།^① བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་རུ། གནས་ཆེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྟ་
མོ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་མི་བསྟོད་རྩོམ་མཛོད་ལ། (83-84) ཤེར་ཕྱིན་། ༡༡ ་ བོད་རུ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྱུ་ལ་བསྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛོད་ལ། (1-315) སྤྱིང་
ཡིག་། ༤ ་ བོད་རུ། སྟོབ་མ་ལ་སྤྱིང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་གི་དཀའ་འབྱེལ་སྟོབ་དཔོན་བེ་རོ་རྩ་ན་རྟེན་ཏམ་
མཛོད་ལ། (112-121) ཆོད་མ་། ༣ ་ བོད་རུ། དམིགས་པ་བརྟག་པའི་འབྱེལ་བ། (86-87) རུས་གསུམ་
བརྟག་པ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མཛོད་པ་བཅས་རྒྱུད་། ༥ ་ བོད་རུ་ཆོས་ཆོན་དོན་
བརྒྱད་དང་། ༥ ་ བོད་རུ་ཆོས་ཆོན་གྱི་གཅིག་ལྟག་བཞུགས་ཡོད།

① གན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་བྱལ་ཙམ་སྐུར་ཅུས། གངས་རྫོངས་སྤང་གཉིས་སྤང་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོགས་ལ་དགའ་སྟེན། བྱང་
བྱལ་དེབ། ༥ 1983ལོ། པ་ཆ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟོབས་དོན་རུ།

ཤེས་རབ་ལེགས་པ།

ཐྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྒྲིབ་པོད་། ཨེ་། སུ། རྒྱ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྟུན། ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱོད་ཤེས་རབ་
ལེགས་པས་བསྐྱུར་ཅིང་། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཅོས་པ།(22-31) དཔལ་གྱི་ཐེའི་རྟོགས་བརྟུན་(31-50)
འགྱུར་སྤྲེལ་དང་འདྲ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ནག་ཆོ་དར་མ་གྲགས།

ནག་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། རྩོམ་སྤྱོད་
པོ་རྩོམ་མེ་མེ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས།(65-68) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། མཚུལ་
གྱི་ཆོ་ག་སྤྱོད་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པས་མཛད་པ་(16-17)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དག་སྤྱོད་ཤེས་རབ་སྐྱབས།

ཐྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། དཔལ་གྱི་རྩོམ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཆོ་ག་(34-
37) སྤྱོད་དཔོན་པོ་རྩོམ་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ནག་ཆོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཐྱི་ལོ་འི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། དབང་གི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་པར་
ཏ་བདེ་བའི་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ།(102-108) རྒྱུད་། རྩ་། པོད་རུ། དཔལ་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྣམས་འཕྱོར་མའི་
སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(71-72) ལུ་རྒྱུ་གྱི་རིམ་པའི་སྤྱོད་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྩོམ་གདན་མས་གསུངས་པ།(72-75) ཞིང་གི་དབང་ལྷག་མའི་མཚན་པའི་རིམ་པ་རྣམས།(75-77) རྩོམ་
རྒྱལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅིས་བྱ་བ་དང་།(86-87) ཐོད་པ་མཚན་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ།(87-88) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གྱི་ཆོ་ག་ལེའུར་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དཔོན་སུ་ཇ་ཡ་སྤྱི་ན་དུའི་(རྒྱལ་
བ་སྐྱུ་བཟང་པོའི་)ཞལ་སྤྲེལ་ནས་གྱིས་མཛད་པ།(8-83) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོན་བརྒྱ་ལ་ཤས་

བཞུགས་སོ། །

འ་ཁ་རྒྱ་གར་བཞེགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྦྱ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིལ་ན། མཆོད་རྟེན་སྦྱབ་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྟུས་པ་སྟོབ་དཔོན་
ཨ་བ་རྒྱ་འཁོར་པས་མཛད་པ། རྒྱུད་། རྒྱ་། བོད་རུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
རན་མེད་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་(79-80)སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཉན་བསྟོན་ནམས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྦྱ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ལུ་སྟོན་
ཆོས་འབྱུང་རུ་གཉན་སྟོན་ནམས་དར་^①ཞེས་པའང་ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལ། བོད་རུ། རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྦྱ་མ་བདེ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་བདེ་བ་སྦྱིད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེས་མཛད་པ་(277-298)
ནམས་བཞུགས་སོ། །

བ་རི་ཆོས་གྲགས།

བཀའ་བསྟན་གྱི་འབྱུར་བྱང་རུ་མཆོན་ལ་བ་རི་རྣམ་གྱི་རྟེ་ཡང་བྱ། ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་
པའི་རུས་སྤང་ཙམ་རུ་སྦྱ་འབྱུངས་པའི་སྟོན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་
འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། རྒྱ་། བོད་རུ། དགེས་པའི་རྟོ་རྟེས་མཆོད་ལྟེ་གྱི་ཆོ་ག་(20-22) གྱི་རྟོ་རྟེས་བསྟོན་པ།(22-
23) སྦྱོན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་ནམས་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྦྱོས་རྟོ་རྟེས་མཛད་པ།(23-26) དམ་ཆོག་ལུ་བ་སྟོབ་
དཔོན་དཔལ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པ།(26-28) རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱ་མ་གྱི་ལོའི་
གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱུར། རྒྱུད་། ལ། བོད་རུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་
བཙུང་པའི་འགྲེལ་བ་བརྒྱད་ཅེའི་ཐིགས་པ་སྟོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཏེ་ཨ་ཁུ་པ་རྟེན་ཏེས་

① ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུག་ ལུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྦྱར་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས210པར་གསལ།

མཛད་པ།(96-124) འདི་ཉིད་བྱང་ཡི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམ་གྱི་དང་
 དག་སྒྲོང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྲུར། ལྷན་པོ་པོད་དུ། དོ་རྩེ་ལག་མའི་སྐབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཀོང་ཕྱིན་གྱིས་མཛད་པ།(1-5) ལྷན་པོ་པོད་དུ་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

ཡང་པོ་ལོ་ཙཱ་བ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་མ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷན་པོ་པོད་དུ། མན་ངག་སྐུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(260-
 261) ཐེག་པ་གསུང་གི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(261-261) ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་།(261-262) རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(262-262) མཉམ་ཉིད་གཞིའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་།(262-263) མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(263-263) བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་
 སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(263-264) རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ།(264-265) དེ་རྣམས་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྷག་
 བཞུགས་སོ། །

གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་མ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷན་པོ་པོད་དུ། རལ་བ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོ་ག་
 བཀུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐབ་ཀྱིས་མཛད་པ།(138-146) དཔལ་ཁ་ཆེའི་
 གྲོང་ཁྱིམ་དཔེ་མེད་དུ་བརྩེ་གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུར་པ་སྔ་མ་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་བཅོས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མགར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་མ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། ལྷན་པོ་པོད་དུ། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་

མེད་གི་སྒྲིའི་གཞུངས་(165-171)ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་དཀྱིལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོན་པ་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོས་མཛོད་པ།(95-214) གཞུང་གི་ཆོད་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྟངས་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོན་པ་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མདོད་དང་སྒྱུར་བ་བལ་བོའི་པརྟེ་ཏ་དགེ་སྟོང་ཞི་གནས་ལྟས་སྒྱུར་བ།(1-287) འདི་ཉིད་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རྩ་ར་དེ་མེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསིལ་ཁང་རུ་བསྐྱུར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱེད་གལ་བའི་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་རུས་སྟངས་ཙམ་རུ་སྐྱེ་ཡི་བྱིམ་རྒྱུད་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཕྱིས་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཞུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ལ་ལུལ་རུ་བྱིན་པ་སྐྱུངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རུ་མ་བོད་ཡིག་རུ་འགྱུར་བ་མཛོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼ཏུ༽པོད་རུ། ཆོ་དཔག་མེད་ལ་བསྟོན་པ་འཕགས་པ་ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་རུ་མེད་པའི་སྒྱུབ་ཐབས།(67-67) ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་རུ་མེད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩོ་རི་དག་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛོད་པ་(67-69)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་མཁན།

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རུ་ཕྱེའི་བྱིམ་རྒྱུད་ནས་ཕྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཀྱི་གྲུང་སྒྲིག་ལུགས་ལ་

གཞིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མེ་དཀར་བའི་དཔལ་དང་མེ་བག་ཤིས་བརྟེན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
བཞུགས་འདུག་པས།^① དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་
གང་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་།

མཚུར་སྟོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༡ ་ བོད་དུ། ལྷ་བ་ངན་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (104-
110) ལྷ་བ་ངན་པ་སེལ་བའི་དཀར་འགྲེལ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྩོམ་མཛད་པ། (110-
111) ལྷ་བ་ཅིག་སྐྱེས་པ་དུག་པ་མི་ཉི་ཤེས་མཛད་པ། (111-111) དབང་གི་དགོས་པ་མདོར་བསྟུས་པ་
(122-124)སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱུང་བཅོམ་འབྱུངས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཅམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༢ ་ བོད་དུ། རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེན་བཞི་བ། (125-
136) བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༨༣ ་ བོད་དུ། གྱི་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པའི་ཆོག་(7-
19) རྒྱུད་། ༨༤ ་ བོད་དུ། རྒྱུ་འབྱུངས་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་རྩོམ་
མཁའ་འགྲོ་མ་ཉིད་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་གསུངས་པ། (226-228) རྒྱུད་། ༨༥ ་ བོད་དུ། རིམ་པ་
ལྷའི་དཀར་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གྲིའི་མཛད་པ། (1-7) རྒྱུད་། ༨༦ ་ བོད་དུ། ལོ་བཅ་
གསུམ་གྱི་སྟོམ་ཐབས་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་བ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྩོམ་མཛད་པ། (137-
138) དབང་གི་དོན་ངེས་པར་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དཔལ་སྤྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་
བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

① རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཉིད་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་གསུངས་ཀྱི་རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་གྱི་རིམ་པའི་ཆོག་སྟེ།
མི་དམངས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1983ལོ། རྩོག་ངོས་162ལྟ་གསལ།

ཡིང་ལོ་ལྷ་བ་ཕྱུ་བཙུན་འབྱུང་།

ཡིང་ལོ་ལྷ་བ་ཕྱུ་བཙུན་འབྱུང་གིས་ཀྱང་དག་ནག་དང་དོ་རྩེ་པག་མོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུར་
རྟོགས་ཏེ་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་ཞིང་། འཕྲོ་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་(རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
སྟོང་)སོགས་དང་རུས་མཉམ་ཡིན་པར་མཐོང་མོད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟོག་པས་ཁོང་གི་ཕྱུ་
བཙུན་འབྱུང་དང་ལོ་པར་གཅིག་དུ་ངེས་པར་ཡང་ཅུང་ཐེ་ཆོས་པས་འདྲིར་མཉམ་གཅིག་དུ་བཞག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲར་ཤེས་ན་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱའོ། །

ཡི་བརྒྱན་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། གཉལ་རོང་ལིངས་ལུ་རོང་
ལིང་ལོ་ལྷ་བ་དོ་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བ་ཨ་རྩ་ཡའི་སློབ་མ་རུས་ཀྱི་འོར་ལོ་པ་ཅིག་བྱུང་། དེའི་གཙུག་
ལག་ཁང་སོར་ཁ་ཞེས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་དེ།^① ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཡི་གེ་གཞན་
མ་མཐོང་བས་ཞིབ་དུ་མ་སློབ་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་
དུ། གསང་བ་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (265-265) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་
པའི་མན་ངག་(266-267) ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ཐབས་རྣམས་རྩེ་བརྒྱན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་
མཛད་པ། (267-268) དེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆན་འགའ་བཞུགས་ཡོད།

དགེ་སློང་ཞ་མ་མེད་གེ་རྒྱལ་བ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། མ་དགེ་བའི་སློ་གྲོས་སོགས་
ལས་གཞུང་རྣམས་སྤངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ། ཐུག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བཅའི་བརྒྱུད་པ། (50-55) དོ་རྩེ་གསང་བའི་རྒྱ། (55-62) མཁའ་འགྲོ་མའི་བཅའི་མགྱུར། (64-
67) ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་
སོགས་རྒྱུད་། བེ་། བོད་དུ་འགྱུར་ཆོས་མང་ཅམ་བཞུགས་ཡོད། དབུ་མ་། བེ་། བོད་དུ། བསྐྱབ་པ་མེ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་རྟག་རྟོག་པོ་སྤང་ཅིའི་བརྒྱུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟོག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས443ལ་གསལ།

② རོ་ནང་ཏུ་ར་ན་མ། ཐུང་ཡུལ་སྟོང་སྟོང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས163ཏུ་གསལ།

ཏོག་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་བེ་རོ་ཙཱ་ར་རྒྱ་ཏུ་མཛད་པ།(196-217) ལོ་རྒྱུ་བ་ཞུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟོག་སྟེ་གཞོན་ཅུ་འབར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟར། ཚད་མ་༥ ཅེ་༥ བོད་དུ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འི་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོས་མཛད་པ།(1-13) ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་པ་འི་འགྲེལ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོས་མཛད་པ་(14-86)སྟོགས་འབྱུར་ཚོས་ལུ་བརྟུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཕྱེ་བྲག་གིས།(བྲག་གིས་བཅེགས་པ་དཔལ།)

ཕྱུང་ཚོས་འབྱུར་སྟོགས་ན་ཕྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྲག་གིས་བཅེགས་པ་དཔལ་^①ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དུས་སྔ་ད་ཙམ་དུ་སྟེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བརྟན་འབྱུར་ལས། ལམས་ཙམ་པ་༥ ཅེ་༥ བོད་དུ། མདོ་ཐེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་བརྟན་པས་མཛད་པ།(1-282) མང་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་པ་གཉིས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རྒྱུ་གསར་བ་ལས་མི་མདོན་པ་དག་གྲང་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་འཆད་པས་འདི་ཡང་གཅིས་པར་གྱིས། མཐུག་ཅུང་ཟད་མ་ཚད་བ་འདི་སྟོར་བས་རྒྱུ་གཉིས་དང་གཞུགས་པ་^②བཅས་སོ། །

ལྷ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ཅུ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་སྔ་ད་ཙམ་དུ་ཁམས་ལྷན་མར་སྟེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། དཔལ་ཆེན་ལྷ་ལོ་ཡང་བྱ། དེ་ཡང་དེབ་དམར་གྱི་གལ་ཆེའི་ཆོག་འགྲེལ་ནང་གྲང་ཐང་སྒྲ་མ་ཞང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རྩོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐས་མཛད་པའི་གཤེན་རྩི་གཤེད་ཀྱི་ཚོས་འབྱུར་དང་ཚོས་འབྱུར་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལེ་ཆོན་(ད)གྲངས་12བ1-7གསལ་^③ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར། ཁོང་གི་འབྱུངས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་ལ་ཚོས་འབྱུར་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ལྷ་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་

① རོ་ནང་ཏུ་ར་ན་ཐ། ཕྱུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་163དུ་གསལ།
 ② ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚོམ་རྒྱུར་ཅུས། གངས་སྟོངས་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་དུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོགས་ལ་དགའ་སྟོད་༥ བར་ཁུལ་དེ། ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་བའི་སྐབས་དོན་དུ་གསལ།
 ③ ཚོལ་པ་ཀུན་དགའ་རྩི་རྩིས་བཅུ་མས། དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་རིན་ལས་ཀྱིས་འགྲེལ་མཛད་པ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དུ་ལན་དེབ་ཐེར་འདི་བཞུགས་སོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1981ལོ། ཤོག་ངོས་447དུ་གསལ།

འབྲུངས། རུས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཀའན་གཞོན་གཉིས་ཕྱིན་པས་ཀྱི་ཆེན་ཀྱི་ཆུང་དུ་གྲགས་^①ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
 ཀྱི་ཆེན་ནི་འདི་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ཀྱི་ཆུང་དེ་ཀྱི་ལོ་ན་མ་ཀྱལ་དོ་རྗེ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་
 པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་གང་ཡང་མེད། ཡང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གར་དུ་
 ཕྱོན་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཚུལ་ལ་ཆོས་འབྲུང་དེ་ཉིད་དུ། ཀྱི་གར་དུ་སུ་མཁས་དྲིས་པས་ཅ་ནི་(ཅ་མི་
 སངས་ཀྱས་གྲགས་པ་)ཁོ་ན་མཁས་ཟེར་བས་ཀྱི་གར་དུ་ཡོང་ནས་བོད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཉན་པ་
 མི་ཡོང་བསམས་ནས་གཞན་དྲིས་པས་ཨ་མུ་ཀྱ་ར་དང་ཨོ་ཀྱན་གྱི་པ་རྗེ་ཏ་ལྷ་གི་ཤྱ་ར་མཁས་ཟེར་ཏེ་
 དེ་གཉིས་ཀྱང་ཅ་མི་ལ་ཆོས་ཉན་ཞིང་འདུག་པས་སྐར་ཅ་མི་དང་ཨ་མུ་ལ་ཆོས་ཞུས། བདེ་མཆོག་གི་
 བསྟེན་པ་བྱས་པས་ཡི་དམ་གྱི་ལུང་བསྟན་བྱུང་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་རུར་ཁྲོད་བསེལ་བ་ཆོལ་དུ་ཕྱིན། དེར་
 ལས་མགོན་བྱ་རོག་མས་སྟོག་སྟོང་ལུལ། བར་ཆད་མེད་པར་ལོག་པས་སྐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀྱར་
 བསྟེ་མཛད། མ་གཞིའི་ཀྱལ་པོས་སྟུན་དངས་སྟེ་བོའི་ཆོགས་ས་གཞི་གང་བ་འདུས་ཏེ་མི་ཏྲིག་གཏོར་
 བ་ལ་ཤུས་མོ་རུབ་པ་ཅམ་བྱུང་སྟེ་སངས་ཀྱས་བྱ་རན་ལས་འདས་རྗེས་ཆོས་སྟོབ་པ་ལ་མི་ཏྲིག་གཏོར་བ་
 དེ་ལས་མང་བ་མ་བྱུང་བར་གྲགས། ཆོས་དུ་མ་བསྐྱར་ཞིང་བྱུང་པར་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ་སྟུན་དངས་
 ཏེ་རྗེ་རུས་མཐུན། ཞང་རིན་པོ་ཆེ། ཁམས་པ་ཨ་མེང་གསུམ་ལ་གནང་ཞིང་། ཁམས་པ་ཨ་མེང་ལ་
 དཔལ་ཕག་མོ་གྱུ་པས་གསན་ཏེ་མགོན་པོ་ཀར་ལུགས་ཆོལ་ལུགས་འབྲི་གདན་གྱི་ལུགས་ནམས་བྱུང་
 རོ། །ཀྱི་ལོ་ལ་སྟོག་གིགས་བྱུང་བ་གཞན་གྱིས་མ་སོལ་ནས་ས་ཆེན་གྱིས་བསལ་ཞེས་བོད་ན་ཟེར་ཡང་
 གཞན་ཞིག་དང་འབྲལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟའི་གནས་མེད་པས་ཀྱི་ལོའི་ན་མ་ཐར་སྟོས་ལ་ཤིག་^②ཅེས་གསུངས་
 འདུག དམ་པ་འདི་ཉིད་བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་དང་། མོ་བྱང་སྟེུ་གདོང་། སྐར་ཐང་། ཆེད་
 ཐང་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་པ་མཛད། སྐར་ཅོམ་གཙོ་གས་
 བློ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དཔལ་རི་ཁྲོད་ཞབས་གྱི་བསྟོད་པ་དང་། དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་
 བཤད། རྒྱུད་། ཐཱ་། པོད་དུ། དཔྱིད་གྱི་ཐིག་ལའི་ཀྱི་ཆེར་འགྲེལ་བ།(306-349) རྒྱུད་། ཐཱ་། པོད་
 དུ། ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག(161-185) དེ་ལ་
 སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཉི་ཤུ་ལྟག་བཞུགས་སོ། །

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273དུ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས273ནས་274བར་
 ཏུ་གསལ།

ཆག་ལོ་ཚུ་བ་དག་བཅོམ།

ཆག་གི་གཏུང་རྒྱུད་དུ་ལོ་ཚུ་བ་གྲགས་ཅན་གསུམ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་བྱ་སྟེ་གྱི་ལོ། 153ལོར་ཆག་གྲོང་དུ་མེས་བུ་གིས་དགའ་བའི་སྐུ་ལྷ་ལྟུངས། དགུང་ལོ་རྒྱུད་དུ་ཉི་ཤུ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ལ་གིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར། རྟེན་ལོ་རྒྱལ་བྱིས་ལྟུང་གནས་ལས་གསང་འདུས་འཕགས་སྟོར་དང་། ཉུས་འཁོར། སྒྲ་རིག་པ། སྒྲ་རྒྱུར་བཅས་གསན། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤེས་གཉེན་ཤྲུག་གྲུབ་དང་། གཙང་དཀར་བ། ཅོག་གྲུ་ལོ་ཚུ་བ་ལྟ་རན་མེད་པའི་དཔལ། འབྲིང་མཆོམས་གྱི་ཞང་ལོ་ཚུ་བ་ལ་སོགས་པའི་པོད་གྱི་སྒྲ་མ་བཅོ་ལྔ་ཅམ་བཞེན་ནས་མདོ་སྐད་ལ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཐུན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཏེ་མི་རི་ཅན་ལ་(བྱམས་པའི་ལྷ་བ་ལ་)སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་དུ་བཞེན་ནས་ཆོས་སྟོར་དུ་མ་གསན། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་དུ་མར་སློབ་གཉེར་གནང་རྗེས་པོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཡོན་བདག་ནམས་གྱིས་རྒྱ་མིག་དང་། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་། ཐང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་དུ་བྱུང་བས་སོགས་རེ་བཞུགས། གཙོ་བོ་རྟེན་རར་བཞུགས་ནས་གདན་ས་མཛད་པ་དང་། དེབ་ཐོན་དུ། (རྟེན་རའི་གདན་ས་)དེ་རྗེས་ཆག་གིས་བཟུང་། འུ་རྒྱ་སྤྱན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་བའི་ལམ་འདུག་ལ་སོགས་པ་བཞུར། ཤྲུག་སྤྱི་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དཔལ་དང་། རྒྱ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས་འགྱུར་མང་དུ་མཛད། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་གྱིས་གཞན་ལ་བཞེན་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་ཆག་གིས་ལས་ཆོག་ནམས་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དུ་མཛད་པས་པ་ཆེན་མཉེས། སྤྱི་སྤྱོད་ལམ་དུ་རིག་ཞབས་རྗེན་དང་རྟོར་དཀར་སོགས་མཛད་པ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་དྲི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་གིང་རྒྱུད་རིང་དུ་བྱུང་པ་ཡང་ཡོད། ② འདས་ལོའི་ཐད་སྤུལ་ལོ་ཚུ་བ་ཆོས་གྱི་བཟང་པོ་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཉུས་མཚུངས་པའི་གྲོགས་པོ་དམ་པ་བདེ་མཆོག་གི་བྱུང་པ་བཞེས་པ་དེ་དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་ལ་སྤྱ་གཤེགས་སོ། ③ ཞེས་དང་། རྒྱ་ཐར་དུ་

① འདི་ལ་ཐོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་སུ་རྟེན་ར་དང་། རྟེན་ར། རྟེན་ར་སོགས་འབྲི་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྤྱང་ཞིང་། རྟེན་རར་གིས་པ་པལ་ཆེ། རྟེན་ར་དཔོན་གྱི་གནས་ལུ་ནི་དེང་གི་པོད་ཐོངས་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་ལྷན་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་ཡིན། རྫོང་མཁར་དང་ཉེ་སར་ཡོད།
 ② འགོས་ལོ་གཞིན་དཔལ། དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ་སྤྱད་ཆ་༥ སྤྱི་ཐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1227ནས་1228བར་གསལ།
 ③ སྤྱི་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གིས་ ཆག་ལོའི་རྒྱ་ཐར་སྤྱི་མཐའི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་གྱིགས་པ། དཔལ་བཞེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་བསྐྱུ་གྱིག་ཁང་གི་བསྐྱིགས། 2013ལོ། ཤོག་ངོས་114ཏུ་གསལ།

ཡང་དགུང་ལོ་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་པ་མེ་པོ་བྱི་བ་ལ་རྟེན་རར་གཤེགས་^①ཞེས་ཁྱི་ལོ་1216ལོར་སྐྱ་གཤེགས་
 བར་ངེས། ཁོང་གི་འབྱུང་ལུ་བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་། ༡༥༡ བོད་རྒྱ། རྩོམ་མའི་སྐབ་ཐབས་
 དཔལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི་བས་མཛད་པ་(265-271)ལོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཁྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱ་འབྱུངས་པའི་སྟན་གསལ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་དཔལ་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགུ་ལས་ཁྱི་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་
 གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དཔལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཟ་ར་ཆགས་སུ། འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་
 གོས་པ་བླུ་མཛོན། །མཁའ་སྟོན་གོ་འཕང་བཞེས་པའི་ཆོས་བཟང་དང་། །ཡི་དམ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་
 པའི་ཨ་མོ་སྟེ། །ཁྱི་དར་ལོ་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^②ཅེས་པས་ཤེས། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ཀུན་དགའ་གསལ་གྱི་སྐས་ལུང་ལའི་བར་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་ལོགས་སུ་
 བཞེད་པ་དང་།^③ ཁོང་ཉིད་ཀྱང་དཔལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ལོ་རྒྱུ་བ་གོང་མ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་དགུང་
 ལོ་ཆུང་རུའི་རུས་ནས་ཡབ་ཆོས་གསང་སྐགས་རྟིང་མའི་ཆོས་སྟོར་བྱགས་ཤིང་། སྐགས་འཆང་རྒྱལ་
 པོ་ལ། སྟན་ལུང་བྲག་རྩོམ་བཟང་པོའི་རུང་རུ་དགྱེས་རྟོར་དང་། བག་མོ། གསང་འདུས་འཕགས་
 སྟོར་ལོགས་གསན་བསམ་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་ཉིན་ཞིག་གསེར་སྤངས་སུ་སྐྱ་ཅིང་མཛད་
 གྱིན་བཞུགས་སྐབས། མ་རྩོམ་མོ་ཡོད་པ་ན་རེ། བྱིད་སྒྲ་མའི་སྐས་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལ་འབྱོན་
 དགོས། བྱིད་ཟ་མ་ལ་དགའ། ཅིང་མོ་ལ་དགའ། ཉལ་བ་ལ་དགའ་བས། མིང་རྩོམ་དགའ་
 གསུམ་འབར་ཟེར་བ་གྱིས་ཞེས་བྱས་པས། དེས་སང་བྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱས་ནས་སྒྲ་མའི་ལུང་བསྟན་
 དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་རིགས་ཀྱང་ཡིན། མ་ཡང་དེ་བཞིན་ཁ་གཏོང་གིན་འདུག་སྟུང་ནས་རྒྱ་གར་
 རུ་འགྲོ་བའི་དགོངས་ཐག་བཅད་ཚུལ་ཟ་ར་ཆགས་སུ་མཐོང་། འབྲིངས་མཆོམས་ཞང་ལོ་རྒྱུ་བ་
 ལ་འཕལ་སྐད་དང་སྟོག་ཡིག་བསྐྱབ། དེ་ནས་འཕགས་ལུལ་རུ་འབྱོན་པར་ཆས་པ་དང་། ཆག་ལོ་རྒྱུ་

① འགོས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། རྒྱུད་ཆ། ༡ ལི་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1228ལ་གསལ།
 ② བྱ་བཏང་པ་བློ་རྩོམ་དཔལ་གྱི་གཏུང་རབས་ཟ་ར་ཆགས་དང་གང་གླེན་ཆུ་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀུན་གསལ་མི་ལོང་།
 བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས་34ལ་གསལ།
 ③ རྩོམ་རྒྱ་ར་ན་ག། ལུང་ལུལ་སྟོན་སྐད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་140རུ་གསལ།

བ་དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་(1153ལོ་-1216ལོ་)ཀྱི་གར་དུ་འབྱོན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ནས་འགྲོགས་ཏེ་
 བྱོན། ལམ་བར་དུ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དང་འཕྲད་མཐར་དམ་པ་གཉལ་གྱི་ཆག་ལོ་ལྷ་
 བ་དང་ཁོ་ལོ་གཉིས་གཅིར་བྱ་བལྟས་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྱད་བྱད་དུ་བསང་ཚུལ་ཡང་ཁོང་གི་གསུང་
 མགུར་ལས་ངེས་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀྱི་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་པའ་ཁྱབ་མང་དུ་བསྟེན་ཞིང་
 དབང་དང་གདམས་རག་ཟབ་ལོ་ཟོབ། ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་ལྷ་ལྷ་རྩ་ལ་ཤོད་དུ་སློབ་མ་མཆོག་དུ་
 བྱུར་པའི་བཀའ་ཟབ་ལོ་བབས་པ་ནི། ས་པའ་ལ་ཚད་མའི་བཀའ་བབས། བྱང་རྩོར་རྣམ་གཉིས་ལ་
 འདུལ་བའི་བཀའ་བབས། ཁྱོ་ལོ་བྱམས་པ་དཔལ་ལ་མན་རག་གི་བཀའ་བབས། དཔུལ་ལོ་ཆོས་
 བཟང་ལ་རྒྱུད་གྱི་བཀའ་བབས་སོ། །དཔུལ་ལོས་རྒྱ་རྩོ་འབྲེལ་ཆེན་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུད་འབྲེལ་
 མང་དུ་བསྐྱར་རྩོ་ཞེས་བྱང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^① མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙུམ་བརྒྱད་ལ་བདེ་བར་
 གཤེགས་ཞེས་པ་ལས་ཁོང་གི་འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་ངེས་ཅན་མཐོང་མ་བྱུང་།^② ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ག་། ཤོད་དུ། རྩོ་རྩོ་ཆོག་གི་སྒྲིང་པོ་བལྟས་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ཞེས་
 བྱ་བ།(58-146) རྒྱུད་། ལྷ་། ཤོད་དུ། བདེ་མཆོག་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་རྒྱབ་ཐབས་ཁྱབ་ཐོབ་རྩོ་རྩོ་ལ་
 བྱ་བས་མཛད་པ།(233-233) རྒྱུད་། ཟ་། ཤོད་དུ། རུས་སྒྲལ་ཞབས་གྱི་རྒྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱབ་ཐོབ་རྩོ་
 པ་བས་མཛད་པ།(215-216) མག་ལོ་བྱགས་གྱི་རྒྱབ་ཐབས་ཀུམ་ལྷ་དའི་གདམས་པ།(216-216) རྩོ་རྩོ་
 རྩོ་ལ་འབྱོར་མ་མཁའ་སྤྱོད་མ་དམར་མོའི་རྒྱབ་ཐབས།(216-217) ཁྱབ་ཐོབ་རྩོ་པ་བས་མཛད་པ་ལ་
 སོགས་འབྱུར་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཆོགས་ཆག་རྒྱུད་བ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། མི་། ཤོད་དུ། གཤེན་རྩོ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་སྟོལ་བརྩམས་མཛད་པ་(42-43)སོགས་བཞུགས་སོ། །

① རྩོ་ནང་རྒྱ་རྩོ་ན་ག། རྒྱུད་ལུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རྩོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། ཤོད་སྟོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1983ལོ། རྒྱུ་རྩོ་141ཏུ་གསལ།

② ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བལྟས་པ་ཞིག་སྟེ་ཆེན་དཔུལ་གྱི་གསུང་རབས་རིན་པོ་ཆའི་ཟ་ར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་རྩོ་46ནས་64བར་བཞོད་
 ཡོད་པར་གསེགས་པར་འཇོགས།

ཁམས་པ་ལྷི་རི་ཆོས་གྲགས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང་། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་སྟོར་རུ། དཔལ་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
སྦྱོར་བའི་ཟུང་ལས་སྤྱད་བ་སྟུན་མའི་ངན་སོང་སྦྱོར་བའི་ཆོག་དཔལ་སྟོང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ་རྗེས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྐྱབ་པ་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དཔལ་གྱི་རྟོ་རྗེའི་མཛོན་པར་ཉོགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་གྲགས་
པའི་མཁས་པ་གནས་བཏུན་སྤྱུ་སྤྱད་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

དབུལ་པ་རྫོ་ཅན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་
སྟེ། དབུལ་པ་སྟག་གི་སྐྱས་མཆེད་གསུམ་ལས་གཅིན་པོ་སྐྱ་མ་པ་རྫོ་ཅན་ཁོང་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཟུང་
རུས་ཀྱི་མཆོན་ལ་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཞེས་བཏགས། དཔྱད་ལོ་བརྟན་པ་ལ་འབྲི་སྟོག་གཉིས་
ཀ་རྩོགས་ཤིང་། དཔྱད་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་རུས་སུ་དབྱེས་པ་རྟོ་རྗེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་མཁས་
པའི་ཆོད་རུ་ཕྱིན། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་རྟོ་རྗེ་དྲིལ་བྱ་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱས་པས་དབང་དོན་
བདེ་འཕྲོད་པ་བྱུང་གསུངས། དེ་ནས་དཔྱད་ལོ་བཅུ་བརྟན་ལ་རབ་རུ་བྱུང་ཞིང་། ཟུ་གར་
སོགས་སུ་སྟོབ་གཉིས་ལ་བསྦྱོར་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འདི་ཉིད་དབུལ་གྱི་རིགས་ཟུང་རུ་
འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་དབྱུ་ལས་ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་ནམ་གསུམ་གྱི་གས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དབུལ་
གྱི་གཏུང་ཟུང་བ་ར་ཆགས་སུ། འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་བསྐྱེའི་མཆོན། །མཁའ་སྟོན་གོ་
འཕང་བརྟེས་པའི་ཆོས་བཟང་དང་། །ཡི་དམ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཨ་མ་སྟེ། །ཕྱི་དར་ལོ་ཆེན་
ནམ་གསུམ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །^①ཅས་པས་ཤེས། ལོ་རྒྱ་བ་དབུལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་གཅིན་པོ་བ་

① བྱ་བཏང་སྐྱོ་རྟོ་རྗེ། དབུལ་གྱི་གཏུང་རབས་བ་ར་ཆགས་དང་གང་གླེང་ཆུ་ཟུན་གཉིས་གཅིག་རུ་བྲིས་པ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་
སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས34ར་གསལ།

ཉལ་གི་སྤྲུལ་གསུམ་ལས་གཅིན་པོར་བྱང་ཚས་འབྱུང་ལས་བཞིན།^① ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་
འབྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན། སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱུས་པ་འཕགས་པ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་
པ། འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཁ་ཆེའི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཤུག་སྤྱི་ལྷ་དྲའི་(དཔལ་བྱུབ་པ་
བཟང་པོའི་)ཞལ་སྐྱ་ནས་བྱང་བ་བཅས་སོ། །

ལྷ་ལོ་རྣམ་ཐུལ་རྗེ་རྒྱུ།

རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1203ལོར་རོང་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྒྱའི་སྤྲུལ་སྐུ་
འབྱུངས་ཤིང་། ལྷ་ལོའི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་བཟུང་ནས་ལྷ་ལོ་ཞེས་འབོད། ཚས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་
དུ། ལྷ་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་འདི་མདོ་ཁམས་སུ་འབྱུངས། རུས་ལྷ་ཡིན་པ་ཀན་གཞོན་གཉིས་ཕྱིན་པས་ལྷ་ཆེན་
ལྷ་ཆུང་དུ་གྲགས་^②ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ལྷ་ཆེན་ནི་གཞོན་ནུ་དཔལ་ལ་ངོས་འདྲིན་པ་དང་། ལྷ་ཆུང་ནི་ལྷ་ལོ་
རྣམ་ཐུལ་རྗེ་རྒྱའི་ལ་ངོས་འདྲིན་དགོས་པར་མཛོང་སྟེ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་དུ། ལྷ་ལོའི་སྐུ་བར་གཟུང་ནས་ལྷ་
ལོ་ཞེས་བྱེད། མཆོན་དངོས་རྣམ་ཐུལ་རྗེ་རྒྱའི་^③ ཞེས་པས་ཤེས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དྲའི་དུས་སུ་རྩེ་ག་
དུ་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་དང་མངལ་བས་སྐྱེས་སུ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་བར་མཁུན་ནས་ཕག་གིས་གཞལ་ཞིང་
ཤིས་བཟོད་མཛད། གཞོན་དུས་སྟོབ་གཉེར་མཛད་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ཐར་བར་དཔུལ་
ཀྱི་དུང་དུ་བྱོན་པས་བར་ཆད་དང་བྲལ། དེར་ལོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་
ཕྱིན་པར་མཛད། དབྱིས་ཕག་གཉིས་གསན་ནས་བཤད་གསར་མཛད་པས་སྟོབ་གཉེར་བ་ཐམས་ཅད་ངོ་
མཆོར་སྐྱེས། རུ་འབྱུང་ཁོང་ལས་དུས་འཁོར་གཙོ་པོར་བྱུང་པའི་རུ་ལྷགས་ཀྱི་ཚས་རྣམས་གསན། བསྐྱེམས་
པས་ཚིག་གི་མཚོག་གྲུབ་ཉེ་སྟོབ་མ་མཁས་པའང་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་
པར་གྲུབ་ཏེ་དགུང་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་པ་བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཉ་ཕྱི་ལོ་1282ལོར་དགོངས་པ་ཚས་
དབྱིངས་སུ་འཁྲིམས། རྗེ་འདིའི་མཚོག་དུ་བྱུང་པའི་སྟོབ་མ་ནི་རྗེ་བཙུན་མན་ལུངས་པ་ཡིན།^④

① རྗེ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། བྱང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས། བོད་རྫོངས་མི་
དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་140ཏུ་གསལ།

② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐོང་མ། ཚས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་273ཏུ་གསལ།

③ འཁོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་འདི་ཐེར་ཐེར་སྟོན་པོ་༥ སྟོད་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་925ཏུ་གསལ།

④ སོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་ལྷ་མི་
རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་357ཏུ་གསལ།

ཞང་ཁོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་སྟེ། ཁོར་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། མི་༥ བོད་རུ། རོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་གི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་མཚུ་
མྱི་རྩེ་ནས་མཛད་པ་(159-159)བཅས་སོ། །

ལྟ་བུ་ན་པ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རུས་སྟོད་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞེས་སྟེ། ཁོར་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཟུང་། རི་༥ བོད་རུ། སྐབ་པའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
དཔལ་རྩེ་ན་བཟོ་ཞེས་བྱ་བ་གསར་འདུས་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མན་རག་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་བསྟོད་
པའི་ཞབས་གྱི་ཟུ་འབྱུ་སྟེ་བོས་ལེན་པས་མཛད་པ་(95-115)སྟགས་བཞུགས་སོ། །

ཁྱོ་སྐྱ་ལོ་ལྔ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ།

རུས་ནི་གཞུབས་སམ་སྐབས་རིགས་གྱི་ཟུང་རུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྐྱལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1173ལོར་
གཙང་ཡུལ་ཤབ་སྐད་རུ་ཡབ་གཞུབས་བན་ནག་པོ་རོ་འཕན་དང་ཡུམ་སྟགས་མོ་གསལ་བྱེད་གཉིས་
གྱི་སྐས་སྐྱེ་འབྱུངས། ཁྱོ་སྐྱ་ལོ་ལྔ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཆན་
ལ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་རུ་འབོད་པ་དང་།^① འབྱུར་བྱང་རུ་གཞུབས་མི་རྩི་སྟེ་ཞེས་ལེགས་སྐྱར་གྱིས་
བྲིས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། རུས་ནི་གཞུབས་སྐྱ་རིས་པ་དེ་ལ་དེར་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཅམས་ཆོས་སྐྱ་
ཁྱོ་སྐྱ་ལོ་ལྔ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། གཞུབས་བྱམས་པའི་དཔལ། ཡང་ཁྱོ་སྐྱ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་
རབ་དང་། གཞུབས་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་ཅེས་ལོ་པཎ་གཉིས་སམ་བཞི་རུ་བོས་བབྱང་ཡོད་པའང་
གང་སར་མཐོང་བྱབ་པ་བཅས་ནི་ཞིབ་ཆ་མ་ཡོད་པའི་སྟོན་ནོ། །དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
སྐྱུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱའི་ཉིད་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆན་ལ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཤེས་རབ་ཞེས་
གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་པར་གཙང་དཀར་པ་ལས་དབྱེ་མ་དང་བྱམས་ཆོས་སྟགས་གསན། ཞང་
དགེ་བ་ལས་ལོ་ལྔ་བ་སྐབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མཁོན་དང་ཀུན་ལྷན་རས་པ་
གཉིས་ལས་གདམས་རག་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་དང་། བཀའ་བབས་བརྒྱ་གསུམ་བཅས་

① རྟ་ཆོག་ཆོད་བང་རྒྱལ། རྟ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས331རུ་གསལ།

བ་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་ལྷགས་པག་ཕྱི་ལོ་1191ལོར་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱི་
 རྒྱུང་ནས་བསྐྱེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་པའི་མཆོན་ལ་བྱམས་པའི་དཔལ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་
 9ར་བཞི་པར་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ནྟ་ཕྱི་ལོ་1198ལོར་བོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཆེན་
 མི་ཨ་རྩོ་གི་སྐུན་རྒྱུང་ས་ཏེ་བདེ་ཆེན་རལ་གཅིག་སྐོར་དང་། སེམས་ཉིད་རལ་གསོའི་སྐོར་ལ་སོགས་
 བ་ཐོག་མར་བསྐྱར། དགུང་ལོ་9ར་བརྒྱན་པ་ས་ལྷགས་ཕྱི་ལོ་1199ལོར་ཡབ་གཤེགས་པའི་དགོངས་
 རྫོགས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་9ར་བརྒྱད་པ་ལྷགས་སྤེལ་ཕྱི་ལོ་1200ལོར་པའ་ཆེན་བུ་རྩ་
 མི་བོད་དུ་སྐུན་རྒྱུང་ས་ཏེ་མདོ་སྐགས་གྱི་གདམས་རག་མང་དུ་གསན་ཞིང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་། རྒྱལ་བའི་ལམ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། ཁྱོ་ཕུར་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་
 9ན་གྱི་སྒོལ་གཏོད། མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་ཁྱོ་ཕུར་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་རྒྱུའི་ཞལ་རིས་གྱི་སྐྱུ་ཐིག་པའ་
 ཆེན་སྐྱ་དངོས་གྱིས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རྒྱ་པག་ཕྱི་ལོ་1203ལོར་འབྲི་གུང་སྐུན་སྤེ་རིན་པོ་ཆའི་
 རྒྱུང་དུ་རང་ལྷགས་གྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་ཕྱི་
 ལོ་1204ལོར་རྒྱ་གར་ནས་གྲོ་མོའི་ཆོང་འབུས་བརྒྱད་ཁ་ཆའི་པའ་ཆེན་ཕུ་གྱི་བོད་དུ་གདན་རྒྱུང་ས་ཏེ་ཡུན་
 རིང་མོར་གསུང་ཆོས་ལོ་ལྷ་མཛད། དེ་དུས་བོད་དུ་ལོ་ལྷ་བའི་མཆོན་ཐོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོ་ཕུ་ལོ་
 ལྷ་བ་སྐྱ་མདུན་དུ་བཞུགས་མེད་དུས་པའ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་གཏན་ནས་མི་གསུངས་ཞིང་། ངའི་མ་རྩ་ལོ་
 ལྷ་བ་འདི་ལྷ་ཕུ་བོད་ན་ཡོད་པ་འདི་བོད་པ་ནམས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་གསུང་ནས་ཆད་མཐོའི་
 བསྐྱགས་བརྗོད་དང་གདིང་འཛོག་ཆེན་པོ་གནང་། པའ་ཆེན་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་འབུལ་བ་དཔག་དུ་
 མེད་པ་བྱུང་བ་ཆོང་མ་ཁྱོ་ཕུ་ལོ་ལྷ་བས་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་ཐེབས་སུ་གསོལ་རས་གནང་བས། ལོ་
 རོ་བཅུའི་རིང་ཁྱོ་ཕུའི་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐྱ་རྒྱ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་ཅིང་བཟོ་བཞོད་འགུན་ལྷ་བལ་བ་ལྷ་
 བརྒྱད་རྒྱ་པའི་སྐྱ་ཆད་བཞེངས་སྟེ་པའ་ཆེན་དངོས་ནས་རབ་གནས་ཐེངས་མང་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་
 པའི་ཤིང་གྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1214ལོར་ཁ་ཆེ་པའ་ཆེན་མངའ་རིས་ནས་ཕྱིར་ཁ་ཆའི་ཡུལ་དུ་ལོག་རྫོགས་སུ། ལོ་
 ལྷ་བ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་གྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1216ལོར་ཡུམ་གཤེགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཁྱོ་བོ་ཀུན་ལྷན་
 རས་པ་གཤེགས་པ་བཅས་གྱི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་གཞན་གྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་ལྷ་ཕུ་
 བསྐྱབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་1219ལོར་ཁྱོ་ཕུ་གཏན་མཁར་གྱི་
 བྲག་མེང་གི་རྫོང་དུ་སྒྲིམ་སྐབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས། ཁ་རག་སྒྲིམ་རྒྱུད་དུ་སྐྱ་གཤེགས་ནས་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་བར་སྤིང་གཤེགས་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་བསྐྱབ་པ་ཡུལ་ཏེ་རིག་མ་ཞིག་བཞེས་པའི་སྐས་སུ་

ཁྲོ་ཕུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གི་འབྲུངས་ཤིང་། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རང་ཉིད་སྤྲུལ་མ་འབྲུངས་གོང་གི་ས་ཡོས་ལོ་(ཕྱི་ལོ་1219ལོར་བབས་)དེར་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
 བཞིན་མོད།^① གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་
 རྟེ་ཕྱི་ལོ་1225ལོར་སྐུ་གསལ་གས་^②པར་བཞིན་པ་ནི་དཔེ་གང་ལ་གཞི་བཙུག་པ་མི་གསལ་ལ། དུང་
 དཀར་ཆོག་མཛོད་སོགས་སུ་འདས་ལོ་མ་བཟུན་པ་དང་། ཉེ་དུས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲས་པལ་མོ་ཆེས་
 ཤིང་བྱ་ཕྱི་ལོ་1225ལོའི་བཞིན་སྐྱེས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡོད། ཉེ་ལམ་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་
 པའི་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆེ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་^③ཅེས་པའི་ཚོམ་དུ་སྤྲ་མ་མཉམ་མེད་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་སྤྱུ་ཡི་ལོ་བཟང་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་པོ་བཟང་པའི་གནམ་སྐྱོང་གི་སྤྱོད་སྤྲུལ་ཆ་
 འདས་པ་ན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལ་སྐུ་འགག་དང་འཁྱུར་ལྡོག་མི་མངའ་ཡང་། རྟག་པར་འཛིན་པ་
 མི་རྟག་པ་སྤྱོད་བསྐྱུལ་བའི་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་^④ཞེས་ནས་སྤྱུ་ལོར་གསལ་གས་པའི་
 ཚུལ་དང་། ཡང་ཁྲོ་ཕུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དུ། (ཁྲོ་ལོའི་སྤྲུལ་ཁྲོ་ཕུ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་)དགུང་ལོ་བརྒྱན་ལ་བཞེས་པ་ན། ཆོས་རྗེ་པ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཆ་ལྷ་ལ། དབུས་ཀྱི་བྲག་
 བྱག་དུ་སྐུ་གསལ་གས་^⑤ ཞེས་པ་སོགས་གྲུང་བསྐྱོགས་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མི་པོ་སྤྱུ་ལོ་རྒྱུ་
 ཕྱི་ལོ་1236ལོར་སྐུ་གསལ་གས་པར་བཟུན་ཡོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་འཐད་ལྟན་དུ་སྤྲང་། ཁོང་གི་སྤྱོད་པ་
 གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱོད་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔའ་སྤྱུག་དང་། མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ། སངས་

① རྟ་ཆོག་ཆོད་བང་རྒྱལ། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1994ལོ། ཤོག་ངོས335ུ་གསལ། ལོ་རྒྱུ་
 བ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་བཟང་རྒྱས་པ་ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་ལྷགས་པར་མའི་ཤོག་ངོས330ནས་335བར་གསལ། དེ་བཞིན་སྤྱོད་པོ་
 ལྷགས་པར་མའི་ཤོག་ངོས825ནས་832བར་ཁྲོ་ཕུ་པའི་སྤྲུལ་ཁྲོ་ཕུ་པའི་ཡང་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཙམ་འཁོད་ཡོད།
 ② ཁྲོ་ཕུ་ལྷགས་པ་འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སྤྱུ་མི་
 རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས192ུ་གསལ།
 ③ རབ་གསལ། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆེ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཅིག་ རྟ་ཆོད་ནས་མཛོད་བའི་དབྱུང་ཚོམ་ཞིག་ རྟ་ཆོད་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་
 སྤྱོད་པ་དབྱུང་པ་གནང་བའི་དབྱུང་ཚོམ་ཡག་གས་ཤིག་དུ་མཛོད་ཞིང་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱིས་ཚོམ་དངོས་ལ་གཟིགས་པར་འཆོལ།
 འདིར་འཁོད་ཀྱི་དབྱུང་ཡིག་རྣམས་ཁོ་བོས་མ་ཡིག་ལ་བོད་གཞུགས་མོད་ཉ་ཅང་དག་པར་འདུག
 ④ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ལྷགས་བསྐྱོགས་སུ་བཙུ་སྤྱིག་མཛོད་པའི་སྤྲ་མ་མཉམ་མེད་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དབུ་
 མེད་ཐུག་བྲིས་མ། མཆོ་རྫོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 2011ལོ། ཤོག་ངོས99ནས་100བར་དུ་བཞུགས་པ། དེ་བཞིན་ཤོག་ངོས361
 རྣམ་364བར་གསལ།
 ⑤ མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ། མཉམ་མེད་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྲོ་ཕུ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་བྲིས་པ། བོད་ཀྱི་ནང་བཟུན་
 དཔེ་ཆོགས་ལྟེ་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་དབུ་མེད་བྲིས་མ། ཤོག་ངོས5པར་གསལ།

རྒྱལ་ཁྱིམ་ཆེན། བྱམས་པ་སྦྱབ་བརྒྱད་བསྟན་འཛིན། རྩོམ་གྲགས་པ་དཔལ། གཉིས་ལོ་ལྔ་
 བ། སྤུངས་རྩོམ་རྩལ་དབང་། རས་མ་སེང་རྒྱལ། རོང་པ་རྒྱ་ལོ་བཅས་སོ། །^①ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
 འགྱུར་ལས། རྒྱད་། ༤ ་ བོད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རལ་བ་གཅིག་པའི་བརྟག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 བོ། (245-247) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་། ༡ ་ བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆན་
 བརྗོད་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་གྱི་སྤོང་བ། (241-246) རྒྱད་། ༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་རྩོམ་ལོ་སྦྱོར་མའི་སྦྱབ་
 ཐབས། (281-283) རྒྱད་། ༦ ་ བོད་དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་པའི་སྦྱབ་ཐབས་
 སྦྱོབ་དཔོན་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ། (166-167) རྒྱད་། ༧ ་ བོད་དུ། རྩོམ་ལྷན་འགྱུར་མ་ལག་
 མོ་སྦྱོར་པའི་སྦྱབ་ཐབས་སྦྱོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ། (102-103) རྒྱད་། ༨ ་ བོད་ཤོག་
 རོས་161ནས་199བར་ཆོས་ཆན་བརྒྱ་གཅིག་བཞུགས། སྦྱོར་རབས་། ༡ ་ བོད་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་སྦྱོར་པའི་རབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེམ་སྦྱོར་དཔོན་དཔལ་བོས་མཛད་པ། (103-107) སྤོང་ཡིག་། ༩ ་
 བོད་དུ། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བ་ལ་སྤོངས་པའི་སྤོང་ཡིག་(71-73)སོགས་ཆོས་ཆན་ཉིས་བརྒྱ་ཡན་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ལོ་སྦྱབ་པ་དཔལ་བཟང་།

སྦྱོར་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་སྤྱད་ཅམ་དུ་དབྱས་སྤེར་ཞང་མདོ་སྤེ་གྲགས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱ་
 སྤྱ་འབྱུངས། སྤྱིས་པའི་དུས་སྤྱ་མཆན་ལ་ཕུར་བ་སྦྱབས་ཟེར། སྤྱ་སྤྱུར་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དེར་གི་འབྲེལ་ཡོད་
 བཅམས་ཆོས་སྤྱ་ཞང་ལོ་ལྔ་བ་ཕུར་བ་སྦྱབས་དང་འདི་གཉིས་ལོ་པར་སོ་སོར་རོས་བཟུང་ཞིང་མཛད་
 པའང་ཁ་ཁར་བཀོད་དེ་བསྟན་ཡོད་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་ལྔ་བ་འདིའི་རྒྱུད་དུས་ཀྱི་མཆན་ལ་ཕུར་བ་སྦྱབས་ཟེར་
 བ་དང་། སྤོན་གྱི་ཡིག་ཆར་དུ་ལོ་ལྔ་བའི་མཆན་བཟངས་སྤྱལས་སྤྱའང་དེ་ལྟར་ཞང་གྲུབ་པ་དཔལ་ལས་
 ཕུར་བ་སྦྱབས་ཞིས་བཀོད་པ་མ་མཛོང་ཞིང་། དེར་གི་བཅམས་ཆོས་སྤྱ་བསྟན་པའི་ལོ་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 འགྱུར་ཆོས་ནམས་ཀྱང་གཅིག་འདྲར་འདུག་པས། མཆན་དེ་གཉིས་ལོ་བཞེན་ནས་ལོ་པར་གཉིས་སྤྱ་བྱས་
 པ་ནི་མ་དག་པར་འདོད་དོ། །ལོ་ལྔ་བ་འདི་དགྱང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པར་སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱ་བསྐྱེམ་ལས་ཡི་གེའི་
 འབྲི་སྟོག་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་སྤོར་བཞུགས། ལྷ་རོ་ཆོས་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་གསན་སྦྱོབ་དཔོན་
 རྒྱུང་ལས་བྱུགས་རྩོམ་པོ་མར་ལུགས་ལུས་མངའ་བདག་རྒྱུང་རལ་ལས་གཏེར་མའི་ཟབ་ཆོས་ལུས། ཁྱོ་སྤྱ་

① འཁོར་ལོ་གཞིན་དུ་དཔལ། དེ་བཞེར་སྤོན་པོ། ལུགས་དཔར་མའི་སྤྱད་ཆ། ་ ཤོག་རོས་825ནས་832བར་དུ་ཁྱོ་སྤྱ་བའི་སྤྱལས་ཞིས་པར་
 ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེམ་པ་ཞིག་བཀོད་ཡོད།

ལོ་ལྷ་པ་ལས་རྣམ་སྤྱོད་སྐྱེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལྟུང་པའི་སྤྱོད་པ་བརྟུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་པལ་ཡུལ་
 ཏུ་བྱོན་ཏེ་པཎ་ཆེན་རུ་རྒྱུ་ཏེ་ལས་སྤྱོད་ཆོད་བསྐྱབས། དེ་ནས་བོད་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དཔེན་གནས་བོན་
 གོང་ཏུ་བྱགས་དམ་བཅུགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་རིག་དབྱིར་མེད་པའི་རྟོགས་པ་འདུ་བྱལ་
 མེད་པར་མངའ་བཞེས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1177ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་ཁོང་གི་གསུང་
 རྩམ་ནི་མན་ངག་སྟེ་ཤིག་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་དང་། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་ཐལ་
 སྐྱེས་མང་ཏུ་མཛོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༡༩༡ བོད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་
 རྩམ་པའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་པལྟེ་ཏེ་ལ་ལྷ་ཡུ་ག་ར་གུལ་མཛོད་པ།(219-226) རྒྱུད་༡༩༡ བོད་
 ཏུ། དཔལ་འཁོར་གས་མོ་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་མའི་བསྟོད་པ།(5-6) རྒྱུད་༡༩༡ བོད་ཏུ། ཆོགས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(249-254) ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་རིམ་
 པར་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ།(254-254) རྒྱུད་༡༩༡ བོད་ཏུ། ཆོ་འཕེལ་བའི་ཆོ་ག་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་
 མཛོད་པ།(278-279) གསོ་སྦྱང་གི་ཆོ་ག་ལྟ་བུ་ལྟ་ལས་མཛོད་པ་(309-310)སྐྱེས་བཅུགས་སོ། །

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན།

ས་སྤྱོད་གོང་མ་རྣམ་ལྟའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཉེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1182ལོར་
 ཡབ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་གར་བུ་མ་ཉི་ཁྲི་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 འབྱུངས། རྒྱུད་མིང་ལ་དཔལ་ལྷན་དོན་གྱུ་བ་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིས་སྤྱོད་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་
 དགེ་བཞེན་ཀྱི་རྩམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆོན་ལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ། དཔྱད་ལོ་རྒྱུང་
 ཏུས་ནས་བརྒྱུད་ཆོད་མ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། བར་བྱེན། དབུ་མ། འདུལ་
 བ། མཛོད། གསང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཉེ་བཞི་ལ་སྐྱེས་པ་འཆད་ཉན་དང་ལག་ལེན་འཁྱོལ་བྱུང་པའི་མཁས་
 པར་གྱུར། དེའི་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་གར་སྟོ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་སྟོགས་མཁས་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་སྐྱེས་ཆོད་
 པས་བརྟུལ་ནས་རལ་པ་བྱེགས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤུག་སྤྱོད་ལས་བཞེན་
 རྟོགས་ཀྱི་རྩམ་པ་བཞེས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་ལྷ་པར་ས་སྤྱོད་གདན་སའི་བྱིར་ཕེབས། ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་
 ཡུན་རིང་མཛོད་ནས་སྐལ་ལྷན་བུ་སྟོབ་མང་ཏུ་བསྐྱུངས། དཔྱད་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་
 པོ་ལོ་གོ་ཏའི་སྤྱོད་གཉིས་པ་གོ་དན་གྱིས་གདན་ལྷན་ལྷན་ཆོ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་
 འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལང་གྱུར་ཕེབས། དཔྱད་ལོ་རེ་བཞི་པར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་

དང་ཞལ་འཛོམས་ནས་བོད་ས་གནས་གཅིག་གྱར་ཡོང་བར་ཕན་པའི་སྤྱིངས་ཡིག་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 དེབ་ཐེར་རྣམས་སྤྱི་མཆོད་སྤྱིངས་ཡིག་ཅེས་པ་དེ་བོད་ལ་བཏང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་
 བཀ་ཕྱི་ལོ1251ལོར་ཡུལ་ལང་གྱར་སྤྱི་གཤེགས།^① ས་པའ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཙོ་བོ་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
 འཕགས་པས་མཛད་པའི་ས་སྤྱི་པའ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། དངོས་སྤྱོད་ལྟ་པ་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་
 དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ས་སྤྱི་པའ་ཆེན་ཉ་ཆེན་བོའི་རྣམ་ཐར། ཇམ་གྱིས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྤྱི་པའ་ཆེན་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས47ནས་85བར་གསལ། བོད་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༩ བ་༥ བོད་རྒྱ། དཔལ་རྫོང་རྩིང་པོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ།(1-82) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱར་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དཔལ་ས་སྤྱི་པའ་བསྐྱར་བ།(83-119) འཕགས་པ་
 གསང་བ་མོར་བུའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་འགྱུར་བྱང་མ་མ་དང་འདྲ།(119-151) རྒྱུད་བོད་༩ ཆ་༥
 པར། འཕགས་པ་རྫོང་རྩིང་པོ་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ།(237-266) བསྟན་
 འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་༩ ཀ་༥ པར། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བསྟོད་པ་རྒྱ་
 གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱ་ག་ཉ་གྱིས་(དཔལ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་)སྤྱི་པའ་(249-250) དེ་ལ་སོགས་པའི་
 འགྱུར་ཆོས་མང་རུ་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་ཡོན་ཉན་གྲགས།

འདི་ཉིད་གཉིས་འབྱུང་བོའི་ཕྱིས་ཅམ་སྟེ་ཉ་ལམ་རུས་རབས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་སྤྱོད་པར་
 མཐོང་ཞིང་། ཉང་ཆོས་འབྱུང་རུ་གཉིས་ཡོན་ཉན་གྲགས་ཀྱིས་གཤེན་རྩི་ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། ཆོས་
 སྤྱིངས་གྱར་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བསྐྱར་རོ།^② ཞེས་འཁོད་པར་གཟིགས་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་
 ཀྱིས་གསང་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་སོགས་གཞུང་མང་རུ་བསྐྱར་ཡོད་མོད། བོད་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་རུ་འཁོད་
 པ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

① གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུའུ་མི་
 རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས1723རུ་གསལ།

② ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་རྩིང་པོ་སྤྱིངས་ཆེའི་བཅུད། བོད་སྤྱིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་པར་
 གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས441ན་གསལ།

ཆག་ལོ་ཚུ་བཅོས་རྒྱུ་དཔལ་།

ཆག་ལོ་ཚུ་བཅོས་རྒྱུ་དཔལ་ནི་ཆག་གི་གཏུང་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཚུ་བ་གྲགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་
བར་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྒྲུལ་ཉི་ཤུ་ལོ་1197ལོར་བོད་དབུས་སྟོ་ཁ་གཉེན་ཉེའུ་ར་^①
ཞེས་པར་ཡབ་སྟོབ་དཔོན་དར་མ་འབྱུང་གནས་དང་ཡུམ་ཚོས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱ་
ལས་བྱུང་སྟེ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཆག་ལོ་ཚུ་བ་གོང་མ་དག་བཅོམ་དཔལ་
གྱི་ཞབས་རྒྱུ་མ་བྲལ་བར་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མང་པོ་ཞུས། སེམས་
སྦྱོང་གྱི་བཀའ་ཡང་ལྷ་ཞུས་སོ། །དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་བཞི་བཅུ་ཙམ་ལཱའི་བར་དུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་
མི་འབྲལ་བའི་དམ་བཅའ་བྱས་ཞེས་སྒྲ་མ་ཉིད་གསུང་ངོ་། །^②ཞེས་དང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་དུས་སུ་
ཁུ་པོ་ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྒྲུལ་མ་གནང་སྟབས། བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་
ཏེ་པ་རྩི་ཏ་ཆེན་པོ་ར་བློན་ཏུ་དེ་བ་སོགས་བསྟེན་ཞིང་འཕགས་སྒྲོར་དང་། རྡོ་རྒྱུ་མཛོད་ལ། མདོ་རྒྱུད་
རྟོགས་པ་བསྟུས་པ་སོགས་ལ་གསན་ནས་ལོ་བཅུད་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཏི་ར་ཏུ་ཏི་
དང་། ཡངས་པ་ཅན། རྡོ་རྒྱུ་གདན། བྱ་མོད་ལུང་པོའི་རི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ལྷ་ལེན་བཅས་ཞབས་ཀྱིས་
བཅགས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་ཏུ་ལ་(སྤྱ་གཅན་)སོགས་བསྟེན་ནས་ཚོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་བོད་དུ་
ཕེབས་ཏེ་ས་སྤྱ་ལོ་ཚུ་བ། ཉང་རྩྭ་ལོ་ཚུ་བ། རྩར་མང་པ་གྲོ་ཆེན་པོ། ལུང་མང་ལྷ་བཅུན་པ། གཙང་
པ་གྲེ་རེ་བ་སོགས་པ་ཏ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཚུ་བ་བཞི། ལམས་བཅུན་ཏི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་
བཅས་བསྟེན་ནས་ཚོས་མདོ་སྤྲུལ་མང་དུ་གསན། ས་སྤྱ་པ་ཏ་ཆེན་གྱིས་ལོ་ཚུ་བ་རིན་བཟང་གི་རྒྱེས་ལ་
ལོ་ཚུ་བ་བྱིད་བས་ལམས་པ་མ་བྱུང་པ་འདྲ་ཞེས་སྤྲུལ་བཞེད་མཛད། བྱ་ཚོ་ལོ་ཚུ་བའི་གདན་སའི་
ཐོག་དུའང་ནན་གྱིས་ཞུ་བ་ལུལ་བས་ལོ་བཞིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཙམ་གཉིས་པར་མང་པོ་ཆེར་
ཕེབས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྒྲོར། དེ་ནས་ཡར་ལུང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཕེབས་ཤིང་དགོན་པ་མང་པོར་
ཚོས་གསུངས། དེའི་སྐབས་སུ་གོང་མའི་སྤྱན་འདྲེན་བྱུང་ཡང་མ་ཕེབས། ས་སྤྱར་གདན་དངས་ཏེ་ཤར་
བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོད་དང་། དཔོན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོས་སྒྲ་མར་བཀྱར། ཚོགས་དཔོན་མཛད་
ཅིང་ཚོས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས། གཉེན་ཉེའུ་ར་དགོན་པའང་ཁོང་གིས་བཏབ། དེ་ནས་ཉེའུ་རར་

① དེང་གི་སྟོ་ཁ་སྤུལ་ལྷན་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་རྫོང་མིད་གཞུང་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ཉེའུ་ར་དགོན་ཡང་དེར་
གནས་སོ། །དེ་ལ་ཉེའུ་ར་དང་། ཉེའུ་ར། ཉེའུ་ར་སོགས་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་སུ་འཁྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དང་ཞན།
② རྒྱ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བྲིས། ཆག་ལོའི་ནམ་ཐར་སྒྲ་མའི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་སྤྲིགས་པ། དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་
བསྟུ་སྤྲིག་ཁང་གི་བསྤྲིགས། 2013ལོ། རྩོམ་རིམ་112ལྟ་གསལ།

ཐེག་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་མཛད། དེ་ལྟར་ཉེའུ་རར་ལོ་ལྔ་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱབས་
 བ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཚོམ་པ། བཀའ་བསྟན་གསར་སྐྱར་དང་། འགྱུར་བཅོས་གནང་བ་སོགས་བསྟན་
 འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གི་
 ཟླ་ལོ་1264ལོར་སྤྱི་གསལ་སོ། །^①ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྟོར་། ༡༥ པོད་དུ། དེ་
 བཞིན་གསལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོང་བ་གཟི་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ། (96-146) བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༥ པོད་
 དུ། འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་མདོར་བཤད་བརྟན་ཅིའི་ཐིགས་པ་སོགས་
 བཞུགས་སོ། ། (36-96) ཟུང་། ༩ པོད་དུ། དཔལ་བདེ་མཆོག་ལྷག་གཉིས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐབས་
 ཐབས། (237-238) ཟུང་། ༡༥ པོད་དུ། རང་གི་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་པཎྜི་ཏ་ཨ་ཙྰ་ཡུ་
 ཀ་ར་གུལ་མཛད་པ། (250-251) བཅོ་རིག་། ༥ པོད་དུ། དབྱངས་འཆར་བའི་དུས་སྟོར་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བ། (99-99) དེ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཆེན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་བཞུགས་སོ། ། བསྟན་འགྱུར་
 ལས། ཟུང་། ༩ པོད་དུ། དཔལ་རྩོལ་མཁའ་འགྲོའི་བསྟོན་པ་རྒྱན་ཆགས་ (242-243) ཞེས་པའི་འགྱུར་
 བྱང་དུ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

འབྲི་རྣམ་གྱི།

ཟླ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཚམ་དུ་སྤྱི་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་གི། འདི་
 ལ་འབྲི་རྣམ་གྱི་དུ་བྱིས་པ་ཡང་མཐོང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༥ པོད་
 དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཐབས། (143-146) འཇམ་
 དཔལ་ཁྱོ་བོའི་སྐབས་ཐབས་རྩོམ་པའི་ལོ་ལྔ་པའི་ཞེས་བྱ་བ། (146-148) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག། (148-
 149) སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དབང་བཞིའི་གདམས་པ། (149-153) རྩོམ་པའི་གདམས་ངག་ཅིས་

① རྒྱུའི་དགོ་བསྟན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་གིས་བྱིས་པའི་ཆག་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་རྩོམ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བྱིས་པ་དང་།
 འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་དང་། ཞོང་བསྟན་ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་སྤྱི་མཐུན་གྱི་མ་མེད་པར་སྐྱེགས་
 བ་སོགས་ལ་གཟིགས་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་སྤྱི་མཐུན་གྱི་མ་མེད་པར་སྐྱེགས་པ་ཞེས་ལེའུ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་
 བདག་ཉིད་ཅན་དེར་ཁོང་ཉིད་བལ་ལོ་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེགས་ཁའི་ལམ་བར་གྱི་མཐོང་སྟོན་དང་སྟོབ་གཉེར་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
 སོགས་ཏེ་ཅང་ཞིབ་མོར་འཁོད་ཡོད་པས་མཁོ་གལ་ཅན་གྱིས་དེར་གཟིགས་པར་འཆོལ། ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དེ་བཞིན་རྩོན་
 པོའི་ལོ་ཆེན་། ༥ པོའི་ཤོག་རོམ་23ནས་24བར་གསལ་ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

བྱ་བ།(153-154) བྱས་ཀྱི་ཚེ་ག།(154-154) གཏོར་མའི་ཚེ་ག།(154-155) བརྟན་ཚིགས་ཀྱི་ཚེ་ག།(155-156) རོ་བསྐྱེག་པའི་ཚེ་ག།(156-156) ལྷ་ཚུ་གདབ་པའི་རིམ་པ།(156-156) རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚེ་ག།(156-159) སྒྱུན་སྐྱེག་གི་ཚེ་ག།(159-160) སྒྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག།(160-161) མཐུལ་དབུལ་བའི་མན་ངག་སྟེ་བརྟུ་གསུམ་པོ་ནམས་ནི་བྲམ་བེ་སྒྲིམ་པ་བཟང་པོས་མཛད་པ།(161-161) ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟེན་ལ་འབྲོ་ལོ་རྒྱུ་བས་བསྐྱར་པའོ། །

བསོད་ནམས་མེང་ག།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་ཅི་ཤོད་དུ། གཤེན་རྩི་གཤེད་དམར་པོའི་སྐགས་བརྟུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་(146-147)སྐགས་བཞུགས་སོ། །

ཐ་ཡེ་ཤེས་བཟང་ག།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་ཐུ་ཤོད་དུ། རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་ལོ་དབང་གི་རིམ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཞིང་རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ།(144-153) དབང་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ་(153-155)ཞེས་བྱ་བ་རྩི་བརྟུན་སྐྱེ་བ་གྱིས་མཛད་པའོ། །

སྐྱོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཆེན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྟུ་གཉིས་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་ཐུ་ཤོད་དུ། རྩི་རྩི་ཅི་ཅི་ཀའི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་།(184-185) དཔལ་རྩི་རྩི་ལག་མོའི་སྐྱབ་ཐབས།(186-187) དཔལ་རྩི་རྩི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(187-188) རྩི་རྩི་དཀར་མོའི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(188-189) འདི་དག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སྐྱེ་མཁར་ཉི་གཟུངས་སུ་བསྐྱར་པ། རྒྱུད་ཏུ་ཅི་ཤོད་དུ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་བྱེད་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མན་ངག་གྲུབ་ཐོབ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་བྲམ་བེ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ།(110-113) བཟོ་རིག་ཏུ་རོ་ཤོད་

དུ། དབྱངས་འཆར་བའི་དོན་བསྟུས་པ་པལྷི་ཏ་སེང་གའི་ལོ་ཆས་མཛད་པ།(97-99) ལོ་རྒྱ་བ་དགེ་སྤྱོད་
 ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བལ་ཡུལ་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁྱེས་ཤིང་གཏན་ལ་མཐ་པ་
 སོགས་བཞུགས་སོ། །

གཉལ་མི་མཉམ་བཟང་པོ།

ཐྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་དུས་སྤང་ཙམ་དུ་སྦྱ་འབྱངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་
 གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྟེ། སྤྱོད་དུ། སྤྱོད་བ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།(198-
 207) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེས་ཀྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ།(281-282) ཉི་ཟླ་འཛིན་པའི་ཆེས་གཟའ་
 ལྷ་སོ་སོའི་རྒྱང་ཆེས་ཀྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་པལྷི་ཏ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་མྱི་ལྷ་དུས་མཛད་པ།(282-
 283) གཉལ་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་མི་མཉམ་བཟང་པོས་བསྐྱུར་པ། སྤྱོད་བ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་(285-
 303)སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁམས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

ཐྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྟེ། སྤྱོད་དུ། དཔལ་ཆེན་མོ་སློལ་མའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་པལྷི་ཏ་ཆེན་པོ་ཙམ་གྱི་
 མིས་མཛད་པ།(279-281) ལོ་རྒྱ་བ་དགེ་སྤྱོད་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལོ་རྒྱ་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་འགྱུར་
 ལ་ཅུང་ཟད་དག་པར་བཅོས་པ། སྤྱོད་རབས་། གི་། སྤྱོད་དུ། ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟན་
 དངགས་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཤ་སེ་ཏ་ཀའི་གསེར་མིག་མའི་བྱ་དགེ་སྤྱོད་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་བཙུན་པ་
 ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(1-103)

ཐར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་མོ་ཏ་མི་རྒྱ།

ཐྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརུ་གཉིས་པའི་སྟོན་ཡས་མས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 ཏེ། ལོ་རྒྱ་བ་འདི་ནི་ཐར་པ་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་མ་བྱོན་གོང་གི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཅུང་ཡུལ་སྟོན་
 སྤང་བར་གསུམ་གྱི་ངོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་ངོགས་སུ། དེ་རྗེས་ཐར་པ་
 ལོ་རྒྱ་བ་ལ་མོ་ཏ་མི་རྒྱ་དང་། དེ་རྗེས་ཐར་པ་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁན་

པོ་ལོ་རྒྱལ་མཛད་^①ཅེས་པས་རུང་ཙམ་ཤེས་བྱལ་གྱང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོ་ཞིག་ལག་སྟོན་
མ་བྱུང་།

ལྷ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༼དམ༽ བོད་དུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། (234-238) རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་
ལི་ཀ་རའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (238-247) འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཉིད་མགུལ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་གི་ཕོ་
བང་ཆེན་པོར་བསྐྱུར་པ། བཟོ་རིག་༼དོ༽ བོད་དུ། དཔལ་རྒྱ་གུལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་
དཔོན་ལྷ་ལིས་མཛད་པ། (1-7) གསེར་འགྱུར་གྱི་བསྟན་བཅོས་བསྐྱེས་པ་མཇུག་མ་ཆང་བ། (7-8) འདི་ནི་
རི་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཉིད་མགུལ་གྱི་ཕོ་བང་ཆེན་པོར་འགྱུར། རྣ་ཆོགས་༼དོ༽ བོད་དུ། མི་དབྱེད་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་རྒྱ་མཆོས་བསྟན་པའི་སྐྱེས་པའི་མཆོན་བཅོ་ལྷ་བ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྒྱ་བ་ (150-151)
བཅས་སོ། །

གསུམ། ལ་སྟོན་གྱི་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

ཤོང་སྟོན་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆོན།

ཤོང་སྟོན་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆོན་ནི་ལ་སྟོན་སྟོན་དཔལ་ལྷང་ཤར་ཁའི་བོང་ར་ཞེས་པར་སྐུ་འབྱུངས་
ཤིང་། འབྱུངས་ལོ་མ་གསལ་ཡང་འགྲོ་མགོན་དང་རྒྱས་མཉམ་པས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱི་ཉེ་
ཕྱི་ལོ་1240ལོའི་ཡས་མས་སུ་འབྱུངས་པར་སྐྱང་ཞེས་རུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^② ལྷ་མ་གོ་ལྷང་
པ་མདོ་སྟེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རུང་རུ་བསྟེན་པ་རྟོགས་ཤིང་རྒྱུད་སྟེ་རུ་མ་དང་ཕྱིང་བ་སྟོར་གསུམ་ལོགས་
སྐྱུངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ལ་སྟོན་བྱང་གི་པ་རི་ལྷང་པར་འབྱུངས་པའི་གྲུ་པ་རིན་ཆེན་ཆེ་མོའི་བྱ་ཆེན་

① རྟོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ག། རྒྱང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་142སྟེ་གསལ།

② རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་2003

[illegible]

ལྷན་མཛད་པ།(225-252) འདི་ནི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར། རྒྱུ་རབས་༥ ཀེ།
 དང་༥ ཁེ། བོད་གཉིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་སྟན་
 དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ།(1-366)(1-329) རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་
 སྐྱོང་བཟང་པོས་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་སྐད་གྱི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་དང་བསྟན་ཏེ་ཁྱེ་ཆེན་མཛད་
 པ་བཞུགས་སོ། །སྐུ་མདོ་༥ ཁེ། བོད་དུ། སྟན་ངག་མེ་ལོང་སྟོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་
 པ།(318-341) བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་དགེ་སྟོང་ཤོང་སྟན་གྱིས་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར་
 པ། དེ་རྗེས་དཔང་ལོ་ལྷ་བ་སྟོ་གོས་བརྟན་པས་གོ་དཀའ་བའི་ཆ་ཤས་སུ་སྐྱར་པ་རྣམས་དང་༥ རོན་
 ཆེ་བ་རྣམས་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་ལྟེན་སྟེ་ཐང་སྟོ་བརྟན་ནི་བས་ལེགས་པར་འགྱུར་བཅོས་
 མཛད་པ། ཐེབ་སྐྱོར་གྱི་སྤྱིང་བའི་བསྟོད་པ་ཞེས་པ།(379-389) དེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཙོ་མ་རིག་
 བརྩམས་ཆོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་བོད་དུ་བསྐྱར་ཡོད་ལ། འགྱུར་ཙོ་མ་ཆོས་ཆེན་བཅུ་གྲག་གཉིས་
 ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཐུན་མ་ཚུལ་བྱིམས་སེང་ག།

ལྷ་ལོང་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། ལུ་
 སྟན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་འདན་མ་ཚུལ་སེང་དུ་བྱིས་ཡོད། སོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུང་༥ པ། བོད་དུ། དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟོད་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་
 པའི་གྲགས་པས་མཛད་པ།(267-270) འདི་ནི་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་བསྐྱར། རྒྱུང་༥ བ། བོད་དུ། འཕགས་
 པ་སྟོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཁ་ཆའི་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྐས་པས་མཛད་པ།(49-51) བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷན་
 མ་ཚུལ་བྱིམས་སེངས་བསྐྱར་པ་ལ། རྒྱུ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ཁང་དུ་དག་པར་བྱས་པ། རྒྱུང་༥ ཚུ་༥
 བོད་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོབ་དཔོན་སྤང་བྱེད་ལྷ་བས་མཛད་
 པ།(222-222) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(222-223) བཀྲ་ཤིས་གྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ།(223-223) རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྟོལ་མས་གསུངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ།(223-
 224) ལྷ་ཆོགས་༥ རོ་༥ བོད་དུ། སྟོབ་དཔོན་པདྨ་དགེ་བསྟན་གྱིས་འདིག་རྟོན་དབང་སྐུག་ལས་ཀྱུ་བ་པ་
 ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་(153-154)ལ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཡུང་གི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།

མྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་དགེལ་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཡུ་
 རྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་ཡུང་གི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་རུ་བྲིས་ཡོད། ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བཀའ་འཁྱུར་
 ལས། རྒྱུད་སྡེ་རུ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ་ཁོ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལུས་གི་རིམ་པར་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པས་རབ་རུ་སྡེ་བའི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་
 རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དཔལ་ས་སྐྱར་བསྐྱར་པ། རྒྱུད་། ཙམ་། པོད་རུ། བད་མ་གར་དབང་གི་རིགས་གི་རྒྱུད་
 ལ། དཔལ་བད་མ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱུང་པ། རིགས་གི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལྷ་བཅུ་བ་
 ལེའུ་གསུམ།(27-29) བསྟན་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཆོ་། པོད་རུ། རིགས་གི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྐྱབ་
 ཐབས་གི་སྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ།(179-181) ལྷ་བཅུ་བའི་བཤད་པ་ཁ་ཆེའི་བརྟེན་ཏེ་བྲི་མེད་དཔལ་བཟང་
 པོས་མཛད་པ་(181-194)སོགས་བཞགས་སོ། །

ཤོང་སྐྱོན་བརྟན་པ།

མྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་སྟོད་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤོང་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་གི་གཙུང་པོ་ཡིན། རྟེ་འདིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་
 མདོ་སྐྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྐྱུངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྐོས་སུ་གཅིན་པོ་ཤོང་སྟོན་
 རོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་བསྟན་ནས་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། རུས་གི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལེགས་པར་
 གསན་ཞིང་སློབ་མ་ཡང་སྤྲོ་ཆད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་དང་། ལོ་མཆོག་གཉིས་གྱིས་གཙོས་པ་མང་རུ་
 བསྐྱུངས་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་དེབ་སྟོན་རུ། དེས་(ཤོང་སྟོན་རོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་)རང་གི་གཙུང་པོ་ཤོང་སྟོ་
 སྟོས་བརྟན་པ་ལ་ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་། རུས་གི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གསུངས།^① ཞེས་རུས་
 འཁོར་ཤོང་འཁྱུར་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ཉུར་དང་། ཁོང་གི་འབྱུངས་འདས་གི་ལོ་ཆོགས་གསལ་པོར་མ་
 དེས། ཁོང་ཉིད་གི་འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཁ་། པོད་རུ། རྒྱུད་གི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གི་རོ་རྟེ་
 འགྲེལ་བཤད་ཁ་སྐྱོར་ཤིན་རུ་བྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་དཔོན་རྟེ་ཀ་རྒྱ་ཤས་མཛད་པ།(61-294) འདི་
 རི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་ལེགས་པར་བསྐྱར་པ། རྒྱུད་། ཁ་། པོད་རུ། རྟོམ་པ་འབྱུང་བའི་
 སྐྱབ་ཐབས།(374-379) སྤྲ་མདོ་། རི་། པོད་རུ། བད་སྟོད་པ་ཙུ་བའི་མདོའི་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཆོག་

① འགོས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ་ དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། རྒྱུད་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་919ཙམ་གསལ།

ལེའུ་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྡེ་ནས་མཛད་པ་(46-65)སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་
ཞིག་རྟེ། དགྲུང་ལོ་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་
ལ་ཆོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྤྱངས། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་
གྱི་མཁན་པོ་ལོ་དུག་མཛད། ཉེ་བསྐྱར་ཉེ་ལུང་འགྲེལ་བ་དང་། ཡི་གེ་མདོ། ཡི་གེའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་
སོགས་བོད་དུ་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གངས་ཅན་སྡོངས་སུ་སྐྱར་སྒྲིལ་གྱི་མགོ་
བཅུགས། བོད་དུ་སློབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས་པ་ལས་མཚན་དུ་གྱུར་པ་རོང་པ་ཤེས་རབ་
སེང་གེ་དང་། རོང་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་སོ། །རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་
དང་མཉམ་དུ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། བཀའ་བར་མར་གཏོགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བོད་ཀྱི་པར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་མདོ།(180-
183) སྤྱིས་པ་རབས་ཀྱི་སྤྱིང་གཞིའི་མདོ།(183-250) ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་པོ་བྲང་གི་མདོ།(250-259) འདུས་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ།(259-263) བུམས་པའི་མདོ།(263-270) བུམས་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ།(276-279) བསྐྱབ་པ་
ལུང་པན་ཡོན་གྱི་མདོ།(271-276) སྤྱོད་རིམ་གྱི་དགའ་བོའི་མདོ།(276-279) ལུང་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་
ཉེ་དགའ་བོ་བརྒྱལ་བའི་མདོ།(279-281) འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་མདོ།(281-282) ཉེ་མའི་མདོ།(282-282) ཟླ་
བའི་མདོ།(282-282) བཀྲ་ཤིས་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས།(283-284) སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གདན་
ས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དཔལ་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེས་པ། བུ་རྒྱུད། རྒྱུད་བོད་ཀྱི་པར།
པར། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཞུངས་རྟོག་
པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ།(248-250) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་བོད་ཀྱི་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་མ་རྟོར་རྒྱན་མས་མཛད་པ།(61-61) རྒྱུད་ཀྱི་པོད་དུ། སྤྱོད་མོ་བའི་
འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འོས་བས་མཛད་པ།(67-70) གྱི་རྡོ་རྗེའི་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་དག་པ་རྡོ་
རྗེའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཇ་ལྷ་རི་པས་མཛད་པ།(73-96) མཚན་ཉིན་གྱི་ཆོག་དང་།(285-
285) གཤིན་གྱི་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(285-286) འདི་ནི་ཐར་པ་

སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱར་པ། གཏོར་མའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཁ་
 ཆེའི་རིན་ཆེན་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། རྒྱུད་། ༡༩ ་ བོད་དུ། འབྲུང་བོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞེས་
 བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (198-199) འདི་ནི་ཐར་སྒྲིང་དུ་བསྐྱར། རྒྱུད་། ༢༠ ་ བོད་
 དུ། སློབ་མ་རྒྱལ་ལྷ་གཟུང་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། (217-222) རྟོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་དབང་མདོར་བསྐྱར་
 པ་ཞེས་བྱ་བ། (222-224) རྟོ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་རྣམས་གྲུབ་ཐོབ་ཤ་བ་རི་
 དབང་ལྷག་གིས་མཛད་པ། (224-225) རྒྱུད་། ༢༡ ་ བོད་དུ། དཔལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཞི་བའི་སྒྱུན་སྒྲིག་
 གི་ཆོ་ག་མཛད་འགྱུར་མི་གསལ་བ། (8-9) རྟོ་རྒྱལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གཉིས་མེད་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། (9-13) དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་
 པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་ཏ་བཙུན་འགྲུས་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
 མཛད་པ། (68-102) འདི་ནི་ཐར་སྒྲིང་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱར། སྒྲ་མདོ་། ༢༡ ་ བོད་དུ། ཉེ་བར་བསྐྱར་
 པ་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (30-34) ཡི་གེའི་མདོ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པ། (34-34) ཡི་གེ་མདོའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་སྒྲིང་གི་ཞལ་སྒྲ་ནས་མཛད་པ། (34-38) གསལ་རིག་། ༢༢ ་ བོད་དུ། སྒྲིང་བ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲན་
 ཀྱི་གཞུང་འཕགས་པ་སྒྲ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པ། (1-8) གདན་ས་དཔལ་ཤེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲེལ་
 བ་གསུམ་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་པ། སྒྲ་ཆོགས་། ༢༣ ་ བོད་དུ། བཅུན་པ་ལྷ་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་
 (317-317)སོགས་འགྱུར་ཆོས་ཆོན་བཅུ་གྲག་ཁ་ཤས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་ཆད་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཛད་པ།

རྒྱ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐད་ཅན་དུ་སྒྲ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤོང་
 སྒོ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བརྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་ལ་སྒྲུངས་
 བ་ལུལ་དུ་སྒྱུར་བ་བྱས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༢༤ ་ བོད་དུ། དགའ་བའི་སྒྱུན་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཤེས་རབ་དཔལ་གསང་བས་མཛད་པ། (154-
 159) རྒྱུད་། ༢༥ ་ བོད་དུ། དཔལ་ཆེན་པོ་ཡི་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་དབང་ལྷག་གི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སློབ་
 དཔོན་ལོངས་སྒྱུད་རྟོ་རྒྱལ་མཛད་པ། (303-307) སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་འདག་པའི་མེའི་མཆོད་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་ཏ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ། (307-307) དཔལ་དགའ་བའི་མི་

རྟོག་གི་ཐེང་བ།(307-320) དཔལ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་མན་ངག་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་ཉིས་མཛད་
བ།(320-324) རིན་པོ་ཆེའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།(350-358) རྒྱུད་ཀྱི་འཕྲུལ་པོ་དང་དུ། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲུབ་
ཐབས་པརྟེན་ཏེ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་པས་མཛད་བ།(150-152) དཔལ་ས་སྒྲུའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་
པོར་རྒྱ་དཔེ་ལས་བརྒྱུར་ཏེ་བྱས་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

འབྲི་བྱུང་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་ཁི་བྱི་ག

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆར་དུ་འབྲི་བྱུང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སུ་བྲིས་པ་ནི་བྲིས་ལ་དག་ཆ་མ་ཐོན་པའི་སྟོན་དུ་
མཛོང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མ་མཛོང་ཡང་། ཟུང་ཡུལ་སྟོན་སྒྲུབ་བར་གསུམ་གྱི་
རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་སུ། རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། བོད་འགྲེལ་ཡོད་
ཚུལ་ནི་རྩ་ལོ་རྒྱུ་བའི་འགྲེལ་བ་གསུམ། རྒྱ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་བ། གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་
བ། འབྲི་བྱུང་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་ཁི་བྱི་ཀའི་འགྲེལ་བ་སོགས་སོ། །^①ཞེས་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ལོ་རྒྱུ་བའི་ལས་ཐོབ་
ལྷ་ཐབས་སུ་རྒྱུར་ནས་ཡོད་པས་ཐུན་མོང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་ཡིན་ངེས་ཤིང་བསྟན་པ་ཕྱི་
དར་གྱི་སྟོན་ཅམ་དུ་བྱོན་པའོ། །

རྒྱ་མཛོང་ལོ་རྒྱུ་བ།

འབྱུངས་འདས་སོགས་མཛད་ནམ་ཞིབ་ཆ་མ་མཛོང་ཡང་བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་དུ། སྒྲ་རིག་
པ་སོགས་ལ་མཁས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། དབངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་བོད་སྒྲུབ་དུ་ཐོག་མར་རྒྱུར་པ་
པོ། འདིའི་མིང་དངོས་ལ་བཤེས་གཉེན་ནམ་རྒྱལ་བེར་^②ཞེས་འཁོད་འཇུག་ ཁོང་ཉིད་བྱོན་པའི་དུས་
ཀྱང་ཏ་ལམ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཡིན་ངེས་སོ། །

ཞེག་པའི་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོན་ཅམ་དུ་རྒྱ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟེ། ཁོང་གི་

① རོ་ནང་རྩ་ར་ན་མ། ཟུང་ཡུལ་སྟོན་སྒྲུབ་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས་། བོད་ལྗོངས་
མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས128བར་གསལ།
② ཀྱང་དབྱི་སྟན་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པ། བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱུད་ཆ། ༡ མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1993ལོ། ཤོག་
ངོས3082སུ་གསལ།

ཐེངས་གསུམ་པ་ཁྱེས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱུ་གྲགས་དང་རྒྱུ་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་
 སྟགས་ལུལ། ཤིང་ཡོས་ཏི་ཕྱི་ལོ་1255ལོར་ཁམས་སུ་ཐེབས་ནས་སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་
 གེའི་དུང་དུ་དགོ་སློང་གི་སྟོན་པ་བཞེས། ཤིང་གྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1264ལོར་བོད་དུ་ཐེབས་ཁར་གོང་མས་སྤར་
 ཡང་བོད་གྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་བསྐྱོས་ཤིང་འཇའ་ས་མུ་ཏིག་མ་ལུལ།^① ལོ་རྒྱུས་མ་ཤིང་
 སྤང་ཕྱི་ལོ་1265ལོར་ས་སྤྱར་ཐེབས། བོད་དུ་ལོ་ངོ་གསུམ་བཅུགས་རིང་ཁ་ཆེའི་པ་རྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཏ་སྟུ་
 ག་ཏ་རྟ་དང་། སྟོ་བོ་ལོ་རྟ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། སྤར་ཐང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
 སྟགས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཏི་ཤུ་ལྷག་ཅམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་དང་རིག་གནས་སྟགས་ལ་གསན་
 བཞེས་གནང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་གོང་མས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཏྲོར་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཏྲོར་ཡིག་
 གསར་མ་ཞེས་པ་གསར་གཏོང་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཕྱི་ལོ་1270ལོར་རྒྱས་པོས་སྤར་ཡང་གསང་
 སྟགས་ཀྱི་དབང་ཁྱེས་པའི་ཡོན་དུ་མི་ཉག་རྒྱལ་མོད་རྒྱལ་པོའི་ཤེལ་དམ་ལ་བཅོས་བྱས་ནས་ཤེལ་དམ་
 སྤང་དྲུག་མ་དང་། གནམ་གྱི་འོག་ས་ཡི་སྤྱང་ན་རྒྱ་གར་ལྟའི་སྟུང་པོ། སྤུལ་པའི་སངས་རྒྱས། ཡི་གེ་
 ཚཱ་མི། རྒྱལ་ཁམས་འཇགས་སུ་འཇུག་པ་པོ། གནས་ལྷ་རིག་པའི་པ་རྟེ་ཏ་འཕགས་པ་ཏི་ཕྱི་ཞེས་པའི་
 འཇའ་ས་དང་གོ་གནས་སྟགས་ལུལ། རབ་བྱུང་ལྷ་བའི་མི་གྱི་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1276ལོར་ས་སྤྱར་ཐེབས། ལོ་དེར་
 གཙང་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་དགོ་འདུན་གྱི་བདུན་ལྷག་འདུས་ཏི་རྒྱ་མིག་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར། དེ་ནས་ལོ་
 ལྟའི་བར་ས་སྤྱིའི་གདན་ས་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལ་ལྷ་ཁང་སྤྱང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས། རྟམ་
 ཐར་མང་ཡང་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་
 མཛོད་ཀྱི་ཤོག་ངོས86ནས་141བར་ཁོང་གི་མཛད་པ་རྒྱས་པར་འཁོད་ཅིས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་
 གསུངས། གོང་བསྟན་ཡང་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ལས་བཤུས་ཤིང་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ས་
 རྒྱུའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས་ངོ་བཤུས་གནང་རྒྱལ་གསལ་བོར་བསྟན་འདུག^② འགྱུར་
 བྱང་དུ་དགོ་སློང་འཕགས་པ་ཞེས་སྤྱར་བའང་མཐོང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་
 བ་སྟོལ་མའི་མཛུལ་གྱི་ཆོ་ག་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། སྟོལ་མ་མཆོག་
 རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་བྱུང་བཞེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་པས་མཛད་པ། འཇིགས་པ་བརྒྱད་

① ཨ་མེས་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྤྱིའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།
 1986ལོ། ཤོག་ངོས94ནས་95བར་གསལ།
 ② དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྱང་གཏེ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས635ནས་
 637བར་གསལ་བ་ལས་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནམས་མདོར་བསྐྱས་སུ་བཀོད་པ་ལགས།

ལས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབ་མའི་སྒྲོབ་ཐབས་སྒྲོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པའི་བཤེས་གཞུང་གིས་མཛད་
པ། དགེ་སྒྲོབ་འཕགས་པས་སྒྲིའི་ཡུལ་ཅོང་རྩེའི་མཁར་རྩ་བརྒྱུད་པ་བཅས་སོ། །

五、五

ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོག་ལྟ་ཡང་ལྷ། ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་མྱི་ལོ་རི་རྒྱུ་རབས་བརྒྱ་གསུམ་ནང་མང་མཁར་
 བྱ་ཆེད་རྒྱ་ལྟ་ཡང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་རྒྱ་བྱུང་། མཆོན་ལ་མཆོག་ལྟ་
 ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་དཔུང་རྒྱན་མཛེས་པའི་རྟོག་ཅེས་རང་ཉིད་གྱིས་འདོགས་པར་བྱས་པ་བཞིན་
 བཀྲགས་ལ། མྱིས་ལོ་མཆོག་པ་ཞེས་གྲགས། ཤོང་ལོ་སྐུ་མཆེད་ལས་དབང་རྒྱད་མན་རག་གསན། ཤོང་
 སྒོ་གྲོས་བཀྲན་པས་རྒྱུ་ལོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་མཆོག་
 ལྟ་ལ་ལེགས་པར་གསུངས། ① ལོ་རྒྱུ་བ་འདིར་ཤོད་རྒྱུ་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་དབང་གདམས་རག་
 བཀའ་བསྟན་བཅོས་པལ་མོ་ཆེའི་ལྷང་མངའ་བས་ཤོད་གྱི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་མང་པོའི་སྒྲ་མར་
 བྱུང་། ② འབྲུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་དང་མཛད་ནམ་ཞིབ་ཆ་ཅན་ཞིག་མ་རྟོན།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

གྱི་ལོ་འི་རུ་ས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་གྱི། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
 འཕགས་པ་ལོག་ཡུལ་རུ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གླ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ནི་བོད་ལོག་ཀྱང་གསུམ་གྱི་
 སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་རུ་ཤེས་མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་ཁོང་ལ་གྱུ་སྒྲི་ཞེས་པའི་གོ་གནས་སྤྱད་ཡོད་པ་
 རེད་ཅེས་དེ་བ་དམར་གྱི་འགྲེལ་རུ་གསུངས་སོ། །^⑩

2004. 12. 22

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་མཉམ་པའི་རྒྱལ་དཀྱིལ་ཙམ་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་རབས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། བཟ་

① འགོ་ས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ་། དེའི་ཐོའ་ཕྱོག་པོ། རྒྱ་ད་ཆ། སྒྲིལ་ཕྱོག་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་། 1985ལོ། མོག་ངོས919རུ་གསལ།

② སྔ་ཕྱི་ལྷ་ལྷུང་ལོ་ལྷུང་དང་ལོ་ལྷ་པ་མིམ་ཕྱོད་ཕྱི་མ་རྟ་རྣམ་གསལ་པའི་མེ་ལོང་གཞིར་པར་བ་ཡིན། དེ་པ་ཕྱི་མོག་ངོས་306ཏུ་
ཡོད།

③ ཚེས་པ་ལྷན་དམར་དོ་རྒྱུ་ རྒྱུ་དམར་ལོ་ བཟང་ལྷན་པ་ལ་ དེ་མེད་དམར་ལོ་ མི་ལྷན་དེ་ལྷན་པ་ ། 1981ལོ་ རྒྱུ་དམར་295རྒྱུ་
ལྷན་པ་

ཁྱེད་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་འགྲུ་ལ་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་བཞུགས་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་པོ་དེ་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་མཛད། ཁོང་གི་འགྲུ་ལ། བསྟན་འགྲུ་ལས། ཟུང་ཏུ་པོ་དེ་ཏུ། སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བཟོ་བུ་ཅིས་(ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོས་)མཛད་པ་(164-183)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ལོ་མེད་པ་རྒྱ་མཚོ་བཀྲ་ཤིས་པ་

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཁྱི་ལོ་1276ལོར་ལ་སྟོང་ལྷོ་ལྷོ་སྐྱུང་ལུང་གི་འོ་འབྲུ་གུམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མོང་སྟོན་རྟོ་རྟོ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། དུམ་སྐྱེ་མོར་གྲོངས་ནས་ལྷག་གི་འོ་མས་གསོས་པས་ལྷག་ལྷ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་གསེར་ཁང་པ་དང་མེ་སྟོན་འདུལ་འཛིན་ནམ་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བསྐྱབས། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བཤད་གསར་མཛད། དེ་ནས་སྟག་སྟེ་མེ་ཁྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ཏུ་ཆོ་སྐར་ཕྱོན་ཏེ་སྐད་མཚན་ཉིད་གྱི་སྟེ་སྟོང་མང་ཏུ་གསན། ཟུང་པར་ཏུ་ཏུས་འཁོར་ལ་མཁས་པར་བསྐྱབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞེས་པའི་ཆོ་སྟག་སྟེ་བ་གཤེགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཚན་ལྷན་ལ་ཀ་ལྷ་པ་དང་ཅན་པ་བསྐྱབས། སྟན་དངགས་མེ་ལོང་ཡང་གསན། ཇ་ཅ་ར་འཕྲད་ཆད་ལ་འཕྲལ་སྐྱད་བསྐྱབས། ལུང་ཙམ་གྱིས་ཁྱེ་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་དར་གྱུར།^① ཞེས་དེབ་སྟོན་ཏུ་གསལ། བལ་ལུལ་ཏུ་སྐྱེ་ལན་བདུན་ཐེབས་ཚུལ་དེབ་སྟོན་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་འགའ་རེར་ལན་གསུམ་ཏུ་བཞེད་པའང་མཐོང་། སྐད་མཚན་ཉིད་གྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་གཞི་འགྲུ་དང་འགྲུ་བཅོས་མཛད། ཆད་མ་དང་མདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡང་མང་ཏུ་བཅུམས། མདོར་ན་ཁོང་རང་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཆོ་ཁོང་ལས་མགོ་འཕང་མཐོ་བའི་མཁས་པ་སྐྱེ་ཡང་མེད་པར་གསུངས།^② མཐར་དགུང་ལོ་ཏུག་ཏུ་རྩ་བ་རབ་བྱུང་ཏུག་པའི་རྒྱ་ཏུ་སྟེ་ལོ་1342ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །^③ཁོང་གི་འགྲུ་ལ། བཀའ་འགྲུ་ཟུང་སྟོར་ལས། དཔལ་རྟོ་རྟོ་སྟོང་པོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་ཀྱི་རྟོ་སྐྱེ་པ་རྟོ་ཏུ་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཕྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོ་སྐྱེ་ཏུ་འབྲང་རྟོ་ཞེས་པའི་

① འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། ཟུང་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་920ཏུ་གསལ།
 ② འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། ཟུང་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་921ཏུ་གསལ།
 ③ འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ལ་ཁུངས་བྱས་སོ། །

བར་བསྐྱར་པའི་འཕྲོ་དཔང་ལོ་ལྷོ་བ་དཔལ་ལྷན་གྱི་གྲོས་བརྟན་པས་རྫོགས་པར་བསྐྱར། བསྐྱར་འགྱུར་
 ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ནོ་པོ་དང་དུ། དཔལ་ལྷན་གྱི་མ་དང་བུལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྐྱར་མི་
 གཡོ་བའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བ།(20-72) གནས་བརྟན་གྱི་མ་དཔལ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ། མོ་ལོ་
 ཀ་མྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་དུག་པ། རྒྱུད་ཀྱི་པོ་པོ་དང་དུ། དབང་མདོར་བསྐྱར་པའི་བརྟེན་བྱ་དང་
 པརྟེན་ཏ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོས་མཛད་པ།(1-20) གཞུང་ཆོད་ནི་ཆོགས་བཅད་བརྟན་ཅུ་ཅ་བརྟན་
 ཀྱིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་བཞིའོ། །ཆོད་མ་ཀྱི་ཞེ་པོ་དང་དུ་རྟོག་གི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཐར་པའི་
 འབྱུང་གནས་སྐས་པས་མཛད་པ།(336-369) ཀྱི་ལེ་པོ་དང་། ཡངས་པ་དང་གྱི་མ་མེད་པ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ཆོད་མ་ཀྱན་བརྟན་ཀྱི་འགྲེལ་ར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ།(1-314) སྒྲ་
 མདོ་ཀྱི་པོ་པོ་དང་དུ། ལྷང་དུ་སྟོན་པ་ཅན་བའི་མདོ།(1-29) སྒྲིང་བཏང་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བ་ཞེས་
 བྱ་བ།(38-46) ལྷང་དུ་སྟོན་པ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ།(65-69) འགྲེལ་བ་མདོར་བསྐྱར་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཀྱི་ཡ་སྒྲ་ཅི་ཀ་རྒྱ་ཤས་མཛད་པ།(69-71) སྒྲ་མདོ་ཀྱི་ལེ་པོ་དང་དུ། ལྷང་དུ་སྟོན་པ་ཀ་ལྷ་པའི་མདོ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་ལ་གཏུགས་ནས་སྒྲ་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དཔལ་ས་རྒྱར་
 བསྐྱར།(1-20) སྒྲ་མདོ་ཀྱི་ཤེ་པོ་དང་དུ། ཀ་ལྷ་པའི་སི་སྐགས་ཀྱི་མཐའི་བྱ་བ་མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་འཇམ་
 དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པ།(1-54) དཔལ་གནས་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་པ་སྐགས་ཆོས་
 ཆོན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིང་ཐང་ཕྱུར་རྩི།

སྒྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྒྲིང་ཅམ་དུ་སྒྲི་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷོ་བ་ཞིག་སྟེ། མཆོན་གཞན་
 ལ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ཡང་ལྷ། རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་མགོར་བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་
 དང་། དབུས་པ་སློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ལེ་ཤེས། ལོ་ལྷོ་བ་འདི་ཉིད་དང་། རྒྱུད་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་ནམས་
 ཀྱིས་སྒྲིང་ཐང་གི་དག་བཤེས་འཇམ་དགག་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་
 དང་མངའ་རིས་སྐགས་སུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་འགྱུར་རྟེན་དོ་ཅག་ཕྱོགས་གཅིག་
 དུ་བསྐྱས་ཏེ་ལྷ་དག་གནང་ཞིང་། སྒྲི་ཆོན་དང་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ནས་པོད་དུ་བཀའ་བསྐྱར་དཔེ་ཆོགས་
 ཀྱི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲིབ་པ་དང་། དེས་ཡང་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་
 ཀྱི་མང་དོ་ལྟ་བུར་བྱུར་ཡོད། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་རྟེན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་

ལས། བཟོ་རིག་ ་ རོ ་ བོད་དུ། སློན་གྱི་སྦྱོར་བ་རེའུ་ཆར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་སྟུ་སྟུབ་གྱིས་མཛད་
པ།(18-18) སློན་སྦྱོར་གྱི་རེའུ་ཆར་བྱས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་(18-20)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།

སྟེ་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་མཁུག་ཅན་ལ་སྟོ་བྲག་དུ་སྟུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་
སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆོད་མ་ ་ ཅེ ་ བོད་དུ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་དུ་བྱེད་
པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཛད་པ།(255-256) སྟུ་མདོ་ ་ སེ ་ བོད་དུ་བཞུགས་པའི་སློབ་དཔོན་
ནག་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་གྱི་པོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བའང་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྗེ་མོ་དང་ཁོང་གཉིས་གྱིས་
བསྟུར།(341-35) སྟུ་ཆོགས་ ་ རོ ་ བོད་དུ། ཀ་ལཱ་པའི་ཡུ་ཅ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་
བཟང་པོའི་འགྱུར་(31-34)སོགས་བཞུགས་སོ། །

དབང་ལྷག་བྱུང་མཆན།

སྟེ་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་སྟོན་ཅན་དུ་སྟུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་
གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ ་ རྒྱ ་ བོད་དུ། དན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་གཟི་
བརྒྱུད་གྱི་བྱུང་པོའི་བརྟག་པ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ།(219-290) རྒྱུད་ ་ བྱ ་ བོད་དུ། འཕགས་པ་མི་
གཡོ་བའི་སྟུབ་ཐབས་(113-116)ལ་སོགས་བཞུགས་ཡོད།

ཤལ་སྟོན་ལོ་ལྷ་བ་ཐུགས་རྒྱུ་དཔལ།

སྟེ་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་ལོ་ལྷ་བ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་ནི་ལོ་ལྷ་བ་ནམ་
མཁའ་བཟང་པོ་དང་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གཉིས་གྱི་ཐུགས་སྟུང་ཡིན་ཞིང་། རིག་གནས་ལ་ཤིན་
དུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བ་རྟམ་དུ་ས་རྒྱགས་པར་བསྟུར། ཀ་ཅན་གཉིས་ལ་འབྲེལ་
བ་ཤིན་དུ་བྱས་ཤིང་མཐའ་ཆོད་པ་བཞུགས་ཆོགས་ཆེན་པོ་རེ་མཛད་ཅིང་། ཐ་སྟོན་རིག་གནས་གྱི་
བཤད་རྒྱན་བྱས་པར་སྟེལ་བ་ལས་སློབ་མ་ཡང་གཙང་དུ་ཆོས་འཁོར་སྟངས་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ལུ་
ལུ་པ་བཀྲ་ཤིས་བྱ་མཆོ། གནས་བརྟན་ལེགས་པ་བྱུང་པོ། རྩར་ཐང་ལོ་ལྷ་བ་སྟོན་གྱི། པོ་དོང་ཤེས་རབ་
བཟང་པོ། ཆོས་འཁོར་ལོ་ལྷ་བ་མཐུ་གྱི། དབུས་སུ་རོང་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྩེ་བུམས་པ་གླིང་།

པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་དཔ་པ་མང་ཏུ་བྱོན། འགྱུར་ལ་བསྟན་འགྱུར་ལས། སྒྲ་མདོ་༥༥ རོད་
 ཏུ། བྱིངས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སོགས་བཞུགས་ཤིང་། (1-78) ཐ་སྙད་རིག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེན། ༡

ནམ་མཁའ་རྫོང་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞིའི་རུས་སྟོད་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་༥༥ རོད་ཏུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་གཅུག་ཏྱིར་ནམ་པར་རྒྱལ་མ་ལ་བསྟོད་
 པ་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ། (214-215) འཕགས་མ་གཅུག་ཏྱིར་གདུགས་དཀར་མོ་ལ་བསྟོད་པ་
 སྟོབ་དཔོན་གི་རི་མ་ཏུས་མཛད་པ། སྐུང་བ་ལཱའི་སྟོར་ལ། (215-216) འཕགས་མ་རིག་པ་ཆེན་མོ་སོ་སོ་
 འབྲང་མའི་འཁོར་ལོའི་སེམས་སྟོང་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ (216-217) བཅས་སོ། །

ལེགས་པའི་སྒོ་གྲས།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་རུས་སྟོད་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་༥༥ རོད་ཏུ། རལ་བ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་སྐབ་པའི་ཐབས་ཀྱན་
 སྐངས་རྫོང་ཆེ་ཞེས་པས་མཛད་པ་དང་། (99-100) མདོ་འགྲེལ་༥༥ རོད་ཏུ་འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྷང་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། (20-55) ལོ་རྒྱ་བ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲས་དང་རྩྭ་ན་གྱ་
 ལྷ་རས་མཁའ་བསྐྱར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1290ལོར་གཙང་སྟོད་སྐོ་སྐུའི་སྟགས་ཀྱི་ཤབ་སྟོད་སྟོམ་
 གནས་དཔོན་པར་ཡབ་རྒྱུང་མའི་སྒྲ་ཆེན་བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་
 འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེའི་སྟོར་སྟོག་དང་དཔོན་རྒྱལ་

① རོད་ཀྱི་སྐུ་སྐུར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་རྒྱ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ནམ་གསལ་པའི་མེ་ལོང་གཞིར་བརྒྱུང་བ་དང་། དེབ་དེའི་ཤོག་ངོས་311
 ཏུ་གསལ།

② འདིར་རྩྭ་ན་གྱ་ལྷ་ར་ཞེས་བསྟན་འདུག་པར་བསྟན་པ་སྟེ་དེར་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་མཆོན་གཅིག་འདྲ་ཅན་དེ་དང་
 ཁ་ཁར་ངེས་དགོས།

སང་གེས་ཅིས་དང་ཡི་གེའི་རིག་པ་བསྐྱབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡུམ་གྱི་ཁུ་བོ་རྟིང་མའི་སྒ་མ་ཚུལ་
 གྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་མདུན་ནས་གསང་སྒྲགས་རྟིང་མའི་ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པར་བྱས་ཤིང་བཞུས་
 བརྗེད་དང་སྒྲོམ་སྒྱུབ་སོགས་ལ་བྱུགས་བཅོལ་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་
 མེ་ལུག་མྱི་ལོ་1307ལོར་ཁོ་ཕུའི་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་སང་གའི་བྱང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་
 སྒྲོམ་པ་མཛོལ། དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་གྱི་མདུན་ནས་འདུལ་བ་དང་པར་བྱིན་ལ་ལོ་གཉིས་
 རིང་གསན་སྦྱངས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་ཆོད་མ་གསན་པས་ཚོད་པའི་ཆེ་མོར་སོན་ཏེ་པ་སྟོན་
 ལ་བྱ་སྟོན་བྱུང་འདུག་ཅེས་བསྟོད་བསྒྲགས་བྱས་ཤིང་། མཁས་པའི་གྲགས་པ་དབུས་གཙང་ཀུན་ཏུ་
 བྱུང། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་སོགས་གྱི་མདུན་ནས་བསྟོན་རྒྱུ་གས་
 གྱི་སྒྲོམ་པ་མཛོལ། དེ་ནས་ཐར་པ་སྦྱིང་བྱ་ཐེབས་ནས་ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་སྟོབ་དཔོན་བཞུན་
 བས་ཅན་པ་དང་ཀ་ལཱ་པའི་མདོ་འགྲེལ། སྟན་རག་སྟེན་སྟོན། མདོན་བརྗེད་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་
 ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱུང། སྒ་མ་དཔལ་ལྷན་སང་གི་དང་། སྒ་མ་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ནས་
 རྒྱུད་སྟེ་བཞུགས་དབང་དང་བཤད་པ་བཅས་གསང་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་མཐའ་དག་གསན། དགུང་
 ལོ་སོ་གཅིག་ཏུ་ཐེབས་པ་ལྷགས་སྟེལ་མྱི་ལོ་1320ལོར་སྐུ་ཁོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལྷ་ལུ་དགོན་
 གྱི་གདན་སར་བཀོད། མཁན་པོ་ལོ་སོ་བདུན་མཛད།^① སྐར་ཐང་གི་བསྟན་འགྱུར་ལ་བྱུང་ག་གནང་
 ཞིང་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་པ་བསྒྲིགས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་
 ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིགས་བཅ་པལ་ཆེ་བར་ཞིབ་མོར་དབྱད་དེ་བསྒྲིགས་རིམ་སྟེ་གཏན་འཁེབས་མཛད་
 པ་སོགས་ཡིག་ཆ་རིག་པའི་ཐད་མཛད་རྩིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་ལྡན་ལ་ཐེབས་པ་
 རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་མྱི་ལོ་1364ལོའི་བོད་ལྷ་བྱུག་པའི་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ལྷ་ལུ་རི་ལུག་
 ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས།^② གསུང་རྩོམ་བོད་ཉེར་བརྒྱད་ཏུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་དབང་བཙུ་གསུམ་པས་སྐར་བུ་
 བཞེངས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ཨ་པོ་བོད་ཏུ། འཕགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེན་ཏེ་བྱ་རྩ་གཉིས་
 པ་ལོ་ལྔ་བ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུབ་གྱིས་བསྐྱར་པར་རྒྱ་དཔེ་དབུ་ནས་མ་ཆོད་པར་བསྐྱར་བྱུང་བཞག་

① རོ་ནང་བྱ་ར་ན་མ། རྒྱུང་ཡུལ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འདུག་རོགས། བོད་སྟོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1983ལོ། ཤོག་ངོས་166ཏུ་གསལ།
 ② གངས་ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། དེབ་དེའི་ཤོག་ངོས་1083ཏུ་བཞགས།

པ།(58-103)མ་རྩ་ཅི་ནའི་རྒྱལ་ཁབ་ན་བཅུགས་པའི་བཀའ་འགྲུར་རོ་འཆའ་གི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་གར་གི་
 པལྷི་ཏ་ཆེན་པོ་ད་ན་རྟེན་ཏམ་(ཉིན་མོ་བསྐྱར་བས་)རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་པ་ཕྱིས་ཉིད་པའི་ཆོ་
 ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཇིང་གིར་གྱི་རིགས་ལས་བོད་གི་སློབ་གྲུའི་མི་བཟང་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱིས་ལེགས་པར་
 བསྐྱར་ཏུ་བཅུག་པ། རྒྱུད་། རྩ་། བོད་ཏུ། དཔལ་གཤམ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཤམ་དམར་བོའི་རྒྱུད་ལེའུ་ཉིར་གཉིས་
 རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ཐར་པ་ལོ་རྩེ་བས་བསྐྱར་པ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་གི་འགྲུར་འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་
 པའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་འགྲུར་འཕྲོས་བམ་པོ་ཉིར་ལྷ་བ་ནས་ཉིར་གོང་ཆད་པ་ནས་སྤྱུའི་དགོ་སློབ་རིན་
 ཆེན་གྲུབ་གིས་བསལ་བས་ཤིང་། དེའི་མཆོག་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུས་པར་བསྐྱར་པ།(303-336) རྒྱུད་། རྩ་། བོད་
 ཏུ། རྒྱལ་མ་རལ་བ་ཁྱེན་བཞེས་གི་རྟོག་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུས་པ།(205-311) བསྐྱར་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། རྩ་།
 བོད་ཏུ། དབང་མདོར་བསྐྱར་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཤོ་ལོ་ག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཏུ་བ།(27-40) རྒྱུད་། རྩ་། བོད་
 ཏུ། དཔལ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁས་པ་ཞིས་བྱ་བ་དགའ་བྱེད་བདག་པོའི་སློབ་མ་རྟག་
 པའི་རྩི་རྒྱུ་མཛད་པ།(253-352) འདི་ཀུན་ལམ་ལོ་ལོ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྟེན་ལྷ་བའི་ཡར་རོའི་ཆོས་བརྒྱད་
 ལ་བསྐྱར། རྒྱུད་། རྩ་། བོད་ཏུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་གི་བྱ་རིམ།(63-73) རྒྱུད་། རྩ་། བོད་
 ཏུ། རིམ་པ་ལྷའི་དོན་མདོར་བཤད་པ་ནས་འགྲུར་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིས་བྱ་བ་ག་རྩའི་པལྷི་ཏ་ཐུབ་པ་
 དཔལ་བཟང་བོས་མཛད་པ།(148-195) རྩི་རྒྱུ་མཁས་དཔའི་རྒྱལ་ཐབས་གི་འགྲེལ་བ་ལི་ལྷ་བརྒྱའི་(རྩལ་
 པའི་རྩི་རྒྱུ་)ཞབས་གིས་མཛད་པ།(204-209) རྒྱ་མདོ་། ལོ་། བོད་ཏུ། ཕྱིར་གྱི་ཆོགས་བཤོད་དཀའ་
 སང་གིས་མཛད་པ།(63-75) ལུང་ཏུ་སྟོན་པ་ག་ལྷ་པའི་འགྲེལ་བ་པལྷི་ཏ་བཤོད་དཀའ་སང་གིས་མཛད་
 པ་ཡང་ཁོང་གིས་བསྐྱར་པར་གསུངས་ཀྱང་།^① རྩི་དགོ་བསྐྱར་འགྲུར་གི་རྒྱ་མདོའི་སྟོན་ལ་བསྐྱར་མེད་པ་
 འདྲ། བཟོ་རིག་། རོ་། བོད་ཏུ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བལ་བོའི་དགོ་སློབ་དཔལ་གི་
 རྩིས་མཛད་པ།(15-17) མཛོད་རྟེན་གི་མཛོན་ཉིད་སྟོན་པ། གཞོན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བསྐྱར་བཅོས་རི་ལྟར་
 བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད། ཆོགས་བཅད་དགུ་བ་དང་བརྟན་པ་ལྷ་མ་པས་མཛད་པ་སོགས་བཅུགས་སོ། །

ལོ་རྩེ་བ་རིན་ཆེན་རྩལ་རྒྱལ།

ལོ་རྩེ་བ་རིན་ཆེན་རྩལ་རྒྱལ་ནི་ཕྱི་ལོ་1290ལོར་འབྲུངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་

① གན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སློབ་ཁྱལ་ཆོས་རྒྱུར་ཅུས། གངས་རྫོངས་སྐད་གཉིས་རྒྱ་བ་ཏུ་མའི་འགྲུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་བྱེད། རྩི་དགོ་
 ཁྱལ་དེས། ལོ་རྩེ་བ་གང་དེའི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཏུ་གསལ།

ནང་མཛད་པ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཡིག་
 ཆེན་འགའ་རེ་ན་ཐུགས་སྤྲུལ་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། ལྷ་ལུང་
 གདན་སར་ཐེབས་ནས་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་མཛད་པ་སྟགས་མུང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།^① རྗེ་གདོང་
 བསྟན་འབྱུང་གི་དཀར་ཆག་བསྟན་བཅོས་འབྱུང་རོ་འཆོལ་གི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་
 ཆའི་བླ་མ་རྟོག་ཞེས་པའང་ཁོང་གིས་མཛད། ཕྱི་ལོ་1364ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོ་རྟུ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
 དང་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཚོམ་རྒྱུའི་བསྐྱལ་མ་ལུ་མཁན་ཡིན་པ་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་དུ་གསུངས།^②

གཡུང་རྒྱུང་སྤྱིང་པ།

ཕྱི་ལོ་རྟུ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་
 འབྱུང་ལས། རྒྱུད་༡༩༡ བོད་དུ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་གཞི་གསང་ཆེན་དཔལ་ཀྱན་དུ་ཁ་སྤྱོད་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་ཆེན་
 པོ་དཔལ་པོ་རྣེས་མཛད་པ། (1-111) དཔལ་ཟབ་མོའི་དོན་གསལ་བ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་
 པ། (111-154) ལོ་རྒྱུན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཟབ་པའི་རྣེས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

རྗེ་མི་ཉག་ཆེན་པོ།

ཕྱི་ལོ་རྟུ་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་
 འབྱུང་ལས། རྒྱུད་སྟོར་བོད་༡༩༡ པར། དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མན་ངག་(5-5) དཔལ་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རི་བྱོད་ཆེན་པོས་གསུང་དང་། (5-
 5) བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་བ་ཐབས་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཕྱི་

① རྗེ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། མུང་ལུ་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆོར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁན་པའི་འཇུག་རྟོགས། བོད་སྟོངས་
 མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1983ལོ། ཞོག་ངོས་166ཏུ་གསལ།

② དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ གྲུང་གི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཞོག་ངོས་1970ལོ་
 གསལ།

ཏི་འབྲིང་པོས་མཛད་པ།(5-6) དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་བདེ་བའི་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཏི་ལྷི་པས་མཛད་པ།(73-74) ད་རུང་རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་དཔལ་ཚེ་རྩེ་ལེམས་
 དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བའི་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ལུ་ཡི་བས་མཛད་པ། འཁོར་
 ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱན་བཤགས་བཟུས་པ་དཔལ་ཚོ་རྒྱན་ལྷ་མོའི་གནས་པ་རྒྱལ་པོ་ཞི་རྒྱ་རྒྱ་ཏིས་མཛད་
 པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ་སློབ་དཔོན་རྩ་ལྷན་པས་མཛད་པ་
 སྐུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

མངའ་རིས་རྩི་རྩེ་དཔལ།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཚུ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་སྐྱུང་བ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་མདོ་སྟོག་པའི་ཆོ་ག་ རན་སོང་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་མདོར་བཟུས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནུ་པ་ར་ཏི་
 ཏའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ། རན་སོང་སྦྱོང་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་བརྩི་ཏ་འགོ་ཀྱན་བཟང་
 པོས་མཛད་པ་སྐུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །^①

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྟོང་ཅམ་རུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ཚུ་བ་ཞིག་སྟེ། རྩི་འདིས་
 ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོ་(1303ལོ་-1380ལོ་)སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟན་ནས་མདོ་སྟོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་
 རྩོས་བསམ་མཛད་པར་གསུངས། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ལུང་རུ་སྟོན་པ་ཅན་བའི་སྐྱབ་
 ཀྱི་མཐའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྟན་རང་འབྱོར་ལྷ་བས་མཛད་པ། རྒྱུད་གཉིས་སྐྱ་
 བ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་གནས་ལྷ་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱར་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་པ་སྐུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །^②

① ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཚོམ་རྒྱུར་ཁུལ། གངས་ལྷོངས་རྒྱུད་གཉིས་སྐྱ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད། བྱང་
 ཁུལ་དེས། ལོ་ཚུ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རུ་གསལ།
 ② ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཚོམ་རྒྱུར་ཁུལ། གངས་ལྷོངས་རྒྱུད་གཉིས་སྐྱ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད། བྱང་
 ཁུལ་དེས། ལོ་ཚུ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རུ་གསལ།

གཞིན་ཅུ་འོད།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོད་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བརྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༡༥ ་ བོད་ཏུ། འཕགས་མ་སྒྲིལ་མ་གྲུ་ཅུ་གྲུ་སྒྲིའི་བརྟོད་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་ཏེ་སྒྲི་
 ཉི་ཅུ་གས་མཛད་པ། (243-244) གྲུ་ཅུ་གྲུ་སྒྲིའི་སྒྲིབ་ཐབས། (244-245) འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲིལ་མའི་
 བརྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲིབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཉས་མཛད་
 པ། ཟུང་། ༡༦ ་ བོད་ཏུ། འཕགས་མ་སྒྲུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་རིམ་པས་རྗེ་བཙུན་མའི་སྒྲིབ་ཐབས། (60-
 62) ཟུང་། ༡༧ ་ བོད་ཏུ། མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་སྒྲིག་པའི་མན་ངག་ཁ་ཆེའི་པཱི་ཏ་ཤུག་
 སྒྲི་ལྟ་བུས་མཛད་པ། (88-89) རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བྱང་ཆུབ་རིམ་པས་བཙམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་
 སྒྲིབ་པའི་ཐབས། (89-92) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་སྒྲིབ་
 ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། (92-109) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 གྱི་ཆོ་ག། (109-120) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་ལ་བརྟོད་པ་རྣམས་སྒྲིབ་དཔོན་སོ་མ་སྒྲིས་མཛད་པ་ (120-121) བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོ།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལོས་ཉི་ཕྱི་ལོ་1303ལོར་ལོ་སྟོད་སྟོ་བྱུང་ཆོ་ཞེས་པར་ཡབ་གཞིན་ཅུ་དཔལ་
 བཟང་དང་ཡུམ་ཡི་ཤེས་སྒྲན་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དཔང་ལོ་ལྔ་བ་སྒོ་གོས་བརྟན་པའི་
 དཔོན་པོ་ཡིན།^① དགུང་ལོ་ཆུང་བུའི་རུས་ནས་དཔང་ལོས་ས་སྐྱེ་དང་མངའ་རིས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲེ་ཆེན་
 པོ་དག་ཏུ་འབྲིང་དེ་སྒྲུ་རྗེས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེས་སྒྲུ་མ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དཔང་
 ལོ་ལྔ་བ་སྒོ་གོས་བརྟན་པ། རྒྱལ་སྲས་པ། བྱ་དོལ་གཉིས། གྲགས་པ་དཔལ། མ་ཉི་པཎ་ཆེན། མཆིམས་
 སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་སྟོད་གསུམ་དང་། ཟུང་སྒྲེ་རྣམས་དང་། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་
 ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། སྒྲེ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཨེའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། དེ་
 བས་སྐྱག་ལྟར་ཏུ་ཕེབས་ཉི་ལོ་ཆེན་རྣམ་མཁའ་བཟང་པོའི་སྒྲིབ་དཔོན་མཛད། རུས་ཕྱིས་སུ་ཡར་སྐྱུང་
 དང་གདན་ས་མཐིལ། མང་ཡུལ་གྱུང་ཐང་བཅས་སུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་
 གཅང་ཆུ་མིག་རིང་མོར་བཞུགས་བཞིན་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྒྲིལ་ཕྱི་ལོ་1380ལོ་ཉི་དགུང་ལོ་

① ཁོང་གི་ཡུམ་ཡི་ཤེས་སྒྲན་ནི་ནི་དཔང་སྒོ་གོས་བརྟན་པའི་གཙུང་མོ་ཡིན་པར་གསུངས།

བརྟན་ཅུ་ཙུ་བརྟན་པར་ཞི་བར་གཤེགས། སློབ་མ་གྲགས་ཅན་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ལ་ཆེན་གྲགས་
 པ་དང་། སྤྱི་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སྐྱེས་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཡོད། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བརྟན་འབྱུང་
 ལས། སྤྱི་མདོ་༥ རེ་༥ བོད་དུ། ཀ་ལྷ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་བྱས་
 འབྱོར་གྱིས་མཛད་པ། (75-317) སྤྱི་མདོ་༥ རེ་༥ བོད་དུ། སྤྱི་མེ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟན་རག་མཁན་པོ་
 བླ་མ་ཁོ་ཁོས་གྱིས་མཛད་པ། (341-351) འདི་ཉིད་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སྤྱོད་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེ་མོ་དང་། ལོ་ལྔ་བ་ལྷང་རིགས་སྤྱི་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་དཔལ་ས་སྤྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ཆེན་པོར་བསྐྱུར་བ་སྤེལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བརྟན་བཅོས་སྤེལ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
 ཞེས་བྱ་བ་ཚོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ། (351-360)
 ཅན་པའི་བྱིངས་མདོ་སློབ་དཔོན་གང་པའི་ལྷ་བས་མཛད་པ་སྐྱེས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ལྷང་ལྷ་ལྷང་ནམས་སྤྱི་བྱས།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་དུས་སྟོན་ཅན་དུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྱུང་ལ། བརྟན་འབྱུང་ལས། རྟུང་༥ རེ་༥ བོད་དུ། རྩོམ་མ་པར་འཛོམས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་
 ག་དགའ་བའི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྩོམ་གོ་ཆས་མཛད་པ་(297-305)བཅས་སོ། །

ཡར་ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་ཡར་ལྷང་དུ་སྤྱི་འབྱུངས། སྐབས་འགར་ཡར་ལོ་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ཞུ། དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་པོ་དོང་དགོན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཞུགས་ཤིང་། མདོ་
 སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་དབྱིས་སྟོན་པ་མཛད་ཅིང་པོ་དོང་དགོན་པའི་མཁན་
 པོའང་མཛད། མངའ་རིས་གྲུ་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྷའི་(1371ལོ-1404ལོ)མཚོད་གནས་
 ལུ་བཞུགས། ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བཀའ་འབྱུང་ལས། རྟུང་༥ རེ་༥ བོད་དུ། དཔལ་གཤིན་རྩོམ་གཤེད་
 དམར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟུང་གི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་བརྒྱ་དགུ་བ་བལ་པོ་ཡམ་སྤྱི་གྲོང་བྱིར་དུ་བསྐྱུར་པ། (186-
 214) བརྟན་འབྱུང་ལས། སྤྱི་པ་ནམ་མཁའ་༥ རེ་༥ བོད་དུ། སྤྱི་མེ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟན་བཅོས་འཛིག་ཉེན་གྱན་དུ་
 དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་མཛད་པ། (197-225) བལ་ལྷལ་ལྷལ་སྤྱི་གྲོང་བྱིར་དུ་
 ཞེགས་པར་འབྱུང། སྤྱི་མདོ་༥ རེ་༥ བོད་དུ། མདོན་བཙོན་གྱི་བརྟན་བཅོས་འཆི་བ་མེད་པའི་མདོན་

ཅེས་བྱ་བ་པལྟེ་ཏ་འཆི་མེད་མེད་གས་མཛད་པ།(126-243) ལོ་རྒྱུ་བ་ཡར་ལུང་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱིས་བལ་ཡུལ་ཡམ་བུའི་ཤོང་བྱིར་རུ་བསྐྱར་བ་ལ། སྤང་ནས་འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤོང་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་
 ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་དཔེ་དང་འབྱུར་རྟེན་ལ་གཏུགས་ཏེ་དོན་ལ་དབྱེད་དེ་འབྱུར་བཅས་ཅུང་ཞིག་བྱས་པ་
 གཉིས་འབྱེད་ཅན། རྟེན་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུར་གནས་ཞེས་བྱ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུར་གནས་ནི་བས་མཛད་
 པ་འདི་ནི་ཆོས་ལྡན་རས་པས་བསྐྱར་པའི་འཕྲོ་ཡར་ལུངས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྫོགས་
 པར་བསྐྱར་པ།(361-379) སྤང་ནས་དཔལ་ལྡན་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པའི་ཕྱག་བྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཏུགས་
 བས་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བསྐྱར་པ། བཅོ་རིག་རྩོད་པོད་ཏུ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
 པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་མང་ཡུལ་གྱི་མང་གི་རྒྱལ་སར་བསྐྱར་པ།(8-
 11) དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་བྱས་(ཆེདས་པའི་བྱས་)མཛད་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བ།(11-15) རྣ་ཆོགས་རྩོད་པོད་ཏུ། མིའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྤོང་
 འཛིན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་པལྟེ་ཏའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ས་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱར་པ་(151-
 153)བཅས་ཆོས་ཆོད་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ལོ་རྒྱུ་བ་ཙམ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། གསོ་རིག་སྒོར་རུ། སྟན་དབྱེད་གཅིས་པ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་
 བསྐྱར་བས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་གངས་ལྗོངས་སྤང་གཉིས་སྐུ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་
 གསལ་དགའ་སྦྱེད་རུ་འཁོད་ཀྱང་།^① རྟེན་དག་བསྟན་འབྱུར་གྱི་གསོ་རིག་གི་སྟེ་ཆོན་རུ་མ་མཐོང་ཞིང་
 སྤང་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་།

བསྟན་ནམས་རྣམ་རྒྱལ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྐུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་
 ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་རྩུ་པོད་ཏུ། འཕགས་པ་སྟན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་བསྟོད་པ་

① གན་ལྟ་བོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་ཚོམ་རྒྱར་ཅུས། གངས་ལྗོངས་སྤང་གཉིས་སྐུ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྦྱེད་རུ་ནང་
 ཁུལ་དེས། ལོ་རྒྱུ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རུ་གསལ།

སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ།(108-108) ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པ།(108-110) ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱིན་
 བརྒྱབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བ་ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ལམ་རྒྱད་ལ་སློབ་
 པའི་ལོ་པར་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་གཤམ་པས་མཛད་པ།(111-112) སློབ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་དགེ་བཤེན་ཀྱན་
 སྒྱུན་ཀྱིས་མཛད་པ།(112-113) དཔལ་འཕགས་པ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་མཛོམས་ཀྱིས་མཛད་པ།(113-114) འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཐུག་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་
 རོར་རྒྱས་ཀྱི་བུས་བསྟོད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཚལ་དགེ་རིན་ཆེན།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྤྱི་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱད་༥ རྩ་༥ པོད་རུ། རྩོམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལག་ལེན་
 གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྩལ་ལྟ་བུ་ལས་མཛད་པ་(1-8)བཅས་སོ། །

འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་རྩོམ་ཆེ།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་སྤྱི་ལུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་༥ རྩ་༥ པོད་རུ། འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཐུག་མའི་སྒྱུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་
 བ།(63-67) དཔལ་ལྷ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་མའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།(67-69) ལྷ་རྒྱུན་གྱི་
 སློབ་མའི་རིམ་པ།(69-69) དཀྱིལ་འཁོར་རུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་མཛོར་བསྐྱས་པ་སོགས་བརྗེ་ཏ་པ་
 ར་ཏི་ཏས་(གཞན་ལ་ཕན་པས་)མཛད་པ།(69-71) རྒྱད་༥ རྩ་༥ པོད་རུ། རིགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དབང་
 ཐུག་སྒྱུ་ཐབས་ཐམ་བེ་བྱིན་རས་མཛད་པ་(196-197)སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་ལོས་རྒྱལ་མཆན།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་བསོད་ནམས་དཔལ་གཉིས་
 ཀྱི་སྤྱས་སུ་རབ་བྱུང་རུག་པའི་ཆུ་སྟེལ་ཏི་སྤྱི་ལོ་1332ལོར་སྤྱི་ལུངས་། དེ་ནས་ཀྱན་མཆོན་རྩོམ་པ་
 དང་། བོ་དོང་ཁ་ཆེ། ས་བབས་མ་ཏི་པར་ཆེན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟོན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་

སྒྲིག་སྒྲིགས་སྒྲིག་གཉིས་མཛད། དགྲུང་ལོ་རྒྱུག་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱུག་པ་མེ་སྤང་ཕྱི་ལོ་1337ལོར་
 ས་རྒྱུའི་ཁྱིམ་ཕེབས་ཤིང་གཞི་ཐོག་པའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོར་
 ཆོགས་ཆོས་གསུངས། ས་རྒྱུའི་ཆོས་རྒྱལ་བརྟན་པ་དང་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་བཞི་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྟུང་
 ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱུག་པའི་ས་སྤང་ཕྱི་ལོ་1349ལོར་ས་རྒྱུའི་སྤྱི་དབང་ཉམས་ཏེ་པག་གྲུའི་ཏ་སི་
 དུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་པལ་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྐྱུས། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་
 རབ་བྱུང་རྒྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1364ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྐྱ་
 མདོ་རྒྱུ་ཤེ་པོ་དུ། པལྱེ་ཏ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཉི་ཀ་མེས་མཛད་པའི་ཀ་ལྷ་པའི་མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་སི་ལ་
 སྒྲིགས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་བྱ་བ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྷན་སློ་གྲོས་བརྟན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་
 པ་ལ་བརྟེན་སྐྱ་རིག་པའི་དགེ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱ་བ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། སློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོས་
 ལེགས་པར་བསྐྱུར་ཅིང་མཆོན་རྒྱས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་(54-97)སྒྲིགས་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་རྒྱུ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྒྱས་སྟོད་ཅམ་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྐྱ་མདོ་རྒྱ། ཅན་བའི་བྱིངས་གྱི་དཔྱང་གཉིན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཟླ་
 བ་གང་བས་མཛད་པ་ལས་བརྟན་པ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་ཅིས་གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྐད་བ་དུ་མའི་
 འགྱུར་བྱང་སློ་གསལ་དགའ་སྦྱིད་དུ་འཁོད་ཀྱང་།^② རྩེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་གསོ་རིག་གི་རྩེ་ཆོན་དུ་མ་
 མཐོང་ཞིང་སྤར་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ལ་མ་བྱུང་།

རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིན་རྒྱ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྒྱས་དགྱེལ་ཅམ་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་རྒྱུ་པོ་དུ། དཔལ་གདན་བཞི་པའི་རྒྱུའི་སྐྱོན་
 སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བའི་མན་ངག་(148-150) འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་

① རུང་དཀར་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། འོག་ངོས་1512ལྟ་
 གསལ།

② ཀན་རྩེ་བོད་རིགས་རང་སློབ་ཁུལ་ཅོམ་སྤྱར་རྒྱས། གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྐད་བ་དུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སློ་གསལ་དགའ་སྦྱིད་རྒྱུ་ནང་
 ཁུལ་དེབ། ལོ་རྒྱ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་དུ་གསལ།

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚྭ་ག སྐགས་ཀྱི་རྒྱ་གྱི་རྒྱལ་ཐབས། རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱལ་དག་སྤོང་ལྷ་གྲ་རྒྱ་
 བས་མཛད་པ། གཏོར་མའི་རྒྱ་དག་སྤོང་ལྷ་འི་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ། དམ་ཚིག་གི་རྒྱ། འཕགས་
 པ་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྤོང་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་དག་སྤོང་ལྷ་འི་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ། དེའི་འགྲེལ་
 པ་སྐགས་ཀྱི་རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། དམ་ཚིག་གི་རྒྱ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་སྤོང་དཔོན་མཚོག་རབ་
 གྱིས་མཛད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱལ་ཐབས་གསང་བའི་
 སྤོང་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྤོང་དཔོན་ལྷ་རྒྱ་ཁུལ་(ཤེས་རབ་སྤྲ་མས་)མཛད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ། མཚན་བཟོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་དོ་རྩེ་ལས་རྒྱལ་གྱིས་
 མཛད་པ། རྒྱ་དྲ་རྒྱ་པོད་རྒྱ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚྭ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྤོང་དཔོན་རྒྱ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པ་(53-63)སྐགས་བཞུགས་སོ། །

མཁའ་འགྲོ་རྩེ་རྩེ།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱལ་སྤོང་ཅམ་རྒྱ་སྤྲ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
 འབྲུང་ལ། བསྟན་འབྲུང་ལས། ཚེ་རིང་གྱི་འབྲུང་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ན་བྱ་བ་ལས་
 མཛད་པ་བཅས་བཞུགས།

རབ་མཚོག་དཔལ་བཟང་།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱལ་སྤོང་ཅམ་རྒྱ་སྤྲ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་སྟེ། རྒྱུར་ཚམ་
 བོ་བསྟན་འབྲུང་ལས། རྒྱ་དྲ་རྒྱ་པོད་རྒྱ། ཁོང་གི་སྤོང་ལྷ་འི་འཁོར་ལོ་དང་།(198-199) དོན་
 ཡོད་ཞགས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་མདོར་བསྟུས་པ།(199-199) དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་གཏོར་མའི་ཚྭ་ག(199-
 200) གསོ་སྤོང་སྤང་བ།(200-200) འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་གསོ་སྤོང་གི་ཚྭ་གའི་མན་དག་
 (200-201)སྐགས་བཞུགས་སོ། །

ས་བཟང་སྤོང་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཕྱི་ལོའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱལ་སྤོང་ཅམ་རྒྱ་སྤྲ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 སྟེ། ཁོང་གི་རྒྱུར་ཚམ་བོ། བསྟན་འབྲུང་ལས། རྒྱ་སྤོང་ན། དཔལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་

པ་དང་། དཔལ་རྫོང་རྗེ་གདན་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ། སྐ་
མདོ་༥༥ ཤེས་དུ། ཀ་ལ་པའི་མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་སི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་བྱ་བ་(54-97)
སོགས་བཞུགས་སོ། །

བཞི། བག་གྱའི་ཁྱིད་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

སྐར་ཐང་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ།

སྐྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ན་ཕ་རུས་ནས་དཔལ་
སྐར་ཐང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྐགས་རིག་པའི་གནས་ལ་སྐྱུངས་པ་ལུལ་ཕྱིན་མཛད། སྐལ་ལྷན་
གྱི་སློབ་བྱུང་འགོས་ལོ་གཞིན་རུ་དཔལ་དང་། འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་སོགས་མང་རུ་
བསྐྱུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ལྷགས་གྱི་སྐྱེ་ལོ་1402ལོར་བཤེས་གཉེན་སློ་གྲོས་དཔལ་འབར་གྱིས་ཡང་
ཡང་བསྐྱུལ་བའི་དོར་ཐང་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བསྐྱགས་བསྐྱུག་ཐབས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུ་མཐོང་བ་
དོན་གསལ་བཅུམས། ཁོང་གི་འགྱུར་ཅོམ་ཅི་ཡོད་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ཁོང་སྟོན་སྐྱེ་བའི་སངས་ཤེ།

ཁོང་ནི་སྐྱེ་ལོ་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་༥༥ ཤེས་དུ། དཔལ་རྫོང་རྗེ་གདན་བཞིའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་བལ་པོའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་
རྩ་ག་ཏ་ཞུ་ནན་རྩི་མ་རྩ་ཏས་མཛད་པ།(82-103) སྐབ་ཐབས་འདི་དང་མཐུན་པའི་བཀའ་ལྷན་སྟོན་
ཆད་བོད་རུ་དར་བ་མ་བྱུང་བ་ལ། དེ་ཉིད་གྱི་སྐས་གྱི་བྱ་བོ་པརྟེ་ཏ་མ་རྩ་བོ་རྩི་ལས་མཐོས་ཤིང་ལྷན་མི་
ཆད་པའི་དོན་རུ་པརྟེ་ཏའི་ཐུག་ནས་རྒྱ་དཔེ་གདན་རྒྱངས་ཤིང་། པརྟེ་ཏ་མ་ཏི་རྩ་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་(དཔལ་
སློ་གྲོས་ཆངས་པ་བཟང་པོ་)དང་། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེ་བའི་སངས་ཤེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱུར་པའོ། །

སྐན་རྒྱུད་དར་མ་རྩི་ལ་བྱིམས།

ཁོང་ཉིད་སྐྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་རུས་སྐད་ཅམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་

ཉེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་དུ། དཔལ་ཕྱག་ན་རྩོམ་གསར་བ་བཞུན་
 པའི་རྒྱུད་ལེན་བཞུན་པ། (68-69) བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱག་ན་རྩོམ་གསར་བ་མདོན་པར་བཞུན་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལེན་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཅིག་པ། (69-90) བཞུན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་དུ། ཆོ་དང་ཡེ་
 ཤེས་དཔག་དུ་མེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་གཞུང་། (210-215) ཏ་མགིན་གྱི་རྒྱབ་
 ཐབས། (215-216) ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་ཐབས། (216-219) ཆོ་དཔག་དུ་
 མེད་པའི་རྒྱན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། (219-220) གནོད་རྒྱན་གྱི་སྟེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལས་ན་རྩོམ་གསར་
 རྒྱན་པོ་ཅན་དང་བྱ་བྱུང་གི་རྒྱབ་ཐབས་ཞེས་ནང་རྒྱབ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་། དཔལ་ཕྱག་ན་རྩོམ་
 རྒྱབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་གསར་བ་ཐུགས་གྱི་ཕུར་གཅིག་མ་པར་ཏ་ལས་གྱི་རྩོམ་མཛད་པ། རིག་
 རྒྱལ་བཅད་པ་དང་མནན་པའི་ཆོ་ག་ དཔལ་ཕྱག་ན་རྩོམ་གསར་ལྷན་སྟེག་མདོར་བཅུས། རྒྱ་གཏོར་རྒྱས་
 པ། རྩོམ་གསར་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བཟང་པོ་མདོར་བཅུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལས་གྱི་
 རྩོམ་མཛད་པ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་རྒྱན་པའི་རྟིང་པོའི་རྒྱབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་རྟིང་
 པོས་མཛད་པ། བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟུན་ཆུང་གི་འགྲུར། རྒྱད་ནས་ལྷག་ལོ་ལྔ་བས་བཅོས་པ་སྟགས་
 བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་རྩོམ་

རྒྱ་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་ལྔ་བ་ཞིག་ཉེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བཞུན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་དུ། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་ཡསྟན་གཞུང་(སྟེང་
 བྱེད་རྟིང་པོ་)དང་། (36-37) རྒྱ་མའི་མཆོལ་གྱི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོ་ཏའི་མཁས་པ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་
 གསུང་། (37-38) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་མི་ཉི་ཤེས་མཛད་པ། (38-39) དཔལ་
 མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་(39-67) དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱན་
 སྟེག་གི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཤེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཇ་ཡ་སེ་ནའི་(རྒྱལ་བའི་ཆོགས་གྱི་)གསུང་། (67-
 77) དཔལ་རྩོམ་རྩོམ་འགྲུར་མའི་སྟགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་རྒྱ་ཏི་ཆེན་པོས་མཛད་པ། (192-195) རྒྱུད་། ༩ ་ བོད་དུ་གཞན་དོན་སྟོབ་མ་རྩོམ་གྱི་
 གཞུང་བའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྩོམ་ཅིས་མཛད་པ། (10-16) དེ་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་གྱི་
 རྟོར་ན་ཆོས་ཆེན་བརྒྱུད་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

५।३।१।२।३।४।५।

མི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅམ་རྒྱུ་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རྟེ། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བརྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་༥ ཡ ༥ བོད་རྒྱ། རྟོང་ཉིད་བརྟན་རྒྱུ་པའི་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པས་མཛད་པ། (337-374) རྒྱལ་སྐྱོང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་
 བརྟན། ཞེས་ཅམ་པ་༥ བོད་རྒྱ། མདོ་སྐྱོང་གི་ཆོག་སྐྱོང་བཅད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་
 ཁ་ཆེའི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོས་མཛད་པ། (174-183) འདུལ་བ་༥ རྒྱུ་༥ བོད་རྒྱ། དགོ་
 རྒྱུ་ལྟེ་བརྟན་པའི་གཞིའི་མདོ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ཆ་མི་རྣམས་(དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་)མཛད་པ། (45-
 57) རྟོང་གཞི་དང་ལོ་པར་བརྟན་པའི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་ཁ་ཆེའི་དགོ་སྟོང་བ་ལ་བྱི་རྒྱ་རྣམས་(དཔལ་
 རྟན་བཟང་པོས་)མཛད་པ། (57-64) མཐོ་སྐྱོང་གི་གཞུག་ལག་ཁང་རྒྱུ་འགྲུར་བ་དང་བཅས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་།

[illegible]

ཕྱི་ལོ་འཛམ་གླིང་འཕེལ་བའི་ལོ་ལྟར།

[illegible]

མུར་ཚོས་འཁོར་ལོ་རྩ་བས་བསྐྱར་པ་ལ། སྤང་ནས་བཅུན་པ་རྒྱ་མཚོས་དག་པར་བཅོས་པ་སོགས་
བཞུགས་སོ། །

འགོས་ལོ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ།

འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་རྒྱ་དཔལ་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1392ལོར་སྟོ་ཁ་འཕྱངས་
རྒྱས་སུ་རྒྱ་སྟན་ལྟ་ཁང་གི་མདའ་གྲོང་ནས་མོར་དབུས་ཁྱིམ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་འགོས་སྟོན་འབྱུང་གནས་
ནི་རྩེ་དང་ཡུམ་སྤྱིད་ཐར་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་སྐྱབས་སྤྲུལ་སྟེ། བོད་བཅོན་པའི་སྟོན་པོ་འགོས་ཆུན་གྱི་
རྒྱུད་པ་ཡིན། འདི་བའི་མཚན་གཞན་ལ་ཡིད་བབས་བཅེ་བའང་ཞུ། དགུང་ལོ་དགུ་བཞིས་པ་འབྱུག་གི་
ལོ་སྟོ་སྤྱི་ལོ་1400ལོའི་དབྱིད་སྟུན་པ་ལས་དགོན་པའི་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་བཟླ་ན་པའི་རྩུང་
རྩ་རབ་བྱུང་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྩུང་ནས་སྦྱོད་འཇུག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་
བཅུ་གཉིས་པ་ཆུ་མོ་ཡུགས་ལོ་སྟོ་སྤྱི་ལོ་1403ལོའི་དབྱར་ཅིང་ཐང་རུ་སྟོབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་བབས་པོ་
ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྤྱི་ལོ་1409ལོར་རྩོན་སྟོན་ཤུག་པ་ལས་ཐར་
ཕྱིན་དང་བྱམས་ཚོས་སྟོ་ལྟ། འཕན་པོ་ཐང་སྐག་གི་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབུ་མ་རིགས་
ཚོགས་རྒྱལ་གི་སྟོར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་1413ལོར་སྤྱིད་ཤོད་རུ་གྲ་སྟོར་ལ་ཐེབས། དེའི་
མོད་ལ་སྟོར་མོ་ཡུང་རུ་སྟོབ་དཔོན་བཟླ་ན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལས་འདུལ་བ་དང་མཛོན་པ་གོང་
འོག་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་བྲིད་དང་རྩ་རྩོམ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་དང་ཚོས་རྩེ་
མཛོས་པ་དཔལ་ལས་བདེ་མཚོག་གི་སྟོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ཡུག་ལོ་སྟོ་སྤྱི་ལོ་1415ལོར་
རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ལས་ལམ་རིམ་དང་། དབུ་མ། རྩ་རྩོམ་རྒྱལ་བཅས་གསན། དགུང་གྲངས་ཉེར་
བརྒྱད་པས་ལོ་སྟོ་སྤྱི་ལོ་1419ལོ་རྩ་ནས་རུ་སྟོལ་མར་ཐེབས། རྩ་ནག་གི་ཚོས་རྩེ་སྟོལ་བ་དང་། རྩོད་ལྷག་
རས་པ་གཉིས་ལས་རྩིང་མའི་ཚོས་སྟོར་མང་པོ་དང་། རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྤྱི་ལོ་ཚོས་
སྟོར། ཀམ་པ་ལྷ་དམར་ནག་གཉིས་ལས་རྒྱགས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོས་སྟོར་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་
གསུམ་པ་ཤིང་འབྱུག་སྤྱི་ལོ་1424ལོར་རྒྱུང་ཆེན་རུ་ཐེབས། རྒྱུང་ཆེན་པ་ཤུག་སྟོ་ལས་རུས་འཁོར་རྒྱུད་
འགྲེལ་སྐར་ཅིས་དང་། དེ་ནས་སྐར་ཐང་ལོ་རྩ་བ་སྐྱོ་སྟོ་ལས་སྐྱོ་རིག་པ་གསན་པ་སོགས་སྐྱོར་མཁས་
ཤིང་གྲུབ་པའི་སྟོས་བྱ་རྒྱལ་རྩ་ཆ་རྒྱལ་ལ་བཞེན་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་མཁས་པའི་མཐར་མོན་པར་
སྤྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ལས་ལོ་ལྟ་ཅམ་རིང་མདོ་

ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་མང་དུ་གསན་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཡང་ཐོགས་མེད་མཁྱེན་པས་པལྟེ་ཏེ་དེར་སང་འཛམ་གླིང་ན་
 ཀྱུ་མ་ལྷོ་(གཞིན་རྒྱ་དཔལ་)ལས་མཁས་པ་ངས་མ་མཐོང་ཞེས་བསྐྱགས་པའོད་མཛད། རྒྱལ་བཟང་དུ་
 གོང་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་རྒྱུ་ལ་བཀའ་འགྱུར་བཞིངས་པའི་ཁྱེད་གཅིག་དཔོན་མཛད། བྱ་ལོ་སྟེ་སྟེ་
 ལོ1441ལོར་གོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་ལྱུང་གིས་གདན་ས་མཐིལ་དུ་བཞུགས། ལ་སྟོད་
 བྱང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་མཐུ་བྱི་མ་ཐེབས་ཀྱི་བར་དུ་པམ་ཆེན་ཚོས་གསུང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རྟེན་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ1642ལོར་ཀུན་མཁྱེན་ངག་གི་དབང་
 པོས་སྐུན་དངས་པ་ལྟར་སྟག་ལྱུང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཟབ་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་བྱ་ལྷ་
 ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྲིལ་སྟེ་ལོ1476ལོར་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་རྩོམ་པའི་མགོ་བཅུགས་ཤིང་
 ས་པག་སྟེ་སྟེ་ལོ1479ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་
 གྲུང་སྟེ་ལོ1481ལོར་སྐྱ་གཤེགས།^① ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་སྟུང་མེད་ཀྱང་སྐྱ་སྐྱར་
 ལ་མཁས་པས་སྤུལ་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚོགས་པོད་། ཀྱུ་
 པར། དཔལ་རི་བོད་ཞབས་ཀྱི་བསྟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་
 པ།(253-255) དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་བདུན་པ།(255-255) རྒྱུད་། ཉ ། པོད་
 ཏུ། དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས།(45-48) གྱི་དོ་རྩེ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ།(48-67) དཔལ་
 གྱི་དོ་རྩེ་སྐྱབ་ཐབས་རབ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་གཅན་
 གསང་བས་མཛད་པ།(96-126) འདི་ནི་པོ་བྱང་རྟེན་གདོང་དུ་བསྐྱར། གྱི་དོ་རྩེ་སྐྱབ་ཐབས་ནམ་
 དག་གཏིར།(175-189) དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་བཤད་དཔལ་འཛིན་དགའ་བས་མཛད་
 པ།(289-303) འདི་ཉིད་ཚོས་འཁོར་དཔལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་མཆིམས་སུའི་དཔེན་གནས་སུ་བསྐྱར་
 པ། རྒྱུད་། ལྷ ། པོད་ཏུ། དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པལྟེ་ཏེ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 གྱིས་མཛད་པ།(306-349) འདི་ནི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་རྟེན་གདོང་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཚོས་
 མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

① ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་པའི་ལོ་རྒྱུ་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་ལྷ་དམར་ཚོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཅུམས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་དམ་པ་མཁན་ཆེན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གྱི་སྟོད་དུ་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་གྱི་ནམ་པར་ཐར་པ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དུ་
 རྒྱས་པའི་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལོ2004ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་པ་ཡིན། ཞིབ་དུ་
 རྒྱུ་ཐར་དེ་ཉིད་ལ་གཞིགས་པར་འཇོལ།

ཁོར་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོར་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལུ་། བོད་རུ། རྩོམ་པ་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བརྟུལ་
ཞུགས་སྟོན་པ་ནག་པོ་པས་མཛད་པ་(6-10)བཅས་སོ། །

དགེ་སྦྱང་འོད།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོར་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དབུ་མ་རྒྱུ་གྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་པརྟེ་ཏ་རྣམས་ལས་མཛོག་རུ་གྱུར་པར་ཀུན་གྱིས་བསྟགས་ཤིང་འགྲན་ཟླ་མིང་པ། རྒྱུད་
པར་རུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་མིང་གང་། རྟོན་པའི་
བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་འབྱུང་། ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དེས་མཛད་པ། ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྦྱང་འོད་གྱིས་བསྐྱར་
པ། སྤྲད་ནས་འོ་རུ་ལོ་རྒྱུ་བའི་འབྱུར་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གངས་རྫོངས་སྤྲད་གཉིས་སྤྲ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་
བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟེད་རུ་འཁོད་གྱུར་།^① རྩོད་གེ་བསྟན་འབྱུར་གྱི་དབུ་མའི་སྟེ་ཆོན་རུ་མ་མཐོང་
ཞིང་སྤར་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡོད་པ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་།

དགེ་བཤེས་སྟོན་གཞན།

སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པའི་རུས་སྟོན་ཅམ་རུ་སྤྱི་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོར་
གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ལུ་། བོད་རུ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྐུ་བ་ཐབས།(260-
261) ཆོད་མ་། ཅེ་། བོད་རུ། ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་
སྟོགས་གྱི་སྤང་བོས་མཛད་པ་(88-93)བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།

སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ནི་ཡབ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ལོ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐུབས་རྒྱུད་གི་

① ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཚོམ་སྐྱར་བྱས། གངས་རྫོངས་སྤྲད་གཉིས་སྤྲ་བ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྟོ་གསལ་དགའ་སྟེད་། བྱང་
ཁུལ་དེ། ལོ་རྒྱུ་བ་གང་དེའི་སྐུབས་དོན་རུ་གསལ།

སྤྱི་ལུ་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་ཤིང་བྱ་ཉེ་བྱི་ལོ་1405ལོར་སྤྱི་བལྟ་མས། མཚན་དགོན་མཚོག་སྤྱབས་སུ་
 གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱུ་པ་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་མཁས་པར་མཁུན། དགུང་གངས་ཉི་ཤུ་པར་སང་གེ་
 རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྩལ་ནས་རབ་རྩ་བྱུང་། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་བ་ཡབ་སྤྱི་བྱུང་རྩ་
 མདོ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་། སྤྱི་བྱུང་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་རྩ་མ་དང་། ཐིག་ཆལ་
 ལ་སྤྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དགས་སྤྱབ་རྩ་མ་མཁུན་པ་བྱུང་། དེ་ནས་
 འབྲས་སྤྱངས་དགོན་རྩ་འཇམ་དབྱངས་བཀྱ་ཤེས་དཔལ་ལྷན་ལ་མདོ་སྟོགས་མང་རྩ་གསན་ཞིང་གྲ་སྒྲོར་
 གཞུང་ཤིན་རྩ་མང་བ་མཛད། སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་བ་སྤྱི་གས་རྩེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྩལ་རྩ་ཐེབས་ནས་སྤྱི་
 རྩོ་ཀ་ལྷ་པ་དང་བྱི་རྩོ་ཅུ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུགས། རྩལ་འཁོར་སོགས་སྤྱི་མཐི་སྤྱི་དོད་སྤྱི་རྩོ་
 བ་དང་། ཡིག་རིགས་རྩ་མ་མཁུན་ཡང་གར་ཡང་མ་སྟོན་པ་ལྷ་བྱུང་སོང་། ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་སྟན་
 བར་ལ་བྲིས། ཤོག་ལས་མཚན་མོར་མཛད། ཆོ་རྩོའི་བར་ལ་གཞུང་བཟུང་། སྤྱི་ཐོ་རངས་སྤྱི་རན་
 མཛད་པས་ཤིན་རྩ་བསྟེལ་བ་བྱུང་ཡང་། རགས་རིམ་སྤྱི་གས་སུ་ཆུད། སྤྱི་ལོ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་རྩ་སྟོན་
 རྩལ། ཐ་སྤྱི་རིག་གནས་ལྷ་ཆར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་གསན་ཞིང་མཁུན། ཐོ་དོང་པམ་ཆེན་དང་
 མཇལ་ནས་གསུང་ཆོས་མང་རྩ་གསན། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་གྱི་གདན་སར་ཐེབས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
 མཛད་པས་ལྷན་རིང་རྩ་བསྟན་པ་བསྤྱངས། བྱུང་རྩ་ཉིང་འཛིན་ཟབ་མོ་ལ་བཙོན་པར་མཛད་དགུང་
 གངས་ང་གཅིག་པ་ཤིང་པག་བྱི་ལོ་1455ལོར་རྩལ་འཁོར་སྤྱི་དོན་བཅུ་མས། མདོ་སྟོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
 མང་རྩ་མཛད་ཅིང་། རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ཆ་འབྲེལ་སོགས་སྤྱི་གས་ཚོམ་དང་། ཐེབས་སྤྱི་རིན་ཆེན་
 འབྱུང་གནས་སོགས་འབྱུར་ཡང་མང་པོ་མཛད། སྤྱི་གས་སྤྱི་ལོ་འབྱུང་ཆོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱི་བ་དཔོན་
 འདུལ་འཛིན་སྤྱི་མོ། ཉ་ནག་རབ་འབྱུངས་པ་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱུར། སྤྱི་བ་དཔོན་དགའ་བཅུ་བ་སྤྱི་སྤྱི་
 མཚོག་ ཀྱི་དགའ་རྒྱལ་མཚན། བྱམས་ཆེན་པ་སངས་རྒྱལ་འཕེལ། ཐེ་ར་བ་སྤྱི་གས་སང་གེ། ལྷ་ལྷ་
 བ་སྤྱི་གས་སང་གེ། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་གས་མཐའ་ཡས། སྤྱི་རྩལ་ལ་སྤྱངས་པ་ཀྱི་དགའ་འོད་ཟེར་སོགས་
 ཤིན་རྩ་མང་ཞིང་། བྱུང་པར་སྤྱི་མཐི་མཚོག་ནི་ལྷ་ལྷ་ལོ་ཆེན་ཡིན་ནོ། ①ཐོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་
 འབྱུར་ལས། རྩལ་སྤྱི་རན་ཆོས་ཆེན་བཅུ་ཕྱག་ཁ་ཤས་དང་། བཟོ་རིག་སྤྱི་ཆོགས་༡༩༥༥པོ་དེ་རྩལ་ལྷ་
 ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དབྱངས་འཆར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (49-91) ཆོའི་གནས་
 སྤྱི་འབྲས་སུ་གཞོད་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་མཛད་བྱུང་མ་ཡོད་པ། (92-92) སྤྱི་

① རྩལ་དགའ་སྤྱི་བཟང་འཛིན་ལས། རྩལ་དགའ་ཆོག་མཛད་ཆེན་མོ། གྲུང་གི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་1003རྩལ་ལ།

ཆོགས་ སྤོ བྱང་རྒྱ། རྩིབ་རྒྱུར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ།(270-275) རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་
ཞི་བས་མཛད་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

མཁའ་ཀློང་ལྷ་ཁྲི་ལྔ་པ་ལྷ་ཁྲི་ལྔ་པ་།

ཕྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཙུག་པའི་རུས་སྟོང་ཙམ་རུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུང་ལ། བསྐྱེད་འབྱུང་ལས། འདུལ་བ་ལས། སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ་ནས་
གསུངས་པ། (252-253) ཡི་རྒྱུ་འི་(ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་)འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྒྱུས་གསུངས་
པ་ (253-254)སོགས་ཆོས་ཆེན་གྱི་བྱ་རྟག་བཞུགས་སོ། །

ཁྱིམ་སྐད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོད་

རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཉི་ཤེས་1424ལོར་ཡར་ལུང་བཅན་ཐང་གི་བེམས་ཁང་གསར་རྒྱུ་
ཡབ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དང་། ཡུམ་དཔལ་ལྷན་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུ་འབྲུངས། གཏུང་
རྩ་ནི་རྟ་ཡིན། ཐོག་མའི་མཚན་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོ་ལ། དགུང་ལོ་བརྒྱན་པར་རོང་
སྟོན་སྒྲུ་བའི་སང་གིས་མཁན་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་རྒྱལ་སྟོན་དཔོན། བཀའ་བཞི་
པ་ཤིས་རབ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་རྩ་བསྟོ་མཛད་ནས་རབ་རྒྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཤུག་རིན་ཆེན་ཞེས་
གསོ་ལ། སྟོན་དཔོན་དག་དབང་ལས་རྒྱལ་འགྲེལ་དང་ཕར་སྟོན་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར་
ཆེད་ཐང་གི་ཆོས་གྲུ་ཕར་སྟོན་དང་ཆོད་མའི་བཤད་པ་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་སྟེལ་བས་འདུས་པ་
ཐམས་ཅད་རོ་མཚར་གྱི་གནས་ལ་བཀོད། ཚུལ་དེས་ཕར་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་གྱི་ཐུགས་འཕྲིན་ཉི་
སྟོན་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཆེད་ཐང་གི་ཆོགས་སུ་བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ་
དང་། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས། རིན་ཆེན་སྤང་བ། བཤེས་སྤྱིང་། སྟོན་འཇུག་ དབུ་མ་ཅ་འཇུག་ མཛོན་
པ་སོང་འོག་ སྤང་པོ་ལྷའི་རབ་རྒྱུང་པ། ཆོད་མ་སྟེ་བརྒྱན་ནམས་གསུངས་པས་མཁས་པ་ཐམས་
ཅད་མགུ་ཕར་བསྐྱེད། དེ་ནས་མཚུར་སྤར་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྱུ་འོད་ཟེར་ལས་ཀམ་
བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དང་། འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་ལས་ཕར་སྟོན་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་
རྒྱལ་སྤྱི་ལ་རྩ་བའོར་བཅས་གསན། དེ་ནས་ཆེད་ཐང་དང་། བསམ་གཏན་སྤྱིང་། ལོ་སྤང་
ཡུམ་བུ་སྒྲ་མཁར། རྒྱལ་བཟང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ། བེམས་ཁང་སྤྱིང་། ཐག་ལྷ་སྒྲུ་སྒྲུག་སོགས་ལ་

གཤམ་ནས་སྐྱུ་མཆོམས་བཞུགས་ཤིང་སྐྱབ་པ་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལགས་པར་བསྐྱབས་ནས་
 དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙུང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་པོ་སྟག་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1482ལོར་སྐྱུ་གཤམ་གསུམ་། ①ཁོང་
 སྤུངས་སློབ་མ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་བསྐྱུངས་ཤིང་གསུང་ཚཱ་ཡང་པོ་ཏི་བརྒྱ་གཉིས་བཞུགས། ཁོང་
 གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། བ་། པོད་དུ། སྟིང་པོ་དོ་རྩེའི་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རི་བྱོད་ཞབས་
 ཀྱིས་པརྩི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གནང་བ།(264-264) རྒྱུད་། བ་། པོད་དུ། འཕགས་མ་སློལ་མ་དྲག་
 མོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྟག་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་པ།(94-95) གཏོར་མའི་ཆོག་པརྩི་
 ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཞབས་ཀྱི་མཛད་པ།(266-266) གོ་བར་བྱེད་པའི་སྟིང་པོ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་ལྷུ་དེ་བས་མཛད་པ། རྒྱུད་། ཞི་། པོད་དུ། གོ་བར་བྱེད་པའི་སྟིང་པོ་བརྒྱ་བ་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དེ་བའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པ།(283-299) ཆོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 རྣམས་པརྩི་ཏ་ཆེན་པོ་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཀྱི་སྐྱབ་སྐྱར་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
 མཆོའི་སྤེས་བསྐྱར།(299-299) བདག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ཏོག་ཅེ་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(304-
 305) ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(305-306) རྣ་ཆོགས་། ཉོ་། པོད་དུ། འཕགས་པ་
 བཟང་པོ་སྦྱོད་པའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འཕགས་པ་
 གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོན་ལམ། རྒྱལ་པོ་གསེར་ཀྱི་ལག་པའི་སྟོན་ལམ། ལག་བཟང་
 གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ལམ། སྦྱོན་པའི་རབས་ཀྱི་སྟོན་ལམ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྟོན་ལམ། བྱམ་རྒྱུ་སེམས་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ལམ། འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་
 ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོ་རྩེའི་སྟོན་ལམ་བཅས་སྟོན་ལམ་དགུ་པོ་འདི་ནི་དཔལ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་
 རྟགས་བྱོད་དུ་བསྐྱར་པ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ།

ཆག་གི་གསུང་རྒྱུད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་ནང་གསེས་མཐའ་མ་དེ་
 ཡིན། དེ་བ་སྟོན་དུ་དེ་རྩེས་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཞི་པ་ལྷགས་

① རུང་དཀར་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་407དུ་
 གསལ།

འབྲུག་ལ་གདན་སར་བྱོན་ཏེ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་མེ་མོ་སྤྱུ་འདི་ཡན་ལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱན་སོང་ངོ་། ༡༦ ཞེས་
 འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དཔལ་ལོ་གཙུག་ལག་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱ་བའི་གྲང་སྤྱི་ལྷག་ལ་གཞིགས་
 ཆེ་སོང་ཉིད་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོའི་མཛུན་རུ་བཞག་ཡོད་པ་ལྟར། མོང་བསྟན་འབྲུངས་ལོ་མེ་མོ་ལོས་
 དེ་རབ་བྱང་རྒྱག་པའི་མེ་ལོས་བྱི་ལོ་1327ལོ་དང་། དེ་ནས་གདན་སར་བྱོན་པའི་བརྒྱ་བའི་པ་ལྷགས་
 འབྲུག་དེ་བྱི་ལོ་1340ལོ་དང་། མེ་མོ་སྤྱུ་ལོ་ནི་རབ་བྱང་རྒྱག་པའི་མེ་སྤྱི་ལོ་1356ལོ་ཡིན་དགོས་པ་
 ལྟ་བུར་འབྲུག་ལ། ཁོང་གི་འདས་ལོ་གསལ་བོར་མ་དེས། ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་དང་། ཆག་ལོ་ཆོས་རྒྱུ་
 དཔལ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་བཅས་ཆག་གི་རུས་རྒྱུད་རུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་གསུམ་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱའི་ལས་དོན་ལ་མཛད་རྒྱུ་ཞེས་གིན་རུ་ཆེས། །

ཞུ་ལུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ།

རྒྱ་གར་སྐད་རུ་རྒྱམ་པུ་ལ་རྟ་བྱ་དང་། བཀའ་བསྟན་རུ་བརྒྱས་པའི་ཆོས་ཚན་གྱི་འགྱུར་བྱང་རུ་རྟ་
 མ་པུ་ལ་ཞེས་པའང་སྤང་། བོད་སྐད་རུ་ཞུ་ལུ་ལོ་རྒྱ་བ་ལམ་ཡང་ན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ། ཞུ་ལུ་
 ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ་དང་ཞུ་ལུ་མཁན་ཆེན་སོགས་ཞུ་སྟོལ་ཡོད། རབ་བྱང་བརྒྱན་པའི་ལྷགས་མོ་
 བྱ་སྟེ་བྱི་ལོ་1441ལོར་ཡབ་འཁོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱང་བ་བསམ་གྲུབ་དཔལ་བཟང་དང་། ལུ་མ་རིན་ཆེན་
 ཆོས་འཛིན་མཁན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཞུ་ལུ་མཐེལ་གྱི་ཁང་གསར་གོང་མ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱ་འབྲུངས། སྤྱི་ལོ་
 སྤྱིང་བཞི་ལས་ཁོང་ནི་ཐོག་མར་འབྲུངས་པའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་གཅིག་རུ་ཡོན། མཚན་ཆོས་སྦྱོང་འབྲུམ་ཞེས་གསོལ་
 ཏོ། །དགྲང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག་བྱི་ལོ་1448ལོར་རྒྱལ་ཆེ་མེ་པ་དང་
 རིན་མཁའ་པ་གཉིས་དམག་འབྲུག་བསྐྱངས་སྐབས་ཡབ་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེའི་དམག་གི་མགོ་བྱེད་རུ་ཐེབས་ནས་
 དམག་ཐོག་རུ་འདས། དེ་ནས་ཁོང་རྒྱལ་ཆེ་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་རུ་མངགས་
 ཤིང་། དགྲང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ས་ལྷག་བྱི་ལོ་1458ལོར་རྒྱལ་ཆེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེར་མཁན་ཆེན་དགོན་
 མཚན་བཟང་པོའི་རྒྱང་ནས་རབ་བྱ་བྱང་། མཚན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲང་ལོ་
 ཉིར་ལྷ་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོར་རྒྱལ་མཁར་ཆེ་བའི་བདག་པོ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྒྱན་པའི་ལྷག་དམ་མཛད་ནས་
 ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཅིས་སྤྱི་ལོ་འགྱུར་བའི་ཞུ་ཆེན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་བཀའ་ལྷང་ནོས་
 པས། བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཞུ་ཀྱིས་བཞེས་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེར་གསེར་ལྷག་ཁང་ཆེན་རུ་ལོ་

① འཁོས་ལོ་གཞོན་དཔལ། དེབ་ཐེར་རྩོན་པོ། སྤྱིང་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས་1233རུ་གསལ།

བཙུག་ལྷ་མོ་རིང་ཙམ་བཀའ་འགྲུར་གྱི་ཞུས་དག་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་རྒྱལ་པར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲིབ་
 བསྟེན་པ་རྒྱུགས། སྐྱེ་ཞང་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲུབ་དང་བྲག་དམར་རབ་འབྱམས་པ་སློང་ལོ་རིན་པ་སོགས་
 བསྟེན་ནས་མདོ་སྒྲུགས་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐིལ་བྱེད་པ་མཛད། ལྷག་པར་རིག་གནས་གྱི་བཤད་རྒྱུ་
 ཉམས་པ་གསོ་བྱེད་སྐྱེ་རིག་པ་ཆེན་པོ་གནས་བརྟན་ལེགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་སྤོངས་སྐྱེ་པ་ལོ་
 ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་སྟོན་ལྷགས་རི་བ་ཐར་པ་བཟང་པོ། ལྷག་ཆང་ལོ་ཚུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་
 སོགས་མཁས་པ་རུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་ཆོགས་ནས་བརྒྱུད་ཉི་ཟླ། ལྷན་
 དག་སྤེལ་སྦྱོར། མདོན་བཙུག་ལྷོས་གར་ཏེ་ཐ་སྟོན་རིག་གནས་ལྷ་ལ་འཕགས་ལྷ་ལ་ནས་འགྲུར་བྱེད་
 པའི་གཞུང་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མ་འགྲུར་བ་མང་པོའི་རྒྱ་དཔེའི་སྤྱིང་ནས་གཏན་
 ལ་ཕབ་ཉི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད། འདི་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཟིགས་བཞིན་
 བོད་སྐད་རུ་སྦྱར་སྐབས་སྟོབ་མ་ནམས་གྱིས་བོད་དཔེ་བརྒྱུད་ནས་གནས་པ་ན་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་ཆད་
 ལྷག་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཁུངས་དག་པར་གསུངས་པ་ལ་སྟོབ་མ་སྤུལ་རུ་འགྲོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱུ་ལོན་
 དཀའ་བར་གྲགས་ཞེས་པར། འབྲས་སྦྱངས་སུ་བཞུགས་པའི་ཁོང་གི་ཕྱག་དཔེའི་ཁོད་གྱི་ཏ་ལའི་ལོ་
 མའི་རྒྱ་དཔེ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལ་ཁོང་སྐྱེ་དངོས་ནས་གཟིགས་མཆན་མཛད་པའི་ཚུལ་ལས་གོང་
 བསྟེན་ར་གསལ་པོར་འཕྲོད་བྱུང། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་རྒྱ་སྟོན་ལྷགས་རི་བའི་གདན་སར་དབང་
 བསྐྱར། དགྲུང་ལོ་ང་ལྷ་པར་གྲ་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གདན་སར་དབང་བསྐྱར་ནས་བརྒྱུད་བྱིས་
 སུ་བཞུགས་ལྷ་ལ་གཙོ་བོ་དེར་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ཤིང་པོ་བྱིའི་ལོ་སྟོན་རྒྱལ་ལྷ་བའི་ཆོས་
 བརྒྱུད་དགྲུང་ཉིན་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ཞུ་ལྟར་ཕྱག་ལེབས་ཏེ་མདོ་སྒྲུགས་
 གྱི་དང་། ལྷག་པར་རུ་བྱེད་མོང་རིག་གནས་གྱི་བཤད་རྒྱུ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགྲུང་ལོ་དོན་རྒྱལ་པར་སྤེ་
 བ་ཡར་རྒྱལ་པས་གདན་ཞུས་ལྷ་པར་སྐར་ཡང་གྲ་ཐང་རུ་ལེབས་ནས་དེ་ཀར་བཞུགས་བཞིན་དགྲུང་ལོ་
 བརྒྱུད་ཅུ་གྱུ་བརྟན་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་བའི་མེ་ཕག་གྱི་ལོ་1527ལོར་སྐྱེ་གཤེགས། ཁོང་གི་བུ་སྟོབ་གཙོ་བོ་
 ས་ལོ་ཀུན་དཀའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་དང་། ལོ་ཚུ་རྩ་ཉ་དྲུ། མཐུ་སྟོབས་ཆོས་གྱི་དག་
 དབང་བསོད་ནམས། ཉིད་གྱི་དབོན་པོ་ལོ་ཆེན་པ་ད་མ་དཀར་པོ། སྦྱགས་ལོ་དག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་
 ཤིས། གཡའ་བཟང་མཁས་བརྟན་དབང་པོ་དང་བཅས་ལོ་ཆེན་དགུ་སོགས་མང་རུ་ཡོད། ① ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་

① འདིར་དཔལ་ལྷ་ལྟའི་མཁན་བརྒྱུད་ནམ་ཐར་དང་རུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་གཞིར་བརྒྱུད་བ་དང་། རྒྱལ་ཐར་གྱི་ཤོག་
 རྩིས་201ནས་223བར་དང་ཆོག་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་རྩིས་1757རུ་གསལ།

སར་པའ་ཆེན་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྒྱལ་ས་
 ལོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ངོ་མཚར་གྱི་བའི་སྒོ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་
 ཀྱི་ཡི་གེ་མ་མོ་དག་ལས་ཤིས་སོ་^①ཞེས་ཞུ་ལུའི་རི་ཕྱག་སྐུལ་སྐྱོ་གསལ་བསྟན་སྦྱོར་གིས་མཛད་པའི་
 དཔལ་ཞུ་ལུའི་མཁན་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་དུ་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་འཁྱུར་ལ། བསྟན་འཁྱུར་ལས། བསྟོན་
 ཆོགས་པོད་༥༥༥ པར། རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་ཕྱག་ན་རྩོམ་མཛད་པ།(75-76) དཔལ་
 གདན་ས་ཐིམ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བསྐྱུར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོན་པ།(193-194)
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ།(194-194)
 དཔལ་ལྷན་རྩེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་མཆོག་སྤྱིད་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ།(195-195) སྒྲ་
 མ་དམ་པ་ལ་བསྟོན་པ་ཏ་རི་ཕྱུའི་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཀོད་པ།(258-258) ལྷ་ལུའི་བསྟོན་པ་
 རྒྱར་བྱང་མེད་པ། རྒྱུས་རབས་ཀྱི་བསྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པ།(255-257) སྤྱི་
 སྤྱི་ཏ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་མཆན་བྱ། རྩེ་བཅུན་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་སེང་གི་སྐུ་ལ་བསྟོན་པ་སྟན་རག་
 མཁན་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་གཉིས་རྒྱུས་སྤྱང་བས་མཛད་པ།(250-251) རྒྱད་༥༥༥ པོད་དུ། གནས་ལ་
 སོགས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་པཱི་ཏ་གནས་བཏན་ཤུག་རྒྱི་ཏས་མཛད་པ།(316-323) དཔལ་བདེ་
 ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་པ། རྒྱད་༥༥༥ པོད་དུ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 རྒྱབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་མི་རི་པའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ།(168-183) ཐིམ་
 རོན་གྱི་ལོའི་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བསྐྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ། འདི་
 ལ་གཞུང་གི་ཆོད་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལྷག་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ཅེས་བྱང་ངོ་། །རྒྱད་༥༥༥
 པོད་དུ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྒྱབ་ཐབས་ཆོགས་བཅད་སུམ་ཅུ་བ་སློབ་དཔོན་རྒྱན་གྱི་བཞོན་པའི་
 ལྷས་མཛད་པ།(159-161) སྒྲ་མདོ་༥༥༥ པོད་དུ། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲ་བརྩོན་པའི་འགྲེལ་བ་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན།(142-231) ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱུར་
 པ་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་བརྩོན་པའི་སྐབས་སྤྱི་བའི་རྒྱང་བ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་གཉིས་
 སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་ལྷས་མཛད་པ།(231-278) འདི་ནི་དཔལ་གྲ་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པར་བསྐྱུར་པ། སྤྱི་ཆོགས་༥༥༥ པོད་དུ། མདོན་བརྩོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ཆོགས་གསལ་བ་པཱི་

① ཞུ་ལུའི་རི་ཕྱག་སྐུལ་སྐྱོ་གསལ་བསྟན་སྦྱོར་། དཔལ་ཞུ་ལུའི་མཁན་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་། པོད་རྫོངས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་རྒྱན་
 ཁང་། 2014ལོ་ ཤོག་ངོས221ཏུ་གསལ།

ཏ་དཔལ་འཛིན་མཛད་པ།(70-163) སྒྲ་གཅིག་དོན་མང་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ་རྣམས་བསྐྱར།(164-242) ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེས་ཀྱི་མན་ངག་ཏུས་ཞབས་པ་པོ་རྟེན་ཏུས་མཛད་པ་(253-265)སོགས་བསྐྱར་རོ། །

རྒྱ་མཚའི་ཞེ།

ཕྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བཙུ་ལཱ་བའི་ཏུས་དགྱིལ་ཙམ་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མྱེ་པོད་། ༡ ་༥ པར། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བཞུགས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་ལཱ་བཙུ་ཆ་ཏུག་དང་ལེའུ་བཙུ་ལ།(1-343) བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་པོད་། ༡ ་༥ པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོན་པ།(195-196) འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷུག་གི་བསྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གར་སྟོགས་ཀྱི་པརྟེན་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་སྐྱར།(251-253) ཆོགས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་གི་བསྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ།(253-253) རོར་བུ་རྒྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྐྱར་པ། རྒྱུད་། ༡ ་༥ པོད་ཏུ། ཐམས་ཅད་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཙམ་ཏུ་འཛིན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ།(305-306) ཨ་ར་པ་ཙེ་ནའི་སྐབས་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་མི་པམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་པརྟེན་ཏ་ཆེན་པོ་མྱེ་བ་ན་རྒྱའི་བཀའ་རྟེན་གྱིས་འགྱུར་རྟེན་ལས་ཏུང་བད་བཙུམ་ཤིང་། རྒྱ་དཔེ་དང་རྒྱུད་པ་མཐུན་པར་གཞོན་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

ལྷ་བན་ཆོས་ཀྱི་བཙོན་འགྱུས།

ཕྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་བཙུ་ལཱ་བའི་ནང་ཏུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༤ ་༥ པོད་ཏུ། དཔལ་ལྷོ་རྟེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་ཉི་བྱ་ཆ་བཞི་པ་དང་།(15-30) དཔལ་ལྷོ་རྟེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ་དང་།(30-36) དཔལ་ལྷོ་རྟེ་གཏུམ་པོ་སྐྱགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཙུ་པ།(36-39) བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཙམ་པ་། ༥ ་༥ པོད་ཏུ་མདོ་མྱེ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་དང་།(183-189) ཆད་མ་། ༥ ་༥ པོད་ཏུ་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ་(178-295)རྣམས་སོ། །

ཞུ་ལུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཡོ་རྫོ་བ་འདི་ཉིད་མྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བཙུ་ལུ་བའི་རུས་སྤྲོད་ཅམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས་པ་དང་། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྟོག་པ་རྒྱལ་པོ་
ཙམ་བའི་རྒྱུད་མྱེ་མ་དང་བཅས་པ། ཁ་ཅིག་གིས་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱུར་པར་བཞེད་ཅིང་ཁ་ཅིག་གིས་
མ་དགེ་སྒོས་བསྐྱུར་པར་བཞེད་པ་ལ། མཁས་པ་ཞུ་ལུ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་དབྱད་
ནས་ཁྱས་ཞེས་གངས་རྒྱུངས་སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྒོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད་རུ་འཁོད་ཡོད།^①

སྒྲིགས་རྟེན་ཡོ་རྫོ་བ་དག་དབང་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས།

ཁོང་ཉིད་མྱེ་ལོའི་རུས་རབས་བཙུ་ལུ་བའི་རུས་དཀྱིལ་ཅམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་རྒྱུད་རུས་
ནས་ཞུ་ལུ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲུ་ཁྱས་ཤིང་། ཞུ་ལུ་ཆོས་སྦྱང་བཟང་པོ་(1441ལོ-1527ལོ)སོགས་ལ་
བསྟན་ནས་མདོ་སྤྲེལ་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་མྱེན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་པོ་སྟེ་ལོ་1476ལོར་བརྒྱ་གསར་རྟེང་གི་རྣམ་གཞག་ལི་
ཤེའི་གྲུ་ཁང་མཛད། བརྒྱ་གསར་རྟེང་གི་བྱང་པར་སྟོན་པའི་དག་ཡིག་འདི་ཉིད་པོད་ཀྱི་བརྒྱ་སྟོད་ལོ་
རྒྱས་སྦྱང་ཆོས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དབྱད་ཡིག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་བཞིན་པ་དེའོ། ཁོང་གི་འབྱུར་
ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། རྣ་ཆོགས་༥ པོ་པོད་རུ། ཅན་བའི་ཡི་གེའི་འབྲེལ་བ་སྒྲིག་ལོ་དག་དབང་རིན་
ཆེན་བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་གྲ་ཐང་རུ་བསྐྱུར་པ་(265-270)བཅས་སོ། །

དཔལ་ཁང་ཡོ་རྫོ་བ།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་1456ལོར་གཙང་གི་བཞད་ཤར་སྒྲིགས་དཔལ་ཁང་ཞེས་
པའི་བྱིམ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས། མཆོན་གཞན་ལ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚོ་དབྱངས་ཅན་སྟེམས་པའི་
ཞེ་དང་། དཔལ་ཁང་ཡོ་རྫོ་བ་དང་། དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད། ཀམ་འཕྲིན་ལས་སྒྲིགས་ལས་ནམ་
རྒྱལ་སོགས་སུ་འཁོད། རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་སྒྲིགས་སྟོན་ཀམ་ཡོ་རྫོ་བ་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་
ཡིན་ཞིང་། མྱིས་སུ་མཁས་པའི་སྤུལ་རུ་མྱེན་ནས་མཆོན་གྱི་སྟོན་པ་རིང་རུ་གྲགས་པ་དང་། རབ་བྱུང་

① ཀན་རྟོ་པོད་རིགས་རང་སྦྱང་ཁྱལ་ཆོས་སྐྱུར་བྱས། གངས་རྒྱུངས་སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པ་རུ་མའི་འབྱུར་བྱང་སྒོ་གསལ་དགའ་སྦྱིད་༥ བར་
ཁྱལ་དེའ། ༥ ཡོ་རྫོ་བ་གང་དེའི་སྐབས་དོན་རུ་གསལ།

དགུ་བའི་ས་ཁྱི་ཉི་ཤེ་ལྟ་ལོ་1538ལོར་བཟུང་གི་བྱུང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་
མཁས་པའི་དག་གི་སྟོན་མཁམ་དག་ཡིག་དག་སྟོན་ཟེར་བ་དེ་བཅམས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་པས་
བོད་ཀྱི་བཟང་དག་གི་གཞུང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བཅི། འདས་ལོ་སོགས་གསལ་བོར་མ་དེས།

རྩེ་བཅུན་ཀུན་དགའ་སྟེང་ཡོ།

རྩེ་བཅུན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པོ་མཆོག་ནི་ཡུལ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་རྩེ་མོ་ཁ་རག་
དང་ཉེ་བར་འབྱེད་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཡབ་རྩ་ལོའི་གདུང་རྒྱུད་ནམ་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་དང་ཡུམ་རྩེ་རྩེ་
བུ་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ཤིང་པག་ཉི་ཤེ་ལྟ་ལོ་1575ལོར་ཆོས་འཁོར་སྤངས་སུ་སྤྱི་
བཟུམས། མེས་པོས་པད་མ་སྤྱི་གཙང་རྩེ་རྩེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། མཆོན་གཞན་ལ་རྩེ་ནང་རྩ་ར་ན་མ་
ཡང་ཟེར། དགུང་ལོ་བཞིའི་སྟེང་རྩེ་ནང་མཁན་པོ་ཡུང་རིགས་རྒྱ་མཆོས་རྩེ་ནང་སྤྱི་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱར་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་རྩེ་ནང་དགོན་ཏུ་བྱོན། དགུང་ལོ་བཅུད་པར་རྩེ་དགོན་ཆོས་
ཡུང་ཏུ་ཐེབས་ནས་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ལྷན་གྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་བསྟེན། ལྷག་ཡུང་པ་ཀུན་དགའ་
བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་མཛོས། མཆོན་ཀུན་དགའ་
སྟེང་པོ་ཞེས་གསོལ། རྒྱ་གར་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བ་ཇ་ལ་རྩ་མ་མཆོག་གིས་རྩ་ར་རྩ་མ་ཞེས་བུ་བའི་མཆོན་
གསོལ་བའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བས་དེ་ནས་བཟུང་ཉི་རྩ་ར་རྩ་མ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡོངས་སུ་གྲགས། ལོ་
རྩེ་བཅུན་ལྷག་གི་རིང་ལ་མཁན་པོ་ཡུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་ལྷན་གྱུ་ལ། རྩེ་ནང་
རྩེ་རྩུང་རྩེ་བཅུན་སྲས་པའི་སངས་རྒྱས། བརྒྱ་ལྷ་རྩ་རྩ་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ལས་མདོ་སྤྲུལ་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་མང་ཏུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཅུན་པ་ལྷགས་ཡོས་ཀྱི་ལོ་1591ལོར་སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་
ལྷན་གྱུ་ཀྱིས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གངས་ཆང་བའི་དབུས་སུ་བསྟེན་རྩེ་གས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་
དག་པར་བཞེས། རྒྱ་གར་གྱུ་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྲས་པའི་མགོན་པོ་ལས་རྒྱུད་སྟེའི་དབང་དང་བསྟེན་
རྩེ་གས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཏེ་སྤྲུལ་སྤྱི་མཛད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བོད་འདིར་སྟོན་མཛད་ཀྱི་སྟོ་སྟེད་ལ་བརྒྱ་
ཅམ་བྱུང་བར་རྩེ་རང་ཉིད་ནས་གསུངས། རྒྱ་གར་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་སུ་ནི་བ་ཏ་སྟེ་དང་ཕུན་བརྒྱ་སོགས་
ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་དང་། སྤྱི་སོགས་ཀྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བསམ་མཛད་དེ་
མཁས་པའི་ཡང་ཆེར་སོན་ཞིང་། མདོ་སྤྲུལ་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན་གནད་ཏུ་སྤྱུངས་པས་ས་ལམ་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བཞེས་ཏེ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སྤྲུལ་རྩེ་ནང་ཏུས་

བྲིད་ཆེན་མོ་བཅུགས་ཏེ་ཆོས་བྲིད་རྒྱས་པར་གནང་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་བུ་སྟོབ་མང་པོ་ལ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
 འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། དགུང་ལོ་ཞི་གཅིག་པ་ཤིང་ལོས་སྟེ་ལོ་1615ལོར་གཙང་པ་སྟེ་བྲིད་ཀྱིས་སྟོན་
 བདག་མཛད་ཅིང་རྫོན་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཉག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་ཕྱག་བཏབ་ནས་གདན་
 ས་མཛད་དེ་མདོ་སྟགས་བཤད་སྟབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར། རྒྱལ་དབང་བཞི་པ་ཆེན་མོས་མེ་ཏི་
 བྱ་བའི་མཆོན་གསོལ། དེ་རྗེས་སོག་པོ་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བརྟན་པ་སྟེལ་ཞིང་དགོན་
 པ་དུ་མ་བཏབ། སོག་ཡུལ་དུ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་ཞེས་སྟོན་གསལ་ཆེ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྦྱོང་
 བའི་སྟོབ་མའི་ཆོགས་གཙོ་བོ་སྟེལ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཤམ་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། བཤམ་
 ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། བཤམ་གྲུབ་སྟོ་གོས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་རྫོན་པའི་བརྟན་འཛིན་གྱི་སྟེས་
 བུ་དུ་མ་དང་། གཙང་པ་སྟེ་བྲིད་སྟོན་ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཡབ་སྟེས་དང་། བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་
 རྒྱལ་སོགས་ས་སྦྱོང་སྟོན་བདག་མང་དུ་བྱུང་། རྗེ་བཅུན་མཆོག་གིས་སྟེས་ཆོས་གནང་བའི་སྟོར་ལ་
 སྟོན་པའི་མཛད་བརྒྱ་དང་། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་པའི་གྲུབ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྟོར་དང་། ཤེར་
 སྟོང་། བཟང་སྦྱོང་། རུས་འཁོར་། བདེ་མཆོག་གསང་འདུས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་མདོ་
 སྟགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་སྟོར་དང་། ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་བའི་དབུ་མ་སོགས་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་གྲུབ་སྟོར་
 དང་། རྒྱུད་སྟེའི་ཆོ་ག་དུ་མ། བསྟོན་ཆོགས་དང་སྟོན་ལམ་སོགས་རྫོན་པའི་ཡུགས་ཀྱི་བརྟན་
 བཅོས་པོ་ཏི་བཞི་བཅས་ཁྱོད་སྟེགས་བམ་བཞི་བཅུ་ལྟག་མཛད་དེ་རྫོན་པའི་རིང་ཡུགས་ཆང་ལ་
 མ་ཞོར་བ་བརྟན། སྦྱོར་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་སྟེལ་ཏེ་སྟབས་བརྒྱད་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེདས་
 པར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱི་སྟེ་ལོ་1634ལོར་ཉག་བརྟན་དམ་
 ཆོས་སྤྱིང་དུ་སྟེ་གཤེགས།^① ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་༥ ཅུ་པོ་དང་། སྟོན་
 ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྟོབ་མ་འདུས་པ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་འགྱུར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ།(286-295) སྟོན་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་འདུས་པ་དོན་དམ་པ་ལས་སྟེ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།(295-
 309) བརྟན་འགྱུར་སྟེ་ཆོགས་༥ རྟོན་༥ པོ་དང་དུ་བདེ་སྦྱོང་པ་དབྱངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་
 (10-21)སོགས་བཞུགས་སོ། །

① རུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རུང་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་905ཙུགས་ལ།

ལྷ་དགའ་ལྷན་གྱི་དབང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

འདར་ལོ་རྒྱུ་དབང་ལྷན་ཆོས་སྐྱོན་གྱི།

ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་རྒྱུ་མཆོག་ཅམ་རྒྱ་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྐྱ་མདོ་༡༨༥ བོད་དུ། བར་སྟོན་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོ། (1-9) བར་
སྟོན་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་བ་རབ་རྒྱ་བ་གསལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སྐོབ་དཔོན་ཨ་ཁུ་
རྒྱ་ཏིས་མཛད་པ། (10-125) འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། ཆོའི་རིག་བྱེད་མཐའ་དག་གི་
སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པ། འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། ཆོངས་པ་རིག་བྱེད་རྒྱ་མཚོའི་ཡན་ལག་
འཛིན་པ་གཡོ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བར་བྱེད་གྱི་མན་རག་ལག་ལེན་ཐོར་བྱ་གཉིས་
ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བསྐྱུར་པ། མིག་འབྱེད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། འདི་ནི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་
ལར་བསྐྱུར་པ། འཕགས་ལྷལ་བ་ཏའི་སྐྱོན་པ་ད་ན་དེ་པའི་སྐྱོན་བཅོས་དང་བར་བྱེད་གྱི་ཅ་ག་རིགས་མི་
གཅིག་པ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྐྱོན་སྟོང་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི།

ཡབ་སྐྱུ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་གསང་བདག་འཛིན་ལས་སྐྱོན་གྱི་དབང་ལྷན་ཤེལ་དགར་དོ་རྩེ་མཚོའི་སྐྱལ་
པ་སྟེ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྟོན་མའི་སྐུ་སྐྱུ་རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1654ལོར་གཡོར་
པོ་གྲ་ནང་གི་སྐུ་སྐྱུ་དཔོན་དར་རྒྱས་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་ལྷན་པའི་སྐྱུ་ལྷན་པའི་སྐྱུ་ལས་མཚན་ལ་ལེགས་པ་
དོན་གྱི་བཅེས་ལྷ། དབྱང་ལོ་དབྱ་བ་ལ་ཡབ་གཤེགས། གསོལ་དཔོན་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་བསྐྱུས་པ་
ཐུགས་སྐྱུ་ཆུབ་པར་མཛད། དབྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཏོར་སྟོན་སྐྱུ་མ་ལ་གཙུག་ལྷན་སྐྱུ་ཏི་མཚན་
ལ་བསྟན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། དབྱང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
སྐྱུ་བ་ཆེན་མོ་ལས་རབ་རྒྱ་བྱེད་མཚན་རག་དབང་ཆོས་དཔལ་ཞེས་བསྐྱུས། དབྱང་ལོ་བཅུ་བདུན་
ལ་ཨོ་རྒྱུ་སྐྱོན་གྱོལ་སྟོང་གི་གྲ་ལྷན་ལྷགས། ལྷན་ཐང་པའི་ཆེན་དང་། ཞ་ལྷུ་ལོ་ཆེན། དོན་གྱི་དབང་
རྒྱལ། ལྷག་ལྷན་པ་གྱི་བཅེན་རག་དབང་གཞུངས་མཚོག་སོགས་ལས་སྐྱུ་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། ལེགས་
སྐྱུ་སྐྱུ་དང་ཡིག་རིགས་སྐྱུ་ཆོས་ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད། མཐུན་ཆེན་འདིའི་སྐྱུ་རིང་ལ་ཆོས་གྲ་ཆེན་

པོ་ཨོ་རྒྱུན་སྒྲིན་གྱི་ལ་སྤྱིང་དུ་འདུལ་བའི་གྲ་ས་ཚུགས། རྩེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོ་གང་པོར་གཞན་པར་
 གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བསྐྱབ་པས་བྱལ་བཞུག་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྱི་འབྱུར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
 བཞུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་བའི་མཆོད་ཐོང་དུ་འཛིན་སྦྱོར་སྤེལ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེས་
 དུས་འདའ་བར་བྱས་ཏེ་དགུང་གངས་རྒྱལ་ཚུ་རེ་སྤྱི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་བྱི་
 ལོ་1718ལོར་རྒྱུན་གར་བས་བོད་ལ་དཔུང་འཇུག་གིས་རྩིང་ལྷགས་དགོན་གནས་གཏོར་ཅིང་བོད་
 གྱི་སྤྱི་ཆེན་འགའ་ཡི་སྤྱི་སྒོག་འཕྲོག་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་འབྱུར་བཞུག་པའི་མིག་རྒྱུན་སྒྲིན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་
 རྣམ་གྱི་ཡང་གདུག་ཅན་དེས་བཀོངས་སོ། །སྤྱི་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྤྱི་བདག་ཆེན་དག་དབང་
 ཀྱན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྤྱི་བས་
 རྒྱལ། མདོ་མཁར་ཞབས་རྒྱུང་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཡིན།^①

ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་བྱིམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་གི་མཆོན་གཞན་ལ་དག་གི་དབང་པོ་འཛིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཀྱན་དགའ་
 བསོད་ནམས། ལྷ་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ལྷ་སྤྱི་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཤང་ཉི་ཤུ་ལོ་1697ལོར་
 ཁམས་ཐེ་དགའི་མངའ་ཁོངས་ལྷན་ཁོག་གསེར་ལྷན་ས་དཀར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀྱན་དགའ་འཕེལ་ལམ་
 མཆོན་གཞན་ལྟ་བུ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་དང་ཡུམ་སྤྱི་ཆོག་གཉིས་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་འབྱུངས། དགུང་ལོ་
 བདུན་པ་ནས་འབྲི་སྒོག་སྤྱི་དང་ཆོས་སྤྱི་ལྷགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྒྱུང་བ་ཀྱན་དགའ་
 རྒྱ་མཚོ་འཇུག་ནས་དགོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་མ་བཞེས། ཆོ་རྒྱུ་དགོན་ནས་སྤྱི་དང་སྤྱི་དག་སྤྱི་ཅིས་ནག་
 ཅིས། ཆོད་མ་སོགས་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་ལེགས་པར་སྤྱི་དང་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉིད་དགུ་བ་
 ཤིང་སྤྱི་ལྱུ་ལྱི་ལོ་1725ལོར་གཙང་ས་དོར་གྱི་གདན་སར་ཐེབས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་དོར་དགོན་གསར་
 རྒྱ་བྱང་གི་རྒྱུང་ཡིག་མཛད་ནས་དགོན་དེར་ལོ་བཞི་ལྷག་ཅམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ལྷགས་བྱི་
 བྱི་ལོ་1730ལོར་ས་སྤྱི་དགོན་པས་ཐེ་དགོན་ཆེན་དུ་སྤྱི་བསྐྱོས་སུ་མངགས་པའི་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་
 ལྷན་གྱལ་དང་མཉམ་དུ་བྱིར་ཐེ་དགོན་ཐེབས། ཐེ་དགོན་རྒྱལ་ཐོག་ཞེ་གཉིས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བཞུག་པ་ཆོ་
 རིང་གིས་ཐེ་དགའི་དཔར་ཁང་ཆེན་མོ་འི་ལྷ་དག་མཁན་པོར་བསྐྱོས། དེ་ནས་བཟུང་ཉི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱན་

① གོ་བྲལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བཟང་མཁན་གྱལ། གངས་ཅན་མཁན་གྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་
 མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1671ཏུ་གསལ།

གྱི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བསྟུ་རུ་བ་མཛད་དེ་སྤྱི་ཚེ་གང་པོར་ལེགས་སྒྲིག་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆེན་མོ་ལ་འབྲུ་
 དག་པ་དང་ཆད་ལྷག་མེད་པ་ཞུ་དག་གང་ལེགས་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་དང་ལྷ་
 རིས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བས་རྒྱས་འདེམ་བར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་གི་དགོངས་
 འོན་ལྷན་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གངས་ཅན་པའི་སྐད་རྒྱ་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིན་རྒྱན་མི་
 འཆད་པའི་ངོ་མཆར་འབྲུལ་གྱི་སྤྱི་མོ་རྫོགས་ལུན་བསྐལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཕུང་རྒྱས་པར་
 དཀྱིགས་པའི་རྩལ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གཏམ་ངོ་མཆར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་གསར་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། མཐར་དགུང་གངས་དོན་བརྒྱད་
 པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་1774ལོར་སྤྱི་གཤེགས། གསུང་ཚཱ་ལ་བསྟོད་ཆོགས་
 གསུམ་འཕར་མ་དང་། རྣམ་ཐར། དཀར་ཆག་ཆབ་ཤོག་གི་སྡེ་ཆེན་སོགས་སྟན་དག་གི་ཉམས་
 འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལུན་པའི་པོ་ཏི་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པ་ད་ལྷ་སྡེ་དགེའི་དཔར་ཁང་ཆེན་
 མོར་པར་ཤིང་ཆ་ཆང་བཞུགས་ཡོད་པར་བཤད།^①

མདོ་མཁར་ཆེ་ཡིང་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ཉིད་ཡབ་དག་དབང་ཚངས་པ་དང་ཡུམ་མདང་རྩུང་གཉིས་ཀྱི་བུར་བྱང་ལྷག་ལུང་རྒྱ་
 འབྲུངས། འབྲུངས་ལོའི་ཐད་ཁོང་གི་རང་རྣམ་མི་དབང་རྫོགས་བརྗོད་རྒྱ་མེ་སྤང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
 ཅུམ་ལས་རབ་བྱུང་སོགས་མི་གསལ་ཡང་། འདི་པ་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀའ་སློན་གནང་བཞིན་
 པའི་མེ་སྤང་ལོར་རྒྱལ་དབང་བརྟན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་གནས་རྩལ་འཁོད་
 པར་བརྟེན་ནས་འབྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་1697ལོར་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་ཅས་
 རྒྱུ་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^② དགུང་ལོ་རྩ་ག་པ་ནས་བརྒྱ་བཞིའི་བར་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་དང་ཅིས་
 སོགས་སྤངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བ་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་1711ལོ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སྒྲིན་གྲོལ་སྤྱིད་རྒྱ་
 ལོ་ཆེན་རྣམ་ཤིའི་རྒྱུ་རྒྱ་ཡིག་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་དང་། སྟན་དག་ཅིས། དབྱངས་ཅན་སྤྱི་མདོ། ཐེབ་
 སྒྲུར་བཅས་ལ་སྤང་བ་ཕུལ་རྒྱ་སྒྲིན་པ་མཛད་པས་མཆན་ལ་ཆངས་སྤང་དགྲེས་པའི་སྤྱི་ལུན་ཞེས་

① གོ་ཕུལ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་
 མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1480རྩ་གསལ།

② རྒྱུ་དཀར་སྤྱི་བཟང་འཕྲིན་ལས། རྒྱུ་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་ཤིའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་1137
 རྩ་གསལ།

བཏགས། དགུང་ལ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་བྱ་ཕྱི་ལོ་1717ལོར་གཞིས་ཀ་ཅེའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་
 བཟུང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ལྷགས་ཅེ་གི་གུ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ལ་གཉིས་བཟུང་བའི་
 སྐབས་གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཅམས། དགུང་ལ་ཉེར་དྲུག་པ་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1722ལོར་
 གཞུང་ཞབས་གྱི་རྒྱུ་འཁོར་གས་སུ་ཞུགས། ཕྱི་ལོར་གོང་དཀར་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་བྱེད་བཞིན་པའི་
 ཐོག་ལོ་ལྷ་ཐའི་རི་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བྱང་ཁུལ་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཆབ་དུ་ཅིས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་
 ཟངས། རྗེས་སུ་བཀའ་སློན་ལོ་ལྷ་བའི་ལས་རྒྱུ་ལ་སྐོར་སྐོར་ཐའི་རི་གོ་གནས་དང་སྐྱུ་གས་བཀའ་
 སློན་དུ་བསྐྱོས། རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1733ལོར་མི་དབང་རྟོགས་བཞེད་བཅམས་ནས་ཀྱལ། རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཉིས་པའི་ས་བྱ་ཕྱི་ལོ་1729ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1762ལོའི་བར་ལོ་རྩ་ལྷག་ཕྱི་
 ལོ་བཞི་ཅམ་གྱི་རིང་བཀའ་སློན་གྱི་ལས་འགན་བཞིས། དགུང་ལ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
 རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1762ལོར་རང་ཉིད་གྱི་རྟོགས་བཞེད་བཀའ་སློན་རྟོགས་བཞེད་ཅིས་པ་བཅམས། རེ་བརྟན་
 པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྩ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་1763ལོར་གྲོངས། སྐད་གཉིས་ཤན་སྐར་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་
 བསྐྱེགས་ཤིང་། ཆོག་མཛོད་དེས་ལོ་ལྷའི་ལས་དོན་ཐད་ཐན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཕྱིང་། སངས་རྒྱས་གྱི་
 འབྲུངས་རབས་སྐད་གཉིས་ཤན་སྐར་ལེའུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛོད་པར་གྲགས།^①

མི་དབང་གི་འབྲུང་གནས།

མཆོན་གཞན་ཀམ་སི་དུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་འབྲུང་གནས་མཆོག་ནི་རབ་
 བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡོས་ཉེ་ཕྱི་ལོ་1699ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེ་ལ་ལོའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དིང་རི་སྐང་དུ་
 ཡབ་ངག་དབང་ཆེ་རིང་དང་ཡུམ་སྤུ་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྲུངས། དགུང་ལ་གསུམ་པའི་རྩེང་
 ཀམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེས་སི་དུ་སྐྱེ་ཐོག་བརྟན་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་དོས་འཛིན་མཛོད། དགུང་ལ་བརྟན་
 བས་བཟུང་བོད་གྱི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་སྦྱངས་བ་མཛོད་པས་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། བལ་ཡུལ་
 ལ་ཐེངས་གཉིས་དང་། དབུས་སུ་ཐེངས་ལྔ། གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས། མདོ་ཁམས་སུ་ཤར་རྒྱལ་མོ་
 ཆོ་བ་འོང་གི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱན། འཛང་ཡུལ་བཅས་ལ་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཉེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་
 ཆེར་བསྐྱོར། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བོད་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་

① ཁོང་གི་རང་ནམ་བཀའ་སློན་རྟོགས་བཞེད་དང་མི་དབང་ལོ་ལྷའི་རྟོགས་བཞེད་སྐགས་ལས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེས་བྱུང་བ་དང་།
 རྩེང་དཀར་ཆོག་མཛོད་གྱི་ཤོག་རིས་1137ནས་1140བར་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ཅུང་གནད་དུ་འཁེལ་བ་ཞིག་བཞོད་འདུག

བཞེན་ནས་ཡུལ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐུགས་སུ་ཆུད། བྱང་པར་སྒྲ་དང་སྟོན་ངག་ཅིས་དཀར་
 ནག་གསེ་རིག་གིས་འབྱུང་གི་ཆ་ཆོད། ཡི་གེ་དཀར་ནག་གི་ཡིག་གཟུགས་ཆོད་ལྡན་འབྲི་བ་སྟགས་
 ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་སོན། སྒར་སྒྱུར་ལ་འབྱུང་བཅས་དང་། སྒྲ་
 དང་སྟོན་ངག་མདོན་བརྗོད་སྟགས་སྟོན་མེད་ནམས་གསར་བསྐྱར་མཛད། གྱི་ལོ་1727ལོར་དཔལ་
 སྤངས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དཔྱད་གྲངས་
 འོན་ཏེ་སྒྲ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྩ་གྱི་ལོ་1774ལོར་ཆིང་གོང་མས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་
 ཤར་རྒྱལ་མོ་ཆོ་བ་འོང་དུ་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་དཀར་མཛེས་སུ་བད་མཁྱིས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་བཞེས་ཏེ་
 སྒྲ་གཤེགས།^① གསུང་ཚྭ་པོ་ཏི་བཅུ་བཞིར་བྱས་ནས་ཆོས་འབྱུང་བཀའ་འབུམ་ཞེས་དཔལ་སྤངས་
 དགོན་དུ་པར་བཞོས་ནས་ཡོད། བྱང་པར་དུ་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙུན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་སུ་རི་བཞིན་མ་འབྱུར་
 བའི་རྒྱ་ཅིས་གསར་འབྱུར་དང་། འབུམ་བཅས་སྟགས་གསར་འབྱུར་སྟོན་གྱི་སྟོར་སྒྲ་ཆོགས། སྒྲ་སྤྲ་ཅི་
 པ་དང་། དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ། མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་བཅས་གསར་དུ་བསྐྱར་བའམ་འབྱུར་
 བཅས་མཛད་པ་སྟགས་མཛད་ཇེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོན་བ་
 བོད་དུ། སྟོན་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་འཕགས་པ་སྒྲ་མ་ཆེན་མོ་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 གཟུངས།(287-290) སྒྲ་བྱིན་པའི་གཟུངས་སྒྲིའི་སྟོང་པོ།(290-291) རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་བོད་དུ། ཇི་བཙུན་མ་
 འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མཆོན་བརྒྱ་ཚ་བརྒྱད་པ་(266-268)བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷང་སྒྲ་རྩལ་བའི་རྩི།

ཁོང་ཉིད་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མོ་མོ་བྱ་སྟེ་གྱི་ལོ་1717ལོར་ཡབ་གུ་ཅ་བཞུན་འཛིན་དང་
 ཡུམ་བུ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་སུ་ཡང་རི་སྟེ་བཞེད་ཆར་གཏོགས་པ་རུབ་པ་སྟོན་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲོག་ས་བྲག་
 དཀར་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲ་འབྱུངས་ཤིང་།^② གྱི་ལོ་1720ལོར་ལྷང་སྒྲ་སྒྲ་གོང་མ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཡང་སྟོན་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་བཞུན་པའི་འབྱུང་གནས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་
 པོ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་སྟོང་གི་སྒྲ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། སྒྲ་མ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་བཟང་བཞུན་

① གོ་བྲལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སྟོན་བཟང་མཁས་གྲུབ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེན་གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་ཅི་
 རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་། 1992ལོ། ཤོག་ངོས་1752ལྟ་བུ་བཞུགས།

② དེང་གི་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་རྩྱུར་གྲོང་རྩྱུར་ཡན་ཅི་ཤང་ལྷང་སྒྲ་ལུང་གྲོང་ཆོ་ཡིན།

པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མདུན་ནས་དབུའི་སྒྲ་ཕུད་བཞིས་ཤིང་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་བ་ལེགས་
 པར་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་1724ལོར་ཕེ་ཅིན་ཏུ་གདན་ཞུས་གནང་སྟེ་ཕེ་
 ཅིན་མོང་གྲང་ཟི་ཞེས་པའི་དགོན་པར་གྱི་ལ་ལོད། རིམ་བཞིན་གོང་མའི་དབུ་སྒྲར་བཞུགས་པ་དང་
 འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གོང་མས་བྱམས་བཅེས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྒྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་
 ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྟན་དང་། གསེར་སྒྲང་བརྒྱད་རྩ་ལས་བཅོས་པའི་ཐམ་ཀ་གསེར་
 ཡིག་དང་བཅས་གནང་སྟེ་ཆབ་སྲིད་ཆེན་པོའི་སྒྲ་མར་བཀྲར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་པ་ཤིང་ལོས་ཕྱི་
 ལོ་1735ལོར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་བུ་དབུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་མགར་
 ཐང་ནས་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་པར་བཏང་། ཕྱི་ལོར་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཏུང་ནས་དགེ་
 རྩལ་དང་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་བཞིས་པའི་མཆོན་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་
 ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྷགས་བུ་ཕྱི་ལོ་1741ལོར་གོང་མ་ཆུང་ལྷ་གི་བཀའ་བཞིན་ལོ་དེའི་ཁྲ་བཅུ་བའི་ཆོས་
 ཤར་ནས་བཟུང་ལོ་ལྔ་པ་ཏུ་མ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ལས་གྲུ་བཅུགས་
 ཤིང་། ལོ་ཕྱི་མའི་ཁྲ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྔ་ལ་ཡོངས་སུ་ལེགས་པར་གྲུབ། ཕེ་ཅིན་ཏུ་དགའ་ལྡན་
 ཕྱིན་ཆགས་སྤིང་དང་། དཔེན་དགོན་དམ་ཆོས་དགའ་ཆལ། གདུགས་དགར་སྟ་ཁང་སུམ་ཐོག་
 ཅན། རྒྱ་གར་སྟ་ཁང་། ཞེ་རྟོ་སྟེང་ཆལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་དགོན་
 པ་མང་ཏུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྒྱལ་དབང་བུན་པའི་ཡང་སྲིད་བཅའ་བར་དབུས་སུ་
 ཐེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ལྷགས་ལོས་ཕྱི་ལོ་1771ལོར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བཀའ་འགྱུར་མན་རུའི་ཡེ་
 གེར་བསྐྱར། དགུང་གངས་བུན་རྩ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ་ཕྱི་ལོ་1786ལོར་རྒྱ་
 ནག་རི་བོ་ཅེ་ལཱ་དགོངས་པ་རྫོགས། ཁོང་ཉིད་ལོ་ལྔ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ལོ་
 ལྔའི་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་པ་དེ་སྒྲ་སྟོར་བམ་གཉིས་དང་
 ས་པཎ་གྱི་ལོ་ལྔའི་གཞུང་ལྷགས་བྱུང་བའི་རྩིས་གྱི་ལོ་ལྔའི་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་
 གྱུར་ཡོད།^①

① རྩི་འདྲིའི་ནམ་ཐར་ཁོང་གི་སྟོང་མ་ཕྱུ་བཀའ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་བྱུང་བདག་རྟོ་རྩི་སེམས་པའི་ང་
 བོ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཅམ་བཞེད་པ་དགེ་ལྡན་བསྟན་
 པའི་མཛོས་རྒྱན་སོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་འདྲིར་རྒྱས་སྟོན་མ་བྱས།

མཁམ་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།

ཇི་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་རིག་གོང་ཞོ་འོང་དབྱི་བུ་བའི་གྲོང་ཆོར་ཡབ་ཙམ་ལག་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་
པདྨ་སྒྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྲུང་བཅོ་ལྔ་བའི་རྒྱ་ཡོམ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1903ལོར་སྐུ་འབྱུངས། རྒྱུ་དུས་ནས་
སློ་རིག་གི་ཏུ་རྒྱས་པས་དོར་གྲགས་སྤྱུལ་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། གཡའ་མ་བཟླ་གིས་
འབྲིལ་དགོན་པར་རྒྱན་བཞུགས་མཛད་དེ་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་བཅས་ལ་སྤྱུངས་པ་མཛད། དགུང་
ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་མདོ་སྨད་རྩི་ཆ་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཞུ་དམར་པའི་ཏ་ལས་མཆོན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སློབ་
གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཉིད་མཁན་ཆེན་སྐུ་ཕྱིར་དུག་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་རྒྱལ་
ཀྱི་སློབ་པ་བཞིས་ཏེ་མཆོན་ལ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་མེ་སྤྱུལ་ཕྱི་
ལོ་1917ལོ་ནས་མེ་ཡོམ་ཕྱི་ལོ་1927ལོའི་བར་སྤྱི་བྱང་བཟླ་གིས་འབྲིལ་དུ་ཆོད་མ་དང་པར་སྤྱོན་བཅས་ལ་
སྤྱུངས་པ་དབྱིས་སྤྱོན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོམ་ཕྱི་ལོ་1927ལོར་ལྷ་
སར་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤྱུངས་སློ་མང་གྲུ་ཆོང་དུ་དོ་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལ་བསྟེན་
ནས་གཞུང་བཀའ་བོད་ལྔ་ལ་སྤྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་མཁམ་པའི་གྲགས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱུངས་དེར་
པའི་ཏ་ར་དུ་ལས་བཀའ་བསྟན་བོད་དཔེ་ལས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པཔ་བསྐྱར་བུ་བའི་དགོས་པ་བྱུང་ཅན་
ཀྱི་དོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྷར་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བ་བོད་ཤིང་ཕྱི་ལོ་1934ལོར་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས། ལྷ་ར་
ཁ་སི་སོགས་ནས་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་ལ་སྤྱུངས་པ་མཐིལ་སྤྱོད་མཛད། མིང་ག་ལར་ཐེབས་ནས་སི་
སྤྱི་ཏའི་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཞིག་དུ་ལོ་གཅིག་ཅུ་སློབ་གཉེར་མཛད། ལྷ་ར་སྤྱི་ཡོད་མཁམ་པ་རའོ་རིས་
ཞེས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷར་གདན་དུ་བསྐྱར་རོགས་མཛད། ས་སྤྱོད་ཀྱི་
ལོ་1938ལོར་པའི་ཏ་ར་དུ་ལ་དང་རི་མོ་མཁམ་པ་ཀན་ལྔ་ལྔ་བཅས་མཉམ་དུ་ས་སྤྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཀྱི་གནའ་དཔེ་ཆ་ཆེན་ཆུང་སྤྱོད་མཛད། དེ་དུས་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པའི་
བསྐྱར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཀྱི་ཐང་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། དེ་ནས་སྤྱི་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ཏེ་
ལོ་གསུམ་བཞུགས་རིང་དབྱིན་རིའི་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་དམ་པ་འདི་ལ་བོད་ཡིག་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་
དང་། རིག་གནས་ཁག་ཅིག་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱར་སྤྱི་ཡོད་ལས་འགན་སྤུལ་བ་བཞིས། ཡང་བོད་ཤིང་
བྱ་སྤྱི་ལོ་1945ལོའི་ལོ་སྟོད་དུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཇི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀ་ཤོད་པ་གཉིས་ནས་གདན་ཞུས་
ལྷར་སྤྱོད་བོད་དུ་ཐེབས་པ་དང་། དཔོན་རིགས་སེར་སྐུ་དང་། དགོན་པའི་སྤྱི་སྤྱུལ་དགེ་བཤེས། གྲོང་
མི་སོགས་རིག་གནས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་འཆོང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་དཔེ་བྲིད་ཞུ་བར་བཅར་མཁན་

རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འདྲི་ལོ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ། དགུང་ལོ་ཞི་བཞི་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱི་ཉེ་མེ་
 ལོ་1946ལོའི་ཟླ་བཞི་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་ལྷ་སའི་བྱིམ་ཁང་སྤང་ཅེ་ཤག་ལ་བཀའ་ཐབ་པ་
 ལྟར་བཅོན་དུ་བཅུག་པ་མ་ཟད། བཞུགས་ཤག་ལ་སྒྲིུ་བྱས་ཐོག་བྱག་དཔེ་དང་གསུང་ཚྭ་སོགས་
 ཡིག་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་བརྩམ་ནས་ཞིབ་བཤེར་ནན་མོ་བྱས། མཐར་ས་སྤང་ཉེ་མེ་ལོ་1949ལོའི་དགུན་
 དུས་ཅམ་ལ་འབྲས་སྤངས་སྤྱ་འབྲུམ་ཁང་ཚན་ནས་ཁག་ཐོག་བྱས་ཐོག་སྤང་ཅེ་ཤག་ལས་ཁུངས་སྤྱ་
 སྤང་ཚྭ་མཐུན་ཞུ་ཟེར་བའི་གན་ཞུ་ཞིག་སྤངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོལ་བྱུང་ཡང་། རྒྱུ་རྒྱ་དེའི་འབྲས་སྤྱ་
 ལས་ཞུ་གསོག་སྤང་སྤོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོག་པ་ལ་སྤྱན་དང་ཐབས་ཀྱིས་མ་ཐན་པར་དགུང་གངས་ཞེ་དགུ་ལ་
 ཐབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཡོས་མེ་ལོ་1951ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་
 དཀོན་རྩོ་ལྷ་སའི་ཞུ་ཚོད་བཞི་པ་ཅམ་ལ་དགའ་རུ་ཤར་དུ་སྤྱ་གཤེགས། སྤྱ་གཤེགས་ཁར་གསུང་ཚྭ་
 བྱག་ལ་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་གཤེགས་ཏེ་ཞལ་ཆེས་སྤྱ་དའི་པ་གཞིས་འདི་བྱེད་ཀྱིས་ཉར་དགོས་ཞེས་ཉར་
 ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་ལ་གནང་རུང་རིག་གསར་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ་ཐོར་བྱུང་དང་འགའ་ཞིག་ཆ་
 བརྒྱག་དུ་སོང་ཡོད་ལ། མྱིས་སྤྱ་ཉར་ཁང་ནས་ལོ་མང་བཅུ་མཐར་དཔེ་བཟུས་མ་མི་རུང་བ་ཞིག་
 ལག་སོན་བྱུང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་དེ་གསུམ་དུ་དཔེ་སྤྱན་བྱས་ཡོད། དམ་པ་འདིའི་འབྱུར་ཚྭ་ལས་མྱི་ཡིག་
 ནས་བོད་ཡིག་དུ་བརྒྱུར་པ་ལ་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་ཨེ་ལམ་ཀྱི་རྒྱལ་བཤད་རི་མོ་ཅན་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། མིང་ག་ལའི་གནས་བརྟན་ལྟེ་བའི་མདོ་ཚྭ་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ། རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཁའི་རྟོགས་
 བཛྲོད། བྱ་ལེན་མ་མདོན་པར་ཤེས་པའི་རྫོགས་གར། དཔལ་ནག་པོའི་སྤྱ་དད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལེའུ་བཅུ་
 གཉིས་པ། ལེགས་ལུན་ནག་པོའི་སྤྱ། ལས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར། དམ་ཆོག་སྤྱོལ་མའི་སྤྱོར་བཅས་སོགས་འདུག་
 ཅིང་། སྤྱོད་འདུག་ཆེན་མོ་དང་། ཚད་མ་རྒྱལ་འབྱོར། དེ་བཞེར་སྤྱོན་པོ་སོགས་དབྱིན་ཡིག་དུ་བརྒྱུར་
 ཡོད་པ་དང་། ལག་སོན་བྱུང་བའི་གསུང་ཚྭ་ཀྱི་དཔེ་ཐོ་གསལ་བོར་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱ།^①
 དུས་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་བཛྲོད་པ་དང་མཛད་པ་རགས་བརྩམ་
 སྤྱ་བཀོད་སྐབས་ལེའུ་རྫོགས་སོ། །

① ཁངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་མིང་མཛྲོད་ལས་སྐབས་དོན་གཞིར་བརྒྱུང་ནས་བཅོས།

ལྷ་པོ་འཁོར་པ། གཞན་རིགས་ལོ་ལྟ་བུ་ཡི་ལྟ།

དང་པོ། རྣམ་བཤག་སྒྱིར་བསྟན་པ།

རྣམ་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་བསྐྱར་པའི་བོད་ཡིག་གི་འགྱུར་ཆོས་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་གོང་བསྟན་བོད་
 གྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་དང་རིག་པའི་ཚལ་ལས་འབྱུངས་ཡོད་ནའང་། འགྱུར་ཆོས་མང་དག་ཅིག་ནི་སྒྱི་
 རྣམ་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་གྱི་གྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་པ་བཀའ་བསྟན་དུ་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཆོན་གྱི་འགྱུར་
 བྱང་ལས་ངེས་ཐུབ་ཅིང་། སྒོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ལ་གཞིགས་ནའང་ཁོང་ཅག་གིས་
 བོད་པའི་ཤེས་རིག་གོང་དུ་སྒྲིལ་བར་རྣམས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ། དེ་བཞིན་བོད་
 གྱི་སྤྲ་མའི་ཡིག་ཆ་དཔལ་ཆེ་བར་ཁོང་ཅག་གི་མཆོན་གྲངས་ཆད་མ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲིང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
 ཉིད་ལྟལ་བཤག་གི་འགྱུར་ཆོས་སྤྲ་ཆོག་གྱི་མཚུག་བྱང་དུ་མཐོང་བའི་ལོ་པར་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གྲངས་དང་
 བསྐྱར་ན་མཆོན་བྱེད་ཅུ་བཅུ་ཉེ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཅུ་མས་ཆོས་སྤྲ་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བའི་གྲས་སྤྲ་
 སྒྲིབ་དཔོན་སྒྲི་ཏི་རྩྭ་ན་གཉི་སྟགས་ཀྱན་ལ་ངེས་ཆ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བ་རེ་འགའི་མཛད་པ་མདོར་བསྐྱས་
 ཅུ་རེ་བཀོད་ཡོད་ཅོད། སྤྱི་ལོ་ལྔ་བའི་དཔྱད་ཁག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་སྒྲིང་གི་ཡུལ་དུ་ཆར་མ་
 བཤག་པའི་ཚལ་ཅུ་མཐོང་བས། འདིར་དཔྱད་ཁག་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བྱས་འབྲས་ཀྱི་གཞུངས་མཐོ་བའི་སྤྱི་ལོ་
 ལོ་ལྔ་བ་དང་ཁོང་ཅག་གི་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་དེའང་ཆེད་དོན་གྱི་ལེ་ཆོན་ཞིག་དུ་བརྗོད་པར་སྒྲི།

གཅིག་སྒོན་གྱི་ཡིག་ཆ་དུ་མཐོང་བའི་སྤྱི་ལོ་པར་གྱི་མཆོན་གྲངས་བསྟན་པ།

སྒོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ལས་སྒྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བསྐྱར་པའི་ཚལ་མདོར་
 བསྐྱས་ཅུ་མ་དོ་སྒྲིང་པ་ལ། ཉང་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྒྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་ཉེར་ལྔ་དང་།^① ལྷ་སྒོན་ཆོས་
 འབྱུང་དུ་གོ་གསུམ་བསྐྱར་པ་དང་།^② སྒོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ན་སྒྱི་ནས་ཐེབས་པའི་པར་ཉེར་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱིང་པོ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྒྲིངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྒྲིན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས་362ནས་363པར་གསལ།

② ལྷ་སྒོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ལྷ་སྒོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲིན་ཁང་། 1980ལོ། ཤོག་ངོས་206ནས་208པར་གསལ།

གཉིས་དང་།^① ཡང་སྤྲུལ་པ་ཚོས་འབྱུང་ལྟར་ན་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མོ་གི་ལཱ་མཆན་བཟངས་ཤིང་།^② ལྷ་ཆེན་
 ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་ཐེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ལྷ་མོ་གི་ལཱ་མཆན་བཟངས་
 ཡོད་པ་བཞིན།^③ བོད་ཀྱི་དཔལ་ལོངས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་པལ་ལོ་ཆེ་རུ་ཕྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་གྱི་
 མཆན་གྲངས་མང་ཉུང་ཆོད་མ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཟངས་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལ་ལྟན་པའི་སྟུན་
 མོང་གི་བྱང་ཚུལ་ཤིག་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་མོ་དང་ཕྱི་ལོ་པར་རྣམས་ཁ་ཁར་བཟངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒྲིག་
 མཁན་ལ་ངོས་འཛིན་བདེ་བའི་ཕྱིར་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་ལོ་ལྷ་མོ་གི་ལཱ་མཆན་གྱི་མཐུན་
 ཏུ་སྤྲུལ་བས་སུ་སྦྱར་ནས་བཀོད་ཡོད་པ་མཐོང་། ཡིན་ནའང་དེང་གི་འབྲེལ་ཡོད་བཙམས་ཚོས་སུ་སྒྲོབ་
 དཔོན་སྤྱི་ཏི་ལྷ་བུའི་བོད་ཏུ་བཞུགས་ཡུན་རིང་ཞིང་བོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་བའི་ལོ་པར་བཅུ་
 གྲངས་ལྷག་གི་མཛད་པ་ཐོ་རི་བ་ཅམ་བོད་རང་གི་ལོ་ལྷ་མོ་གི་གས་སུ་མཉམ་བསྐྱེས་གྱིས་སྦྱང་ཡོད་པ་
 ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གནས་དང་སྤྲུལ་བས་སུ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་ཡལ་
 བར་དོར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མཆན་གྱི་ཐེད་ཀ་ཅམ་གྱིས་ངོས་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱང་སྤྲང་བས། ཕྱི་རབས་
 པའི་ཁྱོད་སློ་དམན་བདག་ལྷ་བུས་ནི་དེ་དག་ལས་ལོ་པར་འགའ་རེ་ནི་བོད་རང་གི་ལོ་ལྷ་མོ་བའམ་ཡང་
 ན་ཕྱི་ནས་ཐེབས་པའི་ལོ་པར་གང་ཡིན་པའང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོང་། གང་ལྟར་ཕྱི་ལོ་པར་
 རྣམས་གྱིས་བོད་རང་གི་རིག་གནས་གོང་ཏུ་སྤེལ་སྤྱོད་པའི་དོན་དངོས་དེ་མདོན་སྤུམ་ཆོད་མར་གྱུར་པས་
 ན། འདིར་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ནི་རིག་པའི་ཚུལ་ལས་མི་འབྱུངས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གྲངས་དང་
 འབྱུང་ཚུལ་སྒྲིགས་སྦྱང་ཅམ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཆོད་དོན་ཏུ་དོ་སྤྲོད་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པར་བྱ།

གཉིས། འབྱུང་བྱང་ཏུ་བཀོད་པའི་ཕྱི་ལོ་པར་གྱི་མཆན་གྲངས་གསལ་བཅོས།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་པར་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ་ལོ་པར་པལ་ཆེ་བའི་མཛད་པའི་སྒོར་

- ① སྒོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། སྒོང་ཆེན་ཚོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1991ལོ། ཤོག་
 རྩིས་379ཏུ་གསལ།
- ② སྤུལ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། ཚོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ཐོན་བཟང་། ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ཤོག་རྩིས་784ནས་786བར་
 གསལ།
- ③ ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཐེ་དགོ་བསྟན་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆག་ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་རྩིས་161ཏུ་
 གསལ།

གྱི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་བས། དེ་བའདིར་དབྱུང་ཐེའི་བྱང་ཆོས་ལ་གཞིགས་ནས་བྱོན་
 པའི་ཡུལ་གྱིས་སྡེ་ཆོན་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པའ་རྣམས་གྱིས་བྱིའི་ལོ་པའ་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་བརྟན་ཅུ་ཡན་
 ཟིན་པས་དེ་ཐོག་མར་བཞག དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་པའ་གྱི་མང་ཉུང་ལྟར་སྡེ་ཆོན་གྱི་གོང་འོག་བསྒྲིགས་
 པ་ཡིན་ལ། ལོ་པའ་པལ་ཆེ་བའི་འབྲུངས་འདས་གྱི་ལོ་ཆོགས་མ་ངས་ཁྱེན་ཁོང་རྣམས་བྱོན་པའི་དུས་གྱི་སྡེ་
 བྱིའི་གྲང་ལོགས་པོར་བསྒྲིགས་སྟབ་མེད། ཁོང་རྣམ་པའི་མཆོན་གྲངས་བསྟུ་རུབ་བྱ་བ་ལ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེས་འབྲངས་པའི་ཉའི་གསུང་རྣམས་སྟོགས་བསྟུས་སུ་མཛད་པའི་བསྟན་
 འགྱུར་གཉིས་ལ་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཆོན་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱང་དུ་བཀོད་པའི་ལོ་པའ་གྱི་མཆོན་ལ་གཞི་བྱས་པ་
 དང་། འགའ་ཞིག་དེ་མིན་གྱི་གཞུང་གཞན་པའི་འགྱུར་བྱང་ལས་བསྟུས་པ་ལགས། དེ་ལས་བཀའ་འགྱུར་
 གྱི་ཁྲོད་དུ་བྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྟུ་ལྷག་གི་འགྱུར་ཆོས་བཞུགས་ཡོད་ལ། བསྟན་འགྱུར་དུ་ལོ་
 པའ་སྟུམ་བརྒྱ་དང་བརྟན་ཅུ་ལྷག་གི་འགྱུར་ཆོས་བཞུགས་ཡོད། དཔེ་ཆོགས་དེ་གཉི་ཀའི་ཁྲོད་དུ་འགྱུར་ཆོས་
 བཞུགས་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་པན་ཚུན་དབྱུང་བསྟུར་བྱས་པ་ན། བཀའ་བསྟན་གཉི་ཀའི་ཁྲོད་ལོ་པའ་མི་འདྲ་
 བ་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྟུ་གཉིས་ལྷག་མཐོང་ཞིང་། དེ་མིན་གྱི་གཞན་པའི་ལོ་པའ་ཁག་ཅིག་སྟེ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་འགྱུར་ཆོས་བཀའ་བསྟན་དུ་མ་བསྟུས་པའམ་ཡང་ན་འགྱུར་བྱང་མ་བཀོད་པའི་ལོ་པའ་
 ཉི་ཤུ་བཅས་འདིར་བྱོན་བསྟོན་པའི་ལོ་པའ་བཞི་བརྒྱ་སོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་མཆོན་ཐོ་བསྟུ་རུབ་གྱིས་བསྟན་
 ཡོད་ལ། སྤྱིར་བཏང་དུ་བཀའ་བསྟན་ཁྲོད་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ཆོས་ཆོན་པལ་ཆེ་བ་བྱི་ནང་གི་ལོ་
 པའ་རྣམ་པས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྟུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་བཀའ་འགྱུར་ཁྲོད་གྱི་ཆོས་ཆོན་པལ་
 མོ་ཆེ་ནི་བྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་གཉིས་རེ་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་ལྟན་དུ་བསྟུར་པ་དང་། བསྟན་
 འགྱུར་ཁྲོད་གྱི་ཆོས་ཆོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་བྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་གཅིག་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་གིས་མཉམ་
 འབྲེལ་གྱིས་བསྟུར་པར་མཐོང་། བྱི་ཡུལ་གྱི་ལོ་པའ་རྣམས་ལས་བྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་གྲོགས་ལ་མ་བརྟེན་
 པར་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུས་བསྟུར་པའམ་ཡང་ན་རང་རྩོམ་རང་གིས་སྟུར་མཁན་གྱི་ལོ་པའ་ཡང་དུག་ཅུ་ལྷག་
 འདུག་ལ། འདིར་དེ་དག་ཁོ་ནའི་འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་བཀོད་པ་མ་གཏོགས། ལོ་པའ་པལ་མོ་ཆའི་
 འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་གོང་གི་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སུ་བཀོད་ཟིན་པས། འདིར་འགྱུར་ཆོས་གྱི་གྲངས་
 ཆོད་ཙམ་ལས་ཆོས་གྱི་མཆོན་བྱང་བསྟུར་རྒྱས་གྱི་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ལོ་པའ་གཉིས་གྱིས་
 ཆོས་ཆོན་གཅིག་བསྟུར་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྡེ་ཆོན་སྐབས་སུ་ཆོས་ཆོན་རེ་རེར་བཅིས་ནས་ཡོད། ལོ་པའ་
 ཁག་ཅིག་བྱོན་ཡུལ་གཅིག་པོར་མི་བཞུགས་པར་ཡུལ་ཁམས་དུ་མ་འགྲིམ་ནས་བསྟན་པ་སྦྱོང་བར་མཛད་

བས། ཡུལ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་ངོས་བབྱང་སྒྲངས་མ་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྱང་ཡོད་པ་ལྟར། འགའ་ཞིག་ལོ་
 པར་གྱི་མཚན་གཅིག་འདྲ་ལ་སྒྱུར་གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའང་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་གྱི་སྒྲ་ཐབས་སུ་ཡུལ་
 ཁོངས་མི་འདྲ་བར་བྲིས་པ་འགའ་རེ་འདུག་པར། དེ་དག་ལས་ཁག་ཅིག་ལོ་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲུལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་
 གྱི་རྒྱ་ཏུ་ཚུད་པས་དེ་དག་རང་སོར་བཞག་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལན་རེར་མཚན་ཉིལ་པོ་དང་ལན་རེར་
 བྱེད་ཀར་བྲིས་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་སྐྱོད་གྱི་བརྒྱ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་པ་སྐབས་རེར་བོད་ཡིག་ཏུ་དོན་
 སྒྱུར་མཛད་པའང་ཡོད་ལ། དེ་ལས་གཅིག་ཐག་ཚད་པ་རྣམས་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བྱང་གཞིགས་གཅིག་
 ལ་བྲིས་ཏེ་འགྱུར་བྱང་བཀོད་པ་དང་། གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཏུ་ཚུད་པ་རྣམས་ནོར་ཉེན་ཏུ་དོགས་ནས་ཁ་
 ཁར་བཀོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་པར་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་མཉམ་ཏུ་ཚོས་སྒྱུར་མཁན་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུ་བའི་མཚན་ཡང་བཟོད་ཡོད་ལ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ལོ་པར་དེ་དག་བྱོན་པའི་དུས་སྐབས་ངོས་འཛིན་པ་ལ་
 ཐན་ཐོགས་ཆེ་བར་དམིགས་པ་ཡིན། འགྱུར་བྱང་ཏུ་ལོ་པར་གྱི་མཚན་ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྒྱུར་ནས་
 ཡོད་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཉིས་བརྒྱ་དོན་དགྲ་དང་། སྒྲ་ཐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་མིང་སྒྱུར་མིང་པ་
 རྣམས་ལས་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཡིན་འདུག་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་ཞེས་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་མཇུག་ཏུ་
 བསྐྱེད་མར་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་པར་གོ་གསུམ་ཅན་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་གས་སུ་འགའ་ཞིག་
 ཡུལ་ཁོངས་གཞན་ལ་གཏོགས་པའང་སྤྱད་མོད། འདིར་ཡུལ་གང་ལ་གཏོགས་ཚུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་ཐག་
 གཙོད་པར་མ་རུས་པས། དེ་ལ་ངོས་ཆ་ཡོད་པ་དག་གིས་དག་ཐེར་ཡང་དག་ཅིག་བྱ་རྒྱུ་ནི་དགོས་གལ་ཤིན་
 ཏུ་ནས་ཆེ། གཞན་ཏུ་ཡུལ་མིང་སྒྲ་ཐབས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཁ་ཆེའི་ལོ་པར་ཉེར་དུག་དང་། བལ་པོའི་ལོ་པར་
 བཅུ་བཞི། རྒྱ་ནག་གི་ཏ་ཤང་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅུ་གཅིག་ ཟ་ཉོར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ནས་ཐེབས་པ་དགྲ་
 བཅས་ལོ་པར་བྱོན་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྡེ་ཚན་ལྟ་ལ་བྲིས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ། བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་པ།

གཅིག་ རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པར་དང་འགྱུར་བྱང་།

སྒྲོ་བ་དཔོན་གྲ་ས་ར།

ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལ་གཞིགས་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་

འདི་ཉིད་དང་བཅས་ཟེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་ཏ་ར། བཅ་ཟེ་ལྷ་ན་ར། བལ་པོ་ལྷ་ལ་མ་ར། ཏ་ཤང་མ་ར་དེ་
 བ་ཆེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་པ་ཆ་འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐུ་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་
 རུ་བྱོན་པར་བཞེད་ཅིང་།^① བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མཉམ་རུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱི་བཙུགས་པ་དང་། དེ་ལས་
 རྒྱ་གར་གྱི་སྲོབ་དཔོན་གྱི་ས་རའི་ཡོན་བདག་བལ་བཟའ་བྱི་བཙུན་དང་ཐོན་མིས་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོའི་
 བཀའ་བཞེན་གྱི་ས་རས་མཛོན་པའི་སྡེ་དང་པ་རོལ་རུ་བྱོན་པའི་སྐོར་སོགས་བསྐྱར་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་
 ཀྱི་གཏམ་རུ་ངེས་སོ། །

བཅ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར།

ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་བཅ་ཟེ་འདི་བའི་བྱོན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བར་གཞིགས་ན་ཁོང་
 ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་ཡོན་དགོས་ཤིང་། གོང་རུ་བཛོད་པ་ནང་བཞེན་སྲོབ་དཔོན་གྱི་ས་ར་སོགས་དང་མཉམ་
 རུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐུ་རུས་སུ་བོད་རུ་བྱོན་པ་དང་། བཅ་ཟེ་ཤང་ཀ་རས་འདུལ་བའི་སྡེ་
 དང་གྱི་ཡའི་མདོ་རྒྱད་རྣམས་བསྐྱར་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱན་ལ་ལྷ་པ་རྩ་རྩ་༥།

རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱན་ལ་ལྷ་པས་པ་ཞིག་རྟེ། འདིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྐྱན་གཞུང་འདུ་ཤག་མ་རུ་ཆེ་ཆུང་
 དང་སྒྱུར་བ་མར་གསར་ཞེས་པ་གཉིས་བསྐྱར་པ་མ་བཟད། འདི་ཉིད་དང་ཏན་ལྷན་ཏད། ག་ལེས་ནོས་
 གསུམ་བཀའ་བསྟོས་ཏེ་མི་འཇིགས་པའི་མཆོན་ཆ་ཞེས་པ་བཅ་པོ་བརྟན་ཡོད་པའི་གསོ་དབྱང་གྱི་གཞུང་
 གསར་པ་ཞིག་བཙུགས་ནས་སྲོང་བཙན་ལ་ཡུལ་ཞིང་། གསོ་དབྱང་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྡེ་གསུམ་རུ་བསྐྱས་
 བས་འཆད་པའི་སྲོལ་བཏོད། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་ཡུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་རུ་བཞུད་དོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྩེ་ཏ་བེན་ཀ་ར་ལྷ་རྩ།

པ་རྩེ་ཏ་འདི་དང་ཁ་ཆེ་རྩ་རྩ་ཀ་ར། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རི་ན་མི་ཏ། རྩམ་སྤྱི་རྩ་དྲ་བཅས་དང་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཙུགས་དང་། ཅོག་རོ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཆོན། བརྩེ་དཔལ་གྱི་རྩུན་པོ། བརྩེ་
 དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་བོད་བཙུགས་ཡོད་པ་རྣམས་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་263རུ་གསལ།

བོད་རྒྱ་བསྐྱར་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་དཔལ་བཅེགས་རྒྱི་ཏ་སྟགས་དང་
 ཉུན་རྒྱ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚྭ་ཚན་2དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
 ཚྭ་སྟགས་སྟུ་ཚྭ་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩེ་ན་མི་ཏུ།

བོད་སྐད་རྒྱ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟེར་ཞིང་བོད་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྡོད་མེ་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་བོད་
 རྒྱ་རྒྱུན་དངས་པའི་བརྩེ་ཏའི་གས་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅག་རྩེ་རྒྱལ་
 མཚན་དང་བརྩེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་སྟགས་དང་མཉམ་རྒྱ་རྒྱུ་བོད་རྒྱ་བསྐྱར་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་
 ལ་པོར་བསྟན་དག་ལས་གཞན་རྒྱ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚྭ་ཚན་45བཞུགས་ཡོད། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚྭ་སྟགས་སྟུ་ཚྭ་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རྩ་ཚྭ་ཚན་2བཞུགས། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཚྭ་
 ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚྭ་ཚན་22བཞུགས། འདུལ་བ་རྩ་ཚྭ་ཚན་6དང་། མདོན་པ་རྩ་ཚྭ་
 ཚན་5བཞུགས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཚྭ་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རྩ་ཚྭ་ཚན་1བཞུགས། རྩ་ཚྭ་སྟགས་སྟུ་ཚྭ་
 ཚན་4བཅས་འགྱུར་ཚྭ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟེ།

བོད་སྐད་རྒྱ་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཟེར་ཞིང་། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡི་
 ཤེས་སྡེ་དང་། རྩམ་ཏ་སྤྱི་ལ། བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་སྟགས་དང་མཉམ་རྒྱ་བསྐྱར་བཅས་བོད་རྒྱ་བསྐྱར་
 ཡོད་དེ། ཁོར་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚྭ་ཚན་33དང་། དགོན་བཅེགས་སྟུ་
 ཚྭ་ཚན་4ལྟག་བཞུགས། ཤེར་སྤྱིན་རྩ་ཚྭ་ཚན་3དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚྭ་སྟགས་སྟུ་ཚྭ་
 ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚྭ་ཚན་15བཞུགས་ཡོད། འདུལ་བ་རྩ་ཚྭ་ཚན་1དང་། རྩ་ཚྭ་སྟགས་སྟུ་
 ཚྭ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། དབུ་མ་རྩ་ཚྭ་ཚན་5དང་། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཚྭ་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེན་ཀ་ར་སེལ།

འདི་ལ་བེན་ཀ་ར་སེང་ཏ་ལྟར་བྲིས་པའང་ཡོད། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 བརྩེ་དཔལ་དབྱངས་དང་བརྩེ་ཡི་ཤེས་སྡེ་སྟགས་དང་མཉམ་རྒྱ་རྒྱུ་བོད་རྒྱ་བསྐྱར་པ་སྟེ། འདི་

ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་10ལྟག་བཞུགས་
ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་9དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་2བཞུགས། རྒྱུས་
རབས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་པིཏྱ་ཀ་ར་པ་ལྷ།

འདི་དང་འགྱུར་བྱང་རུ་པིཏྱ་ཀ་ར་པ་ལྷ་རུ་འཁོད་པ་གཉིས་ལོ་པཎ་གཅིག་རུ་སྟུམ་ནས་འདིར་
བགྱངས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྤྱོད་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་། བརྟེ་རིན་
ཆེན་མཆོག་། སྐུ་བ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅས་བོད་རུ་བསྐྱུར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་9ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། མདོན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་རུ་
ཆོས་ཚན་1བཞུགས། དཔུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ།

ཀ་མ་ལ་སྟེ་པཏྱ་དང་ཤྱི་ལ་ནི་རང་ཚུལ་ཏེ་པཏྱའི་རང་ཚུལ་ལམ་རྒྱལ་བའི་རང་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཐུ་
གར་གྱི་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དཔུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བཞིན་སྟོལ་འཛིན་པའི་པརྟེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐུ་ནག་གི་རྒྱ་ཤར་
མ་རྒྱ་ཡན་གྱིས་བོད་རུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་སྟེལ་ནས་བོད་ཀྱི་བཙུན་པ་པལ་ཆེར་ཁོང་གི་སྟོབ་མར་
བྱུར། བོ་རྟེ་ས་དྲུའི་སྟོབ་མ་ལྷུང་ཤས་ཅམ་ལས་སྟོབ་རུ་མ་བརྟུབ་ནས། སྟོན་ཅེན་གཉིས་སུ་ཆད། དེ་
གཉིས་ལྟ་སྟོད་མ་མཐུན་པར་ཅོད་པར་གྱུར་པ་ལ། བོ་རྟེ་ས་དྲུའི་འཁོར་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་སྟུན་དངས་ཏེ་
ཏ་ཤར་དང་ཅོད་པ་བྱེད་རུ་བཅུག་པ་དང་།^① འདི་གཉིས་བཅད་པའི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཞིབ་པར་ཉང་
ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོས་ངོས་367ནས་378པར་ཡང་གསལ། སྟོབ་དཔོན་འདི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོའི་དངོས་
སྟོབ་ཡིན། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་སྐུ་འདས་རྗེས་ཐུ་ནག་ནས་ཕེབས་པའི་རྒྱ་ཤར་མ་རྒྱ་ཡན་གྱིས་ཅིག་
ཅར་འཇུག་པའི་ཆོས་ཞེས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ལྟས་ངག་གི་ཆོས་སྟོད་མི་དགོས་པར་དང་པོ་ནས་སེམས་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་སྟེང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྟོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེན་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོས་ངོས་371ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་རུ་བྱོན།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་སྒྲིལ་གསར་པ་དར་སྒྲིལ་བཏང་བར་བརྟེན། སྒར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཞི་བ་འཚོའི་སྐབས་བཅུགས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་ཏེ་
 བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཚོས་ལུགས་པ་ནང་ཁུལ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་བྱང་། ལྷ་ཤང་
 གི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་དཔལ་གསོད་གཏོང་ཅིས་བྱས་
 ཤིང་། འགའ་ཞིག་རང་སྒོག་བཅད་པ་བཅས་ཀྱི་འགལ་ལྗང་ཆོད་ཆོད་བྱང་བ་ལ། བཅན་པོ་བྱི་སྒྲོང་
 ལྟེ་བཅན་གྱིས་ལྷ་ཤང་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་དུག་འབྱུང་མ་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་ཚོས་ཚུན་འགྲན་སྒྲིང་སྟོན་རྒྱལ་པམ་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུར་གོ་བསྟོན་སྒྲོབ་གསོ་
 གནང་རྒྱུ་ལ། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་སྐུ་གསལ་ཁུག་པའི་ཞལ་ཆེན་ལྟར་ཁོང་གི་སྒྲོབ་མ་གྲུ་མ་ལ་བྱི་ལ་བལ་
 ལུལ་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་བསམ་ཡས་སུ་ཐེབས་སྟོན། ལྷ་ཤང་མ་གྲུ་ཡན་དང་ཚུན་སྒྲིང་གནང་ཏེ་
 ལྷ་ཤང་ཆོར་བཅད་པ་སོགས་བ་བཞེད་དང་ཉང་ཚོས་འབྱུང་སོགས་བོད་ཡིག་གི་ཚོས་འབྱུང་ལ་རྒྱས་ཏེ་
 ལམ་གསུང་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་བྱི་ལ་བསམ་ཡས་ཚོས་ཚུན་གྱི་རྒྱུ་ལ་
 ཁ་ཤས་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་བཅན་པོ་བྱི་སྒྲོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་ལྷ་བ་དང་། སྒྲོམ་པ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་
 སྒྲོར་ལ་དྲི་བ་བྱས་པའི་ལན་དུ་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ། བར་པ། ཐ་མ་བཅས་ཆེད་ཚོམ་མཛད་དེ་འབྲས་བུ་
 གསུང་བའི་ཞོར་ལ་ལྷ་ཤང་མ་གྲུ་ཡན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མཛད། གསུང་ཚོམ་དེ་ལོ་རྒྱ་བ་ཞང་ཡེ་
 ཤེས་སྒྲེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་སྟེ་དགོ་སྒར་མའི་བོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་
 གིས་སྒྲོབ་དཔོན་པོ་རྒྱུ་ས་དུའི་དགོངས་པ་རྒྱལ་བ་བྱང་གིས་དོགས་ནས་སྒར་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་
 གྱི་དོན་འགྲེལ་དུ་ལྷང་དང་རིགས་པར་འབྲེལ་བར་དབུ་མ་རྣམས་བའང་བཅུ་མས་ནས་གནང་རོ་ཞེས་
 ཉང་ཚོས་འབྱུང་དུ་མཛོང་ཞིང་། དེ་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་རྒྱི་ཏས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་
 བསྟན་འགྱུར་སྟེ་དགོ་སྒར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་ཡོད། གཞན་ཡང་གསུང་
 ཚོམ་གཞན་དག་སྒྲོར་ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའ་བསྟན་པས་
 བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་སྟེ་དགོ་སྒར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་ཡོད། ཤེར་ཕྱིན་
 རོ་རྒྱུ་གཅོད་པ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བ་ལོ་རྒྱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྒྱུར་པ་དང་། དབུ་མ་
 རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྒྱུར་པ་བསྟན་འགྱུར་སྟེ་དགོ་སྒར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་
 བོད་ཀྱི་པར་བཞུགས་པ་དང་བཅས་པའི་གསུང་ཚོམ་ཁག་དུ་མ་བཞུགས།

ཁོང་དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་ལ་འགྱུར་ཚོས་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལས་འདིར་དཔེ་མཚན་ཅམ་བཞོད་

ན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་དཔང་
 སློབ་ཕྱག་སློབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ནག་མ་ལ་སོགས་མང་དུ་བསྐྱར་རོ་ཞེས་ཉང་ཆས་
 འབྱུང་དུ་གསལ་ལ།^① སློབ་དཔོན་སྐུ་གཤེགས་རྒྱུན་ནི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བ་ལྟར་ན་རྒྱ་
 ཤང་མ་རྒྱ་ཡན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་པམ་ཉེས་བྱུང་བ་དེས་ནད་མ་ཐེག་པས་གཤེད་མ་ལག་དམར་བ་
 གཉིས་མངགས་ནས་མཆོན་མོ་སྐྱ་སྐྱར་ཁང་དུ་གཟིམས་ནས་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་མཁལ་མ་བཅོམ་ནས་
 སྐུ་དགྲོངས་པར་བཤད་པ་དབྱུད་གཞི་ཆེ་སྟེ།^②

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་རྒྱུ་ལྷ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་
 མཉམ་དུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆོས་
 ཆོན་45དང་། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཆོན་7ལྟག་བཞུགས། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱ་ཆོས་ཆོན་1དང་། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་ན་ཆོས་ཆོན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆོན་8བཞུགས་ཡོད། མདོན་
 པ་རྒྱ་ཆོས་ཆོན་2དང་། དབུ་མ་རྒྱ་ཆོས་ཆོན་9བཞུགས་ཡོད། མདོ་འགྲེལ་རྒྱ་ཆོས་ཆོན་2དང་། ཆད་མའི་
 སློབ་ན་ཆོས་ཆོན་3བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པེ་མ་ལ་མི་ཏ།

བོད་སྐད་དུ་རྒྱ་མེད་བཤེས་གཉེན་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུངས་ལུ་ལ་ནི། རྒྱ་གར་རུབ་
 ཕྱོགས་སྤང་པའི་སྤང་གི་སྤང་བྱིར་ན་བྱིམ་བདག་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་སྐས་སུ་བཞུགས། སློབ་དཔོན་
 སྡེ་སིརྟ་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་ཏེ་རིག་པའི་གནས་བརྒྱུ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཞིང་། རྫོགས་པ་
 ཆེན་པོའི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སློབ་ཕྱགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས། བོད་
 རྒྱལ་གྱི་སློབ་སྡེ་བཅོན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་དུ་བྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་གསེར་གཏུང་དཀར་
 ཆག་དུ་རྗེ་སྤྲ་མའི་ཡང་སྤྱིད་མངའ་བདག་ཆངས་པ་ལྟའི་མེ་ཏོག་དང་། སྐས་ལུ་ནི་བཅོན་པོ་ཡབ་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྤྱིད་པོ་སྤང་ཆའི་བཅུད། བོད་ལྗངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་ལ། ཤོག་ངོས་365ཏུ་གསལ།

② དུང་དཀར་སློབ་ཐབས་ཕྱིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་10པར་
 གསལ།

སྐུ་ཉལ་ཉལ་བཟང་། བེ་རོ། སྐྱ་ཚོག་སོགས་མཐས་ཡས་པ་སྒྲིན་པར་མཛད། འཇའ་ལུས་རྩི་རྩི་
 སྐྱ་ལྷུ་པ་པས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཆེ་ལུང་ཕྱོན་ཞིང་བསྐལ་པ་མ་སྒྲོངས་བར་བཞུགས་ཤིང་། མི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་
 བ་སྐྱལ་པ་རེས་འགྲོ་དོན་རྩ་བོད་ལ་འཕྱོན་པར་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་ཞེས་
 གསུངས།^① བསྐྱར་ཅིས་ཀུན་བརྒྱས་སུ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཙན་ནས་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་རྒྱ་གར་རྩ་སྒྲོབ་
 དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་སྐྱ་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། སྐྱ་མས་སྐུབས་འགྲོ་ཡན་ལག་རྒྱག་པ་དང་། ཤེར་སྒྲིང་
 རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སོགས་བརྒྱམས། སྤྱི་མ་ནི་འདུལ་བ་བམ་པོ་ལྟ་བུ་བ་མཛད་པ་པོའོ་ཞེས་དེབ་སྒྲོན་
 ལས་བཤད་ཅིས་གསལ་^②ཡང་། ཉལ་ཚོས་འབྱུང་སོགས་ན་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཙན་གྱི་སྐྱ་རྩས་སུ་
 གདན་དྲངས་པའི་ལོ་པའ་བཤངས་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེའི་སྒྲོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་^③ཞེས་ངོས་བརྒྱུང་བ་
 བི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་ནམ་ཡང་ན་སྐྱགས་མཉམ་མ་མཛད་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། ཁོང་གི་
 འཁྱུར་ལ། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོས་འབྱུང་རྩ་མཐུན་པོ་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ། ཤེར་
 གཟུ། བི་བྱུང་མིང་སོགས་དང་། བོད་གྱི་སངས་མི་བརྒྱན་དང་། ཚོས་གྱི་སྤྱང་བ། བན་དེ་ནམ་མཁའ། སྒོ་
 རིན་ཆེན་ལྟེ་མ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། རྒྱ་ཁོད་ལ་སོགས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་ཚོས་མང་རྩ་བསྐྱར་
 ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཉལ་ཚོས་འབྱུང་རྩ་སྒྲོབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྐྱགས་རྒྱ་
 བས། སྐྱ་འབྱུལ་སྒྲོར་དང་། དེའི་ཆ་ལག་དང་བཙས་པ། སུར་པ་ཤམ་སྒྲོན་ཅན་རྩ་གྲགས་པ་
 སོགས་བསྐྱར་ཞེས་དང་།^④ ཡང་ལོ་རྒྱུས་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་བརྒྱེ་ཏུ་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་
 སྐྱན་དྲངས་ནས། སྐྱ་འབྱུལ་གྱི་སྒྲོར་ལ། འཇམ་དཔལ་སྐྱ་འབྱུལ་དུ་བ་བསྐྱར། རྩི་རྩི་སེམས་
 དཔའ་སྐྱ་འབྱུལ་དུ་བ་ལ་ཅ་རྒྱད་གསང་བ་སྒྲིང་པོ། ལེ་ལག་ཡེ་ཤེས་བྲ་མ། སྐྱ་འབྱུལ་བྲ་མ། ལྷ་མོ་
 སྐྱ་འབྱུལ། (བརྒྱད་)པ། བཞི་བརྒྱ་བ། བརྒྱད་རུ་བ། བྱད་པར་གསང་སྒྲིང་ཅ་རྒྱད་×འཕྱོང་×པར་
 ཁབ་ལྷགས་བཤད་དང་བཙས་པ། དུ་བ་ཆེ་རྒྱུད་། རྒྱན་དམ་པ། སྤེན་ལས་ཤར་བརྒྱད་མན་ངག་

① རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུའི་གསེར་གཏུང་དཀར་ཆག་གི་ཤོག་ངོས273པའི་ཉིན་གྱི་ཕྱིང65ར་གསལ།
 ② ཏུང་དཀར་སྒོ་བཟང་སྤེན་ལས། ཏུང་དཀར་ཚོག་མཛད་ཆེན་མོ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས1393རྩ་གསལ།
 ③ ཉལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྒྲོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྒྲིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས307རྩ་གསལ།
 ④ ཉལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཚོས་འབྱུང་མེ་རྟོག་སྒྲིང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བརྒྱད། བོད་སྒྲོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྒྲིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
 པར་གཞི་ཐོག་མ་དང2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོག་ངོས365རྩ་གསལ།

དང་(ཤར་ཆུང་བཅུ་གཉིས་དང་)བཅས་པ་བསྐྱར་ནས་དག་པར་བྱས་སོ་^①ཞེས་གསལ། མཁན་པོ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་ལྟེ་དག་བཀའ་བསྟན་ཏུ་བསྐྱར་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། བཅ་
མཁའ་སྤྱོད་། རིན་ཆེན་ལྟེ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་
ན་ཆོས་ཆོད་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་1བཟླགས་ཡོད། མདོ་ལྟེ་ཅུ་ཆོས་ཆོད་1བཟླགས་ཡོད། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་2བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཏུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་ན་ཕྱི་ལ།

བོད་སྐད་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་ཚུལ་ཟེར། ཏུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྟེ་
ཡི་ཤེས་ལྟེ་དང་། དཔལ་ཅེགས་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་དང་། འདི་ཉིད་
ལ་འགྱུར་ཅུང་མང་ཞིང་། འགྱུར་ཆོས་སུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་
མང་ཏུ་མཐོང་བས་ཁོང་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
ཐུབ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཆོད་14དང་། མདོ་ལྟེ་ཅུ་ཆོས་
ཆོད་60ལྟག་བཟླགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡༩༥ བོད་ཏུ། དགྲེས་པ་རྟོ་རྟེ་ལས་བྱུང་བ་ཀུ་ཅ་
ཀུལྟེ་སྐབ་ཐབས།(242-242) ཀྱི་རྟོ་རྟེ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུ་ཅ་ཀུལྟེ་མན་ངག་ཆེན་པོ་ལ།(242-243)རྒྱུད་
བོད་། ༣༥ པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པ།(225-
237) རྟིང་པོའི་དོན་བསྐྱས་པ་བསྟན་པ་མཛད་བྱང་མེད་པ།(237-237) རྟོ་རྟེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་མཆོད་
པའི་ཆ་ག་ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་རི་ཀ་པས་མཛད་པ།(237-238) རྒྱུད་། ༩༩ བོད་ཏུ་རལ་གཅིག་མའི་
སྐབ་ཐབས་དང་།(95-96) སྟོལ་མ་ཁྲོས་པའི་བ་ལམ་གྱི་གཏོར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཏུ་གར་གྱི་པའི་ཏ་ཏུ་ན་ཕྱི་
ལས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(96-96) སྟོལ་མ་རལ་གཅིག་མའི་སྟོ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་གར་པའི་
རྟོ་རྟེས་མཛད་པ།(96-97) རལ་གཅིག་མ་དཀར་མའི་སྐབ་ཐབས་སྟོབ་དཔོན་རལ་པའི་སྐས་པས་མཛད་
པ།(97-99) རྒྱུད་། ༩༩ བོད་ཏུ་ལག་པའི་མཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།(106-107) རྒྱུད་། ༩༩ བོད་ཏུ་གཤེན་རྟེ་
གཤེད་དམར་པོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱི་བོ་ཏུ་པས་མཛད་པ་དང་།(78-80) གཤེན་རྟེ་གཤེད་

① ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་རྟིང་པོ་སྤང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྐད་པོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1988ལོའི་
པར་གཞི་ཐོག་མ་དང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤོས་རྩིས་391ཏུ་གསལ། ཆད་གསལ་གྱི་ཏུགས་རྣམས་མ་དཔེ་རྟི་
བཞིན་སོར་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན།

གྱིས་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིར་བསྐྱོབ་དཔོན་བི་རྩུ་པས་མཛད་པ།(85-88) གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་ཚོག་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(116-118) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་དཔལ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་སུ་ལྷ་ཀ་རས་མཛད་པ་དང་།(116-131) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་པའི་ཉ་མ་ཉིས་མཛད་པ།(84-84) འཛིན་རྟེན་མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་ཡིད་འཕྲོག་
 སྤྲིག་འཛོམས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པ་དང་།(89-91) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་གཏུམ་པོ་
 དཀར་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་།(119-120) འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་
 པའི་ཉ་རྩུ་ལ་གྱི་ལས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(120-120) རྒྱུད་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་འཛོལ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་
 བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་སྤྲི་པའི་རྩི་རྒྱུ་མཛད་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པའི་ཉ་རྩུ་ན་གྱི་ལས་བསྐྱར་པ་(76-
 77)བཅས་རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་16བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་2དང་། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཆོས་
 ཚན་3བཅུགས་ཡོད། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་6དང་། མདོན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་2བཅུགས་ཡོད། ཚད་
 མ་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་སྤྲི་པས་བཅས་སྤྲི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱར་པ།(249-249) རྩ་
 ཆོགས་ཀྱི་ཕུ་པོ་དང་རུ་བསྟོད་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོབ་དཔོན་ཉ་དབྱངས་གྱིས་མཛད་པ་རྩ་ན་
 གྱི་ལས་བསྐྱར་པ་(319-319)བཅས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནི་ལྷ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྤེ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་
 བོད་རུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་5ལྟག་
 དང་། མདོ་སྤེ་རུ་ཆོས་ཚན་3ལྟག་བཅུགས། བསྟན་འགྲུར་ལས། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཐ་རྩུ་དེ་བ།

བོད་སྐད་རུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་ཟེར་ཞིང་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་
 བཅེགས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་ ཅོག་རྩི་རྒྱའི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྱིས་མཉམ་ཏུ་བསྟན་
 བཅོས་བོད་རུ་བསྐྱར་གནང་མཛད་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྤེ་རུ་ཆོས་
 ཚན་9ལྟག་བཅུགས། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་4དང་། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་
 ཚན་3བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1བཅུགས། སྤྲིང་ཡིག་རུ་

ཚེས་ཚན་4དང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩེན་ལོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཞེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་ཞེ་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱ་རྩེན་ལོ།

བོད་རྒྱུད་རུ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཞུ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྟོང་གྱི་སློབ་
མ་ཡིན་ཞིང་། བྱ་རྩེན་དང་། སྟོང་རྩེན། རྣལ་འབྱོར་རྩེན་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་
ཡིན། རྩེས་སུ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གསུངས་ཏི་མེར་མེས་ནས་
སློམ་སྐྱབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་སྐབས། བོད་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ཞེ་བཅུན་གྱི་སྐུ་རིང་བྲན་ཀ་ལུ་ལེ་གོ་པ་
དང་གཉེགས་རྩེན་ཀྱི་མ་ར་གཉིས་བྱ་གར་རུ་ཚེས་དཔེ་འཚོལ་རུ་བཏང་བའི་ལམ་རུ་སློབ་དཔོན་
འདི་དང་མཇལ་ཏི་གསང་སྐགས་གྱི་ཚེས་མང་རུ་ཞུས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཞིབ་པར་རྩོ་ནང་ཏ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་བྱ་གར་ཚེས་འབྱུང་ལེའུ་སུམ་རུ་བའི་ནང་གསལ་བར་
གསུངས། རྒྱལ་པོ་གྱི་སློབ་ཞེ་བཅུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡོ་ག་ལ་མཁས་པ་མི་གསུམ་སྟེ། ཚིག་ལ་
མཁས་པ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིན། དོན་ལ་མཁས་པ་སངས་རྒྱས་གསང་བ། ཚིག་དོན་གཉིས་
ཀར་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་འདི་
བྱུང་། འདི་བས་དབས་མཐུ་སྟེ་ལྷན་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་6གི་འགྱུར་བྱང་རུ་མཚན་ལ་
སངས་རྒྱས་གསང་བ་ཞེས་བཀོད། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྩེན་གྱི་སློབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་དབས་མཐུ་སྟེ་ལྷན་སྟེ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་དང་དཔལ་བཅེགས་སོགས་གྱིས་ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་
ཚེས་ཚན་7བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷུ་བརྩེ་ཏ་ས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྩེན་གྱི་སློབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཚན་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩུ་ན་གསྒྲུ།

མཁམ་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཙམ་རྩུ་འི་རྒྱལ་མཚན་དང་། བརྩེ་ཡེ་ཤེས་
ཞི། དཔལ་བཅེགས། ཙམ་རྩུ་འི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཞེ་རུ་
ཚོས་ཚན་9ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཚོས་
ཚན་9བཞུགས། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཚོས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས། ཚད་མའི་སྒྲོར་ན་
ཚོས་ཚན་3བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་བརྩེ་ཏ་པེ་བྱུ་མི་ཉ།

བརྩེ་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་དང་། བརྩེ་དཔལ་བཅེགས། བརྩེ་
ཡེ་ཤེས་ཞི། བརྩེ་དགེ་བ་དཔལ་སོགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅོས་བོད་རུ་བསྐྱུར་བ་སྟེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཞེ་རུ་ཚོས་ཚན་7ལྟག་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཅམ་
པར་ཚོས་ཚན་5དང་། མདོན་པ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བརྩེ་ཏ་རྩོ་ཇེ་བཞད་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཚོག་དང་ལྟན་རུ་
བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་རྩམ་རྩུ་པེ་ལ།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཡེ་ཤེས་ཞེ་དང་དགེ་སྤྱོད་ཚོས་གྱི་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྟན་རུ་
བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གཤམ་གྱི་མཁམ་པོ་བྱུ་ཁྱུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་སྒྲོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མ་རྩུ་པེ་རྩམ་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱུར་
པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་གྲ་ལོ་རྒྱ་གཞི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་རྒྱད་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་དྲན་པ་ནམ་མཁའ་དང་ལྷན་ཏེ་
བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཆུ་མེ་ཆ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཞི་དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་ཏེ་བཀའ་འགྲུར་གྱི་འདུལ་
བའི་སྟོར་ནས་པོད་ཀྱི་ཐ་མ་པ་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྟར་ཡོད།

རྟ་ན་མི་རྒྱ།

པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆུ་མེ་ཆ་བའི་ལ་དང་མཉམ་ཏེ་ཤེར་སྟོན་ཏེ་ཆོས་ཚན་1བསྟར་ཡོད།

བརྩ་ཆེ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་རྒྱད་སྟོར་ན་ལོ་ལྔ་བ་གཞུགས་ནམ་མཁའི་སྟོང་པོ་དང་ལྷན་ཏེ་
བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ནུ་གཞི།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་ལོ་ལྔ་བ་དྲན་པ་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་རྒྱད་སྟོར་
ན་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་མི་རྒྱ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བཞི་བྱིན་གྱི་སྟོང་པོ་དང་། དཔལ་བཅེགས་སོགས་དང་
ལྷན་ཏེ་བསྟར་པ་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྟོན་ཆོས་ཚན་3ལྟག་བཟུགས། བསྟན་འགྲུར་ལས། མདོ་
འགྲེལ་ཏེ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་4བཟུགས། ཚད་མའི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཟུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ཕྱུ་ཕྱ་ཟླ།

འདི་དང་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་ཤྲེ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཤྲེ་རུ་
ཆོས་ཚན་1ཅམ་བཞུགས།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱུ་ཕྱ་ཟླ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་རྩ་རྩི་ཏ་སྟགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་ཤྲེ་རུ་ཆོས་ཚན་11ལྟག་དང་། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་ཇ་ཡ་ཕྱི་ལ།

མཁན་པོ་འདི་དང་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་ཤྲེ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་
ཤྲེ་རུ་ཆོས་ཚན་1ལྟག་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཚུ་ཕྱི་གར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཡུ་རྩ་རྩ་རྩི་ཏ་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཤྲེ་རུ་ཆོས་ཚན་2ལྟག་བཞུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྟོར་ན་
ཆོས་ཚན་1དང་། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ན་མི་རྩ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། མདོ་ཤྲེ་རུ་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྩ་ཏ་ཤྲི་ལ་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་མ་ཀ་ར།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་རྣམས་པོ་ད་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བཟང་སྦྱང་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ལྷིང་
པོ། དཔལ་བཅེགས་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཤྲེ་རུ་ཆོས་
ཚན་3ལྟག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་ན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་

ཚན་པ་བཞུགས། རྒྱུ་ཡིག་ཏུ་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གྱི་མེད་གི་མཁན་པོ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤོང་བའི་ཅ་ན་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་འགྲུར་ལས། རྒྱུ་ཡིག་སྤོང་ན་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀྱི་མེད་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཞུགས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ་ལ། བཞུགས་འགྲུར་ལས། བཞུགས་ཚོས་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀྱི་མེད་པོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཞུགས་འགྲུར་ལས། བེད་ཀྱི་མེད་པོ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཞུགས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀྱི་མེད་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཞུགས་སྤོང་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་འགྲུར་ལ། བཞུགས་འགྲུར་ལས། ཚན་པའི་སྤོང་ན་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀྱི་མེད་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་དུས་མཉམ་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཞུགས་འགྲུར་ལས། བཞུགས་ཚོས་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་བེད་ཀྱི་མེད་པོ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཞུགས་དག་པའི་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འགྲུར་གྱི་མདོ་ཞེ་དུ་ཚོས་ཚན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཁྱ་གཞུང་
བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཆོས་ཚན་30ལྟག་དང་། མདོ་
མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་65ལྟག་བཞུགས། བསྟན་འབྱུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2དང་། འདུལ་བ་ཏུ་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་པ་རྒྱ་བཞི།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་གི་བའི་སྐོར་སྟགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་
བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། འདུལ་བ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པ་ཆེ་ཏ་ལྷ་ལྒར་ར་དེ་ལ།

འདི་དང་ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྒར་དེ་ལྷ་ཏུ་གྱིས་པ་གཉིས་བྱོན་པའི་ཏུས་སྐབས་དང་། ཆོས་
བསྐྱར་གྱི་སྟགས་སུ་གྱུར་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་གང་ཆ་ནས་བཟུངས་ཀྱང་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཡིན་དགོས་
པས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པ་ལས། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ག་རོད་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུར་
གནས་སམ་ཚུལ་བྱིམས་འབྱུར་གནས་སྟེས་པ་དང་མཉམ་ཏུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་
འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ བ སྟེ་བོད་ཡོངས་སུ་འདུས་པའི་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་
ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། སྐྱེས་རབས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེ་ཀྱ་ཀུ་མ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་ཁྱ་འོད་སྟགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འབྱུར་ལ། བསྟན་འབྱུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པ་ཆེ་ཏ་ཀའོ་པ་ཏི།

པ་ཆེ་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་རྒྱ་སིང་སྟགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་བརྟན་པ་རབ་འབྱོར་དབྱངས།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་དང་མཉམ་རུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པརྟན་ཏ་ལོ་ཏ།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕྱག་འོད་སྟགས་དང་མཉམ་རུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་

སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་རྩམ་ཕྱི་ལྟ་བུ།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྟོང་ཚུལ་
བྱིན་པ་ཡོན་ཏན། དག་སྟོང་ཤེས་རབ་ལེགས་པ་སྟགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅོས་བོད་རུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྟེ་རུ་ཚོས་ཚན་4ལྟག་བཞུགས། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཚོས་ཚན་2བཞུགས། ལྷ་ཚོགས་གྱི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱག་སེ་ན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏ་ཕྱི་ལ་དང་མཉམ་རུ་བཀའ་འགྱུར་ལས། ཤེར་བྱིན་
རུ་ཚོས་ཚན་1བསྐྱར་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པརྟན་ཏ་པོ་མི་འཆི་མེད།

པརྟན་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ལུན་ཤེས་རབ་དང་ལུན་རུ་ཁྱ་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་
པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་བྱིན་རུ་ཚོས་ཚན་2དང་། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་འཇམ་པའི་དབྱངས།

ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་དཔལ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་
ཚན་པ་བསྟར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ལྷ།

ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ལྷེ་དགའ་བའི་དཔལ་དང་མཉམ་ཏུ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་
ཚན་པ་བསྟར་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་གྱི་ཏུ་ལང་མ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྤང་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྟར་པའི་ཚོས་ཚན་པ་བསྟར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་མཆོག་ཀ་ལ་ལྷ།

པལྒྱི་ཏ་འདི་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྟར་པའི་འགྱུར་ཡང་མཐོང་བས་ཁོང་ནི་ཐོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་
ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། ༩ ་ ༡ ་ ཐོད་ཏུ། ལྟན་ཅིག་སྟེས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་དམ་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོང་པོ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ།(196-201) ཟུང་། ༩ ་ ཆི ་ ཐོད་
ཏུ་རིམ་པ་ལྷའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྷུས་མཛད་པ།(187-277) ཁྱུ་གར་གྱི་
པལྒྱི་ཏ་མཆོག་ཀ་ལ་ལྷས་བསྟར་པ་དང་བཅས་ཟུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་པ་བསྟར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ལྷ་རྒྱ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཚོས་ཚན་པ་བསྟར་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་བ་རྟེན་བ།

པལྒྱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྟེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ཟུང་

སྒྲོ་ན་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་རྩ་ཆ་ཏེ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆ་བན་ཚེས་འབར་སྟགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ན་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་མི་དབང་བཟང་པོ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟགས་པའི་སྒྲོ་སྟགས་དང་། གཞོན་ཅུ་ཤེས་རབ་སྟགས་
གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ན་ཚེས་ཚན་2དང་། རྒྱུས་རབས་སུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་
བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལྷམ།

འདི་ཉིད་གྱི་འགྱུར་ལ་བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཚེས་ཚན་1ལྟག་བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་ལ་སྤྱི་ལ།

བོད་སྐད་རུ་པདྨའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་བྱ། འདི་ཉིད་བཅོན་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྟེ་བཅོན་སྐབས་ཏ་ཤང་དང་
ཚོད་པ་བྱིད་མཁན་ཀམ་ལ་སྤྱི་ལ་ཞེས་པ་དེ་དང་བྱོན་པའི་རུས་ལ་སྤྱི་ལྟེ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ལོ་
པར་ཁ་ཁར་ངེས་ཏེ། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏ་སྤྱི་ལ་དང་། ཤེས་རབ་སྐབས། ལ་
མ་སྟོན་པ་མེད་གི་རྒྱལ་པོ་སྟགས་དང་མཉམ་རུ་བྱ་གཞུང་བོད་རུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། འདི་ཉིད་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། དཀོན་བཅེགས་སུ་ཚེས་ཚན་1ལྟག་བཞུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་
ན་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་སྟན་ལ་སྤྱི་མི་ཏ།

བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་
སྒྲོ་ན་ཚེས་ཚན་3དང་། དབུ་མ་རུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩྭ་ན་ཀ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སློ་བྱོས་སྐྱེས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཉེ་ཕྱེད།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་པཱེ་ཏ་ཐུ་བ་ན་རྩ།

པཱེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རུ་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་10ལྟག་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རུ་དཔལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
མཆོད་ལྗེ་སྐྱེས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་14དང་། རྩ་ཆོགས་སུ་ཆོས་
ཆོད་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་པཱེ་ཐུ་ལྷ་རྩ་ཅེ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཐུ་ཀྱ་མ་ར་ཀྱ་ལ་ཤ།

འདི་དང་འགྱུར་བྱང་རུ་ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱ་མ་ར་ཀྱ་ལ་ཤ་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱ་མ་ར་
ཀྱ་ལ་ཤ་རུ་གྱིས་པ་རྣམས་ཡི་གེ་པ་བ་སྟངས་ལ་བྱང་པར་རུང་ཅམ་ཤོར་བ་ལས་ལོ་པ་ཅ་གཅིག་རུ་ངེས་
པས་གཞོགས་གཅིག་རུ་བསྟངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་སློ་བྱོས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་

ནམས་བཟང་པོ་སྟགས་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
 ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ཁོང་
 ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པ་འང་རྒྱད་༼ ༡ ༽ ཡོད་ཏུ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ།(194-
 196) རྒྱད་༼ ༧ ༽ ཡོད་ཏུ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་བསྟོན་པའི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 མཛད་བྱང་མེད་པ་དེ་དང་།(225-227) རྒྱད་༼ ༩ ༽ ཡོད་ཏུ་འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྟོན་པོ་
 ཅན་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉིན་མཛད་དོ་རྩེས་མཛད་པ།(246-
 247) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་ཀ་ལ་ཤས་བསྐྱར་པ་སྟགས་རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། དབུ་མ་
 ཏུ་ཆོས་ཚན་2དང་། ཚད་མའི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་3བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ཡ་ཕྱི་མི་ཏུ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་རོང་བོམ་ཆོས་བཟང་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
 ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྤང་བ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བ་རི་རྣམ་གྱི་ཉི་གཉིས་གྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་
 སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དོ་རྩེ།

འདི་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་ཁོང་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་
 ཡིན་ངེས། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱད་༼ ༡༢ ༽ ཡོད་ཏུ་དོ་རྩེ་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཉི་ལོ་པས་
 མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དོ་རྩེས་བསྐྱར་པ་དང་བཅས་རྒྱད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་
 ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་ཕྱི་རོ་ཅན་བཟླ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྷན་

ཕ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་རྩ་དོ་
 ཏ་མཛོད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་གཉིས་མེད་དོ་རྗེས་མཛོད་པ། (180-207) རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་
 རྩ་ཀ་ཁའི་དོ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (55-57) ཀ་ཁའི་དོ་ཏའི་བཤད་པ་བྲིས་པ་བཅས་དཔལ་ས་ར་ཏས་
 མཛོད་པ། (57-65) དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་བཞི་པས་མཛོད་པ་དང་། (134-
 136) ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛོད་པ། (135-137) དཔལ་བིན་
 པའི་ཆོག་རྒྱུད་ཐུ་ཅ་བཞི་པ་དཔལ་བི་རྩ་པས་མཛོད་པ་ (138-139) སོགས་ཀྱི་གར་གྱི་མཁན་པོ་
 རྒྱ་བེ་རོ་ཅ་ན་བཟླས་བསྐྱར་པ་དང་། གཞན་རྩ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དེར་རི་ཆོས་གྲགས་སོགས་དང་ལྟན་
 རྩ་བསྐྱར་པ་བཅས་པར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བསྟོམས་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨེ་དེ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཡང་མཛོད་བས་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་
 ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། ཞི་༥ བོད་རྩ། བརྟན་ཅི་གྲུབ་པའི་ཅ་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བི་རྩ་པས་མཛོད་པ། (142-145) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨེ་དེ་བས་བསྐྱར་པ་སྟེ་
 ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆོགས་དབང་དགའ་བྱེད།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
 ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བརྟན་ལྷ་ཅི།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུ་ན་ཆོས་འབར་སོགས་ཀྱིས་ལྟན་རྩ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
 འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེ་མ་ག་ག་ན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་འགྱུར་

ལས། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆན་1བསྐྱར་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་འབྲུག་ཀ་ར་ལྷ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དབང་ལྷག་ཀྱིས་མཆན་གཉིས་གྱིས་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1བསྐྱར་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པལྷེ་ཏ་གཞུང་ར།

པལྷེ་ཏ་འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། སྤྱིང་ཡིག་རྩ་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་ཉི་གཟ།

བོད་སྐད་རུ་ཁི་བ་སྤྱིང་པོ་ཟེར། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་
རིན་ཆེན་མཆོག་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མཁན།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དོ་རྩེ་གྲགས་སོགས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་1དང་། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་བྱུང།

འདི་ལ་པལྷེ་ཏ་ཀ་མ་ལ་བྱུང་རུ་བྱིས་པའང་ཡོད་ཡོད། འབོད་ལྷགས་མ་འདྲ་བ་ལས་ལོ་བཅ་
གཅིག་རུ་ངེས་པ་འདྲ་ཞི། པལྷེ་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱིང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ལོ་
རྒྱུ་བ་ལྷ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མཆན་སོགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅས་རུ་མ་བོད་རུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྤེ་རྩ་ཆོས་ཆན་5ལྷག་བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཆན་6དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྩ་ཆོས་ཆན་1བཞུགས། སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལ་གྱི།

མཁན་པོ་འདི་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། མདོན་པ་རུ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལ་གྱི་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལ་གྱི་རྩ་ར།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་ཀྱི་ཐ་མཐོང་པོ་དང་རུ་སྟོན་མ་བཞིའི་རྒྱ་ཁྲིས་བྱ་
བ་སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་པ། ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཟླ་ལ་རས་བསྐྱར་པ་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ར།

ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པ་ལ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྟོན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ར།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷ་ནི་རྒྱ་ལོ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་སྐོར་
ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པལྱེ་ཏ་ཚོན་ནི།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ་བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱུད་གྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། བ་རི་ལོ་ལྔ་བ་སོགས་གྱི་

འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་3དང་། ཚང་མའི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པརྟི་ཏ་ལྟེ་གར།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩམ་སྤྲུལ།

བོད་སྐད་རྩ་པརྟི་ཏ་ཚོས་སྒྲིབ་ཟེར་ཞིང་། ལྟ་སྒྲུ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྩལ་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྩལ་མགོ་ཅམ་ལ་ཐུགས་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་པརྟི་ཏ་རྩམ་སྤྲུལ་མངའ་རིས་སུ་སྒྱུན་དངས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ་ནས་སྟོད་ཁྱལ་རྩ་འདུལ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིལ། འདི་ཉིད་ལས་རབ་རྩ་བྱུང་བ་མང་པོ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱུད་པར་རྩ་མཁན་བྱ་ས་རྩ་པརྟི་ཏ་དང་། ལུ་ཏ་སྤྲུལ། དུ་རྩ་སྤྲུལ་བཅས་པར་སྤྲུལ་ནས་གསུམ་རྩ་གསུམ། འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྟེ་རྩ་ཚོས་ཚན་1ལྟག་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གསུམ་དང་ལྟན་རྩ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩམ་སྤྲུལ་བྱ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགོ་སྒྲོང་དཔལ་ཀྱི་ལྟན་པོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དགོ་སྒྲོང་དགོ་བའི་སྒོ་གྲོས་སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྟེ་རྩ་ཚོས་ཚན་1ཅམ་བཞུགས། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་འགྲེལ་རྩ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པརྟི་ཏ་རྩམ་སྤྲུལ།

འདི་ལ་ཐུགས་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཡང་ཁྱ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་3བྱི་3བོད་རྩ། རང་བཞིན་ཀྱི་དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་ཡི་པས་མཛོད་པ།(2-2) རྩམ་རྟོག་སྤང་བའི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལི་ལ་པས་མཛོད་པ།(2-2) ལས་ཀྱི་གཏུམ་མོའི་དོ་ཏ་

མཛོད་ཀྱི་ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྩ་པས་མཛོད་པ།(2-3) ལྷ་སྒྲོམ་སློབ་པ་འབྲས་བུའི་དོ་ཏའི་
 ཐུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ས་ར་ཏ་པས་མཛོད་པ།(3-4) འཛག་པ་གཙོད་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་
 སློབ་དཔོན་ཀྱི་རྩི་པས་མཛོད་པ།(22-22) གསེར་འབྱུར་གྱི་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ན་ལེས་མཛོད་
 པ།(23-23) རྒྱུང་གནས་ནད་གྱི་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཨ་ཛོ་གིས་མཛོད་པ།(30-31) ལུས་
 གྱི་ཅ་ཐིག་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ནི་གི་ནིས་མཛོད་པ།(32-32) འབྱུར་
 བ་བཞིའི་སྤྱིད་པའི་ཆགས་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅ་ར་པ་ཏིས་མཛོད་པ།(32-32) རང་རིག་
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཅམྱ་གས་མཛོད་པ།(32-33) རྩི་ནང་གི་བརྟུང་
 ཅིའི་བརྟུང་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུ་རིས་མཛོད་པ།(38-39) རྩོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་
 ཤ་བ་རི་བས་མཛོད་པ།(40-40) བདེ་ཐུག་གཉིས་བྲལ་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཤུཾ་པས་
 མཛོད་པ།(40-41) འབྲེལ་མེད་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ།(41-46) སློབ་དཔོན་གྱི་པ་ལས་མཛོད་པ་བཅས་
 ཆོས་ཆོན་བཞི་བརྟུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་ན་ཕྱི་བྱ་བ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུ་གྲ་སྒོ་སྒོས་གཉིས་གྱིས་བཀའ་འབྱུར་གྱི་མདོ་མེ་རུ་ཆོས་
 ཆོན་ཅམྱ་བསྐྱུར་ཡོད། ཕྱི་བྱ་བ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་ཨེ་ཡིན་སྟེ་མ་བུང་ལ། བསྟན་འབྱུར་རྒྱུད་སྒྲོར་
 བོད་པ་ལ་དཔལ་རིན་པོ་ཆའི་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ།(325-330) རྒྱ་གར་
 གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་བྱ་བ་པས་མཛོད་ཅིང་བསྐྱུར་ཞེས་པར་གཞིགས་ན་ཁོང་ཉིད་བོད་ཡིག་ལའང་ཤིན་ཏུ་
 མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ལོ་པར་ཞིག་ཡིན་ལས་ཆེ།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་མ་པོ་རྩི།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་བཅོན་སྟེས་གཉིས་གྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། རྩིང་
 རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆོན་ཅམྱ་བསྐྱུར་པ་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩུ་ན་རྩི་ཏ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེ་བཅོན་སྟེས་གཉིས་གྱིས་བཀའ་འབྱུར་ལས། རྩིང་

ལྷུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་1བསྐྱར་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་གྱི་རྒྱུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྟིང་ལྷུང་པོད་༡ ལ། ༢ ལ། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀ་སྟིང་རྩེ་རོལ་
པའི་ལྷུང་གསར་བ་བཟང་མོའི་མཚན། ཁྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱར་པའོ། །

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཆུ་ལྷོ་རྒྱུ།

འདི་དང་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷོ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཚོགས་སུ་ཚོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྱི་རྒྱུ་བ་རྩེ་ཉ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་6དང་། ལྷུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ།

འདི་ལ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་ཡང་ཞུ། པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་
ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་1དང་། ལྷུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཞུགས། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཚོས་ཚན་1དང་། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཚོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་གྱི་རྒྱུ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་1དང་། ལྷུང་གི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་གྱི་རྒྱུ་བ་རྩེ་ཉ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་

ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཚོས་ཚན་2བཞགས། ཚད་མའི་
སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་2བཅས་བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱི་རི་གཞུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་སྟོན་དངོས་གྲུབ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱི་རི་ཡུལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་རུ་ཚུལ་བྱིས་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱི་རི་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟོ་གྱི་རི་དང་ལྟན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟན་ཚུང་དར་མ་ཚུལ་བྱིས་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་
པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་5བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལ་ཕྱི་བུ་རྟི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཕྱི་རྩ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟོ་ཡེ་ཤེས་དང་ལྟན་རུ་

བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་མ་ནག་པོ་ལ།

ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོ་ས་ལྟས་བཅས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བོད་ཏུ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞིས་བྱ་
བ་དཔལ་ས་ར་ཏས་མཛད་པ། བླ་པོ་པས་བསྐྱར་པ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚས་ཚན་10དང་། དབུ་མ་ཏུ་
ཚས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་འགྱུར་ཏུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཏུས་བསྐྱར་པའང་མཐོང་
བས་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་བྱང་རྒྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སྟེ།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ལྷ་རྒྱ་གྱི་རྟེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེ་ནམ་དོ་རྗེ་བླ་མ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ལྷ་རྒྱ་གྱི་རྟེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་ལཱོ་ཏ་འབྱམ་ཐུག་གསུམ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་དང་ལྟན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཟླ་གར་གྱི་མ་ཁན་པོ་ལ་ལྷ་རྒྱ་མ་རྟེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མའི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་སྤྱ་མ་ཏི།

འདི་དང་ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་སྤྱ་མ་ཏི་གྲིའི་རུ་བྱིས་པ་གཉིས་ཕྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དང་། ཆོས་
བསྐྱར་པའི་གྲོགས་སྤྱ་གུར་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟུན་ན་ལོ་པའ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་
འདིར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་དང་། ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་སོགས་དང་
མཉམ་རུ་གཞུང་བོད་ལ་བསྐྱར་པ་དང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་༥༣༥
བོད་རུ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་སྐབས་སྐབས་ཞེས་པ་ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་སྤྱ་མ་ཏི་
དང་པལྒྱེ་གྲིའི་སྐབས་པ།(108-112) རྒྱུད་༥༥༥ བོད་རུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཇམ་དཔལ་
གྱི་སྐབས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་དཔོན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོས་མཛད་པ་(99-109)སོགས་ཁྱུ་གར་གྱི་པལྒྱེ་ཏ་
སྤྱ་མ་ཏི་གྲིའི་སྐབས་གཅིག་པུས་བསྐྱར་པ་བཅས་རྒྱུད་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་9བཅུགས་ཡོད། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་
ཚན་1དང་། དཔུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་3བཅས་བཅུགས་ཡོད། ཁོང་གི་འགྱུར་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་རྣམས་རམ་
ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་མཐོང་བས་པལྒྱེ་ཏ་འདི་ཉིད་བོད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྟན་
པ་ཤེས་བྱུ།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་རྟེན་ལྷ་ལྷ་ཀུན་ར་རྟེན་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟེན་ར་རྟེན་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་རྩོ་སྐས་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྟེན་ར་རྟེན་ཏ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྐྱུར་གྲོགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་དང་། ཆག་
ཆོས་རྩེ་དཔལ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་༥༥༥ བོད་རུ་ཆོགས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་པལྒྱེ་ཏ་ལ་རྟེན་ལྷ་ལྷ་ཀུན་གྲུས་མཛད་པ།(243-245) ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ར་རྟེན་

རྒྱ་ཏ་གཅིག་ལུས་བསྐྱར་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ཀྱི་སྐར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་
པ་སོགས་ཆོས་ཆོད་12བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་ཁི་ཀ་ལྷོ་རྒྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཀྱི་སྐར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ཏི་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། དབུ་མའི་སྐར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཀྱི་སྐར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་གྲགས་ལ་མ་བཞེན་པའི་འགྱུར་ཆོས་དང་། བོད་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷན་མ་ཚུལ་བྲིམས་སེང་གི་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ཆོས་ཡང་ཡོད་པ་ལ། བསྐྱར་
འགྱུར་ལས། རྒྱ་ཀྱི་སྐར་ན་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད། ལྷ་ཆོགས་། རོ་། བོད་ཏུ་ཅུ་གོ་མིའི་གཏམ་
རྒྱ་ཅེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་དང་། (154-155) ལི་ལྷ་ཏ་དེ་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་པ་ཐོབ་
པའི་གཏམ་རྒྱ་པརྱེ་ཏ་ལི་ལྷ་ཏ་དེ་བས་མཛད་པ། (155-155) ཤིང་བཟོ་བས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
མཛད་བྱང་མེད་པ་དང་། (155-155) རུད་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ། (155-
156) ལུ་ཁ་དེ་བས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་(156-156)བཅས་པརྱེ་ཏ་ལི་ལྷ་ལྷ་
ལྷས་བསྐྱར་པ་ལ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་སྐར་ན་ཆོས་ཆོད་6བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་པི་རྒྱ་ཡ་ཙཱ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་དང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་པཱི་ཏི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལུ་ཐུན་པ་རིན་ཆེན་
དཔལ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་ཕྱི་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་རྒྱ་མ་བཟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་རམྱི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་རྒྱ་ཀྱི་ཉི་དང་ལྷན་
དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡ་ཐི་ཏ་ཕྱི་ཕྱ་ཏ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་དཀར་དག་སྐོར་ཕྱག་འད་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདོ་སྤེ་ཏུ་ཚོས་ཚན་དང་། བདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཚོས་ཚན་བཞུགས། འདུལ་བ་ཏུ་
ཚོས་ཚན་དང་། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཚོས་ཚན་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རེད།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་ མཆོད་པའི་འཕགས་པ་རུམ་བྱ་ཞི་གཉིས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། (281-289) ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རེད་ཀྱི་རྒྱ་རི་རྩོམ་སྤྲུལ་གཉིས་
ཀྱིས་བསྒྲུར་པ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རི་རྩོམ་སྤྲུལ་

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་ མཆོད་པའི་འཕགས་པ་རུམ་བྱ་ཞི་
གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། (281-289) ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རེད་ཀྱི་རྒྱ་རི་རྩོམ་སྤྲུལ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུར་པ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། ཁོང་དང་ཆོས་ཚན་1གོ།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱུ་པོ་ཉ་ར་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསྒྲུ་གྱི་དང་ལྟན་རུ་
བསྒྲུར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་རྩོམ་སྤྲུལ་

འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། དགེ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲུ་དང་
ལྟན་རུ་བསྒྲུར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ཆོད་མའི་སྒྲོམ་ན་
ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་རྩོམ་སྤྲུལ་

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསྒྲུ་བའི་འོད་ཟེར་དང་
ལྟན་རུ་བསྒྲུར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་བརྩི་ཏ་ས་མཆོད་སྤྲུལ་

བརྩི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྒྲོམ་ཆོས་རབ་སྒྲུ་གྱིས་ལྟན་རུ་བསྒྲུར་པའི་འགྲུར་

ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་
ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་ན་རེ་རྩུ་ལྟ་བུ།

ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཟུ་རྒྱ་ལ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་སྟགས་དང་ལྷན་རྒྱུ་བསྟར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་2དང་། བཟོ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཚུལ་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བ་ལྟ་རྟ་ར་རེ་ལྟ་བུ།

ཐོད་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་དང་
ལྷན་རྒྱུ་བསྟར་པའི་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པ་རྩི་ཏ་པ་རྩི་ཀ་ར་ཀྱུ་བུ།

ཐོད་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་མཚན་
དང་ལྷན་རྒྱུ་བསྟར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་གཞན་ལ་པན་པ་བཟང་པོ།

ཐོད་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་ལྷན་གེས་རབ་དང་
ལྷན་རྒྱུ་བསྟར་པའི་ཚུལ་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡི་ལ་བཟོ།

ཐོད་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
དང་ལྷན་རྒྱུ་བསྟར་པའི་ཚུལ་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པ་ར་མེ་ལྷ་ར།

ཐོད་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རོང་ཐོམ་ཚུལ་བཟང་དང་

ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་པྲུ་ཀ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
ཚེས་ཚན་སུ་ཚེས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་པྲུ་ཀ་ར་ལྷ་མ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་རུ་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཚེས་སུ་
ཚེས་ཚན་2དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་13བཞུགས། དབུ་མ་རུ་ཚེས་ཚན་4དང་། འདུལ་བ་རུ་ཚེས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་བས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་། ཀྱི་རྩོ་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་
སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་རུ་ཚེས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚེས་ཚན་12བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་མཚོག་གི་དབང་ལྷག་

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་གཞན་པར་མཐའ་ཡས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱས་སྟོན་ལས་གྲགས་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་ཡ་རུ་བཟུང་།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྒྱ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་སྟོན་དངོས་གྲུབ་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཤུས་འགྲུར་ལ། ལུང་མེ་རུ་བོད་
རུ། རོ་རྩེ་བདེ་ཁོས་ལུང་གི་ལྷ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་རྒྱ་ཀ་རས་བསྐྱར་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ཡ་ལོ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཅུན་པ་རྩ་ཡ་ལོ་ན་ཏན་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་གྲུ་ཡ་ལྷ་པ་ག་ཡ་རྩ་ར།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་30བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་རྩ་བཟུང་།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡ་རྩ་ཡ་ཀ་ར་གྲུ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་བཟང་འཁོར་ལོ་གྲགས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷ་པ་བ་སོགས་དང་

ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་ཚན་6བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་ལྟ་ཡ་བཟླ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་གྱི་ལྷང་དབུ་དཀར་བ་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་ལྟ་ཡ་བཟླ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་སྐལ་ལྡོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་བླ་རྒྱ་ལྟ།

བོད་སྐད་ཏུ་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་དགོན་མཆོག་ཟེར་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་མེ་རུ་ཚས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། རྒྱུད་མེ་8དེ་ལོ་ཙྰ་བ་དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་
བྱ་བའི་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བཤད་པའི་རྒྱུད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ནལ་འབྱོར་མའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་མད་ཏུ་བྱང་བ་ལེའུ་ལུ་མ་ཅུ་བ། ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་བླ་རྒྱ་ལྟས་བསྐྱར་
ཅིང་། སྐད་ནས་དཔལ་ས་སྐྱར་བྱ་དག་བགྱིས་པ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་མ་
ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་8ཇེ་ལོ་ཙྰ་བ་དཔལ་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྱེལ། སློབ་དཔོན་དོ་རྩེ་གསང་བས་མཛད་པ་
བཅས་སོ། །

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་རྒྱ་ལྟ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་པ་ར།

འདི་ལ་རྩི་ན་ལྟ་རར་གྱིས་པའང་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཁྱུག་པ་ལྟས་བཅས་སོགས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་
ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀུན་རུ་བཟང་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་
ན་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀྱིཾ་པའི་ཏ།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་དང་། འགོས་ལྟས་བཅས་སོགས་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་2བཞུགས་ཡོད། ཁོང་གི་ད་
གཅིག་སྤུས་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ / ཞི་3 བོད་རུ་དེ་ཁོ་ན་གི་ད་ཀྱི་མན་ངག་ཅེ་མོ་དོ་
ཏའི་སྤྱ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ས་ར་ཏས་མཛད་པ། ཀྱིཾ་པའི་ཏས་བསྐྱར་པ་བཅས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆོན་9དང་། དབུ་མ་རྩ་ཆོས་ཆོན་3བཞུགས། ལྷ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆོན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ཐ་ཀ་ག་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་འོར་བྱང་རྒྱལ་ཤེས་རབ་
དབང་ཕྱག་གུགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རྩུ་བརྒྱ་ཀ་ར་ལྷ།

ཁོང་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བརྒྱ་ཀ་ར་ལྷ་ཞེས་པ་གཉིས་བྱོན་པའི་རུས་སྐབས་དང་། སྐུར་
ལྷོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ལྷོགས་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་ལོ་པའ་གཅིག་རུ་ངེས་པས་འདིར་མཉམ་
རུ་བགྱངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཤུག་སྤྱོ་
ལྷོས་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆོན་5བཞུགས་

ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟན་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་3དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་35བཞུགས། ཤེར་
 ཕྱིན་དུ་ཚོས་ཚན་1དང་། དུ་མ་ཅུ་ཚོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་འབྱེལ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་མཛད་པ་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་
 ཆེན་བཟང་པོའི་འགྲུར་ལ་སྤྲད་ནས་ལྷ་ལྷོ་ཕྱུག་གར་མཆོས་ཁུལ་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་པ། ཞེས་འགྲུར་
 བཅོས་ཀྱང་མཛད་ཡོད་པས་བོད་ཡིག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ནི་ན་ཤེ

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་གཡུང་རུང་འོད་དང་ལྷན་
 དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གཞོན་ཅུ་བུ་མ་པ།

ཁོང་ཉིད་གཅིག་ལུས་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཞ་ལོ་བོད་དུ། དཔལ་ཉི་ཅུ་ཀའི་
 སྐབས་ཐབས་མདོར་བསྟུས། (128-130) རྒྱུད་ཀྱི་ས་ལོ་བོད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་སྐུ་སྐབས་ཀྱིས་མཛད་པ། (1-324) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གཞོན་ཅུ་བུ་མ་པས་
 བསྐྱར་པ་དང་། གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱར་པ་ཚོས་ཚན་གཅིག་བཅས་བསྐྱེམས་ན་ཚོས་
 ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤང་ན་ཕྱི་རྒྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྤེལ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་བཅོན་པོ་སྤང་ན་དག་
 སྟོང་ཞི་བ་འོད་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇ་ན་ར་དུ་ན།

འདི་ལ་ཇ་ན་ར་དུ་ན་དང་། ཇ་ན་ར་རྟ་ན་ལྷ་ར་གྱིས་པ་རྣམས་ལོ་པཎ་གཅིག་དུ་ངེས་ཤིང་། ཁོང་
 གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་སྐོར་གྱིས་སྐུ་སྐབས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་
 ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅན་པར་ཚོས་ཚན་1བཞུགས། མདོན་

པ་རུ་ཚས་ཚན་1དང་། སྤྱི་རབས་ལྷ་ཚས་ཚན་1དང་། སྤྱི་ཡིག་རུ་ཚས་ཚན་1བཅས་བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ལྷ་མོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ལཱོ་ཏ་ལྷ་མོ་བླ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་ཁམས་པ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མའི་སྒྲོ་ར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་2བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་མཚོ་མའི་པ་ཚས་ལྱི་ལྷོ་ལྷོ་སྤྱི་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་ལཱོ་ཏ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ལྷ་མོ་སྤྱི་ལོ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་བའི་ཚེས་ཚེན་༥བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་སྤྱི་བ་གཉིས་རབ་སྐྱེ་མ་དང་ལྷན་
དུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོན་། བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमः शिवाय

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་རྩ་བོད་ཀྱི་ལོ་སྟོན་བ་བླ་བཅ་ཆོས་ཀྱི་བཙོན་འགྱུར་
དང་ལྟན་རྩ་བ་ལྟར་བའི་ཆོས་ཆོན་པ་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमः शिवाय नमः शिवाय

མཁམ་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ཡོ་རྫོང་བ་དགེ་ཚུལ་ཁྱུང་གྲགས་དང་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་སོགས་
དང་རྟོན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལ་མདོ་སྡེ་རྩ་ཆོས་ཆན་། བཞུགས་ཡོད། བརྟན་
འགྱུར་ལས། ཁྱུང་གི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་། དང་། ཤེར་སྟོན་ཏུ་ཆོས་ཆན་། དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་
ཆན་། བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमः शिवाय नमः शिवाय नमः

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲན་རྒྱུ་དང་མ་ཚུལ་གྱི་མཁས་པ་གསུང་དང་སྒྲན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཉི་ཏུ་ཆོས་ཆོད་དང་། བསྒྲན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་
ཆོད་ཤིང་བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

མོང་གི་འཕྱུར་ལ། བརྟུན་འཕྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོར་ན་པོད་ཀྱི་པོ་རྩ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དང་།

ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མ་ཐན་པོ་ལྷ་དེ་ཏ་ཕྱི་རྒྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་གི་སྒོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཟུ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མ་ཐན་པོ་ལྷ་དེ་ཏ་ལ་རྒྱ་ས།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་གི་སྒོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་ལྷན་ཤིས་རབ་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མ་ཐན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷ་ས།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་གི་སྒོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མ་ཐན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཕྱི་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་རུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིས་རབ་གྲགས་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་རྒྱ་ལྷོ་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་གི་སྒོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷན་མ་ཚུལ་ཁྱིམ་སེང་
གི་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་རྒྱ་ལྷོ་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། མདོ་སྡེ་དང་ཟུང་གི་སྒོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་གྲགས་
དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚེས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏུ་ཆེན་པོ་བརྩ་བྱི་བ་ལ་རུ་བྱ།

པ་རྩི་ཏུ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུང་ཡིག་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བརྩ།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སློང་གཞོན་རུ་ཚུལ་བྱིམས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུང་། ཅི་
བོད་རུ་མདོར་བསྐྱར་པའི་སྐབས་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་
འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ།(1-95) ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀམ་བརྩས་བསྐྱར་པ་སྟགས་རྒྱུད་གྱི་སློང་ན་
ཆོས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་བ་རྒྱ་རྩི་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སློང་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐུག་བཅོན་འགྱུར་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་རྩི་གར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་རྩ་ལ་རྩི་ཏུ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཁྱེ་མ་རྩི་བཟུན་ཆེན་པོ་དེ་བརྩ་དེ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རྩི་དཔལ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལ་ཤ་མ་རྩི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐུན་དར་མ་སློ་གྲོས་དང་ལྷན་

རུ་བརྒྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ་ལྷ་ར་བཟླ།

མཁན་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ར་བྱིད་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུར་པའི་གཞུང་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཚེས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚེས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པཱེ་ཏ་ཀུ་ལྷ་ར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་1 ཀི་1 བོད་སྐད་མ་གསལ་བར་བྱིད་པའི་
དཔོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་རྗེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་སྐོབ་དཔོན་ལྷ་བྱ་གྱི་རྟིས་མཛད་
པ།(1-292) ཁྱ་གར་གྱི་པཱེ་ཏ་ཀུ་ལྷ་རས་བརྒྱུར་པ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚེས་ཚན་2དང་། དབུ་མ་
རུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འབྲུ་ལྷ་བླ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀའ་ཤིས་དང་
ལྷན་རུ་བརྒྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པཱེ་ཏ་པུ་བྱ་ཏ་ས་ལྷ་རྟི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་
ལྷན་རུ་བརྒྱུར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་བཟླ།

མཁན་པོ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བརྒྱུར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚེས་ཚན་11བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་ན།

འདི་བས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་མ་ན།

ཁོང་དང་གོང་གི་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་ན་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་དུ་འདྲ་ཤས་ཆེ་ཡང་། རྒྱུར་
སྟགས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བར་གཞིགས་ན། ཁོང་གཉིས་ཕྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་བར་བྱད་ཅུང་ཆེ་སྟབས་ལོ་པའ་
གཉིས་སུ་བགྱངས། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ནུ་པོད་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་
པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་། སྤྱི་། པོད་དུ་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞིས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མཛད་
པ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་བསྐྱར་པ་དང་། དེ་ལ་སྟགས་པའི་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པ་རྒྱུད་
ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་ཕྱི་མ་རྒྱ་མ་ན།

པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་
པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་དང་། ཤེར་ཕྱོད་དུ་ཆོས་ཆོད་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ཀ་ར་ལྷམ།

པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཐུ་ཏི་རྒྱ་ན་གྱི་རྟེ།

པོད་སྐད་དུ་དུན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་ཟེར་ཞིང་། བསྟན་འགྱུར་ཀྱི་འགྱུར་བྱང་དུ་འདི་ཉིད་ལ་པལྟེ་
ཏ་ཐུ་ཏི་རྒྱ་ན་གྱི་རྟེ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་ངེས་དགོས་ཤིང་། ཐུགས་ཀྱི་པལྟེ་ཏ་མཁན་པའི་
ལྷན་གྲགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བའི་ནང་བལ་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་པདྨ་ཅུ་ཆེ་ལམ་མ་ཅུ་ཆེ་
བྱ་བས་པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་པལྟེ་ཏ་ཐུ་ལ་རིང་བ་གཉིས་ཐུགས་ནས་པོད་དུ་སྐྱབ་དྲངས་ཤིང་། ལམ་བར་

ཏུ་ལོ་ལྷ་པོ་པའི་སྒྲུབ་ནད་ཀྱིས་གཤེགས། བརྟེན་ཏེ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་པས་ཡུན་རིང་ཏུ་བརྒྱུལ་
 ཆེན་པོ་བྱང་ཁར་སྤྱི་ཏིས་གཙང་རྟ་ནག་ཏུ་ཡུན་རིང་ལུག་རྩི་ཡང་མཛད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། མཐར་རྩི་
 འདིའི་སློབ་མ་དཔུལ་ལོ་ལྷ་པོ་པའོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆང་དེ་ལ་གསེར་སྒྱུན་ནས་སྒྲུབ་ཏེ་མདོ་
 ཁམས་ལྷན་མ་ཁུལ་ཏུ་སྒྱུན་བྱངས། འཕྲོམ་སྟོན་པ་སོགས་སློབ་མ་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། ཁམས་སུ་བྱོན་རྗེས་བོད་སྐད་མཁས་པར་གྱུར་ནས་རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་
 ཏུ་བསྒྱུར། བརྟེན་ཏེ་འདི་ཉིད་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་བརྟན་བཙུག་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བསྒྱུར་པ་
 དང་རང་མཛད་གྱི་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་པ་སོགས་འགྱུར་ཙམ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་
 འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཇེ་༡༡ ་ བོད་ཏུ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་གི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ། (193-
 212) རྒྱད་པོད་༡༨ ་ པར། དཔལ་གདན་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣལ་འབྱུར་
 མ་ཐམས་ཅད་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བརྒྱ་ལྷག་པ། (260-304) རྒྱད་༡༩ ་ བོད་ཏུ། ལྷ་མོ་བཞིས་
 ཡོངས་སུ་ཁྱུས་པ་ལེའུ་བཞི་བཅས་བཞུགས་ཡོད། (277-281) བརྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་༢༠ ་ བོད་
 ཏུ་འཕགས་པ་གདན་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། (1-72) ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷག་མའི་
 སྒྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷན་མཛད་པ། (103-113) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲན་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་བསྒྱུར་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། (167-
 170) རྒྱད་༢༡ ་ བོད་ཏུ་རྩི་རྩི་བཏུང་ཅིའི་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བཟང་
 པོས་མཛད་པ། (17-53) རྒྱད་༢༢ ་ བོད་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྱུ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་གི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་རྣམ་
 པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་པོས་མཛད་པ། (19-58) རྒྱད་༢༣ ་ བོད་ཏུ་
 གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟེན་ཏེ་སྟན་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་
 པ། (203-234) རྒྱད་༢༤ ་ བོད་ཏུ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྒྱབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཏི་རྟོན་གྱི་ཏིས་བསྒྱུར་པ། (36-
 42) རྒྱད་༢༥ ་ བོད་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། (117-142) རྒྱད་༢༦ ་ བོད་
 བོད་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་རྒྱག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་དང་། (286-287) རྒྱད་༢༧ ་ བོད་ཏུ་རྒྱད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དཔལ་གདན་པ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། (155-217) ལྷ་མོ་བཞིས་ཡོངས་སུ་ཁྱུས་པའི་རྣམ་

བར་བཤད་པ་མན་ངག་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(217-249) ལྷ་མོ་བཞེས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པའི་རྣམ་པར་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་མཛད་པ།(250-267) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲན་པ་ཡེ་
 ཤེས་གྲགས་པས་བསྐྱར་པ། རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་འཕགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་པ་མཚན་གསང་སྤགས་གྱི་དོན་ཏུ་རྣམ་པར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲིག་པའི་དོ་
 རྟེན་མཛད་པ།(27-115) རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་བཤད་འབྲུམ་དང་།(67-
 118) རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་སྐྱབ་པའི་
 ཐབས་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་མཛད་པ།(59-70) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ཤེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་སྒྲིག་གི་རིམ་པ།(76-83) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ།(83-106) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་གསལ་
 བ་ཞེས་བྱ་བ།(107-150) སྐྱབ་ཐབས་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག།(150-151) ལྷན་དབྱེ་བའི་ཆོ་
 ག་དང་།(151-151) འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་གིས་མཛད་པ།(154-156) རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་གསང་ལྷན་གྱི་ཐོ་ཡིག་དང་།(32-35) འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་ཤེ་ཏི་གཞུས་
 མཛད་པ།(35-46) རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་དོ་རྟེན་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་འགྲེལ་པ།(226-
 233) དོ་རྟེན་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་མན་ངག་(233-236) རྒྱ་ཏུ་པོད་ཏུ་དོ་
 རྟེན་རྣམ་པར་འཛུམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་གྱི་མན་ངག་བཅས་པཱི་ཏ་ཤེ་ཏི་རྩོམ་གྱི་རྟེན་མཛད་ཅིང་
 བསྐྱར་པ་(336-339)སྤགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་35ལྟག་བཞུགས་ཡོད། རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་
 བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་ཅ་བའི་རྒྱུད་དང་སྤེམ་གཉིས་སྤྱོད་མའི་མན་ངག་ལས་བྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་
 བའི་སློ་མཚན་ཆ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པཱི་ཏ་དྲན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྟ་གར་ཅན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བ་སྟོག་སྐྱེ་དང་ལྷན་ཏུ་
 བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་ཀྱི་རྟེན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ས་རྒྱལ་བ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྟ་རྒྱུ་རྩ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀླ་ལ་ཅན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པ་སྟེ། བསྟན་འགྲུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བརྟེན་ཏུ་བྱེད་ཆེན་ཅན།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་བཙུན་འགྲུས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པ་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བརྟེན་ཏུ་ཞི་བ་བཟང་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷན་བཅས་དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་རྒྱལ་བ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་
འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད། ཤེས་ལྷན་ཏུ་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས། མདོ་
འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད། སེམས་ཅན་པར་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ནག་གྲ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞུ་མ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་
པའི་ཆོས་ཆེན་ཁུ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ཏུ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྟགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་14བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ན་གྱི་ཏུ།

འདི་ཉིད་དང་ཨོང་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་3བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཏུ་ར་བླ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་མ་གྱི་ཏུ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་11བཅས་བཟུགས་ཡོད།

རྩ་བུ་རྩེ་དབལ་ལྷན་ཡ་ཉི་ཤ

འདི་ལ་དྲེ་པོ་ཀ་རའམ་ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་དྲེ་པོ་ཀ་ར་གྱི་རྩ་ན་དང་བོད་སྐད་དུ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྲང་བྱ། ཐུགས་ཤར་ཕྱགས་སྒྲང་སྒྲ་ལར་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་གཙུང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དཔལ་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྟུང་སྟུང་ཆུ་རྩ་ཉེ་ཕྱི་ལོ་982ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ནས་ཟུ་ཉིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐྱ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉིར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལོན་དུས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་བཟུང་བའི་རེ་བ་བྱས་གྲང་ཞལ་བཞིས་མ་གནང་བ་དང་། མཐར་དགུང་གྲངས་ཉིར་དགུང་ཐུགས་རྩི་རྩེ་གདན་གྱི་མ་རྩུ་བོ་རྩིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྐར་ཡང་སྐྱ་རིག་པའི་གཞུང་།

ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་མ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་ཅིས། མདོ་སྐད་ཀྱི་
 གཞུང་སོགས་སྤྱད་པ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་མཛད་དེ་པཱི་ཏ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཐོགས། གསེར་གླིང་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བླ་མ་སུམ་ཅུ་སྟོ་བཞི་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཀྱང་གར་དུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ། མངའ་
 རིས་ཀྱི་གོ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་གསེར་མང་པོ་འབྱུལ་བ་དང་བཅས་སྤྱན་དྲངས་ཡང་མ་
 འདྲོངས། མཐར་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཆ་བོ་བྱང་ཆུབ་འོད་གྱིས་སྐར་ཡང་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་
 མངགས་ནས་བོད་དུ་གདན་ཁྱེ་མཛད་པར་ཀྱང་གར་རྒྱལ་པོ་དང་གྲི་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལའི་དགོན་པའི་མཁན་
 པོ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པས་བོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་ནས་རབ་བྱུང་དང་
 པོའི་ས་རྟག་བྱི་ལོ1038ལོར་བོད་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར། བལ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དཀྱང་ལོ་ད་
 དཀྱ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་བྱི་ལོ1040ལོར་བལ་ཡུལ་བརྒྱད་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཐེབས་
 ཏི་ལོ་གསུམ་བཞུགས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མེ་སོགས་མཛད། ལོ་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་དང་
 པོའི་ཆུ་རྟ་བྱི་ལོ1042ལོར་ཀྱང་གར་དུ་བྱིར་ཐེབས་མ་ཐུབ་པར་གནས་སྐབས་བྱིར་འགྱུངས་གནངས་ཏི་
 བཞུགས་ཐུས་ལ་འབྲོམ་སྟོན་པས་དབུས་གཙང་དུ་གདན་ཁྱེ་གནང་བ་ལྟར་ཐོག་མར་བསམ་ཡས་དང་
 ཡར་ཡུང་སོགས་སུ་ཁྱེ་ཤས་བཞུགས་ནས་དེ་རྗེས་འབྲོམ་སྟོན་པས་སྟེ་ཐང་དུ་གདན་དྲངས། དེར་ལོ་
 དཀྱ་དང་། འཕན་པོ་དང་། ཡེར་པ། ལྷ་ས་སོགས་སུ་ལོ་ལྷ་བཅས་ལོ་བརྒྱ་བདུན་རིང་ཆོས་གསུངས་
 པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོལ་བཏོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་གྱི་
 གསེབ་ནས་བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཆོས་གཞུང་མང་དུ་བསྐྱར་
 པ་དང་། བསྐྱར་བཅོས་སོགས་མཛད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་བར་བཀའ་རིན་ཤིན་དུ་
 ཆེན་པོ་བཞག་མཐར་དཀྱང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྟ་
 བྱི་ལོ1054ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་བཙེ་བརྒྱད་ཉིན་སྟེ་ཐང་དུ་སྐྱ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་འབྲོམ་
 སྟོན་པས་མཛད་པའི་བླ་མའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ལས་ཆེན་གངས་དགའ་རྒྱལ་མཆན་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
 སྟོན་གྱི་ལེ་ཆོན་༡༥༡ པ་སོགས་སུ་གསལ་ཞེས་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།^①

རྩོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཏི་ཤ་ལ་འགྱུར་ཅུང་མང་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་མང་དག་ཅིག་བོད་

① དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དང་སྐུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས877ནས་878བར་
 གསལ།

གྱི་ལོ་རྩ་བ་དག་སྤྱོད་དག་པའི་སྒོ་གྲིས་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རུ་དོ་རྩེ་
 གྲགས་དང་། ལོ་རྩ་བ་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཅན། རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གོ། ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་དང་
 ལྷན་རུ་བསྐྱར་ཡོད་དེ། བཀའ་འགྲུར་ལས། བཏོ་སྤེ་རུ་ཆོས་ཆོན་10ལྟ་བུ་བཞུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྲུར་
 ལས། དབུ་མའི་གཞུང་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་རོ་བོ་རྩེ་ཉིད་དང་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱར་
 གནང་མཛད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། གསུང་ཚུལ་ཁག་བརྒྱ་ལྟ་ཅམ་བསྐྱར་འགྲུར་མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གྱི་པོད་གི་ཁི་གི་གསུམ་རུ་བཞུགས་ཤིང་། ཞིབ་རུ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཆོན་1དང་། རང་ཉིད་གཅིག་
 ལུས་བསྐྱར་པའང་རྒྱད་གྱི་སྐོར་ན་རྒྱད་༥༥ ་ པོད་རུ་རིགས་ལྷན་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྤོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱན་པ་གྲུབ་པས་མཛད་པ།(208-214) རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲི་པོ་ཀ་ར་སྤྱི་རྒྱ་ནས་བསྐྱར་
 པ། རྒྱད་༥༥ ་ པོད་རུ་བརྒྱད་ཅི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཞེས་པ་སྤོབ་དཔོན་ཁོང་གིས་
 མཛད་ཅིང་ཁོང་གིས་བསྐྱར་པ་(212-220)བཅས་རྒྱད་གྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་50དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་
 ཆོན་3བཞུགས། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཆོན་27དང་། བཏོ་འགྲུལ་རུ་ཆོས་ཆོན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་
 ཆོན་2བཞུགས། འདུལ་བ་རུ་ཆོས་ཆོན་3དང་། སྤྱིང་ཡིག་རུ་ཆོས་ཆོན་3དང་། རོ་བོའི་ཆོས་རྒྱུད་རུ་ཆོས་
 ཆོན་15བཅས་བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་ཤོ་ཀ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྐྱར་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་འཇུག་གར་བཙུགས་
 དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་འཛིགས་བྱེད་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྐྱར་འགྲུར་ལས། རྒྱད་གྱི་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་
 དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕུའུ་ཤི་ལྷ།

པོད་གྱི་ལོ་རྩ་བ་པ་ཆོབ་ཉི་མ་གྲགས་དང་མཉམ་རུ་རྒྱ་གཞུང་པོད་རུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྲུར་
 ལས། བཏོ་སྤེ་རུ་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ལྷན་གྱི་མི་ལྷན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕྲོག་མི་སྤྲུལ་ཡི་ཤེས་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དཔལ།

ས་སྐྱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
ལས། མདོ་ཐེ་རུ་ཆོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ཀ་ར་ལྷན།

འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་
ལས། མདོ་ཐེ་རུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོན་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩ་ན་གྲུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ཐེ་རུ་བོད་ཀྱི་རབ་ཁི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་རྩ་ལྷན།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་ས་སྐྱ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲིབ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ཐེ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་19 བོད་ཏུ། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བཞི་པའི་མན་ངག་གསལ་པའི་སྒྲིབ་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་སྐ་ག་ཏ་ལྷན།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆོན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་སྐ་ག་ཏ་སྐ་ག་ཏ་སྐ་ག་ཏ་
བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་ཐེ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་

ཀྱི་སྒྲོལ་ན་ཚེས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟུ་གར་བཟུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ཁྱུག་པ་ལྟས་བཅས་
དང་ལྟན་རུ་བསྟར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བཟུ་སྒྲོལ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྒྲོལ་ཚེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་མཚུར་སྟན་དབང་
རེ། མ་བན་ཚེས་འབར་སྟགས་དང་ལྟན་རུ་བསྟར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ན་
ཚེས་ཚན་23བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་ཟུལ་བ་དང་མ་བན་ཚེས་འབར་སྟགས་དང་ལྟན་
རུ་བསྟར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ན་ཚེས་ཚན་4དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཚེས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྟ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་། ༣ ། བོད་རུ་དཔལ་རྟོ་རྟོ་ཕག་མོ་སྟབ་པའི་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ་ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྟ་དང་བཟུ་སྒྲོལ་སྟེན་པ་ལ་ཟུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ན་ཚེས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ལྟ་ན་ལྟ་གར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་
ལྟན་རུ་བསྟར་པའི་ཚེས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློག་སྐྱེ་གིས་རབ་བཅེགས་པ་དང་མར་པ་ཚོས་གྱི་དབང་ཕྱུག་
སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་ཏེ་མ་དེ་བ།

འདི་ཉིད་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་གིས་རབ་སོགས་གྱི་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་
འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཚོས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱི་རྒྱ་ན་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། བསྐྱོད་ཚོགས་ལུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁུ་བཟང་ཡོན་ཏན་
དཔལ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡ་ཏུ་ཕྱ་ཏུ་ས།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློག་གིས་རབ་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྲ་ར་མེ་ལུ་ར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་ཟུག་པའི་དོ་རྩེ་ནས་འཁྱོར་མའི་སྐབ་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་དང་ཕྱུ་ཕྱི་ཏིས་བསྐྱར་པ་ལ་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཚོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་འབྱུང་གནས་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མ་བན་ཆོས་འཁར་དང་
ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ག་ཏ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་བརྩི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་
བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་བརྩི་ཏ་ལྷོ་ཀ་ར།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་ལོ་ལྔ་བ་ཤོང་སྟོན་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་1བཟླགས། སྐྱེས་
རབས་སུ་ཆོས་ཚན་2དང་། སྐུ་མདོའི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་ཕ་རྒྱ་གྱི་རྩི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱུ་ཡི་རྒྱ་རྩི།

ཁོང་གི་འགྲུར་དུ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཕྱུ་ཡི་ཤེས་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཟླགས་ཡོད།

ཐུགས་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ལོ་ལྔ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ཤུ་རྩི་ཅུ་དང་།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་དང་། ཚུལ་བྱིས་ཁྱལ་བ། འབྲོ་སེང་དཀར་ཤུག་
འོད་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་8དང་། ཤེར་
ཕྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆན་2བཞུགས། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཆན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆན་5དང་། ཆད་མའི་
སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་གར་མི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཆད་མའི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་
རོ་རྩེ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱ་ཡ་མེ་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་ཡོན་ཏན་དང་།
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཕི་ན་ཡ་དེ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་།
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་མ་ལྷས་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་བཙོན་འགྱུས་དང་།
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ག་ཡ་རྩ་ར།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་14བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་ཕྱི་བཟང་པོ་ཞི།

ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རོ་ཟླ་པའི་འོད་ཟེར་དང་། ཚུལ་དགོས་རིན་ཆེན། བསོད་ནམས་
ཁྱེད་མཆོད་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་
ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་མཚུ་མོ་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་།
ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་བ་ལེ་རྒྱ་རྒྱ་ཅི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་།
ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་ལྷ་མ་ཉི་ཕྱི་རྒྱ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཕྱག་འོད་དང་ལྷན་དུ་
བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་མཚུ་ཕྱི་རྒྱ་བ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རོང་ཐོམ་རྒྱ་རྒྱ་དུ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་
ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁམ་པོ་དེ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་ཅན།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་ཁྱེད་མཆོད་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་
འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆོད་བཟུགས་ཡོད།

॥ ५५ ॥ ५५ ॥ ५५ ॥ ५५ ॥ ५५ ॥

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་འགོ་ས་ཁྲགས་པ་སྟེ་ས་
བཅས་དང་སྟན་ཏུ་བསྟུར་བའི་ཆོས་ཆན་། བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བརྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ཤོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་ཡོན་ཏན་དང་
ལྟན་ཏུ་བརྟུར་པའི་ཚུལ་ཚན་༥བཞུགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེས་རྗེ་དང་ལ་སོགས་དང་རྩོན་ཏུ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་
ལ། བརྩན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒོར་ན་ཚེས་ཚན་ཉལ་ལྷགས་ཡོད།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

འདི་ཉིད་དང་བཀའ་བསྟན་ཏུ་བསྟུ་བསྟེན་པ་གནང་བའི་ཆོས་ཚན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ཏུ་མཐོང་བའི་
 རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་མོ་སྟ་བུ་དང་། པལྗེ་ཏ་ཨ་མོ་སྟ་བུ་ཞེས་འཁོད་པ་སོགས་ལོ་པའ་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་པས་འདིར་བཞུངས་པ་ཡིན། བུ་སྟོན་ཆོས་འགྱུར་ཏུ་ཨ་རྒྱ་གྱི་པལྗེ་ཏ་དོན་ཡོད་རྟོ་རྟོ་ཞེས་
 བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། འགྱུར་ཆོས་ལ་བསྟན་ཆོ་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་འགྱུར་
 བྱང་གཞིར་བབྱང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་བཅུ་གསུམ་
 ཡོད། རྒྱ་དྲུག་པོ་ཡོད་ཏུ། འཕགས་པ་རྟོ་རྟོ་ཞེས་འཛིགས་བྱེད་གྱི་གཞུངས། (36-37) པལྗེ་ཏ་དོན་ཡོད་རྟོ་
 རྟོ་བསྟུར། པལྗེ་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟུར་
 པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱ་དྲུག་ཏུ་པོད་ཏུ་རིགས་སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མ་བྱ་ཆེན་མོའི་མདོའི་འབྲུམ་
 འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཀྱི་རྟོ་རྟོ་མཛད་པ། (93-241) གསང་སྟགས་ཆེན་མོ་རྟོ་རྟོ་ཞེས་སུ་འཛིན་
 མའི་མདོའི་འབྲུམ་འགྲེལ། (241-282) རིག་སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆེན་མོ་བསེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མདོའི་འབྲུམ་
 འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཀྱི་རྟོ་རྟོ་མཛད་པ། (283-334) རྒྱ་དྲུག་མི་པོ་ཡོད་ཏུ་གཞིན་ཞེ་དག་

① གཤམ་མེན་མེན་ཡུལ། གཤམ་མེན་ཡུལ། མི་རིགས་དཔེ་ཞུན་ཁང་། 2006ལོ། མོག་རྫོང་269ཏུ་གསལ།

ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབ་ཐབས་(92-98)བཅས་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་མཛད་པ་སྟགས་པ་རྩི་ཏ་
དོན་ཡོད་དོ་རྒྱུ་བསྐྱར་བཅས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་88ལྟག་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས་ཆོས་ཚན་75ནི་
རྒྱད་ཀྱི་ཐུ་མོད་ཏུ་བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷོ་ལ་བཟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་འཇམ་དབལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ལྷོ་ལ་བཟུ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ལྷ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་བ་བྱ་ཉི་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ར་རྩི་ཏ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མ་སྟོ་སྟོས་དང་། བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། ལྷོ་ག་སྐྱ་གཞོན་ཏུ་འབར་
སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་9བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལ་རྩི་ལ་བཟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་ལྟན་ཏུ་

བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ན་པེ་ཀོ་ཏ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྒོར་ན་པོ་ལྷ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་ཕྱི་རྩུ་ན།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྒོར་ན་པོ་ད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་དཔལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་བརྩ་གུ་ཆ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྒོར་ན་པོ་ད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཆ་ལྷ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྒོར་ན་པོ་ད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏུ་མོ་པ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུད་གྱི་སྒོར་ན་པོ་ད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཚས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཚས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཟུ་གར་གྱི་པལྒྱི་ཏ་རྩ་ལ་ཡུ་ན་ར།

པལྒྱི་ཏ་འདི་བས་པོ་ད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སྐགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། བཟོ་རིག་པའི་སྒོར་ན་ཚས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ལྷ་གྱི་ལྷ་ར་གྱི་ལྷ།

པལྷི་ཏ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚོས་རབ་སྒྲུག་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་7བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རབ་འབྱུར་ཞི་བ།

ཁོང་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ་སྒྲུག་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཚོས་ཚན་1བཞུགས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དེ་ལྷོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འབྱུར་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲུ་ཆ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་སྒྲུ་མ་ཞི་བ་འོད་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་པལྷི་ཏ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྐོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་བའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཆོས་ཚན་བཅུ་གསུལ་ཡོད།

ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཐུ་བི་ལྷ་ཏི་ཅཱ།

ཁོང་གིས་བསྐྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲུར་བྱང་དུ་ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་བི་ལྷ་ཏི་ཅཱ་ཞེས་འཁོད་
ཡོད་པའང་མང་། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་ཆོས་སུ་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕུས་མཛད་ཅིང་བསྐྱུར་
བའི་ཆོས་ཡང་མཛོང་བས་ཁོང་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྷན་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་ཉམས་བཟང་པོ་དང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སྟགས་
དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་བའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་། བ་༥ བོད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་རྩ་ག་
གི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་ཏི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། (207-216) དཔལ་རུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་གདམས་ངག་ཏི་མ་ལྷ་བ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཀྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་རྒྱ་བི་ལྷ་ཏི་ཅཱ་སྟེ་
མཛད་ཅིང་བསྐྱུར། (216-221) ཡེ་ཤེས་རྒྱན་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རུས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་
པ། (221-223) རྒྱུད་གི་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གིས་མཛད་ཅིང་བསྐྱུར་པ། (252-264) རྣལ་འབྱོར་ཡན་
ལག་རྩ་ག་གི་བརྗོད་བྱང་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཏི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཛད་པ། (303-328) རྒྱུད་། ཞ་༥ བོད་དུ། ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོམ་པ་
འབྱུང་བ། (275-285) ལྷ་ཡི་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་ཀྱུད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་
བྱ་བ། (285-308) དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་(308-334) རྒྱུད་། ཤ་༥ བོད་དུ་མི་ལམ་
བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ། (133-135) རྒྱུད་། ཅི་༥ བོད་དུ་རིམ་པ་ལྷ་པའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྟེས་པས་མཛད་པ། (180-
203) རྒྱུད་། ཚུ་༥ བོད་དུ་སྟོམ་གསུམ་འོད་ཀྱི་ཕྱེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཀྱ་གར་གྱི་པཱི་ཏ་ཏི་མ་ལྷ་ཏི་ཅཱ་སྟེ་
མཛད་ཅིང་བསྐྱུར། (54-56) དེ་ལ་སྟགས་པ་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་20དང་། དབུ་མའི་། ཤ་༥ བོད་དུ་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་བ་བྱུད་པར་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་པཱི་ཏ་ཏི་
མ་ལྷ་ཏི་ཅཱ་སྟེ་མཛད་ཅིང་བསྐྱུར་པ་(192-285)བཅས་བཅུ་གསུལ་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་ལྟ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་
པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་པ་ལྟ་རྟུ། དཔལ་ཏུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་
གི་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་ཏུ་ག་གི་རྒྱུད་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་ཅ་པོད་ཏུ་རང་བཞིན་གསུམ་
ལ་འཇུག་པའི་སྟབས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྟུབ་གྱི་མཛད་པ། (281-282) དེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགོས་ལྟས་བཅས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་པརྟི་ཏ་མི་མཉམ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས་དང་ལྟན་
ཏུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཆུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་རྟུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཚན་ཁྱེད་ལྟུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་མཁུ་བྱ་བ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཕྱུ་སྟོ་གྲོས་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་ཡི་ཨ་པོ་དང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུགས་པའི་ཆོས་ཚན་དེ་སོ་ན་ཉིད་
བསྐྱར་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་བཞད་པ་གོ་ས་ལའི་རྒྱན་ཞེས་པ་སྟོན་དཔོན་ཕྱུ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། ཁྱེད་
ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་མཁུ་བྱ་བ་དེས་བསྐྱར་པ་སོགས་ཟུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་12བཅུགས་ཡོད། དབུ་མ་
ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་
ཚན་2བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡི་རྩ་ཀ་ར་ལྷམ།

སོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཁྱེད་གྲགས་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལྷམ།

སོང་གིས་ལོ་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཅུགས། མདོན་
པ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་པོ་ཏ།

སོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1དང་། ཤེར་ལྷན་ཏུ་ཆོས་ཚན་ཡི་ཨ་པོ་དང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུགས་པའི་ཆོས་
ཚན་1བཅས་བཅུགས་ཡོད།

ཁྱེད་ཀྱི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་རྒྱ་རྩ་པ།

སོང་གིས་ལོ་ལྔ་པ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་གྲོས་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5བཅུགས་ཡོད།

ལྷ་རྩེ་མ་རྩི།

པོད་སྐད་རུ་ལྷ་དབང་བྱང་ཆུབ་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་ལ་ལྷ་རྩེ་ལུ་རྩེ་མ་རྩི་ཡང་བྱ། འདི་ཉིད་
དང་པོད་ཀྱི་བྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩེ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སྟགས་ཀྱིས་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅས་པོད་རུ་བསྟར་
ཡོད་དེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་མི་ཉ་དང་པོད་ཀྱི་
བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་པལ་ཆེན་པོད་། ༡ ་། ༢ ་། ༣ ་། ༤ ་། ༥ ་། བཅས་ཤིལ་པོར་
བསྟར། དཀོན་བཅུགས་ལྷ་ཆོས་ཆོན་21ལྟག་བཞུགས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཆོན་35བཞུགས་ཡོད། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་ཆོན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཆོན་2བཞུགས་ཡོད། མདོ་འགྲེལ་རུ་ཆོས་
ཆོན་1དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཆོན་2བཞུགས་ཡོད། ཆོད་མའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་1བཅས་
བཞུགས་སོ། །

བ་ཉི་ཕྱེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ན་ལོ་རྩེ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་དང་ལྷན་
རུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

བརྩེ་ཏ་མ་ཏི་རྩ་མ་ཕྱི་རྩ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་སྟེ་བའི་སང་གི་དང་ལྷན་
རུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཆོན་1བཞུགས་ཡོད།

བརྩེ་ཏ་རྩ་ལྷ་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱད་། རྩེ་། པོད་རུ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མི་
ཐུབ་པའི་སྟེ་བ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་མཛད་བྱང་མཛད་པ་དང་། ལྷ་མོ་ལོར་རྒྱན་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩེ་
ཏ་རྩ་ལྷ་རྩིས་མཛད་ཅིང་བསྟར་པ་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོན་2བཞུགས་ཡོད།

རྩ་མཛན་ལྷ་ཆོད།

ཁོང་གིས་ལོ་རྩེ་བ་ཞེ་ཐུང་རྩི་རྩི་དང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྟར་པའི་འགྱུར་

ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚོས་ཚན་8བཀྲགས་ཡོད།

སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་ར་ན་མ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ལྷ་ཚོགས་ ༼ རོ ༽ བོད་རུ་བརྒྱུད་པ་དབྱངས་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། ལྷ་ཚོགས་ ༼ བོ ༽ བོད་རུ་ཀླ་ལ་པར་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛོད་བྱང་མེད་པ་གཉིས་སྒྲོབ་
དཔོན་རྩ་ར་ན་མས་བསྟར་པ་ལ་ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་2བཀྲགས་ཡོད།

ཕྱི་བླ་རྒྱ་རྒྱ་ན་གྱི་རྟེ།

བོད་སྐད་རུ་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་
འགྲུར་ལས། མཛུལ་གྱི་ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་རྟེ་ཏས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱི་རྒྱུད་
བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལ་བཞེན་ནས་མཛོད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཛོན་པར་
མཛོད་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀྱིཏྱ་པ་ཆེན་པོས་མཛོད་
པ། མི་བཟང་པའི་གཏེར་མཛོད་ཡོངས་སུ་གང་བའི་སྤུ་ཞེས་བྱ་བ་གཏུག་མའི་དེ་ཉིད་རབ་རུ་བསྟན་
པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྱུག་ཆེན་པོ་དཔལ་ས་ར་ཏ་བའི་དཔོངས་པ་མཁས་པར་
གྲགས་པ་དཔལ་ལྷན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོ་རྗེས་མཛོད་པ། སྤྱུག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་
ཆའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་མཁན་པོ་མཁས་པར་གྲགས་པ་སྤྲ་མ་བི་ཏ་ཀམས་མཛོད་པ། དཔལ་
གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་སྤྱབ་པའི་ཐབས་དང་། ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་རུས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་བཞི་ཏས་མཛོད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་
སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེས་མཛོད་གྱིས་མཛོད་པ། གཤེན་
རྗེ་གཤེད་ནམ་པར་སྤང་མཛོད་གྱི་མཛོན་པར་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་རིན་ཆེན་འབྱུང་
ལྷན་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། འོད་དཔག་རུ་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་སྤྱབ་པའི་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ། ལས་གྱི་གློ་མི་མའི་སྤྱབ་ཐབས། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དོ་རྗེ་ཚོན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱབ་ཐབས། དོ་
རྗེ་སེམས་མ་བདེ་བའི་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་
བ། དོ་རྗེ་བདེ་རྒྱས་དབྱངས་ཅན་མའི་སྤྱབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་མར་མི་མཛོད་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་མཛོད་པ་དང་། རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་མཚོད་པའི་ཚོ་གའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་

སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་རྒྱ་པར་ཉམ་མཛད་པ། སངས་རྒྱལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་
ད་ཀྱང་བེར་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཀྱང་ད་ན་མེ་རི་ན་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཕྱོར་བ་ནག་
པོ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་
ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཉམ་མཛད་པ། ཁྱོ་པོ་ཁྱོ་བ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། དབྱུག་པ་གཤེན་
རྗེ་གཤེད་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་ཐབས། རལ་གྱི་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གཏུམ་པོའི་རྒྱལ་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། སུ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ནམས་རྒྱ་
གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲི་པོ་ཀ་ར་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ། གཤེན་རྗེ་ནག་པོའི་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་མཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་
ཞེས་བྱ་བ་བྱངས་སྒྲིང་རྒྱ་གཞུ་རིའི་རྣམས་འཕྱོར་བ་ཀ་མ་ལ་རྟེན་ཉམ་ཉ་ཅའི་རི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོལ་དུ་མཛད་
པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་སྒྲིང་བ་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་མཆོད་ཅིན་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ལུ་པ་མ་དུ་ཞེས་
བྱ་བས་མཛད་པ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྩ་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་
བ། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་ཞི་བའི་སྒྱུན་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲ་མ་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱིས་དཔལ་རྩོ་
རྗེ་གདན་དུ་མཛད་པ་ནམས་བསྒྱུར་རོ། ༥

17. 30. 1972

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བརྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་བའི་ཆོས་ཆོན་འབྱུགས་ཡོད།

॥ ५ ॥

ཁོང་གི་དུས་པོ་དུས་ལོ་སྤྱི་བཙུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་རྩོན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱུར་འགྱུར་
ལས། ལྷན་གྱི་སྒྲིལ་ན་ཁོ་རང་གི་པོ་དེ་ལོ་བཞུགས་ཡོད།

पञ्चमः अङ्कः

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྒོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མར་པ་ཆོས་གྱི་དབང་
ལྷན་དང་ལྟན་དུ་བསྟར་པའི་ཆོས་ཆོན་། བཞུགས་ཡོད།

① གངས་ལྷོངས་སྒྲོང་གཞིས་སྒྲོང་བུ་མའི་འཕྱུར་ཕྱར་གྱི་གསལ་དགའ་སྒྲོང་ལས་ལོ་དེ་མཇུག་གི་སྐབས་དོན་ལ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

ལྷོ་པ་པོ་མི་བསྐྱར་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ལོ་རྒྱ་བ་མར་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

པལྱི་ཏ་རྒྱ་ན་ལྷ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཅོག་གྱུར་བ་ནི་སྐགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་10བཞུགས་ཡོད།

ཐུན་ཏེ་ལྷ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ཀྱི་མེད་དཔལ་བཟང་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཆོད་1བཞུགས་ཡོད།

ལམ་ཆེན་ལྷ་ན་རྒྱ་ལྷ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཤུག་ཏེ་དག་སྐོར་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོད་སྐགས་དང་ལྷན་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་བོད་ཏུ་
བསྐྱར་པ་ལྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཁྱིན་ཏུ་ཆོས་ཆོད་13བཞུགས་ཡོད།

ལྷ་མེད་ཀ་ར་བྲ་ལྷ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའ་སྐགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་
ཆོས་ཆོད་2བཞུགས་ཡོད།

པལྱི་ཏ་ཡ་ལྷ་ཀ་དེ་བ།

པལྱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྒྱལ་བྱིས་འབྱུང་གནས་སྐས་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་

ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

ཡུ་ནུ་ཚ་བ།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་3བཟླགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་ལྷ་ན་ཡ་ལྷ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷོག་སྐྱ་གཞིན་ཅུ་འབར་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དར་མ་གྲགས་སོགས་དང་ཉན་ཅུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1དང་། འདུལ་བ་ཅུ་ཚེས་ཚན་2བཟླགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་པ་ལྷོ་ཆ་ག་ཏ་མི་ཏ་ཡུ་ནུ།

རྒྱལ་འབྱོར་པ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་2དང་། དབུ་མ་ཅུ་ཚེས་ཚན་1དང་། སྤྱིང་ཡིག་ཅུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ཇི་ཏ་གཟུ།

ཁོང་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཚེས་ཚན་1དང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་ཚེས་ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

ལོ་ག་ལྷ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གཅིག་ལྷན་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ཡང་མཐོང་བས་བོད་ཡིག་ལ་ནང་བྱན་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོད་༡༩། པར་དཔལ་ལྷ་མོ་ནག་མོའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ན་རོ་བས་མཛད་པ། (258-263) ལོ་ག་ལྷན་བསྐྱར་པ་ཉི་ཚེས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ལྷོ་ར་ཐ།

པལྷི་ཏ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྟན་བཅས་བོད་
དུ་བསྟར་པ་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྤྱིང་ཡིག་དུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ལུང་རྩི་ཏ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པར་བསྟན་འགྱུར་
ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཉི་མ་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱུང་གྲགས་གཉིས་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་
ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་རྩེ་རྩེ་ན།

པལྷི་ཏ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་དུ་བསྟར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་བཟང་ཕོ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་བརྩེ་ལྷ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མལ་གྱོ་སྟོ་གྲོས་གྲགས་དང་ལྷན་དུ་བསྟར་པར་བསྟན་འགྱུར་
ལས། ལུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་ལྔ་པ།

པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅ་མི་སངས་རྒྱལ་གྲགས་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། དབུ་མ་དུ་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

པལྷེ་ཏ་མཆུ་ཐུ།

པལྷེ་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས་པ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་7བཞུགས་ཡོད།

པལྷེ་ཏ་ཇ་ཡུ་ཀ་ར།

པལྷེ་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱི་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་3དང་། འདུལ་བ་དུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་བ་ཐུ་རྒྱ་གན་མི་ཏུ་ཡུ་ནུ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུགས་མི་ཏུ་སྒྲི་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་5བཞུགས་ཡོད།

པལྷེ་ཏ་ཕུ་ཐུ་ཐུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཡུང་རྩུང་འོད་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཀུ་ལྷ་ར་ཐུ་ལྷ་ཏ།

པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤིས་རབ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཆོས་ཚན་1དང་། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་ཐུ་བེ་མ་ལ་གྱི་རྟེ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞང་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་
ན་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཐུ་རྟེ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་གཞུང་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད་བོད་ཡིག་ལའང་བྱང་ཆ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་
ཏེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བོད་ཏེ་ཟ ༡ པར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་
དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཏ་ལུ་མ་ཏི་དང་པརྟེ་ཐུ་རྟེས་བསྟར་པ། དཔལ་
རྟོ་རྟེ་པག་མོ་སྐབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་འཇིགས་མེད་ལྟ་དང་པརྟེ་ཐུ་རྟེས་བསྟར་
པ། རྒྱུད་ཏེ་ཟ ༡ པར་གྲུབ་པའི་རྟོ་རྟེ་ནལ་འཁྱོར་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་
ལྷ་ལེན་དང་པརྟེ་ཐུ་རྟེས་བསྟར་པ་བཅས་རྒྱུད་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་ཏ་ལ་ལ་ཏ་བྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྟར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་བེ་མ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ལུ་འོད་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྟར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པརྟེ་ཏ་རྟོ་རྟེ་གདན་ལ།

པརྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་ལྟན་ཏུ་བསྟར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཐི་ལྷ་མོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རོ་ཟླ་པའི་འོད་ཟེར་དང་
ཉལ་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

པལྱེ་ཏ་རྩེ་བོ་ཡི་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁེུ་བཀྱད་འཁོར་ལོ་གྲགས་
དང་ཉལ་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ཀྱི་རྩི་ཅན།

ལོ་པའ་འདི་ཉིད་དང་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡར་ལུངས་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ན་ཚུལ་ཚན་དང་། རྒྱུས་རབས་སུ་ཚུལ་ཚན་དང་། རྒྱ་མདོའི་
སྒྲོར་ན་ཚུལ་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་ཉི་གུ་ལ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟན་དར་མ་སྟོ་གྲོས་དང་
ཉལ་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

ས་མཚན་ལྟ་བུ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནག་ཚོ་ཚུལ་བྱིས་རྒྱལ་བ་
དང་ཉལ་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ཚན་འབྲུགས་ཡོད།

དབལ་ཤ་བ་ཡི་དབང་ལྷག

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་པ་༥ པོད་རུ་ནལ་འགྲོར་ཡན་ལག་རྒྱུག་པ་རང་
འགྲུར་འབྲུགས་སོ། །

ནལ་འབྱུང་བ་ཡུལ་ཕྱི་རྒྱུ་ན་གྱི་རྟེན།

ལོ་པཎ་འདི་ཉིད་པོད་ཡིག་ལ་མཁུན་ཀྱི་ཡངས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་མཁུན་པ་ལས་བཟུན་བཅས་པོད་
རུ་བཟུར་པ་ཅུང་མང་པོའི་གསུམ་ཡིན། ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཟུན་འགྲུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ཀྱི་པོད་༥༥
པར་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་ནལ་འབྱུང་པ་དང་ནལ་འབྱུང་མའི་རང་བྱུང་གི་ལོངས་སྤྱོད་རུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ག
པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བཞི་པས་མཛད་པ།(111-113) རྒྱུད་༥༥ པོད་རུ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་
པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཛོན་པར་མཛོང་བ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།(173-260) རྒྱ
གར་ཀྱི་མཁུན་པོ་གྲིཙ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། རྒྱུད་༥༥ པོད་རུ་ཁྱོད་པོ་རྒྱལ་པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་
ནག་པོ་རུས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྱུབ་ཐབས་རྒྱ་གར་ཀྱི་མཁུན་པོ་རྩི་པ་རྩི་ཏམ་མཛད་པ།(63-64) གཤེན་
རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྱུབ་ཐབས།(64-65) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་མཛོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(65-66) གཤེན་རྩེ་གཤེད་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཀྱི་སྒྱུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(66-
66) འོད་དཔག་རུ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པོ་འདོད་ཆགས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་སྒྱུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(66-
67) གཤེན་རྩེ་གཤེད་རྩི་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྱུབ་ཐབས།(67-68) རྩི་རྩི་སེམས་མ་བདེ་བའི་སྒྱུབ་
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།(68-68) རྩི་རྩི་མཁུན་འགྲོ་མ་ནལ་འབྱུང་མའི་སྒྱུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སློབ་
དཔོན་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་མཛད་པ་རྣམས་དང་།(68-69) སངས་རྒྱས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོ་སྒྱུབ་
པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(72-73) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྱུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
དང་།(73-75) དབྱུག་པ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནམ་པར་འཛོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྱུབ་ཐབས་དང་།(75-
76) པདྨ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཤེས་རབ་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་སྒྱུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རྩི་པོ་ག་
རས་མཛད་པ་རྣམས་དང་།(76-77) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྱུབ་ཐབས་ཀྱི་མཛུལ་ཀྱི་ཆོག་ག་ཞེས་
བྱ་བ་ག་མ་ལ་རྩི་ཏམ་མཛད་པ།(77-78) གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནག་པོའི་ཞི་བའི་སྒྱུབ་སྒྲིག་གི་ཆོག་ག་
ཞེས་བྱ་བ།(83-84) ཡི་དྲུགས་ཐམས་ཅད་རྩི་རྩི་བཅེངས་པ་སོགས་སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་
པ།(84-85) རྒྱུད་༥༥ ཆོ་༥ པོད་རུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མཛོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་རྒྱ་རྩི་མ་མེད་པའི་ཆོག་ག་
ཞེས་བྱ་བ། མཚན་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲིབ་པོ་མཛོན་པར་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ། རང་
བཞིན་རུ་གནས་པའི་སྒྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བ། མི་ལས་བཟླ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་བསམ་གཏན་ཀྱི་རུག་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མར་མེ་ཞེས་བྱ་བ། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་

ཡིད་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ། ཐིག་ལེ་གྲུབ་པ། ཐིག་ལེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ།
 འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་པོ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་
 ལུ་མེད་པའི་རྩོམ་མཛད་པ། རྣལ་འབྱོར་བ་དྲུག་ཕྱི་དྲུག་གྱུ་ཉིས་བསྐྱར་པ། འདི་རྣམས་ཤོག་
 རྩིས་92ནས་135བར་བཞགས། རྒྱུད་། རྩི་། བོད་རྒྱ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་ཡངས་ལུ་གར་
 བའི་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་གཏུག་མའི་དེ་ཉིད་རབ་རྒྱ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མེད་
 རྩོམ་མཛད་པ་དང་། (207-265) ལུག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
 བ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བེ་ཏི་ཀམས་མཛད་པ། (283-326) རྒྱུད་། རྩི་། བོད་རྒྱ་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལས་
 ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་བ་ལུ་རྩི་བཟོས་མཛད་པ། (262-263) རྣལ་འབྱོར་བ་དྲུག་ཕྱི་དྲུག་
 གྱུ་ཉིས་བསྐྱར་བ་བཅས་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་31ལྟག་བཞགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་རིན་ཆེན་རྩོམ་

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཐེ་རུ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ལྷེ་ཤེས་དང་ལྷན་རུ་
 བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཚན་1བཞགས་ཡོད།

པཱི་ཏ་ལ་རྩ་ལྷ་ཀར།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩ་མི་ཆེན་པོ་དང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་མཆན་སོགས་དང་
 ལྷན་རུ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་118དང་། དབུ་མ་རུ་
 ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞགས་ཡོད་པས་ཁྱིའི་ལོ་པཌ་གྱི་གས་ནས་བོད་རྒྱ་བསྐྱར་བཅས་བསྐྱར་བའི་
 གངས་རུང་མང་བའི་གས་ཡིན།

པཱི་ཏ་རྩ་ལྷ་ཀར།

པཱི་ཏ་འདི་བས་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩ་མི་ཆེན་པོ་དང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱལ་མཆན་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་
 ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་5བཞགས་ཡོད།

པལྟེ་ཏ་བསྟན་རྟམས་པ་ཆེན་པོ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་། སྟེ་པ་། བོད་ཏུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་བཞུགས་སོ། །

པལྟེ་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བ།

པལྟེ་ཏ་འདི་ཉིད་གིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཀམ་ཆོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལོ་ལྔ་བ་གཡུང་རྒྱུད་སྟོང་
པོ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་
ཡོད། ཟུང་མེ་བོད་། སྟེ་པ་། དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་ནས་འབྱོར་མ་ཆེན་མོའི་ཟུང་གི་ཀྱལ་
པོ།(91-96) པལྟེ་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བའི་རང་འགྲུར། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་། སྟེ་པ་། དཔལ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱབ་ཐབས་དང་།(285-293) དཔལ་རིན་ཆེན་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྒྱབ་ཐབས།(293-294) དཔལ་རིན་ཆེན་བྲིང་བའི་མན་ངག།(324-325) དབང་གི་རིམ་པ་མདོར་བསྐྱུས་
པ།(325-327) རིམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ།(327-328) ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་(328-350)རྟམས་རང་
འགྲུར་ཡིན།

པལྟེ་ཏ་ཡུ་ཏུ་ལ་ཏུ་ས་བརྟ།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མར་པ་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་
གྲགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་ཏུ་བོ་ཏི།

ཁོང་གི་འགྲུར་ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། ཟུང་། སྟོར་ན་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་མལ་གྱི་སྟོ་གྲོས་གྲགས་དང་
ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

པལྟེ་ཏ་ཡ་ཏུ་ཡ་ཕྱི་མ་ཏི།

འདི་ཉིད་འགྲུར་ལ། བཀའ་འགྲུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྟེ་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་
གྲགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་སའི་ལྷིང་པ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཡུ་ཅུ་ཡུ་བཟ་ཕྱི་བཟ་ཕྱི་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཙུན་འགྱུར་མིང་གི་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཀ་ན་ཀ་ཕྱི

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ས་ར་ཉི་ཏ།

ཁོང་གིས་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་སྟགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཟླ་བ་གཞོན་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་གྱི་པོད་༼ ༡ ༽ བ་ཅུ་འཕགས་མ་སྒྲིལ་མའི་མེ་
ཏྲིག་ཕྱིར་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
མཛད་པ། པལྷི་ཏ་ཟླ་བ་གཞོན་རུས་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་གཅིག་དང་། དབུ་མ་༼ ༣ ༽ པོད་རུ་སྲིད་པ་
འཕོ་བའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་པལྷི་ཏ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པ་(151-158)བཅས་བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཆེན་པོ་ཅུ་གྲི་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཅུ་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པའ་ཆེན་ལྷ་ཁྱི་ཀ་ཕྱི་རྒྱ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་མེ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རྩེ་དཔལ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ལྷ་རྩེ་ཏུ་ཅེ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་མི་མ་ཉམ་ཁོལ་ལོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིབ་ལྷན་གྱིས་རབ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

མ་ལ་བ་དྲ་ན་ཕྱི་རྒྱ་ན།

ལོ་པའ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་བྱིས་སྐལ་མཚན་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་21བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་ལ་ར་ཉི་ཏ་ལ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ཏུ་མཚན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞུང་གའ་དོར་སོགས་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་མདོ་མེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སེམས་ཅམ་པར་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

པའི་ཏ་ཏུ་ཡ་ན་ཕྱི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིབ་ལྷན་གྱིས་རབ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་སང་ཐ་ན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཅམ་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་ལྷན་གཉེས་རབ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་2བཟླགས་ཡོད།

ལྷ་ཅན་བེན་ཡ་ཅན།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་གཉེས་རབ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2དང་། སྒྲིང་ཡིག་ཏུ་ཆོས་
ཚན་1བཅས་བཟླགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་མ་རྒྱ་བོ་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་བའི་སང་གི་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

བེ་རྒྱ་ཀ་ར།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ཟུང་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

པལྒྱི་ཏ་བདེ་གཤེགས་གྲགས་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་གཉེས་སེམས་དཔའ་དང་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

རྒྱ་ཏི་རྒྱ་རྒྱ་ན།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འབར་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཤུས་བསྐྱར་པ་ཡང་ཟུང་། སྒྲིང་། བོད་ཏུ་དོ་རྩ་ནི་
རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱ་པས་མཛད་པ། (137-137) རྒྱ་

བཅུན་རྩི་རི་སྒྲིལ་ནས་བསྐྱར་པ་བཅས་སོ། །

བདེ་བའི་སྒྲུ་བྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་འགོས་ལོ་སྒྲོ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་
ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་ཆོས་ཀྱི་ཐེ།

བོད་ཀྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་བ་རི་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་སྒྲུ་ཆོས་
ཆོན་དང་། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་དེ་ཐུ་ཕྱེ་མ་ཏི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྒྲོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་ཆོན་པོ་མོ་མ་གྱི་ལྷ་བྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་སྒྲུ་བོད་ཀྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་ཆུ་ལ་གྲིམས་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་
ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

མཁུ་ཕྱི་ལྷ་མ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་སྒྲོ་ལྷན་གཤམ་རབ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། བདེ་སྒྲུ་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

བརྩི་ཏ་མ་ཏུ་ལ་ད་ས་བཟ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། བདེ་སྒྲུ་བོད་ཀྱི་ལོ་སྒྲོ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་
དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་མ་གྲ་རྒྱ་ཏུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་བན་ཆོས་འཁར་དང་ལྟན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

ཞ་ཡིན།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དབུལ་ཆོས་བཟང་དང་ལྟན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་གྱི་ཏ་མ་ཟླ་བ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་4བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་ལྟན།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་ཇ་ཡ་དེ་ཟླ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་བྱིམས་བཅེགས་དང་
ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་1བཞུགས་ཡོད།

པལྷི་ཏ་སྤ་ལ་ཟླ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྤ་མདོའི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ངག་དབང་ལུན་ཆོགས་
ལྟན་གྱུང་དང་ལྟན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆན་2བཞུགས་ཡོད།

གི་ཀྱལ་རྒྱ་མ་མི་བྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྒྲ་མདོའི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ངག་དབང་ལུན་ཚོགས་
ལུན་གྱལ་དང་ལུན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པལྟེ་ཏ་རྒྱལ་བའི་ལུན་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་
ལུན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

པལྟེ་ཏ་ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་ཟླ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་དང་ལུན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་མི་ཏ་རྒྱུ་གི་

གྱལ་ཆེན་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་གར་སྤྱོད་ས་རྒྱའི་ལྷལ་གྱི་སྒྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་སྤྱོད་འབྱུངས། ཉི་
ཟླ་པའི་དངོས་སྤྱོད་རོལ་པའི་རྩི་རྩིས་སུ་བཟུང་ནས་ཁ་སྐྱོད་ཆ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་
སྤྱོད་རས་གཟིགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མདོན་སུམ་རུ་བྱོན་ནས་ཚོས་བསྟན་པས་གྱལ་བ་
བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་ལ་འོད་མོའི་སྤྱིང་རུ་དེ་བ་རྒྱུ་གིས་རྩིས་སུ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་རས་གཟིགས་
དང་མཇལ། རིགས་ཀྱི་བུ་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རུ་རྒྱུད་སྤྱོད་བཞེས་དབང་རྒྱལ་སྤྱོད་ས་
གཅིག་རུ་བསྐྱར་ཅིག་ཅིས་དང་། ལྷ་ར་རྒྱ་སའི་རྒྱལ་པོས་ཞག་བརྟན་རུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་རུ་རྒྱུད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་རུས་གཅིག་ལ་བསྐྱར་ཞེས་བེད། དེ་ལྟ་བུའི་
རོ་མཚར་དང་ལུན་པའི་གྱལ་ཐོབ་ཆེན་པོ་འདི་ཁྱོད་སྤྱོད་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་བོད་རུ་སྤྱོད་
དངས། གཙང་སྟོད་ལ་ལྷ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས་ཤིང་། མཁས་བཙུན་མང་པོ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་མང་
རུ་གསུངས། ཁྱོད་སྤྱོད་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པར་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་བྱོན་གྱིས་

- 342 -

ཁོང་གི་འགྲུར་ཚོས་རོབ་ཙམ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱུང་པ་ཡིན།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མཐ་རྩེ་དེ་ལྟ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་དང་ཁྱ་གར་བིལ་ཀ་ར་པ་རྩ། ཁ་ཆེ་རྩམ་ཀ་ར། ཁྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ངོ་ན་མི་ཏ། རྩམ་
སྒྲི་རྩ་བཅས་དང་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན། བརྩེ་དཔལ་
གྱི་ལྷན་པོ། བརྩེ་དཔལ་འབྱོར་བཅས་གྱིས་བཀའ་འགྲུར་ལས། འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་བོད་13ཡོད་པ་རྣམས་
བོད་རུ་བསྐྱར་པ་མ་ཟད། པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་གྱི་འགྲུར་ལ་བསྟན་འགྲུར་ལས། དབུ་མ་རུ་འགྲུར་ཚོས་
ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྩམ་ཀ་ར།

ཁོང་ཉིད་གྱི་འགྲུར་ལ་གོང་རུ་བསྟན་པ་ནང་བཞིན་དང་། འགྲུར་མང་དག་ཅིག་ལ་བོད་གྱི་
ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་དཔལ་བཅེགས་སོགས་གྱིས་འགྲུར་ཁྱས་མཛད་ཡོད་པ་དང་། བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་བརྩེ་
དཔལ་འབྱོར་དང་ལྷན་རུ་བཀའ་འགྲུར་གྱི་མདོ་སྡེ་རུ་ཚོས་ཆོན་འབྲུགས་པ་བཅས་སོ། །

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ན་ར་ས་དེ་ལྟ།

མཁན་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་བ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་
ལ། བསྟན་འགྲུར་ལས། འདུལ་བ་རུ་ཚོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་རྩམ་རྩེ་ར།

པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་ཁྱ་གར་གྱི་པ་རྩི་ཏ་ར་ངོས་བཟུང་བ་ཡང་ཡོད། འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་གྱི་ལོ་ལྷ་
བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་དང་མཉམ་རུ་བསྟན་བཅོས་བོད་རུ་བསྐྱར་པ་སྟེ། བསྟན་འགྲུར་
ལས། ལྷུང་གྱི་སྐོར་ན་ཚོས་ཆོན་2དང་། བཟོ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཚོས་ཆོན་2དང་། ལྷ་ཆོགས་སུ་ཚོས་
ཆོན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་བྱུ་ཕྱི་ལྟ་བུ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་གཞུགས་བྱམས་པའི་དཔལ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་4བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཐིག་ལེ་བྱམས་པ།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་1དང་། མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མ་བན་པོ་རྩམ་བུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེང་གེ་
དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་སྐ་མ་རྒྱ་མ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་ཉིད་དང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་འཕྲོ་དགེ་སྟོང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། མདོ་སྟེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཞུགས་ཡོད། ཏུས་འཁོར་འགྲེལ་བཤད་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ཐོད་ཆ་ཆོང་ཐོད་ཀྱི་ལོ་
ལྔ་བ་འཕྲོ་དགེ་སྟོང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཏེ་ཐ་ཏེ་དང་ཏེ་ད་ཏེ་
ཐོད་གཉིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་པ་བཅས་ཟུང་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་6བཞུགས་ཡོད། ཟུང་ཏེ་ན་ཏེ་ཐོད་ཏུ་པ་རྒྱ་
ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་(72-220) ཟུང་ཏེ་ཐ་ཏེ་ཐོད་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པོ་སྐྱབ་པ་(172-186)
སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་བ་མགོན་པོ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་ཏེ་ན་ཏེ་ཐོད་ཏུ། དཔལ་དོན་དམ་པའི་བསྟོན་པ་
དང་(1-20)བཅས་ཟུང་སྐོར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་འཕྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱུར་པའི་ཆོས་
ཚན་2བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྒྱ་ན་གྱི་རྩ་བ།

པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷོ་གྲོས་སྤྱིང་པོ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱད་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་སྐལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་མ་ནོ་རུ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། ཆོད་མའི་སྟོར་ན་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་པི་མ་ལ་གྱི་རྩ་བ།

པལྷི་ཏ་འདི་བས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཤོང་སྟོ་གྲོས་བསྐྱར་པ་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པ་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱད་སྟོར་ན་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་ལྷ་ཀ་ར་མི་རྒྱུ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་རྒྱལ་གྲིམས་རྒྱལ་བ་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པལྷི་ཏ་རྒྱ་ན་བཟླ།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བ་འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་སྟགས་དང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་གཞུང་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཆོས་ཆོན་འདྲ་། རྒྱད་༼ག༽པོད་ཏུ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་རྒྱ་ན་བཟླའི་རང་འགྱུར། བསྐྱར་འགྱུར་ལས། རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་

ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན།

ཁོང་དང་ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་རྩ་ན་གྱིས་པ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་འང་སྒྱུར་གྲོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ལ་བཞུགས་ན་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདྲ་བས་འདིར་བཞུགས་པ་ཡིན། འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གཞིན་ཏུ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་སོང་གི་རྒྱལ་མཚན་སྐོག་དང་ལྟན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བཀའ་
འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད། ཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཏུ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གཙུག་ཏྲར་ནས་བྱང་བའི་གཙུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། ཁ་
ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན་ནི་རང་འགྱུར་རོ། །བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཏུ་གཏོར་མའི་
ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་བྱང་མ་འཁོད་པ། པ་རྩི་ཏ་མ་རྩ་རྩ་ན་བསྒྱུར་པ་ལ་ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཚོས་
ཚན་1དང་། ཁྲིམས་ཅན་པར་ཚོས་ཚན་2བཞུགས། སྤྱིང་ཡིག་ཏུ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཚེ་ལ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་
ཏུ་བསྒྱུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལང་ལྷ་ལྷ་བྱ་བ།

ཁོང་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འཇམ་དཔལ་སྒྲིག་པའི་དོ་རྩེ་སྐོག་དང་ལྟན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་
འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་པ་ར་ཉི་ཏ།

ཁོང་ལ་ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་པ་ར་ཉི་ཏ་ཞེས་གྲིས་པ་འང་མཐོང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་དགའ་བ་དོ་རྩེ་སྐོག་དང་ལྟན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་
འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྐོར་ན་ཚོས་ཚན་8དང་། དབུ་མ་ཏུ་ཚོས་ཚན་1དང་། ཚད་མའི་སྐོར་ན་ཚོས་
ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་ཕྱུག་གྲི།

ཁོང་དང་ཁ་ཆེའི་ཕྱུག་གྲི་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་དེ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཕྱིད་བརྒྱུད་བྱས་པའི་ཁ་ཆེའི་
 པ་རྩི་ཏ་ཕྱུག་གྲི་བཟང་པོ་གསུམ་ལོ་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཆོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ས་
 མ་ཇ་ཡའི་སྐུ་སྲུང་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་གྱི་ལོ་1127ལོར་ཀའླུ་རུ་སྐྱེ་འབྱུང་སྟེ། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་
 རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་སྐྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉིལ་གསུམ་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་
 རྒྱ་ཁར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆད་མ་དང་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་པ་རྩི་ཏ་
 ཆེན་པོར་གྱུར། བ་ལེ་རྒྱའི་མཁན་ཚོག་མཆོག་མ་གནང་རིང་ཁ་ཆེའི་དམག་གིས་དགོན་སྡེ་གཏོར་བས་
 བོད་ཀྱི་ཁྱོ་མོའི་ས་ཆ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཆོང་འདུས་སུ་བྱོས་བྱོལ་ལ་ཕེབས། དེར་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་
 རིང་ཁྱོ་སྐྱེ་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་ཕྱི་ལོ་1204ལོར་བོད་ཏུ་སྐྱོན་
 ཏུངས། སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་ལ་སླེབས། ཁྱོ་སྐྱེར་ཕེབས་སྐབས་མཁས་བཅུན་སྟོང་སྟག་མང་
 པོ་འདུས། དེར་དབྱར་གནས་མཛད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལེན་པ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྟ་ཅམ་བྱུང་། བརྒྱད་སྟོང་
 བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་བ་དང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཡང་གསུངས། དེ་ནས་མཚུར་སྐྱེ་དང་ལྷ་སར་བྱོན། རྩོ་པོ་
 རྣམ་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། མཚུར་སྐྱེར་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བརྟན་ཆེན་མོ་བཞེངས། རྒྱི་
 ཆོས་སུ་ཐུང་ན་མེད་ལྟར་བརྟན་པའི་མདོ། དཔེ་བརྒྱ་བ། ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བརྟན་པ་རྣམས་
 གསུངས། སྒྲིན་པོ་རི་བའི་གདན་ས་བས་ཁྱུས་པ་བཞིན་བྱམས་ཆོས་ལཱའི་རྣམ་གཞག་དང་དབྱ་
 མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་གནང་། པ་ཆ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཙང་ཏུ་ལོ་བཞི། དབྱས་སུ་ལོ་བཞི། ཡར་
 ལམ་གཙང་དང་མངའ་རིས་སུ་ལོ་དོ་གཉིས་བཅས་བོད་ཏུ་ལོ་དོ་བཅུར་བཞུགས་རིང་མདོ་
 སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་མང་ཏུ་གསུངས་པའི་ལོ་ལྷ་བ་མཛད། ཁོང་ཉིད་བོད་ཏུ་བཞུགས་རིང་བསམ་ཡས་
 དང་། མཆིམས་སུ་རྩ་སྤྱོད་། ལྟོ་སྟག་གཉལ། ཐང་པོ་ཆེ་སོགས་ཡུལ་ཁམས་མང་པོར་ཕེབས་ནས་
 བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བརྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སླེལ་ཞིང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཀོད་པ་གྲངས་མེད་
 གྱུར། པ་ཆ་ཆེན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱར་བརྟེན་པ་རྩོགས་ནས་སྐྱོན་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ཁྱུགས་འདྲིན་པར་ཁས་སྐྱུངས་
 པ་ནི་དོ་རྗེ་དཔལ་དང་བྱུང་ཚུབ་དཔལ་རྣམ་གཉིས་ཡིན། བོད་ཏུ་བཞུགས་རིང་དད་ལྡན་སེར་རྒྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་ལ་བའི་སྟག་རྩལ་རྣམས་གནས་སོ་སོའི་དགོ་འདུན་དང་། རྟེན་བཞེངས་བྱིད་ཏུ་གནང་
 བས་སྡེ་གཅིག་གྱུར་བདག་གིར་མ་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གྱི་སྟེ་ཕྱི་
 ལོ་1214ལོར་རང་ཡུལ་ཀའླུ་རུ་སྐྱེར་ཕེབས། དེར་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དར་

སྒྲིལ་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་གོ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་ཁྱིལ་1225ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།^① པ་རྩི་
 ཏ་འདི་ཉིད་གྱིས་མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུང་གི་རྣམ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་
 སོགས་བསྟུང་། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
 རོ། དབྱལ་ཚོས་གྱི་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་
 ཚོགས་སུ་ཚོས་ཚན་1དང་། རྒྱུད་ཀྱི་པོད་དུ་འཇམ་དཔལ་གཡོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ཆེའི་
 པ་རྩི་ཏ་ཤྱ་བྱི་ལྷ་རྩལ་མཛད་ཅིང་བསྟུར་པ་སོགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་12དང་། དབུ་མ་རུ་ཚོས་
 ཚན་4དང་། སྒྲིལ་རབས་སུ་ཚོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལྟ་བུ་པ་རྩི།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་གྱི་སྟོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཚོས་གྱི་དབང་
 སྟུག་དང་ལྷན་དུ་བསྟུར་པའི་ཚོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ཟེ་ཡ་ལྷ་ན་རྩ།

འདི་ཉིད་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལུ་མཛོན་ལྷེ་འབར་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀུན་དགའ་གྲགས་སོགས་
 དང་ལྷན་དུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཚོས་
 ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པ་རྩི་ཏ་ལྷ་ན་རྩ།

པ་རྩི་ཏ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བསྟུར་པའི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། དབུ་མ་རུ་ཚོས་ཚན་3བཞུགས་ཡོད།

① ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྟོན་པའི་དེབ་སྟོན་ཆའི་ཤོག་ངོས་1237ནས་1249བར་ཀྱི་ཁ་ཆེ་པ་ཁ་ཆེན་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
 ལྷེ་བཞིའི་མཁན་བརྒྱུད་གྱི་སྟུགས། ཞེས་པར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་སོགས་དེར་ཏ་ཅང་གསལ།
 རུང་དགའ་ཚོག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཤོག་ངོས་284ནས་286བར་ཁོང་གི་རོ་སྟོན་རྒྱུས་བསྟུས་རན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་
 བ་ཡིན།

ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པུ་ཡ་ཀ

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་ལྟན་ཤེས་
རབ་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཆེའི་པཱཱི་ཏ་མ་མ་ན་ཕྱི་ལྷ་བླ།

པཱཱི་ཏ་འདི་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་གྱུ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེ་མོ། ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་
སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སྒྲ་
མདོའི་སྒྲིབ་ན་ཆོས་ཚན་1བཞུགས། སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་2བཅས་བཞུགས་སོ། །

གསུམ། བལ་བོའི་ལོ་པའ་དང་འགྱུར་བྱང་།

བལ་བོ་ཕྱི་ལ་མཇུ།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་བཅེས་ལ་གཞིགས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་
འདི་ཉིད་དང་བམ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་ཏ་ཏུ། བམ་ཟེ་ལྷ་ན་རྒྱ། བལ་བོ་ཕྱི་ལ་མཇུ། ཏ་ཤང་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆེ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་པའ་འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྒོང་བཅན་སྐམ་པའི་རུས་སུ་བོད་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་པར་
བཞེད་པ་དང་།^① བོད་རུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཐོན་མི་སོགས་དང་ལྟན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་གྱི་བཅུགས་ཤིང་། བྱི་བཅུན་
ཀྱིས་ཡོན་བདག་དང་། ཡང་བྱི་བཅུན་དང་ཐོན་མིས་ལོ་རྒྱུ་མཛད་དེ་མདོ་ཐེ་དང་། བལ་ཆེན། རྒྱན་རས་
གཞིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ནམས་བསྐྱར་པ་ནི་ལོ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཏམ་རུ་ངེས་སོ། །

བལ་བོའི་པཱཱི་ཏ་མ་རྒྱ་བླ་ན།

འདི་ལ་བལ་བོ་མ་རྒྱ་བ་ཏ་ཏུ་བྱིས་པ་གཉིས་ལོ་པའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། པཱཱི་ཏ་འདི་ཉིད་བོད་
ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྟན་པ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། རྒྱུད་ཏུ་བོད་རུ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་གྲིའི་མཛད་པ་དེ་དང་།(260-
270) རྒྱུད་ཏུ་བོད་རུ་རྫོ་རྩེ་ནམ་པར་འཛུམས་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(14-14) རྫོ་རྩེ་ནམ་

① དཔལ་བོ་གཅུག་ལག་སྟེང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 2006ལོ། ཞོག་ངོས263ཏུ་གསལ།

པར་འཛུམས་པའི་བྱུང་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིའི་མཛད་པ།(14-16) གཟུངས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྟབ་ཐབས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།(301-307) གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པ།(307-316) བལ་པོ་པཱེ་ཏ་མ་རྩ་པ་ནས་
 བསྐྱར་པ་བཅས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོར་ན་ཚོས་ཚན་ལྟག་བཞགས་སོ། །

བལ་པོ་མ་རྩ་ལྟ་ན།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སྟོར་བ་བཞིའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་པཱེ་ཏ་
 ཆེན་པོ་རྩ་གྲིའི་མཛད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་གསལ་ལའི་
 ཡུམ་གྱིས་མཛད་པ། མདོ་སྐད་རྒྱས་འབྲིང་གི་སྒྲིང་གཞིའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཏུ་
 དགོངས་པ་བཀྲལ་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཀུན་ནས་བསྟོད་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་མཛད་པ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིའི་མཛད་པ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་མདོ་སྐད་མན་ངག་ དེ་བཞིན་
 བཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་གཟུངས་བསྟག་པའི་ཚེ་ག་མདོ་སྐད་ལས་
 བརྟན་པ། ཡང་དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་
 སྟོན་བསྟག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་མཚོད་དེ་སྟོན་ལམ་གདབ་པའི་ཚེ་ག་མདོ་སྐད་ལས་བརྟན་ཏེ་
 རིམ་པར་བསྟག་པ་མཁན་པོ་པོ་རྟོ་ས་རྣམས་མཛད་པ་འདི་གསུམ་ཚེ་ག་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་པ་གསུམ་ཡིན་
 བོ། །གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟབ་ཐབས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་གི་ཚེ་ག་ཞེས་བྱ་བ། སྟབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱ་བ་ནམས་སྟོབ་དཔོན་རྩ་གྲིའི་
 མཛད་པ་ཞེས་བསྟར་རོ། །^①

བལ་པོའི་ལྷ་རྩ་བ་ལད་མ་རྩ་ཆེ།

ཐོད་སེལ་བུའི་རུས་ཏེ་སྦྱི་ལོའི་རུས་རབས་བཅུ་བའི་སྟོང་ཙམ་སྟོབ་དཔོན་སྦྱི་རི་དང་སྤ་ལ་
 རིང་བ་གཉིས་ཐོད་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་རྩ་མཛད་པ་དང་། རྒྱུན་མ་ལེགས་པར་ལོ་

① གངས་ལྗོངས་སྐད་གཉིས་སྟབ་ཏུ་མའི་འགྱུར་བྱང་སྟོན་གསལ་དགའ་སྟོང་ལས་ལོ་པཱེ་ཏ་གང་གི་སྟབས་དོན་ལ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

ལྷ་བ་འདི་ཉིད་ལམ་རུ་སྐྱབ་ནས་གཤེགས། འདིའི་གནས་ཚུལ་སྤྱ་མོ་རེ་ཆོས་འབྱུང་པལ་ཆེ་བའི་སྐབས་
དོན་རུ་གསལ་བས་འདིར་མ་དྲངས།

བལ་ཐོའི་པཱི་ཏ་ལྷ་མ་ཉི་གྲི།

པཱི་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་
པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་17བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོ་བྱུང་གྲི་རྒྱ་ན།

ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆག་དག་བཅོམ་སོགས་དང་
ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་5དང་། ཤེར་ཕྱིན་རུ་ཆོས་
ཚན་1དང་། དབུ་མ་རུ་ཆོས་ཚན་1དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་པཱི་ཏ་མཆོ་གྲི་རྒྱ་རྒྱ་ཀམ།

ཁོང་གི་མཚན་ལ་པཱི་ཏ་རྒྱ་རྒྱ་ཀམ་རུ་བྲིས་པའང་ཡོད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་མ་
རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་རུ་བསྐྱར་པའི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་
སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། སྤྱ་མདོའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་2དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ན་ཆོས་ཚན་1བཅས་
བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་མཁན་པོ་ལྷ་མ་ཉི་ཅཱ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོགས་ཆག་ཅུང་བ་དང་ལྷན་
རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བལ་ཐོའི་པཱི་ཏ་ལྷ་མོ་ཕྱག་རྒྱམ།

ཁོང་གི་འབྱུང་ལ། བསྟན་འབྱུང་ལས། རྒྱུད་སྐོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་རྒྱ་ཀམ་གྱིས་སོགས་དང་ལྷན་རུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཞུགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཉི།

འདི་ཉིད་ལ་དེ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཉི་དང་བལ་བོའི་སྒྲ་མ་དེ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཉི་སྟགས་སྟུ་གྱིས་བ་ཡང་
མཐོང་། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་འགར་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཞེ་ཏུ་ཆོས་ཚན་2བཟླགས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་
ཆོས་ཚན་20ལྟག་བཟླགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་ཟ་རྟེན་ཏུ་ཅི།

པརྟི་ཏ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ཤེས་རབ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་6བཟླགས་ཡོད།

སྒྲ་མ་བལ་བོ་ལོ་རྒྱུ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་སྟོར་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་དང་ལྟན་ཏུ་
བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

བལ་བོ་མ་ཏུ་བ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། བསྟོད་ཆོགས་སྟུ་ཆོས་ཚན་1བཟླགས་ཡོད།

བལ་བོའི་པརྟི་ཏ་ལྟ་གི་ལྟར།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་རབ་སྟགས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཟུང་གི་
སྟོར་ན་ཆོས་ཚན་2བཟླགས་སོ། །

བཞི། ཟུ་ནག་གི་ཏ་ཤང་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འགྱུར་བྱང་།

ཟུ་ནག་གི་ཏན་ལྟན་ཏད།

བོད་རྒྱལ་སྟོར་བཅན་སྐམ་པའི་སྟུན་གསོ་ཕྱིར་ཟུ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྟུན་པ་ཞིག་ཡིན་

ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་རྒྱ་དབྱུང་ཐོར་བུ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་བོད་ཡིག་
 ཏུ་བསྐྱར་པ་མ་ཟད། འདི་ཉིད་དང་རྩ་རྩ་ཇོ། ག་ལས་ནོས་གསུམ་བཀའ་བསྐོས་ཏེ་མི་འཛིགས་
 པའི་མཚོན་ཆ་ཞེས་པ་བཅས་པོ་བརྟན་ཡོད་པའི་གསོ་དབྱུང་གི་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་བཅམས་ནས་
 སྤྱིང་བཅན་ལ་སྤུལ་ཞིང་། གསོ་དབྱུང་ཐམས་ཅད་ལྷགས་ཤི་གསུམ་ཏུ་བསྐྱར་ནས་འཆད་པའི་སྒྲིལ་
 བཏོད།^① དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་སྤུལ་ཏེ་རང་ལྷལ་ཏུ་བཞུད་དོ། །

རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤར་མ་རྒྱ་དེ་ལྟ་ཆེ།

རྒྱ་ཤར་ནི་རྒྱའི་སྐད་ཏུ་དགོ་འཇུག་པའམ་ལྷ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་རྒྱ་དེ་ལྟ་ནི་ལེགས་སྐྱར་སྐད་
 ཡིན་ལ་བོད་སྐད་ཏུ་ལྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལ་གཞིགས་ན་སྟོན་དཔོན་འདི་ཉིད་དང་བཅས་ཟེ་ཤར་ཀ་ར། ཁ་ཆེ་
 ཏ་རུ། བཅས་ཟེ་ལྷ་ན་རྒྱ། བལ་པོ་ལྷོ་ལ་མཐུ། ཏ་ཤར་མ་རྒྱ་དེ་བ་ཆེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིའི་ལོ་པའ་
 འདི་དག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོའི་རུས་སུ་བོད་ལྷལ་ཏུ་བྱོན་པར་བཞེད་པ་དང་།^② བོད་
 ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྟ་ལྷུང་རྩི་རྩི་དཔལ་སོགས་དང་མཉམ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ལྷ་བཅུགས་ཤིང་། རྒྱ་
 བཟའ་ཀོང་རྩིས་ཡོན་བདག་དང་། ལྟ་ལྷུང་རྩི་རྩི་དཔལ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩིས་ལོ་རྒྱུ་མཛད། རྒྱ་
 རྒྱ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་སྟོན་དབྱུང་ཆེན་མོ་(医术大全)ཞེས་པ་དེའང་ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་རྩམ་ཀོ་ཁ་རྩམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བསྐྱར་པ་དང་། སྤྱིར་ཐང་བརྒྱད་བཅུའི་སྤྱིར་མགོ་(博唐八十数里)འབྱུང་རྩིས་མན་ངག་ལྟ་འོད་(五行珍宝包罗)རྩམས་ཀྱང་བསྐྱར་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་
 འགའ་རེ་ན་གསལ།

རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏུ་ཤར་བཅས་ཆེ།

ཁོང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་རྩམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོགས་དང་རྟོན་ཏུ་བསྐྱར་པའི་འགྱུར་
 ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཤི་རུ་ཆོས་ཆོན་འདྲ་། བརྟན་འགྱུར་ལས། དཔུ་མ་རུ་ཆོས་ཆོན་འདྲ་། རྩི་

① བཅམས་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྩམ་ཐར་ལྷགས་བསྐྱིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
 དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2012ལོ། ཤོག་ངོས22ལྟ་གསལ།
 ② དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིང་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ལྟ་གསལ།

པོའི་ཚོས་རྒྱུ་དུ་ཚོས་ཚན་པ་ཅས་བཞུགས་ཡོད།

ཁྱེན་གཤམ་ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན།

འདི་ཉིད་པོད་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་ཕྱི་བཅན་གྱི་སྐྱེ་རིང་ལ་པོད་དུ་ཐེབས་པ་དང་། པོད་ལ་ཐེབས་རྒྱུ་སྐྱེ་རིང་ལ་ཐོ་ཆེར་བཞུགས་སྐད། ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན་གྱིས་ལྷན་རག་གི་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། ལྷན་རག་གི་དགོས་པས་སངས་མི་རྒྱ། དུན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱུར་མེད་པ་བསྐྱེམས་པས་སངས་རྒྱས་ཟེར་བའི་སྟོན་མིན་ནམ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷགས་པོད་དུ་སྤྱེལ། མཐར་ཆེན་མིན་པ་དང་ཚྭ་པས་པམ་སྟེ་བཅན་པོས་སྟོན་ཆད་པོད་ལ་སྟོན་མིན་གྱི་ཚོས་ལྷགས་སྤྱེལ་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་ཐབས་ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུ་ལྟལ་དུ་བྱིར་ལོག་པར་བཞེད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་སྟོན་དབྱུང་སྒྲ་བའི་རྒྱལ་པོ་པོད་དུ་ཐོག་མར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁན་ཏུ་ཤང་མ་ཏུ་ཡན་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུང་ཅམ་གོང་བསྟན་ཀ་མ་ལ་གི་ལའི་སྐབས་སུ་སོང་བའི་པས་འདིར་བསྐྱར་སྟོན་མི་ཞུ་བར་བྱ།

ཏུ་ཤང་མེ་མགོ

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཚང་དུ་ཏུ་ཤང་མེ་བཀོལ་དང་མེ་པོ་སྐགས་སུ་བྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྔ་ཕྱིད་ཅམ་ལ་པོད་དུ་བྱོན་པ་འདྲ་སྟེ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། སྟོན་དངས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཀྱན་དང་མང་ལྟལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་མེ་མགོ་དང་། རྒྱ་གར་ལྷ་ནུ་དང་། རྒྱ་ལས་སྐད་མཁས་པ་སུ་ཡོད་པས་བསྐྱར་ཞིག་ཞེས་བཀའ་བསྐུལ་ནས་དེ་གསུམ་གྱིས་ཏུས་པོ་རིའི་བྱ་ཁུང་དུ་ཚོས་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་པའི་དུང་དུ་གཞན་སྟོན་པོ་དམ་ཏུ་ར་སུ་གོང་དང་། ཞང་མ་ཞང་སྐགས་མཆིས་ཏེ་^①ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་མཐོང་ངོ་། །

ཁྱེན་གཤམ་གི་ལྷ་བཅུན་རིན་ཆེན།

ལྷ་བཅུན་ཚོས་གྱི་རིན་ཆེན་ཡང་ཞུ། ཁྱེན་གཤམ་སྐད་དུ་དུ་ཅོང་ལྷ་པོ་འོ་(合尊法宝)ཞེས་བསྐྱར་འདུག མཚན་དངོས་ལ་ཀྱོའོ་ཞན་(赵显)དང་། སུང་སྟོ་མའི་རྒྱལ་རབས་བདུན་པ་ཡིན། འདི་ཉིད་རྒྱ་

① དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐོང་བ། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས་164ཏུ་གསལ།

ནག་གི་སྒྲིབ་ལྟ་མཐོང་ཆེས་མཐུག་མཐའི་རྒྱལ་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལ། ཡང་ལ་ལས་ཁོང་གི་གཙུང་སྒྲིབ་
 རིན་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་ལོ་1271ལོར་འབྲུངས་
 བས་དགུང་ལོ་བཞི་ཉེ་རྒྱུ་སར་དབང་བསྐྱར། རྒྱལ་ས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ལ་བཟུང་རྗེས་ཉོར་དམག་
 གི་དཔུང་གིས་ཆམ་ལ་ཕབ་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་1276ལོ་ཉེ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཉེར་ལོ་དན་རྒྱལ་པོས་
 བཀའ་མངགས་བཞིན་བོད་ཏུ་བསྐྱད། དེ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་བཟུང་ས་སྐྱ་དགོན་པར་སླེབས། དེར་བོད་
 ཡིག་དང་ནང་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་བ་གང་ལེགས་མཛད་དེ་ཡིག་སྐྱར་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས། ས་སྐྱར་
 བཞུགས་སྐབས་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་ལོག་པའི་ཆོག་སྐྱར་བ་ལ་ཉེ་དམིགས་སུ་བཟུང་
 ཟེར་མོད་གང་ལྟར་རྒྱ་ཡུལ་ཏུ་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ་དགུང་ལོ་ར་གསུམ་ཉེ་སྤྱི་ལོ་1323ལོར་ཡོན་གོང་མས་
 བཀའ་ལྟར་བསྐོངས། འདི་བ་རྒྱལ་ས་ནས་བཏོན་པའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཅམས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུ་ཡིག་ཆང་
 གཅིག་ལའང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པས། དེའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་དང་ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱའི་རྒྱལ་
 རབས་ལོ་རྒྱུ་ལས་ཏུས་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུ་གྱི་ཆང་ཁ་སྐོར་བར་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་
 སོགས་ལ་བཞེན་དགོས་པའི་ཚུལ་བཟོད་པ་ལྟར་རོ། །ཁོང་གིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་པའི་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། སེམས་ཙམ་པ་༥ གི་༥ བོད་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྒྱ་གསལ་བའི་
 སྐོར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱའི་དཔེ་ལས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་བཙུན་
 རིན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱར་བ་ཉེ་སེམས་ཙམ་པར་ཆོས་ཆོན་འབྲུགས་ཡོད། (14-146) གཞན་ཏུ་ལས་གྱི་རྣམ་
 པར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུའི་མདོ་དང་། ཆང་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་
 བཞུགས་པའི་འགྱུར་ཆོས་གྱི་མཆན་བྱང་དག་བོད་རྒྱ་ཡིག་སྐྱར་སློབ་དེབ་ཏུ་གསུངས་བྱང་།^① བཀའ་
 བསྟན་གྱི་འགྱུར་བྱང་ཏུ་མ་ཆེད།

རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ལྷང་པན་ཞུན།

འདི་ཉིད་དང་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་མཆོའི་ཐེ་གཉིས་གྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་ཐེ་བྱ་
 ཆོས་ཆོན་ཙམ་བཞུགས་ཡོད།

① གྲོ་ཅི་ལྷན་དང་སྐུ་མུང་རྟོ། བོད་རྒྱ་བོད་ཡིག་སྐྱར་སློབ་དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 1999ལོ། འོག་ངོས་33ཏུ་གསལ།

ཐུན་གཤི་བརྗེ་རྟོང་རྒྱུ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་ཏེ་ལོ་ཤིང་ལ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། མདོ་སྡེ་
རུ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུན་གཤི་མཁན་པོ་ཤིང་རྩམ།

འདི་ཉིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་རྩམ་པར་མི་རྟོག་པས་རྒྱ་ལས་བསྐྱར་བ་ལ། བཀའ་འགྱུར་
ལས། མདོ་སྡེ་རུ་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུན་གཤི་དགེ་བཤེས་སིང་གུང་རྒྱ།

ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྐོར་ཏེ་བོད་རུ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་
རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞིས་བྱ་བ་སྟོབ་དཔོན་སྟུགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པ་(88-93)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་
གཞིན་དང་རྟུན་རུ་བསྐྱར་པའི་ཆོས་ཚན་ཅམ་བཞུགས་ཡོད།

ཐུ་ཆོང་།

བོད་སྐད་རུ་སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕགས་ཞིས་འབོད། འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་1902ལོར་རུ་མེ་ཞིང་ཆེན་
ཅིན་རྫོང་རུ་འབྱུངས་གིང་། ཕྱི་ལོ་1920ལོར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་བྱགས། ཐོག་མར་པེ་ཅིན་གྱི་
ནང་བསྟན་བོད་ཡིག་སྟོབ་སྒྲིང་རུ་བོད་ཡིག་ལ་སྐྱུངས་པ་མཛད་ཅིང་། ཐུ་རྗེས་སུ་དར་ཆེ་མདོ་
དང་། དཀར་མཛེས། ལྷ་ས་བཅས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་འགྲིམས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་
སྐྱུངས་པ་མཛད། ཐུ་ཆོང་གང་བོར་ཆོས་གཞུང་ལོ་རྒྱུ་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཁོ་ན་རྒྱར་སྒྲུངས་པ་
དང་། ཕྱི་ལོ་1980ལོར་སྐུ་གསལ་གས། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ཚད་མ་རྩམ་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་ཀྱན་བདུས་
སོགས་བོད་རྒྱ་ཡིག་རྒྱར་གྱི་ཞོར་རུ་བོད་རུ་མ་བཞུགས་པའི་གཞུང་འགའ་རེ་རྒྱ་བོད་ཡིག་རྒྱར་ཡང་
མཛད་ཡོད།

ལྷ། བ་རྟོར་སྒྲིགས་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་པའི་ལོ་བཅ་དང་འབྱུང་བྱར།

བ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་པོ་རྟོ་ས་ཏུ།

པོད་རུ་ནང་པའི་ལུགས་གྱི་རབ་བྱུང་གི་མེ་ཐོག་མར་འཇུགས་སྐབས་སྒོམ་པ་གནང་མཁན་རུ་
 བྱུང་པས་མཁན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྤྱུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བས་པོ་རྟོ་ས་ཏུ་མེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་ཁྱེ་སྒྲོལ་ཡོད། མཚན་དངོས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་རུ་ཤར་རྟེན་ཏེ་པོད་སྐད་རུ་བསྐྱར་
 བ་ནི་བ་འཚོ་བེར། མཚན་གཞན་ལ་རྣམ་སྒྲུང་མཛད་རུ་ཡང་གྲགས། དམ་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་
 ཕྱོགས་གྱི་ཡུལ་རྟོ་ས་ཏུ་ལའམ་བ་རྟོར་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་རུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་ལ་གྲས་ལྷན་སྤྱོད་
 གསུམ་ཏེ། ཆེ་བ་རྣམས་རུ་ཛ་དང་། འབྲིང་བ་མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད། ཆུང་བ་ལྷ་ལྷན་མཚན་ར་བ་ཞེས་
 པ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གྱི་གཞུངས་མར་བྱུང་པ་དེ་ཡིན། རྩོམ་ཏུ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་
 རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙུང་པའི་ཐད་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། པོད་གྱི་ཡུལ་རུ་བྱོན་པའི་ཨ་
 ཅུ་པོ་རྟོ་ས་ཏུ་ནི་རྒྱལ་པོ་གོ་པུ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་པུ་ལའི་བར་རུ་ངེས་པར་བཞུགས་པར་མཛོན་
 ལ། པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་པོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགུ་མཁན་པོ་འདིའི་
 རྒྱ་ཆེའི་རིང་ལ་འདས་བེར་བར་སྒྲུང་བས་དེ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་
 གཉིས་གྱི་ཞབས་བེན་པ་ཅམ་རུ་བྱེད་དགོས་ཏེ་རི་བཞིན་ཡིན་པར་དཀའ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་རང་
 གཞིར་བཟུང་ན། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་པུ་ལས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་བའི་རུས་ནི་རྒྱ་ར་རྒྱ་
 ཐས་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་རུ་གསུངས་པའི་པུ་ལའི་རྒྱལ་རབས་གྱི་ལོ་གྲངས་གཞིར་བཟུང་ན་སྤྱི་ལོའི་རུས་
 རབས་བརྒྱན་པའི་ལོ་685ནས་720ལོའི་བར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བཅིས་པའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་པུ་ལས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་བའི་རུས་ནི་སྤྱི་ལོའི་རུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ལོ་790ནས་སྤྱི་ལོའི་རུས་
 རབས་དགུ་བའི་ལོ་853བར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་ཡོད་པས་སྤྱི་ཆེ་རིང་པོ་དེ་ཅམ་
 བཞུགས་ངེས་ཅན་རེད། མཁན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ལྷེ་བཙན་གྱིས་པོད་རུ་སྤྱོད་བྱངས་པའི་ལོ་ནི་
 རྒྱལ་པོ་དེ་ཆུ་རྟ་སྤྱི་ལོ་742ལོར་འབྱུངས་པའི་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལྷགས་གྲང་སྤྱི་ལོ་761ལོར་ནང་པའི་ཆོས་
 མཛད་པའི་བྲིམས་ཁྱབ་བསྐྱགས་གནང་རྗེས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་
 ལྷེ་བཙན་གྱིས་པོད་རུ་ཐེངས་གཉིས་གདན་དྲངས་པའི་ཐེངས་དང་པོ་འདིར་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལས་མ་

བཞུགས་ཤིང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་མང་བའི་བ་ཅམ་ལས་མཛད་ལོང་
 མ་བྱུང་བར་བོད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་སྤྱིར་ཐེབས་གནང་དགོས་བྱུང་། དེ་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་
 པར་འབྱུང་གནས་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་། ཆིག་
 མང་འདིར་བ། གཙུག་ལག་ཁང་དངོས་སུ་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མཛད་པ། དེ་རྗེས་སང་མི་ཤུག་
 གམ་བརྟན་རབ་དུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཞུགས་པ་བཅས་མཛད།^① མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་
 ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྡེ་ཅེ་༥ པོད་དུ་གཏན་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་སྤྱགས་གྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པ་ཟ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་པོ་རྟོ་ས་ཏུ་དང་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀས་
 བསྟར་པ་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཟ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀ།

མཁན་པོ་ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཚད་མའི་སྡེ་ཅེ་༥ པོད་དུ་གཏན་ཆོགས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་སྤྱགས་གྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པ་ཟ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་པོ་
 རྟོ་ས་ཏུ་དང་རྩམ་ཨ་ལོ་ཀས་བསྟར་པ་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

ཟ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་རྩེན་ལྷོ་ཀྱི།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོའི་སྡེ་དང་རྒྱས་མཉམ་ཞིང་། ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་
 ལས། རྩེན་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཚན་བཞུགས་ཡོད།

སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས།

ཨོ་རྒྱུ་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་བོད་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིར་སྡེ་བཅན་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་བོད་དུ་སྤྱོད་བྱངས་
 ཤིང་། བོད་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་འདུལ་དང་མང་འདིར་ཐེངས་གསུམ་པ་དེ་
 མཛད་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་། སྤལ་ལྷན་གྱི་སློབ་བྱ་མང་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉིར་
 ལྡོ་སོགས་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་ནང་བའི་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་དུ་བཏང་བར་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཁོང་།

① ཏུང་དཀར་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། ཏུང་དཀར་ཆོག་མཛད་ཆེན་མོ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2002ལོ། ཤོག་ངོས་423སུ་
 གསལ།

གསལ་བ་དང་། བོད་དུ་བཞུགས་ཡུན་རྒྱུ་རིང་ཚོད་དུ་འདུག ཁོང་གི་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་
ལོང་ལེའུ་ལྷ་བཅུ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཁོག་སྟོད་གྱི་དམར་བྱང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལེའུ་བཞི་བཅུ་
ཞེ་གཉིས་སོགས་ཁོམ་གྱི་བྱང་ཚོས་ལྷན་པའི་སྟོན་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསྐྱར་བ་དང་བཅམས་པའི་
སྟོར་གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་སུ་རྒྱུ་ཅམ་
བཞོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་འཆོལ།^①

ལྷ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱམ།

བོད་སྐད་དུ་སྐྱེས་སུ་མེ་ལྷ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བོད་གྱི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རྒྱུད་མངའ་བདག་ཅེ་ལེའུ་
སྐབས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་གསོ་རིག་
རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐའ་སོན་པས་རྒྱལ་པོའི་སླ་སྟོན་མཛད་པ་དང་། སླ་སྟོན་མཛད་དུས་བཅུན་མོའི་ནད་
བཅོས་པའི་སྐབས་མི་ཚངས་སྟོད་གྱི་ཉེས་པ་ཤོར་བར་བརྟེན་རྒྱལ་པོས་གསོད་པར་པངས་ཏེ་ཉེས་
ཁྲིམས་ལ་ཕྱག་བཅད་པས་ལྷ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱམ་ཞེས་བྱེད། ཁོང་གི་ནམ་ཐར་རྒྱུ་པ་སྟོན་བརྒྱུད་བེ་
བུམ་ནག་པོའི་ལེའུ་དང་པོ་བརྒྱུད་པའི་ཨོ་རྒྱན་ལས། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི། སྐྱལ་སྐྱ་སྐྱེས་
བུ་མེ་ལྷ་དེས། །དྲང་སྟོང་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པ། །ཡང་མེས་ཤིན་གཙུ་ལགས། །མེས་པོ་ཞུ་བ་དེ་ཤ་
ལགས། །ཡབ་ནི་རྩི་ན་མི་ཏ་ལགས། །ལག་རྒྱམ་ཞེས་བྱ་སྐྱེས་ལགས། །རྒྱ་མཚོན་རྒྱལ་པོའི་སླ་སྟོན་
བྱས། །བཅུན་མོར་བཅོས་པ་ཉེས་པ་ཤོར། །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡི་ཆད་པ་བྱུང་། །བསད་པར་པངས་ནས་
ལག་ཚིགས་བཅད། །ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བོད་དུ་སྐྱེས། །^②ཅས་གསལ་བ་དང་། བོད་དུ་ཐེབས་རྗེས་
སྟོན་བརྒྱུད་བེ་བུམ་ནག་པོ་དང་། རྒྱུད་དབྱེད་བེ་བུམ་སྟོན་པོ། འབུམ་ཁུ་རྒྱུར། རྟེན་སྟོར་ཕྱི་ནང་གསང་
གསུམ་སོགས་མན་ངག་གི་ཡིག་སྒྲ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་བསྐྱར། མཐའ་བཞི་དང་། དགོན་སྟོང་། ཟེའུ་
སྟོན་པ་སྟེ་ཕྱགས་སྐས་བཞི། ཉང་དང་། གཡལ། འབེ་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་མ་དུ་མ་བྱུང་ཞེས་སྟེ་སྟོན་ཁོག་
འདུགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

① བུམས་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2012ལོ། ཤོག་ངོས435ཀྱི་གསལ།

② བུམས་པ་ཕྱིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་
དཔེ་སྟླན་ཁང་། 2012ལོ། ཤོག་ངོས995ཀྱི་གསལ།

མགོན་པོ་སྐུ་འཕགས།

ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་ཉིད་རུས་རབས་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་སྐྱད་ཅན་སྤེ་ཕྱི་ལོ་1670ལོར་རྟོར་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རུ་
སྦྲེས་ཤིང་། རྒྱུད་རུས་ནས་སོག་པོ་དང་། བོད། རྒྱ་ནག མན་རྒྱ་དང་སི་ཁྲི་ཏའི་སྐད་སོགས་ལ་སོགས་
བརྒྱུགས་མེད་ཅིང་། སྤྱི་ཚེ་གང་པོར་སོག་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་དང་། བོད་རྒྱ་ཡིག་རྒྱར་གྱི་ལས་ལ་གཞིལ་ཞིང་
ཕྱི་ལོ་1750ལོར་སྤྱི་གཤེགས། ཁོང་གི་བོད་འབྱུར་ལ། བཀའ་འབྱུར་ལས། རྒྱུད་། ༡ ་ ༣ ་ བོད་རུ། བྱང་ཆུབ་
སྤྱི་པའི་རྒྱན་འབྲུམ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུངས་དང་། (7-24) ཞོན་ཅང་གིས་གསུངས་ཤིང་སློབ་མ་པེན་ཅིས་
བསྒྲིགས་པའི་རྒྱབ་སྟེགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་སོ། །

བུར་བཀོད། སྒོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ལོ་པར་རྒྱལ་སྤྱི་མཆོན་ཐོ།

དང་པོ། ཉམ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་
བཅུད་ཏུ་བགྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་ཐོ།

ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲགས་རྒྱ་ནག་ཀྱི་མ་ར་དང་། ཇི་མེད་ཤ་རྩ་ར་དང་། སྒྲུ་མཁུ་སྒྲི་དང་། དྲན་པ་མུ་རི་ཉི་
དང་། སྒྲུ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། གཉན་དཔལ་དབྱངས་དང་། དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་
དང་། འབྲོ་ཀ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་སྒྲུའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། སྒྲ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲི་དང་། རྩ་
ཏ་ཤི་ལ་དང་། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་། དྲན་
པ་ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱེ་བགྱ་ཤེས་དང་། རྒྱེ་གྱི་འབྲུག་དང་། བན་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་། མཆོག་སྒྲིན་སྒྲིང་
པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་། རྩ་མ་ལོ་ལ་དང་། མཆོག་གི་སྒྲིང་པོ་དང་། རིན་ཆེན་སྒྲི་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱ་
ཏ་དང་། ལེགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོས་དང་། ལྷའི་རྒྱ་བ་དང་། བན་དེ་དཔལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་། བན་དེ་བཟང་སྒྲིང་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་ཏུ་འདན་མ་ཅེ་མང་དང་། ལེགས་སྒྲིན་ཉི་མ་དང་། ཅངས་རྒྱེ་ལེན་ཏ་དང་། རྩ་
པར་མི་རྒྱུགས་པ་དང་། ཁ་ཆེ་སྒྲིས་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ལ་ནན་ཏ་དང་། གོ་གོ་མ་ཆོས་སྒྲུབ་དང་། ལོ་གྱི་རྒྱུང་
དང་། འཁོན་སྒྲུའི་དབང་པོ་སྒྲུང་བ་དང་། དེ་པ་ཅན་དྲ་དང་། བྱ་བྱ་ལྷ་པེ་ཤ་དང་། རྩ་ཁྱོད་རྒྱུར་ཇ་
དང་། དེ་པ་ཅན་དྲ་རྩ་ཅུ་དང་བཅས་སོ། ①

གཉིས་པ། བུ་སྒྲོན་རིན་ཆེན་བྱུང་གྱིས་བུ་སྒྲོན་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་བགྱངས་པའི་བོད་ཏུ་
དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་མཛད་པའི་པཱི་ཏ་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་མཆོན་ཐོ།

དེ་ལྟར་བོད་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་མཛད་པའི་པཱི་ཏ་བོད་ཏུ་བྱུང་བ་ནི། 1.མཁན་
པོ་པཱི་ཏ་པཱི་ཏ་བོད་སྐད་ཏུ་ཞི་བ་འཛོ། 2.པཱི་ཏ་འབྱུང་གནས། 3.སྒྲགས་འཆང་རྩ་གི་རྒྱུ། 4.པཱི་ཏ་ལ་

① ཉམ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྒྲིང་པོ་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད། བོད་སྐད་སྐད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། 1988ལོར་
དཔར་ཏུ་བསྒྲུབ་ཞིང་2010ལོའི་དཔར་ཐེངས་གཉིས། ཤོག་རིས་362ནས་363བར་གསལ།

མི་ཏ་ཏི་མེད་བཤེས་གཉེན། 5.སངས་རྒྱས་གསང་བ། 6.བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་མཁན་ལྷན་གྲྭ།
 ཞི་བ་སྒྲིང་པོ། 7.པི་ལྷན་སིན་ཏ་ནམ་དག་སེང་ག། 8.ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་བརྒྱའི་ངང་ཚུལ། 9.རྒྱ་གར་གྱི་
 སློབ་དཔོན་ཀྱ་ས་ར། 10.བམ་བེ་ཤི་ཀ་ར། 11.བལ་པོ་ཤྱི་ལ་མཉུ། 12.བམ་བེ་ལྷ་ནན། 13.ཀ་ལྷེ་མི་ཏ་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན། 14.ཇི་ན་མི་ཏ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན། 15.ལུ་རེན་པོ་རྟི་ལྷའི་དབང་པོ་བྱང་
 ཚུབ། 16.ཤྱི་ལེན་པོ་རྟི་ཚུལ་གྱི་མས་དབང་པོ་བྱང་ཚུབ། 17.རྡ་ན་ཤྱི་ལ། 18.པོ་རྟི་མི་ཏ། 19.ལུ་ནི་ལྷམ་
 རུབ་པའི་པོ་ཆ། 20.སར་རྡ་དེ་ལྷ་ཀུན་མཁྱེན་ལ། 21.པི་རྡ་ཀ་ར་པ་རྩ་རིག་བྱེད་འད་བེར། 22.ལྷན་ཀ་
 ར་ལྷམ་དད་བྱེད་པོ་ཆ། 23.པརྡ་ལྷན་པརྡ་སྤུ་པ། 24.ལུ་རྟི་མི་ཏ་ལྷལ་བའི་བཤེས་གཉེན། 25.ལྷན་ཤྱི་
 ལྷན། 26.ལྷན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་། 27.རྩམ་པོ་ལ། 28.པ་རྡ་པོ་ལ། 29.ལུ་རྡ་ཤི་ཏ་ལེགས་པར་
 གསུངས་པ། 30.པ་རྡ་ལྷམ། 31.རྡི་པོ་ཀ་ར་ཤྱི་རྡ་ན་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཏི་ཇོ་པོ་རྟེ། 32.དེའི་དཔོན་
 པོ་རྡ་ན་ཤྱི། 33.སྒྲི་ཏི་རྡ་ན་གི་རྟི་རྩན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། 34.པ་ལ་རིང་བ། 35.ལུ་རྡ་ཏ་ཤྱི་ལེགས་
 པར་རིག་པའི་དཔལ། 36.ཁ་ཆེ་རྡ་ན་ཤྱི། 37.ཅན་རྡ་རྡ་ལ། 38.ར་རྟི་པོ་ལ་བརྟན་སྒྲིང་རྟི་འབུམ་
 གྲག་གསུམ་པ། 39.ལ་ཏུ་བྱེད་པ་མི་མཉམ་ཁོལ་པོ། 40.ལུ་མ་ཏི་གི་རྟི་སྒྲི་བཟང་གྲགས་པ། 41.ལ་མ་
 ར་ཅན། 42.མིག་ལེ་བུམ་པ། 43.གཞོན་ལུ་བུམ་པ། 44.ཀ་ན་ཀ་ལྷམ། 45.དམ་རྒྱ་གར།(དིང་རི་སྒྲང་འཁོར་
 བཏབ་རྟི་པོད་ཏུ་གཤེགས།) 46.ཇོ་ལ་ལྷ་ནན། 47.ག་ལ་རྡ་ར།(སྒྲིན་གྱི་ལྷགས་ཅན་ཡང་བེར།) 48.དོན་
 ཡོད་རྟེ་རྟེ། 49.ལྷ་བ་མཁོན་པོ།(ཁ་ཆེ་བ་ཡིན།) 50.སྒྲིང་ཉིད་ཏིང་དེ་འཛིན་རྟེ་རྟེ། 51.ཡེ་ཤེས་རྟེ་
 རྟེ། 52.ཤེས་རབ་གསང་བ། 53.མ་རྡ་ཇོ་ན། 54.ལྷ་ལ་ཅན། 55.མན་ཀ་ལྷུ། 56.ལུ་ག་ཏ་ཤྱི། 57.ཀམ་
 བན། 58.ཇོ་མ་རི། 59.པི་རོ་ཅན་བན། 60.མཉུ་སྒྲི་པ། 61.ལུ་ར་ཡ་གི་རྟི། 62.པ་རྡ་ཤྱི་རྡ་ན། 63.པོ་ལྷ་རྡ་ར། 64.ནོར་
 ལྷམ། 65.ས་མན་ཤྱི། 66.ནི་སྤུ་ལྷ་དེ་ལ། 67.ཇོ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལྷ་ནན། 68.ལྷན་ཤྱི་རྡ་ན། 69.ལྷ་ལྷ་ཤྱི་རྡ་ན། 70.པི་རྡ་
 ཏི་ཅན། 71.རྡ་ན་ཤྱི་ལ། 72.སྤུ་ཤྱི། 73.འོངས་སྒྲིང་རྟེ་རྟེ། 74.རྡ་ཤྱི། 75.བལ་པོ་མ་རྡ་པ་ན། 76.བལ་པོ་བན་
 གི་རྟི། 77.བལ་པོ་ཀྱ་ལ་ཤྱི། 78.བལ་པོ་གྲགས་པ་དཔལ། 79.ཀྱ་ལྷ་ར། 80.ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ། 81.ལྷ་
 རྡ་གི་རྟི། 82.པི་རྡ་ལ་ཤྱི། 83.ཤྱི་ལ་ཤྱི། 84.སྤུ་ལྷ་མ་ཤྱི། 85.པི་མ་ལ་ཤྱི། 86.དར་པན་ལྷ་ཅན། 87.ཇོ་ལ་དེ་
 ལ། 88.ལྷ་ཀ་ར། 89.རྡ་ཤྱི། 90.ལྷ་ནན་ཤྱི། 91.རྡ་རྡ་ལ་ཤྱི། 92.སྤུ་མ་བཟང་སྤྱིང་པ། 93.གི་རྟི་པ་རྟི་ཏ་ལ་
 གྲགས་པ་བྱོན་ནོ། །

ལོ་རྒྱུ་བལ་སྤུ་བ། 1.ཐོན་མི་སྤྱོད་པ། 2.རྩམ་ཀོ་པ། 3.རྟེ་རྟེ་དཔལ། 4.བརྟན་ཀ་ལུ་ལ་ཀོ་པ། 5.གཉེགས་
 རྡ་ན་ཀྱ་ལྷ་ར། 6.སྤུ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། 7.དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཛོག་དབྱངས། 8.འབའ་ཤི་བཞེར་སང་ཤི་

9. ལྷ་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས། 10. སིང་ཤོང་ལྷ་ལྷུང་གཟིགས། 11. སྤ་མང་རྩེ་གསལ་སྤང་། 12. སྤ་
 བཅ་རྩེ་བདུད་འཛོམས། 13. ལྷ་རྒྱ་ན་སིཿ། 14. མཆིམས་ཤུག་ཤ་ཟ། 15. བྱང་ཏི་རྩ་ཡ་རྟི་ཏ། 16. བྱང་
 སུ་དཔལ་གྱི་སིང་ག། 17. དབའ་མུ་སྤྱི། 18. ཅངས་དེ་ལྷེན་རྟི་ཏ། 19. བྱ་ཀ་ལུ་ཏི་ཀ། 20. པ་ཤོར་
 བེ་རྩ་ན་རྟི་ཏ། 21. ལའོན་རྒྱ་གེན་རྟི་ཏ། 22. མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ 23. གཙང་ས་ལའི་སུ་རིན་ཆེན་
 ལེགས་གྲུབ། 24. ལྷ་མ་ལྷ་ལོ་ཀ། 25. དུན་པ་ནམ་མཁའ། 26. དག་བཙམ་རིན་ཆེན་སྤེ། 27. རྒྱལ་པར་མི་
 ཉོག་པ། 28. ཤུག་འོད། 29. ལྷ་ཁྱི་འབྱུག་ 30. ཉང་ཁམས་པ་ཤོ་ཆ། 31. ལྷ་ན་དེ་སྤ་གོ་ཤ། 32. ལང་རྒྱལ་
 ཉེན་ཉ་བཟང་། 33. འགོས་ཆོས་གྲུབ། 34. སྤང་ཅ་ལྷ་ཅུ། 35. ལྷ་ཏ་སྤེ་ལ། 36. ལྷའི་རྒྱལ་མཆོན། 37. དཔལ་
 བཅེགས་རྟི་ཏ། 38. རྒྱ་རྟི་ཏ། 39. ཡེ་ཤེས་སྤེ། 40. རྩ་ཡ་རྟི་ཏ། 41. མུ་སྤེ་ལྷ་མ། 42. རྩེ་རྒྱ་སྤེ་
 ལ། 43. བཟང་སྤྱང་། 44. ལྷའི་ལྷ་བ། 45. དཔལ་གྱི་ལྷ་ན་ཤོ། 46. དཔལ་འབྱོར། 47. ཡེ་ཤེས་སྤྱང་
 ཤོ། 48. རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། 49. ཤུག་བཤེས་གཉེན། 50. དག་བ་དཔལ། 51. ལེགས་གྱི་སྤེ། 52. གཙུབས་
 རྒྱལ་མཁའི་སྤྱང་ཤོ། 53. ཡེ་ག་པ་དགོན་སྤྱང་མ། 54. གཞོན་རྒྱ་སྤྱང་བ། 55. རྒྱལ་མཁའ་སྤྱང་། 56. རིན་
 ཆེན་བཟང་ཤོ། (རྒྱལ་མཁའི་སྤྱང་ཆེན་རྒྱ་གསལ།) 57. གསལ་འབྱོར་ཤེས་རབ། (ལུས་མ་སྤངས་པར་
 མཁའ་སྤྱང་རྒྱ་གསལ།) 58. འབྲོ་སིང་དཀར་ཤུག་འོད། 59. རྩེ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། (གསང་ནེུ་ཐོག་
 བཏབ།) 60. ལྷ་སྤེ་མ་ཞི་བ་འོད། (མངའ་རིས་རྒྱལ་ཤོ།) 61. རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སིང་ག། (རྩེ་ཤོ་རྩེ་སྤེན་འབྱེན་པ་ཤོ་
 ཡིན།) 62. རྒྱ་ཆོ་ཆུ་འབྲུག་རྒྱལ་བ། (རྩེ་ཤོ་རྩེ་སྤེན་འབྱེན་པ་ཤོ་ཡིན།) 63. རྒྱ་དངོས་གྲུབ། 64. ཆོས་
 གྱི་ཤེས་རབ། 65. མར་སྤང་དད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། 66. མ་དག་བའི་སྤོ་གོས། 67. ག་རོད་ཆུ་
 འབྲུག་འབྱུང་གནས། 68. ཤུག་སྤོ་གོས། 69. འབྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། 70. རྒྱ་ཤོ་ཆོས་གྱི་བཙོན་
 འགྲུས། 71. ལྷ་ལོ་ལྷ་བ། 72. འགར་ཆོས་གྱི་བཟང་ཤོ། (རི་ཤོ་རྩེ་ལྷ་ལ་གསལ།) 73. ཤེུ་བཟོ་དེ་ལ། 74. རབ་
 ཞི་བཤེས་གཉེན། 75. རྩེ་སྤོ་ལྷ་ཤེས་རབ། 76. བཟང་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། 77. གཉན་དར་
 མ་གསལ། 78. གཙུ་དགའ་བ་རྩེ་རྩེ། 79. གྱི་ལྷ་དབུ་དཀར། 80. ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན། 81. ཆོས་གྱི་རིན་
 ཆེན། 82. ལྷ་བྲག་མར་པ་ཆོས་གྱི་སྤོ་གོས། 83. འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས། 84. འགོས་ལུག་པ་ལྷས་བཙས། 85. གྱི་
 རྩེ་བའི་འོད་ཟེར། 86. རྩེ་སྤོ་ཤེས་རབ་བཅེགས། 87. མལ་གྱི་སྤོ་གོས་གསལ། 88. སེ་རྩ་བ་བསོད་

① ལུ་རྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་རྒྱུ་བ་འདི་བས་སྤྲོན་ཡུང་བཏང་པར་བཞེད་ཀྱང་། ལུང་ཚོས་འཕྱུར་དང་དབུལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཟ་ར་ཆགས་སོགས་སྤྱོད་གི་མེས་པོ་དབུལ་སེ་ཚ་དམར་བ་འཕམ་དབུལ་འཕྱུར་གནས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་བཏུན་ཅུའི་རྟེན་བཏང་པར་བཞེད་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་།

འགྲུག། 169.ར་ཚས་རབ། 170.ལོ་བཅུན་ཆུང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན། 171.ཞ་མ་དག་བསྟེན་སེང་རྒྱལ། 172.ཚུ་
བཀྲ་ཤིས། 173.ཆག་དག་བཅོམ། 174.དཔུལ་ཚས་བཟང་། 175.གཙུབས་བྱམས་པའི་དཔལ།(ཉི་མ་ལྟ་
བྱར་གྲགས།) 176.ས་སྐྱ་པརྩི་ཏ།(ཁློ་བ་ལྟ་བུ་གྲགས། ཐོག་མཉམ་པ་ཉི་ཁླ་བྱང་གཅིག་ཏུ་གྲགས།) 177.ཆག་ཚས་
རྩེ་དཔལ། 178.དཔུལ་ཤིས་རབ་འོད། 179.ཞང་གུབ་པ་དཔལ། 180.སྒོ་པོ་ཤིས་རབ་རིན་ཆེན། 181.སྒོ་
བཀྲ་པ་དར་སེང་། 182.མི་མཉམ་བཟང་པོ། 183.ཤོང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན། 184.ཤོང་སྒོ་གྲོས་བརྟན་
པ། 185.ཁམས་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། 186.འདན་མ་ཚུལ་སེང་། 187.རས་གཞོན་བཅོན། 188.ཤུད་ཀྱི་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། 189.ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། 190.དཔང་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པ། 191.སྐྱ་
ཚད་པ་རིན་རྒྱལ། 192.ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གང་བསྐྱར་འོག་ཏུ་འཆད་
ཅིང་། འདིར་མ་ཆུད་པའི་པརྩི་ཏ་བོད་ཏུ་བྱོན་པའི་དྲིན་ཅན་དང་ལོ་ཚུ་བ་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟར་རྟེན་
པ་བསྟན་པར་བྱའོ། ༥

གསུམ་པ། ཤོང་ཆེན་ཚས་འབྱུང་ཏུ་བགྲངས་པའི་ལོ་པར་ནམས་ཀྱི་མཚན་གྱོ་

འདི་ཡན་ལ་བྱོན་པའི་པརྩི་ཏ་དང་། ལོ་ཚུ་བ་བྱོན་པ་ཀུན་དུལ་བའི་རྒྱང་གངས་ནི། མཁན་པོ་ལི་
བྱིན། མཁན་པོ་ཤར་རྟེན་ཏ་བོད་རྒྱུད་ཏུ་ཞི་བ་འཛོད་དང་། བུ་འབྱུང་གནས་(བུ་ཀ་ར་)དང་། སྐགས་
འཆང་འཕགས་པ་གི་རྟེན་དང་། སྤྱི་མ་ལ་མི་ཏ་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་(རྒྱལ་གྱི་
ཡ་)དང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་མཁན་ཤིན་གཙུག་ཞི་བའི་སྟོང་པོ་དང་། སི་ཤར་སེང་ཏ་ནམ་དག་
སེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་བསྐྱེད་དང་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཀུ་ས་ར་དང་། བམ་བེ་ཤང་ཀ་
(བདེ་བྱེད་)དང་། བལ་པོ་ཤི་ལ་མཉུ་(འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྲིམས་)དང་། བམ་བེ་ལ་ནུ་(མཐའ་ཡས་)
དང་། ཀ་ལྷ་མི་ཏ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། རིན་མི་ཏ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལུ་རིན་པོ་རྟེ་
ལྷའི་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་དང་། ཤི་ལིན་པོ་རྟེ་ཚུལ་བྲིམས་དབང་པོ་བྱང་ཆུབ་དང་། རྟ་ན་ཤི་ལ་(སྐྱིན་པ་
ཚུལ་བྲིམས་)དང་། པོ་རྟེ་མི་ཏ་(བྱང་ཆུབ་བཤེས་གཉེན་)དང་། ལུ་ཤི་ལྷ་ལྷུབ་པའི་གོ་ཆ་དང་། སང་
རྟེན་དེ་ལྟ་ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་དང་། བེལ་ཀ་ར་ཤ་རྩ་རིག་བྱེད་འོད་བེར་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །

ལོ་ཚུ་བ་ལ་སྐྱ་བ་ཐོན་མི་སྒྲོ་ཏ་དང་། ཀམ་གོ་ཤ་དང་། རྩེ་རྩེ་དཔལ་དང་། བརྟན་ཀ་ལྷ་ལ་གོ་

① བྱ་རྟེན་རིན་ཆེན་གྱི་བ། བྱ་རྟེན་ཚས་འབྱུང་། གྲུང་གི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1988ལོ། ཤོག་ངོས206ནས211བར་གསལ།

ཤ་དང་། གཉགས་རྩོན་ཀྱ་མུ་ར་དང་། སྤ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབངས་
 དང་། སྤ་ཁྱི་གཞིར་སང་ཤི་ཏ་དང་། སྤང་རྒྱ་རེ་ལགས་གཞིགས་དང་། སེང་གོང་ལྷ་ལྷུང་གཞིགས་
 དང་། སྤ་མང་རྩེ་གསལ་སྤང་དང་། སྤ་ནམ་དོ་རྩེ་བདུད་འཛོམས་དང་། སྤེ་རྩོན་སིཿ སྤུབས་ནམ་
 མཁའི་སྤྱིང་པོ། འབྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤོ་གྲོས། སྤངས་དཔལ་གྱི་སྤྱི། ཏུ་སྤྱོད་བེད་རྩ་རྩ། སྤུ་སྤུ་ལུ་ལེག་
 ཤ་ལང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། མཆོམས་སྤྱུ་སྤ་སྤ། སང་ཏི་རྩ་ཡ་རྩྱི་ཏ། སྤང་སྤ་དཔལ་
 གྱི་སྤྱི། དབས་མུ་སྤེ་སྤྱུ། སྤངས་དེ་བཅན་ཏ་རྩྱི་ཏ། སྤན་ཀ་སྤུ་ཏི་ཀ། ས་གོར་བེ་རྩ་ཅ་ན་རྩྱི་
 ཏ། འཁོན་ན་གཅན་ཏ་རྩྱི་ཏ། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ སྤངས་ས་ལའི་སྤུ་རིན་ཆེན་ལེགས་སྤུ། སྤྱུ་མ་
 ཤོ་སྤ་དང་། སྤན་ས་ནམ་མཁའ་དང་། འགྲོ་རིན་ཆེན་སྤེ་དང་། སྤམ་སར་མི་རྩོག་ས་དང་། སྤྱུ་སྤ་སྤ་
 བ་དང་། སྤེ་ཁྱི་འབྱུག་དང་། སྤང་མཁས་ས་གོ་ཆ་དང་། སྤྱ་དེ་བ་གོ་ཤ་དང་། འང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་
 བཟང་དང་། འགོས་ཆོས་སྤུབ་དང་། སྤྱོད་སྤྱ་སྤྱུ་དང་། སྤྱུ་ཏ་སྤེ་ལ་དང་། སྤུའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་།
 དཔལ་བཅེགས་རྩྱི་ཏ་དང་། རྩྱ་རྩྱི་ཏ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤེ་དང་། རྩ་ཡ་རྩྱི་ཏ་དང་། རང་ཅེན་ཏ་
 ཤི་ལ་དང་། བཟང་སྤྱོད་དང་། སྤུའི་སྤུ་བ་དང་། དཔལ་གྱི་སྤུན་པོ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་། ཡེ་ཤེས་
 སྤྱིང་པོ་དང་། རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱུ་བཤེས་གཉེན་དང་། དགེ་བ་དཔལ་དང་། ལེགས་གྱི་སྤེ་ལ་
 སོགས་ས་ནམས་སོ། །^①

བཞི་པ། དབང་པོ་གཙུག་ལག་སྤྱིང་བས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྤོན་ཏུ་
 བསྐྱར་བའི་ལོ་བཅ་རྩ་མས་ཀྱི་མཆོན་ཤོ།

སྤྱུར་བྱེད་གྱི་ལོ་སྤྱོད་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རི་ལྷར་བྱོན་པ་ནི། ལོ་སྤྱོད་བ་ལ་སྤུ་བ་ཆོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི། སྤུ་མ་
 ཀོལ། ལྷ་ལྷུང་དོ་རྩེ་དཔལ། སྤན་ཀ་སྤུ་ལ་གོ་ཤ་རྩ་མས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་གྱི་ཏུས་གྱི་ལོ་སྤྱོད་བའོ། །ཁ་
 ཆེ་སྤུ་ནུ། ཁྱི་བཞིར་སང་ཤི་ཏ། སྤང་རྒྱ་རེ་ལགས་གཞིགས། སེང་མ་གོང་ལྷ་ལྷུང་གཞིགས། བ་ཡེ་
 ཤེས་དབང་པོ། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབངས། དབངས་མུ་སྤེ། ས་གོར་བེ་རྩ་ཅ་ན། ས་མང་རྩེ་
 གསལ་སྤང་། སྤ་ནམ་དོ་རྩེ་བདུད་འཛོམས། གཉགས་རྩོན་ཀྱ་མུ་ར། ཅེ་རྩོན་སིཿ མཆོམས་སྤྱུ་སྤ་

① སྤྱོད་ཆེན་རབ་འབྱུགས་ས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། སྤྱོད་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་སྤྱོད་ས་བོད་ཡིག་དཔེ་སྤྱིང་དཔེ་སྤྱུན་ཁང་ནས་1991ལོ།
 ཤོག་ངོས་379ནས་380ངར་གསལ།

ཟླ་བྲུང་ཏི་ཇ་ཡ་རྟེན་ཏེ། རྒྱུ་བུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ། ཚངས་དེ་ལྷོ་རྟེན་ཏེ། བཅོམ་ལོ་ཏི་ཀ། ཁོ་ན་
 ལྷ་གེ་རྟེན་ཏེ། མ་རིན་ཆེན་མཆོག། ཚངས་ས་ལའི་བུ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ། རྣམ་ལྷ་ལོ་ཀ། དུན་
 པ་ནམ་མཁའ། སྒོ་རིན་ཆེན་སྒྲེ། མ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། མ་ཤུ་འོད། ཅེ་ཁྱིའུ་གྲུག། ཚངས་ཁམས་
 པ་གོ་ཆ། གཉགས་དེ་སྒྲ་གོ་ཤ། ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་། མགོས་ཆོས་གྲུབ། སྒྲིང་ཆོས་གྲུབ། སྒྲིང་ལྷ་
 ཅུ། རྣམ་ཏ་སྒྲི་ལ། ཅོག་རོ་སྒྲུའི་རྒྱལ་མཆོན། ཀ་བ་དཔལ་བཅེགས་སྒྲུང་བ། ཞིང་གི་བརྒྱ་ཡེ་ཤེས་
 སྒྲེ། རྣམ་རྟེན་ཏེ། ཇ་ཡ་རྟེན་ཏེ། མཁུ་སྒྲི་ལྷ། རྣམ་སྒྲི་ལྷ། བཟང་སྒྲིང་། ལྷ་འི་ལྷ་བ། དཔལ་གྱི་རྒྱན་
 སོ། དཔལ་འབྱོར། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་སོ། རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། ཤུག་བཤེས་གཉེན། དག་བ་དཔལ། ལེགས་གྱི་
 སྒྲེ། ལྷུབས་ནམ་མཁའ་སྒྲིང་སོ། ཡི་གེ་པ་དགོན་སྒྲིང་མ། གཞོན་ལུ་སྒྲུང་བ། ནམ་མཁའ་སྒྲིང་ནམས་ནི་
 བརྟན་པ་སྒྲ་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

བརྟན་པ་སྒྱི་དར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་སོ། ལོ་རྒྱུང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་
 རབ། འགར་ཆོས་བཟང་། དགོ་རྒྱལ་ཁྱུང་གྲགས། བལ་སོ་པདྨ་ཏུ་ཅོ། པ་ཆོབ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་
 མཆོན། དཔལ་ལེ་ཅ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། རོང་པ་ཆོས་བཟང་། འབྲོ་སེང་དཀར་ཤུག་འི་
 འོད། ཁྱུང་སོ་ཆོས་བཅོན། རྒྱ་བཅོན་འགྲུས་སེང་གེ། ནག་ཆོ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ། རོག་ལེགས་
 པའི་ཤེས་རབ། འབྲོམ་སྒྲོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། ཁྱུང་སོ་རྣལ་འབྱོར། ཡོལ་ལྷགས་རྡོ་རྗེ་
 དབང་ལྷག། མ་དགོ་བའི་སྒོ་གྲོས། གྱི་རྡོ་རྗེ་བའི་འོད་ཟེར། ལྷ་ཞི་བ་འོད། ཁྱུང་རོས་གྲུབ། ཆོས་
 གྱི་ཤེས་རབ། མར་སྒྲུང་དད་པའི་ཤེས་རབ། ག་རོད་རྒྱལ་བྱིམས་འབྱུང་གནས། འབྲོག་མི་ཤུག་སྒོ་
 གྲོས། འབྲོག་མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས། ལྷག་ལོ་གཞོན་བཅོན། ལྷ་བྲག་མར་པ་ཆོས་གྱི་སྒོ་གྲོས། མགོས་ཁྱུག་
 པ་ལྷས་བཅས། ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། གཉན་དར་མ་གྲགས། རུ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། ཁིར་
 གང་འཁོར་ལོ་གྲགས། ལ་ཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར། སྒྲིང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས། མགར་ཆོས་གྱི་བཟང་
 སོ། ཤེའུ་བརྒྱ་དེ་སྒྲ། རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། མར་པ་རོ་པ་ཆོས་གྱི་དབང་ལྷག། ལོ་རྒྱུང་ལེགས་པའི་
 ཤེས་རབ། ལུ་དགའ་བ་རྡོ་རྗེ། ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན། ཆོས་གྱི་རིན་ཆེན། སྒོག་སྒྲུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། པ་
 རི་རིན་ཆེན་གྲགས། ལྷལ་ལོ་རྒྱ་བ། པ་ཆོབ་ཉི་མ་གྲགས། ལྷ་བཅོན་སོ་ལུ་ནི་རུ་རྒྱ། དིང་རི་ཆོས་
 གྲགས། རྒྱས་སྒྲོན་ལམ་གྲགས། མང་འོར་བྱང་རྒྱུ་ཤེས་རབ། མལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་གྲགས། གྱི་རྒྱང་དཔུ་
 དཀར། འབྲོ་སེང་བ་གྲགས། བ་རེག་ཐོས་པ་དགའ། མ་ཆོས་འབར། མཆུར་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཆོན། ཅ་

གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆེ་ལོ། བོ་དོང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན། ལྷ་མོ་ཐང་བ་སི་ལྷ་མྱེ། ལོ་
 ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་། ཆོས་འཁོར་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། མགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཅུ་
 དཔལ། བྱིམས་ཁང་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། འ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུང་
 དཔལ་བཟང་པོ་བཅས་སོ། ༥^①

ལྷ་ལ། ལུ་ཆེན་རྒྱལ་བྱིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་དགེ་བསྟན་འབྱུང་དཀར་
 ཆག་ཏུ་བསྐྱངས་པའི་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་པོ།

བོད་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྲུང་རྒྱལ་ཏུ་ལྷ་བལ་ཁ་ཆེ་ནས་ཕྱོན་པ་རྒྱུ་ཏེ། ཀུ་ས་ར་དང་བུམ་བྱེ་
 ཤེན་ར། བལ་པོ་མཇུ་ཤི་དང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་སྤགས་འཆང་ཆོས་ཀྱི་གཤམ། དྲི་
 མེད་བཤེས་གཉེན་དང་ནི་སངས་རྒྱས་གསང་བསམ་ཡས་རབ་གནས་མཁན་ཤིན་ཏུ་གཙ་རྣམ་དག་སང་
 གི་དང་། པདྨ་འི་ངང་རྒྱལ་བུམ་བྱེ་ལྷ་མོ་ན། ཀུ་ས་མི་ཏ་རྩི་ན་མི་ཏ་དག ལྷ་མོ་རྩི་པོ་རྒྱུ། ལྷ་དབང་བྱང་
 ཆུབ་ཤི་ལེན་པོ་རྒྱུ། དུ་ན་ཤི་ལ་པོ་རྒྱུ་མི་ཏ་དང་། ལུ་ནི་སྤམ་སང་རྒྱུ་ཤི་ལ། བིན་ཀ་ར་བ་རྒྱ་རིག་བྱེད་
 འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་དང་། རྒྱ་ནག་སྤོབ་དཔོན་མ་རྒྱ་དེ་སྤུ་ཆེ། མ་རྒྱ་ཡུ་ན་ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་
 ཕྱོན། དེ་དེའི་སྤགས་ལྷ་སྤྲུང་གཉེས་སྤྲུང་བའི་དབང་། ཀུ་ན་གྱི་སྤོན་མ་ཐོན་མི་ས་རྒྱུ་ཏེ། རྣམ་ཀོ་ཁ་དང་
 བི་རྩི་རྩི་དཔལ། བུན་ཀ་སྤུ་ལ་ཀོ་ཁ་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ཅུ་གཉེས་དང་། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོན་དབྱངས་
 བ་ཡེ་ཤེས་དབང་། འབའ་བྱི་བཞེར་སི་ཤི་ཏ་དང་རྒྱང་རྒྱུ་ལེགས་གཟིགས་མཆོན། མེད་གོང་ལྷ་ལྷང་
 གཟིགས་དང་བ་གསལ་རྣམ་དང་། ལྷ་ནམ་རྩི་རྩི་བུད་འཆོམས་ལྷེ་རྒྱུ་སྤྱི་འཆོན། མཆིམས་སྤྱུ་
 སྤུ་བྱང་ཏི་རྩི་ལ་རྒྱུ་ཏེ། ལྷང་བྱུ་དཔལ་གྱི་མེད་གི་མཇུ་ཤི་དབང་། རྩངས་ལྷ་དབང་བསྐྱངས་དང་
 བུན་ཀ་ལྷ་ཏི་ཀ། པ་ཤོར་རྣམ་པར་རྣམ་མཛད་བསྐྱངས་དང་འཁོན་སྤྲུ་དབང་སྤྲུངས། ལམ་རིན་ཆེན་
 མཆོན་དང་རྩངས་རིན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ། རྒྱ་རྒྱ་ལོ་ཀ་དུན་པ་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་སྤྱུ་འོད་དང་ལྷེ། བྱི་འབྱུག་དང་ནི་ཁམས་པ་གོ་ཆ་ཉང་རྒྱ། དེ་སྤུ་ཀོ་ཁ་རྒྱལ་ཉིན་ཞང་ཉ་བཟང་
 དང་། འགོས་ལོ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུང་གི་ལྷ་རྩི་ཏེ། རྣམ་ཤི་ལ་ཆོག་རྩི་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔལ་

① ལུ་ཆེན་རྒྱལ་བྱིམས་རིན་ཆེན། ལྷ་དགེ་བསྟན་འབྱུང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ། ཤོག་ངོས263ནས275བར་གྱི་ལོ་
 པའ་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་གསལ།

བཅེགས་བསྐྱངས་དང་རྩ་རྒྱ་ཏེ། །ཡི་ཤེས་ཤི་དང་ཇ་ཡ་རྒྱ་ཏེ། །འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ་རྩེན་ཤི་
ལ། །བཟང་སྦྱང་ལྷ་ཡི་ཟླ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷན། །དཔལ་གྱི་འཕྱོར་བ་ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ཅན། །རྒྱལ་བ་ཤེས་
རབ་ཤུག་བཤེས་གཉེན་དང་། །དགེ་བ་དཔལ་དང་ལེགས་ཤི་གཙུགས་ནམ་མཁའི་སྒྲིང་། །ཡིག་མཁན་
དགོན་སྒྲིང་མ་དང་གཞོན་ཅུ་བསྐྱངས། །ནམ་མཁའི་སྦྱང་སྒྲི་སྐད་གཉིས་སྒྲ་ནམས་ཀྱིས། །དམ་པའི་ཆོས་
མང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཅུ་བསྐྱར། །

བསྟན་པ་གྱི་དར་ཅུས་ཀྱི་པལྷི་ཏེ། །བྱུང་ཕྱེ་ལ་རྩམ་ཕྱེ་ལ་དང་། །པར་ཕྱེ་ཕྱེ་ལ་དང་ནི་ལེགས་པར་
བཤད། །བྱུང་ག་ར་ལྷམ་པར་སྐྱེས། །ལུགྱི་མི་ཏ་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཞི་བ། །ཤེས་རབ་གོ་ཆ་ཇོ་བོ་རྩེ་
དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ། །དེའི་དཔོན་པོ་དུ་ན་སྤི་དང་དུ་ན་པ་ཡི་ཤེས་གྲགས། །སྤེ་ལ་རིང་བ་སྤེ་རྩེ་ལ་སྤེ་
དང་། །ཁ་ཆེ་རྩེ་ན་སྤི་དང་ཅན་རྩེ་ལ། །འབྱམ་སྤེ་གསུམ་པ་རྩི་ར་ཕྱེ་ལ་ཨ་ཏུ་ལུ་ད་ཤ། །སྤོ་བཟང་
གྲགས་པ་ཨ་མ་ར་ཅན། །ཐིག་ལེ་བུམ་པ་གཞོན་ཅུ་བུམ་པ་དང་། །གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དམ་པ་རྒྱ་གར་
བ། །ཇོ་ཕྱེ་ན་ག་ལ་རྩེ་རའི་ཞབས། །དོན་ཡོད་དོ་རྩེ་ཁ་ཆེ་ཟླ་བ་མགོན། །སྤོང་ཉིད་ཉིད་འཛིན་དོ་རྩེ་
ཡི་རྩོམ་བ། །ཤེས་རབ་གསང་བ་མ་རྩེ་ཇོ་ན་དང་། །སྤོབས་ཀྱི་ཟླ་བ་མཚུ་ག་ལུ། །ཀམ་བཟོ་དང་ནི་རྩེ་
ལྷ་རི། །དཔལ་པོ་དོ་རྩེ་སྤེ་གཅན་འཛིན་སྤེ་བ། །ནམ་སྤེ་དོ་རྩེ་མཚུ་སྤོ་ཏེ་དང་། །སྤེ་སྤེ་སྤེ་སྤེ་
རྩེ་ན། །གོ་སྤེ་ར་དང་ནི་ལོ་སྤེ་དང་། །ཀུན་བཟང་དཔལ་དང་ནི་སྤེ་ལ་རྩེ་སྤེ། །འཕྱོ་བཤེས་དགའ་
དང་བྱུང་སྤེ་རྩེ་ན། །སྤེ་སྤེ་བཟང་རབ་འཕྱོར་ཟླ་བ་དང་། །སྤེ་ག་ཏ་སྤེ་དུ་ན་སྤེ་ལ་དང་། །ཇོ་ལ་དུ་
དང་སྤེ་སྤེ་སྤེ། །སྤོ་བཟང་སྤེ་པོ་སྤེ་ལ་ཅན་དང་། །རྩི་ན་སྤེ་མ་རྩེ་པོ་རྩི་པ། །ཇོ་སྤེ་མ་སྤེ་འཛིན་ཉིན་
གསུམ་ཀུན་དགའ། །ལོངས་སྤོད་དོ་རྩེ་དང་ནི་རྩེ་སྤེ། །བལ་པོ་མ་རྩེ་པ་ན་བཟོ་སྤེ་དང་། །ཀ་ལ་སྤེ་
དང་བལ་པོ་གྲགས་པ་དཔལ། །ཀུ་སྤེ་ར་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་དཔལ། །སྤེ་སྤེ་སྤེ་སྤེ་པོ་ན་ལ་
སྤེ་དང་། །སྤེ་ལ་སྤེ་དང་མཚུ་ལ་སྤེ་དང་། །བི་མ་ལ་སྤེ་དུ་ར་པན་སྤེ་སྤེ། །རྒྱལ་པའི་སྤེ་དང་ལུ་ག་
ར། །སྤེ་ན་སྤེ་སྤེ་ལ་སྤེ་དང་། །ཟངས་སྤེ་པ་དང་སྤེ་པལྷི་ཏེ། །ཤ་རི་ཕུ་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
དང་། །བྱུང་སྤེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤེ་སྤེ། །ཅུས་དེར་སྤེ་སྤེ་སྤེ་པའི་ལོ་རྩེ་བ། །ཆེན་པོ་སྤེ་ཡི་སྤེ་མ་ཡི་
ཤེས་འོད། །རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གྲགས་འཕྱོར་ཤེས་རབ་དང་། །འཕྱོ་ཞིང་དགར་སྤེ་འོད་དང་སྤེ་ཞི་བ་
འོད། །རྩི་ག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་སེདྤེ་དང་། །ནག་ཆོ་ཆུ་ཁྱིམས་རྒྱལ་བ་སྤེ་ཡི་དཔོས་
གྲུབ་དང་། །འཕྱོ་རྒྱལ་པའི་འབྱུང་གནས་སྤེ་སྤེ་སྤེ་མཚན། །ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མར་སྤེ་དང་པ་
ཤེས་རབ་དང་། །ཇོ་དགེ་པའི་སྤེ་སྤེ་ག་རྩེ་ཆུ་ཁྱིམས་འབྱུང་གནས་མཚན། །སྤེ་པོ་ཆོས་ཀྱི་བཙོན་

འགྲུས་སྒྲག་ལོ་གཞིན་བཅོན་པ། །མགར་པ་ཆོས་བཟང་ཤེད་དོ་རྗེའི་ལྷ། །རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་རྟོག་སྒོ་
 ལྷན་ཤེས་རབ་ཅན། །ཕུ་བྱང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་བླངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། །འབྲོག་
 མི་ཤུག་ཡེ་ཤེས་དགའ་བའི་རྗེ་རྗེ་གཟུ། །ཁྱི་ལྷང་དབུ་དཀར་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། །ཆོས་ཀྱི་རིན་
 ཆེན་མར་བ་ལྟོ་བྲག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་མཆན། །གཉེན་ལོ་དར་མ་གྲགས་དང་འགོས་ལྷས་བཅས། །ཁྱི་
 རྩོ་བའི་འོས་བེར་སྒོག་སྒྱུ་ཤེས་རབ་བཅེགས། །མལ་ཁྱོ་སྒོ་གྲོས་གྲགས་དང་མེ་ཅ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཆན་པ། །རོང་པ་ཆོས་བཟང་ཡོལ་ལྷགས་རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷག་དང་། །མང་འོམ་བྱང་ཆུབ་ཤེས་
 རབ་ཆ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས། །ཁིུ་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་སྤང་ཞོ་དང་གསལ་བ་གྲགས། །དིང་
 རི་ཆོས་གྲགས་རྒྱས་ཀྱི་སྒོན་ལམ་གྲགས། །པ་ཆབ་ཉི་གྲགས་བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། །འབྲོ་ཤེས་
 རབ་གྲགས་དང་རྩ་ཆེན་རྗེ་རྗེ་གྲགས། །ཁྱི་བོ་ཤེས་དཔལ་བྲག་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་པ། །བ་རེག་ཐོས་
 དགའ་མ་བན་ཆོས་འབར་དང་། །མཚུར་སྒོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཆན་མཚུར་དབང་དེ། །དབྱལ་པ་
 ཀྱན་དགའ་རྗེ་རྗེ་དང་ནི་དབྱལ་ཀྱན་དགའ་གྲགས། །མར་དོ་ཆོས་དབང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དང་། །ཀམ་
 ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷགས་མཆོམས་དབང་ལྷག་རྒྱ་མཆོ་དང་། །ཚུལ་བྲིམས་ཡོན་ཏན་ཁིུ་གད་ཡོན་ཏན་
 དཔལ། །བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སུམ་པ་དཔལ་མཆོག་གི། །རྗེ་རྗེ་དང་ནི་ཉི་མ་རྗེ་རྗེ་དང་། །ཁུ་དག་
 བསྐྱེན་ནི་ཆོ་སྒོག་སྒྱུ་གཞིན་རུ་འབར། །ལྷ་སྒོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་། །ཁྱན་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
 གྲོས་ཅོག་གུ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཟང་པོ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རིག་པ་གཞིན་རུ་དང་། །གཞིན་ཚུལ་དང་ནི་
 ཁུ་ཡི་མདོ་སྤེ་འབར། །ཤེས་རབ་བཅོན་འགྲུས་དང་ནི་གཡུང་བྱང་འོད། །བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ་ཅོག་གུ་
 ཤེས་རབ་སྤྲ་མ་དང་། །ཅོག་གུ་ལྷ་རན་མེད་དཔལ་ལ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར། །བསོད་ནམས་མོས་པ་
 དག་ཚུལ་བྱང་གྲགས་པ། །ཚུལ་བྲིམས་བཅེགས་པ་དང་ནི་ལྷ་བཅུན་པ། །ལྷ་བཅུན་ལུ་ནི་རྩ་རྩ་རྩ་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། །རྒྱལ་ཀྱི་ལོ་རྩ་སྤལ་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། །དེ་སྤྱི་རིན་ཆེན་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 དང་། །ཚུལ་བྲིམས་འོད་བེར་གུར་དག་སྒྲོང་བྱ་ཡི་གདོང་། །ད་བྱིད་ལོ་རྩ་དང་ནི་སུར་སུ་འོད། །པ་
 ཆབ་ཚུལ་རྒྱལ་ཤེས་རབ་ལེགས་དང་ནག་ཆོ་རྩམ་གྲགས། །མར་པ་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ་སེ་ལོ་རྩ། །ཟླ་བ་
 གྲགས་པ་གཉལ་མི་ཡེ་ཤེས་ཆོས། །ཆོས་ཀྱི་ཟླ་བ་དག་སྒྲོང་ཤེས་རབ་བསྐྱུངས། །ནག་ཆོ་ཤེར་རྒྱན་འ་
 འ་རྒྱ་གར་བཅེགས། །གཉེན་སྒོན་བསོད་ནམས་བ་རི་ཆོས་གྲགས་དང་། །ཞོང་པོ་ལོ་རྩ་གཞིན་རུ་ཤེས་
 རབ་དང་། །འགར་བ་ཤེས་འབྱུང་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རུ་དང་། །ཤེས་རབ་འོད་བེར་དང་ནི་ཐུ་དགའ་
 བ་དཔལ། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཤུག་བཅོན་འགྲུས་པ། །རྩ་པ་ཆོས་རབ་ལོ་བཅུན་ཆུང་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་

མཚན་དང་། །ཞ་མ་དག་བསྟན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བྱ་གིས། །ཆག་ལོ་དག་བཅོམ་དཔལ་པ་ཚོས་གི་
 བཟང་། །གཏུབས་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་ས་སྤྱ་པའི་ཏ། །ཆག་ལོ་ཚོས་རྗེ་དཔལ་དང་དཔལ་པ་
 ཤེས་རབ་འོད་དང་ཞང་། །ཤུབ་པ་དཔལ་དང་སྤྱོ་པོ་ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ། །འུ་འུ་དར་མ་མེད་གི་
 ལྷོ་བྱ་མི་མཉམ་བཟང་། །ཤོད་སྟོན་དོ་རྗེ་ཀྱི་མཚན་ཤོད་སྟོ་གྲོས་བཏྱ། །ལོ་རྒྱ་ན་པ་རིན་ཆེན་
 དཔལ་དང་ཁམས། །སྟོ་གྲོས་ཀྱི་པོ་ལྷན་མ་ཚུལ་མེད་དང་། །ར་ས་གཞོན་བཅོན་ཤུ་གི་གྲགས་
 ཀྱི་མཚན། །ཐར་ལོ་ཉི་མ་ཀྱི་མཚན་དཔང་ལོ་སྟོ་གྲོས་བཏྱ། །སྤྱ་ཚད་སྤྱ་བ་རིན་ཀྱི་དབུས་
 པ་སྟོ་གསལ་དང་། །ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཡར་ལུང་གྲགས་ཀྱི་མཚན། །འུ་སྟོན་རིན་ཆེན་ཤུབ་དང་
 རིན་ཆེན་ནམ་ཀྱི་བ། །རྩོ་ནང་སྟོ་གྲོས་དཔལ་དང་ཀྱན་སྤངས་གྲགས་པའི་མཚན། །ལོ་ཆེན་བྱང་
 རྒྱལ་ཆེ་མོ་པོ་དོད་གྲགས་ཀྱི་མཚན། །སྤྱར་ཐང་སྟོ་སྤྱ་སྤྱི་དང་སྤྱབས་མཚན་དཔལ། །ཤེས་རབ་རིན་
 ཆེན་ཚོས་འཁོར་སྤང་འཁོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། །ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། །ཞ་ལུ་ཚོས་སྤྱོད་བཟང་པོ་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐ་དང་། །དག་དཔང་ཐུན་ཚོགས་ལ་སོགས་སྤང་གཉིས་
 ལྷ། །མང་པོས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་སྟེད་ཅིག །བསྐྱར་དང་བཤད་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པར་
 མཛད། །ཅིས་སོ། །^①

① ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ལྷ་དག་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆས། བོད་སྟོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟར་ཁང་། 1985ལོ། ཤོག་ངོས158ནས་163བར་
 གསལ།

དབུང་གཞིའི་ཡིག་ཆར།

བོད་ཡིག

- [1] བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1980ལོ།
- [2] དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁྲིའ་བ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ།
- [3] ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཉོག་སྟོང་པོ་རྒྱང་ཅིའི་བཅུད། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1988ལོ།
- [4] རོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་མ། བྱང་ཡུལ་སྟོད་སྒྲུང་བར་གསུམ་གྱི་རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་རོགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1983ལོ།
- [5] འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། མི་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1984ལོ།
- [6] ཆལ་པ་ཀུན་དགའ་རྫོ་རྗེ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1981ལོ།
- [7] ལྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། ལྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1991ལོ།
- [8] སྐ་བ་དཔལ་བཅེགས་སོགས། དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། སྐ་སྦྱར་བམ་གཉིས། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2003ལོ།
- [9] བྱེ་བྲག་ཉོག་བྱེད་ཆེན་མོ། མོ་ལྷའི་བསྟན་འགྱུར་། མོ་། བོད་དང་མེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་། ཅོ་། བོད་ཏུ་བཞུགས།
- [10] ཅོ་ནེ་གཤམ་པ་བཤད་སྟུབ། ཅོ་ནེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2006ལོ།
- [11] ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1989ལོ།
- [12] ཐུབ་བསྟན་ཆོས་དར། རྟིང་མའི་རྒྱུད་འབྱམ་གྱི་དཀར་ཆག་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2000ལོ།
- [13] ལྷ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། མེ་དགོའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 1985ལོ།

[74] བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་འགྱུར་རིན་པོ་ཆའི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་
མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2011ལོ།

[75] རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྒྲིང་བ། རྟིང་མའི་རྒྱད་འབུམ་གྱི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ མི་ཁྲོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2008ལོ།

[76] རྒྱབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆན། སྤེལ་འགྱུར་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད། མི་ཁྲོན་
མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2006ལོ།

[77] རྒྱང་དཀར་སློབ་བཟང་ཕྱིན་ལས། རྒྱང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། རྒྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་
ཁང་། 2002ལོ།

[78] ལུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱུར། ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་
དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ།

[79] ཏྲ་ཆག་ཆོ་དབང་རྒྱལ། ཏྲ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟིང་དཔེ་སྟན་ཁང་།
1994ལོ།

[80] ཀན་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཚོམ་སྒྱུར་ཅུས། ཀངས་སྟོངས་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བ་དུ་མའི་འགྱུར་
བྱང་སློགས་ལ་དགའ་སྦྱིད། རྒྱང་ཁུལ་དེབ། 1983ལོ།

[81] མདོ་བ་དོ་རྩེ་རབ་བརྟན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ལ་བདེ་སྒྲག་དུ་འཇུག་པའི་དཀར་ཆག་གསལ་
བའི་མེ་ལོང་། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2004ལོ།

[82] དབང་འདུས་ཆོ་རིང་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛོད་
རྒྱུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 2001ལོ།

[83] གོ་བུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་སློབ་བཟང་མཁས་གྲུབ། ཀངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་
གྱི་མིང་མཛོད། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ།

[84] རྒྱ་ཅུ་བཀྲ་ཤིས། རྒྱ་བཀྲ་འི་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1992ལོ།

[85] སྤེལ་གསལ་སྤྲང་། སྤེལ་བཞེད། མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1982ལོ།

[86] བྲི་བསམ་གཏན། སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་
ཁང་། 2005ལོ།

[87] ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུང་། བསྟན་ཅིས་ཀྱན་ལས་བརྟན་པ། མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་། 1982ལོ།

- [༢༥] རྟོ་བཟུང་དང་བཟུང་འཛིན་ཚོས་གྲགས། གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ། བོད་
ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 1993ལོ།
- [༢༦] བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས། གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བཟུང་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལྟགས་
བསྒྲིགས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2012ལོ།
- [༢༧] ལྷ་རན་སིར་ཉར་བའི་རྩན་ཉོང་བོད་ཡིག་ཡིག་ཚགས། རྩང་ཉི་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2006ལོ།
- [༢༨] དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ། དགོ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚེ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་
དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2008ལོ།
- [༢༩] ཁྱི་ཐང་། ལྷོ་གྲི་ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔེལ། གྲོ་ལྷང་པ་སློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་སྟགས་གྱིས་མཛད།
ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔེལ། རྟོ་བཟུང་ལོ་ལྷ་བ་སློ་གྲོས་ཐེས་རབ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར། སེར་གཙུག་ནང་བཟུང་དཔེ་རྒྱུ་འཛོལ་བཟུང་ལྟགས་སྒྲིག་ཁང་། 2013ལོ།
- [༣༠] ཚོས་དཔལ་དར་དབྱང་། ཆག་ལོ་ལྷ་བ་ཚོས་རྒྱུ་དཔེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་བཟུང་དོན། འཕྲུལ་དེབ།
- [༣༡] རྩ་ཡི་ཤེས་སེང་ག། རྩ་ལོ་ལྷ་བའི་རྣམ་ཐར། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2013ལོ།
- [༣༢] ལྷ་དམར་ཚོས་གྲགས་ཡི་ཤེས། འགོས་ལོ་གཞོན་རྩ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར། མི་རིགས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2004ལོ།
- [༣༣] བྱ་བཏང་བ་པདྨ་རྩོ་རྒྱུ། དབྱལ་གྱི་གཞུང་རབས་བར་ཚགས་དང་གང་གྲུ་ཆུ་རྒྱུ་གཉིས་གཅིག་
རྩ་བྱིས་པ་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2011ལོ།
- [༣༤] ཤར་རྩ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། མི་རིགས་དཔེ་སྟུང་
ཁང་། 1985ལོ།
- [༣༥] བོད་གྱི་གཞུང་རབས་དང་རྣམ་ཐར་ཐུང་ཐུང་ལག་ཁྱུག་ བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་སྟུང་
ཁང་། 2014ལོ།
- [༣༦] ལྷལ་སློ་གསལ་བཟུང་སྒྱུང་། དཔལ་ལྷན་ལ་ལྷ་བའི་བཟུང་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་རྒྱུས་བྱ་དམ་
པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རོ་མཚར་དད་པའི་འདུག་རྟོགས། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་
དཔེ་སྟུང་ཁང་། 2014ལོ།
- [༣༧] མཁས་པ་ལྷེ་ལྷ། རྩ་བོད་གྱི་ཚོས་འབྱུང་རྒྱུ་པ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུང་ཁང་། 1987ལོ།

ཐུ་ཡིག

- [1] 张志哲主编. 中华佛教人物大辞典. 黄山书社, 2006.
- [2] 马祖毅著. 中国翻译史 (上卷). 湖北教育出版社, 1999.
- [3] 黄明信. 吐蕃佛教. 中国藏学出版社, 2010.
- [4] 侃本著. 汉藏佛经翻译比较研究. 中国藏学出版社, 2008.
- [5] 王辅仁编著. 西藏佛教史略. 青海人民出版社, 1982.
- [6] 王森著. 西藏佛教史略. 中国藏学出版社, 2002.
- [7] [德] 韦伯著. 康乐等译. 印度的宗教—印度教与佛教. 广西师范大学出版社, 2005.

མཐུག་བྱེད་།

རུས་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་བྱོན་པའི་བོད་གཞུང་ལོ་ཚུ་བའི་དཔུང་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རུས་ཀྱི་བཀའ་
 ཡུན་ཤིན་རུ་ནས་རིང་རྒྱུན། ལོ་པར་རྣམས་ལ་སྟོགས་ཀྱིན་ནས་རྒྱས་ལོན་ཆ་ཆར་ཁིང་ཡང་དག་པ་ཞིག་
 བྱ་རྒྱུ་ནི་རུས་ཡུན་བྱུང་བའི་ནང་འགྲུབ་པར་དགའ་སྟོ། ལོ་ཚུ་བ་ངོས་འཛིན་ཁོ་ན་ཅམ་གྱི་སྟེང་ནས་
 བཤད་ནའང་། ལོ་ཚུ་བ་རིམ་བྱོན་ལས་པལ་ཆེ་བས་འདུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོན་པ་རབ་དང་རིམ་པར་མཐོས་
 ཡོད་པ་ལ་མཆན་མི་འདྲ་བ་རུ་མ་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་
 ལྷགས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་པར་དེ་ཡི་མཆན་དང་། ལེགས་སྒྱུར་སྐད་སྟགས་ལ་སྟོབ་གཉེར་གནང་བ་ལ་
 སྐད་རིགས་དེ་དག་གི་མཆན་བཏགས་གནང་བ་བཅས་ཡིག་ཆར་སྡུ་མ་དག་རུ་ལོ་ཚུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་
 མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་རུ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། མཆན་དེ་རྣམས་མཉམ་སྦྱོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཕྱི་རབས་པས་ལོ་པར་ངོས་འཛིན་ཐད་ནོར་འཁུལ་མི་ཉུང་ཅམ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ལོ་པར་ཡང་དག་པར་
 ངོས་མ་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་གྱི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཁུལ་བ་རབ་དང་རིམ་པར་བྱུང་དང་
 འབྱུང་བཞིན་པའི་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ། འདིར་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་
 དང་ལོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་ཁག་ཅིག་རུ་བཀོད་པའི་ལོ་པར་རྣམས་བྱོན་པའི་ཚུལ་དང་། དེར་རུས་ཀྱི་མཁས་
 དབང་རྣམ་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་བུར་གཞི་བྱས་ཤིང་དེ་དག་པན་ཚུན་དཔུད་བསྐྱར་གྱིས་བྱིན་
 གི་ལོ་པར་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བ་ཅམ་གྱི་མཆན་བསྐྱར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལས་ལོ་པར་གྱི་མཆན་དང་
 མཛད་པ་ཞལ་འཕྲོད་པ་རྣམས་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱུང་དང་བཅས་ཏེ་དོ་སྟོན་རགས་བསྐྱས་ཅམ་བཞི་ཁྲལ་
 བྱས་པ་ལ། གོང་གི་དཔུད་གཞིའི་ཡིག་ཆར་རུ་བཀོད་པའི་བརྣམས་ཆོས་དག་ལས་སྐབས་དོན་འདི་
 དང་དམ་རུ་འབྲེལ་བ་ཁག་ཅིག་དེབ་འདིའི་སྟོན་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དཔུད་ཡིག་རུ་བབྱུང་བ་ཡིན་
 བྱིན་དེ་དག་གི་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྐུ་དྲིན་ཆེ་ལྷ།

སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆར་རྣམས་ལ་ལོ་པར་བགྲངས་པའི་གྲངས་ཆད་མི་འདྲ་བ་དང་། ཡིག་ཆར་ཚུམ་
 མཁན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་ལོ་ཚུ་བར་བགྲངས་པའི་ཆད་གཞི་མ་འདྲ་བ། ལོ་པར་རྣམས་ལ་
 མཆན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་རུ་མཆིས་པར་ཡིག་ཆར་པན་ཚུན་བར་མཆན་འགོད་སྐྱངས་མ་འདྲ་བ་བྱུང་
 བ་དང་། ཐ་ན་ཡིག་ཆར་གཅིག་རུ་སྡེ་བྱིར་བྱུང་བའི་མཆན་གྱི་ཡི་གའི་འབྲི་ལྷགས་ལ་ངེས་གཏན་མེད་

ས། འགའ་ཞིག་ལོ་རྒྱ་བའི་མཚན་ལོ་ན་ལས་མཛད་པའི་རྒྱན་ཅམ་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཁར་རང་ཉིད་
 ཤེས་པ་དམན་པ་བཅས་ཀྱིས་དེབ་འདིར་ལོ་བཅ་དོས་འཛིན་ལ་གོ་འཛོལ་བྱང་བ་དང་། ལོ་ཚེགས་མ་
 དེས་ས། མཛད་པ་ཕྱགས་རེས་སུ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་ཅམ་འབྱུང་གིད་
 པས། མཁྱེན་དཔྱད་གྱི་སྒོ་མིག་ཡངས་པ་དག་གིས་ཡར་བསྐྱལ་གྱི་དགོངས་འཆར་རྣམས་སྒྲིལ་ཡོང་རེ་
 དང་བཅས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བརྒྱན་པའི་མེ་མོ་སྒྲིལ་ལོའི་ས་ག་ལྷ་བར་དབྱས་འབྱུར་རྣ་རྣམས་གོང་རྒྱ་
 རྒྱར་བ་དགོའོ། །

གཤམ་ཐོ་དྲ་བ།
འཕུལ་དབ་ཁྱི་ཕྱག་གི་མཛོད།
གཤམ་གྱི་སྐད་འཕྲིན་འབྲེལ་ཏེ་དབ་ཅ་ཆེན་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་ཆོག

SHANGBO电子书
扫微信加客服

ཚཱ་སྤྱི་ལཱ་ལུ་ལུ་པ། བསྟན་ནམས་མཚོ།
责 任 编 辑 索 南 草

༡༡། །ཏུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ཚེ་བཅ་དང་འབྱུང་བྱང་ཞིབ་འཇུག།

ཚཱ་པ་པོ།
དཔེ་སྟར་མཁན།
འགྲེམས་སྤེལ་མཁན།
གནས་ལུ་ལ།

ཆུག་ཁང་།

བླ་གནས།

ཁ་པར་།

བརྒྱུད་འཛོལ་མཁན།

པར་གཞིའི་སྤྱི་ག་ཐེངས།

པར་ཐེངས།

དེབ་ཚད།

པར་ཤོག

པར་གྲངས།

རིན་མོང་།

དཔེ་ཏུགས།

སྤྱི་མེ་ཚོ་དབང་ནམ་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་མཚོ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་།

མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚཱ་སྤྱི་ལུ་ཁང་།

པེ་ཅིན་ཤྱོར་བྱིར་རྟ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཁང་14པ།

100013

<http://www.mzpub.com>

010-64227665

རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་རྩ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།

2017ལོའི་ཟླ12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྤྱི་གས།

2017ལོའི་ཟླ12པར་པེ་ཅིན་རྩ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱལ།

787mm×1092mm 1/16

26.5

0001-1000

སྟོར 53.00

ISBN 978-7-105-15174-5/H·1099 (བོད་ 170)

图书在版编目 (CIP) 数据

历代藏文译师及其译著目录研究: 藏文/才项南杰, 桑杰措著. —北京:
民族出版社, 2017. 11

ISBN 978-7-105-15174-5

I. ①历… II. ①才… ②桑… III. ①藏族—翻译—语言学史—研究—
中国—藏语 IV. ①H214. 59

中国版本图书馆CIP数据核字(2017)第295610号

历代藏文译师及其译著目录研究

出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街14号
邮 编	100013
网 址	http://www.mzpub.com
印 刷	三河市华东印刷有限公司
经 销	各地新华书店
版 次	2017年12月第1版 2017年12月北京第1次印刷
开 本	787mm×1092mm 1/16
字 数	355千
印 张	26.5
印 数	0001-1000
定 价	53.00元
书 号	ISBN 978-7-105-15174-5/H·1099 (藏 170)

该书若有印装质量问题, 请与本社发行部联系退换
编辑室电话: 010-58130072 发行部电话: 010-64227665

扫一扫获得更多资讯

ISBN 978-7-105-15174-5

9 787105 151745 >

定价：53.00 元